

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՀԱՌԱՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ

ՀՏԵՄԱՐԱՆ

III
ՄԱՅ

Հորրորդ՝ լրամշակված հրապարակություն

ԵՐԵՎԱՆ • 2018

Հաստատված է Գնահատման և թեստավորման կենտրոնի կողմից

ՀՏԴ 373.1 : 54

ԳՄԴ 74.2 + 24

Ք 544

Գլխավոր խմբագիր՝ Լիդա Սահակյան

Խմբագիրներ՝ Տարիել Ղոչիկյան (ք. գ. դ., պրոֆեսոր, ԵՊՀ)

Համբարձում Խաչատրյան (ք. գ. դ., պրոֆեսոր, ԵՊՀ)

Աշխատանքների համակարգող՝ Գյուլնարա Փալիկյան

Հեղինակներ՝ Լիդա Սահակյան (մ. գ. դ., պրոֆեսոր, ԵՊՀ)

Գյուլնարա Փալիկյան (ք. գ. թ., ԳԹԿ)

Ժաննա Սարգսյան (ք. գ. թ., ԵՊՀ, Ա Ճիրակացու անվ. Ճեմարան)

Զեփյուռ Կարապետյան (ք. գ. թ., ԵՀՀ, Վաղարշապատի թիվ 5 ավագ դպրոց)

Նինա Հորբայան (ք. գ. թ., Խ. Արուլյանի անվ. ՀՊՄՀ, թիվ 84 հիմնական դպրոց)

Գոհար Ներսիսյան («Այր» ավագ դպրոց)

Առիկ Խաչատրյան (ք. գ. թ., ղոցենտ, ԵՊՀ)

Սամվել Վարդապետյան (ք. գ. թ., ղոցենտ, ԵՊՀ)

Կարինե Ավետիսյան (ք. գ. թ., ԿԱԻ)

Լրամշակման աշխատանքների մասնակիցներ՝ Վանիկ Միսակյան (ԿԱԻ)

Սոնա Սիմոնյան (Մ. Հերացու անվ. ավագ դպրոց)

Ք 544 Քիմիա. 2018 թ. միասնական քննությունների առաջադրանքների շտեմարան/
Հեղ. խումբ.— Եր.: «Զանգակ» հրատ., 2018: Մաս III.— 400 էջ:

Զորբոր՝ լրամշակված հրադարակություն
ISBN 978-9939-68-254-9

ՀՏԴ 373.1 : 54

ԳՄԴ 74.2 + 24

© Հեղինակային խումբ, 2018
© «ԶԱՆԳԱԿ-97» ՍՊԸ, 2018

ՆԱԽԱԲԱՆ

ՀՀ կառավարության և ԿԳ նախարարության կրթական քաղաքականության իրականացման շրջանակներում ներկայացվում է «Քիմիա» առարկայի միասնական քննությունների առաջադրանքների շտեմարանը՝ նախատեսված հիմնական և ավագ դպրոցների սովորողների, նախորդ տարիների շրջանավարտների, միասնական քննություններին նախապատրաստվողների, ինչպես նաև քիմիա դասավանդող ուսուցիչների համար: Շտեմարանը կարող է օգտագործվել նաև ուսումնական տարվա ընթացքում՝ ընթացիկ ստուգողական թեստային աշխատանքներ անցկացնելու, սովորողների գիտելիքների մակարդակի ստուգման և գնահատման համար: Ժողովածուն ուսուցիչներին կօգնի օրյեկտիվ տեղեկատվություն ստանալու ուսումնական գործընթացի արդյունքների վերաբերյալ և բարելավելու առարկայի ուսուցման ձևերն ու եղանակները: Ուսումնական ձեռնարկը հարմար է նաև սովորողների գիտելիքների յուրացման մակարդակի ինքնաստուգման և ինքնազնահատման համար:

Շտեմարանում ընդգրկված են հանրակրթական դարոցի «Քիմիա» առարկայի ծրագրային նյութերին համապատասխանող և դասընթացի գրեթե բոլոր բաժիններին վերաբերող առաջադրանքներ: Այն համապատասխանում է «2018 թ. միասնական քննության ուղեցույց»-ին, որտեղ ներկայացված են քննական թեստի կառուցվածքը և առաջադրանքների տեսակները:

Միասնական քննությունների քննական թեստերի առաջադրանքները ընտրվում են շտեմարաններից: 2018 թվականին շտեմարանային առաջադրանքները քննական թեստերում կարող են ներառվել մասնակի փոփոխություններով՝ պահպանելով առաջադրանքի տեսակը և կառուցվածքը:

Սույն շտեմարանում կատարված փոփոխությունները հիմնականում վերաբերում են նախորդ գրքում տեղ գտած վրիպակներին:

Մաղթում ենք հաջողություն

ԲԱԺԻՆ

1

ԹԵՍՏԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ

Առաջին գլխում ներառված են ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներ:

Առաջադրանքներից յուրաքանչյուրի համար տրված է չորս պատասխան, որոնցից միայն մեկն է ճիշտ: Դրանք կատարված են համարվում, եթե ընտրություն հանձնողի ընտրած պատասխանի համարը համընկնում է ճիշտ պատասխանի համարին:

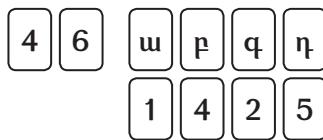
Պատասխաների ձևաթյում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համարի ներքևում, տրված է չորս վանդակ: Տրված առաջադրանքի ճիշտ պատասխանի համարն ընտրելուց հետո անհրաժեշտ է դրան համապատասխանող վանդակում դնել «X» նշանը: Օրինակ, ենթարենք, 2-րդ առաջադրանքի ճիշտ պատասխանը 3-րդն է (տես նկ. 1):

1	☐	☐	☐	.....
2	☐	☐	☐	
3	☐	X	☐	
4	☐	☐	☐	

նկ. 1

Համապատասխանություն կարծ պատասխանով առաջադրանքներ:

Այս առաջադրանքներին պատասխանելիս անհրաժեշտ է գրել կարծ պատասխանը՝ նախատեսված հորիզոնական վանդակներից յուրաքանչյուրում գրելով մեկ նիշ՝ պահպանելով տառերի և թվերի ճիշտ համապատասխանությունը:

նկ. 2

- Հաշվարկներում պետք է օգտագործել հարաբերական ասունային զանգվածների կլորացված արժեքները, բացի բլրից՝ 35,5:
- Հիմնային աղերի առաջցումն անտեսել:
- Թթվածնի ծավալային բաժինը օղում ընդունվել է 20 %:

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԻՄԻԱ

1.1. ՔԻՄԻԱՅԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1.1.1. Ալոռմանդեկուլյային ուսմունք

1. Ո՞ր միացության մոլեկուլում է տարրերից մեկի զանգվածային բաժինը 2 անգամ փոքր նույն տարրի ատոմների մոլային բաժնից.

- 1) NH_3 2) C_2H_4 3) SO_3 4) Fe_2O_3

2. Ո՞ր միացության մոլեկուլում է տարրերի ատոմներից մեկի մոլային բաժինը 2 անգամ մեծ նույն տարրի զանգվածային բաժնից.

- 1) FeO 2) Fe_2O_3 3) SO_2 4) SO_3

3. Հետևյալ նյութերից որի՝ $9,03 \cdot 10^{23}$ թվով մոլեկուլների զանգվածն է 45 գ.

- 1) CH_3OH 2) H_2O_2 3) $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ 4) C_2H_6

4. Ո՞րն է R տարրի հարաբերական ատոմային զանգվածը, եթե R_2S միացությունում ծծումբ տարրի զանգվածային բաժինը 20 % է.

- 1) 24   2) 56   3) 64   4) 65

5. Ո՞րն է A_xB_y մոլեկուլում A տարրի զանգվածային բաժնի հաշվարկման բանաձևը.

- 1) $\omega(\text{A}) = \text{Mr}(\text{A}_x\text{B}_y)/\text{Ar}(\text{A})$
2) $\omega(\text{A}) = \text{Ar}(\text{A})/\text{Mr}(\text{A}_x\text{B}_y)$
3) $\omega(\text{A}) = x \cdot \text{Ar}(\text{A})/\text{Mr}(\text{A}_x\text{B}_y)$
4) $\omega(\text{A}) = \text{Mr}(\text{A}_x\text{B}_y)/x \cdot \text{Ar}(\text{A})$

6. Աղաթթվի հետ փոխազդող ո՞ր բյուրեղահիդրատի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածն է 126-ով մեծ անջուր աղի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածից.

- 1) $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ 2) $\text{MgSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ 3) $\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$ 4) $\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$

7. Ո՞ր գծապատկերն է համապատասխանում այն տարրի ատոմին, որի ջրածնային միացությունն ամենատարածվածն է Երկիր մոլորակի վրա.

- 1)

$\uparrow\downarrow$	$\uparrow\downarrow$	$\uparrow$	$\uparrow$
2s	2p		

      2)

$\uparrow\downarrow$	$\uparrow$	$\uparrow$	$\uparrow$
2s	2p		

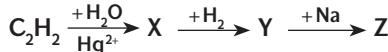
      3)

$\uparrow\downarrow$	$\uparrow$	$\uparrow$	$\uparrow$
2s	2p		

      4)

$\uparrow\downarrow$	$\uparrow$		
2s	2p		

8. Որքան է Z օրգանական նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածն ըստ փոխարկումների հետևյալ շղթայի.

- 1) 44   2) 46   3) 68   4) 82

9. Որքան է $7,224 \cdot 10^{23}$ թվով ատոմներ պարունակող ածխածնի(IV) օքսիդի քանակը (մոլ).

- 1) 0,4   2) 0,6   3) 26,4   4) 1,2

10. Համապատասխանեցրեք նյութը բնութագրող ֆիզիկական մեծությունը և նրա չափման միավորը.

Ֆիզիկական մեծություն	Չափման միավոր
ա) նյութի ծավալ	1) q/l
բ) նյութի քանակ	2) դմ ²
գ) գազի խտություն	3) դմ ³
դ) մոլեկուլի զանգված	4) q 5) մոլ 6) սմ ²

11. Ո՞ր շարք ներառված նյութերի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածներն են միմյանց հավասար.

- 1) KHCO_3 , CaCO_3 , C_7H_{16}
 2) KMnO_4 , K_2SO_3 , C_9H_{20}
 3) P_2O_5 , Na_2HPO_4 , $\text{C}_{11}\text{H}_{20}$
 4) $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$, C_3H_8 , CH_3CHO

12. Ո՞ր զույգ ներառված նյութերի $7,525 \cdot 10^{23}$ թվով մոլեկուլների զանգվածն է 40 գրամ.

- 1) CH_3OH , NaOH 2) SiH_4 , C_3H_4 3) NaOH , C_3H_4 4) CH_3OH , SiH_4

13. Հետևյալ նյութերից որի՞ մոլեկուլում է ամենափոքր ատոմային զանգվածով տարրի զանգվածային բաժինն առավել մեծ.

- 1) C_2H_2 2) C_2H_6 3) CH_4 4) C_3H_8

14. Հետևյալ նյութերից որի՞ մոլեկուլում է ամենափոքր ատոմային զանգվածով տարրի ատոմի մոլային բաժինն առավել մեծ.

- 1) C_2H_2 2) C_2H_6 3) CH_4 4) C_3H_8

15. Ո՞ր նյութերի $8,428 \cdot 10^{23}$ թվով մոլեկուլների զանգվածն է 56 գ.

- ա) MgO բ) CaO գ) NaOH դ) C_4H_8 ե) C_3H_4 զ) CuO
 1) բ, դ   2) ա, բ, զ   3) ա, զ, ե   4) գ, զ

16-17. Մոլ քանակով բուրանին ավելացրել են այնքան մերան, որ ածխածին տարրի յուրաքանչյուր ատոմին բաժին ընկնի ջրածնի երեք ատոմ:

16. Որքան է ավելացրած մեթանի զանգվածը (գ).

- 1) 1,6   2) 3,2   3) 16   4) 32

17. Որքան է ածխածին տարրի զանգվածը (գ) ստացված խառնուրդում.

- 1) 12   2) 36   3) 72   4) 120

18-19. Նատրիումի հիդրոսուլֆատի $2,4 \text{ q}$ նմուշը լուծել են ջրում և ստացված լուծույթին ավելացրել $4,16 \text{ q}$ բարիումի քլորիդ:

18. Որքան է առաջացած նստվածքի զանգվածը (գ).

- 1) 0,233   2) 2,33   3) 4,66   4) 0,466

19. Որքան է լուծույթում առկա նատրիումի իոնների թիվը.

- 1) $1,204 \cdot 10^{22}$ 3) $6,02 \cdot 10^{22}$
2) $1,204 \cdot 10^{23}$ 4) $6,02 \cdot 10^{21}$

20. Որքան է պարզ նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը, եթե դրա $0,16$ մոլի այրումից ստացվել է $422,4 \text{ q}$ ածխածնի(IV) օքսիդ.

- 1) 192   2) 36   3) 720   4) 120

21. Համապատասխանեցրեք քիմիական միացության անվանումը և նրա հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

Անվանումը	Մոլեկուլի զանգվածը
ա) կալցիումի կարբոնատ	1) 80
բ) նատրիումի սուֆիտ	2) 161
գ) ցինկի սուֆատ	3) 100
դ) կալիումի իդրոկարբոնատ	4) 160 5) 82 6) 126

22. Որքան է KMnO_4 -ի ջերմային քայլայումից ստացվող աղի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 197   2) 32   3) 158   4) 87

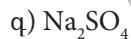
23. Ո՞ր նյութի $0,01$ մոլ քանակի զանգվածն է 1 q րամ.

- 1) կալիումի կարբոնատ
2) պենտան
3) հեպտան
4) նատրիումի բրոմիդ

24. Համապատասխանեցրեք նյութի ֆիզիկական մեծությունը և նրա չափման միավորը.

Ֆիզիկական մեծություն	Չափման միավոր
ա) մոլային զանգված	1) լ/մղ
բ) զանգված	2) լ
գ) մոլային ծավալ	3) լ ⁻¹
դ) ծավալ	4) գ/մղ
	5) կգ
	6) մղ ⁻¹

25–26. Տրված են հետևյալ նյութերը.

25. Ո՞ր նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածն է տարբեր մյուսներից.

1) ա

2) թ

3) զ

4) դ

26. Որքան է տրվածներից թթու աղի և նատրիումի հիդրօքսիդի փոխազդեցությունից ստացված չեղոք աղի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

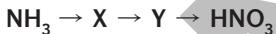
1) 148

2) 142

3) 164

4) 126

27. Որքան է ազոտ պարունակող X և Y նյութերի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածների գումարային թիվն ըստ փոխարկումների հետևյալ շղթայի.

1) 46

2) 76

3) 92

4) 78

28. Քանի՞ զ. ա. մ.–ով է բրոմի մեկ մոլեկուլի զանգվածը մեծ յոդի մեկ ատոմի զանգվածից.

1) 94

2) 174

3) 47

4) 33

29. Քանի՞ անգամ է բրոմի մեկ մոլեկուլի զանգվածը մեծ թթվածնի մեկ ատոմի զանգվածից.

1) 5

2) 10

3) 8

4) 18

30. Քանի՞ մոլեկուլ է պարունակվում ջրի մեկ լիտրում ($\rho=1 \text{ գ}/\text{մ}^3$).

1) $6,02 \cdot 10^{23}$

2) $3,35 \cdot 10^{24}$

3) $3,34 \cdot 10^{25}$

4) $3,35 \cdot 10^{23}$

31. Հետևյալ հատկանիշներից ո՞րը չի կարելի վերագրել նյութի մեկ մոլեկուլին.

1) օքսիդանալու հատկությունը

3) խտությունը

2) որակական բաղադրությունը

4) քանակական բաղադրությունը

32. Քանի՞ ատոմ ջրածին է պարունակվում 10 մոլ ամոնիակում.

- 1) $3,33 \cdot 10^{24}$ 2) $1,81 \cdot 10^{25}$ 3) $1,81 \cdot 10^{26}$ 4) $1,82 \cdot 10^{24}$

33. Որքան է $1,204 \cdot 10^{24}$ մոլեկուլ գազի նյութաքանակը (մոլ).

- 1) 2,5   2) 20   3) 2   4) 0,2

34. Ո՞րը քիմիական ռեակցիաների ընթանալու հիմնական հատկանիշն է.

- 1) գազի ծավալի փոփոխությունը փակ անոթում
2) գազի անջատումը
3) նստվածքի առաջացումը
4) ջերմության անջատումը կամ կլանումը

35. Որքան է մոլեկուլների թիվը 2 մոլ ջրածնից և $67,2 \text{ L}$ (ն. պ.) ազոտից կազմված խառնուրդում.

- 1) $6,02 \cdot 10^{24}$ 2) $6,02 \cdot 10^{23}$ 3) $1,204 \cdot 10^{24}$ 4) $3,01 \cdot 10^{24}$

36. Որքան է $2,04$ մոլ նյութի մոտավոր զանգվածը (գ), եթե դրա մոլեկուլի զանգվածը $1,628 \cdot 10^{-22}$ գ է.

- 1) 100   2) 150   3) 180   4) 200

37. Որքան է Al_2O_3 -ի զանգվածը (գ), որում պարունակվում են $3,74 \cdot 10^{22}$ թվով ատոմներ.

- 1) 1,18   2) 1,27   3) 11,8   4) 12,7

38. Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ: C_2H_4 և C_3H_6 մոլեկուլների համար.

- 1) ունեն հավասար զանգվածներ
2) ունեն նույն դրական բաղադրությունը
3) ածխածին տարրի զանգվածային բաժինները հավասար են
4) ունեն նույն՝ C_nH_{2n} լնդիանուր բանաձևը

39. Համապատասխանեցրեք գազի նյութաքանակը (մոլ), դրանում պարունակվող մոլեկուլների թիվը և նորմալ պայմաններում զբաղեցրած ծավալը (լ).

Նյութաքանակ	Մոլեկուլների թիվ	Ծավալ
ա) 0,15	1) $3,6 \cdot 10^{23}$	Ա) 3,36
թ) 0,3	2) $7,2 \cdot 10^{23}$	Բ) 6,72
զ) 0,6	3) $9,0 \cdot 10^{22}$	Գ) 13,44
դ) 1,2	4) $1,8 \cdot 10^{23}$	Դ) 26,88

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- 1) ա3Ա, թ4Բ, զ3Ա, դ2Դ   3) ա1Դ, թ3Ա, զ1Գ, դ2Դ
2) ա3Ա, թ4Բ, զ1Գ, դ2Դ   4) ա3Ա, թ4Բ, զ1Դ, դ2Գ

40. Որքան է $5,5$ մոլ քանակով $\text{Ca}(\text{OH})_2$ -ում առկա ջրածնի զանգվածը (գ).

- 1) $5,5$ 2) 11 3) $16,5$ 4) 22

41. Համապատասխանեցրեք տրված գազային նյութերի բանաձևերը, դրանց հարաբերական խտությունն ըստ օդի ($M_{\text{օդ}} = 29 \text{ գ/մոլ}$) և յուրաքանչյուր նյութի 32 գ զանգվածով նմուշի քանակը (մոլ).

Բանաձևեր	Հարաբերական խտությունն ըստ օդի	Քանակ (մոլ)
ա) HBr	1) $1,1$	Ա) 1
թ) HI	2) $2,2$	Բ) $0,25$
զ) O_2	3) $2,8$	Գ) $0,395$
դ) SO_2	4) $4,4$	Դ) $0,5$

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- 1) ա3Գ, թ4Բ, զ3Ա , դ2Դ
2) ա1Ա, թ3Գ, զ4Բ, դ2Դ
3) ա3Գ, թ4Բ, զ1Ա, դ2Դ
4) ա3Գ, թ2Դ, զ3Ա , դ4Բ

42. Համապատասխանեցրեք յուրաքանչյուր նյութից մեկական մոլ պարունակող գազային խառնուրդները, նորմալ պայմաններում դրանց խտությունները (գ/լ) և խառնուրդի միջին մոլային զանգվածները (գ/մոլ).

Գազային խառնուրդ	Խտություն	Խառնուրդի միջին մոլային զանգված
ա) H_2S և N_2	1) $1,03$	Ա) 18
թ) SiH_4 և Ar	2) $1,38$	Բ) 23
զ) Ne և SO_2	3) $1,61$	Գ) 31
դ) CO և CO_2	4) $1,88$	Դ) 36
ե) H_2 և CO_2	5) $1,16$	Ե) 42

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- 1) ա2Գ, թ2Դ, զ5Ե, դ4Ա, ե1Բ
2) ա2Ա, թ3Դ, զ3Ե, դ1Գ, ե1Բ
3) ա2Գ, թ3Դ, զ4Ե, դ3Դ, ե1Բ
4) ա2Գ, թ3Դ, զ4Ե, դ5Ա, ե1Ա

43. Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ քիմիական տարրերի վերաբերյալ.

- 1) քիմիական տարրերի թիվը փոքր է պարզ նյութերի թվից
2) մետաղական տարրերի թիվը մեծ է ոչմետաղական տարրերի թվից
3) նույն տարրի առաջացրած պարզ նյութերն ունեն նույն հալման ջերմաստիճանը
4) ոչ մետաղական տարրը ազատ վիճակում առաջացնում է ոչ մետաղ պարզ նյութ

44. Համապատասխանեցրեք նյութի բանաձևը, անվանումը և բյուրեղավանդակի տեսակը.

Բանաձև	Անվանում	Բյուրեղավանդակի տեսակ
ա) CO_2	1) տիտանի(IV) օքսիդ	Ա) ատոմային
բ) TiO	2) տիտանի(II) օքսիդ	Բ) մոլեկուլային
գ) NH_4Cl	3) ալյումինի քլորիդ	Գ) իոնային
դ) AlCl_3	4) ածխածնի(II) օքսիդ	Դ) մետաղային
ե) CO	5) ամոնիումի քլորիդ	
	6) ածխածնի(IV) օքսիդ	

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա6Ա, թ1Դ, զ5Բ, դ3Գ, ե4Դ
2) ա6Բ, թ2Ա, զ5Գ, դ3Դ, ե4Բ

- 3) ա4Բ, թ2Ա, զ5Բ, դ3Դ, ե4Ա
4) ա6Բ, թ1Ա, զ5Գ, դ3Ա, ե4Բ

45. Համապատասխանեցրեք նյութի անվանումը, բանաձևը և բյուրեղավանդակի տեսակը.

Անվանում	Բանաձև	Բյուրեղավանդակի տեսակ
ա) ածխածնի(IV) օքսիդ	1) CO	Ա) ատոմային
բ) ածխածնի(II) օքսիդ	2) CO_2	Բ) մոլեկուլային
գ) սիլիցիումի(IV) օքսիդ	3) SiO_2	Գ) իոնային
դ) սախարոզ	4) $\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$	
ե) ֆրուկտոզ	5) $\text{C}_{12}\text{H}_{22}\text{O}_{11}$	
	6) SiO	

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա2Բ, թ1Բ, զ3Ա, դ4Բ, ե5Բ
2) ա2Ա, թ1Բ, զ6Ա, դ5Գ, ե4Բ

- 3) ա2Բ, թ1Բ, զ3Ա, դ5Բ, ե4Բ
4) ա1Բ, թ2Ա, զ6Ա, դ5Բ, ե4Բ

46. Որքան է 10 գ օգոնում ատոմների մոտավոր թիվը.

- 1) $1,88 \cdot 10^{23}$ 2) $3,01 \cdot 10^{23}$ 3) $3,76 \cdot 10^{23}$ 4) $6,02 \cdot 10^{23}$

47. Երկրագնդի կեղևում թթվածնի ատոմների թիվը քանի անգամ է մեծ սիլիցիումի ատոմների թվից, եթե թթվածնի և սիլիցիում տարրերի զանգվածային բաժինները համապատասխանաբար հավասար են 0,48 և 0,28.

- 1) 2,0   2) 2,5   3) 3   4) 4

48. Հետևյալ նյութերից որի՞ 42 գ զանգվածում է պարունակվում $9,03 \cdot 10^{23}$ մոլեկուլ.

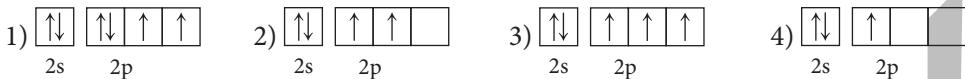
- 1) NO 2) O_2 3) N_2 4) CO_2

1.1.1. Ատոմամոլեկուլային ուսմունք

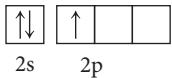
Համարը	Դատասխանը	Համարը	Դատասխանը	Համարը	Դատասխանը
1	4	17	3	33	3
2	2	18	3	34	1
3	4	19	1	35	4
4	3	20	3	36	4
5	3	21	3, 6, 2, 3	37	2
6	4	22	1	38	1
7	1	23	3	39	2
8	3	24	4, 5, 1, 2	40	2
9	1	25	1	41	3
10	3, 5, 1, 4	26	3	42	3
11	1	27	2	43	3
12	4	28	4	44	2
13	3	29	2	45	3
14	3	30	3	46	3
15	3	31	3	47	3
16	4	32	2	48	3

1.1.2. Ալումինիումի կառուցվածքը: Միջուկ: Էլեկտրոն

1. Ո՞ր գծապատկերն է համապատասխանում ատոմի միջուկում ութ պրոտոն պարունակող տարրի ատոմին.

2. Ո՞րն է արտաքին էլեկտրոնային շերտի հետևյալ քվանտաբջջային գծապատկեր ունեցող տարրի պարզագույն ջրածնային միացության քիմիական բանաձևը.

- 1) NH_3 2) N_2H_4 3) PH_3 4) BH_3

3. Համապատասխանեցրեք տարրի վալենտային շերտի էլեկտրոնային և այդ տարրի բարձրագույն օքսիդի բանաձևերը.

Էլեկտրոնային բանաձև	Բարձրագույն օքսիդի բանաձև
ա) $3s^1$	1) Na_2O
բ) $4s^1$	2) Na_2O_2
շ) $3d^54s^1$	3) Cr_2O_3
	4) KO_2
	5) K_2O
	6) CrO_3

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա1, բ5, զ4   2) ա2, բ5, զ6   3) ա1, բ4, զ6   4) ա1, բ5, զ6

4. Համապատասխանեցրեք ատոմի էլեկտրոնային թաղանթում էներգիական մակարդակի համարը դրանում առկա ենթամակարդակների և էլեկտրոնների առավելագույն թվերի հետ.

Էներգիական մակարդակի համար	Ենթամակարդակների թիվ	Էլեկտրոնների առավելագույն թիվ
ա) 1	1) 2	Ա) 2
բ) 2	2) 3	Բ) 6
զ) 3	3) 4	Գ) 8
դ) 4	4) 5	Դ) 16
	5) 1	Ե) 18
		Զ) 32

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա2Ա, բ3Գ, զ1Ե, դ3Բ   3) ա5Ա, բ1Գ, զ2Ե, դ3Զ
2) ա5Ա, բ2Գ, զ2Ե, դ3Զ   4) ա5Ա, բ3Գ, զ4Ե, դ3Զ

5. Որքան է պրոտոնների թիվը X և Y նյութերի մեկական մոլեկուլում՝ ըստ փոխարկումների հետևյալ շղթայի՝ $\text{Li} \xrightarrow{\text{O}_2} \text{X} \xrightarrow{\text{CO}_2} \text{Y}$.

- 1) 22 և 36   2) 14 և 36   3) 34 և 14   4) 14 և 22

6. Համապատասխանեցրեք տարրի ատոմի վալենտային շերտի էլեկտրոնային բանաձևերը այդ էլեկտրոնները բնութագրող գլխավոր և օրբիտալային քվանտային թվերի արժեքների հետ.

Վալենտային շերտի էլեկտրոնային բանաձև	Գլխավոր քվանտային թվի արժեք	Օրբիտալային քվանտային թվի արժեք
ա) $3s^1$	1)	Ա) 0
բ) $3s^23p^1$	2) 3 և 4	Բ) 1
գ) $3d^64s^2$	3) 4	Գ) 0 և 1
դ) $4s^24p^5$	4) 5	Դ) 2
ե) $4s^2$	5) 3	Ե) 2 և 0
		Զ) 3

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- 1) ա3Ա, բ5Գ, զ2Ե, դ3Ե, ե3Ա
2) ա5Ա, բ3Բ, զ2Ե, դ3Գ, ե3Ա
3) ա5Ա, բ5Գ, զ2Ե, դ3Գ, ե3Ա
4) ա5Ա, բ5Բ, զ3Զ, դ3Գ, ե4Դ

7. Համապատասխանեցրեք տարրի ատոմի վալենտային շերտի էլեկտրոնային բանաձևը միջուկում առկա պրոտոնների և այդ տարրի ցածրագույն օքսիդացման աստիճանով իոնում առկա էլեկտրոնների թվի հետ.

Վալենտային շերտի էլեկտրոնային բանաձև	Պրոտոնների թիվը ատոմի միջուկում	Էլեկտրոնների թիվը իոնում
ա) $2s^22p^3$	1) 17	Ա) 10
բ) $3s^23p^4$	2) 8	Բ) 3
գ) $3s^23p^5$	3) 35	Գ) 36
դ) $4s^24p^5$	4) 7	Դ) 2
ե) $2s^22p^4$	5) 16	Ե) 18
զ) $3s^23p^3$	6) 15	Զ) 1

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- 1) ա4Բ, բ1Ե, զ1Ե, դ3Զ, ե2Դ, զ6Ե
2) ա4Ա, բ5Ե, զ1Ե, դ3Գ, ե2Ա, զ6Ե
3) ա4Ա, բ5Գ, զ5Ե, դ3Գ, ե2Ա, զ4Ե
4) ա4Ա, բ5Ե, զ1Ե, դ1Գ, ե2Ա, զ6Ե

8. Որքան է սպինային քվանտային թվի գումարային արժեքը $1s^22s^22p^63s^23p^3$ էլեկտրոնային բանաձևն ունեցող հիմնական վիճակում գտնվող տարրի ատոմի համար.

- 1) 1   2) 3/2   3) 5/2   4) 1/2

9. Որքան է սպինային քվանտային թվի գումարային արժեքը $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$ էլեկտրոնային բանաձևն ունեցող հիմնական վիճակում գտնվող տարրի ատոմի համար.

- 1) 1   2) 2   3) 3   4) 1/2

10. Փոխարկումների հետևյալ շղթայում $Mg(NO_3)_2 \xrightarrow{NaOH} X \longrightarrow MgO$ որքան է X նյութի մոլեկուլում պրոտոնների թիվը.

- 1) 12   2) 16   3) 18   4) 30

11. Ո՞ր շարք են ներառված 15 կարգաթվով հիմնական վիճակում գտնվող տարրի ատոմի վալենտային շերտում առկա էլեկտրոնների, զույգված էլեկտրոնների և թափուր օրբիտալների թվերը համապատասխանաբար.

- 1) 15, 3, 0   2) 5, 5, 4   3) 3, 5, 5   4) 5, 3, 5

12. Համապատասխանեցրեք տարրական մասնիկի անվանումը և նրա լիցքը.

Անվանումը	Լիցքը
ա) նեյտրոն՝ n	1) -1
բ) պրոտոն՝ p	2) 0
ց) էլեկտրոն՝ e	3) +1
դ) ալֆա՝ α	4) -2 5) +2 6) +4

13. Որքան է ատոմի միջուկում 25 պրոտոն պարունակող տարրի բարձրագույն օքսիդին համապատասխանող թթվի մեկ մոլեկուլում ատոմների գումարային թիվը.

- 1) 6   2) 7   3) 8   4) 9

14. Որքան է R տարրի ատոմի միջուկում պրոտոնների թիվը, եթե R_2S միացությունում ծծումբ տարրի զանգվածային բաժինը 20 % է.

- 1) 16   2) 29   3) 11   4) 6

15-16. Տրված են հետևյալ միացությունների բանաձևերը.

ա) $^{12}C^1H_2^2H_2$	գ) $^{13}C^1H_2^2H_2$
բ) $^{12}C^1H_4$	դ) $^{13}C^1H_1^2H_3$

15. Ո՞ր միացության մոլեկուլում են պրոտոնների և նեյտրոնների թվերը հավասար.

- 1) ա   2) բ   3) զ   4) դ

16. Նշված մոլեկուլներից 16 գ.ա.մ. զանգված ունեցող մեթանի նմուշը ենթարկել են ջերմային քայլայման 1500°C պայմաններում: Որքան է ստացված ածխածին պարունակող միացության մոլեկուլում նեյտրոնների գումարային թիվը.

- 1) 8   2) 12   3) 14   4) 17

17-18. Տրված են հետևյալ միացությունների բանաձևերը.

- ա) BH_3 բ) CH_4 գ) NH_3 դ) HF

17. Այդ միացություններից ո՞րն իզոէլեկտրոն չէ մյուս երեք միացություններին.

- 1) ա   2) բ   3) գ   4) դ

18. Որքան է տրվածներից այն նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը, որի մոլեկուլի էլեկտրոնային բանաձևում առկա է երեք չբաշխված էլեկտրոնային զույգ ունեցող տարրի ատոմ.

- 1) 12   2) 16   3) 17   4) 20

19-20. Տրված են հետևյալ էլեկտրոնային բանաձևերը.

- ա) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^1$ բ) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^2$ գ) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^1 3p^3$ դ) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$

19. Դրանցից ո՞րն է համապատասխանում ատոմի գրգռված վիճակի.

- 1) ա   2) բ   3) գ   4) դ

20. Արտաքին էլեկտրոնային շերտում երեք էլեկտրոն ունեցող հիմնական վիճակում գտնվող տարրի ատոմի երրորդ էներգիական մակարդակում որքան է թափուր օրբիտալների թիվը.

- 1) 1   2) 3   3) 5   4) 7

21-22. Տրված է 170 գ զանգվածով միավակենս մետաղի նիտրատ:

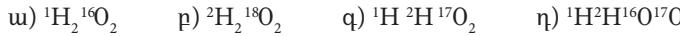
21. Ո՞րն է մետաղի վալենտային շերտի էլեկտրոնային բանաձևը, եթե աղի այդ նմուշում թթվածին տարրին բաժին է ընկնում 48 մոլ պրոտոն.

- 1) $2s^1$ 2) $3s^1$ 3) $3d^5 4s^1$ 4) $4d^{10} 5s^1$

22. Որքան է մետաղի նիտրատի տրված նմուշի ջերմային քայլայումից ստացված թթվածին նյութաքանակը (մոլ).

- 1) 2,5   2) 2   3) 1,5   4) 1

23-24. Տրված են ջրածին և թթվածին տարրերի իզոտոպներից կազմված հետևյալ բանաձևերը.

23. Ո՞ր մոլեկուլում են պրոտոնների և նեյտրոնների թվերն իրար հավասար.

- 1) ա   2) ի   3) գ   4) դ

24. Որքան է 34 գ.ա.մ. զանգվածով ջրածնի պերօքսիդի քայլայումից ստացված հեղուկ միացության մոլեկուլում նեյտրոնների գումարային թիվը.

- 1) 7   2) 8   3) 16   4) 17

25. Որքան է ատոմի ${}^1\text{s}^2{}^2\text{s}^2{}^2\text{p}^6{}^3\text{s}^2$ էլեկտրոնային բանաձևն ունեցող մետաղի օքսիդի, հիդրօքսիդի և սուլֆատի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածների գումարը.

- 1) 218   2) 228   3) 238   4) 248

26. Ո՞ր տարրերի իզոտոպներն են առաջանում հետևյալ միջուկային ռեակցիաների արդյունքում՝ ${}^6_3\text{Li} + {}^1_1\text{H} \rightarrow \dots + {}^1_0\text{n}$ և ${}^{14}_7\text{N} + {}^1_2\text{He} \rightarrow \dots + {}^1_1\text{p}$.

- 1) ${}^7\text{Be}$ և ${}^{16}\text{O}$ 3) ${}^9\text{Be}$ և ${}^{16}\text{O}$
2) ${}^7\text{Be}$ և ${}^{17}\text{O}$ 4) ${}^9\text{Be}$ և ${}^{17}\text{O}$

27. Ո՞ր տարրերի իզոտոպներն են առաջանում հետևյալ միջուկային ռեակցիաների արդյունքում՝ ${}^{238}_{92}\text{U} + {}^1_2\text{He} \rightarrow \dots + {}^1_0\text{n}$ և ${}^{238}_{92}\text{U} + {}^1_7\text{N} \rightarrow \dots + 4{}^1_0\text{n}$.

- 1) ${}^{244}\text{Pu}, {}^{248}\text{Es}$ 3) ${}^{244}\text{Pu}, {}^{252}\text{Es}$
2) ${}^{241}\text{Pu}, {}^{248}\text{Es}$ 4) ${}^{241}\text{Pu}, {}^{252}\text{Es}$

28. Ո՞ր տարրերի իզոտոպներն են փոխարկվում հետևյալ միջուկային ռեակցիաների ընթացքում՝ $\dots + {}^2_1\text{H} \rightarrow {}^4_2\text{He} + {}^1_0\text{n}$ և $\dots + {}^p \rightarrow {}^7_4\text{Be} + {}^4_2\text{He}$.

- 1) ${}^2\text{H}, {}^{10}\text{B}$ 2) ${}^3\text{H}, {}^{10}\text{B}$ 3) ${}^1\text{H}, {}^{10}\text{B}$ 4) ${}^3\text{H}, {}^{11}\text{B}$

29. Ո՞ր իզոտոպն է առաջանում ${}^{228}\text{Ra}$ -ի միջուկը երկու $\beta-$ և մեկ $\alpha-$ տրոհման ենթարկվելիս.

- 1) ${}^{222}\text{Rn}$ 2) ${}^{226}\text{Rn}$ 3) ${}^{224}\text{Ra}$ 4) ${}^{228}\text{Ra}$

30. ${}^{239}\text{Pu}$ իզոտոպի α -ճեղքման կիսապարբերությունը 24 հազար տարի է: Պլուտոնիումի ո՞ր մասը կճեղքվի 72 հազար տարվա ընթացքում.

- 1) $7/8$ 2) $1/5$ 3) $1/3$ 4) $1/2$

31–32. Խառնել են 1 մոլ ազոտը և 3 մոլ ջրածինը, որի մոլեկուլը կազմված է միայն դեյտերիում իզուռպից:

31. Որքան է նշված քանակով ջրածնի զանգվածը (գ).

- 1) 2   2) 6   3) 10   4) 12

32. Որքան է զազային խառնուրդի միջին մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 4,25   2) 8,5   3) 10   4) 20

33. Համապատասխանեցրեք տարրական մասնիկի անվանումը և նրա զանգվածը (գ. ա. մ.).

Անվանումը	Զանգվածը
ա) նեյտրոն՝ n	1)
բ) պրոտոն՝ p	2)
զ) էլեկտրոն՝ e	3) 1/1823
դ) ալֆա՝ α	4)
	5) 3

34. Համապատասխանեցրեք իոնը և նրա էլեկտրոնային թաղանթում առկա էլեկտրոնների թիվը.

Իոնը	Էլեկտրոնների թիվը
ա) Ca^{2+}	1) 7
բ) N^{3-}	2) 10
զ) Mg^{2+}	3) 20
դ) Cl^-	4) 18 5) 12 6) 8

35–36. Տրված է 2,45 գ օրթոֆոսփորական թրու:

35. Որքան է պրոտոնների ընդհանուր զանգվածը (գ) տրված նմուշում.

- 1) 2,45   2) 1,25   3) 0,50   4) 0,25

36. Որքան է էլեկտրոնների ընդհանուր քանակը (մոլ) տրված նմուշում.

- 1) 0,25   2) 0,50   3) 1,25   4) 2,45

37-38. Ալումինին ռումբ պատրաստելիս օգտագործվում է ուրան-235 իզոտոպը:

37. Որքան է նեյտրոնների թիվը նշված իզոտոպում.

- 1) 143   2) 146   3) 235   4) 238

38. Որքան է պրոտոնների թիվը նշված իզոտոպում.

- 1) 46   2) 92   3) 138   4) 238

**39. Որքան է X միացության մեկ մոլում պարունակվող պրոտոնների քանակը (մոլ)
ըստ փոխարկումների հետևյալ շղթայի՝ $Zn \xrightarrow{HCl} X \longrightarrow Zn(OH)_2$.**

- 1) 2   2) 30   3) 34   4) 64

**40. Ո՞րն է մետաղի իոնի լիցքը, եթե դրանում պրոտոնների թիվը 2-ով ավել է
էլեկտրոնների թվից.**

- 1) -2   2) +2   3) +1   4) -1

41. Տրված է փոխարկումների հետևյալ շղթան՝ $H_2S \rightarrow X \rightarrow SO_2$. Որքան է 6,4 գ զանգվածով X պարզ նյութում պարունակվող էլեկտրոնների քանակը (մոլ).

- 1) 6,4   2) 3,2   3) 1,6   4) 0,8

**42. Որքան է էլեկտրոնների գումարային քանակը (մոլ)՝ ըստ հետևյալ փոխարկման
ստացվող X նյութի մեկ մոլում.**

- 1) 82   2) 84   3) 88   4) 86

43-44. Գազային խառնուրդը կազմված է 40 լ ազոտից և 10 լ ամոնիակից:

43. Որքան է այդ խառնուրդի խտությունն ըստ հելիումի.

- 1) 25,8   2) 12,5   3) 6,45   4) 50

**44. Ազոտի քանի՞ ատոմ է բաժին ընկնում մեկ ատոմ ջրածնին տրված գազային
խառնուրդում.**

- 1) 1/3   2) 3   3) 1   4) 4

1.1.2. Ասոմի կառուցվածքը: Միջուկ: Էլեկտրոն

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	1	16	2	31	4
2	4	17	1	32	3
3	4	18	4	33	1, 1, 3, 4
4	3	19	3	34	4, 2, 2, 4
5	2	20	4	35	2
6	3	21	2	36	3
7	2	22	4	37	1
8	2	23	4	38	2
9	1	24	2	39	4
10	4	25	1	40	2
11	4	26	2	41	2
12	2, 3, 1, 5	27	2	42	1
13	1	28	2	43	3
14	2	29	3	44	2
15	4	30	1		

1.1.3. Քիմիական տարրերի հատկությունների փոխության պարբերական բնույթը: Քիմիական կապ և մոլեկուլի կառուցվածք

1. Որքան է 29 կարգաթիվ ունեցող տարրին համապատասխանող պարզ նյութի և նոսր ազոտական թթվի փոխազդեցությունից ստացվող գազային նյութի մոլային զանգվածը (գ/մոլ).

1) 2

2) 28

3) 30

4) 46

2. Ո՞ր նյութի մոլեկուլում է ատոմների միջև առկա π կապ.

1) C_2H_6

2) CCl_4

3) CH_4

4) C_3H_6

3. Ո՞ր շարքի բոլոր միացությունների մոլեկուլներում են բացասական լիցք կրող ատոմների էլեկտրոնային բանաձևերը նույնը.

1) H_2O , O_2F_2 , CH_4

3) H_2O , H_2S , H_2Se

2) NH_3 , N_2H_4 , NF_3

4) Na_2O_2 , Na_2S , H_2O_2

4. Ո՞ր շարքի բոլոր միացությունների մոլեկուլներում են դրական լիցք կրող ատոմների էլեկտրոնային բանաձևերը նույնը.

1) Na_2O_2 , Na_2O , MgF_2

3) K_2O_2 , K_2O , $MgCl_2$

2) Li_2O , Li_3N , Mg_3N_2

4) CaH_2 , CH_4 , SiH_4

5. Ո՞ր տարրերի բարձրագույն օքսիդացման աստիճանը չի համընկնում քիմիական տարրերի պարբերական համակարգում համապատասխան խմբի համարի հետ.

ա) H

թ) C

զ) N

դ) O

ե) Na

զ) Cl

ե) F

ը) S

1) դ, զ

2) դ, ե

3) թ, զ, ե

4) ա, ե, ը

6. Ո՞րն է պարբերական համակարգում տարրի կարգաթվի ֆիզիկական իմաստը.

1) պրոտոնների թիվն է ատոմի միջուկում

2) էլեկտրոնների թիվն է արտաքին էլեկտրոնային շերտում

3) պրոտոնների և նեյտրոնների գումարային թիվն է ատոմի միջուկում

4) էլեկտրոնային շերտերի թիվն է ատոմի էլեկտրոնային թաղանթում

7. Պարբերական համակարգի գլխավոր ենթախմբերում ատոմների բնութագրերից ո՞րը չի փոխվում միջուկի լիցքի մեծացման հետ.

1) շառավիղը

2) էներգիական մակարդակների թիվը

3) էլեկտրոնների ընդհանուր թիվը

4) էլեկտրոնների թիվն արտաքին էներգիական մակարդակում

8. Ո՞րը կարող է լինել բրոմի ատոմային շառավիղը, եթե $\text{Br}-\text{Cl}$ կապի երկարությունը ա. է.
- 1) 0,5a–ից մեծ   2) 0,5a   3) 2a   4) 0,5a–ից փոքր

9. Պարբերական համակարգի պարբերություններում ատոմների միջուկի լիցքի մեծացման հետ ատոմների բնութագրերից ո՞րը չի փոխվում.

- 1) զանգվածը
- 2) էներգիական մակարդակների թիվը
- 3) էլեկտրոնների ընդհանուր թիվը
- 4) էլեկտրոնների թիվն արտաքին էներգիական մակարդակում

10. Համապատասխանեցրեք տարրի նշանը, պարբերական համակարգում դրա գրաված դիրքը և բարձրագույն օքսիդացման աստիճանը.

Տարրի նշան	Դիրքը պարբերական համակարգում	Բարձրագույն օքսիդացման աստիճան
ա) C	1) IV պարբերություն, II խումբ, B ենթախումբ	Ա) +3
բ) Na	2) II պարբերություն, VI խումբ, A ենթախումբ	Բ) +2
գ) O	3) II պարբերություն, IV խումբ, A ենթախումբ	Գ) +4
դ) Zn	4) III պարբերություն, I խումբ, A ենթախումբ	Դ) +1
ե) Cr	5) IV պարբերություն, VI խումբ, B ենթախումբ	Ե) 0 Զ) +6

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

1) ա3Գ, բ4Դ, զ2Ա, դ1Բ, ե5Զ	3) ա1Դ, բ3Ա, զ2Բ, դ1Գ, ե5Ե
2) ա3Գ, բ4Դ, զ2Բ, դ1Բ, ե5Զ	4) ա3Գ, բ4Դ, զ3Ա, դ5Դ, ե5Ա

11. Հետևյալ բանաձևերով նյութերի մոլեկուլներից որոնցում է առկա և իոնային, և կովալենտային կապ.

ա) H_2	բ) CH_4	զ) NH_3	դ) Na_2O_2	ե) N_2H_4	զ) NH_4Cl	դ) CaCl_2	ը) Na_2O
1) դ, զ	2) ա, բ, զ				3) դ, ե, զ	4) ե, ը	

12. Համապատասխանեցրեք նյութի քիմիական բանաձևը և նրա մոլեկուլում քիմիական կապի տեսակները.

Նյութի բանաձև	Քիմիական կապի տեսակ
ա) SiO_2 բ) O_3 զ) K_2SO_4 դ) KCl	1) իոնային 2) կովալենտային բևեռային 3) կովալենտային ոչ բևեռային

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

1) ա2, բ3, զ1,2, դ1	3) ա2, բ3, զ2, դ1
2) ա1, բ2, զ1,2, դ2	4) ա2, բ1, զ1,2, դ1

13. Ո՞րն է ալկալիական մետաղի հալոգենիդի քիմիական բանաձևը, եթե անիոնում առկա էլեկտրոնների թիվը կրկնակի մեծ է կատիոնում առկա էլեկտրոնների թվից.

1) NaCl

2) KBr

3) KCl

4) NaF

14. Ո՞րն է խմբի համարի ֆիզիկական իմաստը.

- 1) Էլեկտրոնային շերտերի թիվն է ատոմի էլեկտրոնային թաղանթում
- 2) վալենտային էլեկտրոնների թիվն է
- 3) պրոտոնների թիվն է ատոմի միջուկում
- 4) պրոտոնների և նեյտրոնների գումարային թիվն է ատոմի միջուկում

15. Համապատասխանեցրեք ածխաջրածնի քիմիական բանաձևը և նրա մոլեկուլում կովալենտային կապի տեսակն ու թիվը.

Քիմիական բանաձև	Կովալենտային կապի տեսակ և թիվ
ա) C_2H_6	1) սիզմա-7, պի-0
բ) C_2H_4	2) սիզմա-10, պի-0
գ) C_2H_2	3) սիզմա-2, պի-3
դ) C_3H_8	4) սիզմա-5, պի-1 5) սիզմա-3, պի-2 6) սիզմա-13, պի-0

16. Քիմիական կապի ո՞ր տեսակներն են առկա մեթիլամոնիումի քլորիդի մոլեկուլում.

- ա) իոնային
- բ) ջրածնային
- գ) կովալենտային բևեռային
- 1) ա, գ
- 2) ա, բ, ե
- 3) գ, դ
- 4) գ, դ, ե
- դ) կովալենտային ոչ բևեռային
- ե) մետաղական

17. Համապատասխանեցրեք նյութի քիմիական բանաձևը և նրա մոլեկուլի տարածական կառուցվածքը.

Նյութի քիմիական բանաձև	Մոլեկուլի տարածական կառուցվածք
ա) CH_4	1) բուրգ
բ) NH_3	2) հարթ
գ) BCl_3	3) կանոնավոր քառանիստ

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշտ.

- 1) ա3, բ1, գ2
  - 2) ա3, բ1, գ1
  - 3) ա3, բ1, գ3
  - 4) ա1, բ2, գ3
18. Ո՞ր միացության մոլեկուլում են առկա հավասար թվով σ - և π -կապեր.

1) CO_2

2) C_2H_2

3) N_2

4) HNO_3

19. Ո՞ր շարք ներառված միացությունների մոլեկուլներում են բացասական լիցք ունեցող տարրերի օքսիդացման աստիճանները նույնը.

- 1) CaC_2 , H_2O_2 , FeS_2 , CaBr_2
2) CaC_2 , C_2H_2 , C_2H_4 , CaH_2

- 3) NaH , C_2H_6 , SiH_4 , FeS
4) FeS , FeS_2 , H_2S , C_2H_2

20. Ո՞ր շարք ներառված միացությունների մոլեկուլներում են դրական լիցք ունեցող տարրերի օքսիդացման աստիճանները նույնը.

- 1) NaH , FeS_2 , H_2O_2 , NH_3
2) CaC_2 , C_2H_2 , CH_4 , SiH_4

- 3) NH_3 , CH_4 , KH , LiF
4) FeO , FeS_2 , Fe_2O_3 , Al_2O_3

21. Նորմալ պայմաններում ո՞ր նյութի մոլեկուլների միջև են փոխազդեցության ուժերն ամենաթույլը.

22. Նորմալ պայմաններում ո՞ր նյութի մոլեկուլների միջև են փոխազդեցության ուժերն ամենաուժեղը.

23. Համապատասխանեցրեք նյութի քիմիական բանաձևը նրա մոլեկուլում առկա կովալենտային կապերի թվի և մոլեկուլի էլեկտրոնային բանաձևում պատկերված էլեկտրոնային զույգերի թվի հետ.

Քիմիական բանաձև	Կապերի թիվ	Էլեկտրոնային զոյգերի թիվ
ա) CO_2	1) 4 2) 3 3) 2 4) 1	Ա) 8 Բ) 4 Գ) 3 Դ) 5
բ) H_2O		
գ) N_2		

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա3Ա, բ3Ա, զ2Դ
2) ա1Ա, բ3Բ, զ2Դ

- 3) ա1Ա, բ3Ա, զ2Դ
4) ա1Ա, բ4Բ, զ2Գ

24. Ո՞ր միացության մոլեկուլում է քիմիական կապն առաջանում ատոմային օրբիտալների $s-p$ վրածածկով.

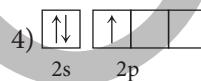
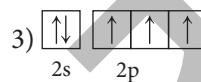
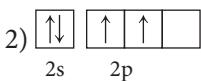
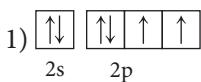
25. Համապատասխանեցրեք նյութի քիմիական բանաձևը նրա մոլեկուլում առկա կովալենտային կապերի թվի և մոլեկուլի էլեկտրոնային բանաձևում պատկերված չընդհանրացված էլեկտրոնային զույգերի թվի հետ.

Քիմիական բանաձև	Կապերի թիվ	Էլեկտրոնային զույգերի թիվ
ա) CH_4	1) 4	Ա) 1
բ) H_2O_2	2) 3	Բ) 2
գ) NH_3	3) 2 4) 1	Գ) 3 Դ) 4 Ե) 0

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ձիշտ.

- 1) ա1Դ, բ2Դ, գ2Գ
2) ա1Ե, բ2Դ, գ2Ա
3) ա1Ե, բ1Դ, գ3Ա
4) ա4Ե, բ2Դ, գ2Բ

26. Ո՞ր գծապատկերն է համապատասխանում այն տարրի ատոմին, որի ջրածնային միացության մոլեկուլի կառուցվածքը հարթ եռանկյուն է.

27. Ո՞ր շարք են ներառված մոլեկուլում միայն կովալենտային բնեռային կապեր պարունակող, սակայն ոչ բնեռային մոլեկուլներ ունեցող նյութերի բանաձևներ.

- 1) H_2O , BF_3 , BCl_3
2) CH_4 , NH_3 , BeCl_2
3) CH_4 , BF_3 , BeCl_2
4) NH_3 , H_2O , HF

28. Ո՞ր շարք են ներառված մոլեկուլում միայն կովալենտային բնեռային կապեր պարունակող և բնեռային մոլեկուլներ ունեցող նյութերի բանաձևներ.

- 1) H_2O , BF_3 , BCl_3
2) CH_4 , NH_3 , BeCl_2
3) CH_4 , BF_3 , BeCl_2
4) NH_3 , H_2O , HF

29. Ինչպիսի՞ տարածական կառուցվածք ունի XY_3 ընդհանուր բանաձևով մոլեկուլը, եթե YXY կովալենտային անկյունը 120° է.

- 1) կանոնավոր քառանիստ
2) հարթ
3) բուրգ
4) զծային

30. Համապատասխանեցրեք նյութի քիմիական բանաձևը նրա մոլեկուլում կովալենտային կապեր առաջացնող ատոմային օրբիտալների վրածածկի տեսակի և կապի բնեույնության հետ.

Քիմիական բանաձև	Վրածածկի տեսակ	Կապի բնեույնություն
ա) H_2	1) p-p	Ա) բնեույն
բ) ClF	2) հիբրիդային-p	Բ) ոչ բնեույն
գ) CCl_4	3) s-s	
դ) CH_3D	4) հիբրիդային-s	
է) Br_2	5) s-p	
զ) HF	6) հիբրիդային-հիբրիդային	

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշգր.

1) ա3Բ, բ5Ա, զ2Ա, դ4Բ, ե1Բ, զ5Բ	3) ա3Բ, բ1Ա, զ2Ա, դ4Ա, ե1Բ, զ5Ա
2) ա3Բ, բ1Ա, զ6Ա, դ4Ա, ե1Բ, զ5Ա	4) ա4Բ, բ1Բ, զ2Ա, դ6Ա, ե2Բ, զ2Ա

31. Որքան է IV պարբերության միևնույն խմբին պատկանող տարրերի կարգաթվերի տարբերությունը.

1) 0	2) 8	3) 10	4) 18

32-33. Տրված են հետևյալ բանաձևները նյութերը.

ա) H_2S	բ) NH_3	զ) BCl_3	դ) CH_4

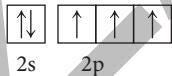
32. Այդ նյութերից որի՞ մոլեկուլում է առկա sp^2 հիբրիդային վիճակում գտնված տարրի ատոմի.

1) ա	2) բ	3) զ	4) դ

33. Որքան է մոլեկուլում մեկ չընդհանրացված էլեկտրոնային զույգ պարունակող նյութի այրման գազային արգասիքի մոլեկուլում կովալենտային կապերի թիվը.

1) 2	2) 5	3) 4	4) 3

34-35. Տրված է տարրի ատոմին համապատասխանող հետևյալ զծապատկերը.

34. Ի՞նչ տարածական կառուցվածք ունի այդ տարրի պարզագույն ջրածնային միացության մոլեկուլը.

1) գծային	3) բրգաձև
2) հարթ	4) կանոնավոր քառանիստային

35. Որքան է նշված տարրի ջրածնային միացության և պրոտոնի (H^+) միացման արդյունքում գոյացած իոնում կովալենտային անկյան մեծությունը (°)։

- 1) 105   2) 107   3) 109   4) 90

36. Ո՞ր զույգ ներառված նյութերի մոլեկուլներում են ատոմների միջև առկա միայն օ կապ.

- 1) NH_3 , C_2H_2 3) H_2S , CO_2
2) PH_3 , CH_4 4) N_2 , HCl

37. Ինչ թվով կենսու էլեկտրոններ կարող է ունենալ ծծմբի ատոմը հիմնական և գրգռված վիճակներում։

- 1) 1, 2, 3   2) 2, 4, 7   3) 2, 4, 6   4) 1, 2, 6

38. Ո՞ր նյութի մոլեկուլում է π -կապերի թիվը կրկնակի գերազանցում σ -կապերի թիվը։

- 1) C_2H_4 2) CO_2 3) N_2 4) C_3H_8

39. Ո՞ր նյութի մոլեկուլում է π -կապերի թիվը հավասար σ -կապերի թվին։

- 1) CO_2 2) N_2 3) C_2H_4 4) C_3H_8

40. Համապատասխանեցրեք նյութի բանաձևը և դրա մոլեկուլում σ կապերի թիվը։

Նյութի բանաձև	σ կապերի թիվ
ա) BF_3	1) 1
բ) CCl_4	2) 2
զ) C_2H_2	3) 3
դ) CO_2	4) 4 5) 5 6) 6

41. Համապատասխանեցրեք նյութի անվանումը նրա բյուրեղավանդակի տեսակի և նրան բնորոշող ֆիզիկական հատկության հետ։

Նյութ	Բյուրեղավանդակ	Ֆիզիկական հատկություն
ա) Գրաֆիտ	1) իոնային	Ա) դյուրահալ
բ) Թթվածին	2) մետալյային	Բ) դժվարահալ
զ) Օզոն	3) մոլեկուլյային	Գ) գազային
դ) Ցեզիում	4) ատոմային	Դ) գազային, բնորոշ հոտ

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ։

- 1) ա2Բ, բ3Գ, զ3Դ, դ1Ա   3) ա2Բ, բ3Գ, զ1Դ, դ2Դ
2) ա4Բ, բ3Գ, զ3Դ, դ2Ա   4) ա4Բ, բ3Գ, զ1Դ, դ3Ա

**1.1.3. Քիմիական տարրերի հատկությունների փոխխության
պարբերական բնույթը: Քիմիական կազ և մոլեկուլի կառուցվածք**

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	16	1	31	3
2	4	17	1	32	3
3	1	18	1	33	4
4	1	19	1	34	3
5	2	20	3	35	3
6	1	21	2	36	2
7	4	22	1	37	3
8	1	23	2	38	3
9	2	24	2	39	1
10	2	25	2	40	3, 4, 3, 2
11	1	26	4	41	2
12	1	27	3		
13	2	28	4		
14	2	29	2		
15	1, 4, 5, 2	30	3		

1.2. ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՌԵԱԿՑԻԱՆԵՐ

1.2.1. Քիմիական ռեակցիաների դասակարգումը

1. Ո՞ր շարքի բոլոր նյութերի հետ համապատասխան պայմաններում կփոխազդի երկաթ(III) քլորիդը.

1) AgNO_3 , NaOH , CuO	3) KOH , Fe , FeCl_2
2) AgNO_3 , Cu , CuCl_2	4) Fe , Cu , NaOH

2. Ո՞ր նյութի և աղաթթվի փոխազդեցությունն է օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիա.

1) ZnO	2) Na_2ZnO_2	3) $\text{Zn}(\text{OH})_2$	4) MnO_2

3. Ո՞ր նյութի և աղաթթվի փոխազդեցությունը փոխանակման ռեակցիա չէ.

1) ZnO	2) Na_2ZnO_2	3) $\text{Zn}(\text{OH})_2$	4) Zn

4. Ո՞ր զույգի նյութերի միջև փոխանակման ռեակցիան կընթանա մինչև վերջ.

1) K_2SO_4 և HNO_3	3) BaCl_2 և CH_3COOH
2) CH_3COONa և HCl	4) KNO_3 և HF

5. Ինչ փոփոխություն է կատարվում $\text{H}_{2(q)} + \text{Br}_{2(q)} \rightleftharpoons 2\text{HBr}_{(q)}$ հավասարակշռային համակարգում ճնշումը երեք անգամ մեծացնելիս.

1) H_2 -ի կոնցենտրացիան կմեծանա վեց անգամ
2) հավասարակշռությունը կտևղաշարժվի դեպի վերջանյութի կողմը
3) հավասարակշռությունը չի տեղաշարժվի
4) բրոմաջրածնի կոնցենտրացիան կմեծանա վեց անգամ

6. Ո՞ր նյութի ջրային լուծույթի հետ ծծմբի(VI) օքսիդի փոխազդեցությանն է համապատասխանում $\text{SO}_3 + 2\text{OH}^- = (\text{SO}_4)^{2-} + \text{H}_2\text{O}$ կրճատ իոնային հավասարումը.

1) KOH	2) CH_3OH	3) $\text{Ba}(\text{OH})_2$	4) NH_4OH

7. Ո՞ր գազային նյութերի փոխազդեցության արգասիքն է պինդ նյութ.

1) $\text{N}_2 + \text{O}_2 \rightarrow$	2) $\text{H}_2 + \text{Cl}_2 \rightarrow$	3) $\text{NH}_3 + \text{HCl} \rightarrow$	4) $\text{NO} + \text{O}_2 \rightarrow$

8-9. Տրված են հետևյալ նյութերի բանաձևերը.

ա) $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$	բ) NH_4HCO_3	շ) $(\text{NH}_2)_2\text{CO}$	դ) NH_4OH

8. Դրանցից ո՞րը չափավոր տաքացնելիս փոփոխության չի ենթարկվում.

1) ա	2) զ	3) թ	4) դ

9. Տրված նյութերից որի՞ տաքացումից միայն մեկ գազ կանջատվի.

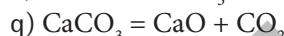
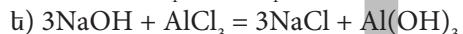
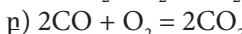
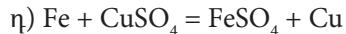
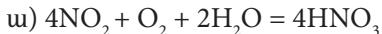
1) ա

2) բ

3) գ

4) դ

10-11. Տրված են հետևյալ ռեակցիաների հավասարումները.

10. Այդ հավասարումներից որո՞նք են համապատասխանում և միացման, և օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիաների.

1) ա, բ, գ

2) ա, բ, գ

3) ե, դ

4) ա, բ

11. Այդ հավասարումներից կ' քայլայման, և օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիայում ո՞րն է օքսիդիչ տարրի կարգաթիվը.

1) 8

2) 19

3) 20

4) 25

12-13. Տրված է 63% զանգվածային բաժնու ազոտական թթվի լուծույթ:

12. Հետևյալ նյութերից որի՞ և ազոտական թթվի փոխազդեցությունն է օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիա.

1) CuO

2) $\text{Cu}(\text{OH})_2$

3) Cu

4) $(\text{CH}_3\text{COO})_2\text{Cu}$

13. Ո՞ր նյութը չի փոխազդի տրված կոնցենտրացիայով թթվի հետ սովորական պայմաններում:

1) ZnO

2) Zn

3) Al

4) Cu

14-15. Տրված են հետևյալ փոխարկումները.

ա) թթվածնից՝ օգոն

դ) կրաքարից՝ հանգած կիր

բ) թթվածնից և ջրածնից՝ ջուր

ե) Ա. պենտանից՝ 2-Մեթիլբութան

գ) սպիտակ ֆոսֆորից՝ կարմիր ֆոսֆոր

14. Ո՞ր փոխարկումների ընթացքում մոլեկուլի որակական բաղադրության փոփոխություն տեղի չի ունենում.

1) ա, զ, ե

2) ա, բ, դ

3) բ, դ, ե

4) զ, դ, ե

15. Ո՞ր դեպքում մոլեկուլի և որակական, և քանակական փոփոխություն տեղի չի ունենում.

1) դ

2) զ

3) ե

4) ա

16. Ի՞նչ գործառույթ ունի քլորաջրածինը $MnO_2 + 4HCl \rightarrow Cl_2 + MnCl_2 + 2H_2O$ ուրվագրին համապատասխանող ռեակցիայում.

- 1) միայն վերականգնիչ
2) և վերականգնիչ, և միջավայր
3) միայն օքսիդիչ
4) միայն միջավայր

17. Ցանկացած քիմիական ռեակցիայի ժամանակ իին կապերը խզվում են ($Q_{խզ}$) և առաջանում են նորերը ($Q_{առաջ}$): Ո՞ր դեպքում քիմիական ռեակցիան կուղեկցվի ջերմության անշատումով.

- 1) $Q_{խզ} = Q_{առաջ}$.   2) $Q_{խզ} < Q_{առաջ}$.   3) $Q_{խզ} > Q_{առաջ}$.   4) $Q_{խզ} \geq Q_{առաջ}$.

18. Համապատասխան պայմաններում ընթացող ո՞ր ռեակցիայի դեպքում է հնարավոր աղի առաջացում.

- 1) $C_2H_6 + Cl_2 \rightarrow$
2) $C_2H_5OH + Na \rightarrow$
3) $Ca(HCO_3)_2 \xrightarrow{t}$
4) $Cu(OH)_2 \xrightarrow{t}$

19. Ո՞ր ռեակցիաներն են իրականացվել հետևյալ փոխարկումների շղթայում՝ ըստ հերթականության. $CaCO_3 \xrightarrow{t} X_1 \xrightarrow{CO_2} X_2 \xrightarrow{CO_2, H_2O} X_3 \xrightarrow{NaOH} CaCO_3$

- 1) քայրայման, միացման, փոխանակման, քայրայման
2) տեղակալման, միացման, փոխանակման, միացման
3) միացման, քայրայման, քայրայման, փոխանակման
4) քայրայման, միացման, միացման, փոխանակման

20. Ո՞ր ռեակցիաներն են իրականացվել հետևյալ փոխարկումների շղթայում՝ ըստ հերթականության. $NH_4NO_2 \xrightarrow{t} X_1 \xrightarrow{O_2} X_2 \xrightarrow{O_2} X_3 \rightarrow HNO_3 \rightarrow NaNO_3$

- 1) քայրայման, միացման, միացման, միացման, փոխանակման
2) քայրայման, միացման, քայրայման, միացման, փոխանակման
3) փոխանակման, միացման, միացման, քայրայման, միացման
4) տեղակալման, միացման, միացման, միացման, միացման

21. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի տեսակը, հավասարման ձախ մասի ուրվագիրը և վերջանյութի կամ վերջանյութերից մեկի բնորոշ հատկանիշը.

Ռեակցիայի տեսակ	Հավասարման ուրվագիր	Վերջանյութի հատկանիշ
ա) Միացման	1) $CuO + HNO_3 \rightarrow$	Ա) մետաղ
բ) Քայրայման	2) $KClO_3 \xrightarrow{MnO_2}$	Բ) աղ (կապույտ լուծույթ)
շ) Տեղակալման	3) $CaCO_3 + CO_2 + H_2O \rightarrow$	Գ) զագ
դ) Փոխանակման	4) $Cu + AgNO_3 \rightarrow$	Դ) թթվային աղ

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշտ.

- 1) ա3Դ, բ2Գ, գ4Ա, դ1Բ
2) ա3Դ, բ2Գ, գ4Ա, դ3Բ
3) ա1Բ, բ3Գ, գ4Բ, դ3Դ
4) ա3Դ, բ2Գ, գ1Ա, դ1Բ

22. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի անվանումը, հավասարման ձախ մասի ուրվագիրը և մոլեկուլային հավասարման գործակիցների գումարը.

Ռեակցիայի անվանում	Հավասարման ուրվագիր	Հավասարման գործակիցների գումար
ա) Պիրոլիզ	1) $C_7H_8 + HNO_{3(ավելցուկ)} \rightarrow$	Ա) 4
բ) Ռադիկալային-շղթայական	2) $CH_4 \rightarrow C_2H_2 + H_2$	Բ) 8
գ) Նիտրացման	3) $CH_4 + Cl_2 \xrightarrow{\text{առաջին փուլ}} \dots$	Գ) 3
դ) Հալոգենի միացման	4) $C_2H_4 + Cl_2 \rightarrow \dots$	Դ) 6

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա2Դ, բ3Ա, գ1Բ, դ4Բ
2) ա4Դ, բ4Ա, գ1Դ, դ3Գ

- 3) ա2Դ, բ3Ա, գ1Բ, դ4Գ
4) ա2Բ, բ3Ա, գ1Բ, դ4Գ

23. Ո՞ր փոխարկման կրճատ իոնական հավասարումն է $Me(OH)_n + nH^+ \rightarrow Me^{n+} + nH_2O$.

- 1) ուժեղ հիմքի չեզոքացումը ուժեղ թթվով
2) ուժեղ հիմքի չեզոքացումը թույլ թթվով
3) թույլ հիմքի չեզոքացումը ուժեղ թթվով
4) թույլ հիմքի չեզոքացումը թույլ թթվով

24. Ո՞ր էլեկտրոլիտների փոխագրեցությունը չի ընթանա ջրային լուծույթում.

- 1) $Pb(NO_3)_2 + KI \rightarrow$
2) $KCl + Na_2SO_4 \rightarrow$

- 3) $NiCl_2 + KOH \rightarrow$
4) $K_2CO_3 + HCl \rightarrow$

25–26. Անհրաժեշտ է կալիումի հիդրոկարբոնատը փոխարկել կարբոնատի:

25. Ո՞ր նյութի հետ փոխագրեցության միջոցով է դա հնարավոր իրականացնել.

- 1) կալիումի նիտրատի
2) կալիումի քլորիդի
3) կալիումի հիդրօքսիդի
4) ածխաթթվի

26. Որքան է նշված փոխարկման ռեակցիայի հավասարման գործակիցները գումարը.

- 1) 6   2) 5   3) 4   4) 7

27. Ո՞ր մետաղը $20^{\circ}C$ -ում կփոխագրի աղաթթվի և չի փոխագրի խիտ ծծմբական թթվի հետ.

- 1) երկաթ   2) ցինկ   3) պղինձ   4) արծաթ

28. Ի՞նչ գործառույթ ունի երկիիդրոֆոսֆատ իոնն ըստ $\text{NH}_3 + \text{H}_2\text{PO}_4^- \rightarrow \text{NH}_4^+ + \text{HPO}_4^{2-}$ կրճատ իոնական հավասարման.

- 1) օքսիդիչ է
2) պրոտոնի դոնոր է
3) վերականգնիչ է
4) պրոտոնի ակցեպտոր է

29. Ըստ $\text{NH}_3 + \text{HCl} \rightarrow \text{NH}_4\text{Cl}$ ռեակցիայի հավասարման.

- 1) ամոնիակն օքսիդիչ է
2) ազոտի օքսիդացման աստիճանը փոխվել է (-3)-ից մինչև (-4)
3) ամոնիակը վերականգնիչ է
4) ազոտի ատոմը էլեկտրոնի դոնոր է և պրոտոնի ակցեպտոր

30. Ո՞ր նյութն օգտագործելով է հնարավոր ազոտական թթուն մաքրել ծծմբական թթվի խառնուկից.

- 1) կալիումի քլորիդ
2) ամոնիակ
3) բարիումի նիտրատ
4) պոտաշ

1.2.1. Քիմիական ռեակցիաների դասակարգումը

Համարը	Դատասիսանը	Համարը	Դատասիսանը	Համարը	Դատասիսանը
1	4	12	3	23	3
2	4	13	3	24	2
3	4	14	1	25	3
4	2	15	3	26	3
5	3	16	2	27	1
6	1	17	2	28	2
7	3	18	3	29	4
8	2	19	4	30	3
9	4	20	1		
10	4	21	1		
11	4	22	3		

1.2.2. Գաղափարը քիմիական ռեակցիայի արագության մասին: Քիմիական հավասարակշռություն: Լե՛ Շատելլեի սկզբունքը:

1. Ո՞րն է կինետիկայի հիմնական հավասարումը $2A_{(q)} + B_{(q)} \rightarrow 2A_2B_{(q)}$ քիմիական ռեակցիայի համար.

- 1) $v = k [A]^2$
2) $v = k [A_2] [B_2]$

- 3) $v = k [A_2]^2 [B_2]$
4) $v = k [A]^2 [B_2]^2$

2. Որո՞նք են բաց թողած բառերը հետևյալ սահմանման մեջ.

Կատալիզատոր կոչվում է այն նյութը, որը _____ քիմիական ռեակցիային, _____ է այն, սակայն վերջում մնում է անփոփոխ:

- 1) մասնակցելով, դանդաղեցնում
2) չմասնակցելով, արագացնում
- 3) մասնակցելով, արագացնում
4) չմասնակցելով, դանդաղեցնում

3. Համապատասխանեցրեք քիմիական ռեակցիայի հավասարումը նրա կինետիկ հավասարման հետ.

Ռեակցիայի հավասարում	Ռեակցիայի կինետիկ հավասարում
ա) $S_{(q)} + O_{2(q)} \rightarrow SO_{2(q)}$	1) $v = k [Fe] [O_2]$
բ) $2CO_{(q)} + O_{2(q)} \rightarrow 2CO_{2(q)}$	2) $v = k [O_2]$
գ) $2Fe_{(w)} + O_{2(q)} \rightarrow 2FeO_{(w)}$	3) $v = k [S] [O_2]$
դ) $C_{(w)} + O_{2(q)} \rightarrow CO_{2(q)}$	4) $v = k [CO]^2 [O_2]$

Ո՞ր շարքի բոլոր պատճառներն են ձիւն.

- 1) ա2, թ4, զ1, դ2
2) ա3, թ4, զ1, դ2
- 3) ա3, թ4, զ2, դ2
4) ա3, թ4, զ2, դ4

4. Հետևյալ ռեակցիաներից որի՞ն դեպքում է MnO_2 -ը կիրառվում որպես կատալիզատոր.

- 1) $KClO_3 \rightarrow KCl + KClO_4$
2) $KMnO_4 \rightarrow K_2MnO_4 + MnO_2 + O_2$
- 3) $NaOH + Al(OH)_3 \rightarrow NaAl[(OH)_4]$
4) $H_2O_2 \rightarrow H_2O + O_2$

5-6. Տրված են հետևյալ ռեակցիաների հավասարումների ուրվագրերը.

- ա) $C + O_2 \rightarrow CO_2$
թ) $NO + O_2 \rightarrow NO_2$
- զ) $HNO_3 \rightarrow H_2O + NO_2 + O_2$
դ) $CO + O_2 \rightarrow CO_2$

5. Ո՞ր ռեակցիան չի արագանա թթվածնի կոնցենտրացիան մեծացնելիս.

- 1) ա
2) թ
3) զ
4) դ

6. Ո՞րն է ներմոլեկուլային վերօքս ռեակցիայի հավասարման ուրվագիրը.

- 1) ա 2) զ 3) բ 4) դ

7-8. Միացման ռեակցիան ընթացել է ըստ $A + B = D$ հավասարման ուրվագրի: A նյութի սկզբնական կոնցենտրացիան եղել է 1 մոլ/l , իսկ 30 վ հետո դարձել է $0,94 \text{ մոլ/l}$:

7. Որքան է ռեակցիայի արագությունը ($\text{մոլ/l} \cdot \text{վ}$):

- 1) 0,001 2) 0,002 3) 0,03 4) 0,06

8. Որքան կլինի D նյութի կոնցենտրացիան 30 վ հետո.

- 1) 0,012 2) 0,006 3) 0,003 4) 0,06

9-10. Տրված է $A_{(q)} + B_{2(q)} \rightarrow AB_{2(q)}$ քիմիական ռեակցիայի հավասարումը.

9. Ո՞րն է տրված ռեակցիայի կինետիկական հավասարումը.

1) $V = k \cdot C(A) \cdot C^2(B)$	3) $V = k \cdot C(A) \cdot C(B_2)$
2) $V = k \cdot C^2(A) \cdot C(B_2)$	4) $V = k \cdot C^2(AB)$

10. Քանի անգամ կմեծանա ռեակցիայի արագությունը միաժամանակ A նյութի կոնցենտրացիան երեք անգամ մեծացնելիս, իսկ B նյութի կոնցենտրացիան երկու անգամ փոքրացնելիս.

- 1) 9 2) 1,5 3) 2,25 4) 5

11. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի ընթացքի բնույթը, ռեակցիայի ձախ մասի ուրվագիրը և իրականացման պայմանը.

Ռեակցիայի ընթացքի բնույթ	Ուրվագիր	Ռեակցիայի պայման
ա) Արագ	1) $\text{CH}_3\text{COOH} + \text{CH}_3\text{OH} \rightarrow$	Ա) սենյակային ջերմաստիճան
բ) Դանդաղ	2) $\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5 \xrightarrow{\text{NaOH}}$	Բ) տաքացում
շ) Դարձելի, դանդաղ	3) $\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6 \xrightarrow{\text{սպ. խմ}}$	Գ) կատալիզատորի առկայություն
դ) Ոչ դարձելի	4) $\text{NO} + \text{O}_2 \rightarrow$	

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ձիչտ.

1) ա1գ, թ2Ա, զ3գ, դ1Ա	3) ա4Ա, թ3գ, զ1գ, դ2Բ
2) ա4Ա, թ3Ա, զ1գ, դ3գ	4) ա4Ա, թ3Ա, զ1գ, դ2Բ

12. Հաստատուն ճնշման և ջերմաստիճանի պայմաններում քանի անգամ կմեծանա $2A_{(q)} + B_{2(q)} \rightarrow 2AB_{(q)}$ ռեակցիայի արագությունը, եթե երեք անգամ մեծացվի ելանյութերի կոնցենտրացիան.

- 1) 3 2) 9 3) 27 4) 81

13. Ինչպես կփոխվի ռեակցիայի արագությունը ջերմաստիճանը 20°C -ից մինչև 60°C բարձրացնելիս, եթե ռեակցիայի ջերմաստիճանային գործակիցը հավասար է 3-ի.

- 1) կմեծանա 9 անգամ
2) կմեծանա 27 անգամ

- 3) կմեծանա 81 անգամ
4) կփոքրանա 27 անգամ

14. Ո՞ր գույգ էլեկտրոլիտների միջև է հնարավոր քիմիական փոխազդեցություն.

- 1) NaNO_3 և HF
2) CH_3COOH և NaCl

- 3) K_2S և HBr
4) Na_2SO_4 և HNO_3

15. Համապատասխանեցրեք դարձելի ռեակցիայի ջերմաքիմիական հավասարումը հավասարակշռության տեղաշարժի ուղղության հետ մնջումը և ջերմաստիճանը միաժամանակ բարձրացնելիս.

Ռեակցիայի հավասարում	Ճնշման բարձրացում	Ջերմաստիճանի բարձրացում
ա) $2\text{SO}_{2(\text{q})} + \text{O}_{2(\text{q})} \rightleftharpoons 2\text{SO}_{3(\text{q})} + \text{Q}$	1) դեպի աջ	Ա) դեպի ձախ
բ) $2\text{CO}_{(\text{q})} \rightleftharpoons \text{C}_{(\text{այ})} + \text{CO}_{2(\text{q})} - \text{Q}$	2) դեպի ձախ	Բ) չի տեղաշարժվի
շ) $2\text{Fe}_{(\text{այ})} + \text{O}_{2(\text{q})} \rightleftharpoons 2\text{FeO}_{(\text{այ})} + \text{Q}$	3) չի տեղաշարժվի	Գ) դեպի աջ
դ) $\text{C}_{(\text{այ})} + \text{O}_{2(\text{q})} \rightleftharpoons \text{CO}_{2(\text{q})} + \text{Q}$		
ե) $2\text{NH}_{3(\text{q})} \rightleftharpoons \text{N}_{2(\text{q})} + 3\text{H}_{2(\text{q})} - \text{Q}$		
զ) $\text{I}_{2(\text{q})} + \text{H}_{2(\text{q})} \rightleftharpoons 2\text{HI}_{(\text{q})} + \text{Q}$		

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա1Ա, թ1Գ, գ1Ա, թ1Ա, ե2Ա, զ3Ա
2) ա1Ա, թ1Գ, գ2Ա, դ3Ա, ե2Գ, զ3Գ

- 3) ա1Ա, թ1Գ, գ1Ա, դ3Ա, ե2Գ, զ3Ա
4) ա1Գ, թ3Ա, գ1Ա, դ3Գ, ե2Բ, զ3Ա

16. Ո՞ր գործոնի ազդեցությամբ մեթանի կոնվերսիայի $\text{CH}_{4(\text{q})} + \text{H}_2\text{O}_{(\text{q})} \rightleftharpoons \text{CO}_{(\text{q})} + 3\text{H}_{2(\text{q})} - \text{Q}$ հավասարակշռությունը կտեղաշարժվի դեպի վերջանութենի կողմը.

- 1) Ճնշման բարձրացում
2) ջերմաստիճանի իջնեցում

- 3) ջերմաստիճանի բարձրացում
4) ջրային գոլորշիների կողմենսացում

17. Ո՞ր նյութն ավելացնելիս ջրային լուծույթում ընթացող $\text{NO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{HNO}_2 + \text{HNO}_3$ դարձելի ռեակցիայի հավասարակշռությունը կտեղաշարժվի դեպի աջ.

- 1) HCl 2) HNO_3 3) SO_3 4) KOH

18. Որքան է փակ անոթում ընթացող $\text{I}_{2(\text{q})} + \text{H}_{2(\text{q})} \rightleftharpoons 2\text{HI}_{(\text{q})}$ դարձելի ռեակցիայի հավասարակշռության հաստատունի թվային արժեքը, եթե նյութերի հավասարակշռային կոնցենտրացիաներն են՝ $[\text{I}_2] = 0,5 \text{ մոլ/L}$, $[\text{H}_2] = 0,25 \text{ մոլ/L}$, իսկ $[\text{HI}] = 2 \text{ մոլ/L}$:

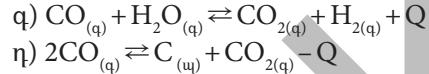
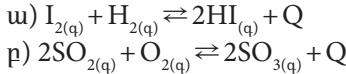
- 1) 4   2) 32   3) 16   4) 8

19. Ո՞ր գործոնը կկանխի նատրիումի կարբոնատի հիդրոլիզը.

- 1) լուծույթի նոսրացումը
2) թթվի ավելացումը
- 3) ջերմաստիճանի բարձրացումը
4) ջերմաստիճանի իշեցումը

20-21. Տրված են դարձելի ռեակցիաների հավասարումներ.

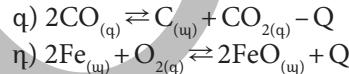
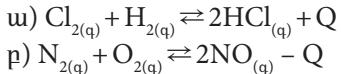
20. Ո՞ր ռեակցիայի հավասարակշռությունը կտեղաշարժվի նույն ուղղությամբ և ճնշումը բարձրացնելիս, և ջերմաստիճանը իշեցնելիս.

- 1) ա 2) դ 3) թ 4) զ

21. Ո՞ր դեպքերում ճնշման փոփոխությունը հավասարակշռության տեղաշարժ չի առաջացնի.

- 1) ա, զ 2) ա, թ 3) թ, զ 4) թ, դ

22-23. Տրված են դարձելի ռեակցիաների հավասարումներ.

22. Ո՞ր դեպքերում ճնշման իշեցումը հավասարակշռության տեղաշարժ չի առաջացնի.

- 1) ա, թ 2) զ, դ 3) ա, զ 4) թ, զ

23. Ո՞ր դեպքերում ջերմաստիճանը բարձրացնելիս հավասարակշռությունը կտեղաշարժվի դեպի վերջանյութերի առաջացման կողմը.

- 1) թ, դ 2) ա, դ 3) թ, զ 4) ա, թ

24. Հետևյալ պնդումներից ո՞րն է ճիշտ $\text{C}_{(\text{w})} + 2\text{N}_2\text{O}_{(\text{q})} \rightleftharpoons 2\text{N}_{2(\text{q})} + \text{CO}_{(\text{q})} + Q$ դարձելի ռեակցիայի հավասարակշռության տեղաշարժի վերաբերյալ.

- 1) Այ ճնշումը, և ջերմաստիճանը բարձրացնելիս հավասարակշռությունը կտեղաշարժվի դեպի աջ
2) Այ ճնշումը, և ջերմաստիճանը իշեցնելիս հավասարակշռությունը կտեղաշարժվի դեպի աջ
3) Ճնշումը իշեցնելիս հավասարակշռությունը կտեղաշարժվի դեպի ձախ
4) Ջերմաստիճանը իշեցնելիս հավասարակշռությունը կտեղաշարժվի դեպի ձախ

25. Ո՞րն է փոխարկումների հետևյալ շղթային համապատասխան ընթացող ռեակցիաների բնութագրերի դասավորվածությունը՝ $N_2 \rightarrow NO \rightarrow NO_2 \xrightarrow{NaOH}$.

- 1) արագ, վերականգնման, միջմոլեկուլային վերօք
- 2) այրման, դարձելի, ինքնօքսիդացման–ինքնավերականգնման
- 3) դարձելի, արագ, ինքնօքսիդացման–ինքնավերականգնման
- 4) այրման, օքսիդացման, ներմոլեկուլային վերօք

26. Որո՞նք են բաց թողած բառերը քիմիական ռեակցիայի արագության սահմանման մեջ.

Քիմիական ռեակցիայի արագությունը ռեակցիային մասնակցող նյութերից մեկի փոփոխությունն է ժամանակում.

- 1) կոնցենտրացիայի, միավոր
- 2) զանգվածի, միավոր
- 3) կոնցենտրացիայի, կարձ
- 4) քանակի, կարձ

27-28. $A + B \rightleftharpoons D + E$ ռեակցիայի հավասարակշռության հաստատունը հավասար է մեկի: Եթանյութերի սկզբնական կոնցենտրացիաներն են $[A]_0 = [B]_0 = 0,02$ մոլ/լ:

27. Որքան է A նյութի հավասարակշռային կոնցենտրացիան (մոլ/լ).

- 1) 0,005
- 2) 0,010
- 3) 0,015
- 4) 0,018

28. Որքան է վերջանյութերի հավասարակշռային կոնցենտրացիաների գումարը (մոլ/լ).

- 1) 0,015
- 2) 0,040
- 3) 0,020
- 4) 0,010

29. Ո՞ր դեպքում $2NO_{(q)} + O_{2(q)} \rightleftharpoons 2NO_{2(q)} + Q$ ռեակցիայի հավասարակշռությունը կտեղաշարժվի արգասիքների առաջացման կողմը.

- 1) ջերմաստիճանն իջեցնելիս
- 2) ձնշումն իջեցնելիս
- 3) ջերմաստիճանը բարձրացնելիս
- 4) կատալիզատոր կիրառելիս

1.2.2. Գաղափար քիմիական ուսակցիայի արագության մասին:
Քիմիական հավասարակշռություն: Լե՛ ծառելյեի սկզբունքը

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	11	4	21	1
2	3	12	3	22	1
3	3	13	3	23	3
4	4	14	3	24	2
5	3	15	3	25	3
6	2	16	3	26	1
7	2	17	4	27	2
8	4	18	2	28	3
9	3	19	4	29	1
10	2	20	3		

1.2.3. Քիմիական ռեակցիայի ջերմէֆելու: Զերմանջատիչ և ջերմակլանիչ ռեակցիաներ:

Զերմաքիմիական հավասարումներ

1. Ինչպես է անվանվում այն էներգիան, որն անհրաժեշտ է հետևյալ փոխարկումը՝ $\text{Na}_{(q)}^{\circ} - 1e \rightarrow \text{Na}_{(q)}^{+}$ իրականացնելու համար.

- 1) Էլեկտրացասականություն
2) Էլեկտրոնային խնամակցություն
3) իոնացման էներգիա
4) կապի էներգիա

2. Ո՞ր պնդումը քիմիական ռեակցիայի ջերմէֆեկտի վերաբերյալ ճիշտ չէ.

- 1) ծծմբական թթվի լուծումը ջրում չի ուղղեցվում ջերմէֆեկտով
2) պարզ նյութերի գոյացման ջերմությունը համարվում է զրո
3) ռեակցիայի ջերմէֆեկտը հավասար է ելանյութերի և վերջանյութերի այրման ջերմությունների տարբերությանը, հաշվի առնելով քանակաչափական գործակիցները
4) ռեակցիայի ջերմէֆեկտը հավասար է վերջանյութերի և ելանյութերի գոյացման ջերմությունների տարբերությանը, հաշվի առնելով քանակաչափական գործակիցները

3. Ո՞րն է մեկ մոլ ծծմբական թթուն և մեկ մոլ ազոտական թթուն նատրիումի հիդրօքսիդով չեզոքացնելիս անջատված ջերմությունների քանակների հարաբերությունը (համապատասխանաբար).

- 1) 1:1   2) 1:2   3) 4:1   4) 2:1

4-5. Հան $MgCO_3 = MgO + CO_2 - 102$ կԶ զերմաքիմիական հավասարումներ.

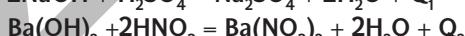
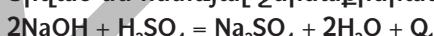
4. Որքան է առաջացած հիմնային օքսիդի զանգվածը (գ), եթե կլանվել է 20,4 կԶ ջերմություն.

- 1) 44   2) 4,4   3) 8   4) 16

5. Որքան է կլանված ջերմության քանակը (կԶ), եթե առաջացած թթվային օքսիդում պարունակվում է 44 մոլ պրոտոն.

- 1) 204   2) 51   3) 39   4) 156

6. Տրված են հետևյալ ջերմաքիմիական հավասարումները.

Q_1 և Q_2 ջերմէֆեկտների ո՞ր փոխհարաբերությունն է ճիշտ.

- 1) $Q_1 < Q_2$ 2) $Q_1 > Q_2$ 3) $Q_1 = Q_2$ 4) $Q_1 \ll Q_2$

7-8.Մեկ լիտր (ն. ալ.) մեթանի լրիվ այրումից անջատվել է 40 կԶ ջերմություն:

7. Որքան է մեթանի այրման ջերմությունը (կԶ/մոլ).

- 1) 22,4   2) 89,6   3) 896   4) 16

8. Որքան է 1 գ մեթանի լրիվ այրման ժամանակ անջատված ջերմությունը (կԶ).

- 1) 28   2) 56   3) 896   4) 640

9.Հետևյալ արտահայտություններից ո՞րը ճիշտ չէ քիմիական ռեակցիայի վերաբերյալ.

- 1) իին քիմիական կապերի խզումն ընթանում է ջերմության կլանումով
2) նոր քիմիական կապերի առաջացումն ընթանում է ջերմության անջատումով
3) չեղոքացման ռեակցիաներն ընթանում են ջերմության կլանմամբ
4) քայլայման ռեակցիաները հիմնականում ջերմակլանիչ են

10.Ինչի՞ն կախված չէ քիմիական ռեակցիայի ջերմէֆեկտը.

- 1) ելանյութերի բնույթից
2) ռեակցիայի ընթանալու ձանապարհից
3) ռեակցիայի արգասիքների բնույթից
4) փոխազդող նյութերի ազդեցատային վիճակից

11.Ո՞ր նյութի լուծումն է ուղեկցվում ջերմության կլանումով.

- 1) CuSO_4 2) H_2SO_4 3) Na_2SO_4 4) $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$

12-13.Հաստ $8\text{Al}_{(ալ)} + 3\text{Fe}_3\text{O}_{4(ալ)} = 4\text{Al}_2\text{O}_{3(ալ)} + 9\text{Fe}_{(ալ)} + 3326$ կԶ ջերմաքիմիական հավասարման.

12. Որքան է Fe_3O_4 օքսիդի գոյացման ջերմությունը (կԶ/մոլ), եթե Al_2O_3 -ի գոյացման ջերմությունը 1669 կԶ/մոլ է.

- 1) 3350,25   2) 1116,67   3) 1657,44   4) 720,64

13. Որքան է ստացված երկարի զանգվածը (գ), եթե անջատվել է 166,3 կԶ ջերմություն.

- 1) 28   2) 25,2   3) 50,4   4) 0,45

14. Ո՞ր նյութի լուծումն է ուղեկցվում ջերմության անջատումով.

- 1) KNO_3 2) $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ 3) CuSO_4 4) $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$

15. Ո՞ր գործոնից է կախված քիմիական ռեակցիայի ջերմմէֆեկտը.

- 1) քիմիական լաբորատորիայի դիրքից
- 2) փոխազդող նյութերի ագրեգատային վիճակից
- 3) սկզբնանյութերից վերջանյութերի ստացման փուլերից
- 4) սկզբնանյութերից վերջանյութերի ստացման ձևից

16. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի տեսակը, հավասարման ձախ մասի ուրվագիրը և ռեակցիայի ջերմմէֆեկտը.

Տեսակ	Ուրվագիր	Ջերմմէֆեկտ
ա) Քայլքայման	1) $\text{HCl} + \text{NaOH} \rightarrow$	Ա) Ջերմմանջատիչ
բ) Միացման	2) $\text{CaCO}_3 \rightarrow$	Բ) Ջերմմակլանիչ
շ) Այրման	3) $\text{C}_3\text{H}_8 + \text{O}_2 \rightarrow$	
դ) Փոխանակման	4) $\text{N}_2 + \text{O}_2 \rightarrow$	

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- 1) ա2Բ, բ4Բ, զ3Ա, դ1Ա
- 2) ա2Բ, բ4Ա, զ2Ա, դ1Բ
- 3) ա3Բ, բ1Ա, զ4Ա, դ2Ա
- 4) ա2Բ, բ4Բ, զ4Ա, դ1Ա

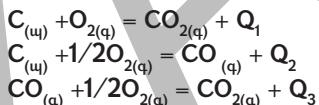
17. Ըստ հետևյալ ջերմաքիմիական հավասարման՝ $\text{N}_2 + 3\text{H}_2 = 2\text{NH}_3 + 92$ կԶ ինչ ծավալով (մլ, ն. ա.) ջրածին է փոխազդել ազոտի հետ, եթե անջատվել է 4,6 կԶ ջերմություն.

- 1) 1,12
- 2) 3,36
- 3) 1120
- 4) 3360

18. Հետևյալ ուրվագրերին համապատասխան չեզոքացման ռեակցիաներից որի՞ ջերմմէֆեկտն է առավել մեծ.

- 1) $\text{Cu(OH)}_2 + \text{HCl} \rightarrow$
- 2) $\text{Ba(OH)}_2 + \text{HCl} \rightarrow$
- 3) $\text{Fe(OH)}_2 + \text{HCl} \rightarrow$
- 4) $\text{Cr(OH)}_2 + \text{HCl} \rightarrow$

19. Տրված են հետևյալ ջերմաքիմիական հավասարումները.

Ո՞րն է ջերմմէֆեկտների փոխադարձ կապի ճիշտ արտահայտությունը.

- 1) $\text{Q}_1 = \text{Q}_3 - \text{Q}_2$
- 2) $\text{Q}_1 = \text{Q}_2 + \text{Q}_3$
- 3) $\text{Q}_3 = \text{Q}_1 + \text{Q}_2$
- 4) $\text{Q}_2 = \text{Q}_3 + \text{Q}_1$

**1.2.3. Քիմիական ուսակցիայի ջերմէֆելտ: Ջերմանջատիչ և ջերմակլանիչ
ուսակցիաներ: Ջերմաքիմիական հավասարումներ**

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	8	2	15	2
2	1	9	3	16	1
3	4	10	2	17	4
4	3	11	4	18	2
5	1	12	2	19	2
6	3	13	2		
7	3	14	3		

1.2.4. Էլեկտրոլիտային դիսուգման տեսություն

1. Ո՞ր դեպքում կմեծանա քացախաթթվի դիսուգման աստիճանը.

- 1) աղաթթվի ավելացում
- 2) քացախաթթվի անհիդրիդի ավելացում
- 3) սառեցում
- 4) չափավոր տաքացում

2-3. Տրված են հետևյալ բանաձևերով էլեկտրոլիտների շարքերը.

ա) HClO , KClO_4 , $\text{Ba}(\text{OH})_2$	զ) KClO_3 , HCl , NaOH
բ) LiOH , AlCl_3 , HF	դ) KMnO_4 , HClO_2 , KOH

2. Ո՞ր շարք են ներառված միայն ուժեղ էլեկտրոլիտների բանաձևեր.

- 1) ա
- 2) գ
- 3) թ
- 4) դ

3. Որքան է ուժեղ էլեկտրոլիտների շարքում առկա երկու նյութերի միջև ընթացող վերօք ռեակցիայի վերականգնման արգասիքի մոլային զանգվածը.

- 1) 16
- 2) 71
- 3) 21
- 4) 26

4-5. Տրված են ռեակցիաների հավասարումների ձախ մասերի ուրվագրերը.

ա) $\text{CuO} + \text{HCl} \rightarrow$	զ) $\text{Cu}(\text{OH})_2 + \text{HCl} \rightarrow$
բ) $(\text{CuOH})_2\text{CO}_3 + \text{HNO}_3 \rightarrow$	դ) $\text{CuO} + \text{HNO}_3 \rightarrow$

4. Դրանցից որին է համապատասխանում ... $\rightarrow \text{Cu}^{2+} + 2\text{H}_2\text{O}$ կրճատ իոնային հավասարման աջ մասը.

- 1) ա
- 2) թ
- 3) զ
- 4) դ

5. Որքան է ... $\rightarrow \text{Cu}^{2+} + \text{H}_2\text{O}$ ուրվագրին համապատասխանող մոլեկուլային հավասարման գործակիցների գումարը.

- 1) 4
- 2) 6
- 3) 5
- 4) 8

6-7. Տրված են հետևյալ բանաձևերով նյութերի շարքերը.

ա) HClO , CCl_4 , CH_3CHO	զ) CH_3OH , AlCl_3 , $\text{C}_6\text{H}_5\text{OH}$
բ) $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$, HCHO , $\text{C}_6\text{H}_5\text{CH}_2\text{OH}$	դ) $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$, HClO_2 , C_4H_{10}

6. Ո՞ր շարքում են միայն ոչ էլեկտրոլիտների բանաձևեր.

- 1) ա
- 2) թ
- 3) զ
- 4) դ

7. Որքան է ոչ էլեկտրոլիտների շարքում ընդգրկված նյութերի և մետաղական նատրիումի միջև ընթացող հնարավոր ռեակցիաների հավասարումների գործակիցների գումարը.

1) 7

2) 14

3) 15

4) 18

8. Ինչ գույն կստանա լակմուաը կալիումի հիդրօսիդի և նատրիումի նիտրատի ջրային լուծույթներում համապատասխանաբար.

1) կապույտ և կարմիր

3) կարմիր և կապույտ

2) կապույտ և մանուշակագույն

4) կարմիր և մանուշակագույն

9. Ինչ գույն կստանա լակմուաը կալիումի հիդրօսիդի և նատրիումի հիդրօսուֆատի ջրային լուծույթներում համապատասխանաբար.

1) կապույտ և կարմիր

3) կարմիր և կապույտ

2) կապույտ և մանուշակագույն

4) կարմիր և մանուշակագույն

10. Համապատասխանեցրե՛ք լուծույթում ընթացող ռեակցիայի մոլեկուլային հավասարման ձախ մասը կրճատ իրնատ իրնային հավասարման աջ մասի և կրճատ իրնային հավասարման գործակիցների գումարի հետ.

Մոլեկուլային հավասարման ձախ մաս	Կրճատ իրնային հավասարման աջ մաս	Կրճատ իրնային հավասարման գործակիցների գումար
w) $P_2O_5 + 6NaOH =$	1) $= PO_4^{3-} + 3H_2O$	Ա) 6
p) $P_2O_5 + 4NaOH =$	2) $= HPO_4^{2-} + 2H_2O$	Բ) 12
q) $H_3PO_4 + 3NaOH =$	3) $= 2HPO_4^{2-} + H_2O$	Գ) 10
η) $H_3PO_4 + 2NaOH =$	4) $= 2PO_4^{3-} + 3H_2O$	Դ) 8

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ձիշտ.

1) ա4Բ, թ2Դ, զ1Դ, դ2Ա

3) ա4Բ, թ3Դ, զ1Դ, դ2Ա

2) ա4Բ, թ3Դ, զ1Դ, դ3Բ

4) ա1Դ, թ3Դ, զ1Բ, դ3Բ

11. Ո՞ր շարք են ներառված միայն դիպոլ-դիպոլային փոխազդեցության հետևանքով դիսուլվող միացությունների բանաձևեր.

1) HF, H_2S , NH_3

3) NH_3 , KOH, $Al_2(SO_4)_3$

2) NaOH, HCl, $CaCl_2$

4) HBr, $Fe(NO_3)_2$, $NaNO_2$

12. $Fe^{3+} + 3(OH)^- \rightarrow Fe(OH)_3$ կրճատ իրնային հավասարմանը հետևյալ ուրվագրերից ո՞րն է համապատասխանում.

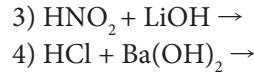
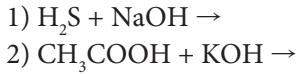
1) $FeSO_4 + NaOH \rightarrow$

3) $FeO + NH_4OH \rightarrow$

2) $FeCl_3 + KOH \rightarrow$

4) $Fe_2O_3 + NaOH \rightarrow$

13. Հետևյալ ուրվագրերից ո՞րն է համապատասխանում $H^+ + (OH)^- \rightarrow H_2O$ կրճատ իոնային հավասարմանը.

14. Այսումինի քլորիդի լուծույթին աստիճանաբար ավելացրել են նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ մինչև հնարավոր ռեակցիաների ավարտը: Ո՞րը (որո՞նք) կարող է(են) լինել ընթացող հնարավոր ռեակցիաների կրճատ իոնային հավասարում(ներ)ը համապատասխանաբար.

- 1) $Al^{3+} + 3OH^- = Al(OH)_3$
2) $Al(OH)_3 + OH^- = [Al(OH)_4]^-$
3) $Al^{3+} + 3OH^- = Al(OH)_3$ և $Al(OH)_3 + OH^- = [Al(OH)_4]^-$
4) $Al(OH)_3 + OH^- = [Al(OH)_4]^-$ և $Al^{3+} + 3OH^- = Al(OH)_3$

15. Ամոնիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթին աստիճանաբար ավելացրել են այսումինի քլորիդի լուծույթ մինչև հնարավոր ռեակցիաների ավարտը: Ո՞րը (որո՞նք) կարող է(են) լինել ընթացող ռեակցիաների կրճատ իոնային հավասարում(ներ)ը համապատասխանաբար.

- 1) $Al^{3+} + 3NH_4OH = Al(OH)_3 + 3NH_4^+$
2) $Al(OH)_3 + OH^- = [Al(OH)_4]^-$
3) $Al^{3+} + 3OH^- = Al(OH)_3$ և $Al(OH)_3 + OH^- = [Al(OH)_4]^-$
4) $Al(OH)_3 + OH^- = [Al(OH)_4]^-$ և $Al^{3+} + 3OH^- = Al(OH)_3$

16. Հետևյալ ուրվագրերից ո՞րն է մինչև վերջ ընթացող ռեակցիայի հավասարման ձախ մասը.

- 1) $NaNO_3 + KCl \rightarrow$
2) $Na_2SO_3 + HCl \rightarrow$
3) $Fe(OH)_3 + K_2SO_4 \rightarrow$
4) $Li_2SiO_3 + NaCl \rightarrow$

17. Ո՞ր թթվի հետ ցինկի փոխազդեցության ռեակցիայի արագությունը կլինի ամենափոքրը.

- 1) HCl 2) HBr 3) CCl_3COOH 4) CH_3COOH

18-19. Տրված են հետևյալ իոնները.

- ա) $(CO_3)^{2-}$ թ) $(SO_4)^{2-}$ զ) $(NO_3)^-$ ի) $(SO_3)^{2-}$ ե) Ba^{2+} զ) Ag^+

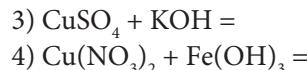
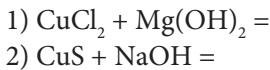
18. Դրանցից որո՞նք կարող են հայտաբերվել աղաթթվով.

- 1) թ, ի   2) ա, ի, զ   3) զ, ի, ե   4) ե, զ

19. Որքան է աղաթթվով հայտաբերվող և նստվածքագոյացմամբ ընթացող ռեակցիայի կրճատ իոնային հավասարման գործակիցների գումարը.

- 1) 6   2) 5   3) 3   4) 4

20. Ո՞րն է $Cu^{2+} + 2(OH)^- = Cu(OH)_2$ կրճատ իոնային հավասարմանը համապատասխանող ռեակցիայի հավասարման ձախ մասը.

21. Ո՞ր հատկանիշն է 10 % և 20 % զանգվածային բաժիններով մրջնաթթվի ջրային լուծույթների համար նույնը.

- 1) թթվի դիտոցման աստիճան
2) որակական բաղադրություն
3) խտություն
4) էլեկտրահաղորդականություն

22. Որքան է իոնների գումարային կոնցենտրացիան (մոլ/լ) կալցիումի քլորիդի 0,15 մոլ/լ կոնցենտրացիայով լուծույթում ($\alpha = 1$).

- 1) 0,15   2) 0,05   3) 0,30   4) 0,45

23. Որքան է քացախաթթվի դիտոցման աստիճանը (%) 0,2 մոլ/լ կոնցենտրացիայով լուծույթում, եթե այդ լուծույթի 200 մլ-ում առկա է 2,22 գ չփառագույն թթու.

- 1) 4,4   2) 15   3) 7,5   4) 6,6

24. 0,1-ական մոլ քլորաջրածին և քացախաթթու պարունակող լուծույթին ավելացրել են 4 գ նատրիումի հիդրօքսիդ: Ո՞ր զուգ ներառված նյութերն են պարունակվում վերջնական լուծույթում.

- 1) $NaCl, CH_3COOH$
2) HCl, CH_3COONa
3) $NaCl, CH_3COONa$
4) $HCl, NaOH$

25. 0,1-ական մոլ քլորաջրածին և քացախաթթու պարունակող լուծույթին ավելացրել են 6 գ նատրիումի հիդրօքսիդ: Ո՞ր շարք ներառված նյութերն են պարունակվում վերջնական լուծույթում.

- 1) $NaCl, CH_3COOH$
2) HCl, CH_3COONa
3) $NaCl, CH_3COONa, NaOH$
4) $NaCl, CH_3COOH, CH_3COONa$

26. 0,1-ական մոլ քլորաջրածին և քացախաթթու պարունակող լուծույթին ավելացրել են 10 գ նատրիումի հիդրօքսիդ: Ո՞ր շարք ներառված նյութերն են պարունակվում վերջնական լուծույթում.

- 1) $NaCl, CH_3COOH, NaOH$
2) $NaCl, CH_3COONa, NaOH$
3) HCl, CH_3COONa
4) $NaCl, CH_3COONa$

27. Ո՞ր նյութն արծաթի նիտրատի լուծույթին ավելացնելիս նստվածք չի գոյանա.

- 1) NH_4Cl
2) CH_3NH_3Cl
3) CH_3CH_2Cl
4) $C_6H_5NH_3Cl$

28. 60 գ HF պարունակող լուծույթում հայտնաբերվել է 0,3 գ H^+ իոն: Որքան է այդ լուծույթում թթվի դիսոցման աստիճանը (%).

- 1) 3   2) 10   3) 1   4) 0,3

29. Հավասար զանգվածներով վերցրած հետևյալ շարքի նյութերից՝ $Fe(NO_3)_2$, $FeCl_2$, $FeSO_4$, $Fe(ClO_4)_2$ ո՞րը ջրային լուծույթում դիսոցվելիս Fe^{2+} իոնների ավելի մեծ քանակություն կառաջացնի.

- 1) $Fe(NO_3)_2$ 2) $FeCl_2$ 3) $FeSO_4$ 4) $Fe(ClO_4)_2$

30. Հետևյալ ուրվագրերից ո՞րն է համապատասխանում $CO_3^{2-} + 2H^+ = CO_2 + H_2O$ կրճատ իոնային հավասարմանը.

- 1) կալցիումի կարբոնատ + աղաթքու $\rightarrow$
2) նատրիումի կարբոնատ + ազոտական թթու $\rightarrow$
3) նատրիումի հիդրոկալիքրոնատ + ազոտական թթու $\rightarrow$
4) կալիումի կարբոնատ + քացախաթքու $\rightarrow$

31. Համապատասխանեցրեք նյութի բանաձևը և դրա մեկ մոլեկուլի լրիվ դիսոցումից առաջացող մասնիկների թիվը.

Նյութի բանաձև	Մասնիկների թիվ
ա) $Al_2(SO_4)_3$	1) 2
բ) $FeCl_3$	2) 3
զ) CH_3COONa	3) 4
դ) H_2SO_4	4) 5 5) 6 6) 7

32. Նոյն մոլային կոնցենտրացիայով հետևյալ նյութերի հավասար ծավալներով լուծույթներից որո՞ւմ կպարունակվի առավել մեծ թվով իոններ.

- 1) $AlCl_3$ 2) $Fe_2(SO_4)_3$ 3) CH_3COONa 4) $Ba(NO_3)_2$

33. Ո՞ր իոններով է պայմանավորված կալիումի երկրորմատի և նիկելի(II) նիտրատի ջրային լուծույթների նարնջագույն և կանաչ գույները համապատասխանաբար, եթե կալիումի նիտրատի ջրային լուծույթն անգույն է.

- 1) $(Cr_2O_7)^{2-}$ և $(NO_3)^-$ 3) K^+ և Ni^{2+}
2) $(Cr_2O_7)^{2-}$ և Ni^{2+} 4) K^+ և $(NO_3)^-$

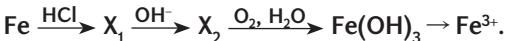
34. Հետևյալ նյութերից՝ ա) Na_2SO_4 , բ) HF , գ) $NaCl$, դ) HCl , է) KF որոնք են ջրային լուծույթում դիսոցվում իոն-դիպոլային փոխազդեցության հետևանքով.

- 1) թ, դ   2) բ, գ, է   3) դ, է   4) ա, գ, է

35. Հետևյալ թթուներից ո՞րը չի կարող առաջացնել թթու աղ.

- 1) H_2SO_4 3) $HOOCCOOH$
2) H_2CO_3 4) CH_3COOH

36. Ի՞նչ ռեակցիաներ են իրականացվել հետևյալ փոխարկումների շղթայում.

- 1) միացման, չեղոքացման, օքսիդացման, միացման
2) տեղակալման, նատվածքագոյացման, վերականգնման, օքսիդացման
3) տեղակալման, փոխանակման, վերօքս, փոխանակման
4) տեղակալման, փոխանակման, վերականգնման, փոխանակման

37. Ի՞նչ ռեակցիաներ են իրականացվել հետևյալ փոխարկումների շղթայում.

- 1) տեղակալման, օքսիդացման, փոխանակման, փոխանակման
2) միացման, վերականգնման, փոխանակման, միացման
3) փոխանակման, տեղակալման, վերօքս, փոխանակման
4) տեղակալման, փոխանակման, միացման, փոխանակման

38. Հետևյալ նյութերից ո՞րն է դիսոցվում յոդիդ (I^-) իոնի առաջացմամբ.

- 1) KIO_3 2) KI 3) CH_3CH_2I 4) $NaIO_4$

39-40. Ջրում լուծել են հետևյալ գազերը. ա) O_2 , բ) SO_3 , գ) $HCOH$, դ) HCl

39. Թվարկվածներից ո՞ր գազերի լուծույթները էլեկտրական հոսանք չեն հաղորդում.

- 1) ա, գ   2) ա, դ   3) բ, դ   4) գ, դ

40. Որքան է ջրում լուծելիս քիմիական ռեակցիայի հետևանքով առաջացած էլեկտրոլիտի մոլային զանգվածը (գ/մոլ).

- 1) 64   2) 36,5   3) 82   4) 98

1.2.4. Էլեկտրոլիտային դիտցման տեսություն

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	4	15	1	29	2
2	2	16	2	30	2
3	2	17	4	31	4, 3, 1, 2
4	3	18	2	32	2
5	3	19	3	33	2
6	2	20	3	34	4
7	2	21	2	35	4
8	4	22	4	36	3
9	1	23	3	37	4
10	3	24	1	38	2
11	1	25	4	39	1
12	2	26	2	40	4
13	4	27	3		
14	3	28	2		

1.2.5. Օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիաներ

1-2. Տրված են հետևյալ նյութերը.

- ա) KMnO_4 բ) FeCl_2 զ) KI դ) SO_3 ե) SO_2 զ) H_2S

1. Ո՞ր նյութերի մոլեկուլներում են առկա բարձրագույն օքսիդացման աստիճանով տարրերի ատոմներ, որոնք վերօքս ռեակցիաներում ցուցաբերում են միայն օքսիդիչ հատկություն.

- 1) ա, ե   2) բ, ե   3) ա, դ   4) զ, զ

2. Տրված նյութերից մեկի և աղաթթվի փոխազդեցությունից քլոր է ստացվում: Որքան է այդ նյութի մեկ մոլի ընդունած էլեկտրոնների քանակը (մոլ).

- 1) 3   2) 7   3) 4   4) 5

3-4. Տրված են հետևյալ նյութերը.

- ա) KMnO_4 բ) FeCl_2 զ) KI դ) SO_3 ե) H_2SO_3 զ) H_2S

3. Ո՞ր նյութերի մոլեկուլներում են առկա նվազագույն օքսիդացման աստիճանով ոչ մետաղական տարրերի ատոմներ, որոնք վերօքս ռեակցիաներում ցուցաբերում են միայն վերականգնիչ հատկություն.

- 1) ա, ե   2) բ, ե   3) ա, դ   4) զ, զ

4. Որքան է մեկ մոլ գազային վերականգնիչ նյութի և քլորաջրի փոխազդեցության ռեակցիայի ընթացքում կորցրած էլեկտրոնների քանակը (մոլ), եթե վերականգնիչ տարրն օքսիդանա մինչև իր բարձրագույն օքսիդացման աստիճանը.

- 1) 2   2) 8   3) 6   4) 4

5-6. Տրված են հետևյալ նյութերը.

- ա) KMnO_4 բ) FeCl_2 զ) KI դ) SO_3 ե) SO_2 զ) H_2S

5. Որոնք կցուցաբերեն վերօքս երկակիություն.

- 1) ա, ե   2) բ, ե   3) ա, դ   4) զ, զ

6. Որքան է վերօքս երկակիությամբ օժտված աղի և քլորի միջև ընթացող ռեակցիայի հավասարման գործակիցների գումարը.

- 1) 3   2) 4   3) 5   4) 7

7-8. Զրային միջավայրում կալիումի պերմանգանատի 15,8 գ նմուշը վերականգնվելիս ձեռք է բերել 0,3 մոլ էլեկտրոն:

7. Ո՞րը կարող է լինել վերականգնված նյութի բանաձևը.

- 1) K_2MnO_4 2) MnO_2 3) MnSO_4 4) O_2

8. Որքան է էթիլենի և կալիումի պերմանգանատի միջև ջրային միջավայրում ընթացող ռեակցիայի հավասարման գործակիցների գումարը.

- 1) 8   2) 16   3) 18   4) 21

9-10. Կալիումի պերմանգանատի 0,7 մոլ նմուշը թթվային միջավայրում ձեռք է բերել $2,107 \cdot 10^{24}$ թվով էլեկտրոններ:

9. Ո՞րը կարող է լինել վերականգնված նյութի բանաձևը.

- 1) K_2MnO_4 2) MnO_2 3) MnSO_4 4) O_2

10. Ո՞րն է ծծմբական թթվի միջավայրում երկաթ(II) սովորատի և կալիումի պերմանգանատի միջև ընթացող ռեակցիայի հավասարման մեջ օքսիդացման արգասիքի գործակիցը.

- 1) 8   2) 10   3) 5   4) 7

11. Փոխարկումների հետևյալ շղթայում՝ $\text{H}_2\text{S} \rightarrow \text{SO}_2 \rightarrow \text{SO}_3 \rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4$, որքան է վերականգնիչ նյութերի մեկական մոլեկուլների կորցրած էլեկտրոնների գումարային թիվը.

- 1) 8   2) 6   3) 10   4) 2

12. Փոխարկումների հետևյալ շղթայում՝ $\text{SO}_2 \rightarrow \text{SO}_3 \rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{SO}_2$, որքան է ծծումբ պարունակող օքսիդիչ նյութ(եր)ի մեկական մոլեկուլ(ներ)ի ձեռք բերած էլեկտրոնների գումարային թիվը.

- 1) 6   2) 2   3) 8   4) 4

13. Փոխարկումների հետևյալ շղթայում՝ $\text{SO}_2 \rightarrow \text{SO}_3 \rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{SO}_2$, ո՞րն է առանց տարրերի օքսիդացման աստիճանի փոփոխության ընթացող փուլին համապատասխանող միացման ռեակցիայի գործակիցների գումարային թիվը.

- 1) 6   2) 3   3) 4   4) 5

14. $\text{S} + \text{KOH} \rightarrow \text{K}_2\text{S} + \text{K}_2\text{SO}_3 + \text{H}_2\text{O}$ օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիայում որքան է մեկ մոլ օքսիդիչ նյութի ընդունած էլեկտրոնների քանակը (մոլ).

- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 6

15. Որքան է $\text{Cl}_2 + \text{Ca}(\text{OH})_2 \rightarrow \text{CaCl}_2 + \text{Ca}(\text{OCl})_2 + \text{H}_2\text{O}$ օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիայի հավասարման քանակաչափական գործակիցների գումարը.

- 1) 8   2) 10   3) 14   4) 18

16. Որքան է $\text{NO}_2 + \text{KOH} \rightarrow \text{KNO}_2 + \text{KNO}_3 + \text{H}_2\text{O}$ օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիայի արժեքը մեկ մոլ օքսիդի նյութի ընդունած էլեկտրոնների քանակը (մոլ).

- 1) 4   2) 3   3) 2   4) 1

17. Ո՞ր միացություններում է ջրածինը ցուցաբերում -1 օքսիդացման աստիճան.

1) հիդրօքսիդներում	3) պերօքսիդներում
2) հիդրիդներում	4) օքսիդներում

18. Ո՞ր միացության մոլեկուլում է թթվածինը ցուցաբերում +1 օքսիդացման աստիճան.

- 1) H_2O 2) CaO 3) H_2O_2 4) O_2F_2

19. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի և օքսիդի տարրի օքսիդացման աստիճանի փոփոխության ուրվագրերը.

Ռեակցիայի ուրվագիր	Օքսիդացման աստիճանի փոփոխություն
w) $\text{CuO} + \text{NH}_3 \rightarrow \text{Cu} + \text{N}_2 + \text{H}_2\text{O}$	1) $\text{S}^{-1} \rightarrow \text{S}^{+4}$
p) $\text{Cu} + \text{HNO}_3(\text{նոր}) \rightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + \text{NO} + \text{H}_2\text{O}$	2) $\text{Cu}^{+2} \rightarrow \text{Cu}^0$
q) $\text{Cu} + \text{HNO}_3(\text{սիս}) \rightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + \text{NO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	3) $\text{N}^{+5} \rightarrow \text{N}^{+2}$
η) $\text{FeS}_2 + \text{O}_2 \rightarrow \text{Fe}_2\text{O}_3 + \text{SO}_2$	4) $\text{O}_2^0 \rightarrow 2\text{O}^{-2}$ 5) $\text{N}^{-3} \rightarrow \text{N}^0$ 6) $\text{N}^{+5} \rightarrow \text{N}^{+4}$

20. Ո՞ր զույգ ներառված նյութերից յուրաքանչյուրի մոլեկուլում է առկա տարբեր օքսիդացման աստիճաններ ունեցող ազոտի ատոմներ.

1) $\text{NH}_4\text{NO}_3, \text{NH}_4\text{CN}$	3) $\text{NH}_4\text{NO}_3, \text{NH}_4\text{NO}_2$
2) $\text{NH}_4\text{NO}_2, \text{NH}_2\text{C}_2\text{H}_4\text{NH}_2$	4) $\text{H}_2\text{N}-\text{NH}_2, \text{N}_2\text{O}_5$

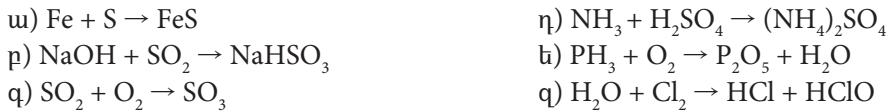
21. Ո՞ր զույգի միացությունների մոլեկուլում ազոտ տարրն ունի նոյն օքսիդացման աստիճանը.

1) $\text{NH}_3, \text{N}_2\text{O}_3$	3) $\text{HNO}_2, \text{Li}_3\text{N}$
2) $\text{Mg}_3\text{N}_2, \text{NH}_3$	4) $\text{NH}_3, \text{HNO}_2$

22. Հետևյալ պարզ նյութերից ո՞րը վերականգնիչ հատկություն չի կարող ցուցաբերել.

- 1) F_2 2) Cl_2 3) Br_2 4) I_2

23–24. Տրված են հետևյալ ռեակցիաների հավասարումների ուրվագրերը.

23. Դրանցից որոնք են օքսիդացման–վերականգնման.

- 1) ա, բ, զ, դ   2) ա, զ, ե, զ   3) ա, դ, ե, զ   4) բ, զ, դ, զ

24. Դրանցից որն է ինքնաօքսիդացման–ինքնավերականգնման.

- 1) ա   2) դ   3) ե   4) զ

25. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի ուրվագիրը և վերականգնիչ նյութի մեկ մոլեկուլի տված էլեկտրոնների թիվը.

Ուրվագիր	Էլեկտրոնների թիվ
ա) $\text{FeS} + \text{O}_2 \rightarrow \text{Fe}_2\text{O}_3 + \text{SO}_2$	1) 11e
բ) $\text{FeS}_2 + \text{O}_2 \rightarrow \text{Fe}_2\text{O}_3 + \text{SO}_2$	2) 2e
շ) $\text{Fe}_2\text{O}_3 + \text{CO} \rightarrow \text{Fe} + \text{CO}_2$	3) 6e
դ) $\text{Fe}_2\text{O}_3 + \text{CH}_4 \rightarrow \text{Fe} + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	4) 7e 5) 8e 6) 1e

1.2.5. Օքսիդացման–վերականգնման ռեակցիաներ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	10	3	19	2, 3, 6, 4
2	4	11	1	20	3
3	4	12	2	21	2
4	2	13	2	22	1
5	2	14	1	23	2
6	3	15	1	24	4
7	2	16	4	25	4, 1, 2, 5
8	2	17	2		
9	3	18	4		

1.2.6. Հալույթների և լուծույթների էլեկտրոլիզը

1. Ո՞ր հավասարումն է համապատասխանում կաթոդային վերականգնմանը իներտ էլեկտրոդներով ծծմբական թթվի ջրային լուծույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս.

1) $2\text{H}^+ + 2\bar{e} = \text{H}_2$	3) $2\text{H}_2\text{O} + 2\bar{e} = \text{H}_2 + 2\text{OH}^-$
2) $2\text{H}_2\text{O} - 4\bar{e} = \text{O}_2 + 4\text{H}^+$	4) $4(\text{OH})^- - 4\bar{e} = \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$

2. Ո՞ր հավասարումն է համապատասխանում անոդային օքսիդացմանը իներտ էլեկտրոդներով ծծմբական թթվի ջրային լուծույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս.

1) $2\text{H}^+ + 2\bar{e} = \text{H}_2$	3) $2\text{H}_2\text{O} + 2\bar{e} = \text{H}_2 + 2\text{OH}^-$
2) $2\text{H}_2\text{O} - 4\bar{e} = \text{O}_2 + 4\text{H}^+$	4) $2(\text{SO}_4)^{2-} - 4\bar{e} = \text{O}_2 + 2\text{SO}_3$

3. Համապատասխանեցրեք նյութի բանաձևը և իներտ էլեկտրոդներով դրա ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզի ընթացքում կաթոդային վերականգնման արգասիքների բանաձևերը.

Նյութի բանաձև	Կաթոդային վերականգնման արգասիքը
ա) BaCl_2 բ) K_2SO_4 շ) AgNO_3 դ) $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$	1) H_2 2) H_2 և Cl_2 3) Zn 4) Zn և H_2 5) Ag և H_2 6) Ag

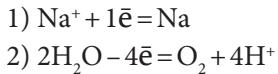
4. Համապատասխանեցրեք հետևյալ նյութերի բանաձևերը, այդ նյութերի էլեկտրոլիզի կաթոդային վերականգնման հավասարման և անոդի վրա անջատվող նյութի բանաձևի հետ.

Էլեկտրոլիզվող նյութի բանաձև	Կաթոդային վերականգնման հավասարում	Անոդի վրա անջատվող նյութի բանաձև
ա) Na_2SO_4 _(լուծույթ) բ) NaCl _(հալույթ) շ) CuSO_4 _(լուծույթ) դ) CuCl_2 _(հալույթ)	1) $\text{Na}^+ + 1\bar{e} = \text{Na}$ 2) $2\text{H}_2\text{O} + 2\bar{e} = \text{H}_2 + 2\text{OH}^-$ 3) $\text{Cu}^{2+} + 2\bar{e} = \text{Cu}$ 4) $2\text{H}^+ + 2\bar{e} = \text{H}_2$	Ա) Cl_2 Բ) O_2 Գ) Cl_2 և O_2 Դ) H_2

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

1) ա2Բ, բ1Դ, շ3Բ, դ3Ա 2) ա2Բ, բ1Ա, շ3Բ, դ4Ա	3) ա2Բ, բ1Ա, շ3Բ, դ3Ա 4) ա1Դ, բ2Ա, շ2Բ, դ3Ա

5. Ո՞ր հավասարումն է համապատասխանում անոդային օքսիդացմանը իներտ էլեկտրոդներով նատրիումի հիդրօքսիդի հալույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս.

6. Որքան է ջրի էլեկտրոլիզի ընթացքում էլեկտրոդների վրա անջատված գազային խառնուրդի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 9   2) 18   3) 12   4) 16

7. Համապատասխանեցրեք հետևյալ նյութերի բանաձևերը, այդ նյութերի էլեկտրոլիզի անոդային օքսիդացման հավասարման և կաթոդի վրա անջատվող նյութի բանաձևի հետ.

Էլեկտրոլիզվող նյութի բանաձևն	Անոդային օքսիդացման հավասարում	Կաթոդի վրա անջատվող նյութի բանաձևն
w) $\text{Na}_2\text{SO}_{4(\text{լուծույթ})}$	1) $2\text{Cl}^- - 2\bar{e} = \text{Cl}_2$	Ա) Na
p) $\text{KOH}_{(\text{հալոյթ})}$	2) $2\text{H}_2\text{O} - 4\bar{e} = \text{O}_2 + 4\text{H}^+$	Բ) K
q) $\text{AgNO}_{3(\text{լուծույթ})}$	3) $4(\text{OH})^- - 4\bar{e} = \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$	Գ) Ag
η) $\text{KCl}_{(\text{հալոյթ})}$	4) $2\text{H}^+ + 2\bar{e} = \text{H}_2$	Դ) H_2

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) w2η, p3Բ, q3Դ, η1Բ
2) w2Ա, p2Ա, q3Գ, η1Դ
3) w2Դ, p3Բ, q2Գ, η1Բ
4) w2Դ, p2Ա, q2Գ, η1Բ

8. Ո՞ր նյութերի ջրային լուծույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս կաթոդի վրա մետաղ չի անջատվի.

- w) Na_2SO_4 p) AgNO_3 q) KOH   η) CuCl_2 Ա) ZnCl_2
1) w, p, η   2) p, q, Ա   3) η, Ա   4) w, q

9. Ո՞ր նյութերի ջրային լուծույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս կաթոդի վրա ջրածին կանջատվի.

- w) Na_2SO_4 q) KOH   Ա) ZnCl_2
p) AgNO_3 η) CuCl_2 Ջ) FeSO_4
1) p, η, q   2) η, Ա, q   3) w, η, Ա, q   4) w, q, Ա, q

10. Ո՞ր նյութերի ջրային լուծույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս կաթոդի վրա մետաղի հետ միասին ջրածին կանջատվի.

- w) Na_2SO_4 p) AgNO_3 q) KOH   η) CuCl_2 Ա) ZnCl_2 Ջ) FeSO_4
1) p, η   2) Ա, q   3) η, Ա   4) w, q

11. Նատրիումի սուլֆատ պարունակող 540 գ լուծույթի էլեկտրոլիզը շարունակվել է մինչև աղի կոնցենտրացիայի կրկնապատկվելը: Որքան կլինի կաթոդի վրա անջատված գազի ծավալը (լ, ն. պ.).

- 1) 22,4   2) 15   3) 336   4) 168

12. Համապատասխանեցրեք աղի բանաձևը և նրա էլեկտրոլիզի հավասարման աջ մասը.

Աղի բանաձև	Էլեկտրոլիզի հավասարման աջ մաս
ա) AgNO_3 (լուծույթ)	1) $\rightarrow 2\text{Cu} \downarrow + \text{O}_2 \uparrow + 2\text{H}_2\text{SO}_4$
բ) CuSO_4 (լուծույթ)	2) $\rightarrow \text{Cu} \downarrow + \text{Cl}_2 \uparrow$
գ) CuCl_2 (հալույթ)	3) $\rightarrow 4\text{Ag} \downarrow + \text{O}_2 \uparrow + 4\text{HNO}_3$
դ) CuCl_2 (լուծույթ)	4) $\rightarrow \text{H}_2 \uparrow + \text{Cl}_2 \uparrow + \text{Cu}(\text{OH})_2$
	5) $\rightarrow \text{Cu} + \text{SO}_2 \uparrow + \text{O}_2 \uparrow$
	6) $\rightarrow 2\text{Ag} + 2\text{NO}_2 \uparrow + \text{O}_2 \uparrow$

13. Պոլնձարջասափի 31,25 գ զանգվածով նմուշը լուծել են ջրում և ստացված լուծույթը ենթարկել էլեկտրոլիզի (իներտ էլեկտրոդներ) մինչև լուծույթի գունագրկվելը: Որքան է կաթոդի վրա անջատված պինդ նյութի զանգվածը (գ).

- 1) 64   2) 16   3) 8   4) 2

14. Ո՞ր մետաղի կատիոնն առաջին հերթին կվերականգնվի կաթոդի վրա համապատասխան նիտրատների խառնուրդ պարունակող ջրային լուծույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս.

- 1) Na   2) Cu   3) Zn   4) Ag

15. Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ էլեկտրոլիզի վերաբերյալ.

- անողն ամենաուժեղ վերականգնիչն է
- բացասական լիցքավիրված իոնները հաստատուն էլեկտրական դաշտում շարժվում են դեպի անող
- կատիոնները ենթարկվում են կատոդային վերականգնման
- էլեկտրոլիզի ընթացքում դրական թևերին միացած էլեկտրոդը կոչվում է անող

16. Որքան է պղնձի(II) նիտրատի ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզի (իներտ էլեկտրոդներ) մոլեկուլային հավասարման գործակիցների գումարը.

- 1) 15   2) 11   3) 12   4) 10

17. Ո՞ր անիոնն առաջին հերթին կօքսիդանա անողի վրա հետևյալ իոնների խառնուրդ պարունակող ջրային լուծույթն էլեկտրոլիզելիս.

- 1) $(\text{OH})^-$ 2) $(\text{NO}_3)^-$ 3) $(\text{SO}_4)^{2-}$ 4) Cl^-

18. Նատրիումի քլորիդի ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզի ընթացքում անողի վրա անջատված գազն անցկացրել են երկարի(II) քլորիդ պարունակող լուծույթի մեջ: Որքան է ստացված աղի մոլեկուլում պրոտոնների թիվը.

- 1) 26   2) 17   3) 60   4) 77

19. Ի՞նչ նյութեր են անջատվում իներտ էլեկտրոդների վրա $MgCl_2$ -ի հալույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս.

- 1) Mg և Cl_2 2) Mg և O_2 3) H_2 և O_2 4) H_2 և Cl_2

20. Ի՞նչ նյութեր են անջատվում իներտ էլեկտրոդների վրա $AgNO_3$ -ի ջրային լուծույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս.

- 1) Ag և N_2 2) Ag և O_2 3) H_2 և O_2 4) H_2 և NO_2

21–22. *Սոդիկ(II) նիտրատի ջրային լուծույթը ենթարկել են էլեկտրոլիզի:*

21. Ի՞նչ նյութեր կանջատվեն իներտ էլեկտրոդների վրա.

- 1) H_2 , NO_2 2) Hg , NO_2 3) Hg , O_2 4) H_2 , O_2

22. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) գազ կանջատվի 3 մոլ սոդիկի նիտրատն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս.

- 1) 22,4   2) 33,6   3) 11,2   4) 44,8

23. Կերակրի աղի ջրային լուծույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս կաթոդի վրա անջատված գազն անցկացրել են տաք պղնձի(II) օքսիդի վրայով: Որքան է երկու ռեակցիաների հավասարումներում գործակիցների գումարային թիվը.

- 1) 13   2) 12   3) 11   4) 10

24. $CuSO_4$ -ի ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզի ընթացքում կաթոդի վրա անջատված նյութի զանգվածը քանի անգամ է մեծ անողի վրա անջատված նյութի զանգվածից.

- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 1

25-26. Մեկ մոլ նստրիումի քլորիդ պարունակող ջրային լուծույթը ենթարկել են էլեկտրոլիզի (իներտ էլեկտրոդներ) մինչև քլորիդ իոնների օքսիդացման ավարտվելը, իսկ էլեկտրոլիտային գուռում մնացած լուծույթին ավելացրել են 0,1-ական մոլ պղնձի(II) և ցինկի քլորիդներ:

25. Որքան է ստացված նստվածքի զանգվածը (գ).

- 1) 9,9   2) 9,8   3) 19,7   4) 19,6

26. Որքան է լուծույթում մնացած ալկալու նյութաքանակը (մոլ).

- 1) 0,6   2) 0,2   3) 0,8   4) 0,4

1.2.6. Հալույթների և լուծույթների էլեկտրոլիզը

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	1	10	2	19	1
2	2	11	3	20	2
3	1, 1, 6, 4	12	3, 1, 2, 2	21	3
4	3	13	3	22	2
5	4	14	4	23	2
6	3	15	1	24	3
7	3	16	2	25	2
8	4	17	4	26	4
9	4	18	4		

**1.2.7. Դինդ, հեղուկ, գազային նյութեր: Մաքուր նյութեր և խառնուրդներ: Նյութերի գազային վիճակը: Ավոգադրոյի օրենքը:
Մենդելեև-Կրապեյրոնի հավասարումը**

1. Գազային նյութերից ո՞րը կգունավորվի օդի հետ խառնվելիս.

- 1) CO   2) H₂S   3) NO   4) Cl₂

2. Միևնույն պայմաններում միևնույն գանգվածով հետևյալ գազերից որի՞ ծավալը կլինի առավել մեծ.

- 1) թթվածին   2) ջրածին   3) հելիում   4) մեթան

3. Ինչպես են փոխվում հալման ջերմաստիճանները հետևյալ նյութերի NaCl, HCl, He շարքում՝ ծախից աջ.

- 1) փոքրանում են
2) չեն փոխվում
3) մեծանում են
4) նախ մեծանում են, ապա փոքրանում

4. Ինչ ծավալ (l) կզբաղեցնի 8 գ ջրածինը 27 °C ջերմաստիճանի և 90 կՊա ճնշման պայմաններում ($R=8,3 \text{ J/K} \cdot \text{mole}$).

- 1) 89,6   2) 110,7   3) 273,8   4) 4

5. Որքան է 1-ական լիտր ազոտի և արգոնի խառնուրդի խտությունն ըստ ջրածնի.

- 1) 34   2) 17   3) 24   4) 12

6. Ջրածին և քլոր գազերի խառնուրդ պարունակող փակ անոթը լուսավորելիս ինչպես կփոխվի ճնշումն անոթում.

- 1) կփոքրանա
2) չի փոխվի
3) կմեծանա
4) նախ կմեծանա, ապա կփոքրանա

7. Օդով լցված փակ անոթում իրականացվող հետևյալ ռեակցիաներից որի՞ ընթացքում ճնշումն անոթում չի փոփոխվի.

- 1) անդիկի օքսիդի քայլայում
2) ածխածնի թերայրում
3) ծծմբի այրում
4) կրաքարի քայլայում

8. Ինչ ծավալային հարաբերությամբ պետք է խառնել CO և CO₂ գազերը, որպեսզի ստացված խառնուրդում թթվածնի ատոմների թիվը 1,8 անգամ մեծ լինի ածխածնի ատոմների թվից.

- 1) 1:1   2) 1:2   3) 1:3   4) 1:4

9. Համապատասխանեցրեք նյութի բյուրեղավանդակի տեսակը նյութի ոչ կանոնական անվանման և քիմիական բանաձևի հետ.

Բյուրեղավանդակի տեսակ	Նյութի ոչ կանոնական անվանում	Քիմիական բանաձև
ա) մոլեկուլային	1) գետի ավազ	Ա) CO_2
բ) ատոմային	2) կերակրի աղ	Բ) Au
գ) իոնային	3) ռոսկի	Գ) SiO_2
դ) մետաղային	4) «չոր սառուց»	Դ) NaCl

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- 1) ա4Ա, թ1Գ, գ2Դ, դ3Բ
2) ա4Գ, թ2Գ, գ2Դ, դ1Գ

- 3) ա4Ա, թ1Գ, գ4Ա, դ3Բ
4) ա4Ա, թ3Բ, գ1Գ, դ4Գ

10. Ո՞ր պնդումն է ճիշտ օդով լցված փակ անոթում ածխածնի լրիվ այրման ժամանակ տեղի ունեցող փոփոխության վերաբերյալ.

- 1) գազային նյութերի մոլեկուլների թիվը մեծանում է
2) ձնշումն անոթում չի փոփոխվում
3) ձնշումն անոթում մեծանում է
4) գազային նյութերի մոլեկուլների թիվը փոփռանում է 20 %-ով.

11-12. Տրված են հետևյալ գազային նյութերը.

- ա) CO   թ) C_2H_2 գ) CH_4 դ) NO

11. Դրանցից որի՞ 14 գ գանգվածով նմուշը կզբաղեցնի 11,2 լ (ս. պ.) ծավալ.

- 1) ա   2) թ   3) գ   4) դ

12. Տրված նյութերից մեծ մոլային գանգվածով գազի 1 լ (ս. պ.) նմուշին ավելացրել են 3 լ թթվածին: Որքան է փոխազդեցությունից հետո ստացված գազային խառնուրդի միջին մոլային գանգվածը (գ/մոլ).

- 1) 42   2) 36   3) 28   4) 27

13. Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ նյութի ագրեգատային վիճակների վերաբերյալ.

- 1) պինդ նյութն ունի և ծավալ, և ձև
2) և պինդ, և հեղուկ նյութերի սեղմելիությունը շատ փոքր է
3) բոլոր հեղուկ նյութերն իրար խառնելիս առաջացնում են համասեռ լուծույթ
4) բոլոր գազային նյութերն արագ դիֆուզվում են և առաջացնում համասեռ համակարգ

14. Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ հաստատուն ճնշման և ջերմաստիճանի պայմաններում գտնվող տարրերի գազերի համար.

- 1) ա գրամ պրոպանի ծավալը հավասար է ա գրամ ածխածնի(IV) օքսիդի ծավալին
- 2) ա գրամ էթանի ծավալը 15 անգամ փոքր է ա գրամ ջրածնի ծավալից
- 3) ա գրամ էթենի ծավալը հավասար է ա գրամ ազոտի ծավալին
- 4) ա գրամ պրոպանի ծավալը 11 անգամ մեծ է ա գրամ հելիումի ծավալից

15. N_2H_4 և C_2H_4 գազային նյութերի հավասար ծավալները միևնույն ճնշման և ջերմաստիճանի պայմաններում պարունակում են հավասար թվով.

ա) մոլեկուլներ	դ) ջրածին տարրի ատոմներ
բ) պրոտոններ	ե) նեյտրոններ
ց) ատոմներ	զ) էլեկտրոններ
- 1) ա, դ, զ   2) ա, գ, դ   3) դ, զ   4) բ, ե

16. Որքան է ճնշումը (կՊա) 3 մոլ հելիում պարունակող 3 լիտր ծավալով փակ անոթում 270 Կ ջերմաստիճանի պայմաններում ($R=8,3 \text{ J/K} \cdot \text{mol}$).

- 1) 303   2) 270   3) 2241   4) 8331

17-18. Զրածին տարրի 12,5 % զանգվածային բաժնով ազոտի ջրածնային միացության հարաբերական խոռոչունն ըստ ջրածնի 16 է:

17. Որքան է գազի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 32   2) 8   3) 16   4) 64

18. Որքան է գազի մեկ մոլեկուլում ջրածնի ատոմների թիվը.

- 1) 2   2) 4   3) 6   4) 8

19-20. Տրված են հելիումի $3,01 \cdot 10^{24}$ ատոմներ:

19. Որքան է այդ գազի քանակը (մոլ).

- 1) 0,5   2) 1   3) 3   4) 5

20. Որքան է այդ գազի ծավալը (լ, ն. պ.).

- 1) 11,2   2) 22,4   3) 112   4) 224

21-22. Գաղի խտությունն ըստ ջրածնի 23 է:

21. Որքան է այդ գազի մոլային գանգվածը (գ/ մոլ).

- 1) 12   2) 24   3) 36   4) 46

22. Որքան է այդ գազի մեկ մոլեկուլի գանգվածը (գ).

- 1) $7,64 \cdot 10^{-23}$ 2) $7,64 \cdot 10^{-24}$ 3) $3,99 \cdot 10^{-23}$ 4) $5,98 \cdot 10^{-23}$

23-24. Նոր ծծմբական թրուն փոխազդել է ցինկի հետ:

23. Ինչ ծավալով (լ, ն. պ.) գազ կանցատվի 6,5 գ ցինկի փոխազդեցությունից.

- 1) 1,12   2) 2,24   3) 4,48   4) 22,4

24. Քանի՞ ատոմ է պարունակվում 65 գ ցինկի և ավելցուկով թթվի փոխազդեցությունից անշատված գազում.

- 1) $6,02 \cdot 10^{21}$ 2) $6,02 \cdot 10^{22}$ 3) $1,204 \cdot 10^{24}$ 4) $3,01 \cdot 10^{24}$

25-26. Գաղի խտությունն ըստ հելիումի 14,5 է:

25. Որքան է այդ գազի մոլային գանգվածը.

- 1) 58   2) 40   3) 30   4) 29

26. Որքան է այդ գազի մեկ մոլեկուլի գանգվածը (գ).

- 1) $1,66 \cdot 10^{-23}$ 2) $2,32 \cdot 10^{-23}$ 3) $6,02 \cdot 10^{23}$ 4) $9,63 \cdot 10^{-23}$

27-28. Ածխաջրածնի խտությունն ըստ օդի 2 է:

27. Որքան է ածխաջրածնի մոլային գանգվածը.

- 1) 58   2) 40   3) 30   4) 29

28. Որքան է ածխաջրածնի մեկ մոլեկուլում կովալենտային կապերի թիվը.

- 1) 12   2) 13   3) 14   4) 11

29–30. Ալկինի խոռոքյունն ըստ ֆոռրաջրածնի 2 է:

29. Որքան է ածխաջրածնի մեկ մոլեկոլում ատոմների գումարային թիվը.

- 1) 4   2) 7   3) 10   4) 8

30. Որքան է ածխաջրածնի 80 գ նմուշի զբաղեցրած ծավալը (L) 330 և և 166 կՊա մնշման պայմաններում ($R = 8,3 \text{ } \Omega/\text{Կ} \cdot \text{մոլ}$).

- 1) 40   2) 33   3) 24   4) 20

31–32. Տրված է ազոտի և արգոնի $31,6 \text{ g}/\text{մոլ}$ միջին մոլային զանգվածով խառնուրդ:

31. Որքան է ազոտի մոլային բաժինը (%) խառնուրդում.

- 1) 30   2) 32   3) 68   4) 70

32. Որքան է ատոմների ընդհանուր քանակը (մոլ) 100 մոլ խառնուրդում.

- 1) 170   2) 168   3) 130   4) 132

33–34. Այրել են $6,2 \text{ g}/\text{մոլ}$ միջին մոլային զանգվածով մեթանի և ջրածնի 40 L (ն. պ.) խառնուրդ:

33. Որքան է ծախսված թթվածնի ծավալը (L, ն. պ.).

- 1) 40   2) 38   3) 24   4) 20

34. Ինչ ծավալ (L) կզբաղեցնի նույն խառնուրդը 15°C և 200 kPa մնշման պայմաններում ($R=8,3 \text{ } \Omega/\text{Կ} \cdot \text{մոլ}$).

- 1) 11,22   2) 20,48   3) 21,34   4) 22,44

35–36. Նասրիումի և արծաթի ախտատների հակասարամոլային խառնուրդը տաքացրել են մինչև լրիվ քայլավելը:

35. Որքան է թթվածին պարզ նյութի մոլային բաժինը (%) ստացված գազային խառնուրդում.

- 1) 38   2) 32   3) 60   4) 50

36. Որքան է թթվածին տարրի ատոմների մոլային բաժինը (%) ստացված գազային խառնուրդում.

- 1) 40   2) 80   3) 60   4) 20

37-38. Տրված են 10-ական գրամ զանգվածով գազեր:

37. Ո՞ր գազի ծավալը միևնույն պայմաններում կլինի առավել մեծ.

- 1) թթվածին   2) նեռն   3) հելիում   4) մեթան

38. Որքան է նշված զանգվածով մեթանի ծավալը (I) 250 Կ և 518,75 կՊա պայմաններում ($R = 8,3 \text{ Հ/Կ} \cdot \text{մոլ}$).

- 1) 22,4   2) 2,5   3) 0,625   4) 14

**1.2.7. Պինդ, հեղուկ, զազային նյութեր: Մաքուր նյութեր և խառնուրդներ:
Նյութերի զազային վիճակը: Ավոգադրոյի օրենքը:
Մենդելեև-Կասպեյրոնի հավասարությունը**

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	14	4	27	1
2	2	15	2	28	2
3	1	16	3	29	2
4	2	17	1	30	2
5	2	18	2	31	4
6	2	19	4	32	1
7	3	20	3	33	2
8	4	21	4	34	3
9	1	22	1	35	4
10	2	23	2	36	2
11	1	24	3	37	3
12	2	25	1	38	2
13	3	26	4		

1.2.8. Լուծույթներ

1. Զրում չլուծվող հետևյալ նյութերից ո՞րն է լուծվում աղաթթվում.

- 1) CuS   2) FeS   3) AgCl   4) BaSO₄

2. Զրում չլուծվող հետևյալ նյութերից ո՞րը չի լուծվում աղաթթվում.

- 1) CaCO₃   2) FeS   3) AgCl   4) BaSO₃

3. Ո՞ր շարք են ներառված և ջրում, և աղաթթվում չլուծվող նյութերի բանաձևեր.

- 1) AgCl, BaSO₄, CuS   3) PbS, BaSO₃, CaCO₃
2) AgCl, AgBr, FeS   4) AgI, PbSO₄, BaCO₃

4. Ո՞ր շարք են ներառված աղաթթվում լուծվող նյութերի բանաձևեր.

- 1) CaCO₃, BaCO₃, FeS   3) AgCl, BaSO₄, CaCO₃
2) AgCl, AgBr, FeS   4) AgI, PbSO₄, BaCO₃

5. Հագեցած լուծույթի 100 գ նմուշը պարունակում է ա գ նյութ: Ո՞րն է այդ նյութի լուծելիության գործակիցը ($a/100$ գ ջրում).

- 1) a   2) $\frac{a}{100-a}$ 3) $\frac{100}{a-100}$ 4) $\frac{a}{100-a} \cdot 100$

6. Հագեցած լուծույթում նյութի զանգվածային բաժինը $a\%$ է, իսկ լուծելիությունը՝ b $g/100$ գ ջրում. Որն է ա և b մեծությունների փոխհարաբերությունը.

- 1) $a = b$ 2) $a > b$ 3) $a >> b$ 4) $a < b$

7. Նյութի լուծելիությունից ($a/100$ գ ջրու) ելնելով ո՞ր մեծությունը հնարավոր չէ որոշել.

- 1) լուծված նյութի զանգվածային բաժինը
2) լուծված նյութի և ջրի մոլեկուլների բանակների հարաբերությունը
3) լուծված նյութի մոլային բաժինը
4) լուծված նյութի մոլային կոնցենտրացիան

8. Անջուր քացախաթթվի 60 գ նմուշը լուծել են 54 գ ջրում: Որքան է նյութի մոլային բաժինը (%) լուծույթում.

- 1) 53   2) 25   3) 75   4) 47

9. Լուծույթում պարունակվում է 6,3 գ ազոտական թթու, 9,8 գ ծծմբական թթու և 2,24 լ (ն.պ.) լուծվող գազ: Ստացված լուծույթում հավասար են նյութերի.

ա) զանգվածային բաժինները
բ) մոլային կոնցենտրացիաները

գ) մոլային բաժինները
դ) ծավալային բաժինները

1) ա, բ

2) բ, գ

3) զ, դ

4) ա, դ

10. Ո՞ր տիրույթում կգտնվի որոշակի քանակով CaH_2 , Na_3N նյութերի խառնուրդի հիդրոլիզից ստացված գազային խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը.

1) $M_{\text{վիզ.}} > 17$

2) $M_{\text{վիզ.}} < 2$

3) $2 < M_{\text{վիզ.}} < 17$

4) $2 < M_{\text{վիզ.}} > 17$

11. Ո՞ր նյութերը ջրային լուծույթում գոյություն չունեն.

ա) Na ,

բ) NaCl ,

զ) Na_2O ,

դ) Na_2SO_4 ,

ե) NaNO_3 .

1) ա, բ, դ

2) զ, դ

3) ա, զ

4) բ, դ, ե

12-13. Տրված է ծծմբական և ֆոսֆորական թթուների հավասար քանակներ (մոլ) պարունակող ջրային լուծույթ:

12. Ո՞րն է լուծույթում ծծմբական թթվի (ω_1) և ֆոսֆորական թթվի (ω_2) զանգվածային բաժինների ճիշտ հարաբերակցությունը.

1) $\omega_1 < \omega_2$

2) $\omega_1 = \omega_2$

3) $\omega_1 > \omega_2$

4) $\omega_1 << \omega_2$

13. Ինչպես են հարաբերում լուծույթում թթուների մոլային բաժինները (N).

1) $N_1 > N_2$

2) $N_1 < N_2$

3) $N_1 >> N_2$

4) $N_1 = N_2$

14. Ինչ քանակով (մոլ) ջրում պետք է լուծել մեկ մոլ ծծմբական անհիդրիդը 10 % զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթ ստանալու համար.

1) 80

2) 49

3) 50

4) 98

15. Տրված է նատրիումի նիտրատի և կալիումի նիտրատի հավասար զանգվածներ պարունակող ջրային լուծույթ: Ո՞րն է լուծված աղերի քանակների (մոլ) փոխհարաբերությունը.

1) $n(\text{NaNO}_3) << n(\text{KNO}_3)$

2) $n(\text{NaNO}_3) < n(\text{KNO}_3)$

3) $n(\text{NaNO}_3) > n(\text{KNO}_3)$

4) $n(\text{NaNO}_3) = n(\text{KNO}_3)$

16. NaH , MgCl_2 և ZnSO_4 նյութերի նմուշները լուծել են ջրում և ավելացրել ալկալի մինչև հնարավոր ռեակցիաների ավարտը: Որքան է չլուծված նյութի մոլային գանգվածը (գ/մոլ):

- 1) 40   2) 95   3) 58   4) 99

17. Մեկ մոլ ջրում լուծել են 2,3 գ մետաղական նատրիում: Ի՞նչ նյութեր կլինեն լուծույթում և ի՞նչ քանակով.

- 1) 0,9 մոլ ջուր և 0,1 մոլ ալկալի
2) 1 մոլ ջուր և 0,1 մոլ մետաղ   3) 0,8 մոլ ջուր և 0,1 մոլ մետաղ
4) 0,9 մոլ ջուր, 0,1 մոլ մետաղ և 0,1 մոլ H_2

18. Մեկական մոլ ջուր և էթանոլ պարունակող լուծույթում լուծել են 3,9 գ մետաղական կալիում: Ի՞նչ քանակով և ո՞ր նյութը կառաջանա լուծույթում.

- 1) 0,1 մոլ $\text{C}_2\text{H}_5\text{OK}$ 2) 0,2 մոլ KOH   3) 0,1 մոլ KOH   4) 0,1 մոլ H_2

19–20. Մեկական մոլ պղնձի(II) սուլֆատ և արծաթի(I) նիտրատ պարունակող լուծույթին ավելացրել են 0,1 մոլ ցինկի փոշի:

19. Ի՞նչ քանակով և ո՞ր նյութ(եր)ը կառաջանա(ն) լուծույթում.

- 1) 0,1 մոլ ZnSO_4
2) 0,05 մոլ ZnSO_4 և 0,05 մոլ $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$ 3) 0,1 մոլ $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$
4) 0,5 մոլ ZnSO_4 և 0,5 մոլ $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$

20. Ի՞նչ քանակով պինդ նյութ կստացվի.

- 1) 0,1 մոլ Cu   2) 0,2 մոլ Cu   3) 0,2 մոլ Ag   4) 0,1 մոլ Ag

21–22. 100 գ ջրում 20°C -ում առավելագույնը լուծվում է 115,5 գ դառը աղ՝ $\text{MgSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$:

21. Որքան է անջուր աղի լուծելիությունը ջրում տվյալ ջերմաստիճանում.

- 1) 35,4   2) 115,5   3) 24,9   4) 12,2

22. Որքան է անջուր աղի գանգվածային բաժինը (%) լուծույթում.

- 1) 35,4   2) 15,5   3) 28,18   4) 26,14

23. Որո՞նք են բաց թողած բառերը.

Պինդ նյութերի լուծելիությունը, որպես կանոն, ջերմաստիճանի բարձրացման հետ է, որովհետև դրանց լուծելիս հիմնականում դիտվում է ջերմության _____:

- 1) մեծանում, կլանում
2) փոքրանում, անջատում   3) փոքրանում, կլանում
4) մեծանում, անջատում

24. Որո՞նք են բաց թողած բառերը.

Զրում լավ լուծվում են _____ և կովալենտային _____ կապերով միացությունները.

1) իոնային, ոչ բևեռային	3) մետաղային, բևեռային
2) իոնային, բևեռային	4) ջրածնային, ոչ բևեռային

25. Ո՞րն է նախադասության ճիշտ շարունակությունը.

Օլեումը լուծովյա է, որում _____ :

- 1) անջուր ծծմբական թթուն լուծիչ է, իսկ ծծմբի(VI) օքսիդը՝ լուծված նյութ
- 2) ջուրը լուծիչ է, իսկ ծծմբական թթուն՝ լուծված նյութ
- 3) ծծմբի(VI) օքսիդը լուծիչ է, իսկ անջուր ծծմբական թթուն՝ լուծված նյութը
- 4) ծծմբական թթուն լուծիչն է, իսկ ջուրը՝ լուծված նյութը

26. Համապատասխանեցրեք օլեումում անջուր ծծմբական թթվի և չկապված ծծմբի(VI) օքսիդի մոլային հարաբերությունը և ծծմբի(VI) օքսիդի զանգվածային բաժինը (%).

$n(H_2SO_4) : n(SO_3)$	$\omega(SO_3)$
ա) 1 : 0,5	1) 16,95
բ) 1 : 0,25	2) 24,62
զ) 1 : 0,4	3) 28,99
դ) 1 : 0,2	4) 13,67
	5) 14,04
	6) 26,67

27. Օլեումում $H_2SO_4 \cdot nSO_3$, ո՞ի ՞ր արժեքի դեպքում ծծումբ տարրի զանգվածային բաժինը կրկնակի մեծ կլինի ծծմբի(VI) օքսիդի նյութի զանգվածային բաժնից.

- 1) 0,25   2) 4   3) 5   4) 0,45

28. Համապատասխանեցրեք մետաղների և տրված նյութերի ջրային լուծույթների միջև ընթացող քիմիական ռեակցիաների հավասարումները և ռեակցիայի ընթացքում այդ լուծույթների զանգվածների փոփոխությունը.

Ռեակցիայի հավասարումը	Լուծույթի զանգվածի փոփոխությունը
ա) $Ag + 2HNO_3 = AgNO_3 + NO_2 \uparrow + H_2O$	1) մեծանում է
բ) $Cu + 2H_2SO_4 = CuSO_4 + SO_2 \uparrow + 2H_2O$	2) փոքրանում է
զ) $Fe + CuSO_4 = Cu \downarrow + Fe SO_4$	3) չի փոփոխվում
դ) $Zn + CuSO_4 = Cu \downarrow + ZnSO_4$	4) նախ մեծանում է, ապա՝ փոքրանում 5) նախ փոքրանում է, ապա՝ մեծանում

29. 20 % զանգվածային բաժնով օլեումի 100 գ նմուշին ինչ զանգվածով (գ) ջուր պետք է ավելացնել անջուր ծծմբական թթու ստանալու համար.

- 1) 18   2) 80   3) 4,5   4) 9,8

30. Ո՞ր նյութերի հետ կփոխազդի նստվածքը, որն անջատվում է այսումինի նիտրատի և նատրիումի կարբոնատի լուծույթները խառնելիս.

- 1) ն' թթվի, ն' սպիրուտի   3) ն' ալկալու, ն' թթվի
2) ն' ալկալու, ն' սպիրուտի   4) ն' ջրի, ն' թթվի

31–32. Զրում լուծել են 33,6 լ (ն. պ.) քլորաջրածին և ստացել 1 լ լուծույթ:

31. Որքան է քլորաջրածնի մոլային կոնցենտրացիան (մոլ/լ) ստացված լուծույթում.

- 1) 1,5   2) 1   3) 5,19   4) 36,5

32. Որքան է նյութի զանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում, եթե $\rho = 1,025 \text{ գ/մլ}$.

- 1) 36,5   2) 5,34   3) 54,75   4) 1,5

33–34. Մեկ լիտր ջրում լուծել են մեկ մոլ նատրիումի քլորիդ.

33. Ինչ զանգվածով (գ) կալցիումի քլորիդ պետք է լուծել մեկ լիտր ջրում քլորիդ իոնների նույն քանակ պարունակող լուծույթ ստանալու համար.

- 1) 111   2) 58,5   3) 55,5   4) 222

34. Ինչ զանգվածով (գ) նատրիումի սուլֆատ պետք է լուծել մեկ լիտր ջրում նատրիում իոնների նույն քանակ (մոլ) պարունակող լուծույթ ստանալու համար.

- 1) 58,5   2) 284   3) 142   4) 71

35–36. 180 գ ջրում լուծել են 60 գ քացախաթթու:

35. Որքան է քացախաթթվի զանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում.

- 1) 18   2) 25   3) 60   4) 100

36. Որքան է քացախաթթվի մոլային բաժինը (%) ստացված լուծույթում.

- 1) 9,09   2) 10,00   3) 18,18   4) 20,00

1.2.8. Հուծովրներ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	2	13	4	25	1
2	3	14	3	26	3, 1, 2, 5
3	1	15	3	27	1
4	1	16	3	28	1, 3, 2, 1
5	4	17	1	29	3
6	4	18	3	30	3
7	4	19	3	31	1
8	2	20	3	32	2
9	2	21	1	33	3
10	3	22	4	34	4
11	3	23	1	35	2
12	2	24	2	36	1

1.2.9. Անօրգանական միացությունների հիմնական դասերը, դրանց ստացումը, դասակարգումը, անվանումը, հատկությունները և կիրառումը: Աղերի հիդրոլիզը

1. Ո՞ր աղի ջրային լուծույթում լակմուսը կգունավորվի կարմիր.

- 1) Na_2CO_3 2) NaH_2PO_4 3) Na_3PO_4 4) NaHCO_3

2. Ո՞ր աղի ջրային լուծույթում լակմուսը կգունավորվի կապուտ.

- 1) NH_4Cl 2) NaHSO_4 3) ZnCl_2 4) NaHCO_3

3. Առավելագույնը քանի՞ գրամ նատրիումի քլորիդ կգոյանա 0,5 մոլ մետաղական նատրիումի և 1 մոլ գազային քլորի փոխազդեցությունից.

- 1) 117   2) 58,5   3) 29,25   4) 5,85

4. Հետևյալ աղերից ո՞րը չի ստացվի մետաղի և համապատասխան նոսր թթվի փոխազդեցությունից.

- 1) AgNO_3 2) FeSO_4 3) CuSO_4 4) ZnCl_2

5. Ո՞ր շարքում են բաց թողած բառերը.

« $\text{H}_4\text{P}_2\text{O}_7$ -ը _____ թթվի թիմիական բանաձևն է, այն _____ թթու է».

- 1) մետաֆոսֆորական, երկիխմն
2) երկֆոսֆորական, քառահիմն
3) օքտոֆոսֆորական, եռահիմն
4) քառաֆոսֆորական, քառահիմն

6. Ո՞ր շարքում են բաց թողած բառերը.

« H_3PO_3 -ը _____ թթվի թիմիական բանաձևն է, այն _____ թթու է».

- 1) մետաֆոսֆորային, միահիմն
2) երկֆոսֆորային, քառահիմն
3) ֆոսֆորային, երկիխմն
4) ֆոսֆորային, եռհիմն

7. Աղաթթվի և մետաղական ցինկի փոխազդեցությունից ստացվել է 0,2 գ ջրածին: Որքան է փոխազդած քլորաջրածնի զանգվածը (գ).

- 1) 7,3   2) 7,3-ից փոքր   3) 7,3-ից մեծ   4) 36,5

8. Ո՞ր ուրվագրին համապատասխանող ռեակցիայի հետևանքով կստացվի երկու աղերի խառնուրդ.

1) $\text{NO}_2 + \text{KOH} \rightarrow$	3) $\text{HCl} + \text{NaOH} \rightarrow$
2) $\text{NO}_2 + \text{O}_2 + \text{NaOH} \rightarrow$	4) $\text{HBr} + \text{KOH} \rightarrow$

9. Համապատասխանեցրեք օքսիդի և նրա հիդրատի մետա-ձևի քիմիական բանաձևերը.

Օքսիդի բանաձև	Հիդրատի մետա-ձևի բանաձև
ա) SiO_2	1) H_2SiO_3
բ) Al_2O_3	2) H_3AlO_3
զ) P_2O_5	3) H_4SiO_4 4) H_5PO_4 5) HAlO_2 6) HPO_3

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ձիչտ.

- 1) ա3, թ2, զ4   2) ա3, թ2, զ6   3) ա1, թ5, զ4   4) ա1, թ5, զ6

10. Համապատասխանեցրեք օքսիդի քիմիական բանաձևը թթվի բանաձևի և թթվի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածի՝ M_r , հետ.

Օքսիդի բանաձև	Թթվի բանաձև	Թթվի M_r
ա) P_2O_5	1) H_3PO_4	Ա) 98
բ) P_2O_3	2) H_3PO_2	Բ) 178
	3) H_3PO_5	Գ) 80
	4) H_3PO_3	Դ) 64
	5) $\text{H}_4\text{P}_2\text{O}_5$	Ե) 82

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ձիչտ.

- 1) ա3Բ, թ2Գ   2) ա4Ե, թ5Դ   3) ա1Ա, թ4Դ   4) ա1Ա, թ4Ե

11. Համապատասխանեցրեք թթվի բանաձևը նրա անհիդրիդի բանաձևի և անհիդրիդում ազոտի վալենտականության հետ.

Թթվի բանաձև	Անհիդրիդի բանաձև	Անհիդրիդում ազոտի վալենտականություն
ա) HNO_3	1) N_2O	Ա) 1
բ) HNO_2	2) NO_2 3) NO 4) N_2O_5 5) N_2O_3	Բ) 2 Գ) 3 Դ) 4 Ե) 5

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ձիչտ.

- 1) ա4Դ, թ3Բ   2) ա4Ե, թ5Գ   3) ա4Դ, թ5Գ   4) ա4Ե, թ1Ա

12. Համապատասխանեցրեք ածխածնի օքսիդի բանաձևը դրանում ածխածնի օքսիդացման աստիճանի (Օ. Ա.) և վալենտականության (Վ) են.

Բանաձև	Օ. Ա.	Վ
ա) CO	1) +2	Ա) 2
բ) CO ₂	2) +3	Բ) 3
	3) +4	Գ) 4
	4) -4	Դ) 5
	5) -2	Ե) 1

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա1Բ, բ2Գ   2) ա1Բ, բ3Գ   3) ա5Դ, բ4Ա   4) ա1Ե, բ3Գ

13. Համապատասխանեցրեք թթվի անվանումը, բանաձևը և նրանում քլորի օքսիդացման աստիճանը (Օ. Ա.).

Անվանում	Բանաձև	Օ. Ա.
ա) հիպոքլորային	1) HClO	Ա) -1
բ) քլորական	2) HClO ₂	Բ) +7
	3) HClO ₄	Գ) +3
	4) HClO ₃	Դ) +1
	5) HCl	Ե) +5

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա1Դ, բ3Բ   2) ա2Գ, բ5Ա   3) ա1Դ, բ4Ե   4) ա5Ա, բ4Ե

14. Համապատասխանեցրեք աղի բանաձևը, դրա ջրային լուծույթում միջավայրի ռեակցիան և լակմուսի գույնը.

Բանաձև	Միջավայրի ռեակցիա	Լակմուսի գույն
ա) NH ₄ Cl	1) չնորդ	Ա) մանուշակագույն
բ) KBr	2) հիմնային	Բ) կապույտ
զ) NaNO ₂	3) թթվային	Գ) կարմիր

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա3Գ, բ1Ա, զ2Բ   2) ա3Գ, բ1Ա, զ1Ա   3) ա3Ա, բ2Բ, զ3Գ   4) ա2Գ, բ3Բ, զ2Բ

15-16. Տրված են հետևյալ աղերլ.

- ա) NH₄NO₃   բ) (NH₄)₂CO₃   զ) Cu(NO₃)₂   դ) CuCl₂

15. Այդ աղերից ո՞րն է փոխազդում և կալիումի հիդրօքսիդի լուծույթի, և աղաթթվի հետ.

- 1) ա   2) բ   3) զ   4) դ

16. Մեկ մոլ քանակով ՞ր աղի ջերմային քայլայման հետևանքով զանգվածի առավելագույն կորուստը կկազմի 108 գ.

- 1) ա 2) բ 3) գ 4) դ

17-18. Տրված են հետևյալ առելրը.

- ա) NH_4F բ) LiBr գ) NH_4Cl դ) NaI

17. Այդ աղերից ՞րն է փոխազդում և կալիումի հիդրօքսիդի, և արծաթի նիտրատի հետ.

- 1) ա 2) բ 3) գ 4) դ

18. Այդ աղերից մեկը չի փոխազդում արծաթի նիտրատի հետ, բայց փոխազդում է կալիումի հիդրօքսիդի հետ: Որքան է կովալենտային կապերի թիվը կալիումի հիդրօքսիդի և այդ աղի փոխազդեցությունից ստացվող փոքր մոլային զանգվածով նյութի մոլեկուլում.

- 1) 1 2) 2 3) 3 4) 4

19-20. Տրված են հետևյալ նյութերը.

- ա) H_2O բ) NaOH գ) HCl դ) HNO_3

19. Այդ նյութերից որի հետ են փոխազդում և պղինձը, և պղնձի(II) օքսիդը.

- 1) ա 2) բ 3) գ 4) դ

20. Որքան է արծաթի նիտրատի հետ սպիտակ նստվածք առաջացնող նյութի մոլեկուլում պրոտոնների գումարային թիվը.

- 1) 10 2) 18 3) 20 4) 32

21. Որո՞նք են բաց թողած բառերը.

Ամոնիակը ջրում լուծելիս տեղի է ունենում ջրածնի կատիոնի անցում ջրի մոլեկուլից ամոնիակի մոլեկուլին, քանի որ ամոնիակի _____ հատկություններն ավելի _____ են, քան ջրինը.

- 1) թթվային, ուժեղ
2) հիմնային, ուժեղ
3) հիմնային, թույլ
4) վերականգնիչ, թույլ

22. Որո՞նք են բաց թողած բառերը.

Ֆոտորազրածինը ջրում լուծելիս տեղի է ունենում ջրածնի կատիոնի անցում ֆոտորազրածնի մոլեկուլից ջրի մոլեկուլին, քանի որ ֆոտորազրածնի _____ հատկություններն ավելի _____ են, քան ջրինը.

1) թթվային, ուժեղ	3) թթվային, թույլ
2) հիմնային, ուժեղ	4) վերականգնիչ, թույլ

23. Որո՞նք են բաց թողած բառերը.

Ամոնիումի քլորիդի և նատրիումի ացետատի նույն կոնցենտրացիայի լուծույթներում աղերք հիդրոխղվում են գրեթե նոյն չափով, քանի որ ամոնիումի հիդրօքսիդը և քացախաթթունը ուժի _____ էլեկտրոլիտներ են.

1) հավասար, ուժեղ	3) հավասար, թույլ
2) անհավասար, ուժեղ	4) անհավասար, թույլ

24. Ո՞րն է քացախաթթվի և նատրիումի հիդրօքսիդի փոխազդեցության կրճատ իոնային հավասարումը.

1) $H^+ + OH^- = H_2O$	3) $CH_3COOH + OH^- = CH_3COO^- + H_2O$
2) $H^+ + NaOH = Na^+ + H_2O$	4) $H_3O^+ + OH^- = 2H_2O$

25. Ո՞րն է աղաթթվի և ամոնիումի հիդրօքսիդի փոխազդեցության կրճատ իոնային հավասարումը.

1) $H^+ + OH^- = H_2O$	3) $HCl + OH^- = Cl^- + H_2O$
2) $H^+ + NH_4OH = NH_4^+ + H_2O$	4) $H_3O^+ + OH^- = 2H_2O$

26-27. Տրված են հետևյալ աղերք.

- ա) $KHCO_3$ բ) $NaHCO_3$ գ) $KHSO_3$ դ) Na_2SO_3

26. Այդ աղերից ո՞րն է բոցին տալիս դեղին գույն և փոխազդում նատրիումի հիդրօքսիդի հետ.

- 1) ա)   2) բ)   3) գ)   4) դ)

27. Ինչպիսի՞ն է բոցին մանուշակագույն երանգ տվող և փոքր մոլային զանգված ունեցող աղի ջրային լուծույթի միջավայրը.

- 1) չեղոք   2) թույլ թթվային   3) թթվային   4) հիմնային

28. Ո՞ր շարքի նյութերի լուծույթներում է լակմուսը ներկվում կապուտ.

1) $KHCO_3$, $ZnCl_2$, KOH	3) $NaHCO_3$, NH_3 , K_2SO_3
2) $NaOH$, CH_3COONa , $AlCl_3$	4) Na_2SO_3 , $FeCl_3$, $LiOH$

29. Ո՞ր շարքի նյութերի լուծույթներում է լակմուսը ներկվում կարմիր.

1) KHCO_3 , ZnCl_2 , KOH	3) NaHCO_3 , NH_3 , K_2SO_3
2) NaOH , CH_3COONa , AlCl_3	4) NaHSO_4 , FeCl_3 , HF

30. Նիկելի(II) քլորիդի որոշակի զանգվածով նմուշը լուծել են ջրում և որոշել մետաղի իոնների քանակությունը (ա մոլ): Այնուհետև այդ աղի նույն զանգվածով մեկ այլ նմուշը լուծել են քիչ քանակությամբ ծծմբական թթու պարունակող նույն ծավալով ջրում և դարձյալ որոշել մետաղի իոնների քանակությունը (բ մոլ): Ո՞րն է արտահայտում այդ քանակների ճիշտ հարաբերակցությունը.

- 1) $a > b$ 2) $b << a$ 3) $a = b$ 4) $b > a$

31-32. Տրված են հետևյալ աղերը.

- ա) K_3PO_4 բ) Na_2SO_3 զ) AgNO_3 դ) K_2SO_4 ե) $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$

31. Դրանցից որոնք են փոխազդում բարիումի քլորիդի հետ սպիտակ նստվածքի առաջացումով.

- 1) ա, բ, զ, դ   2) ա, բ, դ, ե   3) բ, զ, ե   4) ա, դ, ե

32. Այդ աղերից որի՞ և աղաթթվի փոխազդեցությունից կստացվի գազային նյութ.

- 1) ա   2) դ   3) բ   4) զ

33. Ո՞ր շարք են ներառված ըստ կատիոնի հիդրոլիզվող աղերի բանաձևեր.

1) K_2CO_3 , ZnCl_2 , KF	3) NaHCO_3 , NH_4Cl , K_2SO_3
2) Na_3PO_4 , CH_3COONa , AlCl_3	4) ZnSO_4 , FeCl_3 , NH_4NO_3

34. Ո՞ր շարք են ներառված ըստ անիոնի հիդրոլիզվող աղերի բանաձևեր.

1) K_2CO_3 , ZnCl_2 , AlCl_3	3) NaHCO_3 , NH_4Cl , K_2SO_3
2) Na_3PO_4 , CH_3COONa , KF	4) ZnSO_4 , FeCl_3 , NH_4NO_3

35. Ո՞ր շարք են ներառված և ըստ կատիոնի, և ըստ անիոնի հիդրոլիզվող աղերի բանաձևեր.

1) K_2CO_3 , ZnCl_2 , KOH	3) $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$, $\text{CH}_3\text{COONH}_4$, $(\text{NH}_4)_2\text{S}$
2) NaNO_2 , CH_3COONa , AlCl_3	4) Na_2SO_3 , FeCl_3 , LiNO_3

36. Նշված բանաձևերով նյութերի ո՞ր շարքում է ջրային լուծույթների միջավայրը համապատասխանաբար թթվային, թթվային, հիմնային.

1) NaClO_4 , Na_3PO_4 , NaCl	3) $\text{Mg}(\text{NO}_3)_2$, CuCl_2 , K_2SO_3
2) CuSO_4 , CaBr_2 , NaHCO_3	4) $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$, Na_2CO_3 , NH_4NO_3

37. Նատրիումի ացետատի ջրային լուծույթին մի քանի կաթիլ ֆենոլֆտալեին կաթեցնելիս լուծույթը ստանում է մորու գույն: Լուծույթը տաքացնելիս գույնը մգանում է: Ո՞րն է այդ երևույթի պատճառը.

- 1) հիդրոլիզը շերմակլանիչ է և դարձելի
- 2) հիդրոլիզված աղի քանակը փոքրանում է
- 3) դիսոցված աղի քանակը մեծանում է
- 4) հիդրոլիզը շերմանցատիչ ռեակցիա է

38. Կալիումի սուլֆիտի որոշակի զանգվածով նմուշը լուծել են ջրում և որոշել սուլֆիտ իոնների քանակությունը (ա մոլ): Այնուհետև այդ աղի նույն զանգվածով մեկ այլ նմուշը լուծել են քիչ քանակությամբ քացախաթթու պարունակող նույն ծավալով ջրում և դարձյալ որոշել սուլֆիտ իոնների քանակությունը (բ մոլ): Ո՞րն է արտահայտում այդ քանակների ճիշտ հարաբերակցությունը.

- 1) $a = b$
- 2) $a < b$
- 3) $a > b$
- 4) $a >> b$

39. Ջրային լուծույթում ո՞ր երկու նյութերի տրված քանակների փոխազդեցությունից չեզոք աղ կստացվի.

- 1) 1 մոլ LiOH -ի և 1 մոլ SO_3^- -ի
- 2) 1 մոլ KOH -ի և 0,5 մոլ SO_3^- -ի
- 3) 0,5 մոլ NaOH -ի և 1 մոլ SO_2^- -ի
- 4) 0,5 մոլ NaOH -ի և 0,5 մոլ SO_2^- -ի

40. Ո՞ր պնդումն է ճիշտ հիդրոլիզի աստիճանի վերաբերյալ.

- 1) իոնների գումարային թվի հարաբերությունն է հիդրոլիզված մոլեկուլների թվին
- 2) հիդրոլիզված մոլեկուլների թվի հարաբերությունն է լուծված մոլեկուլների թվին
- 3) իոնների տրոհված մոլեկուլների թվի հարաբերությունն է լուծված մոլեկուլների ընդհանուր թվին
- 4) լուծված մոլեկուլների ընդհանուր թվի հարաբերությունն է հիդրոլիզված մոլեկուլների թվին

41. Նշված նյութերի ո՞ր շարքում է ջրային լուծույթների միջավայրը համապատասխանաբար թթվային, հիմնային, թթվային.

1) NaClO_3 , Na_3AsO_4 , $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$	3) $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$, Na_2CO_3 , LiCN
2) ZnSO_4 , CuBr_2 , AlCl_3	4) $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$, K_2CO_3 , NaHSO_4

42. Հետևյալ օքսիդներից ո՞րը չի փոխազդի աղաթթվի հետ.

- 1) Al_2O_3
- 2) SiO_2
- 3) BeO
- 4) ZnO

43. Ի՞նչ զանգվածով (գ) կալցիումի հիդրօքսիդ կարող է պարունակել ջրային լուծույթը, որպեսզի նրա մեջ 2,24 լ (Ա. պ.) ածխաթթու գազ անցկացնելիս վերջնական համակարգում նստվածք չմնա.

- 1) 1,48   2) 1,85   3) 7,4   4) 3,7

**1.2.9. Անօրգանական միացությունների հիմնական դասերը, դրանց ստացումը, դասակարգումը, անվանումը, հատկությունները և կիրառումը:
Աղերի հիդրոլիզը**

Համարը	Դատասիսանը	Համարը	Դատասիսանը	Համարը	Դատասիսանը
1	2	16	3	31	1
2	4	17	3	32	3
3	3	18	3	33	4
4	3	19	4	34	2
5	2	20	2	35	3
6	3	21	2	36	3
7	1	22	1	37	1
8	1	23	3	38	3
9	4	24	3	39	2
10	4	25	2	40	2
11	3	26	2	41	4
12	2	27	4	42	2
13	3	28	3	43	4
14	1	29	4		
15	2	30	4		

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՆՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ

2.1. ՄԵՏԱՂՆԵՐ

2.1.1. Մետաղական կապ: Մետաղներ:

I-III խմբի զլիսավոր ենթախմբի և բոլոր երկրորդական ենթախմբերի մետաղների բնութագիրը

1. Ամենաածանր մետաղի՝ օսմիումի խտությունը $22,6 \text{ g/cm}^3$ է: Բյուրեղավանդակում ինչ ծավալ է բաժին ընկնում օսմիումի մեկ ատոմին (am^3):

- 1) $1,4 \cdot 10^{23}$ 2) $1,4 \cdot 10^{-23}$ 3) $22,6 \cdot 10^{-23}$ 4) $6,02 \cdot 10^{23}$

2. Քրոմի ատոմի և օրբիտալներում որքան է կենտ էլեկտրոնների թիվը.

- 1) 4   2) 5   3) 6   4) 8

3. Որքան է էլեկտրոնների թիվը Cr^{3+} իոնի և օրբիտալներում.

- 1) 0   2) 1   3) 3   4) 4

- 4-5. Տրված են հետևյալ իոնները՝ ա) Ca^{2+} թ) Cu^{2+} զ) Cu^{1+} դ) Fe^{2+} :

4. Ո՞ր իոնն ունի $4s^0 3d^{10}$ էլեկտրոնային բանաձևը.

- 1) ա   2) թ   3) զ   4) դ

5. Ո՞ր իոնն ունի $4s^0 3d^6$ էլեկտրոնային բանաձևը.

- 1) ա   2) թ   3) զ   4) դ

6. Հետևյալ իոններից ո՞րն ունի $4s^0 3d^7$ էլեկտրոնային բանաձևը.

- 1) Cr^{2+} 2) Co^{2+} 3) Fe^{2+} 4) Fe^{3+}

7. Ո՞ր զույգի նյութերում կ' մետաղի, և ոչ մետաղի իոններն ունեն նույն՝ $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$ էլեկտրոնային բանաձևը.

- 1) KCl և MgS 3) K_2S և MgCl_2
2) K_3P և Na_3N 4) CaS և KCl

- 8-9. Տրված են մետաղների հետևյալ շարքերը.

- ա) $\text{Zn}, \text{Ni}, \text{Cu}$ զ) $\text{Hg}, \text{Cu}, \text{Ag}$
թ) $\text{Fe}, \text{Ag}, \text{Ca}$ դ) $\text{Fe}, \text{Mg}, \text{Zn}$

8. Ո՞ր շարք ներառված բոլոր մետաղներն են օքսիդանում H^+ իոններով.

- 1) ա 2) բ 3) գ 4) դ

9. Ո՞ր շարք ներառված մետաղներն են դասավորված ջրային լուծույթներում դրանց ակտիվության նվազման կարգով.

- 1) ա 2) բ 3) գ 4) դ

10-11. Հայտնի է, որ մետաղական պղինձը փոխազդում է երկարի(III) քլորիդի հետ ջրային լուծույթում:

10. Ո՞ր նյութերն են առաջանում նշված փոխազդեցության հետևանքով.

- 1) $Cu(OH)_2$ և $Fe(OH)_2$ 3) $CuCl_2$ և $FeCl_2$
2) $Cu(OH)_2$ և $Fe(OH)_3$ 4) $CuCl_2$ և Fe

11. Ո՞ր տեսակին է պատկանում ընթացող ռեակցիան.

- 1) միացման
2) տեղակալման 3) վերօք
4) փոխանակման

12-13. Փոխազդեցության համար անհրաժեշտ քանակությամբ սղնձի(II) սուլֆատ պարունակող լուծույթին ավելացրել են 28 գ երկարի փոշի: Ռեակցիան ավարտվելուց հետո պինդ նյութն առանձնացրել են:

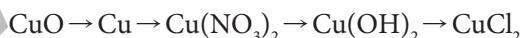
12. Ինչպես կփոխվի լուծույթի զանգվածը և որքանո՞վ.

- 1) կմեծանա 4 գրամով 3) կփոքրանա 4 գրամով
2) կփոքրանա 8 գրամով 4) կմեծանա 6 գրամով

13. Ի՞նչ զանգվածով (գ) երկաթարջասայ կստացվի լուծույթը գորշացնելիս.

- 1) 278 2) 152 3) 76 4) 139

14-15. Տրված է փոխարկումների հետևյալ շղթան.

14. Ո՞ր շարք են ներառված փոխարկումներն իրականացնելու համար անհրաժեշտ ազդանյութերի բանաձևերի ճիշտ հաջորդականությունը.

- 1) CO , HNO_3 , H_2O , HCl 3) H_2 , HNO_3 , H_2O , Cl_2
2) CO_2 , HNO_3 , $NaOH$, Cl_2 4) H_2 , HNO_3 , $Ba(OH)_2$, HCl

15. Ի՞նչ զանգվածով $\text{Cu}(\text{OH})_2$ կարող է ստացվել 16 գ CuO -ից, ըստ տրված շղթայի.

- 1) 9,8   2) 19,6   3) 14,7   4) 29,4

16-17. Տրված են մետաղների հետևյալ շարքերը.

- ա) Zn, Fe, Al   գ) Na, Zn, Fe
ի) Al, Zn, Ca   դ) Pd, Ag, Cu

16. Ո՞ր շարքում են մետաղները դասավորված վերականգնիչ հատկությունների թուլացման կարգով.

- 1) ա   2) ի   3) զ   4) դ

17. Ո՞ր շարքում են մետաղները դասավորված վերականգնիչ հատկությունների ուժեղացման կարգով.

- 1) ա   2) ի   3) զ   4) դ

18. Ո՞ր ուրվագրին համապատասխան ռեակցիայի ընթացքում կարող է մետաղ ստացվել.

- 1) $\text{CuO} + \text{CO} \xrightarrow{t^0} \dots$
2) $\text{NaCl}_{(\text{ջր. լ-թ})} \xrightarrow{\text{Էլեկտրոլիզ}} \dots$
3) $\text{KNO}_3 \xrightarrow{t^0} \dots$
4) $\text{ZnS} + \text{O}_2 \xrightarrow{t^0} \dots$

19-20. Տրված է հետևյալ վերօք ռեակցիայի հավասարման ուրվագիրը.

19. Որքան է ռեակցիայի հավասարման քանակաչափական գործակիցների գումարը.

- 1) 5   2) 6   3) 7   4) 8

20. Որքան է 1 մոլ վերականգնիչ տրամադրած էլեկտրոնների քանակը (մոլ).

- 1) 1   2) 2   3) 3   4) 4

21-22. Տրված են նյութերի հետևյալ զույգերը.

- ա) NaHSO_4 և NaOH գ) NaOH և NO_2
ի) NaOH և MgCl_2 դ) $\text{Ca}(\text{OH})_2$ և HCl

21. Ո՞ր նյութերն են փոխազդում երկու չեզոք աղ առաջացնելով.

- 1) գ   2) ի   3) դ   4) ա

22. Ո՞ր գույգ ներառված նյութերի փոխազդեցությունն է ուղեկցվում նստվածքի առաջացմամբ.

- 1) q   2) a   3) η   4) p

23. Համապատասխանեցրեք փոխազդող նյութերը, ունակցիաների վերջանյութերը և վերականգնված տարրի ատոմի օքսիդացման աստիճանը:

Փոխազդող նյութեր	Վերջանյութեր	Մասնիկի օքսիդացման աստիճան
ա) Cu + HNO _{3(u)} →	1) CaH ₂	Ա) -3
թ) Cu + HNO _{3(u)} →	2) Cu(NO ₃) ₂ + NO ₂ + H ₂ O	Բ) -1
շ) Ca + HNO _{3(u)} →	3) Ca(NO ₃) ₂ + H ₂	Գ) 0
դ) Ca + H ₂ →	4) Cu(NO ₃) ₂ + NO + H ₂ O	Դ) +1
	5) Ca(NO ₃) ₂ + NH ₄ NO ₃ + H ₂ O	Ե) +2
		Զ) +4

Ո՞րն է ձիշտ պատասխանների շարքը.

- 1) ա4Զ, թ2Զ, զ3Գ, դ1Բ
2) ա2Զ, թ4Զ, զ5Ա, դ1Դ
3) ա2Զ, թ4Ե, զ5Ա, դ1Բ
4) ա2Զ, թ4Ե, զ3Ա, դ1Բ

24. Համապատասխանեցրեք փոխազդող նյութերը, ունակցիաների վերջանյութերը և ընթացող ունակցիայի տեսակը.

Փոխազդող նյութեր	Վերջանյութեր	Տեսակ
ա) Zn(OH) ₂ + HNO ₃ →	1) ZnO + H ₂ O	Ա) միացման
թ) Zn(OH) ₂ + KOH →	2) Zn(NO ₃) ₂ + NH ₄ NO ₃ + H ₂ O	Բ) քայլայման
շ) Zn + HNO _{3(u)} →	3) Zn(NO ₃) ₂ + H ₂	Գ) վերօքս
դ) Zn(OH) ₂ → t ⁰	4) K ₂ ZnO ₂ + H ₂ O 5) Zn(NO ₃) ₂ + H ₂ O 6) ZnO + H ₂	Դ) տեղակալման Ե) փոխանակման

Ո՞րն է ձիշտ պատասխանների շարքը.

- 1) ա2Դ, թ4Դ, զ3Գ, դ1Բ
2) ա5Ե, թ4Ե, զ2Գ, դ1Դ
3) ա5Դ, թ4Ե, զ3Գ, դ6Բ
4) ա5Ե, թ4Ե, զ2Գ, դ1Բ

25. Համապատասխանեցրեք ռեակցիաների հավասարումների ձախ մասերի ուրվագրերը, ռեակցիաների վերջանյութերը և վերականգնված տարրի ատոմը.

Ուրվագրեր	Վերջանյութեր	Վերականգնված տարր
ա) $\text{Fe} + \text{Cl}_2 \rightarrow$	1) FeCl_2	Ա) Cl^{-1}
բ) $\text{Fe} + \text{HCl} \rightarrow$	2) FeCl_3	Բ) Fe^{+2}
զ) $\text{Cu} + \text{HNO}_{3(\text{լ})} \rightarrow$	3) $\text{FeCl}_2 + \text{H}_2$	Գ) Fe^{+3}
դ) $\text{Cu} + \text{HNO}_{3(\text{լ})} \rightarrow$	4) $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + \text{H}_2$	Դ) Cu^{+2}
	5) $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + \text{NO} + \text{H}_2\text{O}$	Ե) N^{+2}
	6) $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + \text{NO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	Զ) N^{+4}
		Ը) H°

Ո՞րն է ձիշտ պատասխանների շարքը.

- 1) ա2Ա, բ3Ը, զ5Ե, դ4Զ
2) ա2Գ, բ3Բ, զ4Ը, դ6Զ

- 3) ա2Ա, բ3Ը, զ5Ե, դ6Զ
4) ա2Ա, բ3Բ, զ5Գ, դ6Ե

2.1.1. Մետաղական կապ: Մետաղներ: I-III խմբի զլիսավոր ենթախմբի և բոլոր երկրորդական ենթախմբերի մետաղների բնութագիրը

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	2	10	3	19	3
2	2	11	3	20	2
3	3	12	3	21	1
4	3	13	4	22	4
5	4	14	4	23	3
6	2	15	2	24	4
7	4	16	3	25	3
8	4	17	4		
9	1	18	1		

2.1.2. Ալկալիական մետաղներ, ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները

1-2. Տրված են հետևյալ ակտիվ մետաղները.

- ա) Na   բ) Mg   գ) K   դ) Ca

1. Տրված մետաղներից ո՞րն է առավել ակտիվ վերականգնիչ ջրային լուծույթում.

- 1) ա   2) բ   3) գ   4) դ

2. Որքան է մետաղի(I)-ի կարգաթիվը, եթե 11,5 գ զանգվածով այդ մետաղի և ջրի փոխազդեցությունից ստացվում է 20 գ ալկալի.

- 1) 3   2) 11   3) 19   4) 20

3. Ջրային լուծույթներում մետաղների ակտիվությունը պայմանավորված է դրանց իոնների հիդրատացման էներգիայով: Հետևյալ մետաղներից որի՞ իոններն ունեն առավել մեծ հիդրատացման էներգիա:

- 1) Li   2) Na   3) K   4) Ca

4. Որքան է ալկալու զանգվածային բաժինը (%) լուծույթում, որը ստացվել է 2,5 մոլ քանակով 17,5 գ ալկալիական մետաղը 235 գ ջրում լուծելիս.

- 1) 10   2) 12   3) 15   4) 24

5-6. Լիթիում ամենաթեթև մետաղն է:

5. Ո՞րն է լիթիումի իոնի էլեկտրոնային բանաձևը.

- 1) $1s^2 2s^1$ 2) $1s^2 2s^0$ 3) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^1$ 4) $1s^2 2s^2 2p^1$

6. Ինչ զանգվածով (գ) ալկալու լուծույթ կստացվի 3,5 գ զանգվածով այդ մետաղը 47 գ ջրում լուծելիս.

- 1) 12   2) 43,5   3) 50   4) 50,5

7-8. Ալկալիական մետաղների (բացի լիթիումից) և թթվածնի փոխազդեցությունից ստացվող նյութն օգտագործում են հերմետիկ փակ տարածքներում մարդու կամ կենդանու շնչառության համար անհրաժեշտ թթվածինը վերականգնելու համար:

7. Որքան է նատրիումի և թթվածնի փոխազդեցության ռեակցիայի հավասարման քանակաչափական գործակիցների գումարային թիվը.

- 1) 4   2) 5   3) 7   4) 8

8. Ի՞նչ զանգվածով (գ) կալիումի գերօքսիդ (K_2O_4) կծախսվի սուզանավում 56 լ (ն. պ.) ածխածնի(IV) օքսիդը թթվածնի փոխարկելու համար.

- 1) 138   2) 142   3) 345   4) 355

9-10. Ալկալիական մետաղներից մեկի նիտրիդում ազոտի զանգվածային բաժինը 40 % է:

9. Որքան է այդ մետաղի կարգաթիվը.

- 1) 3   2) 11   3) 12   4) 19

10. Ի՞նչ զանգվածով (գ) ալկալի կստացվի այդ մետաղի 14 գ զանգվածով նիտրիդի և ջրի փոխազդեցությունից.

- 1) 27   2) 20   3) 22   4) 28,8

11. Ո՞ր զույգ ներառված նյութերն են ստացվում ալկալիական մետաղների հիդրիդները ջրով հիդրոլիզելիս.

- 1) մետաղ և ջրածին
2) աղ և ջրածին   3) ալկալի և աղ
4) ալկալի և ջրածին

12. Ի՞նչ զանգվածով (գ) աղ(եր) կստացվ(են)ի 16,6 գ զանգվածով նատրիումի նիտրիդի և ավելցուկով աղաթթվի փոխազդեցությունից.

- 1) 10,7   2) 34,8   3) 45,8   4) 52

13-14. Ալկալիական մետաղներից մեկն ազոտի հետ փոխազդում է սենյակայինից փոքր-ինչ բարձր ջերմաստիճանում:

13. Ո՞րն է այդ մետաղի ատոմի էլեկտրոնային բանաձևը.

- 1) $1s^2 2s^1$ 2) $1s^2 2s^0$ 3) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^1$ 4) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^1$

14. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) ազոտ կծախսվի 0,75 մոլ ալկալիական մետաղը նիտրիդի փոխարկելիս.

- 1) 3,5   2) 2,8   3) 8,4   4) 11,2

15-16. Շիկացրել են նատրիումի և ամոնիումի նիտրատների հավասարամույթին խառնուրդ:

15. Որքան է շիկացումից ստացված չոր գազային խառնուրդի հարաբերական խտությունն ըստ հելիումի.

- 1) 5   2) 10   3) 20   4) 4

16. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նշված աղերի հավասարամոլային խառնուրդ է քայքայվել, եթե շիկացնելիս նրա զանգվածը պակասել է 31,2 գրամով.

- 1) 28,375   2) 32   3) 34   4) 53,625

17. Ո՞ր զույգի նյութերի փոխազդեցությունից կառաջանան կալիումի քլորիդ, կալիումի հիպոքլորիտ և ջուր (20°C).

- 1) KCl և H_2O 3) KClO և HCl
2) KClO և HNO_3 4) Cl_2 և KOH

18. Ի՞նչ զանգվածով (գ) Բերթոլեի աղ կստացվի 13,44 լ (ն. պ.) քլորը բավարար քանակությամբ կալիումի հիդրօքսիդ պարունակող տաք լուծույթի մեջ անցկացնելիս.

- 1) 12,25   2) 24,5   3) 54,3   4) 74,5

19-20. Տարացման պայմաններում քլորի և կալիումի հիդրօքսիդի փոխազդեցության ռեակցիան կիրառվում է Բերթոլեի աղ ստանալու համար:

19. Ո՞րն է ըստ այդ ռեակցիայի հավասարման օքսիդացած արգասիքի գործակիցը.

- 1) 10   2) 2   3) 5   4) 1

20. Ի՞նչ զանգվածով (գ) պինդ նյութ կստացվի 49 գ զանգվածով Բերթոլեի աղն առանց կատալիզատորի տաքացնելիս.

- 1) 19,2   2) 29,8   3) 36,2   4) 49

21-22. Մետաղական նատրիումի որոշակի զանգվածով նմուշի և 189 գ ջրի փոխազդեցությունից անջատված զազը բավարարել է 20 գ պղնձի(II) օքսիդը վերականգնելու համար:

21. Որքան է ալկալու զանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում.

- 1) 10   2) 10,9   3) 21,2   4) 25

22. Ի՞նչ զանգվածով (գ) պղնձի(II) օքսիդ կարելի է վերականգնել 11,5 գ մետաղական նատրիումի և ջրի փոխազդեցությունից ստացվող ջրածնով.

- 1) 8   2) 16   3) 20   4) 25

23. Որքան է ըստ տրված շղթայի ընթացող բոլոր ռեակցիաների հավասարումներում պարզ նյութերի (A, B, D) գործակիցների գումարը.

- 1) 6   2) 8   3) 9   4) 10

24. Ինչ զանգվածով պարզ պինդ նյութ կստացվի 24 գ զանգվածով Բնյութը բավարար քանակությամբ կալիումի յոդիդ պարունակող լուծույթով անցկացնելիս.

- 1) 18   2) 32   3) 56   4) 127

2.1.2. Ալկալիական մետաղներ, Փիզիկական և քիմիական հատկությունները

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	9	1	17	4
2	2	10	4	18	2
3	1	11	4	19	4
4	4	12	3	20	4
5	2	13	1	21	1
6	3	14	2	22	3
7	1	15	2	23	3
8	4	16	4	24	4

2.1.3. Հողակալիական մետաղներ, դրանց ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները:

Զրի կոշտությունը և դրա վերացման եղանակները

1-2. Ասոմի արտաքին էներգիական մակարդակի ns^2 կառուցվածք ունեցող s տարրի օքսիդն ու հիդրօքսիդը երկդիմի են:

1. Որո՞նք են այդ տարրի օքսիդի և հիդրօքսիդի բանաձևերը.

1) ZnO , $Zn(OH)_2$	3) BeO , $Be(OH)_2$
2) MgO , $Mg(OH)_2$	4) CaO , $Ca(OH)_2$

2. Որքան է այդ տարրի օքսիդի ու հիդրօքսիդի մոլային զանգվածների գումարը.

1) 98	2) 130	3) 324	4) 68

3. Ինչ ծավալով (մլ) 25% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ ($\rho=1,25$ գ/մլ) կպահանջվի բերիլիումի օքսիդի ու հիդրօքսիդի 17 գ հավասարա-մոլային խառնուրդը լուծելու համար.

1) 64	2) 128	3) 160	4) 200

4-5. Կալցիումի երկիրուֆուֆատը փոխարկել են հիդրոֆուֆատի:

4. Ո՞ր նյութը կարելի է օգտագործել կալցիումի երկիրուֆուֆատը հիդրոֆուֆատի փոխարկելու համար.

1) $CaCl_2$	2) H_2O	3) $Ca(OH)_2$	4) H_3PO_4

5. Որքան է այդ ռեակցիայի հավասարման գործակիցների գումարը.

1) 4	2) 5	3) 7	4) 6

6-7 Կալցիումի հիդրօքսիդը փոխազդեցության մեջ են դրել ֆուֆորական թթվի հետ:

6. Որքան է կալցիումի հիդրօքսիդի և օրթոֆուֆորական թթվի փոխազդեցությունից առաջացած թթու և չեզոք աղերի գումարային թիվը.

1) 3	2) 4	3) 5	4) 6

7. Որքան է 1 մոլ կալցիումի հիդրօքսիդի և 1 մոլ օրթոֆուֆորական թթվի փոխազդեցությունից առաջացած աղի մոլային զանգվածը (գ/մոլ).

1) 136	2) 234	3) 266	4) 310

8-9. Կալցիումի և կալցիումի օքսիդի հավասարամոլային խառնուրդը ջրում լուծելիս անցատվել է և գ գազ:

8. Որքան է սկզբնական խառնուրդի գանգվածը (գ).

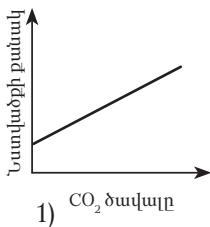
- 1) 20 g 2) 24 g 3) 48 g 4) 64 g

9. Որքան է ստացված ալկալու գանգվածը (գ).

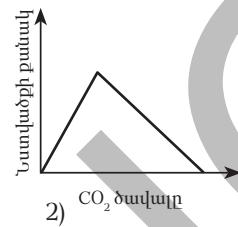
- 1) 20 g 2) 37 g 3) 56 g 4) 74 g

10-11. Որոշակի գանգվածով կալցիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթով դանդաղ անցկացրել են սպեցուկով վերցրած ածխաթթու գազ և հետևել նստվածքի քանակի փոփոխությանը:

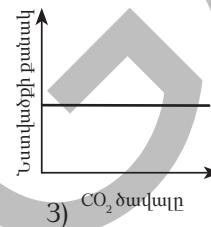
10. Բերված կորերից ո՞րն է համապատասխանում համակարգում նստվածքի քանակի փոփոխությանը.

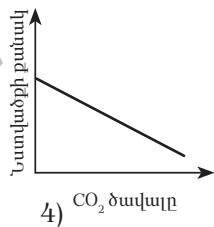
1) CO_2 ծավալը

2) CO_2 ծավալը

3) CO_2 ծավալը

4) CO_2 ծավալը

11. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) ածխածնի(IV) օքսիդ պետք է անցկացնել 30 գ կալցիումի կարբոնատ պարունակող կախույթի մեջ՝ այն թափանցիկ լուծույթի փոխարկելու համար.

- 1) $2,24$ 2) $3,36$ 3) $6,72$ 4) $11,2$

12-13. Կրածրի մեջ, որը պարունակում է $18,5 \text{ g}$ լուծված նյութ, անցկացրել են $6,72 \text{ l}$ (ն. պ.) ածխածնի(IV) օքսիդ:

12. Ի՞նչ գանգվածով (գ) նստվածք է առաջացել.

- 1) 20 2) 25 3) 30 4) $40,5$

13. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) ածխաթթու գազ պետք է անցկացնել այդ լուծույթի մեջ՝ նստվածքը լրիվ լուծելու համար.

- 1) $1,12$ 2) $3,36$ 3) $4,48$ 4) $11,2$

14-15. Տրված են հետևյալ աղերը.

14. Ո՞ր աղով է պայմանավորված ջրի ժամանակավոր կոշտությունը.

1) ա

2) բ

3) զ

4) դ

15. Ինչ զանգվածով (մգ) նստվածք կառաջանա մեկ լիտրում 20 մգ կալցիումի իոններ պարունակող ժամանակավոր կոշտություն ունեցող 5 լ ջուրը եռացնելիս.

1) 50

2) 250

3) 300

4) 405

16. Կոշտ ջրի նմուշը պարունակում է 40,5 մգ/լ կալցիումի հիդրոկարբոնատ և 15 մգ/լ մագնեզիումի սուլֆատ: Ինչ զանգվածով (գ) նատրիումի կարբոնատ է անհրաժեշտ 1 մ³ կոշտ ջրից Ca^{2+} և Mg^{2+} իոնները հեռացնելու համար.

1) 38,25

2) 39,75

3) 42,4

4) 53

17. Որքան է եռացնելու միջոցով կալցիումի հիդրոկարբոնատով պայմանավորված ջրի կոշտության վերացման ռեակցիայի կրճատ իոնական հավասարման գործակիցների գումարը.

1) 4

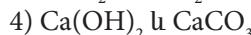
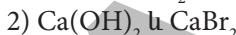
2) 5

3) 6

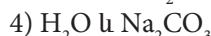
4) 8

18-19. Տրված է փոխարկումների հետևյալ շղթան՝ $\text{Ca} \rightarrow X \rightarrow \text{Ca}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow Y \rightarrow \text{CaO}:$

18. Ո՞ր զույգի նյութերը կարող են լինել X և Y նյութերը փոխարկումների այդ շղթայում համապատասխանաբար.

19. Այդ փոխարկումների շղթայում տրված Ca և $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$ նյութերի հետ ո՞ր զույգի ազդանյութերն են փոխազդում՝ առաջացնելով X-ը և Y-ը համապատասխանաբար.

**2.1.3. Հողալկալիական մետաղներ, դրանց ֆիզիկական և քիմիական
հատկությունները:**

Զրի կոշտությունը և դրա վերացման եղանակները

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	8	3	15	2
2	4	9	4	16	2
3	2	10	2	17	3
4	3	11	3	18	4
5	4	12	1	19	4
6	1	13	3		
7	1	14	3		

2.1.4. Ալյումին և երկաթ, դրանց ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները: Մետաղների ստացման եղանակները: Կոռոզիա: Համաձուլվածքներ: Թուղ և պողպատ

1-2. Տրված են հետևյալ օրոխուները.

- ա) Al_2O_3 բ) Cr_2O_3 գ) ZnO դ) BaO

1. Ի՞նչ զանգվածով (գ) ռեակցիայի արգասիք կստացվի մեկ մոլ քանակով նատրիումի օքսիդին անհրաժեշտ քանակությամբ այսումինի օքսիդի հետ միահալելիս.

- 1) 82   2) 98   3) 164   4) 288

2. Ո՞ր նյութը կստացվի բարիումի օքսիդի և այսումինի օքսիդի միահալումից.

- 1) BaAlO_2 2) BaAlO_3 3) $\text{Ba}(\text{AlO}_2)_2$ 4) $\text{Al}(\text{BaO}_2)_2$

3-4. Տրված է փոխարկումների հետևյալ շղթան. $\text{Fe} \xrightarrow{X_1} \text{FeCl}_3 \xrightarrow{X_2} \text{FeCl}_2$:

3. Որո՞նք են փոխարկումների տրված շղթայում X_1 և X_2 նյութերը.

- 1) HCl և Fe 3) Cl_2 և KCl
2) HCl և KCl 4) Cl_2 և Fe

4. Ի՞նչ զանգվածով (գ) FeCl_2 կստացվի 11,2 գ X_2 նյութ ծախսվելիս.

- 1) 44,45   2) 50,8   3) 76,2   4) 127

5-6. Տրված է փոխարկումների հետևյալ շղթան. $\text{Fe} \xrightarrow{X_1} \text{FeCl}_2 \xrightarrow{X_2} \text{FeCl}_3$:

5. Որո՞նք են փոխարկումների տրված շղթայում X_1 և X_2 նյութերը.

- 1) Cl_2 և Fe 3) Cl_2 և KCl
2) HCl և KCl 4) HCl և Cl_2

6. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) X_2 նյութ կծախսվի 32,5 գ FeCl_3 ստանալիս՝ ըստ տրված փոխարկումների շղթայի.

- 1) 2,24   2) 4,48   3) 1,12   4) 3,36

7. Ո՞ր գույգ ներառված նյութերից յուրաքանչյուրի հետ կարող է փոխագոել այսումինի օքսիդը.

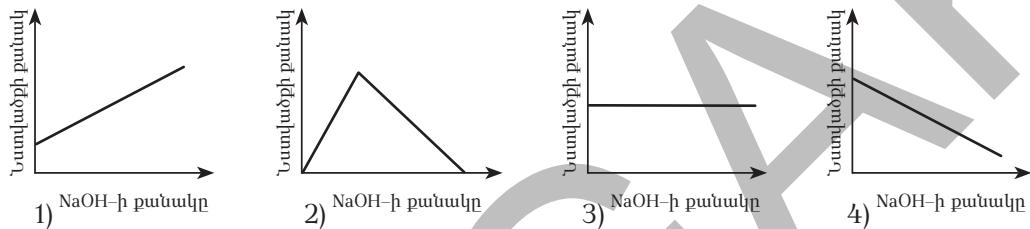
- 1) Fe(OH)_2 և Fe 3) K_2O և KOH
2) HCl և KCl 4) K_2O և K_2SO_4

8. Ո՞ր գույգ ներառված նյութերից յուրաքանչյուրի հետ կարող է փոխազդել երկաթի(III) օքսիդը համապատասխան պայմաններում.

1) KOH և H ₂ O	3) NaCl և NaOH
2) HCl և Al	4) K ₂ SO ₄ և Cl ₂

9-10. Որոշակի քանակով պղյումինի քլորիդի լուծույթին աստիճանաբար ավելացրել են նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ և հետևել նստվածքի քանակի փոփոխությանը:

9. Բերված կորերից ո՞րն է համապատասխանում համակարգում նստվածքի քանակի փոփոխությանը.

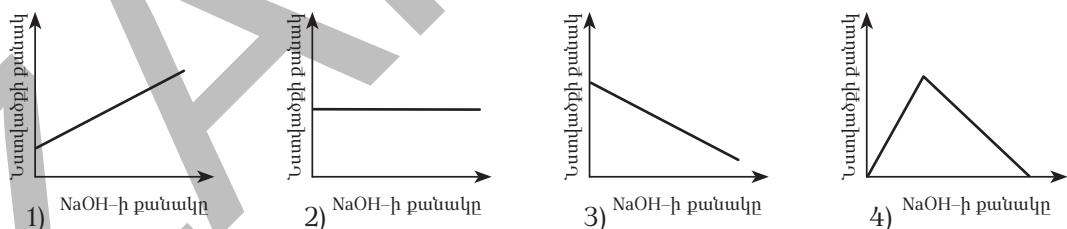

10. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդ պետք է ավելացնել 2,67 գ այսիմինի քլորիդ պարունակող լուծույթին՝ առավելագույն քանակությամբ նստվածք ստանալու համար.

- 1) 1,6   2) 2,4   3) 3,2   4) 4,8

11-12. Սենյակային ջերմաստիճանում որոշակի քանակով երկաթի(III) քլորիդ պարունակող լուծույթին աստիճանաբար ավելացրել են նատրիումի հիդրօքսիդի խիտ և տաք լուծույթ և հետևել նստվածքի քանակի փոփոխությանը:

11. Բերված կորերից ո՞րն է համապատասխանում համակարգում այդ փոփոխությանը.

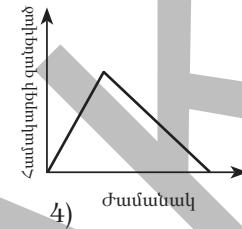
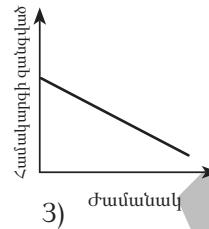
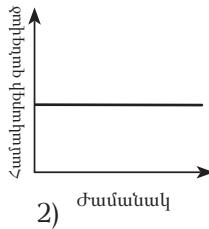
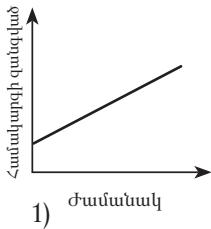

12. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդ պետք է ավելացնել 32,5 գ զանգվածով երկաթի(III) քլորիդ պարունակող լուծույթին՝ առավել մեծ քանակությամբ նստվածք ստանալու համար.

- 1) 16   2) 20   3) 24   4) 48

13-14. Որոշակի զանգվածով թերմիտային խառնուրդը (Al , Fe_3O_4) փակ հաղանորում շիկացրել են մինչև հնարավոր ռեակցիայի ավարտը և հետևել համակարգի զանգվածի փոփոխությանը:

13. Բերված կորերից ո՞րն է համապատասխանում համակարգի զանգվածի փոփոխությանը.

14. Ի՞նչ զանգվածով (գ) երկաթ կստացվի 456 գ թերմիտային խառնուրդից.

1) 56

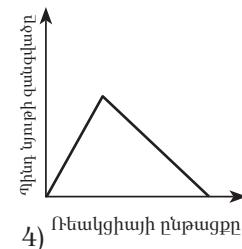
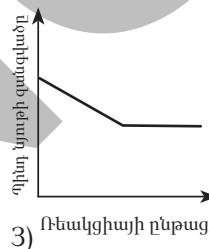
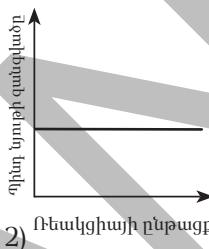
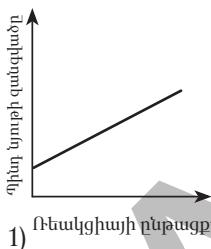
2) 112

3) 168

4) 252

15-16. Երկաթի և երկաթի(III) օրոխորի 216 գ համաստամբային խառնուրդը տարացրել են ջրածնի հոսանքում և հետևել պինդ նյութի զանգվածի փոփոխությանը:

15. Բերված կորերից ո՞րն է համապատասխանում համակարգի զանգվածի փոփոխությանը.

16. Ի՞նչ զանգվածով (գ) երկաթ կստացվի սկզբնական խառնուրդը ջրածնի հոսանքում տարացնելիս.

1) 56

2) 112

3) 168

4) 336

17. Ո՞րն է պինդ ալյումինի օքսիդի և KOH -ի համատեղ հալումից ստացված նյութի բանաձևը.

1) $Al(OH)_3$

2) K_2O և Al_2O_3

3) K_2AlO_3

4) $KAlO_2$

18. Ի՞նչ զանգվածով (գ) յոթջրյա բյուրեղահիդրատ կստացվի 14,4 գ երկաթի(II) օքսիդի և նոսր ծծմբական թթվի փոխազդեցությունից.

1) 12,65

2) 13,15

3) 55,6

4) 52,6

19–20. Երկաթի(II) սոլֆատի և խիտ ծծմբական թթվի փոխազդեցությունից ստացվում է նոր աղ, և անջատվում է զագ:

19. Որքան է ընթացող ռեակցիայի հավասարման քանակաչափական գործակիցների գումարը.

- 1) 4   2) 6   3) 8   4) 10

20. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նոր աղ կստացվի 19 գ երկաթի(II) սոլֆատից.

- 1) 12   2) 12,5   3) 25   4) 50

21–22. Երկաթի(II) օքսիդի և խիտ ազոտական թթվի փոխազդեցությունից ստացվում է աղ, և անջատվում է զագ:

21. Որքան է ընթացող ռեակցիայի հավասարման քանակաչափական գործակիցների գումարը.

- 1) 4   2) 6   3) 9   4) 12

22. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) գազ կանջատվի, եթե փոխազդել է 14,4 գ երկաթի(II) օքսիդ.

- 1) 3,36   2) 1,12   3) 2, 24   4) 4,48

23–24. Երկաթի և շատ նոր ազոտական թթվի փոխազդեցությունից ստացվում է երկու աղերի խառնուրդ:

23. Որքան է վերականգնիչ նյութի գործակիցն ըստ այդ ռեակցիայի հավասարման.

- 1) 1   2) 4   3) 25   4) 26

24. Ի՞նչ զանգվածով (գ) օքսիդացման արգասիք կստացվի 28 գ երկաթից.

- 1) 6,05   2) 90   3) 24,2   4) 45

25. Երկաթի և այսումինի փոշիների խառնուրդից երկաթն առանձնացնելու համար ո՞ր նյութի լուծույթը կարելի է օգտագործել.

- 1) HCl   2) $\text{H}_2\text{SO}_{4(\text{u})}$ 3) NaOH   4) $\text{HNO}_{3(\text{u})}$

26–27. Տրված են երկաթի(II) սոլֆատի լուծույթ և պղնձի, ցինկի, կապարի ու արծաթի ձողեր:

26. Ո՞ր մետաղը կարող է դուրս մղել երկաթին, եթե նրա ձողն ընկդմենք երկաթի(II) սոլֆատի լուծույթի մեջ.

- 1) պղնձան   2) ցինկ   3) կապար   4) արծաթ

27. Քանի՞ գրամով կփոխվի մետաղե ձողի զանգվածը մեկ մոլ երկաթի(II) սուլֆատ փոխազդելիս.

- 1) 8   2) 9   3) 52   4) 151

28. Ո՞ր շարք են ներառված $\text{Fe}_2\text{O}_3 \rightarrow \text{Fe} \rightarrow \text{FeCl}_2 \rightarrow \text{FeCl}_3 \rightarrow \text{Fe(OH)}_3$ փոխարկումներն իրականացնելու համար անհրաժեշտ ազդանյութերի բանաձևերի ճիշտ հաջորդականությունը.

- 1) H_2 , Cl_2 , HCl , $\text{Cu}(\text{OH})_2$ 3) Cu , Cl_2 , HCl , NaOH
2) H_2 , HCl , Cl_2 , $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 4) $\text{Cu}, \text{HCl}, \text{Cl}_2, \text{Mg}(\text{OH})_2$

29. Զրային լուծույթում ո՞ր զույգ նյութերի փոխազդեցության դեպքում է ստեղծվում թթվային միջավայր.

- 1) MgCl_2 և K_3PO_4 3) H_2SO_3 և NaOH (ավելցուկ)
2) K_2CO_3 և $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 4) BaCl_2 և $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$

30. Համապատասխանեցրեք փոխազդող նյութերը, փոխազդեցությունից ստացվող նյութի ջրային լուծույթի միջավայրը և նյութի բանաձևը, որով պայմանավորված է միջավայրի բնույթը.

Փոխազդող նյութեր	Լուծույթի միջավայր	Նյութի բանաձև
a) $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$ և BaCl_2	1) հիմնային	Ա) BaSO_4
p) Na_2CO_3 և $\text{Ba}(\text{OH})_2$	2) թթվային	Բ) FeCl_3
q) FeCl_2 և Na_2S	3) չեղոք	Գ) NaOH
դ) CaCl_2 և $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$		Դ) NH_4Cl
		Ե) H_2S
		Զ) NaCl
		Է) CaCO_3

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա2Բ, թ1Գ, զ3Զ, դ3Ե   3) ա2Բ, թ1Գ, զ3Բ, դ2Դ
2) ա2Ա, թ3Գ, զ2Ե, դ2Ե   4) ա2Բ, թ1Գ, զ3Զ, դ2Դ

31. Ինչ զանգվածով (գ) այսումին կստացվի 81,6% զանգվածային բաժնով այսումինի օքսիդի պարունակող 250 գ հանքանյութից, եթե վերականգնման ռեակցիայի ելքը 75% է.

- 1) 81   2) 54   3) 108   4) 135

32. Միմյանց հետ համան մեջ գտնվող երկու մետաղներից ո՞րն է ենթարկվում էլեկտրաքիմիական կերամաշման (կոռոզիայի).

- 1) առավել ակտիվ մետաղը   3) երկուսն էլ հավասարաշափ
2) առավել պատիվ մետաղը   4) սկզբում պատիվը, հետո ակտիվը

33. Ո՞ր մետաղն է գործնականում կիրառվում երկաթի կերամաշման հովանավորչական (պրոտեկտորային) պաշտպանության համար.

- 1) մագնեզիում   2) երկաթ   3) պղինձ   4) նիկել

34. Ո՞ր մետաղն է օգտագործվում լեզիրացված պողպատի արտադրությունում.

- 1) կալիում   2) բրում   3) ցինկ   4) բարիում

35. Ո՞րն է աղտոտված խոնավ օդի պատահական բաղադրիչներից հատկապես վտանգավոր մետաղների համար.

- 1) CH_4 2) C_2H_4 3) CO   4) SO_2

36. Ո՞ր մետաղների համաձուվածքն է ուկերչության մեջ օգտագործվող «սպիտակ» ուկին.

- 1) ոսկու և արծաթի
2) ոսկու և նիկելի   3) ոսկու և պղնձի
4) արծաթի և պղնձի

37-38. Երկարաբար պարունակում է երկաթի օքսիդներից մեկը:

37. Ո՞րն է այդ օքսիդի բանաձևը, եթե նրանում երկաթ տարրի զանգվածային բաժինը 70% է.

- 1) Fe_2O_3 2) Fe_3O_4 3) FeO   4) FeO_3

38. Այդ օքսիդից արդյունաբերության մեջ երկաթ են ստանում: Ո՞ր նյութն են օգտագործում որպես վերականգնիչ բացառելով դոմենյան գործընթացը.

- 1) C   2) CH_4 3) Na   4) SO_2

39. Ո՞րն է դոլոմիտի բանաձևը, եթե այն պարունակում է 13,04% ածխածին, 21,74% կալցիում և 52,17% լրթվածին.

- 1) $\text{CaCO}_3 \cdot \text{MgCO}_3$ 3) $\text{CaCO}_2 \cdot 2\text{MgCO}_3$
2) $2\text{CaCO}_3 \cdot \text{MgCO}_3$ 4) $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 \cdot \text{Mg}(\text{HCO}_3)_2$

40. Ո՞ր տարրի քանակի փոքրացումով է հիմնականում պայմանավորված թուջից պողպատի ստացման գործընթացը.

- 1) երկաթ   2) ածխածին   3) ֆոսֆոր   4) ծծումբ

41. Երկարահանքից հր ազդանյութով հնարավոր չէ վերականգնել երկաթը.

- 1) մեթան   2) ալյումին   3) պղինձ   4) ջրածին

42. Սև մետաղարտադրությունը ո՞ր տարրին և նրա համաձուլվածքներին է վերաբերում.

- 1) ալյումինին և նրա համաձուլվածքներին
- 2) արծաթին և նրա համաձուլվածքներին
- 3) երկաթին և նրա համաձուլվածքներին
- 4) պղնձին և նրա համաձուլվածքներին

43. Երկու մետաղների հպման դեպքում որից է սկսվում էլեկտրաքիմիական կերամաշումը.

- 1) միաժամանակ և ակտիվից, և պասիվից
- 2) առավել պասիվից
- 3) առավել ակտիվից
- 4) սկզբում պասիվից, ապա ակտիվից

44. Նիկել և ցինկ մետաղների գույգը թթվի հետ հպվելիս ո՞ր երևույթն է ընթանում.

- 1) նիկելը լուծվում է
- 2) ցինկը վերականգնվում է
- 3) անջատվում է թթվածին
- 4) ցինկը լուծվում է

45. Մետաղը կերամաշումից պաշտպանելու նպատակով այդ մետաղի հպումն առավել ակտիվ մետաղի հետ ինչպես է կոչվում.

1) պրոտեկտորային	3) մետաղապատման
2) ինիիբիտորային	4) կլայնկման

**2.1.4. Ալյումին և երկաթ, դրանց ֆիզիկական և քիմիական
հատկությունները: Մետաղների ստացման եղանակները: Կոռոզիա:
Համաձուլվածքներ: Թուղ և պողպատ**

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	17	4	33	1
2	3	18	3	34	2
3	4	19	3	35	4
4	3	20	3	36	2
5	4	21	3	37	1
6	1	22	4	38	2
7	3	23	2	39	1
8	2	24	2	40	2
9	2	25	3	41	3
10	2	26	2	42	3
11	4	27	2	43	3
12	3	28	2	44	4
13	2	29	4	45	1
14	4	30	4		
15	3	31	1		
16	3	32	1		

2.2. ՈՉ ՄԵՏԱՂՆԵՐ

2.2.1. Ոչ մետաղներ: Զրածին, ջուր, հալոգեններ

1. Հավասար ծավալներով մեթանի և ջրածնի զանգվածների տարբերությունը 8,75 գ է: Որքան է գազերից յուրաքանչյուրի ծավալը (լ, ն. պ.).

- 1) 11,2   2) 14   3) 21   4) 28

2. Զրածնի և նեռնի հավասարամոլային խառնուրդում գազերի զանգվածների տարբերությունը 11,25 գ է: Որքան է գազային խառնուրդի ծավալը (լ, ն. պ.).

- 1) 11,2   2) 16,8   3) 28   4) 56

3. Զրածնի և ազոտի հավասարամոլային խառնուրդի զանգվածը 37,5 գ է: Որքան է գազային խառնուրդի ծավալը (լ, ն. պ.).

- 1) 11,2   2) 16,8   3) 28   4) 56

4. Որքան է մեթանի և ջրածնի 1:4 ծավալային հարաբերությամբ խառնուրդի հարաբերական խտությունն ըստ հելիումի.

- 1) 0,5   2) 0,8   3) 1,2   4) 2,0

5. Զրածնի և մեթանի 2:1 մոլային հարաբերությամբ խառնուրդում քանի անգամ են իրարից տարբերվում խառնուրդի բաղադրիչների զանգվածները.

- 1) 1,5   2) 2   3) 3   4) 4

6. Ո՞ր պարզ նյութի հետ փոխազդելիս ջրածնը կցուցաբերի օքսիդիչ հատկություն.

- 1) քլոր   2) թթվածին   3) կալցիում   4) ծծումբ

7. Ո՞ր գույգի նյութերն ունեն նույն հույս հարաբերական խտությունն ըստ ջրածնի.

- 1) CO և CO₂   3) NH₃ և H₂S
2) N₂ և O₂   4) CO₂ և C₃H₈

8. Մետաղի օքսիդը ջրածնով վերականգնելիս ստացված մետաղը խիտ և սառը ազոտական թթվով մշակելիս ստացվել է գորշ գագ: Ո՞րն է մետաղի օքսիդի բանաձևը.

- 1) CaO   2) MgO   3) CuO   4) FeO

9. Շիկացած ածխի վրայով ա և ջրային գոլորշի անցկացնելիս ստացվել է b լ ջրագագ: Ո՞րն է գազերի ծավալների ճիշտ փոխհարաբերությունը.

- 1) a = b   2) a = 2b   3) b = 2a   4) b = 2,5a

10. Շիկացած ածխի վրայով 56 լ (ն. պ.) ջրային գոլորշի անցկացնելիս ստացվել է նոր գազային խառնուրդ: Ինչ քանակով (մոլ) էլեկտրոններ են մասնակցել օքսիդացման գործընթացին, եթե ջրային գոլորշին լրիվ է փոխազդել.
- 1) 5   2) 11,2   3) 56   4) 112
11. Շիկացած ածխի վրայով 2,5 մոլ ջրային գոլորշի անցկացնելիս ստացվել է 95,2 լ (ն. պ.) գազագոլորշային խառնուրդ: Որքան է ջրագազի ստացման ռեակցիայի ելքը (%).
- 1) 50   2) 60   3) 70   4) 80
12. Մագնեզիումի և երկաթի փոշիների հավասարամոլային խառնուրդի և աղաթթվի անմասշտաբ փոխագրեցությունից ստացվել է 8,96 լ (ն. պ.) գազ: Որքան է փոշիների խառնուրդի զանգվածը (գ).
- 1) 8   2) 12   3) 12,8   4) 16
13. Շիկացած պղնձի(II) օքսիդի վրայով ջրածին անցկացնելիս պինդ նյութի զանգվածը պակասել է 3,2 գրամով: Ինչ զանգվածով (գ) պղնձի(II) օքսիդ է մասնակցել ռեակցիային.
- 1) 8   2) 12   3) 16   4) 32
14. Ո՞ր զույգ ներառված միացություններում են ջրածնի և քլորի ատոմները գտնվում միևնույն օքսիդացման աստիճանում.
- 1) H_2S և CaCl_2 3) BrCl և NaBH_4
 2) HF և SCl_2 4) NaHCO_3 և KClO_3
15. Երկաթագոլորշային եղանակով ջրածին ստանալիս պինդ նյութի զանգվածն ավելացել է 48 գրամով: Ինչ քանակով (մոլ) էլեկտրոններ են մասնակցել օքսիդացման գործընթացին.
- 1) 4   2) 6   3) 8   4) 10
16. 5,25 գ զանգվածով մետաղի(II) հիդրիդի հիդրոլիզից ստացվել է 5,6 լ (ն. պ.) գազ: Ո՞րն է մետաղի կարգաթիվը.
- 1) 24   2) 20   3) 12   4) 11
17. Ինչ ծավալով (լ, ն. պ.) մեթան է ենթարկվել փոխարկման՝ ըստ $\text{CH}_4 + \text{CO}_2 \rightarrow \text{CO} + \text{H}_2$ ռեակցիայի հավասարման ուղղագրի, եթե որպես ռեակցիայի արգասիք ստացվել է 10 մոլ գազային խառնուրդ.
- 1) 16,8   2) 22,4   3) 56   4) 112
18. Սահմանային միատում սպիրտում ջրածին տարրի զանգվածային բաժինը 12,5% է: Որքան է ջրածնի ատոմների թիվը սահմանային միատում սպիրտի մոլեկուլում.
- 1) 4   2) 6   3) 8   4) 10

19. Հետևյալ տարրերից որի՞ն ջրածնային միացության մոլեկուլում է ջրածնի մոլային բաժինը 80 %:

- 1) Se   2) F   3) Si   4) P

20. Պղնձի(II) և քրոմի(III) օքսիդների որոշակի զանգվածով խառնուրդը ջրածնով վերականգնելիս խառնուրդի զանգվածը պակասել է 64 գրամով: Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) ջրածնի է փոխագրել.

- 1) 22,4   2) 4 4,8   3) 56   4) 89,6

21. Սոդիկի(II) և երկաթի(III) օքսիդների որոշակի զանգվածով խառնուրդը ջրածնով վերականգնելիս ստացվել է 90 գ ջուր: Քանի՞ գրամով է փոխվել սկզբնական խառնուրդի զանգվածը.

- 1) 32   2) 40   3) 80   4) 90

22. Մետաղի(I) հիդրիդի $3,6 \text{ g}$ նմուշի հալույթի էլեկտրոլիզից անողի վրա անջատվել է $1,68 \text{ l}$ (ն. պ.) գազ: Որքան է մետաղի մոլային զանգվածը (g/mol)?

- 1) 7   2) 23   3) 39   4) 108

23. Ցինկի, երկաթի և ալյումինի փոշիների խառնուրդը բաժանել են երկու հավասար մասի: Մի մասի և աղաթթվի փոխագրեցությունից անջատվել է ա լ գազ, իսկ մյուս կեսի և նատրիումի հիդրօքսիդի նոսր լուծույթի փոխագրեցությունից՝ բ լ գազ: Ո՞րն է ա և բ ծավալների փոխհարաբերությունը.

- 1) $a = b$ 2) $a > b$ 3) $a < b$ 4) $a << b$

24. Կալցիումի և ածխածնի հավասարամոլային խառնուրդն անօդ պայմաններում շիկացրել են էլեկտրական վառարանում: Ստացված պինդ մնացորդը սառեցնելուց հետո ջրում լուծելիս ո՞ր գազերը կստացվեն.

- 1) CO և H_2
2) C_2H_2 և CO 3) C_2H_2 և H_2
4) CH_4 և H_2

25. Ըստ հետևյալ փոխարկումների՝ $\text{Ca} \xrightarrow{\text{H}_2} \text{X} \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} \text{Y}$, ի՞նչ զանգվածով (գ) կալցիում պարունակող Y նյութը կստացվի 20 գ կալցիումից.

- 1) 20   2) 21   3) 28   4) 37

26. Ջրածնի և էթիլենի $4:1$ ծավալային հարաբերությամբ խառնուրդը կատալիզատորի առկայությամբ տաքացրել են մինչև ռեակցիայի ավարտը: Ո՞րն է գազային նյութերի ծավալների հարաբերությունը ռեակցիայից հետո ստացված խառնուրդում.

- 1) $1:1$ 2) $1:2$ 3) $2:1$ 4) $3:1$

27–28. Զրածնի պերօքսիդը ցուցաբերում է և վերականգնիչ, և օքսիդիչ հատկություններ, որոնք կարելի է ներկայացնել հետևյալ էլեկտրոնային հավասարումներով.

- w) $\text{H}_2\text{O}_2 + 2\text{H}^+ + 2\text{e} \rightarrow 2\text{H}_2\text{O}$
p) $\text{H}_2\text{O}_2 - 2\text{e} \rightarrow 2\text{H}^+ + \text{O}_2$
q) $\text{H}_2\text{O}_2 + 2\text{e} \rightarrow 2\text{OH}^-$
r) $\text{H}_2\text{O}_2 + 2\text{OH}^- - 2\text{e} \rightarrow 2\text{H}_2\text{O} + \text{O}_2$

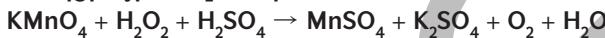
27. Ո՞ր հավասարումներում է դրսատրվում ջրածնի պերօքսիդի վերականգնիչ հատկությունը.

- 1) w, p   2) p, q   3) p, r   4) q, r

28. Այդ ուրվագրերից ո՞րն է համապատասխանում թթվային միջավայրում կալիումի յոդիդի և ջրածնի պերօքսիդի փոխազդեցությանը.

- 1) w   2) q   3) p   4) r

29. Որքան է օքսիդացման արգասիքի գործակիցն ըստ հետևյալ ուրվագրով վերօքս ռեակցիայի հավասարման.

- 1) 2   2) 3   3) 5   4) 8

30. Որքան է մեկ մոլ վերականգնիչի տրամադրած էլեկտրոնների քանակը (մոլ)⁻¹ ըստ հետևյալ վերօքս ռեակցիայի հավասարման ուրվագրի.

- 1) 1   2) 2   3) 3   4) 5

31–32. 50 գ լուծույթում առկա ջրածնի պերօքսիդն արևի լուսի տակ երկար մնալիս լրիվ քայլարիել է, և լուծույթի զանգվածը պակասել է 4 գրամով:

31. Ո՞ր հեղուկ նյութն է մնացել ռեակցիայի ավարտից հետո.

- 1) NH_3 2) H_2O 3) H_2O_2 4) NO

32. Որքան է ջրածնի պերօքսիդի զանգվածային բաժինը սկզբնական լուծույթում (%).

- 1) 3,4   2) 5,1   3) 8,5   4) 17

33. Համապատասխանեցրեք տարրի քիմիական նշանը, դրա առաջացրած ջրածնային միացության բանաձևը և միացության մեջ այդ տարրի օքսիդացման աստիճանը.

Նշան	Բանաձև	Օքսիդացման աստիճան
ա) Ca	1) NH_3	Ա) -1
բ) C	2) H_2S	Բ) +2
գ) N	3) C_3H_8	Գ) -2
դ) S	4) CaH_2	Դ) -3
	5) C_2H_4	Ե) -4
	6) HN_3	Զ) +4

Ո՞րն է ձիշտ պատասխանների շարքը.

- 1) ա4Բ, բ5Բ, զ1Զ, դ2Գ
2) ա4Բ, բ5Գ, զ1Ե, դ2Գ
3) ա4Բ, բ5Գ, զ1Դ, դ2Գ
4) ա4Ա, բ3Ե, զ1Գ, դ6Ե

34. Համապատասխանեցրեք փոխազդող նյութերը, ուեակցիաների վերջանյութերը և ստացվող նյութերում ջրածնի օքսիդացման աստիճանը.

Փոխազդող նյութեր	Վերջանյութեր	Ջրածնի օքսիդացման աստիճան
ա) $\text{Cu} + \text{H}_2\text{SO}_{4(\text{լ})} \rightarrow$	1) NaH_2	Ա) -1
բ) $\text{Zn} + \text{H}_2\text{SO}_{4(\text{լ})} \rightarrow$	2) $\text{ZnSO}_4 + \text{H}_2$	Բ) 0
զ) $\text{Na} + \text{H}_2 \rightarrow$	3) CH_3OH	Գ) +1
դ) $\text{HCHO} + \text{H}_2 \rightarrow$	4) $\text{CuSO}_4 + \text{SO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	Դ) +2
	5) NaH	Ե) -2
	6) $\text{ZnSO}_4 + \text{S} + \text{H}_2\text{O}$	

Ո՞րն է ձիշտ պատասխանների շարքը.

- 1) ա4Ա, բ2Բ, զ1Դ, դ3Գ
2) ա4Գ, բ6Գ, զ5Ա, դ3Գ
3) ա4Գ, բ2Բ, զ5Ա, դ3Գ
4) ա4Ա, բ6Բ, զ1Ե, դ3Ա

35-36. 8,875 գ զանգվածով հալոգենը զրադեցնում է 2,8 լ (ն. պ.) ծավալ:

35. Որքան է այդ գազի մոլային զանգվածը.

- 1) 35,5   2) 48   3) 71   4) 80

36. Ինչ զանգվածով (գ) երկաթ կփոխազդի տրված քանակով գազի հետ.

- 1) 2,8   2) 3,55   3) 4,67   4) 7

37. Ո՞ր նյութն է փոխազդում ջրածնի, աղաթթվի և ալյումինի հետ.

- 1) K_2O 2) CuSO_4 3) Fe_3O_4 4) $\text{Ca}(\text{OH})_2$

38. Ո՞ր տարրի ատոմն է պարունակում այնքան էլեկտրոն, որըան ֆոտոազրածնի մեկ մոլեկուլը.

- 1) կալիում   2) կալցիում   3) արգոն   4) նեոն

39-40. Կալիումի հիդրօքսիդի տաք լուծույթի մեջ անցկացրել են քլոր:

39. Ո՞ր նյութերն են առաջացել.

- 1) KCl և KClO
2) KClO և KClO_3
3) KCl և KClO_4
4) KCl և և KClO_3

40. Ըստ ընթացող ռեակցիայի հավասարման որքան է օքսիդիչի նյութաքանակը (մոլ).

- 1) 0,5   2) 2,5   3) 1   4) 3

41. Ո՞ր փոխագրեցության ընթացքում է քլորի օքսիդացման աստիճանը փոխվում 0-ից մինչև +5.

- 1) $\text{H}_2\text{O} + \text{Cl}_2 \rightarrow$
2) $\text{KOH} + \text{Cl}_2 \xrightarrow{100^\circ\text{C}}$
3) $\text{KClO}_3 \xrightarrow[t^0]{\text{MnO}_2}$
4) $\text{NaOH} + \text{Cl}_2 \xrightarrow{20^\circ\text{C}}$

42. Ո՞ր նյութերը կփոխազդեն որպես արգասիք առաջացնելով գազային քլոր.

- 1) $\text{MnO} + \text{HCl} \rightarrow$
2) $\text{MnO}_2 + \text{HCl} \rightarrow$
3) $\text{HCl} + \text{Br}_2 \rightarrow$
4) $\text{MgO} + \text{HCl} \rightarrow$

43. Ո՞ր նյութերի փոխազդեցությունից կստացվի երկաթի(III) քլորիդ.

- 1) $\text{FeO} + \text{HCl} \rightarrow$
2) $\text{FeS} + \text{HCl} \rightarrow$
3) $\text{FeCl}_2 + \text{Cl}_2 \rightarrow$
4) $\text{Fe} + \text{HCl} \rightarrow$

44. Կալիումի պերմանգանատի և քլորաջրածնի փոխազդեցության ռեակցիայում վերականգնման գործընթացին մասնակցում է 2,5 մոլ էլեկտրոն: Որքան է փոխազդ օքսիդիչի զանգվածը (գ).

- 1) 39,5   2) 79   3) 158   4) 316

45-46. Կալիումի պերմանգանատի և քլորաջրածնի փոխազդեցության վերօք ռեակցիայում օքսիդացման գործընթացին մասնակցում է 5 մոլ էլեկտրոն:

45. Ինչ ծավալով (լ, ն. ա.) գագ կանցատվի նշված վերօքս ռեակցիայի ընթացքում.

- 1) 28   2) 56   3) 112   4) 168

46. Ինչ զանգվածով (գ) կալիումի պերմանգանատ կծախսվի 5 մոլ էլեկտրոնի մասնակցությամբ ընթացող վերօքս ռեակցիայում.

- 1) 39,5   2) 79   3) 118,5   4) 158

47-48. Երկարի և քլորի փոխազդեցության վերօքս ռեակցիայում օքսիդացման գործընթացին մասնակցում է 1,2 մոլ էլեկտրոն:

47. Ի՞նչ զանգվածով (գ) աղ կստացվի նշված գործընթացում.

- 1) 16,25   2) 32,5   3) 65   4) 81,25

48. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) քլոր կփոխազդի 1,2 մոլ էլեկտրոնի մասնակցությամբ ընթացող վերօքս ռեակցիայում.

- 1) 11,2   2) 13,44   3) 17,92   4) 26,88

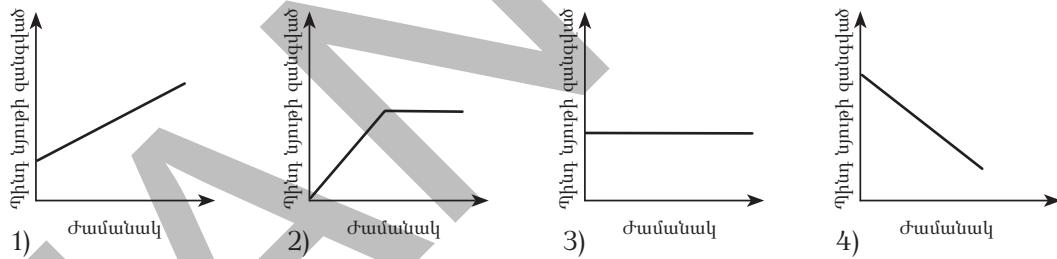
49. Հետևյալ նյութերից ո՞րն է օգտագործվում քլորակիր ստանալու համար.

- 1) H_2O 2) KOH   3) $Ca(OH)_2$ 4) $Ba(OH)_2$

50. Ո՞ր օքսիդից չի կիրառվում լաբորատորիայում քլորաջրածնից քլոր ստանալու համար.

- 1) մանգանի(IV) օքսիդ
2) կալիումի պերմանգանատ
- 3) Բերթոլեի աղ
4) թթվածին

51. Բաց անոթում գտնվող Բերթոլեի աղի որոշակի զանգվածով նմուշն առանց կատալիզատորի առկայության տաքացրել են մինչև աղի լրիվ քայլայվելը: Բերթոված կորերից ո՞րն է համապատասխանում ժամանակից կախված պինդ նյութի զանգվածի փոփոխությանը.

52. Քլորի թթվածնավոր թթուների կայունությունը $HClO - HClO_2 - HClO_3 - HClO_4$ շարքում մեծանում է, իսկ թթվային հատկություններն՝ ուժեղանում: Այդ թթուներից ո՞րն է ամենաառավել օքսիդիչը.

- 1) $HClO$ 2) $HClO_2$ 3) $HClO_3$ 4) $HClO_4$

53. Հետևյալ ուրվագրերով ռեակցիաներից ո՞րը չի ընթանում.

- 1) $2KBr + Cl_2 = 2KCl + Br_2$
2) $2KI + Br_2 = 2KBr + I_2$
- 3) $2H_2O + 2F_2 = 4HF + O_2$
4) $2KBr + I_2 = 2KI + Br_2$

54. Համապատասխանեցրեք քիմիական տարրի նշանը և դրա բարձրագույն ֆոտո-րիդի ընդհանուր բանաձևը.

Քիմիական տարրի նշան	Ֆոտորիդի բանաձև
ա) C	1) RF
բ) S	2) RF_2
զ) P	3) RF_3
դ) O	4) RF_4
	5) RF_5
	6) RF_6

55.Ո՞ր զոյգ ներառված օքսիդներն են փոխազդում աղաթթվի հետ.

1) SiO_2 , Al_2O_3	3) ZnO , CO_2
2) Fe_2O_3 , SO_2	4) MnO_2 , Fe_3O_4

56. Որքան է մեկական մոլ երկաթի և ալյումինի խառնուրդի ու աղաթթվի փոխազդեցությունից ստացվող գազի ծավալը (լ, ն. պ.).

1) 44,8	2) 56	3) 68	4) 89,6

57. Որքան $Fe_3O_4 + HCl \rightarrow$ ուրվագրով ընթացող ռեակցիայի կրճատ իոնական հավասարման գործակիցների գումարը.

1) 8	2) 12	3) 14	4) 16

58. Երկաթե լարը քլորի հոսանքում տաքացնելիս դրա զանգվածը մեծացել է 10,65 գրամով: Ինչ զանգվածով (գ) երկաթ է փոխազել.

1) 5,6	2) 7,1	3) 11,2	4) 21,3

59. Համապատասխանեցրեք թթվի քիմիական բանաձևը, անվանումը և դրանում հալոգենի ատոմի օքսիդացման աստիճանը.

Բանաձև	Անվանում	Հալոգենի օքսիդացման աստիճան
ա) $HClO$	1) հիպոքլորաթոռ	Ա) -1
բ) $HClO_2$	2) քլորական թթու	Բ) +1
զ) $HClO_3$	3) պերքլորական թթու	Գ) +2
դ) $HClO_4$	4) քլորաջրածնային թթու	Դ) +3
	5) քլորային	Ե) +5
	6) երկքլորական	Զ) +7

Ո՞րն է ձիշտ պատասխանների շարքը.

1) ա1Ա, բ5Դ, զ1Գ, դ3Դ	3) ա1Բ, բ5Դ, զ2Ե, դ3Զ
2) ա1Բ, բ4Գ, զ2Ե, դ3Զ	4) ա4Ա, բ5Ե, զ1Գ, դ6Ե

2.2.1. Ոչ մետաղներ:
Զրածին, զուր, հալոգեններ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	2	21	3	41	2
2	3	22	2	42	2
3	4	23	2	43	3
4	3	24	3	44	2
5	4	25	4	45	2
6	3	26	4	46	4
7	4	27	3	47	3
8	3	28	1	48	2
9	3	29	3	49	3
10	1	30	1	50	4
11	3	31	2	51	3
12	4	32	4	52	1
13	3	33	3	53	4
14	3	34	3	54	4, 6, 5, 2
15	2	35	3	55	4
16	2	36	3	56	2
17	3	37	3	57	4
18	1	38	4	58	1
19	3	39	4	59	3
20	4	40	2		

2.2.2. Թթվածնի ենթախումք: Թթվածին և ծծումք

1. Ո՞ր շարք ներառված նյութերն են առաջանում կալիումի յոդիդի ջրային լուծույթով օգոն անցկացնելիս.

1) $\text{KIO}_3, \text{I}_2, \text{O}_2$	3) $\text{KOH}, \text{H}_2\text{O}, \text{I}_2$
2) $\text{KOH}, \text{I}_2, \text{O}_2$	4) $\text{KIO}_3, \text{H}_2\text{O}, \text{O}_2$

2. Ո՞ր գոյց ներառված նյութերում է թթվածինը ցուցաբերում դրական օքսիդացման աստիճան.

1) KIO_3, O_2	2) $\text{H}_2\text{O}_2, \text{O}_3$	3) $\text{Na}_2\text{O}_2, \text{OF}_2$	4) $\text{O}_2\text{F}_2, \text{OF}_2$

3. 5 մոլ թթվածին և 3 մոլ ջրածին պարունակող փակ անոթում ստեղծվել է 800 կՊա ճնշում: Այդ խառնուրդում որքան է թթվածնով պայմանավորված ճնշումը (կՊա), (պարզիալ ճնշում).

1) 300	2) 400	3) 500	4) 800

4. Թթվածին և օգոնի հավասարամոլային խառնուրդն օգոնարարով անցկացնելիս թթվածին 75%-ը փոխարկվել է օգոնի: Որքան է նոր ստացված գազային խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը (գ/մոլ).

1) 38,7	2) 40	3) 45,7	4) 46

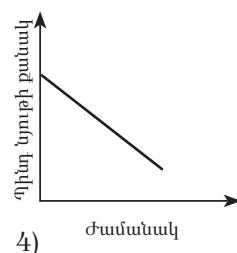
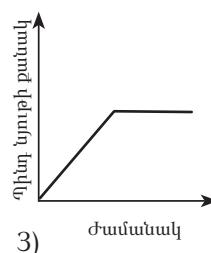
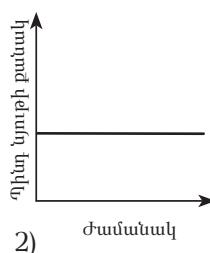
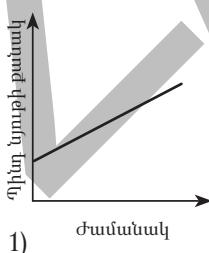
5. Օքսիդներից մեկում ածխածին տարրի զանգվածային բաժինը 42,86% է: Որքան է թթվածին վալենտականությունն այդ օքսիդում.

1) 2	2) 4	3) 1	4) 3

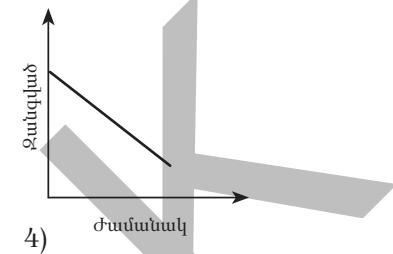
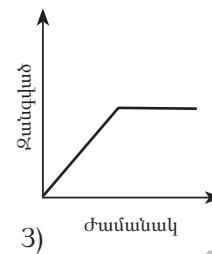
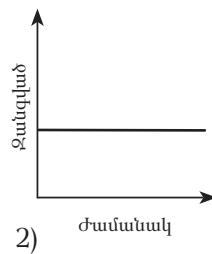
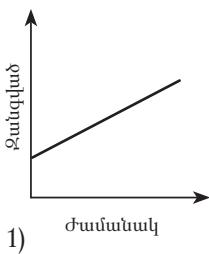
6. Ինչ կապեր են առկա H_2O_2 մոլեկուլում.

1) բոլոր կապերը միայն σ են	3) կապերից մեկը π է
2) բոլոր կապերը կովալենտային թևեռային են	4) կապերից մեկը իոնային է

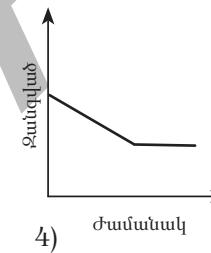
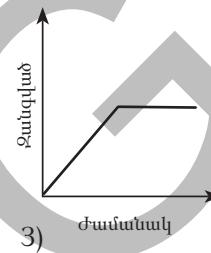
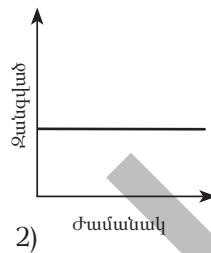
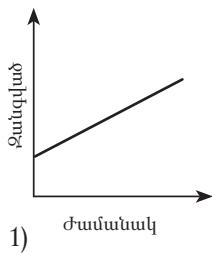
7. Նատրիումի սուլֆիտի որոշակի զանգվածով նմուշը տաքացրել են հալանոթում: Հետևյալ կորերից ո՞րն է արտահայտում պինդ նյութի քանակի փոփոխությունը՝ կախված ժամանակից.

8. Փակ անոթում մեկ մոլ քանակով Բերթոլեի աղը տաքացրել են մանգանի(IV) օքսիդի առկայությամբ մինչև թթվածնի անջատման ավարտը: Հետևյալ կորերից ո՞րն է համապատասխանում ժամանակից կախված Բերթոլեի աղի կշռանք պարունակող անոթի զանգվածի փոփոխությանը.

9. Բաց անոթում որոշակի քանակով Բերթոլեի աղի կշռանքը տաքացրել են մանգանի(IV) օքսիդի առկայությամբ մինչև հնարավոր ռեակցիայի ավարտը: Հետևյալ կորերից ո՞րն է համապատասխանում ժամանակից կախված Բերթոլեի աղի կշռանք պարունակող անոթի զանգվածի փոփոխությանը.

10. Ծծմբի(IV) օքսիդի և թթվածնի հավասարամոլային խառնուրդը համապատասխան պայմաններում հպումային ապարատով անցկացնելիս առավելագույնը քանի՞ տոկոսով կարող է փոխվել ռեակցիոն խառնուրդի ծավալը.

- 1) 25   2) 50   3) 60   4) 75

11. Ծծմբի գոլորշիների խտությունն ըստ ջրածնի 128 է: Ինչ ծավալով (լ. ն. պ.) թթվածնի է անհրաժեշտ 0,625 մոլ ծծումբն այրելու համար.

- 1) 14   2) 18   3) 56   4) 112

12. Որոշակի զանգվածով ծծմբի այրումից ստացված գազը նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի մեջ անցկացնելիս ստացվել է 11,5 գ աղերի հավասարամոլային խառնուրդ: Որքան է այրված ծծմբի զանգվածը (գ).

- 1) 1,6   2) 3,2   3) 4,8   4) 6,4

13. Ինչ զանգվածով (գ) նստվածք կառաջանա 5,6 լ (ն. պ.) ջրածնի և 6,4 գ ծծմբի փոխադեցությունից ստացված գազը պղնձի սուլֆատի լուծույթի մեջ անցկացնելիս.

- 1) 4,8   2) 9,6   3) 19,2   4) 24

14. Որքան է $\text{FeCl}_3 + \text{H}_2\text{S} = \dots$ ուրվագրով ընթացող վերօքս ռեակցիայի հավասարման գործակիցների գումարը.

- 1) 6   2) 8   3) 9   4) 12

15. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նստվածք կառաջանա 11,2 լ (ն. պ.) ծծմբաջրածինն ավելցուկով երկաթի(III) քլորիդ պարունակող լուծույթով անցկացնելիս.

- 1) 4,8   2) 16   3) 34,7   4) 44

16. Ո՞ր նյութերը կարելի է օգտագործել ծծմբաջրածին գազը չորացնելու համար.

- ա) H_2SO_4 բ) Na_2SO_4 գ) CuSO_4 դ) P_2O_5 ե) CaO
1) ա, գ, ե   2) ա, դ   3) բ, գ, դ   4) բ, դ

17. Որոշակի զանգվածով ցինկի և 3,2 գ ծծմբի փոխազդեցության ավարտից հետո ստացված պինդ խառնուրդը աղաթթվում լուծելիս ստացված գազն ալկալու լուծույթի միջով անցկացնելիս 2,24 լ (ն. պ.) գազ չի կլանվել: Որքան է սկզբնական խառնուրդում պարունակվող ցինկի զանգվածը.

- 1) 6,5   2) 13   3) 18,5   4) 26

18. Որոշակի զանգվածով ծծմբի այրումից ստացված գազն անցկացրել են բրոմաջրի մեջ մինչև վերջինիս լրիվ գունազրկվելը: Ո՞ր շարք են ներառված բրոմաջրի գունազրկման արդյունքում ստացված նյութերի բանաձևերը.

- 1) H_2SO_3 , Br_2 3) H_2SO_4 , HBrO
2) H_2SO_3 , HBr 4) H_2SO_4 , HBr

19. Ո՞րն է օգոնի հայտաբերման ռեակցիայի հավասարման ուրվագիրը.

- 1) $\text{PbS} + \text{O}_3 \rightarrow \text{PbSO}_4 + \text{O}_2$
2) $\text{FeSO}_4 + \text{O}_3 + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{O}_2 + \text{H}_2\text{O}$
3) $\text{KI} + \text{O}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{KOH} + \text{I}_2 + \text{O}_2$
4) $\text{KOH} + \text{O}_3 \rightarrow \text{KO}_3 + \text{O}_2 + \text{H}_2\text{O}$

20. Օգոնից ազատվելու համար ո՞ր նյութի լուծույթով պետք է անցկացնել օգոնի խառնուկ պարունակող թթվածինը.

- 1) կալիումի հիդրօքսիդ   3) կալիումի յոդիդ
2) կալիումի քլորիդ   4) կալիումի սուլֆատ

21. Ո՞ր ուրվագրին համապատասխան ռեակցիայի ընթացքում է ծծմբաջրածինը հանդես գալիս որպես վերականգնիչ.

- 1) $\text{H}_2\text{S} + \text{NaOH} \rightarrow$ 3) $\text{H}_2\text{S} + \text{Mg} \rightarrow$
2) $\text{H}_2\text{S} + \text{KMnO}_4 \rightarrow$ 4) $\text{H}_2\text{S} + \text{CuSO}_4 \rightarrow$

22. Ո՞րն է լաբորատոր պայմաններում ծծմբային գազի ստացման ռեակցիայի հավասարման ձախ մասի ուրվագիրը.

23. Ո՞ր ուրվագրին համապատասխան ռեակցիայի ընթացքում է ծծմբային գազը հանդես գալիս որպես վերականգնիչ.

24. Ո՞ր ուրվագրին համապատասխան ռեակցիայի ընթացքում է ծծմբային գազը հանդես գալիս որպես օքսիդիչ.

25. Որքան է և գ ծծմբի և և լ (ն. պ.) թթվածնի փոխազդեցությունից ստացված գազի ծավալը (լ, ն. պ.).

- 1) 0,7a   2) a   3) 1,4a   4) 2a

26. Որքան է և գ ծծմբի և և պղնձի փոխազդեցությունից ստացված նյութի զանգվածը (գ).

- 1) 0,75a   2) 1,5a   3) 2a   4) 3a

27. Ծծմբի և Բերթոլեի աղի միջև ընթացող ռեակցիայում որքան է 2 մոլ վերականգնիչի օքսիդացմանը մասնակցող էլեկտրոնների քանակը (մոլ).

- 1) 6   2) 8   3) 12   4) 16

28. Ծծմբի և Բերթոլեի աղի միջև ընթացող ռեակցիայում որքան է 9,6 գ վերականգնիչի օքսիդացման համար պահանջվող օքսիդիչի զանգվածը (գ).

- 1) 6,125   2) 12,25   3) 24,5   4) 36,75

29-30. Տրված է հավասար զանգվածներով ծծումբ և ածխածին պարունակող խառնուրդ:

29. Ինչ ծավալով (լ, ն. պ.) գազ կստացվի 48 գ զանգվածով նշված խառնուրդն այրելիս.

- 1) 24,44   2) 56   3) 61,6   4) 89,6

30. Ինչ զանգվածով (գ) գազ կստացվի 24 գ զանգվածով նշված խառնուրդի և խիտ ծծմբական թթվի փոխազդեցությունից.

- 1) 184   2) 244   3) 230   4) 154

31. Որքան է ջրի մոլեկուլների թիվը նատրիումի սոլֆատի բյուրեղահիդրատներից մեկի մոլեկուլում, եթե ծծումբ տարրի զանգվածային բաժինը 12,8% է.

- 1) 2   2) 4   3) 6   4) 10

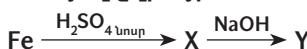
32. Ո՞ր շարք են ներառված պղնձարջասապի, գլաուրերյան աղի և գիպսի բանաձևերը համապատասխանաբար.

- 1) $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$, $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$, $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$
2) $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$, $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$, $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$
3) $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$, $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$, $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$
4) $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$, $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$, $\text{CaSO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$

33. Ո՞ր նյութերն են առաջանում նատրիումի սոլֆիտը մինչև հաստատուն զանգված տաքացնելիս.

- 1) Na_2SO_4 և SO_2 3) Na_2SO_4 և Na_2S
2) Na_2S և SO_2 4) Na_2SO_4 և O_2

34. Որքան է 28 գ երկաթից ստացված Կոմուֆի զանգվածն (գ) ըստ փոխարկումների հետևյալ շղթայի.

- 1) 45   2) 63,5   3) 55,5   4) 80

35. Կրաօրի և հետևյալ նյութերից որի՞ փոխազդեցությունից կանչատվի սուր հոտով գազ.

- 1) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ 3) $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$
2) Na_2CO_3 4) KCl

36. Կրաօրի և հետևյալ նյութերից որի՞ փոխազդեցությունից կանչատվի սուր հոտով գազ, եթե այդ նյութի վրա բարիումի քլորիդի լուծույթ ավելացնելիս անջատվում է թթուներում չլուծվող սպիտակ նստվածք.

- 1) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_3$ 3) $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$
2) NH_4NO_3 4) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$

37. Արդյունաբերության մեջ հպումային (կոնտակտային) եղանակով ծծմբական թթվի ստացման առաջին՝ պիրիտի բովման փուլում հիմնականում ո՞ր նյութն է առաջանում.

- 1) ծծմբի(VI) օքսիդ   3) ծծմբի(IV) օքսիդ
2) երկաթի(II) օքսիդ   4) երկաթի(II) սոլֆիդ

38. Համապատասխանեցրեք տարրի լիցքակիր ատոմը, էլեկտրոնային բանաձևը և բարձրագույն օքսիդացման աստիճանը.

Լիցքակիր ատոմ	Էլեկտրոնային բանաձև	Բարձրագույն օքսիդացման աստիճան
ա) S ⁺⁶	1) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$	Ա) +6
բ) S ⁺⁴	2) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$	Բ) +4
գ) S ⁻²	3) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^2$	Գ) +2
դ) O ⁻²	4) $1s^2 2s^2 2p^4$	Դ) 0
	5) $1s^2 2s^2 2p^6$	
	6) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$	

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշտ.

- 1) ա2Ա, թ6Բ, զ1Գ, դ5Ա
2) ա5Ա, թ2Ա, զ1Ա, դ5Գ
3) ա5Ա, թ2Բ, զ2Գ, դ5Դ
4) ա5Ա, թ3Բ, զ1Ա, դ4Դ

39. Համապատասխանեցրեք աղի անվանումը, դրա հիդրոլիզի կրճատ իոնական հավասարումը և միջավայրի ռեակցիան.

Աղի անվանում	Կրճատ իոնական հավասարում	Միջավայրի ռեակցիա
ա) նատրիումի սուֆիտ	1) $\text{SO}_3^{2-} + \text{H}_2\text{O} = \text{HSO}_3^- + \text{OH}^-$	Ա) չեղոք
բ) նատրիումի հիդրոսուլֆիդ	2) $\text{SO}_4^{2-} + \text{H}_2\text{O} = \text{HSO}_4^- + \text{OH}^-$	Բ) թթվային
գ) նատրիումի սուֆիդ	3) $\text{HSO}_3^- + \text{H}_2\text{O} = \text{H}_2\text{SO}_3 + \text{OH}^-$	Գ) հիմնային
դ) նատրիումի սուլֆատ	4) $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{O} = \text{HS}^- + \text{OH}^-$ 5) $\text{HS}^- + \text{H}_2\text{O} = \text{H}_2\text{S} + \text{OH}^-$ 6) չի հիդրոլիզվում	

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշտ.

- 1) ա1Ա, թ1Գ, զ4Գ, դ2Ա
2) ա1Գ, թ5Գ, զ4Գ, դ6Ա
3) ա1Գ, թ3Ա, զ5Գ, դ6Ա
4) ա3Գ, թ1Ա, զ5Բ, դ2Բ

40. Համապատասխանեցրեք աղի անվանումը, դրա հիդրոլիզի տեսակը և միջավայրի ռեակցիան.

Աղի անվանում	Հիդրոլիզի տեսակ	Միջավայրի ռեակցիա
ա) ալյումինի սուֆիդ	1) ըստ անիոնի	Ա) չեղոք
բ) նատրիումի սուլֆիտ	2) ըստ կատիոնի	Բ) թթվային
գ) ամոնիումի սուլֆատ	3) ըստ կատիոնի և անիոնի	Գ) հիմնային
դ) կալիումի սուլֆատ	4) հիդրոլիզի չի ենթարկվում	Դ) թույլ թթվային Ե) թույլ հիմնային Զ) չեղոքին մոտ

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշտ.

- 1) ա3Զ, թ1Գ, զ2Բ, դ4Ա
2) ա1Գ, թ3Ա, զ4Գ, դ4Ա
3) ա3Զ, թ1Գ, զ1Ա, դ4Ա
4) ա3Ա, թ3Ա, զ4Բ, դ2Բ

2.2.2. Թթվածնի ենթախումբ: Թթվածին և ծծումք

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	2	15	2	29	3
2	4	16	4	30	2
3	3	17	2	31	3
4	3	18	4	32	1
5	4	19	3	33	3
6	1	20	3	34	1
7	2	21	2	35	1
8	2	22	3	36	4
9	4	23	1	37	3
10	1	24	4	38	2
11	4	25	1	39	2
12	2	26	2	40	1
13	3	27	2		
14	2	28	3		

2.2.3. Ազոտի ենթախումբ: Ազոտ և ֆուֆոր

1. Ինչո՞ւ ազոտի վալենտականությունը 4-ից մեծ լինել չի կարող, չնայած այն գտնվում է պարբերական համակարգի V խմբի գլխավոր ենթախսմբում.

- 1) արտաքին էլեկտրոնային շերտում ունի 4 էլեկտրոն
- 2) արտաքին էլեկտրոնային շերտի p -օրբիտալում ունի 4 էլեկտրոն
- 3) արտաքին էլեկտրոնային շերտում թափուր օրբիտալ չունի
- 4) ատոմի էլեկտրոնային շերտերում ունի ընդամենը 4 էլեկտրոն

2. Ո՞ր զույգ են ներառված պարբերական համակարգի V խմբի գլխավոր ենթախսմբի տարրերի առաջացրած ջրածնային միացությունների և բարձրագույն օքսիդների ընդհանուր բանաձևերը.

- 1) RH_4 և RO_2
- 2) RH_3 և R_2O_3
- 3) RH_2 և RO_3
- 4) RH_3 և R_2O_5

3. Ո՞ր շարքում են օքսիդները դասավորված թթվային հատկությունների աճման կարգով.

- 1) N_2O_3 , N_2O_5 , P_2O_3 , As_2O_3 , Sb_2O_3
- 2) Sb_2O_3 , As_2O_3 , P_2O_3 , N_2O_5 , N_2O_3
- 3) N_2O_5 , N_2O_3 , P_2O_3 , As_2O_3 , Sb_2O_3
- 4) Sb_2O_3 , As_2O_3 , P_2O_3 , N_2O_3 , N_2O_5

4. Ո՞ր շարքում են թթուները դասավորված ըստ թթվի ուժի թուլացման.

- 1) HSbO_3 , HAsO_3 , HPO_3 , HNO_3
- 2) HNO_3 , HPO_3 , HSbO_3 , HAsO_3
- 3) HNO_3 , HPO_3 , HAsO_3 , HSbO_3
- 4) HSbO_3 , HAsO_3 , HNO_3 , HPO_3

5. Ազոտի և ածխածնի(II) օքսիդի խառնուրդը քանի՞ անգամ է ծանր հելիումից.

- 1) 3,5
- 2) 7
- 3) 14
- 4) 28

6. Որքան է ազոտի մոլային բաժինը (%) ազոտի և արգոնի ըստ ջրածնի 15,5 հարաբերական խտություն ունեցող խառնուրդում.

- 1) 25
- 2) 40
- 3) 60
- 4) 75

7. Ամոնիակի կատալիտիկ օքսիդացման ռեակցիայում ո՞րն է օքսիդացման գործընթացի ճիշտ ուրվագիրը.

- 1) $2\text{N}^{-3} \rightarrow \text{N}_2^o$
- 2) $\text{O}_2^o \rightarrow 2\text{O}^{-2}$
- 3) $\text{N}^{-3} \rightarrow \text{N}^{+2}$
- 4) $2\text{H}^{+1} \rightarrow \text{H}_2^o$

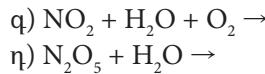
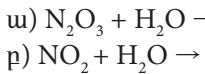
8. Որքան է 2 մ³ (ն. պ.) օդի զանգվածը (կգ) ($\text{Mr}(\text{օդ})=29$).

- 1) 1,2
- 2) 2,0
- 3) 1,3
- 4) 2,6

9. Ազոտի հետևյալ օքսիդներից ո՞րն է թթվածնով ավելի հարուստ.

- 1) N_2O
- 2) N_2O_5
- 3) N_2O_3
- 4) N_2O_4

10–11. Տրված են հետևյալ ռեակցիաների հավասարումների ձախ մասերի ուրվագրերը.

10. Ո՞րն է արտադրության մեջ ազոտական թթվի ստացման ռեակցիայի հավասարման ձախ մասի ուրվագիրը.

1) ա

2) բ

3) գ

4) դ

11. Ո՞ր դեպքերում օքսիդի լուծումը ջրում չի ուղեկցվի ազոտի օքսիդացման աստիճանի փոփոխությամբ.

1) բ, գ

2) ա, գ

3) բ, դ

4) ա, դ

12. Ո՞ր պնդումներն են ճիշտ ազոտական թթվի համար.

ա) ջրային լուծույթում դիսոցված է

բ) ուժեղ օքսիդիչ է

գ) փոխազդում է որոշ ոչ մետաղների հետ

դ) ջրային լուծույթում լակմուսը ներկվում է կապույտ

ե) փոխազդում է բոլոր աղերի հետ

զ) աղերը կոչվում են նիտրատներ

1) ա, բ, գ, զ

2) ա, դ, զ, ե

3) ա, բ, դ, զ

4) բ, գ, դ, զ

13–14. Տրված է հետևյալ $\text{Me}(\text{NO}_{3})_n \rightarrow \text{MeO} + \text{NO}_2 + \text{O}_2$ ռեակցիայի հավասարման ուրվագիրը:

13. Ո՞ր շարքի մետաղների նիտրատներն են քայլայվում ըստ այդ ուրվագրի.

1) Na, K, Mg

2) Cu, Pb, Zn

3) Ca, Ba, Mg

4) Au, Hg, Ag

14. Որքան է երկաթի(III) նիտրատի ջերմային քայլայումից ստացվող գազային խառնուրդի հարաբերական խտությունն ըստ հելիումի.

1) 10,8

2) 22,22

3) 33,33

4) 16,2

15–16. Ամոնիումի նիտրիտը ենթարկել են ջերմային քայլայման:

15. Ո՞ր նյութերն են առաջանում ամոնիումի նիտրիտի ջերմային քայլայումից.

1) ազոտի(II) օքսիդ և ջուր
2) ազոտի(I) օքսիդ և ջուր

3) ազոտ և ջուր

4) ամոնիակ և ազոտային թթու

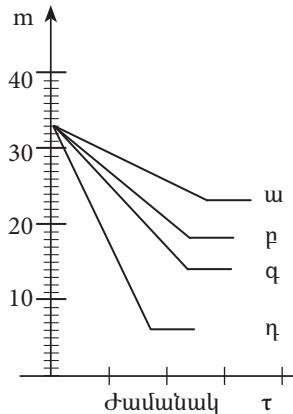
16. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) գազ կստացվի 16 գ ամոնիումի նիտրիտի քայլայումից.
- 1) 3,36   2) 5,6   3) 8,96   4) 11,2
17. Ի՞նչ զանգվածով (գ) ամոնիումի նիտրիտ է ենթարկվել ջերմային քայլայման, եթե դրա արդյունքում ստացված նյութերը ֆոսֆորի(V) օքսիդ պարունակող խողովակով անցկացնելիս վերջինիս զանգվածն ավելացել է 7,2 գրամով.
- 1) 7,2   2) 12,8   3) 16   4) 20
- 18-19. Ազոտի և ջրածնի 1:3 հարաբերությամբ 120 լ խառնուրդը տաք կատալիզատորի վրայով անցկացնելիս ծավալը դարձել է 96 լ:
18. Որքան է ամոնիակի ստացման ռեակցիայի ելքը (%).
- 1) 10   2) 20   3) 30   4) 40
19. Որքան է ամոնիակի ծավալային բաժինը (%) 96 լ գազային խառնուրդում.
- 1) 6,25   2) 18,75   3) 25   4) 30
- 20-21. Տվյալ է փոխարկումների հետևյալ շղթան՝ $Ca \rightarrow Ca_3N_2 \xrightarrow{+HCl} X$:
20. Որքան է ստացված X գազային նյութի հարաբերական խտությունն ըստ հելիումի.
- 1) 4,25   2) 17   3) 9,125   4) 17,75
21. Որքան է պարզ նյութերից Ca_3N_2 նյութի ստացման ռեակցիայի հավասարման գործակիցների գումարը.
- 1) 3   2) 5   3) 4   4) 6
- 22-23. Շիկացրել են նատրիումի և արծաթի նիտրատների հավասարամույնին խառնուրդը:
22. Որքան է ստացված գազային խառնուրդի հարաբերական խտությունն ըստ հելիումի.
- 1) 3,5   2) 4,875   3) 9,75   4) 19,5
23. Ի՞նչ զանգվածով (գ) աղերի խառնուրդ է քայլայվել, եթե շիկացման ընթացքում խառնուրդի զանգվածը պակասել է 31,2 գրամով.
- 1) 102   2) 110   3) 34   4) 51

24–25. Նատրիումի և ամոնիումի նիտրատների հավասարամոլային խառնուրդի ջերմային քայլայումից ստացված նյութերը ֆուֆորի(V) օրսիդ պարունակող խողովակով անցկացնելիս վերջինիս զանգվածն ավելացել է 7,2 գրամով:

24. Որքան է ստացված չոր գազային խառնուրդի հարաբերական խտությունն ըստ հելիումի.

- 1) 5   2) 10   3) 20   4) 40

25. Բերված կորերից ո՞րն է համապատասխանում սկզբնական խառնուրդի զանգվածի փոփոխությանը.

- 1) α   2) β   3) γ   4) η

26. Ո՞ր շարքում են տրված ֆուֆորի օքսիդացման աստիճանները Mg_3P_2 , P_2O_5 , H_3PO_2 միացություններում համապատասխանաբար.

- 1) +3, +5, -3   3) -3, +5, +5
2) -3, +5, +1   4) +1, -5, -3

27. Ո՞ր զույգի նյութերը կարող են հայտնաբերվել արծաթի նիտրատի ջրային լուծույթով.

- 1) KCl , Na_3PO_4 3) $NaBr$, HPO_3
2) $MgCl_2$, H_3PO_4 4) HCl , H_3PO_4

28. Ո՞ր շարք են ներառված չեզոք աղերի բանաձևեր.

- 1) Na_3PO_4 , KH_2PO_4 3) K_3PO_4 , Na_2HPO_3
2) K_2HPO_4 , NaH_2PO_3 4) $Mg_3(PO_4)_2$, KH_2PO_3

29. Ի՞նչ թվով աղեր կարող է առաջացնել ֆուֆորային թթուն.

- 1) 1   2) 3   3) 2   4) 4

30. Ո՞րն է ֆոսֆորային թթվի չեզոք նատրիումական աղի քիմիական բանաձևը.

- 1) $\text{Na}_4\text{P}_2\text{O}_7$ 2) NaH_2PO_3 3) Na_2HPO_3 4) NaPO_3

31. Ինչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդ կպահանջվի 4,9 գ օրթոֆոսֆորական թթուն չեզոքացնելու համար.

- 1) 4   2) 6   3) 12   4) 16

32. Կալիումի և պղնձի նիտրատների հավասարամոլային խառնուրդը շիկացրել են մինչև աղերի լրիվ քայլայվելը և ստացված գազային խառնուրդն անցկացրել են ալկալու լուծույթով: Ինչպես է փոխվել գազային խառնուրդի ծավալը.

- 1) փոքրացել է 5 անգամ   3) փոքրացել է 3 անգամ
2) փոքրացել է 6 անգամ   4) չի փոփոխվել

33. Համապատասխանեցրեք տարրի լիցքակիր ատոմը, էլեկտրոնային բանաձևը և համապատասխան միացության բանաձևը.

Լիցքակիր ատոմ	Էլեկտրոնային բանաձև	Միացության բանաձև
w) N^{+5}	1) $1s^22s^1$	Ա) NO
p) N^{+4}	2) $1s^22s^22p^63s^2$	Բ) NH_3
q) N^{-3}	3) $1s^22s^22p^1$	Գ) HNO_2
η) N^{+2}	4) $1s^2$	Դ) N_2O
	5) $1s^22s^22p^6$	Ե) NO_2
	6) $1s^22s^22p^2$	Զ) HNO_3

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- 1) ա4Բ, բ6Ե, զ1Գ, դ2Դ
2) ա4Զ, բ1Ե, զ2Բ, դ3Ա
3) ա1Զ, բ6Ե, զ5Բ, դ3Ա
4) ա4Զ, բ1Ե, զ5Բ, դ3Ա

34. Համապատասխանեցրեք թթվի անվանումը, դրանում ֆոսֆորի օքսիդացման աստիճանը և էլեկտրոնային բանաձևը.

Թթվի անվանում	Ֆոսֆորի օքսիդացման աստիճան	Ֆոսֆորի ատոմի էլեկտրոնային բանաձև
ա) օրթոֆոսֆորական	1) 0	Ա) $1s^22s^1$
բ) ֆոսֆորային	2) +1	Բ) $1s^22s^22p^63s^2$
զ) մետաֆոսֆորական	3) +3	Գ) $1s^22s^22p^1$
դ) երկֆոսֆորական	4) +5	Դ) $1s^22s^2$
	5) -1	Ե) $1s^22s^22p^6$
	6) -3	

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- 1) ա4Բ, բ3Բ, զ4Ե, դ4Ե
2) ա4Ե, բ1Բ, զ2Ա, դ5Գ
3) ա3Ե, բ6Ա, զ4Ե, դ2Դ
4) ա4Ե, բ3Բ, զ4Ե, դ4Ե

35. Համապատասխանեցրեք իոնափոխանակման ռեակցիաների հավասարումների ձախ մասերը, կրճատ իոնական հավասարումները և լուծույթի միջավայրը.

Ձախ մասեր	Կրճատ իոնական հավասարում	Միջավայր
w) $\text{Na}_3\text{PO}_4 + 3\text{AgNO}_3 \rightarrow$	1) $3\text{Ba}^{2+} + 2\text{PO}_4^{3-} \rightarrow \text{Ba}_3(\text{PO}_4)_2$	Ա) հիմնային
p) $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2 + \text{NaCl} \rightarrow$	2) $3\text{Ag}^+ + \text{PO}_4^{3-} \rightarrow \text{Ag}_3\text{PO}_4$	Բ) թթվային
q) $\text{Na}_3\text{PO}_4 + \text{BaCl}_2 \rightarrow$	3) Զեն փոխազդում 4) $6\text{Na}^+ + 3\text{BaCl}_2 \rightarrow 6\text{NaCl} + 3\text{Ba}^{2+}$ 5) $\text{H}_3\text{PO}_4 + 3\text{OH}^- \rightarrow 3\text{H}_2\text{O} + \text{PO}_4^{3-}$	Գ) չեղոք Դ) բույլ թթվային

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ձիցու.

- 1) ա2Գ, բ5Բ, գ4Գ
2) ա2Ա, բ3Գ, գ4Դ
3) ա5Գ, բ3Գ, գ1Գ
4) ա2Գ, բ3Գ, գ1Գ

36. Համապատասխանեցրեք փոխազդող նյութերը, այդ փոխազդեցությունից ստացվող ֆոսֆոր պարունակող միացությունների բանաձևերը և այդ գործընթացում ֆոսֆորի ատոմի փոխարկումների ուրվագրերը.

Փոխազդող նյութեր	Բանաձև	Փոխարկման ուրվագիր
ա) ֆոսֆոր և կալցիում	1) CaP_3	Ա) $\text{P}^0 \rightarrow \text{P}^{+3}$
բ) ֆոսֆոր և թթվածին	2) P_2O_3	Բ) $\text{P}^0 \rightarrow \text{P}^{-3}$
գ) ֆոսֆոր և թթվածին (պակասորդ)	3) P_2O_5	Գ) $\text{P}^{-3} \rightarrow \text{P}^0$
դ) ֆոսֆոր և ազոտական թթու (խիտ)	4) Ca_3P_2 5) H_3PO_4 6) H_3PO_3	Դ) $\text{P}^{-3} \rightarrow \text{P}^{+5}$ Ե) $\text{P}^0 \rightarrow \text{P}^{+5}$ Զ) $\text{P}^{-3} \rightarrow \text{P}^{+3}$

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ձիցու.

- 1) ա1Բ, բ2Ա, գ3Ե, դ6Գ
2) ա4Բ, բ3Ե, գ2Ա, դ5Ե
3) ա4Բ, բ3Ե, գ2Ա, դ6Ե
4) ա4Ա, բ3Դ, գ2Զ, դ6Ե

37-38. Տրված են Ca_3P_2 , P_2O_5 , HPO_2 բանաձևերն ունեցող միացությունները:

37. Ո՞ր շարքում են բերված այդ միացություններում ֆոսֆորի օքսիդացման աստիճանները համապատասխան հաջորդականությամբ.

- 1) +3, +5, -3
2) -3, +5, +3
3) -3, +5, +5
4) +1, -5, -3

38. Ո՞ր շարքում են համապատասխանորեն բերված այդ միացությունների և տաք ջողի փոխազդեցությունից ստացվող ֆոսֆոր պարունակող միացությունների բանաձևերը.

- 1) P_2O_5 , H_3PO_4 , H_3PO_2
2) P_2O_3 , $\text{H}_4\text{P}_2\text{O}_7$, H_3PO_3
3) PH_3 , H_3PO_4 , H_3PO_3
4) PH_3 , HPO_3 , H_3PO_3

2.2.3. Ազոտի ենթախումբ: Ազոտ և ֆուֆոր

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	14	1	27	1
2	4	15	3	28	3
3	4	16	2	29	3
4	3	17	2	30	3
5	2	18	4	31	2
6	4	19	3	32	2
7	3	20	1	33	4
8	4	21	2	34	4
9	2	22	3	35	4
10	3	23	1	36	2
11	4	24	2	37	2
12	1	25	3	38	3
13	2	26	2		

2.2.4. Ածխածնի ենթախումբ: Ածխածին և սիլիցիում

1. Թվարկվածներից ո՞րն է ածխածնի տարածնություն.

- 1) կարբոռունդ   2) կարբին   3) կորունդ   4) կարբիտ

2. Ալմաստը գնահատվում է կարատներով (մեկ կարատը 200 մգ է): Աշխարհում հայտնի Գոյաս անունը կրող ալմաստի զանգվածը 600 կարատ է: Ածխածնի քանի ատոմ է պարունակվում այդ ալմաստի բյուլեղում.

- 1) $6,02 \cdot 10^{24}$ 2) $1 \cdot 10^5$ 3) $1,204 \cdot 10^{25}$ 4) $6,02 \cdot 10^{28}$

3. Ո՞րն է հիմնական վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմի արտաքին շերտի էլեկտրոնային բանաձևը.

- 1) $2s^22p^2$ 2) $2s^22p^4$ 3) $3s^23p^2$ 4) $3s^23p^3$

4. Որքան է կենտ էլեկտրոնների քանակը հիմնական վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմի արտաքին էներգիական մակարդակում.

- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 6

5. Որքան է թափուր օրբիտալների թիվը հիմնական վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմի արտաքին էներգիական մակարդակում.

- 1) 1   2) 0   3) 2   4) 3

6. Որքան է կենտ էլեկտրոնների թիվը գրգռված վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմի արտաքին էներգիական մակարդակում.

- 1) 1   2) 3   3) 4   4) 2

7. Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ:

- 1) ածխածնի ենթախմբի բոլոր տարրերը ոչ մետաղներ են
- 2) ի տարրերություն գրաֆիտի՝ ալմաստն էլեկտրահաղորդիչ չէ
- 3) քիմիական ռեակցիաներում ածխածինը ցուցաբերում է վերօքս երկակիություն
- 4) ալմաստը և գրաֆիտը ածխածնի ալոտրոպ տարածնություններ են

8. Ո՞ր նյութն է ստացվում ածխածնի(II) օքսիդը քլորով օքսիդացնելիս.

- 1) ֆուֆին   2) ֆուգեն   3) քլորոֆորմ   4) ֆուկերեն

9. Հետևյալ նյութերից ո՞րն է ստացվում բարձր ճնշման տակ և ցինկ-քրոմային կատալիզատորի առկայությամբ ածխածնի(II) օքսիդը ջրածնի հետ փոխազդելիս.

- 1) էթանոլ   2) էթանալ   3) էթանդիոլ   4) մեթանոլ

10. Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ ածխածնի(II) օքսիդի վերաբերյալ.

- 1) անզույն, թունավոր գազ է
2) անվանում են նաև շմոլ գազ
- 3) քացախաթթվի անհիդրիդն է
4) ստացվում է մրջնաթթվի քայլայումից

11. Ո՞ր նյութի հետ փոխազդելիս է ածխածնը ցուցաբերում վերականգնիչ հատկություն.

- 1) ջրածին 2) կալցիում 3) ալյումին 4) կապարի(II) օքսիդ

12. Ո՞ր միացության մեջ են համընկնում ածխածնի վալենտականության ու օքսիդացման աստիճանի թվային արժեքները.

- 1) H_2C_2 2) C_3H_8 3) CO_2 4) CO

13. Ո՞ր շարք ներառված բոլոր նյութերում է ածխածնի օքսիդացման աստիճանը նույնը.

- 1) H_2CO_3 , CaC_2 , CO_2
2) K_2CO_3 , Al_4C_3 , CH_4
- 3) C_2H_2 , CaC_2 , Na_2C_2
4) C_3H_6 , NaHCO_3 , CH_3COOH

14. Ո՞րն է OCO անկյան մեծությունը ածխածնի(IV) օքսիդի մոլեկուլում.

- 1) 90° 2) 109° 3) 120° 4) 180°

15. Որքան է ածխածնի վալենտականությունը ածխածնի այն օքսիդում, որում թթվածնի զանգվածային բաժինը $57,14\%$ է.

- 1) 2 2) 4 3) 1 4) 3

16. Ո՞ր շարք ներառված բոլոր նյութերը կփոխազդեն աղաթթվի հետ.

- 1) SiO_2 , NaHCO_3 , CaC_2
2) SiO_2 , $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$, Al_4C_3
- 3) KHCO_3 , SiO_2 , MgCO_3
4) K_2SiO_3 , CH_3COOK , CaCO_3

17-18. Նատրիումի կարբոնատի լուծույթը հագեցրել են ածխածնի(IV) օքսիդով.

17. Ո՞ր նյութը կստացվի.

- 1) բյուրեղային սոդա
2) խմելու սոդա
- 3) կառատիկ սոդա
4) նատրիումի հիդրօքսիդ

18. Ինչպիսին կլինի ստացված լուծույթի միջավայրը.

- 1) չեղոք 2) թույլ թթվային 3) հիմնային 4) ուժեղ թթվային

19. Երկրագնդի կեղևում թթվածնի և սիլիցիումի զանգվածային բաժինները համապատասխանաբար հավասար են $0,48$ և $0,28$: Երկրակեղևում թթվածնի ատոմների թիվը քանի անգամ է մեծ սիլիցիումի ատոմների թվից.

- 1) 2,0 2) 2,5 3) 3 4) 4

20–21. Անոթի մեջ լցված են ածխածնի(II) օքսիդի $1,505 \cdot 10^{23}$ մոլեկուլներ:

20. Որքան է այդ գազի նյութաքանակը (մոլ).

- 1) 1   2) 0,5   3) 0,25   4) 0,125

21. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) թթվածին կահանջվի տրված քանակով ածխածնի(II) օքսիդին ածխաթթու գազի փոխարկելու համար.

- 1) 0,7   2) 1,4   3) 2,8   4) 5,6

22–23. Տրված են հետևյալ նյութերը.

- ա) NaHCO_3 բ) KOH գ) NaOH դ) Na_2CO_3

22. Այդ նյութերից ո՞րը կքայլայվի մինչև 300°C տաքացնելիս.

- 1) դ   2) ա   3) բ   4) զ

23. Այդ նյութերից ո՞րը չի փոխազդի ածխածնի(IV) օքսիդի հետ.

- 1) զ   2) բ   3) ա   4) դ

24–25. Փակ անոթում անմնացորդ փոխազդել են $11,2 \text{ l}$ (ն. պ.) թթվածինը և $8,4 \text{ g}$ ածխածնը:

24. Ստացված խառնուրդում որքան է ածխածնի(II) օքսիդի ծավալային բաժինը (%).

- 1) 20,42   2) 25   3) 50   4) 57,14

25. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նստվածք կառաջանա ստացված գազային խառնուրդը ավելցուկով կալցիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթի միջով անցկացնելիս.

- 1) 10   2) 30   3) 40   4) 20

26. Սիլանի այրման ռեակցիայի հավասարման մեջ ո՞րն է վերականգնիչ նյութի գործակիցը.

- 1) 1   2) 2   3) 3   4) 4

27–28. Ածխի և իխոն ծծմբական թթվի փոխազդեցուրյունից անջատված գազը կարող է գունազրկել 16% զանգվածային բաժնով բրոմի 200 g լուծույթը:

27. Ի՞նչ զանգվածով (գ) ածխածնի է փոխազդել ծծմբական թթվի հետ.

- 1) 1,2   2) 2,4   3) 3,0   4) 4,8

28. Որքան է բրոմի լուծույթով օքսիդացման գործընթացին մասնակցած էլեկտրոնների քանակը (մոլ).

- 1) 0,1   2) 0,2   3) 0,4   4) 4

29. Պղնձի(II) և երկաթի(III) օքսիդների հավասարամոլային խառնուրդն ածխով վերականգնելիս ստացվել է 22,4 լ (ն. պ.) գազ: Որքան է օքսիդների խառնուրդի զանգվածը (գ).

- 1) 20   2) 40   3) 60   4) 75

30-31. Տրված են սիլիցիումի հետևյալ միացությունները.

- ա) SiO_2 բ) Mg_2Si գ) SiC դ) Na_2SiO_3

30. Ո՞ր միացության մեջ է սիլիցիումը դրսկորում (-4)-ի հավասար օքսիդացման աստիճան.

- 1) ա   2) զ   3) դ   4) բ

31. Ո՞ր միացության հիդրոլիզից կստացվի գազային նյութ.

- 1) ա   2) զ   3) դ   4) բ

32. Ո՞ր հատկանիշով են նման ածխածնի(IV) և ածխածնի(II) օքսիդները.

- 1) ազրեգատային վիճակով
2) մոլեկուլում կապերի թվով
3) ածխածնի վալենտականությամբ
4) քիմիական հատկություններով

33-34. Տրված են ռեակցիաների հավասարումների ձախ մասերի ուղղագրեր.

33. Ո՞ր ռեակցիայի արգասիքներից մեկը կլինի սիլան գազը.

- 1) ա   2) բ   3) զ   4) դ

34. Ո՞ր ռեակցիան չի լնդանա.

- 1) ա   2) բ   3) զ   4) դ

35-36. 3,7 % զանգվածային բաժնով կացիումի հիդրօքսիդի 200 գ լուծույթով անցկացրել են ածխաթթու զագ մինչև հնարավոր ռեակցիաների ավարտը:

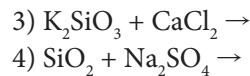
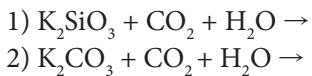
35. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) ածխաթթու գազ է կլանվել.

- 1) 2,24   2) 4,48   3) 5,6   4) 6,72

36. Ի՞նչ զանգվածով (գ) կացիումի հիդրօքսիդ պետք է ավելացնել ստացված լուծույթին թթու աղը չեզոքի փոխարկելու համար.

- 1) 3,7   2) 5,1   3) 7,4   4) 14,8

37. Ո՞ր ռեակցիան չի ընթանում ջրային լուծույթում.

38-39. 25 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 80 գ լուծույթի մեջով ածխածնի(IV) և ածխածնի(II) օքսիդների 25 գ խառնուրդ անցկացնելիս զազային խառնուրդի զանգվածը պակասել է 11 գրամով:

38. Ինչ զանգվածով (գ) աղ է գոյացել լուծույթում.

- 1) 26,5   2) 53   3) 84   4) 21

39. Ո՞ր նյութը կստացվի հիմքի լուծույթով չկլանված գազը հալված KOH-ի մեջ անցկացնելիս.

- 1) K_2CO_3 2) CH_3COOK 3) $HCOOK$ 4) CH_3OK

40-41. 20 գ նատրիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթի մեջ անցկացրել են 16,8 լ (ն. պ.) ածխաթթու գազ:

40. Ինչ աղ է գոյացել և ինչ զանգվածով (գ).

- 1) 21 գ $NaHCO_3$
2) 42 գ $NaHCO_3$ 3) 53 գ Na_2CO_3
4) 26 գ Na_2CO_3

41. Ինչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդի հետ կարող է փոխազդել այդ աղը:

- 1) 8   2) 16   3) 20   4) 25

42-43. Կաղցիումի կարրունատի 25 գ նմուշը մշակել են փոխազդեցության համար անհրաժեշտ բանակությամբ աղաթթվով և ստացված գազն անցկացրել ալեցուկով վերցրած կրաշրի մեջ:

42. Որքան է ստացված նստվածքի զանգվածը (գ).

- 1) 32,4   2) 16,2   3) 10   4) 25

43. Ինչ ծավալով (լ, ն. պ.) ածխաթթու գազ պետք է անցկացնել այդ լուծույթի մեջ գոյացած նստվածքը լրիվ լուծելու համար.

- 1) 1,12   2) 3,36   3) 4,48   4) 5,6

44. Համապատասխանեցրեք փոխագոյող նյութերը, վերջանյութերը և ռեակցիաներից հետո ստացված լուծույթի միջավայրը.

Փոխագոյող նյութեր	Վերջանյութեր	Միջավայր
ա) $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{HCl} \rightarrow$	1) $\text{MgCO}_3 + \text{NaCl}$	Ա) հիմնային
բ) $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow$	2) NaHCO_3	Բ) թթվային
գ) $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow$	3) $\text{Mg}(\text{HCO}_3)_2 + \text{NaCl}$	Գ) չեղոք
դ) $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{MgCl}_2 \rightarrow$	4) $\text{NaHCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	Դ) թույլ թթվային
	5) $\text{NaOH} + \text{NaHCO}_3$	
	6) $\text{NaCl} + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշտ.

- 1) ա6Գ, բ4Ա, զ5Ա, դ1Գ
2) ա6Գ, բ2Ա, զ5Ա, դ3Բ

- 3) ա5Գ, բ2Ա, զ2Դ, դ3Գ
4) ա6Գ, բ2Ա, զ5Ա, դ1Գ

2.2.4. Ածխածնի ենթախումբ: Ածխածին և սիլիցիում

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	2	16	4	31	4
2	1	17	2	32	1
3	1	18	3	33	3
4	1	19	3	34	2
5	1	20	3	35	2
6	3	21	3	36	3
7	1	22	2	37	4
8	2	23	3	38	1
9	4	24	4	39	3
10	3	25	2	40	2
11	4	26	1	41	3
12	3	27	1	42	4
13	3	28	3	43	4
14	4	29	3	44	4
15	4	30	4		

ԳԼՈՒԽ 3. ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ

3.1. ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ ՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆ ԱԾԽԱԶՐԱԾԻՆՆԵՐ, ՑԻԿԼՈԱԼԿԱՆՆԵՐ

1. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի անվանումը, հավասարման ձախ մասի ուրվագիրը և օրգանական վերջանյութի դասը.

Անվանում	Հավասարում	Դաս
ա) իիդրում		Ա) ալկան
բ) դեհալոգենացում		Բ) ալկեն
զ) իիդրատացում		Գ) ցիկլոալկան
դ) դեհիդրոհալոգենացում	$ \begin{array}{c} \text{H}_3\text{C} & & \text{CH}_3 \\ & \diagdown & \diagup \\ & \text{CH} - \text{CH} & \\ & \diagup & \diagdown \\ 1) & \text{Br} & \text{Br} \end{array} + \text{Zn} \rightarrow $ $2) \text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH}_2 + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{H}^+}$ $3) \text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH}_2 + \text{H}_2 \xrightarrow{\text{Pt}}$ $4) \text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{Cl} + \text{KOH}_{(\text{սպիրտ})} \rightarrow$ $5) \text{C}_2\text{H}_6 + \text{Cl}_2 \xrightarrow{h\nu}$	Դ) ալկիլհալոգենիդ
		Ե) սահրտ

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ձիւն.

- 1) ա2Բ, բ5Դ, զ2Գ, դ1Ա
2) ա3Ա, բ1Բ, զ2Ե, դ4Բ

- 3) ա3Գ, բ5Դ, զ2Ե, դ4Բ
4) ա3Ա, բ1Բ, զ2Գ, դ4Բ

2. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի հավասարման ձախ մասի ուրվագիրը և օրգանական վերջանյութի դասը.

Ուրվագիր	Դաս
ա) $\text{C}_3\text{H}_7\text{Cl} + \text{KOH}_{(\text{սպիրտ})} \rightarrow$	1) ալկան
բ) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3 \xrightarrow{\text{AlCl}_3}$	2) ալկեն
զ) $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_3 + \text{HCl} \rightarrow$	3) ցիկլոալկան
դ) $\text{C}_2\text{H}_6 + \text{Cl}_2 \xrightarrow{h\nu}$	4) ալկիլհալոգենիդ 5) ալկին 6) արիլհալոգենիդ

3. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի անվանումը, հավասարումը և օրգանական վերջանյութի դասը.

Անվանում	Հավասարում	Դաս
ա) դեհիդրում բ) հալոգենացում գ) դեհիդրատացում դ) հիդրոհալո-գենացում	1) $\text{CH}_4 + \text{Cl}_2 \rightarrow \text{CH}_3\text{Cl} + \text{HCl}$ 2) $\text{H}_3\text{C}-\underset{\text{OH}}{\text{CH}}-\text{CH}_3 \rightarrow \text{CH}_3-\text{CH}=\text{CH}_2 + \text{H}_2\text{O}$ 3) $\text{CH}_3-\text{CH}=\text{CH}_2 + \text{H}_2 \rightarrow \text{CH}_3-\text{CH}_2-\text{CH}_3$ 4) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{Cl} + \text{KOH}_{(\text{սպիրտ})} \rightarrow \text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_2 + \text{KCl} + \text{H}_2\text{O}$ 5) $\text{C}_2\text{H}_4 \rightarrow \text{C}_2\text{H}_2 + \text{H}_2$ 6) $\text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_2 + \text{HCl} \rightarrow \text{CH}_3\text{CHCl}-\text{CH}_3$	Ա) ալկան Բ) ալկեն Գ) սպիրտ Դ) ալկիլհալոգենիդ Ե) ցիկլոալկան Զ) ալկին

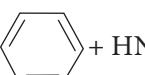
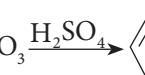
Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- 1) ա3Ա, բ4Բ, զ2Բ, դ6Դ
 2) ա5Զ, բ1Դ, զ4Գ, դ1Դ
 3) ա5Զ, բ4Բ, զ2Բ, դ6Դ
 4) ա5Զ, բ1Դ, զ2Բ, դ6Դ

4. Համապատասխանեցրեք քիմիական ռեակցիայի հավասարումը և օրգանական վերջանյութի դասը.

Հավասարում	Դաս
ա) $\text{CH}_3-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{CH}_3 \xrightarrow{\text{AlCl}_3} \text{CH}_3-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_2-\text{CH}_3$	1) ալկան
բ) $\text{CH}_2=\text{CH}-\text{CH}_3 + \text{HBr} \rightarrow \text{CH}_3-\text{CHBr}-\text{CH}_3$	2) ալկեն
զ) $\text{C}_6\text{H}_6 + \text{Cl}_2 \rightarrow \text{C}_6\text{H}_5\text{Cl} + \text{HCl}$	3) ցիկլոալկան
դ) $\text{C}_2\text{H}_4 \rightarrow \text{C}_2\text{H}_2 + \text{H}_2$	4) արիլհալոգենիդ 5) ալկին 6) ալկիլհալոգենիդ

5. Համապատասխանեցրեք քիմիական ռեակցիայի մեխանիզմը, հավասարումը և օրգանական վերջանյութում ածխածնի ատոմների հիբրիդացումը.

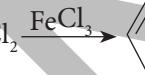
Մեխանիզմ	Հավասարում	Հիբրիդացում
ա) ռադիկալային միացում	1) $C_6H_6 + 3Cl_2 \xrightarrow{h\nu} C_6H_6Cl_6$ 2) $CH_2=CH-CH_3 + HBr \rightarrow CH_3-CHBr-CH_3$ 3) + $HNO_3 \xrightarrow{H_2SO_4}$ - $NO_2 + H_2O$ 4) $C_2H_5OH \rightarrow CH_2=CH_2 + H_2O$	Ա) sp^3 Բ) sp^2 Գ) sp
բ) իոնային միացում		
գ) էլեկտրաֆիլ տեղակալում		

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա1Ա, բ2Ա, զ3Բ
2) ա3Գ, բ4Բ, զ1Բ

- 3) ա1Գ, բ4Բ, զ3Բ
4) ա1Ա, բ2Ա, զ3Ա

6. Համապատասխանեցրեք քիմիական ռեակցիայի հավասարումը և մեխանիզմը.

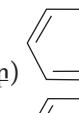
Հավասարում	Մեխանիզմ
ա) $C_2H_6 + Cl_2 \xrightarrow{h\nu} C_2H_5Cl + HCl$	1) էլեկտրաֆիլ տեղակալում
բ) $CH_3CH_2CH_2Cl + KOH \xrightarrow{\text{(սպիրտ)}} CH_3CH=CH_2 + KCl + H_2O$	2) ռադիկալային միացում
զ) + $Cl_2 \xrightarrow{FeCl_3}$ - $Cl + HCl$	3) ռադիկալային տեղակալում
դ) $CH_2=CH_2 + Br_2 \rightarrow CH_2Br-CH_2Br$	4) պոկում 5) էլեկտրաֆիլ միացում

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա2, բ4, զ1, դ5
2) ա3, բ1, զ4, դ2

- 3) ա3, բ5, զ1, դ2
4) ա3, բ4, զ1, դ5

7. Համապատասխանեցրեք ելանյութերը, ազդանյութերի մոլեկուլներում կապերի ճեղքման բնույթը և օրգանական վերջանյութերի մոլեկուլներում սիգմա կապերի թիվը.

Ելանյութեր	Կապերի Ճեղքման բնույթ	Սիգմա կապերի թիվ
w) $\text{CH}_2=\text{CH}-\text{CH}=\text{CH}_2 + 2\text{Br}_2 \rightarrow$ p) + $\text{Br}_2 \xrightarrow{\text{FeBr}_3}$	1) հոմոլիտիկ 2) հետերոլիտիկ	Ա) 11 Բ) 6 Գ) 12 Դ) 15 Ե) 13 Զ) 7 Է) 18
q) + $3\text{Cl}_2 \xrightarrow{h\nu}$		

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշտ.

- 1) ա2Ե, բ2Գ, զ1Ե
2) ա1Ե, բ1Դ, զ2Զ
3) ա2Ե, բ2Բ, զ1Ե
4) ա2Ա, բ1Դ, զ1Ե

8-9. Ալեհիդն օրսիդացրել են և ստացել հազեցած թթու, որում ածխածին տարրի զանգվածային բաժինը 58,2 % է.

8. Որքան է իզոմեր ալեհիդների թիվը.

- 1) 8   2) 5   3) 6   4) 4

9. Որքան է ստացված թթվի այն միջդասային իզոմերների թիվը, որոնք կփոխազդեն արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի հետ.

- 1) 6   2) 4   3) 8   4) 5

10. Ո՞ր փոխարկումն է ուղեկցվում ածխածնի ատոմի հիբրիդային վիճակի փոփոխությամբ.

- 1) $\text{C}_2\text{H}_5\text{Cl} \rightarrow \text{C}_4\text{H}_{10}$
2) $\text{C}_2\text{H}_4 \rightarrow \text{C}_2\text{H}_6$
3) մեթիլպրոպան $\rightarrow$ 2-քլոր-2-մեթիլպրոպան
4) ցիլինիքսան $\rightarrow$ հեքսան

11. Համապատասխանեցրեք փոխարկման ուրվագիրը և ածխածնի ատոմի հիբրիդային վիճակի փոփոխությունը.

Ուրվագիր	Ածխածնի ատոմի հիբրիդային վիճակի փոփոխություն
ա) $C_2H_2 \rightarrow$ բենզոլ	1) $sp^3 \rightarrow sp^2$
բ) $C_2H_4 \rightarrow C_2H_2$	2) $sp \rightarrow sp^2$
գ) $C_4H_{10} \rightarrow$ բութաղիեն-1,3	3) $sp^2 \rightarrow sp^3$
դ) բենզոլ $\rightarrow$ ցիլինդրան	4) $sp^3 \rightarrow sp$
	5) $sp^2 \rightarrow sp$

12. Համապատասխանեցրեք նյութի անվանումը և նրանում մեթիլ խմբերի թիվը.

Անվանում	CH_3 խմբերի թիվ
ա) պենտեն-2	1) 1
բ) 1,2-երկմեթիլցիկլորութան	2) 2
գ) էթիլցիկլոպրոպան	3) 3
դ) 4-մեթիլպենտին-2	4) 4 5) 5 6) 6

13. Համապատասխանեցրեք նյութի անվանումը և նրանում sp^2 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների թիվը.

Անվանում	sp^2 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների թիվ
ա) պենտադիեն-1,3	1) 8
բ) բութեն-2	2) 2
գ) վինիլբենզոլ	3) 3
դ) էթիլբենզոլ	4) 4 5) 5 6) 6

14-15. Երկրորդռութանը՝ $CH_2BrCH_2CHBrCH_3$ տարացրել են մետաղական ցինկի հետ:

14. Ո՞ր նյութը է ստացվում փոխազդեցության արդյունքում.

1) բութեն-1	3) բութեն-2
2) մեթիլցիկլոպրոպան	4) ցիլորութան

15. Ո՞ր նյութը կառաջանա ստացված միացության կատալիտիկ հիդրումից.

1) բութեն-2	3) բութան
2) բութեն-1	4) մեթիլպրոպան

16-17. Երկու ածխաջրածինների գոլորշինների խառնուրդն արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի հետ փոխազդում է մասնակիորեն, իսկ բրոմաջրածնի հետ՝ սմրող ջությամբ:

16. Ո՞ր նյութերը կարող են պարունակվել տրված նյութերի խառնուրդում.

1) բութադիեն և բութան	3) էթիլեն և էթան
2) էթին և պրոպան	4) էթին և էթեն

17. Ո՞րն է համապատասխանում ածխածնի ատոմի հիբրիդային վիճակի փոփոխությանը, օրգանական նյութերի ելային խառնուրդն ավելցուկով վերցրած ջրածնով հիդրելիս.

1) $\text{sp} \rightarrow \text{sp}^2$ և $\text{sp}^2 \rightarrow \text{sp}^3$	3) $\text{sp} \rightarrow \text{sp}^3$ և $\text{sp}^2 \rightarrow \text{sp}^3$
2) $\text{sp}^2 \rightarrow \text{sp}^3$ և $\text{sp}^3 \rightarrow \text{sp}^2$	4) $\text{sp}^3 \rightarrow \text{sp}$ և $\text{sp}^2 \rightarrow \text{sp}$

18-19. Ալկանի գոլորշինների այրման համար պահանջվել է դրանից 8 անգամ ավելի մեծ ծավալով թթվածին.

18. Որքան է այդ ալկանի մոլեկուլում բոլոր ատոմների գումարային թիվը.

1) 14	2) 17	3) 20	4) 23

19. Որքան է առաջնային ածխածինների ատոմների թիվը բոլոր իզոմեր ալկանների մոլեկուլներում.

1) 6	2) 7	3) 9	4) 8

20-21. Ալկենի այրման համար պահանջվել է դրա ծավալից 6 անգամ ավելի մեծ ծավալով թթվածին.

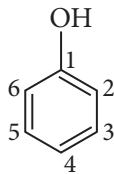
20. Որքան է ալկենի մոլեկուլում ջրածնի ատոմների թիվը.

1) 6	2) 10	3) 8	4) 12

21. Որքան է sp^3 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների գումարային թիվը ալկենի միջդասային իզոմերներում.

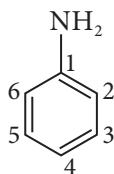
1) 7	2) 4	3) 6	4) 8

22. Հետևյալ միացության մոլեկուլում բննօղային օղակի ո՞ր դիրքերն են դառնում ավելի ռեակցունակ թթվածնի չզույգված էլեկտրոնային զույգի ազդեցությամբ.

- 1) 2, 3, 5
- 2) 3, 5, 6
- 3) 2, 4, 6
- 4) 2, 3, 4

23. Հետևյալ միացության մոլեկուլում բննօղային օղակի ո՞ր դիրքերն են դառնում ավելի ռեակցունակ ազոտի չզույգված էլեկտրոնային զույգի ազդեցությամբ.

- 1) 2, 4, 6
- 2) 2, 3, 5
- 3) 2, 3, 6
- 4) 3, 5, 6

24. Ո՞ր ռեակցիան *օքսիդացման–վերականգնման* չէ.

- 1) Վյուրցի   2) Էսթերացման   3) Ռլորացման   4) Իիդրման

25. Առավելագույնը քանի՞ իզոմեր ալկեն կարող է ստացվել 2-մեթիլբութանի դեհիդրումից.

- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 5

26. Քանի՞ հնարավոր միաքլորածանցյալ կառաջանա լուսավորման պայմաններում 3-էթիլպենտանի և քլորի փոխազդեցությունից.

- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 5

27-28. Գազային ալկենը սենյակային ջերմաստիճանում անցկացրել են ավելցուկով քլորացրածնի լուծույթի մեջ և միաքլորածանցյալը ենթարկել հիդրոխղզի: Հայտնի է, որ միաքլորածանցյալն ունի միայն երկու իզոմեր.

27. Ո՞րը կարող է լինել այդ ալկենը.

- 1) Էթեն   2) Մեթիլպրոպեն   3) 2-մեթիլբութեն-1   4) 2-մեթիլբութեն-2

28. Ո՞րն է այդ միաքլորածանցյալի հիմնային հիդրոլիզի վերջանյութը.

- 1) Էթանոլ   3) 2-մեթիլպրոպանոլ-2
2) Ալուանոն-1   4) 2-մեթիլբութանոլ-1

29. Քանի՞ օպտիկական առկա ացետիլենային ածխաջրածնի մոլեկուլում, եթե դրանում ածխածնի ատոմների թիվը մեծ է երկուսից և փոքր է հինգից, իսկ դրա միաքլորածանցյալն իզոմեր չունի.

1) 4

2) 9

3) 11

4) 13

30. Ածխածնի(IV) օքսիդի, պրոպանի և 2-բութենի խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը M_1 է: Այն անցկացրել են կալիումի պերմանգանատի լուծույթով, որից հետո մնացած գազային խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը M_2 է: Ո՞րն է M_1 -ի և M_2 -ի ճշտ փոխհարաբերությունը.

1) $M_1 = M_2$

2) $M_1 < M_2$

3) $M_1 << M_2$

4) $M_1 > M_2$

31. Ալկինի և բրոմաջրածնի փոխազդեցության հետևանքով ստացվում է 2-բրոմ-5-մեթիլ-1-հեպտեն: Ո՞ր նյութը կառաջանա ալկինի լրիվ հիդրումից.

1) 5-մեթիլինապտան

3) 3-մեթիլինապտան

2) 4-մեթիլինապտան

4) 2-մեթիլինապտան

32. 1-քլորբութանը եռացրել են նատրիումի հիդրօքսիդի սպիրտային լուծույթի հետ և անջատված գազն անցկացրել բրոմի 6,4% զանգվածային բաժնով 100 գ ջրային լուծույթի մեջ մինչև նրա գունագրկումը: Որքան է լուծույթում առաջացած միացության զանգվածային բաժնը (%).

1) 6,4

2) 8,24

3) 8,45

4) 8,64

33. Ալումինի կարբիդի հիդրոլիզից ստացված գազը փակ անոթում պայթեցրել են այրման համար անհրաժեշտ ծավալով օդում: Որքան է ազոտի մոլային բաժնը (%) ստացված գազագոլորշային խառնուրդում.

1) 36,36

2) 72,73

3) 66,67

4) 76,67

34. Էթինի, պրոպանի և 2-բութենի խառնուրդի հարաբերական խտությունն ըստ ջրածնի ա է: Արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի միջով անցկացնելուց հետո խառնուրդի խտությունն ըստ ջրածնի դարձավ բ: Ո՞րն է ա-ի և բ-ի ճշտ փոխհարաբերությունը.

1) $a > b$

2) $a < b$

3) $a = b$

4) $a >> b$

35-36 Ն-պենտանը տաքացրել են $AlCl_3$ կատալիզատորի ներկայությամբ:

35. Ո՞ր նյութն է հիմնականում ստացվում ն-պենտանը $AlCl_3$ կատալիզատորի ներկայությամբ տաքացնելիս:

1) պենտեն-1

3) մեթիլցիլկորութան

2) ցիլոպենտան

4) 2-մեթիլբութան

36. Ինչ թվով ածխածնի երկրորդային ատոմներ են պարունակվում ն-պենտանի մոլեկուլում.
- 1) 4   2) 3   3) 2   4) 5
37. Բրոմալկանից Վյուրցի ռեակցիայով ստացվել է 2,7-երկմեթիլ-4,5-երկեթիլօլ-տան: Քանի առաջնային ածխածնի ատոմ է առկա բրոմալկանի մեկ մոլեկուլում.
- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 5
38. Գազային ալկանի մեկ լիտրի (Ն. պ.) զանգվածը 36 անգամ մեծ է նույն ծավալով ջրածնի զանգվածից: Որքան է այդ ալկանի բոլոր իզոմերների մեկական մոլեկուլում առկա առաջնային ածխածնի ատոմների գումարային թիվը.
- 1) 5   2) 7   3) 8   4) 9
39. Ինչ զանգվածով (գ) նատրիումի ացետատ կծախսվի 82 % ելքով 160 գ ալկանի ստացման համար.
- 1) 1000   2) 800   3) 600   4) 400
40. Որքան է մեթիլ խմբերի գումարային թիվը 2-մեթիլպենտանի և 3-մեթիլպենտանի մեկական մոլեկուլում.
- 1) 1   2) 3   3) 4   4) 6
41. Պրոպանաթթվի կալիումական աղի և կալիումի հիդրօքսիդի միահալումից ստացվել է օրգանական վերջանյութ: Որքան է դրա հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.
- 1) 16   2) 30   3) 44   4) 58
42. Ինչ զանգվածով (գ) վերջանյութ կստացվի 147 գ ցիկլոպրոպանի և 71 գ քլորի փոխազդեցությունից.
- 1) 113   2) 141   3) 151   4) 168
43. Էթանի և պրոպանի 6,72 լ (Ն. պ.) գազային խառնուրդն այրել են ավելցուկով վերցրած թթվածնում, անջատված գազը կրաջրով անցկացնելիս ստացվել է 80 գ նստվածք: Ինչ ծավալով (մլ, Ն. պ.) պրոպան է պարունակվում սկզբնական խառնուրդում.
- 1) 2240   2) 4480   3) 5600   4) 6720
44. Քանի մեթիլենային խումբ է առկա պենտեն-1-ի և քլորաջրածնի փոխազդեցության արգասիքի մեկ մոլեկուլում.
- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 5

45. Հետևյալ միացություններից որի՞ (որո՞նց) բրոմացումից կարող է ստացվել միայն մեկ միաբրոմածանցյալ.

- ա) ն-պենտան բ) 2-մեթիլպութան գ) 2,2-երկմեթիլպրոպան
1) ա, բ 2) բ, զ 3) ա 4) զ

46-47. Տրված է հետևյալ փոխարկումների շղթան. $CH_4 \xrightarrow{1500\text{ }^{\circ}\text{C}} X \rightarrow Y \rightarrow Z$:

46. Որո՞նք կարող են լինել X, Y, Z նյութերը համապատասխանաբար.

- 1) ացետիլեն, էթանոլ, քացախալդեհիդ
2) բենզոլ, ֆենոլ, բենզովական թթու
3) ացետիլեն, էթանալ, քացախաթթու
4) էթան, էթեն, էթիլենօքիկոլ

47. Որքան է ածխածին տարրի մոլային բաժինը Z միացությունում.

- 1) 0,2 2) 0,25 3) 0,3 4) 0,35

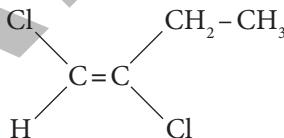
48. A գազային ալկինի հարաբերական խտությունն ըստ օգոնի հավասար է X-ի:
Որքան է այդ գազի հարաբերական խտությունն ըստ թթվածնի.

- 1) 1/X 2) (1/2) X 3) (2/3) X 4) (3/2) X

49. Հետևյալ նյութերից՝ հեքսին-1, հեքսեն-1, ն-հեքսան, ն-պենտան, մեթիլցիկլոպենտան, նոյն մոլեկուլային բանաձևն ունեցողներին իզոմերիայի որ տեսակն է միավորում.

- 1) միջդասային 3) երկրաչափական
2) ածխածնային կմախքի 4) բազմակի կապի

50-51. Ներկայացված է երկհալոգենալկենի կառուցվածքային բանաձևը.

50. Ո՞րն է այդ միացության ճիշտ անվանումը.

- 1) ցիս-1,2-երկթորբութեն-1 3) 3,4-երկթորբութեն-3
2) տրանս-1,2-երկթորբութեն-1 4) ցիս-3,4-երկթորբութեն-2

51. Ո՞ր միացության քլորացումից կարող է այն ստացվել.

- 1) 1-բութեն 3) ցիլորութան
2) 1-բութին 4) մեթիլցիկլոպրոպան

52. Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ ցիկլոպրոպանի համար.

- 1) ունի հարթ կառուցվածք
- 2) մոլեկուլում առկա են «բանանային» կապեր
- 3) ստացվում է $1,3$ -երկրորդարդանից
- 4) ունի կանոնավոր քառանիստային կառուցվածք

53. Ո՞ր ազդանյութի հետ կփոխազդի բութանը.

1) մետաղական կալիում	3) կալիումի պերմանգանատի ջրային լուծույթ
2) ջուր	4) լուսավորման պայմաններում՝ քլոր

54-55. Արդյունաբերության մեջ Fe_2O_3 -ից երկարը վերականգնում են մեթանով:

54. Որքան է օքսիդից նյութի գործակիցը օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիայի հավասարման մեջ.

1) 2	2) 3	3) 4	4) 5

55. Ինչ ծավալով (մ³, ն. պ.) մեթան կպահանջվի 32 տ երկարի օքսիդից երկարը վերականգնելու համար.

1) 3360	2) 4480	3) 5600	4) 6720

56. Համապատասխանեցրե՛ք ելանյութերը և դրանցից ստացվող հնարավոր վերջանյութերի բանաձևերը.

Ելանյութեր	Վերջանյութերի բանաձևեր
ա) կալցիումի կարբիդ բ) բննօրինական բանության մեջ գ) էթանոլ դ) վինիլացետիլեն	1) $CH_2OH - CH_2OH$ 2) $CH \equiv CH$ 3) $CH_2 = CH - CH = CH_2$ 4) C_6H_5OH 5) $CH_2 = CH - C(Cl) = CH_2$

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

1) ա2, բ3, զ2, դ5	3) ա5, բ4, զ3, դ2
2) ա2, բ1, զ5, դ2	4) ա2, բ4, զ3, դ5

57. Որո՞նք են բաց թողած բառերը հետևյալ սահմանման մեջ.

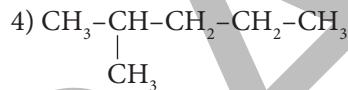
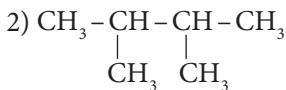
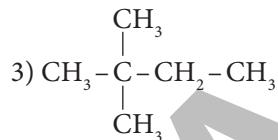
Ածխածնային շղթայի _____ ազդում է ածխաջրածինների եռման ջերմաստիճանի վրա: Որպես կանոն՝ _____ կառուցվածքով ածխաջրածիններն ունեն ավելի ցածր եռման ջերմաստիճան:

1) երկարությունն, չյուղավորված	3) ձյուղավորումն, ձյուղավորված
2) երկարությունն, նորմալ	4) ձյուղավորումն, չձյուղավորված

58. Որո՞նք են շղթայական ռադիկալային տեղակալման ռեակցիաների հաջորդական փուլերը.

- 1) շղթայի հարուցում, շղթայի զարգացում, շղթայի հատում
- 2) շղթայի հատում, շղթայի զարգացում, շղթայի հարուցում
- 3) շղթայի հարուցում, շղթայի հատում, շղթայի զարգացում
- 4) շղթայի զարգացում, շղթայի հարուցում, շղթայի հատում

59. Ո՞ր ածխաջրածնի եռման ջերմաստիճանն է ավելի բարձր.

60-61. Անհրաժեշտ քանակությամբ թթվածնում այրել են հավասար ծավալներով մերսանի, ածխածնի (II) օքսիդի և անհայտ նյութի գոլորշիների խառնուրդը:

60. Ո՞ր կարող է լինել սկզբնական խառնուրդում անհայտ գազը, եթե ստացված ածխածնի (IV) օքսիդի ծավալը մեծ է այրվող խառնուրդի ծավալից:

- 1) C_2H_2
- 2) H_2
- 3) CH_3NH_2
- 4) CH_3OH

61. Ո՞ր կարող է լինել սկզբնական խառնուրդում անհայտ գազը, եթե այրման արդյունքում ստացվող ածխածնի(IV) օքսիդի ծավալը հավասար է այրվող խառնուրդի ծավալին:

- 1) H_2
- 2) C_2H_2
- 3) C_3H_8
- 4) CH_3NH_2

62-63. Ալկանի մոլեկուլում էլեկտրոնների թիվը 2,64 անգամ մեծ է սիզմա կապերի թվից:

62. Որքան է ալկանի մոլեկուլում ջրածնի ատոմների թիվը.

- 1) 14
- 2) 20
- 3) 16
- 4) 18

63. Որքան է ալկանում ածխածնի տարրի զանգվածային բաժինը (%).

- 1) 84,21
- 2) 84,61
- 3) 84,71
- 4) 84,41

64–65. Ալկանի մոլեկուլում առկա է նույնքան էլեկտրոն, որքան անագի ատոմում:

64. Որքան է ածխածնի զանգվածային բաժինը (%) նշված ալկանում.

- 1) 83,72   2) 83,82   3) 83,92   4) 83,02

65. Որքան է բոլոր իզոմեր ալկանների մոլեկուլներում մեթիլենային խմբերի գումարյային թիվը.

- 1) 13   2) 11   3) 7   4) 9

66–67. Համապատասխան պայմաններում օկտանի սիմետրիկ կրեկինգի արդյունքում առացվել է ալկանի և ալկենի խառնուրդ:

66. Ինչ թվով sp^2 հիբրիդային օրբիտալներ են պարունակվում ստացված ալկենի մոլեկուլում.

- 1) 4   2) 8   3) 6   4) 16

67. Կրեկինգի հետևանքով ստացված ալկանի կատալիտիկ օքսիդացումից ո՞ր նյութն է ստացվում.

- 1) մեթանաթթու   3) բութանաթթու
2) էթանաթթու   4) պրոպանաթթու

68–69. Ցիկլոպալկանի մոլեկուլը պարունակում է առաջնային և երրորդային ածխածնի համապատասխանաբար 7 և 3 ատոմ, իսկ երկրորդային չի պարունակում:

68. Որքան է դրանում չորրորդային ածխածնի ատոմների թիվը.

- 1) 1   2) 0   3) 2   4) 3

69. Որքան է ցիկլոպալկանի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 154   2) 168   3) 140   4) 182

70. Հեքսանի ո՞ր իզոմերն է լուսավորման պայմաններում քլորի հետ փոխազդելիս առաջացնում միայն երկու միաքլորածանցյալ.

- 1) 3–մեթիլպենտան   3) 2,3–երկմեթիլբութան
2) 2–մեթիլպենտան   4) 2,2–երկմեթիլբութան

71. Հեքսանի ո՞ր իզոմերն է լուսավորման պայմաններում բրոմի հետ փոխազդելիս առաջացնում չորս միաբրումածանցյալ.

- 1) 3–մեթիլպենտան   3) 2,3–երկմեթիլբութան
2) 2–մեթիլպենտան   4) 2,2–երկմեթիլբութան

72. Որքան է ո-թվով ածխածնի ատոմ պարունակող ալկանի մոլեկուլում կովալենտային կապերի թիվը.

- 1) $4n$ 2) $2n+2$ 3) $3n+1$ 4) $3n-1$

73. Որքան է ո-թվով ածխածնի ատոմ պարունակող ցիկլոալկանի մոլեկուլում կովալենտային կապերի թիվը.

- 1) $3n+1$ 2) $3n+2$ 3) $3n$ 4) $3n-1$

74. Ո՞րն է 4-մեթիլեքսեն-1-ի հիդրման արգասիքի անվանումը.

1) 2-մեթիլեքսան	3) 4-մեթիլեքսան
2) 3-մեթիլեքսան	4) հեպտան

75. Ո՞րն է 4-մեթիլպենտեն-1-ի հիդրման արգասիքի անվանումը.

1) 2-մեթիլպենտան	3) 4-մեթիլպենտան
2) 3-մեթիլպենտան	4) հեքսան

76. Համապատասխանեցրեք նյութի անվանումը և դրա դեբորմացման արգասիքի կառուցվածքային բանաձևը.

Անվանում	Բանաձև
ա) 1,3-երկբրոմ-3-մեթիլութան	1) $\begin{array}{c} \text{H}_3\text{C} & \text{CH}_3 \\ & \diagdown \\ & \text{C} \\ & \diagup \\ & \text{H}_3\text{C} \end{array}$
բ) 1,4-երկբրոմապենտան	2) $\begin{array}{c} \text{H}_3\text{C} & \text{CH}_3 \\ & \diagdown \\ & \text{C} \\ & \diagup \\ & \text{H}_3\text{C} \end{array}$
զ) 1,3-երկբրոմապենտան	3) C_5H_9
դ) 2,4-երկբրոմապենտան	4) $\begin{array}{c} \text{H}_2\text{C} & \text{CH}_3 \\ & \diagdown \\ & \text{C} \\ & \diagup \\ & \text{H}_3\text{C} \end{array}$
	5) $\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{C} \\ \\ \text{H}_3\text{C} \end{array}$
	6) $\begin{array}{c} \text{H}_3\text{C} & & \text{CH}_3 \\ & \diagdown & \diagup \\ & \text{C} & \text{C} \\ & \diagup & \diagdown \\ & \text{H}_3\text{C} & \text{CH}_3 \end{array}$

77. Համապատասխանեցրեք ռեակցիաների հավասարումների ձախ և աջ մասերը.

Ձախ	Աջ
1) $C_6H_6 + 3H_2$	ա) $C_6H_{12}Br_2$
2) $g\dot{h}l\ln-C_6H_{12} + Br_2$	բ) $g\dot{h}l\ln-C_6H_{11}Br + HBr$
3) $g\dot{h}l\ln-C_5H_{10} + Br_2$	գ) C_6H_{14} դ) $g\dot{h}l\ln-C_6H_{12}$ է) $g\dot{h}l\ln-C_5H_9Br + HBr$ զ) $C_5H_{10}Br_2$ է) C_5H_{12}

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) 1q, 2a, 3q   2) 1t, 2p, 3t   3) 1t, 2a, 3t   4) 1q, 2p, 3t

78. Որո՞նք են բաց թողած բառերը.

«Հատկություններով բանանային կապերը մոտ են _____ կապին և հեշտությամբ խզվում են: Դա է պատճառը, որ ցիկլոպրպանին բնութագրական են _____ ռեակցիաներ»:

- 1) պի, տեղակալման
2) սիզմա, տեղակալման
3) սիզմա, միացման
4) պի, միացման

79. Որո՞նք են բաց թողած բառերը համապատասխանաբար.

«Ցիկլոպրպանում C-C կապերի առաջացումը _____ օրբիտալների փոխծածկից տեղի է ունենում միջուկները միացնող գժից դուրս: Այդպիսի փոխծածկը նման է _____ կապին»:

- 1) sp^3 , սիզմա
2) sp^2 , պի
3) sp , պի
4) sp^3 , պի

80-81. Ցիկլոպրպանի մոլեկուլը պարունակում է առաջնային և երրորդային ածխածնի համապատասխանաբար 9 և 5 ատոմ, իսկ երկրորդային չի պարունակում:

80. Որքան է դրանում չորրորդային ածխածնի ատոմների թիվը.

- 1) 1   2) 0   3) 3   4) 2

81. Որքան է ցիկլոպրպանի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 182   2) 210   3) 224   4) 196

3.1. Քիմիական կառուցվածքի տեսություն:
Սահմանային ածխաջրածիններ, ցիկլոպլաններ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	2	28	3	55	1
2	2, 1, 4, 4	29	2	56	4
3	4	30	4	57	3
4	1, 6, 4, 5	31	3	58	1
5	1	32	3	59	1
6	4	33	2	60	1
7	1	34	2	61	4
8	4	35	4	62	4
9	2	36	2	63	1
10	2	37	2	64	1
11	2, 5, 1, 3	38	4	65	4
12	2, 2, 1, 3	39	1	66	3
13	4, 2, 1, 6	40	4	67	2
14	2	41	2	68	3
15	3	42	1	69	2
16	4	43	2	70	3
17	3	44	1	71	1
18	2	45	4	72	3
19	3	46	3	73	3
20	3	47	2	74	2
21	4	48	4	75	1
22	3	49	1	76	1, 5, 4, 6
23	1	50	2	77	2
24	2	51	2	78	4
25	2	52	4	79	4
26	2	53	4	80	4
27	2	54	3	81	3

3.2. ԶՀԱԳԵՑԱԾ (ԱԼԿԵՆԵՐ, ԱԼԿԻՆԵՐ, ԱԼԿԱԴԻԵՆԵՐ) ԵՎ ԱՐՈՄԱՏԻԿ ԱՇԽԱՁՐԱԾԻՆԵՐ

1. Համապատասխանեցրեք սպիրտի և նրա դեհիդրատացման արգասիք ալկենի բանաձևը.

Սպիրտի բանաձև	Ալկենի բանաձև
w) $\text{CH}_3 - \underset{\substack{ \\ \text{CH}_3}}{\text{CH}} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{OH}$	1) $\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_3$
p) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \underset{\substack{ \\ \text{CH}_3}}{\text{CH}_2} - \text{CH}_2 - \text{OH}$	2) $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
q) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \underset{\substack{ \\ \text{OH}}}{\text{CH}} - \text{CH}_3$	3) $\text{CH}_3 - \text{CH} = \underset{\substack{ \\ \text{CH}_3}}{\text{C}} - \text{CH}_3$
η) $\text{CH}_3 - \underset{\substack{ \\ \text{OH}}}{\text{CH}} - \underset{\substack{ \\ \text{CH}_3}}{\text{CH}} - \text{CH}_3$	4) $\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH}_2$
	5) $\text{CH}_3 - \underset{\substack{ \\ \text{CH}_3}}{\text{CH}} - \text{CH} = \text{CH}_2$
	6) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \underset{\substack{ \\ \text{CH}_3}}{\text{C}} = \text{CH}_2$

2. Համապատասխանեցրեք ալկիլորիդի, նրա դեհիդրոքլորացման արգասիք ալկենի բանաձևերը և ալկենում sp^3 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների թիվը.

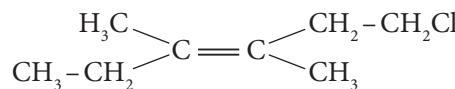
Ալկիլորիդի բանաձև	Ալկենի բանաձև	sp^3 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների թիվ
w) $\text{CH}_3 - \underset{\substack{ \\ \text{CH}_3}}{\text{CH}} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{Cl}$	1) $\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_3$	Ա) 1
p) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \underset{\substack{ \\ \text{CH}_3}}{\text{CH}_2} - \text{CH}_2 - \text{Cl}$	2) $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$	Բ) 2
q) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \underset{\substack{ \\ \text{Cl}}}{\text{CH}} - \text{CH}_3$	3) $\text{CH}_3 - \text{CH} = \underset{\substack{ \\ \text{CH}_3}}{\text{C}} - \text{CH}_3$	Գ) 3
η) $\text{CH}_3 - \underset{\substack{ \\ \text{Cl}}}{\text{CH}} - \underset{\substack{ \\ \text{CH}_3}}{\text{CH}} - \text{CH}_3$	4) $\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH}_2$	Դ) 4
	5) $\text{CH}_3 - \underset{\substack{ \\ \text{CH}_3}}{\text{CH}} - \text{CH} = \text{CH}_2$	

Ո՞՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ձիւուն.

- 1) w5Գ, p2Բ, q1Բ, դ3Գ
2) w5Գ, p2Բ, q1Ա, դ3Գ

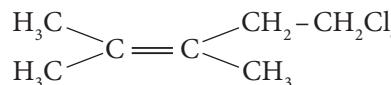
- 3) ա5Գ, բ2Բ, զ1Բ, դ4Գ
4) ա2Բ, բ3Դ, զ4Ա, դ1Բ

3. Ո՞րն է հետևյալ նյութի ճիշտ անվանումը.

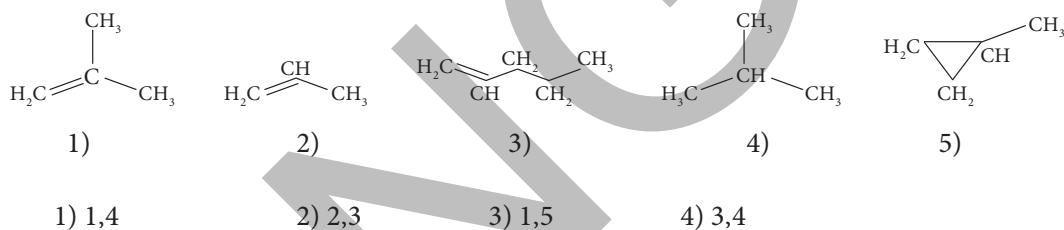
- 1) տրանս-3,4-երկմեթիլ-6-քլորհեքսեն-3
- 2) ցիս-3,4-երկմեթիլ-6-քլորհեքսեն-3
- 3) տրանս-3,4-երկմեթիլ-1-քլորհեքսեն-3
- 4) ցիս-3,4-երկմեթիլ-1-քլորհեքսեն-3

4. Ո՞րն է հետևյալ նյութի ճիշտ անվանումը.

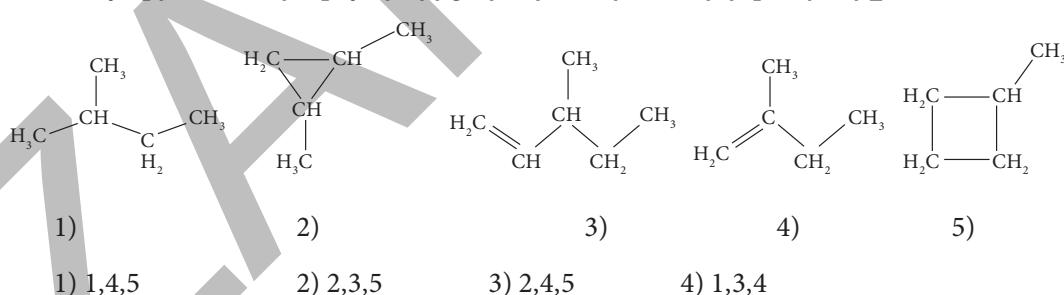

- 1) 5-քլոր-2,3-երկմեթիլպենտեն-2
- 2) ցիս-5-քլոր-2,3-երկմեթիլպենտեն-2
- 3) տրանս-5-քլոր-2,3-երկմեթիլպենտեն-2
- 4) 1-քլոր-3,4-երկմեթիլպենտեն-3

5. Հետևյալ բանաձևերով նյութերից որո՞նք են բութենի իզոմերները.

6. Հետևյալ բանաձևերով նյութերից որո՞նք են պենտենի իզոմերները.

7-8. Աղկեղից և պրոպանից կազմված համաստրամուային խառնուրդի միջին մոլեկուլային զանգվածը 50 է:

7. Որքան է ալկենի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 28
- 2) 42
- 3) 56
- 4) 70

8. Որքան է նշված ալկենի ընդհանուր բանաձևն ունեցող բոլոր միացությունների կառուցվածքային իզոմերների թիվը՝ ցիս-տրանսը ներառյալ.

- 1) 5   2) 4   3) 6   4) 3

9-10. Ածխածին և ջրածին տարրերի կայուն իզոտոպներ պարունակող էթանի և անհայտ ալկենի հավասարամոլային խառնուրդում պրոտոնների թիվը 1,4 անգամ զերսազնում է նեյտրոնների թիվը:

9. Որքան է ալկենի մոլեկուլում էլեկտրոնների թիվը.

- 1) 40   2) 32   3) 24   4) 16

10. Որքան է ալկենի մոլեկուլում կովալենտային կապերի թիվը.

- 1) 9   2) 8   3) 7   4) 6

11-12. Ածխաջրածնի մոլեկուլում ջրածնի ասունների զանգվածը 40 գ.ա.մ.-ով փոքր է ածխածնի ասունների զունարային զանգվածից, իսկ ջրածին տարրի ասունների քանակը երկու անգամ մեծ է ածխածնի ասունների քանակից:

11. Որքան է ատոմների գումարային թիվը ածխաջրածնի մոլեկուլում.

- 1) 12   2) 6   3) 9   4) 15

12. Ո՞ր նյութը կստացվի բաց շղթայով և սիմետրիկ կառուցվածքով ածխաջրածնի օքսիդացումից, եթե որպես օքսիդի նյութ օգտագործվել է կալիումի երկքրոմատը ծծմբական թթվի միջավայրում.

- 1) պրոպանաթթու
2) մեթանաթթու   3) էթանաթթու
4) էթանոլի

13-14. Ածխաջրածնի մոլեկուլում ածխածին և ջրածին տարրերի զանգվածների հարաբերությունը 21:2 է, իսկ մեկ մոլ ածխաջրածնում ջրածնի ասունների զանգվածը 8 գ է:

13. Ո՞րն է ածխաջրածնի քիմիակամ բանաձևը.

- 1) C_7H_8 2) C_3H_8 3) C_4H_8 4) C_5H_8

14. Որքան է տրված ածխաջրածնի միհալոգեն ածանցյալի իզոմերների թիվը.

- 1) 4   2) 5   3) 3   4) 2

15. Հետևյալ նյութերից որո՞նք կարելի է ստանալ ացետիլենից երկփուլ սինթեզով.

- ա) բլորբենզոլ   բ) ձարագ   ց) էթանոլ   դ) ֆենոլ   ե) ցիկլոհեքսան
1) ա, զ   2) բ, գ, դ   3) բ, զ, ե   4) ա, բ, ե

16. Որո՞նք են x_1 և x_2 նյութերը փոխարկումների հետևյալ շղթայում.

Մեթան $\rightarrow x_1 \rightarrow$ բենզոլ $\rightarrow x_2 \rightarrow$ անիլին.

- 1) ացետիլեն, նիտրոբենզոլ   3) էթիլեն, բլորբենզոլ
2) ացետիլեն, բլորբենզոլ   4) էթիլեն, նիտրոբենզոլ

17-18. Տրված է ալկին, որի մոլային զանգվածը 42 գ/մոլ է:

17. Ո՞ր նյութը կստացվի տվյալ ածխաջրածինը կալիումի պերմանգանատի ջրային լուծույթով օքսիդացնելիս.

- 1) պրոպանդիոլ-1,2   3) պրոպանոլ-1
2) պրոպանոլ-2   4) պրոպանդիոլ-1,3

18. Ո՞ր նյութը հիմնականում կստացվի տվյալ ածխաջրածինը հիդրատացնելիս.

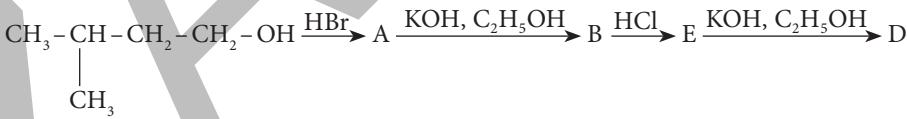
- 1) պրոպանոլ-2   3) պրոպանդիոլ-1,3
2) պրոպանդիոլ-1,2   4) պրոպանոլ-1

19. Ըստ փոխարկումների հետևյալ շղթայի՝ որքան է ստացված D նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 60   2) 44   3) 46   4) 30

20. Ըստ փոխարկումների հետևյալ շղթայի՝ որքան է ստացված D նյութի մոլեկուլում սիգմա կապերի թիվը.

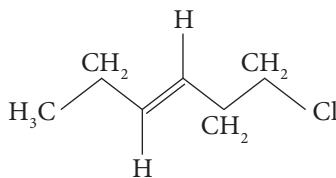

- 1) 12   2) 14   3) 15   4) 11

21. Ածխաջրածնի հիդրոքլորացումը հանգեցրել է $\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{Cl}_2$ բանաձևով նյութի առաջացմանը: Ո՞րը կհամապատասխանի սկզբնական ածխաջրածնի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածին.

- 1) 56   2) 44   3) 42   4) 54

22. Ո՞րն է հետևյալ կառուցվածքային բանաձևն ունեցող նյութի անվանումը.

- 1) ցիս-1-քլորին-3
- 2) տրանս-1-քլորին-3
- 3) տրանս-6-քլորին-3
- 4) ցիս-6-քլորին-3

23. Ինչ հիբրիդային վիճակում է գտնվում ածխածնի կենտրոնական ատոմն ալենի՝ $\text{CH}_2=\text{C}=\text{CH}_2$, մոլեկուլում.

- 1) sp^2
- 2) sp^3
- 3) dsp^2
- 4) sp

24-25. Ալիկանից և պրոպանից կազմված հալասարամուային խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը 49 է:

24. Որքան է ալկինում ածխածնի զանգվածային բաժինը (%).

- 1) 86,89
- 2) 87,89
- 3) 88,89
- 4) 89,89

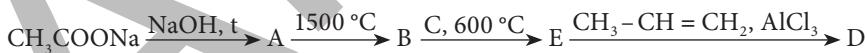
25. Որքան է իզոմերային ալկիններում մեթիլ խմբերի գումարային թիվը.

- 1) 6
- 2) 4
- 3) 5
- 4) 3

26. Ո՞ր նյութերին է քիմիական հատկություններով առավել նման հետևյալ՝ $\text{CH}_2=\text{CH}-(\text{CH}_2)_n-\text{CH}=\text{CH}_2$, բանաձևով դիենը, եթե $n \geq 1$.

- 1) ցիլոալկաններին
- 2) ալկիններին
- 3) արեններին
- 4) ալկեններին

27-28. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

27. Որքան է E օրգանական նյութի մոլեկուլում sp^2 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների թիվը.

- 1) 6
- 2) 4
- 3) 2
- 4) 5

28. Որքան է D օրգանական նյութի մոլեկուլում sp^3 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների թիվը.

- 1) 3
- 2) 7
- 3) 6
- 4) 2

29-30. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

29. Որքան է E օրգանական նյութի մոլեկուլում ածխածնի զանգվածային բաժինը (%).

- 1) 64,4   2) 66,4   3) 63,4   4) 68,4

30. Որքան է D օրգանական նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 154   2) 168   3) 182   4) 196

31-32. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

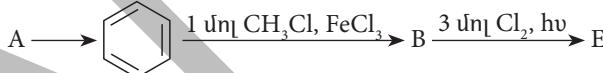
31. Որո՞նք են A, B, E օրգանական նյութերի անվանումները համապատասխանաբար.

- 1) թենզոլ, էթիլթենզոլ, վինիլթենզոլ
2) թենզոլ, վինիլթենզոլ, էթիլթենզոլ
3) ստիրոլ, էթիլթենզոլ, վինիլթենզոլ
4) թենզոլ, վինիլթենզոլ, ստիրոլ

32. Որքան է D օրգանական նյութի մոլեկուլում sp^2 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների թիվը.

- 1) 8   2) 7   3) 6   4) 0

33-34. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

33. Որքան է E օրգանական նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 195,5   2) 160   3) 124,5   4) 231

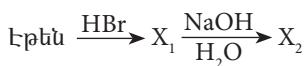
34. Որո՞նք են A և B օրգանական նյութերի անվանումները համապատասխանաբար.

- 1) ացետիլեն, բախոլ
2) մեթան, ստիրոլ
3) մեթան, տողուոլ
4) ացետիլեն, տողուոլ

35. Համապատասխանեցրեք ածխաջրածնի բանաձևը և դրա լաբորատոր եղանակով ստացման համար անհրաժեշտ ելանյութի բանաձևը.

Ածխաջրածնի բանաձև	Ելանյութի բանաձև
ա) CH_4	1) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{OH}$
բ) $\text{CH}_3 - \text{CH}_3$	2) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{Cl}$
զ) $\text{CH}_2 = \text{CH}_2$	3) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{Cl}$
դ) $\text{CH} \equiv \text{CH}$	4) CH_3COONa
	5) CaC_2
	6) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{COONa}$

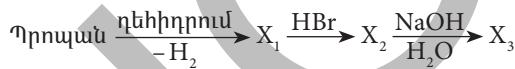
36. Ըստ փոխարկումների հետևյալ շղթայի՝ որո՞նք են X_1 և X_2 օրգանական նյութերը.

- 1) $\text{C}_2\text{H}_4\text{Br}_2$, $\text{CH}_2\text{OH}-\text{CH}_2\text{OH}$
 2) $\text{C}_2\text{H}_4\text{Br}_2$, $\text{CH}_3\text{C}(=\text{O})\text{H}$

- 3) $\text{C}_2\text{H}_5\text{Br}$, $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$
 4) $\text{C}_2\text{H}_5\text{Br}$, $\text{CH}_3\text{C}(=\text{O})\text{H}$

37. Ըստ փոխարկումների հետևյալ շղթայի՝ որո՞նք են X_1 , X_2 և X_3 օրգանական նյութերը.

- 1) պրոպին, 1-բրոմապրոպան, պրոպանալ
 2) պրոպան, 2-բրոմապրոպան, պրոպանոլ-2
 3) պրոպեն, 2-բրոմապրոպան, պրոպանոլ-2
 4) պրոպին, 1-բրոմապրոպան, պրոպանոլ-1

38–39. Տրված է փոխարկումների հետևյալ շղթան՝ $\text{CH}_3\text{COOH} \rightarrow X \rightarrow \text{CH}_4$:

38. Ո՞րն է X նյութն ըստ շղթայի.

- 1) ացետիլեն
 2) նատրիումի ացետատ
 3) մեթանոլ
 4) մեթանալ

39. Որքան է sp^3 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների թիվը X նյութի մեջ մոլեկուլում.

- 1) 4   2) 3   3) 2   4) 1

40–41. Տրված են հետևյալ նյութերը.

- ա) քլորաջրածին
 բ) թթվածին
 գ) արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթ
 դ) բրոմ

40. Որո՞նց հետ կարող է փոխազդել պրոպենը.

- 1) ա, թ, դ   2) թ, գ, դ   3) ա, թ, գ   4) գ, դ

41. Ո՞ր նյութը կստացվի ըստ Ֆրիդել-Կրաֆտսի պրոպենի և բենզոլի փոխազդեցությունից.

- 1) տոլուոլ   3) պրոպիլբենզոլ
2) էթիլբենզոլ   4) իզոպրոպիլբենզոլ

42. Համապատասխանեցրեք իզոմերների անվանումները և տեսակները.

Իզոմերի անվանում	Տեսակ
ա) ցիս-1,2-երկլորբութեն և տրանս 1,2-երկլորբութեն	1) միջդասային
բ) 2,4-երկմեթիլառանոլ-3 և 2,4-երկմեթիլառանոլ-1	2) ածխածնային կմախրի
գ) 3-մեթիլբութին -1 և պենտադիեն-1,3	3) ֆունկցիոնալ խմբի ռիդրի
դ) ն-պենտան և 2,2-երկմեթիլառոպան	4) կապի ռիդրի 5) երկրաչափական

43. Ո՞րն է X նյութը փոխարկումների հետևյալ շղթայում. Էթանոլ $\rightarrow$ X $\rightarrow$ բութան.

- 1) բութանոլ-1   3) բրոմէթան
2) էթան   4) էթիլեն

44. Հետևյալ նյութերից ո՞րն է արդյունաբերության մեջ ացետիլենի ստացման բնական հումքը.

- 1) կալցիումի կարբիդը   3) կոքար
2) բնական գազը   4) բնուղինը

45. Որքան է մեթիլ խմբերի թիվը 3-բրոմ-2-մեթիլառանտանի դեհիդրոբրոմացման արգասիքի մոլեկուլում.

- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 5

46. Որքան է տոլուոլից ստացված իզոմեր միաբրոմածանցյալների հնարավոր թիվը.

- 1) 1   2) 2   3) 3   4) 4

47-48. Տրված են հետևյալ նյութերը.

- ա) ֆենոլ   թ) ացետոն   զ) թլորէթան   դ) ացետալդեհիդ   ե) մրջնաթթու

47. Որո՞նց հետ կփոխազդի NaOH-ը.

- 1) ա, թ, ե   2) թ, գ, ե   3) ա, գ, ե   4) ա, գ, դ

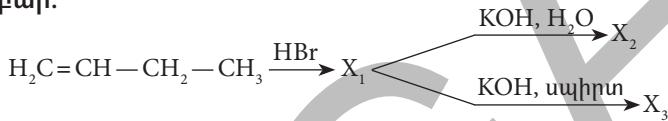
48. Ո՞ր անօրգանական նյութը կստացվի մրջնաթթվի և NaOH –ի փոխազդեցության օրգանական արգասիքի և արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի փոխազդեցությունից.

1) նատրիումի օքսիդ	3) նատրիումի կարբոնատ
2) նատրիումի հիդրիդ	4) նատրիումի հիդրոկարբոնատ

49. Եթանոլի և խիտ ծծմբական թթվի խառնուրդը տաքացրել են 140°C -ից բարձր ջերմաստիճանում: Ո՞րն է առաջացած օրգանական միացության մոլեկուլում դրական և բացասական օքսիդացման աստիճան ցուցաբերող տարրերի զանգվածների հարաբերությունը համապատասխանաբար.

1) 6:1	2) 8:1	3) 1:8	4) 1:6

50. Ըստ փոխարկումների հետևյալ շղթայի՝ որո՞նք են X_1 , X_2 , X_3 նյութերը համապատասխանաբար.

- 1) 2-բրոմապրոպան, բութանոլ-1, 2-բութեն
- 2) 1-բրոմապրոպան, բութանոլ-1, բութանալ
- 3) 2-բրոմբութան, բութանոլ-2, 2-բութեն
- 4) 1-բրոմբութան, բութանոլ-2, բութան

51. Դեկանը կրեկինգի ենթարկելիս գոյացել է միայն երկու ածխաջրածինների խառնուրդ: Դրանցից մեկի մոլեկուլը կազմված է 18 ատոմից: Ո՞րն է մյուս ածխաջրածին անվանումը.

1) մեթան	2) էթան	3) պրոպան	4) բութան

52. Տաքացման պայմաններում 1,2-երկբրոմ-3-մեթիլբութանի և մետաղական մագնեզիումի փոխազդեցությունից ո՞ր միացությունը կստացվի.

1) 1-բրոմ-2-պրոպեն	3) 2-մեթիլ-1-բութեն
2) 3-մեթիլ-1-բութեն	4) 2-մեթիլ-ցիկլոբութան

53. Ինչպիսի՞ն է σ - և π -կապերի հարաբերությունը բութանոլ-1-ի դեհիդրատացման արգասիքի մոլեկուլում.

1) 8:1	2) 10:1	3) 12:1	4) 11:1

54-55. Ըստ փոխարկումների հետևյալ շղթայի՝ $C_2H_5Cl \rightarrow X \rightarrow CH_3COOH$.

54. Որո՞նք կարող են լինել X միացությունը հետևյալ նյութերից.

ա) էթեն	բ) բութան	գ) էթանալ	դ) էթանոլ	ե) էթանոնիոլ
1) ա, գ	2) բ, զ, ե	3) զ, դ, ե	4) բ, դ	

55. Որքան է բութանից քացախաթթվի ստացման ռեակցիայի հավասարման քանակափական գործակիցների գումարը.

- 1) 10   2) 12   3) 20   4) 13

56. Ո՞ր ալկենը կստացվի 2,3-երկմեթիլպենտանոլ-2-ի դեհիդրատացումից.

- 1) 2,3-երկմեթիլբութեն-2   3) 3,4-երկմեթիլպենտեն-2
2) 2,3-երկմեթիլպենտեն-2   4) 2,3-երկմեթիլպենտեն-3

57. Հետևյալ ՞ո՞ նյութերից մեկ փուլով կարելի է ստանալ 2-բրոմ-2-մեթիլբութան.

- ա) 2 մեթիլբութեն-1   զ) 3-մեթիլբութեն-1
բ) պենտեն-1   դ) 2-մեթիլբութեն-2
1) ա, բ   2) ա, դ   3) բ, զ   4) բ, դ

58. Համապատասխանեցրեք իզոմերների անվանումները և տեսակները.

Իզոմերների անվանում	Տեսակ
ա) երկմեթիլցիկլոպրոպան և պենտեն-1	1) ածխածնային կմախքի
բ) ցիս-3,4-երկմեթիլինքսեն-3 և տրանս-3,4-երկմեթիլինքսեն-3	2) միջդասային
զ) պենտադիեն-1,3 և պենտադիեն-1,4	3) ֆունկցիոնալ խմբի դիրքի
դ) ն-պրոպիլամին և իզոպրոպիլամին	4) բազմակի կապի 5) երկրաչափական

59. Ո՞ր առնչությամբ է ճիշտ որոշվում ո թվով ածխածնի ատոմներ պարունակող ալկենի մոլեկուլում էլեկտրոնների թիվը՝ N.

- 1) $N = 14n + 2$ 2) $N = 8n$ 3) $N = 14n$ 4) $N = 8$

60. Քանի՞ կովալենտային կապ է առկա ո թվով ածխածնի ատոմներ պարունակող ալկենի մեկ մոլեկուլում.

- 1) $3n - 1$ 2) $3n + 1$ 3) $3n$ 4) $3 + n$

61. $C_5H_{11}Br$ միացությունը կալիումի իդրոքսիդի սպիրտային լուծույթի հետ փոխագումաքանակի առաջացել է ցիս-տրանս իզոմերներ ունեցող ալկեն: Ո՞ր նյութից կարող է ստացվել այդ ալկենը.

- 1) 1-բրոմապենտան   3) 1-բրոմ-3-մեթիլբութան
2) 2-բրոմ-2-մեթիլբութան   4) 2-բրոմապենտան

62. Ինչ նյութեր կառաջանան էթենի և էթինի խառնուրդն ավելցուկով բրոմաջրի մեջ անցկացնելիս.

- 1) CO_2 և քառաբրումէթան   3) էթենի և էթինի խառնուրդ
2) CO_2 և երկբրումէթան   4) 1,2-երկբրումէթան և 1,1,2,2-քառաբրումէթան

63. Ո՞ր նյութերի ավելացումով կարելի է մեծացնել բենզինի ճայթյունային կայունությունը.

- ա) հեքսան բ) տոլուոլ գ) իզոօկտան դ) մեթանոլ ե) քառակարբոնաթիվապար
- 1) ա, բ, դ 2) ա, գ, դ, ե 3) բ, գ, ե 4) բ, դ, ե

64. Սենյակային ջերմաստիճանում խառնել են ազոտի (II) օքսիդ, էթեն և ռեակցիայի համար անհրաժեշտ քանակով թթվածին: Ո՞րը չի կարող լինել ռեակցիայի ավարտից հետո գոյացած գազային խառնուրդի միջին մոլային գանգվածը (գ/մոլ).

- 1) 52 2) 41 3) 40 4) 32

65. Էթինի, էթանի և ջրածնի հավասարամոլային խառնուրդը բրոմաջրով անցկացնելիս սրվակի գանգվածը մեծացել է ա գրամով: Նոյն ծավալով սկզբնական խառնուրդը նախապես տաքացրած պլատինե կատալիզատորի վրայով անցկացնելուց հետո բրոմաջրի մեջ մղելիս սրվակի գանգվածն ավելացել է ե գրամով: Ո՞րն է և ե մեծությունների ճիշտ փոխհարաբերությունը.

- 1) $a = b$ 2) $a > b$ 3) $a < b$ 4) $a = 2b$

66. Ալկինը քլորաջրածնի հետ փոխազդելիս առաջանում է 2-քլոր-4-մեթիլ-1-պենտեն: Ո՞ր միացությունը հիմնականում կստացվի, եթե նոյն ալկինը 1:2 մոլային հարաբերությամբ փոխազդի քլորի հետ.

- 1) 1,1-երկլոր-4-մեթիլպենտան 3) 1-քլոր-4-մեթիլ-1-պենտեն
2) 1,1,2,2-քառաքլոր-4-մեթիլպենտան 4) 1,2,2-եռքլոր-4-մեթիլ-1-պենտեն

67. Ալկենի հիդրոքլորացումից ստացվում է 3-քլոր-2,5-երկմեթիլեքսան: Նոյն ալկենի հիդրոմից ստացվում է ալկան: Ո՞ր ալկիլհալոգենիդից կարող էր վերջինս ստացվել Վյուրցի ռեակցիայով.

- 1) 1-քրոմբուրան 3) 1-քրոմ-2-մեթիլպրոպան
2) 2-քրոմբուրան 4) 2-քրոմ-2-մեթիլպրոպան

68. Երկու տարբեր անոթներում պլատին կատալիզատորի առկայությամբ դեհիդրման են ենթարկել ա գ հեքսան և բ գ ցիլոհեքսան: Պարզվել է, որ երկու դեպքում էլ բենզոլի հետ միասին անջատվել է ջրածնի նոյն ծավալը: Ո՞րն է ա-ի և բ-ի ճիշտ փոխհարաբերությունը.

- 1) $a = b$ 2) $a > b$ 3) $a = 0,77b$ 4) $a = 0,5b$

69. Նոնանը կրեկինգի ենթարկելիս գոյացել է միայն ալկանի և ալկենի խառնուրդ: Դրանցից մեկը հիդրատացնելիս ստացվել է 2-պրոպանոլ: Մյուս ածխաջրածինը տաքացրել են պլատին կատալիզորդի առկայությամբ 300°C -ում: Ո՞րն է վերջին ռեակցիայի արդասիքը.

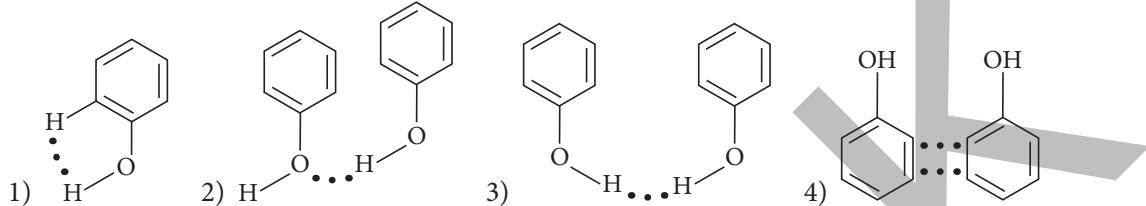
- 1) տոլուոլ 2) քսիլոլ 3) բենզոլ 4) ֆենոլ

3.2. Հիագեցած (ալկեններ, ալկիններ, ալկաղիեններ) և արոմատիկ ածխաջրածիններ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	5, 2, 1, 3	24	3	47	3
2	1	25	4	48	4
3	3	26	4	49	4
4	1	27	1	50	3
5	3	28	1	51	4
6	3	29	2	52	2
7	3	30	3	53	4
8	3	31	1	54	4
9	3	32	3	55	4
10	1	33	4, 6, 2, 5	56	2
11	1	34	1	57	2
12	3	35	4	58	2, 5, 4, 3
13	1	36	3	59	2
14	1	37	3	60	3
15	1	38	2	61	4
16	1	39	4	62	4
17	1	40	1	63	3
18	1	41	4	64	1
19	2	42	5, 3, 1, 2	65	3
20	2	43	3	66	2
21	4	44	2	67	3
22	2	45	2	68	3
23	4	46	4	69	3

3.3. ՍՊԻՐՏՆԵՐ ԵՎ ՖԵՆՈԼՆԵՐ

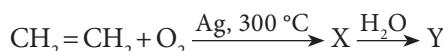
1. Ո՞ր գծապատկերն է ճիշտ արտահայտում ֆենոլի մոլեկուլների ասոցումը ջրածնային կապով.

2. Համապատասխանեցրեք ելանյութերը և ստացված օրգանական վերջանյութի դասը.

Ելանյութ	Վերջանյութ
ա) $\begin{array}{c} \text{H}_2\text{C} \text{--- OH} \\ \\ \text{H}_2\text{C} \text{--- OH} \end{array}$ + Na	1) ալկան
բ) $\begin{array}{c} \text{H}_2\text{C} \text{--- OH} \\ \\ \text{HC} \text{--- OH} \end{array}$ + HNO_3	2) ալկոհոլատ
շ) $\begin{array}{c} \text{H}_2\text{C} \text{--- OH} \\ \\ \text{H}_2\text{C} \text{--- Cl} \\ \\ \text{H}_2\text{C} \text{--- Cl} \end{array}$ + $2\text{H}_2\text{O}$	3) էսթեր
դ) $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_3 \xrightarrow{\text{KMnO}_4, \text{H}_2\text{O}}$	4) եռատոմ սպիրտ 5) երկատոմ սպիրտ 6) միատոմ սպիրտ

3-4. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

3. Ո՞րն է X նյութի անվանումը.

1) էթիլենօքինոլ	3) քացախաթթու
2) էթիլենօքսիդ	4) քացախալինիդ

4. Որքան է sp^3 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների թիվը Y նյութի մոլեկուլում.

1) 2	2) 1	3) 4	4) 3

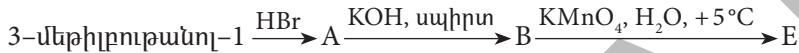
5. Ո՞րն է ո թվով ածխածնի ատոմ պարունակող սահմանային միատոմ սպիրտներում կովալենտային կապերի թվի որոշման բանաձևը.

- 1) $3n + 2$ 2) $3n + 1$ 3) $3n - 1$ 4) $3n - 2$

6. Ո՞րն է ո թվով ածխածնի ատոմ պարունակող սահմանային երկատոմ սպիրտներում կովալենտային կապերի թվի որոշման բանաձևը.

- 1) $3n + 1$ 2) $3n + 3$ 3) $3n + 2$ 4) $3n$

7-8. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

7. Որքան է B նյութի մոլեկուլում մեթիլ խմբերի թիվը.

- 1) 3   2) 1   3) 2   4) 0

8. Որքան է E նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 104   2) 102   3) 108   4) 105

9-10. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

9. Որքան է B նյութի մոլեկուլում sp^2 հիբրիդային վիճակում գտնվող ատոմների թիվը.

- 1) 4   2) 3   3) 2   4) 0

10. Ո՞րն է D նյութը.

- 1) ածուխ   2) օզոն   3) ֆոսֆոր   4) ծծումբ

11-12. Տրված են հետևյալ նյութերի անվանումները. ա) մեթանոլ, բ) ֆենոլ, ց) էթիլենօղիկոն, դ) մեթանաթթու

11. Ո՞ր շարքում են այդ նյութերը դասավորված ըստ նրանց թթվային հատկությունների աճի.

- 1) դ, ա, բ, զ   2) ա, զ, բ, դ   3) բ, զ, ա, դ   4) զ, ա, դ, բ

12. Ո՞ր նյութերը կփոխազդեն նատրիումի հիդրօքսիդի ջրային լուծույթի հետ.

- 1) ա, բ   2) ա, զ, դ   3) բ, զ, դ   4) ա, դ

13. Համապատասխանեցրեք սպիրտի բանաձևը, քլորաջրածնի հետ դրա փոխագղեցության արգասիք ալկիլալոգենիդի և դրա դեհիդրոքլորացման արգասիք ալկենի անվանումները.

Սպիրտի բանաձև	Ալկիլալոգենիդի անվանում	Ալկենի անվանում
ա) $\text{CH}_3 - \underset{\text{CH}_3}{\text{CH}} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{OH}$	1) 2-քլորբութան	Ա) 3-մեթիլբութեն-1
բ) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \underset{\text{OH}}{\text{CH}} - \text{CH}_3$	2) 1-քլոր-3-մեթիլբութան	Բ) 2-մեթիլբութեն-2
գ) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \underset{\text{OH}}{\text{C}} - \text{CH}_3$	3) 2-քլոր-3-մեթիլբութան	Գ) բութեն-1
դ) $\text{CH}_3 - \underset{\text{OH}}{\text{CH}} - \underset{\text{CH}_3}{\text{CH}} - \text{CH}_3$	4) 1-քլորբութան	Դ) բութեն-2
	5) 2-քլոր-2-մեթիլբութան	Ե) 2-մեթիլբութեն-1

Ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճշշտ.

- 1) ա2Ա, բ1Դ, զ5Բ, դ3Բ
2) ա2Ա, բ1Գ, զ5Ե, դ2Բ
3) ա2Ա, բ1Դ, զ5Ե, դ3Բ
4) ա3Բ, բ3Դ, զ4Ա, դ1Բ

14. Ո՞ր հատկանիշներն են հաստատում ֆենոլի մոլեկուլում բենզոլային օղակի աղեցությունը ($-\text{OH}$) ֆոնսկցիոնալ խմբի հատկությունների վրա.

- ա) Փենոլային ($-\text{OH}$) խմբի ջրածինը դառնում է առավել շարժունակ, քան ($-\text{OH}$) խմբի ջրածնի աստոմը՝ միատում սպիրտներում
բ) Էլեկտրոնային խտությունը բենզոլային օղակի 2,4,6 դիրքերում մեծանում է
գ) Փենոլը, ի տարրերություն միատում սպիրտների, փոխազդում է ալկալիների նոսր լուծույթների հետ
դ) Փենոլը, ի տարրերություն բենզոլի, փոխազդում է բրոմաջրի հետ

- 1) ա, բ, զ, դ   2) ա, գ, դ   3) բ, գ   4) ա, զ

15. Ո՞ր հատկանիշներն են հաստատում ֆենոլի մոլեկուլում ($-\text{OH}$) ֆոնսկցիոնալ խմբի աղեցությունը բենզոլային օղակի հատկությունների վրա.

- ա) Փենոլային ($-\text{OH}$) խմբի ջրածինը առավել շարժունակ է, քան ($-\text{OH}$) խմբի ջրածնի աստոմը՝ միատում սպիրտներում
բ) ($-\text{OH}$) խմբի աղեցությամբ էլեկտրոնային խտությունը բենզոլային օղակի 2,4,6 դիրքերում մեծանում է
գ) Փենոլը, ի տարրերություն միատում սպիրտների, փոխազդում է ալկալիների նոսր լուծույթների հետ
դ) Փենոլը, ի տարրերություն բենզոլի, փոխազդում է բրոմաջրի հետ

- 1) ա, բ, զ, դ   2) բ, դ   3) ա, զ, դ   4) ա, զ

16. Որո՞նք են բաց թողած բառերը համապատասխանաբար.

Սպիրոներն ավելի _____ թթուներ են, քան ջուրը. Դա կարելի է բացատրել ալկիլ ու ալդիկաների _____ հատկությամբ, ըստ որի՝ ալկիլ ու ալդիկալը վանում է C-O կապի էլեկտրոնային խոռոչունը դեպի թթվածնի առում և _____ O-H կապի թևուանությունը:

- 1) ուժեղ, էլեկտրոնուակցեապտոր, փոքրացնում է
- 2) թույլ, էլեկտրադրոնոր, բարձրացնում է
- 3) թույլ, էլեկտրադրոնոր, փոքրացնում է
- 4) թույլ, էլեկտրոնուակցեապտոր, բարձրացնում է

17-18. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

17. Հետևյալ նյութերից որո՞նք կարող են լինել համապատասխանաբար A և B նյութերի ստացման ռեակցիաների կատալիզատորներ.

- 1) Ni և KOH
- 2) Ni և H_3PO_4
- 3) HgSO_4 և HNO_3
- 4) Pt և Fe

18. Հետևյալ նյութերից ո՞րը կարող է լինել B նյութը.

- 1) պրոպանդիոլ-1,2
- 2) պրոպանոլ-2
- 3) պրոպեն
- 4) երկարողակերպեր

19-20. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

19. Որո՞նք են A և B նյութերի անվանումներն ըստ միջազգային կանոնական անվանակարգման.

- 1) բութեն-2, բութանոլ-2
- 2) բութեն-1, բութանոլ-2
- 3) բութեն-1, իզոբութիլսափիրտ
- 4) բութեն-2, մեթիլեթիլկարբինոլ

20. Որքան է B նյութի լրիվ այրման ռեակցիայի հավասարման գործակիցների գումարը.

- 1) 14
- 2) 15
- 3) 16
- 4) 12

21-22. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

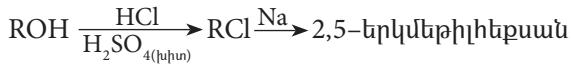
21. Որքան է R ռադիկալում առաջնային ածխածնի ատոմների թիվը.

- 1) 3
- 2) 2
- 3) 4
- 4) 1

22. Ո՞ր գիտնականի անունով է կոչվում Երկրորդ ռեակցիան.

- 1) Մենդելեևի   2) Դյումայի   3) Կուչերով   4) Վյուրցի

23-24. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

23. Որքան է R ռադիկալում մեթիլ խմբերի թիվը.

- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 1

24. Ո՞րն է ալկիլորիդի անվանումը.

- 1) 1-քլոր-2-մեթիլպրոպան   3) 2-մեթիլ-3-քլորպրոպան
2) 2-քլորպրոպան   4) 1-քլորպրոպան

25. Կալիումի իիդրօքսիդի ջրային լուծույթը հետևյալ նյութերից որո՞նց հետ կարող է փոխազդել համապատասխան ջերմաստիճանում.

- ա) մեթիլացետատ   բ) ֆենոլ   ց) պլոպանոլ-1   դ) ետոլեին   ե) մեթանոլ
1) բ, զ, դ, ե   2) ա, զ, դ   3) ա, բ, դ   4) բ, զ, ե

26-27. Էթիլսպիրտի և երկմեթիլեթերի ա գ խառնուրդի լրիվ ալրման արգասիքները կալցիումի հիդրօքսիդի լուծույթի մեջ անցկացնելիս ստացվել է չեզոք աղ:

26. Որքան է ծախսված թթվածնի ծավալը (լ. ն. պ.).

- 1) 1,46 a   2) 1,046 a   3) 1,032 a   4) 2,06 a

27. Որքան է ստացված աղի զանգվածը (գ).

- 1) 4,35 a   2) 4,38 a   3) 4,45 a   4) 4,48 a

28-29. Պրոպիլսպիրտի և մեթիլէթիլեթերի ա գ խառնուրդի լրիվ ալրման արգասիքները կալցիումի հիդրօքսիդի լուծույթի մեջ անցկացնելիս ստացվել է թթու աղ:

28. Որքան է ծախսված թթվածնի ծավալը (լ. ն. պ.).

- 1) 1,62 a   2) 1,64 a   3) 1,65 a   4) 1,68 a

29. Որքան է ստացված աղի զանգվածը (գ).

- 1) 4,15 a   2) 4,55 a   3) 4,65 a   4) 4,05 a

30–31. Հազեցած միասում առաջնային սպիրուի մոլեկուլում առկա է 14 կովակենտրային կասպ.

30. Որքան է սպիրուի մոլեկուլում ածխածնի ատոմների թիվը.

- 1) 5   2) 3   3) 4   4) 2

31. Ո՞ր նյութի վերականգնումից կարելի է ստանալ նշված սպիրու.

- 1) Էթանոլ   3) պենտանալ
2) ացետոն   4) 2-մեթիլպրոպանալ

32. Քանի օրգանական վերջանյութ է հնարավոր ստանալ մեթանոլի և էթանոլի խառնուրդը խիտ ծծմբական թթվի հետ տարացնելիս ($t < 140^{\circ}\text{C}$).

- 1) 1   2) 2   3) 3   4) 4

33. Հետևյալ միացություններից ո՞րն է էթանոլի հոմոլոգ.

- 1) $\text{C}_3\text{H}_8\text{O}_2$ 2) $\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2$ 3) $\text{C}_3\text{H}_8\text{O}$ 4) $\text{C}_3\text{H}_8\text{O}_3$

34. Ո՞ր զույգ ներառված սպիրուների օքսիդացումից կետոն կստացվի.

- 1) պրոպանոլ-2, մեթանոլ
2) բութանոլ-2, պենտանոլ-1
3) 3-մեթիլբռանոլ-2, պենտանոլ-2
4) 3-մեթիլբռանոլ-1, բենզիլսպիրու

35–36. Տրված են հետևյալ ալկենները.

- ա) 3-մեթիլեթան-2
բ) 2,3-երկմեթիլպենտեն-2   զ) 2-մեթիլպենտեն-2
դ) 3-մեթիլեթան-3

35. Այդ ալկեններից որո՞նց հիդրատացումով հիմնականում կստացվի 3-մեթիլ-հեքսանոլ-3.

- 1) ա, զ   2) բ, դ   3) ա, դ   4) զ, դ

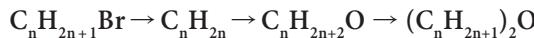
36. Այդ ալկեններից որո՞նք կունենան ցիս-տրանս իզոմերներ.

- 1) ա, զ   2) բ, դ   3) զ, դ   4) ա, դ

37. Բենզոլային օղակ պարունակող $\text{C}_7\text{H}_8\text{O}$ բանաձևն ունեցող քանի իզոմեր միացություններ կարող են փոխազդել մետաղական նատրիումի հետ.

- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 5

38. Ո՞ր շարքում է ներկայացված փոխարկումների շղթայում պայմանների և անհրաժեշտ նյութերի ճիշտ հաջորդականությունը.

- 1) KOH(սպ. լ-թ), H_2SO_4 (խխ, $180^{\circ}C$), $H_2O(H^+)$
- 2) KOH(ջր. լ-թ), $H_2O(H^+)$, H_2SO_4 (խխ, $140^{\circ}C$)
- 3) KOH(սպ. լ-թ), $H_2O(H^+)$, H_2SO_4 (խխ, $140^{\circ}C$)
- 4) KOH(սպ. լ-թ), $H_2O(H^+)$, H_2SO_4 (խխ, $180^{\circ}C$)

39. $CH_3CHOCH_2CH_3$ նյութն օքսիդացնելիս ո՞ր նյութն է ստացվում.

- 1) երկմեթիլկետոն
- 2) մեթիլեթիլկետոն
- 3) երկեթիլկետոն
- 4) բութանալ

40. Մեթիլ- և էթիլսպիրոտների խառնուրդը խիտ ծծմբական թթվի հետ տաքացնելիս ($t < 140^{\circ}C$) հիմնականում ո՞ր նյութերն են ստացվում.

- 1) երկեթիլեթեր, երկմեթիլեթեր, մեթիլեթիլեթեր
- 2) երկմեթիլեթեր, երկպրոպիլեթեր, էթիլպրոպիլեթեր
- 3) էթիլպրոպիլեթեր, երկմեթիլեթեր, մեթիլպրոպիլեթեր
- 4) երկպրոպիլեթեր, երկիզոպրոպիլեթեր, էթիլպրոպիլեթեր

41-42. Տրված են հետևյալ նյութերը.

- ա) էթանոլ   բ) մեթանոլ   գ) ջուր   դ) 1-բութանոլ

41. Ո՞ր շարքում են այդ նյութերը դասավորված ըստ մետաղական նատրիումի հետ փոխազդեցության ունակցիայի արագության մեծացման.

- 1) ա, բ, զ, դ
- 2) բ, ա, զ, դ
- 3) զ, բ, ա, դ
- 4) դ, ա, բ, զ

42. Ինչ քանակով (մոլ) գազ կանցատվի մեկական մոլ նշված նյութերի խառնուրդի և անհրաժեշտ քանակով նատրիումի փոխազդեցությունից.

- 1) 1
- 2) 2
- 3) 4
- 4) 6

43. Որքան է $C_4H_{10}O_2$ ընդհանուր բանաձևն ունեցող չճյուղավորված իզոմեր երկատում սպիրտների թիվը.

- 1) 2
- 2) 3
- 3) 6
- 4) 4

44. Ո՞ր դիոլը կփոխազդի պղնձի(II) հիդրօքսիդի հետ.

- 1) բութանդիոլ-1,4
- 2) բութանդիոլ-1,3
- 3) 2-մեթիլբութանդիոլ-1,4
- 4) բութանդիոլ-2,3

45. Հետևյալ արոմատիկ միացություններից ո՞րը չի պատկանում ֆենոլների դասին.

- 1) C_6H_5OH
2) HOC_6H_4OH
3) $C_6H_5CH_2OH$
4) $CH_3C_6H_4OH$

46. Որքան է մեթիլպրոպանալի վերականգնումից ստացած միացության հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 70   2) 74   3) 86   4) 88

47. Որքան է մեթիլ խմբերի թիվը Ա, Բ, Գ նյութերի մեկական մոլեկուլում համապատասխանաբար.

- Ա) 2-մեթիլպրոպանոլ-1   Բ) 3-քլորինքսանոլ-1   Գ) 2,7-երկմեթիլօկտանոլ-1

- 1) 2, 1, 3   2) 3, 2, 1   3) 3, 1, 2   4) 2, 3, 1

48. Ո՞ր փոխարկման արդյունքում չի կարող առաջանալ բազմատոմ սպիրտ.

- 1) $CH_2Cl - CHCl - CH_2Cl + 3KOH$ (ջր. լ-թ) →
2) $CH_2Cl - CH_2OH + KOH$ (ջր. լ-թ) →
3) $CH_2Cl - CH_2Cl + 2KOH$ (սպ. լ-թ) →
4) $CH_2Cl - CH_2 - CH_2OH + KOH$ (ջր. լ-թ) →

49. Քանի՞ էլեկտրոն է պարունակում էթենի և քլորի փոխազդեցության արգասիքի հիդրոլիզից առաջացած օրգանական վերջանյութի մեկ մոլեկուլը.

- 1) 15   2) 17   3) 30   4) 34

50. Ֆենոլի և բենզոլի 1:2 մոլային հարաբերությամբ խառնուրդը բրոմաջրով մշակելիս գոյացել է 3,31 գ նստվածք: Որքան է սկզբնական խառնուրդի զանգվածը (գ).

- 1) 0,5   2) 1,5   3) 2,5   4) 3,5

51. Հետևյալ միացություններից որոնք չեն փոխազդում պղնձի(II) հիդրօքսիդի հետ.

- ա) էթանալ   բ) զլիցերին   ց) էթանոլ   դ) բենզիլապիրտ
1) բ, ց   2) ա, ց   3) բ, դ   4) ց, դ

52-53. Մեկ մոլ էթիլենը Ag կատալիզատորի առկայությամբ քրվածնով օքսիդացնելիս 80 % ելքով առացիած օրգանական միացությունը հիդրոլիզել են:

52. Որքան է օքսիդացման արգասիքի մոլեկուլում բոլոր ատոմների ընդհանուր թիվը.

- 1) 6   2) 8   3) 3   4) 7

53. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդ կփոխազդի հիդրոլիզից ստացված վերջանյութի հետ.

- 1) 28   2) 40   3) 56   4) 64

54. Հետևյալ նյութերից որո՞նք կգունազրկեն բրոմաջուրը.

- ա) հեքսեն-1   բ) տոլուոլ   գ) քացախաթթու   դ) ֆենոլ   ե) բենզոլ
1) բ, զ   2) ա, ե   3) բ, դ   4) ա, դ

55. Հետևյալ միացություններից ո՞րը վերականգնելիս կստացվի մոլեկուլում 14-կովալենտային կապ պարունակող միատոմ հագեցած սպիրտ.

- 1) մեթիլպրոպանալ   3) ացետոն
2) պենտանալ   4) էթանալ

56-57. 2,3-Երկմեթիլբութանալի և պղնձի(II) հիդրօքսիդի խառնուրդի տաքացումից ստացված օրգանական վերջանյութը շիկացրել են ավելցուկով նատրիումի հիդրօքսիդի հետ:

56. Ո՞ր նյութը կստացվի սկզբնական խառնուրդը տաքացնելիս.

- 1) 2,3-Երկմեթիլբութանոլ-1   3) 2,3-Երկմեթիլբութան
2) 2,3-Երկմեթիլբութանաթթու   4) 3-մեթիլբութանոն-2

57. Ո՞ր նյութի գոլորշիները կանցատվեն նատրիումի հիդրօքսիդի հետ շիկացնելիս.

- 1) իզոբութան   3) 2,3-Երկմեթիլբութան
2) պենտան   4) 2-մեթիլբութան

3.3. Սպիրոներ և ֆենոլներ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	2	20	3	39	2
2	2, 3, 5, 5	21	1	40	1
3	2	22	4	41	4
4	1	23	1	42	2
5	1	24	1	43	4
6	2	25	3	44	4
7	3	26	1	45	3
8	1	27	1	46	2
9	1	28	4	47	1
10	4	29	4	48	3
11	2	30	3	49	4
12	3	31	4	50	3
13	1	32	3	51	4
14	4	33	1	52	4
15	2	34	3	53	4
16	3	35	3	54	4
17	2	36	4	55	1
18	2	37	3	56	2
19	2	38	3	57	4

3.4. ԱԼԴԵՀԻ ԴՆԵՐ ԵՎ ԿԱՐԲՈՆԱԹԹՈՒՆԵՐ

1. Հետևյալ ալդեհիդների՝ 2-քլորպրոպանալ, 4-մեթիլպենտանալ, 2,3-երկմեթիլպենտանալ, մեկական մոլեկուլում որքան է մեթիլենային խմբերի գումարային թիվը.

1) 4

2) 5

3) 3

4) 6

2-3. Տրված են հետևյալ ազդանյութերը.

ա) Na_2CO_3

բ) HCl

շ) CuSO_4

դ) $[\text{Ag}(\text{NH}_3)_2\text{OH}]$

ե) NaBr

զ) $\text{Cu}(\text{OH})_2$

2. Այդ ազդանյութերից որո՞նք կփոխազդեն մրջնաթթվի հետ.

1) ա, բ, դ

2) բ, դ, զ

3) ա, դ, զ

4) զ, դ, զ

3. Այդ ազդանյութերից որո՞նք կօքսիդացնեն մրջնաթթվին.

1) ա, բ

2) բ, զ

3) ա, դ

4) դ, զ

4. Ո՞ր թթուները կստացվեն համապատասխանաբար 2-մեթիլպրոպանոլ-1 և 3-մեթիլբութանալի օքսիդացումից.

1) մեթիլպրոպանաթթու, 3-մեթիլբութանաթթու

2) 2-մեթիլպրոպանաթթու, 2-մեթիլբութանաթթու

3) 2-մեթիլպրոպանաթթու, 3-մեթիլպրոպանաթթու

4) 2-մեթիլպրոպանաթթու, պենտանաթթու

5. Ո՞ր նյութը կառաջանա մեթիլպրոպանալի օքսիդացումից.

1) պրոպանալ

3) ացետոն

2) մեթիլպրոպանաթթու

4) երկմեթիլպրոպան

6. Ո՞ր զույգ նյութերի հետ կփոխազդի էթանալը.

1) H_2 , $\text{Cu}(\text{OH})_2$

2) Br_2 , Ag

3) $\text{Cu}(\text{OH})_2$, HCl

4) O_2 , CO_2

7. Հետևյալ նյութերից որո՞նց հետ կփոխազդի ֆորմալդեհիդը

ա) N_2

բ) $[\text{Ag}(\text{NH}_3)_2]\text{OH}$

շ) HNO_2

դ) $\text{Cu}(\text{OH})_2$

ե) CH_3COOH

1) բ, դ

2) ա, բ, զ

3) ա, զ

4) ա, ե

8. Հետևյալ կարբոնաթթուներից որո՞նք չեն առաջացնում ցիս-տրանս իզոմերներ.

ա) $\text{CH}_2=\text{CH}(\text{CH}_2)_{12}\text{COOH}$

զ) $\text{CH}_2=\text{CH}(\text{CH}_2)_{14}\text{COOH}$

բ) $\text{CH}_3(\text{CH}_2)_7\text{CH}=\text{CH}(\text{CH}_2)_7\text{COOH}$

դ) $\text{CH}_3(\text{CH}_2)_4\text{CH}=\text{CHCH}_2\text{CH}=\text{CH}(\text{CH}_2)_7\text{COOH}$

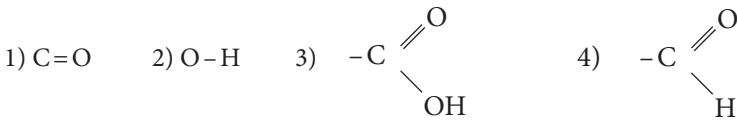
1) ա, բ

2) ա, զ

3) բ, դ

4) զ, դ

9. Ո՞րն է միահիմն կարբոնաթթուների ֆոնկցիոնալ խումբ.

10. Հետևյալ թթուներից որի՞ դիսուցման աստիճանն է առավել մեծ.

- 1) քացախաթթու
2) պրոպիոնաթթու
3) մրջնաթթու
4) ստեարինաթթու

11. Նյութերի հետևյալ անվանումներից ո՞րը չի համապատասխանում $\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_2$ ընդհանուր բանաձևին.

- 1) պենտանաթթու
2) բութանալ
3) բութանաթթու
4) պրոպանաթթու

12. Հետևյալ բանաձևներով միացություններից որոնք են ջրածնային կապեր առաջացնում.

- ա) CH_3COOH զ) CH_3CHO ի) H_2O
 բ) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OH}$ դ) CH_3COONa շ) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_3$
 1) ա, բ, զ   2) ա, բ, ի   3) բ, դ, ի   4) զ, դ, շ

13. Ո՞րն է ջրային լուծույթում քացախաթթվի դիսուցման հավասարման ուրվագիրը.

- 1) $\text{CH}_3\text{COOH} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{CHCOOH}_2^+ + \text{OH}^-$
 2) $\text{CH}_3\text{COOH} \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{CO}^- + \text{OH}^+$
 3) $\text{CH}_3\text{COOH} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{COO}^- + \text{H}_3\text{O}^+$
 4) $\text{CH}_3\text{COOH} + \text{H}_3\text{O}^+ \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{COOH}_2^+ + \text{H}_2\text{O}$

14. Քացախաթթվի լուծույթում պարունակվում են թթվի $5 \cdot 10^{19}$ մոլեկուլ և $1,8 \cdot 10^{18}$ հիդրօքսոնիում և ացետատ իոններ: Որքան է քացախաթթվի դիսուցման աստիճանը (%).

- 1) 1,77   2) 3,67   3) 2,77   4) 4,67

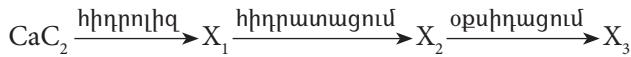
15. Հետևյալ թթուներից ո՞րն է ավելի ուժեղ.

- 1) եռքլորքացախաթթու
2) երկլորքացախաթթու
3) քլորքացախաթթու
4) քացախաթթու

16. Մանգանի աղերի առկայությամբ A ածխաջրածնի ճեղքում–օքսիդացումից առաջանում է B նյութը՝ A նյութից կրկնակի ավելի նյութաքանակով: B նյութի և II խմբի գլխավոր ենթախմբում գտնվող մետաղի փոխազդեցությունից առաջանում է D նյութը, և անջատվում է ջրածին: Ո՞ր շարք են ներառված A, B, D նյութերը համապատասխանաբար.

- 1) $\text{CH}_3\text{—CH}_3$, CH_3CHO , $(\text{CH}_3\text{COO})_2\text{Ca}$
 2) C_4H_{10} , $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{COOH}$, $(\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{COO})_2\text{Ca}$
 3) $\text{CH}_3\text{—CH}_3$, CH_3COOH , $(\text{CH}_3\text{COO})_2\text{Mg}$
 4) C_4H_{10} , CH_3COOH , $(\text{CH}_3\text{COO})_2\text{Ca}$

17–18. Տրված է փոխարկումների հետևյալ շղթան.

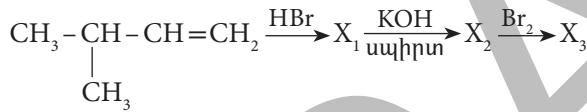
17. Որքա՞ն է X_1 , X_2 , X_3 օրգանական միացությունների մոլեկուլներում ջրածնի ատոմների գումարային թիվը.

- 1) 3   2) 5   3) 7   4) 10

18. Ի՞նչ հիբրիդային վիճակում են գտնվում ածխածնի ատոմները X_3 -ի մոլեկուլում.

- 1) sp^2 , sp^2 2) sp^3 , sp^2 3) sp , sp^3 4) sp^3 , sp

19–20. Տրված է փոխարկումների հետևյալ շղթան.

19. Որքա՞ն է X_1 , X_2 , X_3 օրգանական միացություններում ջրածնի ատոմների գումարային թիվը.

- 1) 31   2) 35   3) 37   4) 40

20. Ի՞նչ հիբրիդային վիճակում են ածխածնի ատոմները X_3 -ում.

- 1) sp^2 2) sp^3 3) sp , sp^2 4) sp^3 , sp

21–22. Սահմանացին միահիմն կարբոնաթթվի մոլեկուլում ածխածին և թթվածին տարրերի ատոմների մոլային բաժինները հավասար են.

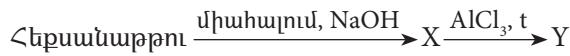
21. Որքա՞ն է ջրածնի ատոմների թիվը տրված կարբոնաթթվի մեթիլէսթերի մոլեկուլում.

- 1) 6   2) 5   3) 7   4) 10

22. Որքա՞ն է տրված կարբոնաթթվի նատրիումական աղից Դյումայի եղանակով ստացված գազի հարաբերական խտությունն ըստ ջրածնի.

- 1) 5   2) 10   3) 8   4) 22

23–24. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

23. Որքա՞ն է X նյութում ածխածնի զանգվածային բաժինը (%).

- 1) 84,65   2) 82,37   3) 83,33   4) 85,38

24. Ուեակցիաների ո՞ր տեսակին է պատկանում X նյութի փոխարկումը Y նյութի.

1) միացման	3) ձեղքման
2) տեղակալման	4) իզոմերացում

25. Մեթանալի և էթանալի հավասարամոլային խառնուրդը լրիվ հիդրելու համար պահանջվել է 11,2 L ջրածին: Ինչ զանգվածով (գ) մրջնալդեհիդ է պարունակվում սկզբնական խառնուրդում.

1) 3,75	2) 7,5	3) 15	4) 30

26. Որքան է 15 g մրջնալդեհիդն ավելցուկով արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծութով օքսիդացումից ստացված գազի ծավալը (L, ն. պ.).

1) 11,2	2) 33,6	3) 5,6	4) 22,4

27. Որքան է $C_5H_{10}O$ բանաձևով բոլոր իզոմերային ալդեհիդների մեկական մոլեկուլում $s p^3$ հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների գումարային թիվը.

1) 16	2) 15	3) 6	4) 9

28-29. Իրականացրել են հետևյալ փոխարկումները.

28. Որքան է A նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

1) 32	2) 78	3) 90	4) 106

29. Որքան է A և B նյութերի մոլեկուլներում $s p^3$ հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների գումարային թիվը.

1) 4	2) 3	3) 2	4) 1

30-31. Տրված են միասում սպիրուները. ա) մեթանոլ, բ) էթանոլ, գ) 2,2-երկմեթիլսպրոպանոլ-1, դ) պրոպանոլ-2.

30. Տրված սպիրուներից որնք չեն կարող ստացվել համապատասխան ալկենի հիդրատացումով.

1) ա, գ	2) ա, բ	3) բ, զ	4) զ, դ

31. Տրված սպիրուներից ո՞րն է իզոմեր երկմեթիլեթերին.

1) դ	2) զ	3) բ	4) ա

32. Համապատասխանեցրեք ելանյութերը և օրգանական վերջանյութերը.

Ելանյութեր	Վերջանյութեր
w) $\text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH}_3 + \text{H}_2\text{O}$	1) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH} = \text{O}$
p) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH} = \text{O} + \text{Cu}(\text{OH})_2$	2) $\text{CH}_3 - \text{CO} - \text{CH}_3$
q) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH} = \text{O} + \text{H}_2$	3) $\text{CH}_3 - \text{CHOH} - \text{CH}_3$
η) $\text{CH}_3 - \text{CHOH} - \text{CH}_3 \xrightarrow{\text{CuO}, t}$	4) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{COOH}$ 5) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2\text{OH}$ 6) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CHO}$

33. Համապատասխանեցրեք ելանյութերը և վերջանյութերը.

Ելանյութեր	Վերջանյութեր
w) $\text{CH} \equiv \text{CCH}_2\text{CH}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow$	1) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH} = \text{O}$
p) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH} = \text{O} + 2\text{Cu}(\text{OH})_2 \rightarrow$	2) $\text{CH}_3\text{COCH}_2\text{CH}_3$
q) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH} = \text{O} + \text{H}_2 \rightarrow$	3) $\text{CH}_3\text{CHOHCH}_3$
η) $\text{CH}_3 - \underset{\text{OH}}{\text{CH}} - \text{CH}_3 \xrightarrow{\text{CuO}, t}$	4) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{COOH} + \text{Cu}_2\text{O} + 2\text{H}_2\text{O}$ 5) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OH}$ 6) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH} + 2\text{CuO} + \text{H}_2\text{O}$ 7) $\text{CH}_3\text{CO CH}_3 + \text{H}_2\text{O}$

34. Ո՞րն է նախադասության ճիշտ շարունակությունը.

«Էթանալի եռման ջերմաստիճանը էթանոլի եռման ջերմաստիճանից ցածր է, որովհետև»:

- 1) Էթանալի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը մեծ է էթանոլի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածից
- 2) Էթանոլի մոլեկուլում բացակայում է թույլ π -կապը
- 3) Էթանալի մոլեկուլում ավելի քիչ թվով ջրածնի աստմներ են պարունակվում
- 4) Էթանալի մոլեկուլների միջև ջրածնային կապեր չեն առաջանում

35-36. Լրիվ այրել են ացետոնի և պրոպանալի եղանական խառնուրդ.

35. Որքան է ծախսված թթվածնի ծավալը (լ. ն. պ.).

- 1) 1,545 b   2) 0,386 b   3) 2,207 b   4) 1,454 b

36. Ինչ զանգվածով (գ) խառնուրդ կստացվի սկզբնական խառնուրդը ջրածնով վերականգնելիս.

- 1) 1,0345 b   2) 1,276 b   3) 2,726 b   4) 2,762 b

37-38. Միահիմն հագեցած կարբոնաթրուն քլորացնելիս ստացվել է երկլորածանցյալ ռուս քլորի զանգվածային բաժինը 45,22 % է:

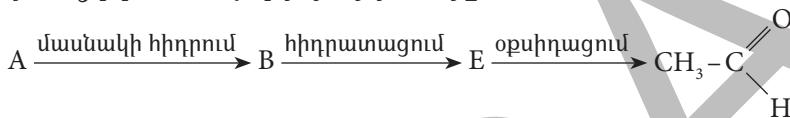
37. Որքան է ելային թթվում թթվածնի զանգվածային բաժինը (%).

- 1) 36,4   2) 46,5   3) 36,5   4) 46,4

38. Ո՞ր ալիքի կարող է ստացվել ելային թթուն.

- 1) 2-Ալիքի բութանալ   3) Էթանալ
2) պենտանալ   4) բութանալ

39-40. Իրականացվել են հետևյալ փոխարկումները.

39. Որքան է E նյութի մեկ մոլեկուլում սիգմա կապերի թիվը.

- 1) 14   2) 5   3) 9   4) 8

40. Ո՞ր նյութը կստացվի համապատասխան պայմաններում A նյութի հիդրատացումից.

- 1) Էթանալ   2) Էթանոլ   3) Մեթանալ   4) Մեթանոլ

41. Համապատասխանեցրեք հագեցած միահիմն կարբոնաթթվի անվանումը և նույն թվով ածխածին պարունակող թթուների թիվը.

Անվանում	Համապատասխան թթուների թիվ
ա) պրոպանաթթու	1) 2
բ) բութանաթթու	2) 1
գ) պենտանաթթու	3) 3
դ) էթանաթթու	4) 4
	5) 5
	6) 6

42. Քացախաթթուն տաքացրել են ջուր խլոր նյութի առկայությամբ: Որքան է ստացված նյութում սիգմա կապերի թիվը.

- 1) 14   2) 12   3) 10   4) 8

43. Որքան է $C_4H_8O_2$ բանաձևով իզոմերային թթուների մոլեկուլների ածխաջրածնային ռադիկալներում առաջնային ածխածնի ատոմների գումարային թիվը.

- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 6

44–45. Մեկական մոլ քացախսաթթվի, ֆենոլի և էթանոլի խառնուրդը չեղոքացրել են նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթով:

44. Որքան է ծախսված ալկալու քանակը (մոլ).

- 1) 1   2) 2   3) 3   4) 4

45. Որքան է օրգանական աղերի մոլային զանգվածների (գ/մոլ) գումարը.

- 1) 198   2) 122   3) 156   4) 238

3.4. Ալեհիդներ և կարբոնաթթուներ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	16	4	31	3
2	3	17	4	32	2, 4, 5, 2
3	4	18	2	33	2, 4, 5, 7
4	1	19	1	34	4
5	2	20	2	35	1
6	1	21	1	36	1
7	1	22	3	37	1
8	2	23	3	38	4
9	3	24	4	39	4
10	3	25	2	40	1
11	2	26	1	41	2, 1, 4, 2
12	2	27	1	42	2
13	3	28	1	43	2
14	1	29	4	44	2
15	1	30	1	45	1

3.5. ԷՍԹԵՐՆԵՐ, ՃԱՐՊԵՐ, ԱԾԽԱԶՐԵՐ

1. Խիտ ծծմբական թթվի առկայությամբ փոխազդել են քացախաթթուն և թթվածնի
¹⁸Օ իզոտոպ պարունակող էթանոլը: Որքան է ստացված էսթերի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 66   2) 88   3) 90   4) 101

2. Խիտ ծծմբական թթվի առկայությամբ փոխազդել են քացախաթթուն և թթվածնի
¹⁸Օ իզոտոպ պարունակող էթանոլը: Որքան է ստացված էսթերի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 66   2) 90   3) 92   4) 101

3. Էթիլացետատի և անհայտ օրգանական միացության մեկական մոլ խառնուրդի լրիվ հիդրոլիզի համար պահանջվել է 1 մոլ կալիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթ: Ո՞րն է անհայտ օրգանական միացության անվանումը.

- 1) մեթիլացետատ   3) տողուղի
2) գլիցերինի եռօլեատ   4) քացախաթթվի անհիդրիդ

4. Մեթիլացետատի և անհայտ օրգանական միացության մեկական մոլ խառնուրդի լրիվ հիդրոլիզի համար պահանջվել է 4 մոլ կալիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթ: Ո՞րն է անհայտ օրգանական միացության անվանումը.

- 1) մեթիլացետատ   3) բենզոլ
2) գլիցերինի եռստեարատ   4) քացախաթթվի անհիդրիդ

5-6. $C_4H_8O_2$ բանաձևն ունեցող էսթերը փոխազդել է արծաթի(I) օքսիդի ամոնիակային լուծույթի հետ:

5. Ո՞ր շարքում են բերված խնդրի պայմանին բավարարող էսթերների անվանումները.

- 1) պրոպիլֆորմիատ, իզոպրոպիլֆորմիատ
2) պրոպիլֆորմիատ, էթիլֆորմիատ
3) իզոպրոպիլֆորմիատ, մեթիլֆորմիատ
4) էթիլացետատ, մեթիլպրոպիոնատ

6. Որքան է $C_4H_8O_2$ բանաձևն ունեցող էսթերների ընդհանուր թիվը.

- 1) 2   2) 3   3) 4   4) 5

7. Որքան է թթվածնի ատոմների քանակը (մոլ) երկացետիլթաղանթանյութի կառուցվածքային օղակում.

- 1) 5   2) 6   3) 7   4) 8

8. Որքան է ջրածնի ատոմների թիվը երկնիտրոթաղանթանյութի կառուցվածքային օդակում.

- 1) 11   2) 6   3) 8   4) 25

9. 356 գ զանգվածով ճարպի հիդրոլիզից ստացվել են 0,4 մոլ գլիցերին և մեկ հագեցած կարբոնաթթու: Որքան է կարբոնաթթվի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

- 1) 279   2) 281   3) 284   4) 277

10. Մեկ մոլ եռատեարինի լրիվ այրումից անջատվել է 33553 կՋ ջերմություն: Որքան ջերմություն (կՋ) կանջատվի 10 գ եռատեարինի լրիվ այրումից.

- 1) 94,25   2) 188,5   3) 377,0   4) 754,0

11. Որո՞նք են բաց թողած բառերը.

Օպային բնորոշ է մակրոմոլեկուլների երկու տեսակի կառուցվածք՝ գծային, որն անվանում են _____ , և որին բաժին է ընկնում _____ % -ը, և ձյուղավորված, որն անվանում են _____ :

- 1) ամիլոպեկտին, 80–90, ամիլոզ
2) ամիլոզ, 80–90, ամիլոպեկտին
3) ամիլոզ, 10–20, ամիլոպեկտին
4) ամիլոպեկտին, 10–20, ամիլոզ

12-13. 26 գ գլիցերինի էսթերի հիդրոլիզից ստացվել են հագեցած կարբոնաթթուների հունողիական շարքում միմյանց հաջորդող երեք կարբոնաթթուների խառնուրդ և 9,2 գ գլիցերին:

12. Ո՞ր թթուներն են ստացվել.

- 1) մրջնաթթու, քացախաթթու, պրոպիոնաթթու
2) քացախաթթու, պրոպիոնաթթու, կարագաթթու
3) պրոպիոնաթթու, կարագաթթու, պենտանաթթու
4) մրջնաթթու, պրոպիոնաթթու, կարագաթթու

13. Որքան է ստացված թթուների զանգվածը (գ).

- 1) 22,2   2) 22,4   3) 22,3   4) 22,5

14-15. Գլյուկոզը սպիրուպին խմորման ենթարկելիս անջատվում է այնքան զազ, որքան 16 գ մեթանոլի լրիվ այրումից:

14. Ի՞նչ քանակով (մոլ) գյուկոզ է ենթարկվել սպիրուպին խմորման.

- 1) 0,25   2) 0,3   3) 0,35   4) 0,4

15. Ի՞նչ քանակով (մոլ) էթանոլ է ստացվել սպիրուպին խմորումից.

- 1) 0,25   2) 0,5   3) 0,35   4) 0,3

16. Որո՞նք են նախադասության բաց թողած բառերը.

Սինթետիկ լվացող նյութերը ծծմբական թթվի և մոլային զանգվածով սպիրոների
թթվային են:

1) մեծ, էսթերներն	3) փոքր, եթերներն
2) մեծ, էսթերների աղերն	4) փոքր, էսթերների աղերն

17. Որո՞նք են բաց թողած բառերը.

Օլային բնորոշ երկու տեսակի կառուցվածքով մակրոմոլեկուլներից մեկի՝ չճյուղավորված շղթայով միջին մոլային զանգվածը $160\,000$ գ/մոլ է, այն պարունակում է $200-1000$ մնացորդ:

1) αմիլոպեկտինի, α-գլյուկոզի	3) αմիլոպեկտինի, β-գլյուկոզի
2) αմիլոզի, β-գլյուկոզի	4) αմիլոզի, α-գլյուկոզի

18-19. Գլյուկոզը ենթարկել են սպիրոտային խմորման: Խմորման ռեակցիայի արգասիքը խիստ ծծմբական թթվի հետ $t < 140^{\circ}\text{C}$ տարացնելիս առաջացել է $0,25$ մոլ երկերիներեր:

18. Որքան է ընթացող երկու ռեակցիաների հավասարումների քանակաչափական գործակիցների գումարը.

1) 5	2) 7	3) 11	4) 9

19. Ինչ զանգվածով (գ) գլյուկոզ է ենթարկվել խմորման.

1) 25	2) 35	3) 45	4) 55

20. Օլայի պոլիմերման աստիճանը 1000 է: Որքան է $0,25 \cdot 10^{-3}$ մոլ նյութաքանակով օսլայի զանգվածը (գ).

1) 40,5	2) 91	3) 270	4) 360

21. Ո՞րն է բաց թողած բառը.

Գլիցերինի անվանումով ձարսի լրիվ հիդրոսից առաջացած պինդ ձարսի $\text{Mr}-h$ արժեքը 12 միավորով մեծ է ելային ձարսի $\text{Mr}-h$ արժեքից:

1) եռինոլատ	3) եռստեարատ
2) եռօլեատ	4) եռպալմիտատ

22. Ո՞րն է բաց թողած թիվը.

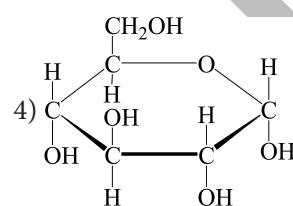
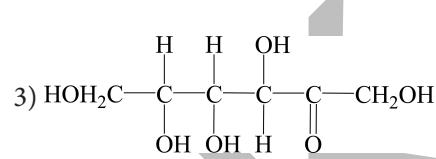
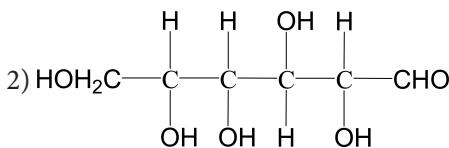
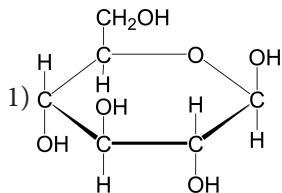
Գլիցերինի եռլինոլատի լրիվ հիդրոսից առաջացած նոր ձարսի $\text{Mr}-h$ արժեքը միավորով մեծ է ելային ձարսի $\text{Mr}-h$ արժեքից:

1) 24	2) 12	3) 6	4) 3

23. Հետևյալ նյութերից ո՞րն ածխաջուր չէ.

- 1) հեպարին   2) գլիկոզեն   3) լիզին   4) լակտոզ

24. Ո՞ր բանաձևն է համապատասխանում գլյուկոզի բյուրեղային ձևին.

25-26. Քաղցրահամ, ջրում լավ լուծվող, սպիտակ, բյուրեղային A նյութի հիդրոլիզից առանում են միևնույն հարաբերական մոլեկուլային զանգված ունեցող B և C նյութերը: B նյութի համար բնորոշ է արծաթահակեռու ռեակցիան, որի ընթացքում այն փոխարկվում է D նյութի:

25. Ո՞ր շարք են ներառված համապատասխանաբար A, B, C, D նյութերի անունները.

- 1) սախարոզ, α-գլյուկոզ, β-ֆրուկտոզ, գլյուկոնաթրու
2) մալթոզ, α-գլյուկոզ, β-ֆրուկտոզ, գլյուկոնաթրու
3) օսլա, β-գլյուկոզ, α-գլյուկոզ, սորբիտ
4) սախարոզ, α-գլյուկոզ, β-գլյուկոզ, սորբիտ

26. Որքան է թթվածին տարրի ատոմների մոլային բաժինը D նյութում.

- 1) 0,25   2) 0,24   3) 0,28   4) 0,23

27-28. Քաղցրահամ, ջրում լավ լուծվող, սպիտակ, բյուրեղային A նյութի հիդրոլիզի արդյունքում առաջանում է միայն մեկ B նյութ, որը տաքացնան պայմաններում փոխագում է պղնձի(II) հիդրօքսիդի հետ՝ առաջացնելով C օրգանական նյութը:

27. Ո՞ր շարք են ներառված A, B, C նյութերը համապատասխանաբար.

- 1) մալթոզ, α-գլյուկոզ, գլյուկոնաթրու
2) մալթոզ, β-գլյուկոզ, գլյուկոնաթրու
3) օսլա, α-գլյուկոզ, սորբիտ
4) սախարոզ, α-գլյուկոզ, գլյուկոնաթրու

28. Որքան է C նյութում ածխածին տարրի ատոմների մոլային բաժինը.

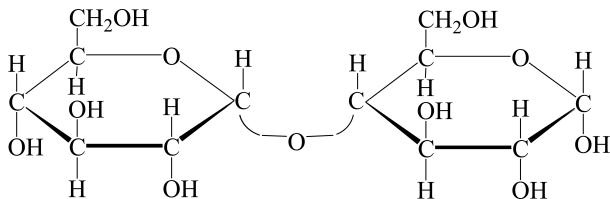
1) 0,25

2) 0,24

3) 0,28

4) 0,23

29. Ո՞րն է հետևյալ բանաձևն ունեցող երկշաքարի անվանումը.

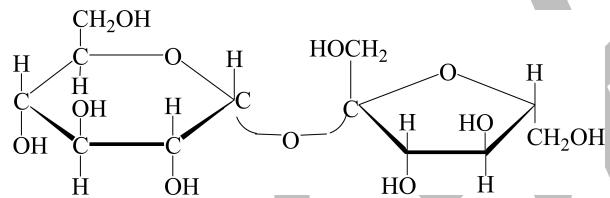
1) մալթոզ

2) սախարոզ

3) ցելորիտոզ

4) լակտոզ

30. Ո՞րն է հետևյալ բանաձևն ունեցող երկշաքարի անվանումը.

1) մալթոզ

2) սախարոզ

3) ցելորիտոզ

4) լակտոզ

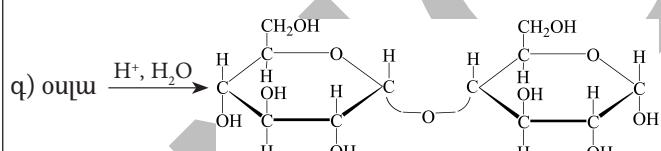
31. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի հավասարումը և օրգանական արգասիքի անվանումը.

Հավասարում	Արգասիքի անվանում
ա) $C_6H_{12}O_6 \rightarrow 2 CH_3-CH(OH)-COOH$	1) կաթնաթթու
բ) $(C_6H_{10}O_5)_n + (n-1)H_2O \xrightarrow{H_2SO_4} nC_6H_{12}O_6$	2) էթանոլ
գ) $C_6H_{12}O_6 \rightarrow 2C_2H_5OH + 2CO_2$	3) սորբիտ
դ) $\alpha-C_6H_{12}O_6 + H_2 \xrightarrow{Ni} C_6H_{14}O_6$	4) գլյուկոզ 5) ֆրուկտոզ 6) գլյուկոնաթթու

32. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի հավասարումը և դրա անվանումը.

Հավասարում	Անվանում
ա) $C_6H_{12}O_6 \rightarrow 2C_2H_5OH + 2CO_2$	1) հիդրոլիզ
բ) $(C_6H_{10}O_5)_n + (n-1)H_2O \xrightarrow{H_2SO_4} nC_6H_{12}O_6$	2) ֆոտոսինթեզ
գ) $C_6H_{12}O_6 \rightarrow 2CH_3 - CH(OH) - COOH$	3) հիդրոլիզ
դ) $6CO_2 + 6H_2O \xrightarrow{h\nu} C_6H_{12}O_6 + 6O_2$	4) սպիրտային խմորում 5) կաթնաթթվային խմորում 6) հիդրատացում

33. Համապատասխանեցրեք ռեակցիայի հավասարումը և ընթացող ռեակցիայի անվանումը.

Հավասարում	Ռեակցիայի անվանում
ա) $C_6H_{12}O_6 \rightarrow 2 CH_3 - CH(OH) - COOH$	1) էսթերացում
բ) $\left[C_6H_7O_2 \begin{array}{c} OH \\ \\ OH \\ \\ OH \end{array} \right]_n \xrightarrow[-3nH_2O]{3nHNO_3} \left[C_6H_7O_2 \begin{array}{c} ONO_2 \\ \\ ONO_2 \\ \\ ONO_2 \end{array} \right]_n$	2) հիդրոլիզ 3) ֆոտոսինթեզ 4) հիդրոլիզ 5) սպիրտային խմորում 6) կաթնաթթվային խմորում
գ) օսլա $\xrightarrow{H^+, H_2O}$ 	
դ) $\alpha - C_6H_{12}O_6 + H_2 \xrightarrow{Ni} C_6H_{14}O_6$	

34. Ինչպես է անվանվում էսթերի և ուժեղ հիմքի ջրային լուծույթի միջև ընթացող ռեակցիան:

- 1) կոնդինսացում
- 2) էսթերացում
- 3) օձառացում
- 4) օքսիդացում

35. Ո՞րն է հետևյալ ուրվագրին համապատասխան ռեակցիայի հիմնական արգասիքի բանաձևը.

- 1) $\text{CH}_3 - (\text{CH}_2)_3 - \overset{\text{O}}{\underset{\text{O}}{\text{C}}} - \text{O} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$
- 2) $\text{CH}_3 - (\text{CH}_2)_3 - \overset{\text{O}}{\underset{\text{O}}{\text{C}}} - \text{O} - \text{CH}(\text{CH}_3)_2$
- 3) $\text{CH}_3 - (\text{CH}_2)_2 - \overset{\text{O}}{\underset{\text{O}}{\text{C}}} - \text{O} - \text{CH}(\text{CH}_3)_2$
- 4) $\text{CH}_3 - (\text{CH}_2)_4 - \overset{\text{O}}{\underset{\text{O}}{\text{C}}} - \text{O} - \text{CH}(\text{CH}_3)_2$

36. Հետևյալ ֆունկցիոնալ խմբերից ո՞րն է կարբոնիլային խումբը.

- 1) $\diagup \diagdown \text{C=O}$
- 2) $\diagup \text{C} \diagdown \text{OH}$
- 3) $-\text{OH}$
- 4) $-\text{NH}_2$

37. Որքան է ջրածնի ատոմների թիվը կարագաթթվի և իզոպրոպիլսալիտի փոխազդեցությունից ստացված էսթերի մոլեկուլում.

- 1) 12   2) 14   3) 16   4) 10

38. Որքան է ատոմների գումարային թիվը պրոպանաթթվի և պրոպանոլի փոխազդեցությունից ստացված էսթերի մոլեկուլում.

- 1) 26   2) 20   3) 23   4) 29

39. Հետևյալ նյութերից ո՞րը հիդրոլիզի չի ենթարկվում.

- 1) քացախաթթվի էթիլէսթեր
- 2) գլյուկոզ
- 3) օսլա
- 4) սպիտակուց

40. Հետևյալ միացություններից ո՞րը կօքսիդանա պղնձի(II) հիդրօքսիդով.

- 1) քացախաթթվի էթիլէսթեր
- 2) պրոպանաթթվի մեթիլէսթեր
- 3) մրջնաթթվի պրոպիլէսթեր
- 4) կարագաթթվի բութիլէսթեր

41. Ո՞ր միացություններն են առաջանում տաքացման պայմաններում ալկալիների առկայությամբ ճարպերը հիդրոլիզելիս.

- 1) գլիցերին և ձարպաթթու
- 2) ձարպաթթու և օձառ
- 3) գլիցերին և օձառ
- 4) էսթեր և օձառ

42. Ո՞րն է կովի կաթից ստացվող ճարպի հիմնական բաղադրամասը.

1) գլցերինի եռստեարին	3) գլցերինի եռօլեին
2) գլցերինի եռպալմիտին	4) բուտիրապալմիտաստեարին

43. Ո՞րն է հեղուկ ճարպ.

1) պալմիտաերկստեարինը	3) եռպալմիտինը
2) եռօլեինը	4) եռստեարինը

44. Ո՞ր ազդանյութն են օգտագործում հեղուկ ճարպից պինդ ճարպ ստանալու համար.

1) NaOH	2) KOH	3) O ₂	4) H ₂

45. Ինչպես են ստանում հեղուկ օճառ.

1) ձարպի թթվային հիդրոլիզով	2) ձարպի հիդրոլիզով՝ Ca(OH) ₂ -ի առկայությամբ
3) ձարպի հիդրոլիզով՝ NaOH-ի առկայությամբ	4) ձարպի հիդրոլիզով՝ KOH-ի առկայությամբ

46. Ինչպես են ստանում պինդ օճառ.

1) ձարպի թթվային հիդրոլիզով	2) ձարպի հիդրոլիզով՝ Ca(OH) ₂ -ի առկայությամբ
3) ձարպի հիդրոլիզով՝ NaOH-ի առկայությամբ	4) ձարպի հիդրոլիզով՝ KOH-ի առկայությամբ

47. Ո՞ր զոյգ ներառված նյութերը կառաջանան C₅H₁₀O₂ բաղադրությամբ էսթերի հիդրոլիզից.

ա) մեթանոլ և պենտանոլ	դ) բութանաթու և մեթանոլ		
բ) պրոպինաթու և էթանոլ	ե) էթանաթու և պրոպանոլ		
գ) էթանոլ և բութանոլ	զ) ֆորմալդեհիդ և պենտանոլ		
1) թ, դ, զ	2) թ, դ, ե	3) ա, ե, զ	4) ա, զ, զ

48. Քանի մեթիենային խումբ է առկա գլցերինի եռօլեատի լրիվ հիդրման արգասիքի մեկ մոլեկուլում.

1) 47	2) 48	3) 49	4) 50

49. Ո՞ր նյութերի առկայությամբ էթիլացետատի հիդրոլիզը կընթանա մինչև վերջ.

ա) NaOH	թ) H ₂ SO ₄	զ) H ₃ PO ₄	դ) K ₂ CO ₃
1) թ, զ	2) թ, դ	3) ա, դ	4) զ, դ

50. $C_3H_6O_2$ բաղադրությամբ միացությունը ալկալու ջրային լուծույթի հետ տաքացնելիս առաջացնում է սպիրտ և աղ: Հայտնի է, որ աղին համապատասխանող կարբոնաթթվի և խիտ ծծմբական թթվի փոխազդեցությունից անջատվում է գազային նյութ: Հետևյալ նյութերից ո՞րն է բավարարում փորձի պայմանին.

- 1) պրոպանաթրու 3) մրջնաթթվի էթիլէսթեր
2) մրջնաթթվի մեթիլէսթեր 4) քացախաթթվի մեթիլէսթեր

51. Որքան է թթվածնի ատոմների քանակը (մոլ) եռնիտրոթաղանթանյութի կառուցվածքային օղակում.

- 1) 5 2) 8 3) 11 4) 14

3.5. Էսթերներ, ճարպեր, ածիածրեր

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	18	4	35	2
2	2	19	3	36	1
3	3	20	1	37	2
4	2	21	1	38	2
5	1	22	2	39	2
6	3	23	3	40	3
7	3	24	4	41	3
8	3	25	1	42	4
9	3	26	3	43	2
10	3	27	1	44	4
11	3	28	2	45	4
12	2	29	1	46	3
13	1	30	2	47	2
14	1	31	1, 4, 2, 3	48	4
15	2	32	4, 1, 5, 2	49	3
16	2	33	6, 1, 2, 4	50	3
17	4	34	3	51	3

3.6. ԱԶՈՏ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՂ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՄԻԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: ԱՄԻՆԵՐ ԵՎ ԱՄԻՆԱԹԹՈՒՆՆԵՐ

1. Մեթան $\rightarrow X_1 \rightarrow$ բենզոլ $\rightarrow X_2 \rightarrow$ անիլին փոխարկումների շղթայում որո՞նք են X_1 և X_2 նյութերը համապատասխանաբար.

- 1) ացետիլեն, նիտրոբենզոլ
2) ացետիլեն, քլորբենզոլ
3) էթիլեն, քլորբենզոլ
4) էթիլեն, նիտրոբենզոլ

2. Որքան է օ-կապերի թիվը մեթիլամինի մոլեկուլում.

- 1) 4   2) 5   3) 6   4) 7

3. Մեթիլամոնիում քլորիդի և հետևյալ ազդանյութերից որի փոխազդեցությունից կարելի է ամին ստանալ.

- 1) $\text{Br}_2(\text{H}_2\text{O})$ 2) ալկալի (ջուր)   3) H_2O 4) թթու

4. Էթիլամոնիումի քլորիդը հետևյալ նյութերից որի հետ կփոխազդի ջրային լուծույթում.

- ա) AgNO_3 բ) KNO_3 գ) HCl դ) KOH
1) ա, բ   2) բ, գ   3) ա, գ   4) ա, դ

5. Ո՞ր նյութերի հետ են փոխազդում և ամոնիակը, և ամինաթթուն.

- 1) թթուներ   2) ալկալիներ   3) բենզոլ   4) մեթան

6. Ո՞ր միացությունը և ինչ զանգվածով (գ) կստացվի, եթե 46 գ ամինաքացախաթթվի ամոնիումային աղը հաջորդաբար մշակվի նատրիումի հիդրօքսիդով, իսկ հետո աղաթթվի ավելցուկով.

- 1) ամինաքացախաթթվի քլորաջրածնական աղ, 55,75
2) ամինաքացախաթթվի քլորաջրածնական աղ, 111,5
3) ամինաքացախաթթվի նատրիումական աղ, 1115
4) ամինաքացախաթթվի նատրիումական աղ, 557,5

7. Ո՞րն է $\text{C}_4\text{H}_7\text{O}_2\text{Cl}$ բաղադրությամբ միացության անվանումը, եթե այն նոսր թթվի հետ տաքացնելիս առաջացնում է $\text{C}_2\text{H}_6\text{O}$ և $\text{C}_2\text{H}_3\text{ClO}_2$ երկու նյութեր, որոնցից առաջինը մետաղական նատրիումի հետ փոխազդելիս անջատվում է ջրածին, իսկ երկրորդը ամոնիակի հետ փոխազդելիս առաջանում է $\text{C}_2\text{H}_5\text{O}_2\text{N}$ բաղադրությամբ ամինաթթու, որի ջրային լուծույթը չեղոք է.

- 1) քլորքացախաթթվի մեթիլէսթեր
2) քլորքացախաթթվի էթիլէսթեր
3) քլորպրոպանաթթվի մեթիլէսթեր
4) քլորմեթանաթթվի էթիլէսթեր

8. Որքան է ամինաթթվի էսթերի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը, և ո՞րն է անվանումը, եթե հայտնի է, որ այն պարունակում է 15,73 % ազոտ.

- 1) 103, գլիցինի էթիլէսթեր
2) 103, ալանինի մեթիլէսթեր
3) 117, ալանինի էթիլէսթեր
4) 89, գլիցինի մեթիլէսթեր

9. Ինչ զանգվածով (մգ) գլիցին կպահանջվի 15,54 գ գլիցիլֆենիլալանին երկպեպտիդ ստանալու համար.

- 1) 3250   2) 4250   3) 5250   4) 6250

10. Մեթիլամոնիումի քլորիդի և հետևյալ ազդանյութերից որի՞ փոխազդեցությունից մեթիլամին կստացվի.

- 1) KOH   2) AgNO₃   3) H₂SO₄   4) HCl

11. Ո՞րն է -COOH, -NH₂ և -SH ֆունկցիոնալ խմբեր պարունակող ամինաթթվի անվանումը.

- 1) ալանին   2) թիրոզին   3) ցիստեին   4) սերին

12. Հետևյալ նյութերից ո՞րը ալանինի իզոմերը չէ.

- 1) գլիցինի մեթիլէսթեր
2) β-ամինապրոպիոնաթթու
3) γ-ամինակարագաթթու
4) 1-նիտրոպրոպան

13. A բյուրեղային նյութը AgNO₃-ի հետ փոխազդելիս առաջացնում է սպիտակ լոռանման նստվածք: A նյութի և NaOH-ի փոխազդեցությունից ստացվում է ջրում քիչ լուծվող յուղանման Bնյութը, որիմշակումը բրունացրով հանգեցնում է Dնստվածքի առաջացմանը: Ո՞ր շարք են ներառված A, B, C և D նյութերի բանաձևերը համապատասխանաբար.

- 1) ClC₂H₄NH₂, C₂H₆, C₂H₅Br
2) [C₂H₅NH₃]Cl, C₂H₄, C₂H₅Br
3) [C₆H₅NH₃]Cl, C₆H₅NH₂, C₆H₂Br₃NH₂
4) ClC₆H₄NH₂, C₃H₈, C₃H₇Br

14. Ո՞ր ռեակցիաների արդասիքներն են ամիններ.

- ա) տաքացման պայմաններում՝ ալկիլամոնիումային աղերի և հիմքերի փոխազդեցության
բ) նիտրոբենզոլի վերականգնման
գ) սպիտակուցների թթվային հիդրոլիզի

- 1) a, q   2) a, p   3) p, q   4) a, p, q

15. Ո՞ր նյութերի միջև է հնարավոր փոխազդեցություն.

- ա) էթիլամինի և ալծարի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի
բ) անիլինի և բրոմի
գ) մեթիլամինի և քլորաջրածնի
դ) էթիլամինի և ջրածնի

ե) անիլինի և ծծմբական թթվի
զ) եռմեթիլամինի և կալիումի հիդրօքսիդի

1) ա, թ, զ

2) թ, զ, զ

3) թ, զ, ե

4) ա, թ, դ

16. Համապատասխանեցրեք ամինաթթվի բանաձևը և անվանումը.

Բանաձև	Անվանում
w) $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}_2-\overset{\text{O}}{\underset{\parallel}{\text{C}}}-\text{OH}$	q) $\text{H}_2\text{N}-\underset{\text{H}_2\text{C}-\text{SH}}{\text{CH}}-\overset{\text{O}}{\underset{\parallel}{\text{C}}}-\text{OH}$
p) $\text{H}_2\text{N}-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\overset{\text{O}}{\underset{\parallel}{\text{C}}}-\text{OH}$	r) $\text{H}_2\text{N}-\underset{(\text{CH}_2)_2}{\text{CH}}-\overset{\text{O}}{\underset{\parallel}{\text{C}}}-\text{OH}$

17. Որքան է $\text{C}_4\text{H}_9\text{NO}_2$ բաղադրությամբ իզոմեր ամինաթթուների թիվը.

1) 2

2) 5

3) 4

4) 6

18. Գլիցինի այրման համար վերցրել են անհրաժեշտ քանակից կրկնակի ավելի թթվածին: Որքան է ազոտի ծավալային բաժինը (%) գոյացած գազագոլորշային խառնուրդում.

1) 5,5

2) 6,9

3) 7,9

4) 8,8

19. Կապի ո՞ր տեսակներն են բացակայում մեթիլամոնիումի քլորիդում.

ա) կովալենտային թևեռային

գ) ջրածնային

թ) կովալենտային ոչթևեռային

դ) իոնային

1) ա, թ

2) թ, զ

3) ա, դ

4) թ, դ

20. Ո՞ր միացություններն ունեն $\text{C}_3\text{H}_7\text{NO}_2$ ընդհանուր բանաձևը.

ա) ազոտական թթվի պրոպիլէսթեր

գ) ալանին

թ) 2-նիտրոպրոպան

դ) գլիցիլգլիցին

1) ա, թ

2) թ, զ

3) զ, դ

4) ա, դ

21. Ամինաքացախաթթվի էսթերի մոլեկուլում թթվածնի զանգվածային բաժինը 35,96% է: Ո՞րն է էսթերի անվանումը.

1) ամինաքացախաթթվի մեթիլէսթեր

3) ամինաքացախաթթվի պրոպիլէսթեր

2) ամինաքացախաթթվի էթիլէսթեր

4) ամինաքացախաթթվի բութիլէսթեր

22. 7% խառնուկներ պարունակող 85 գ նիտրոբենզոլը վերականգնել են ջրածնով: Ինչ զանգվածով (գ) անիլին է ստացվել, եթե ռեակցիայի ելքը 85 % է.

- 1) 40,804   2) 50,804   3) 60,804   4) 70,804

23. Էթանի և էթիլամինի ըստ հելիոսի ա/լ խտությամբ խառնուրդին ավելացրել են հավասար ծավալով ջլորաջրածին և ռեակցիան ավարտելուց հետո պարզել, որ մնացած գազային խառնուրդի խտությունն ըստ հելիոսի ե ա/լ է: Ինչ փոխհարաբերության մեջ են ա-ն և բ-ն.

- 1) $a > b$ 2) $a < b$ 3) $a = b$ 4) $a << b$

24. Բոլթանի և երկմեթիլամինի ա խտությամբ խառնուրդին ավելացրել են հավասար ծավալով բրոմաջրածին և ռեակցիան ավարտելուց հետո պարզել, որ մնացած գազային խառնուրդի խտությունը բ է: Ինչ փոխհարաբերության մեջ են ա-ն և բ-ն.

- 1) $a > b$ 2) $a < b$ 3) $a = b$ 4) $a >> b$

25-26. Երկրամինի և անհայտ նյութի մեկական լիտր ծավալով խառնուրդը լրիվ այրելիս ստացվում է 1 լ ազու:

25. Ո՞րն է անհայտ նյութի անվանումը.

- 1) երկմեթիլամին   2) ացետիլեն   3) էթիլեն   4) մեթանալ

26. Որքան է այրման ռեակցիաների հավասարումների գործակիցների գումարը.

- 1) 72   2) 29   3) 43   4) 58

27-28. Երկմեթիլամինի և անհայտ նյութի մեկական մոլ խառնուրդը լրիվ այրելիս ստացվում է 1 մոլ ազու:

27. Ո՞րն է անհայտ նյութի անվանումը.

- 1) գլիցերին   2) գլիցին   3) ացետիլեն   4) էթիլեն

28. Որքան է այրման ռեակցիաների հավասարումների գործակիցների գումարը.

- 1) 83   2) 33   3) 39   4) 76

29-30. Սպիտակուցը հիդրոխղել են և ստացել 3,3 % զանգվածային բաժնով 2,5-երկամինապենտանարթվի 200 գ լուծույթ, որը փոխազդել է քլորաջրածնի հետ:

29. Ո՞ր ամինաթթվի մերձավոր հոմոլոգն է 2,5-երկամինապենտանաթթուն.

- 1) լիզին   2) ցիստեին   3) սերին   4) վալին

30. Որքան է փոխագդած քլորաջրածնի ծավալը (լ).

- 1) 4,48   2) 2,24   3) 6,72   4) 3,36

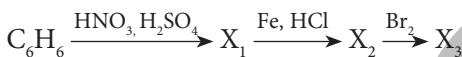
31. Փակ անոթը պարունակում է հավասար ծավալներով մեթիլամին, ածխածնի(II) օքսիդ և այդ խառնուրդի լրիվ այրման համար անհրաժեշտ թթվածին: Ինչպես կփոխվի մաշումն անոթում խառնուրդն այրելուց և նորմալ պայմանների բերելուց հետո.

- 1) կմեծանա 1,9 անգամ   3) կմեծանա 2,9 անգամ
2) կփոքրանա 2,9 անգամ   4) կփոքրանա 1,9 անգամ

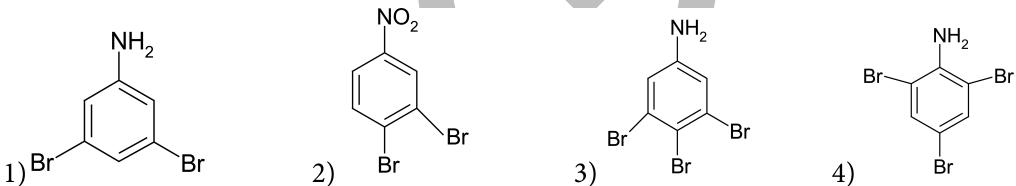
32. Սերինի և գլուտամինաթթվի հավասարամոլային խառնուրդը նատրիումի հիդրօքսիդով լրիվ չեղոքացումից հետո կարող է փոխագդել 2,3 գ նատրիումի հետ: Որքան է փոխագդած նատրիումի հիդրօքսիդի նյութաքանակը (մոլ).

- 1) 0,1   2) 0,2   3) 0,3   4) 0,4

33–34. Տրված է փոխարկումների հետևյալ շղթան:

33. Փոխարկումների այդ շղթայում ո՞րը կարող է լինել X_3 նյութը.

34. Ինչ քանակությամբ (մոլ) բրոմի հետ կարող է փոխագդել մեկական մոլ բենզոլ և X_2 նյութ պարունակող խառնուրդը բրոմաջրի հետ փոխագդելիս.

- 1) 3   2) 2   3) 4   4) 6

35–36. Բենզոլային օղակ պարունակող ամինաթթվի 1 մոլը կարող է փոխագդել և 2 մոլ նատրիումի, և 2 մոլ նատրիումի հիդրօքսիդի, և 1 մոլ քլորաջրածնի հետ: Այդ նույն ամինաթթվի 1 մոլի այրումից ստացվում է 9 մոլ ածխածնի(IV) օքսիդ:

35. Ո՞րն է այդ ամինաթթվի անվանումը.

- 1) ֆենիլանին   2) սերին   3) թիրոզին   4) լիզին

36. Որքան է ամինաթթվի 1 մոլում թթվածնի ատոմների գումարային թիվը.

- 1) $6,622 \cdot 10^{24}$ 2) $6,622 \cdot 10^{23}$ 3) $6,02 \cdot 10^{23}$ 4) $1,806 \cdot 10^{24}$

37–38. Ալկիլամինի և 1,3-բուրաղիենի խառնուրդի խտությունն ըստ ազոտի 1,5 է:

37. Որքան է ամինի մոլեկուլում բոլոր պրոտոնների թիվը.

- 1) 18   2) 17   3) 16   4) 15

38. Որքան է խառնուրդում ամինի ծավալային բաժինը (%) .

- 1) 47,8   2) 52,2   3) 50,1   4) 60,4

39–40. Բնական ամինաթթվի հիդրոքլորիդի մոլեկուլային բանաձևն է $C_5H_{10}O_4NCl$:

39. Ո՞րն է ամինաթթվի անվանումը.

- 1) վալին   2) սերին   3) գլուտամինաթթու   4) օրնիտին

40. Որքան է այդ ամինաթթվից ստացված երկպեպտիդի մոլեկուլում sp^2 հիբրիդային օրիտալների թիվը.

- 1) 12   2) 18   3) 10   4) 22

41–42. Ամինաթթուներն օժտված են թթվահիմնային երկդիմի հատկություններով:

41. Ամինաքացախաթթուն կարբօքսիլային խմբի հաշվին ո՞ր նյութերի հետ կարող է փոխազդել.

- ա) $H_2C=O$ բ) KOH   գ) CH_3OH դ) HCl   ե) NH_3 զ) Ca
1) բ, գ, դ, զ   2) բ, գ, ե, զ   3) ա, բ, ե, զ   4) ա, գ, դ, ե

42. Որքան է ալանինի և մետաղական կալցիումի փոխազդեցության արգասիքի մոլային զանգվածը (գ/մոլ).

- 1) 128   2) 216   3) 176   4) 210

43–44. Ամինաթթուներն օժտված են թթվահիմնային երկդիմի հատկություններով:

43. Ամինաքացախաթթուն ամինային խմբի հաշվին ո՞ր նյութերի հետ կարող է փոխազդել.

- ա) $HCOOH$ բ) KOH   գ) HCl   դ) NH_3 ե) H_2SO_4
1) բ, գ, դ   2) ա, գ, ե   3) ա, բ, ե   4) ա, գ, դ

44. Որքան է ալանինի և ծծմբական թթվի (2:1 մոլային հարաբերությամբ) փոխազդեցության արգասիքի մոլային զանգվածը (գ/մոլ).

- 1) 274   2) 276   3) 187   4) 178

**3.6. Ազուր պարունակող օրգանական միացություններ:
Ամիններ և ամինաթթուներ**

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	1	17	2	33	4
2	3	18	2	34	1
3	2	19	2	35	3
4	4	20	2	36	4
5	1	21	1	37	1
6	1	22	2	38	2
7	2	23	1	39	3
8	4	24	2	40	1
9	3	25	1	41	2
10	1	26	1	42	2
11	3	27	2	43	2
12	3	28	4	44	2
13	3	29	1		
14	2	30	2		
15	3	31	4		
16	1, 2, 4, 5	32	3		

3.7. ԲՆԱԿԱՆ ԳԱԶ: ՆԱՎԹ: ՎԱՐԵԼԱՆՅՈՒԹԵՐ: ՔԻՄԻԱՆ ԵՎ ԿՅԱՆՔԸ

1. Որքան է մեթանի և բութանի խառնուրդի զանգվածը (գ), եթե դրա այրումից ստացվել են 47,04 լ (ն. պ.) ածխածնի(IV) օքսիդ և 54 գ ջուր.

- 1) 31,2   2) 50,4   3) 72,4   4) 146,4

2. Այրել են մեթանի և ավելցուկով թթվածնի 23,52 լ (ն. պ.) խառնուրդը: Հայտնի է, որ չփոխազդած թթվածնը կազմում է թթվածնի սկզբնական քանակի 20%-ը: Որքան է թթվածնի զանգվածային բաժինը (%) ելային գազային խառնուրդում.

- 1) 16,7   2) 20   3) 80   4) 83,3

3. Որո՞նք են բաց թողած բառերը.

Կատալիտիկ կրեկինգը իրականացնում են բնական կամ սինթետիկ _____ առկայությամբ, ինչը հնարավիրություն է ստեղծում գործընթացը տանելու ավելի _____ շերմաստիճանում:

- 1) կարբոնատների, բարձր
2) ալյումասիլիկատների, բարձր
3) ալյումասիլիկատների, ցածր
4) կարբոնատների, ցածր

4. Նավթի նմուշը պարունակում է 0,5% (ըստ զանգվածի) ծծումբ՝ ծծմբաջրածնի ձևով: Որքան է ծծմբաջրածնի զանգվածային բաժինը (%) նավթում.

- 1) 0,53   2) 0,52   3) 0,51   4) 0,50

5-6. Շիկացած կորսի վրայով անցկացրել են 448 լ (ն. պ.) ջրային գողորշի, որի փոխարկումն ընթացել է 80% ելքով:

5. Որքան է ստացված գազագոլորշային խառնուրդի խտությունն ըստ հելիումի.

- 1) 3,83   2) 7,67   3) 3,84   4) 7,68

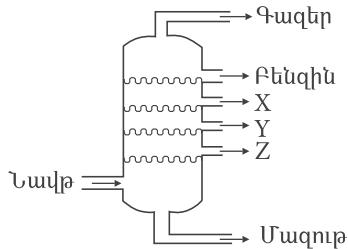
6. Ինչ քանակով (մոլ) մեթանոլ կարելի է ստանալ ստացված գազագոլորշային խառնուրդից.

- 1) 32   2) 16   3) 8   4) 4

7. Ո-ֆորմինգի գործընթացում 86 տ ն-հեքսանից 80% ելքով ստացել են ցիկլոհեքսան, վերջինից էլ 50% ելքով՝ բենզոլ: Որքան է ստացված բենզոլի զանգվածը (տ).

- 1) 31,2   2) 62,4   3) 93,6   4) 46,8

8. Նավթաթորման աշտարակի գծապատկերին համապատասխան ո՞ր շարք է ներառված X, Y և Z նյութերի անվանումների ճիշտ հաջորդականությունը.

- 1) Կերոսին, լիգրոին, գազոյլ
- 2) գազոյլ, կերոսին, լիգրոին
- 3) լիգրոին, կերոսին, գազոյլ
- 4) լիգրոին, գազոյլ, կերոսին

9. Որո՞նք են բաց թողած բառերը.

Քառակերպիկապար չպարունակող սակայն _____ օլուսնային թիվ ունեցող բենզին ստանալու համար կիրառվում է _____:

- 1) բարձր, թորումը
- 2) ցածր, ոիֆորմինզը
- 3) բարձր, ոիֆորմինզը
- 4) ցածր, թորումը

10-11. Ո-իֆորմինզի գործընթացում ն-հեքսանից 80% ելքով ստացել են ցիլինհեքսան, վերջինից էլ 50% ելքով՝ բենզով որից հետո խառնուրդը ստեցրել են մինչև սենյակային ջերմաստիճան:

10. Որքան է ածխաջրածինների վերջնական խառնուրդում ցիլինհեքսանի զանգվածային բաժինը (%).

- 1) 20,98   2) 40,98   3) 38,05   4) 55,09

11. Որքան է ածխաջրածինների վերջնական խառնուրդում բենզովի զանգվածային բաժինը (%).

- 1) 20,98   2) 40,97   3) 38,05   4) 55,09

12. Ինչ ծավալային հարաբերությամբ պետք է վերցնել մեթանը և պրոպենը, որպեսզի մեթանի ջերմային քայլայումից (1000°C) անջատված գազը որոշակի պայմաններում լրիվ փոխազդի պրոպենի հետ.

- 1) 1:1   2) 1:2   3) 1:3   4) 1:4

13. Ինչ ծավալային հարաբերությամբ պետք է բենզինի գոլորշին խառնել օդի հետ, որպեսզի ներքին այրման շարժիչում այրումը լրիվ կատարվի: Ընդունել, որ բենզինն իզոմերային հեքսանների խառնուրդ է.

- 1) 1: 45,5   2) 1: 46,5   3) 1: 47,5   4) 1: 48,5

14. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) օդ կծախսվի ներքին այրման շարժիչում 20 լ բենզինի գոլորշիների լրիվ այրման համար: Ընդունել, որ բենզինն իզոմերային հեքսանների խառնուրդ է.

- 1) 290   2) 590   3) 850   4) 950

15. Քանի անգամ է մեծանում գազի ծավալը մեթանը 1500°C -ում մինչև ացետիլեն քայլայվելիս.

- 1) 1,5   2) 2   3) 2,5   4) 3

16-17. Զրագաղն ըստ ծավալի պարունակում է 44% CO , 6% N_2 , 5% CO_2 , 45% H_2 :

16. Որքան է ջրագազի այդ նմուշի խտությունն ըստ հելիումի.

- 1) 4,275   2) 4,695   3) 4,475   4) 4,575

17. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նստվածք կստացվի 112 լ (ն. պ.) ծավալով ջրագազի այդ նմուշը 20% զանգվածային բաժնով կալցիումի հիդրօքսիդի 1110 գ լուծութի մեջ անցկացնելիս.

- 1) 30   2) 25   3) 20   4) 15

18. Զրային գոլորշին անցկացրել են շիկացած կոքսի վրայով: Ո՞ր զուգ են ներառված առաջացած գազային խառնուրդի անվանումը և սարքավորումը, որտեղ այն ստացվում է.

- 1) ջրագազ, գազագեներատոր
- 2) կոքսագազ, դոմնային վառարան
- 3) ջրագազ, դոմնային վառարան
- 4) կոքսագազ, գազագեներատոր

19. Որքան է 99900 գ/մոլ միջին մոլային զանգվածով բութադիենային կառչուկի պոլիմերման աստիճանը.

- 1) 1850   2) 1840   3) 1830   4) 1820

20. Ինչպես են հարաբերվում ածխածնի զանգվածային բաժինները մոնոմերում (ω_u) և պոլիմերում (ω_w), եթե այդ մոնոմերի պոլիկոնդենսացումն ընթացել է ջրի անջատմամբ.

- 1) $\omega_u > \omega_w$ 2) $\omega_u < \omega_w$ 3) $\omega_u = \omega_w$ 4) $\omega_u >> \omega_w$

21. Ի՞նչ զանգվածով (կգ) կառչուկ է ստացվում 100 կգ 92% զանգվածային բաժնով էթանոլից, եթե դիենի ստացման ռեակցիան ընթանում է 60% ելքով, իսկ պոլիմերմանը՝ 80% ելքով.

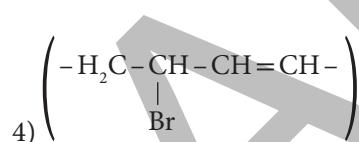
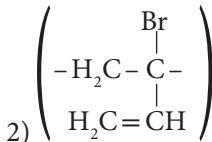
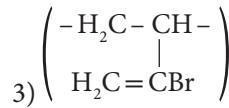
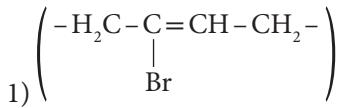
- 1) 25,92   2) 25,94   3) 25,96   4) 25,98

22–23. 2-բրոմիպրաղիեն-1,3-ի պոլիմերման աստիճանը 120 է:

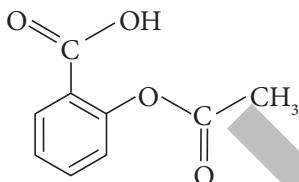
22. Որքան է պոլիմերի միջին մոլային զանգվածը (գ/մոլ).

- 1) 15940   2) 15960   3) 15920   4) 15900

23. Ո՞րը չի կարող լինել այդ պոլիմերի տարրական օղակ.

24. Ո՞րն է հետևյալ բանաձևով դեղամիջոցի անվանումը.

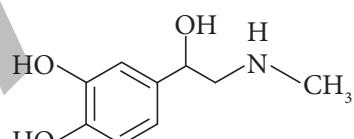

- 1) վիտամին C
2) ասպիրին
3) ադրենալին
4) կատալազ

25. Մարդու օրգանիզմում պարունակվում են ըստ զանգվածի մոտ 0,15% նատրիում և 0,15% քլոր: Նշված տարրերից որի՞ ատոմներն են ավելի շատ և քանի անգամ.

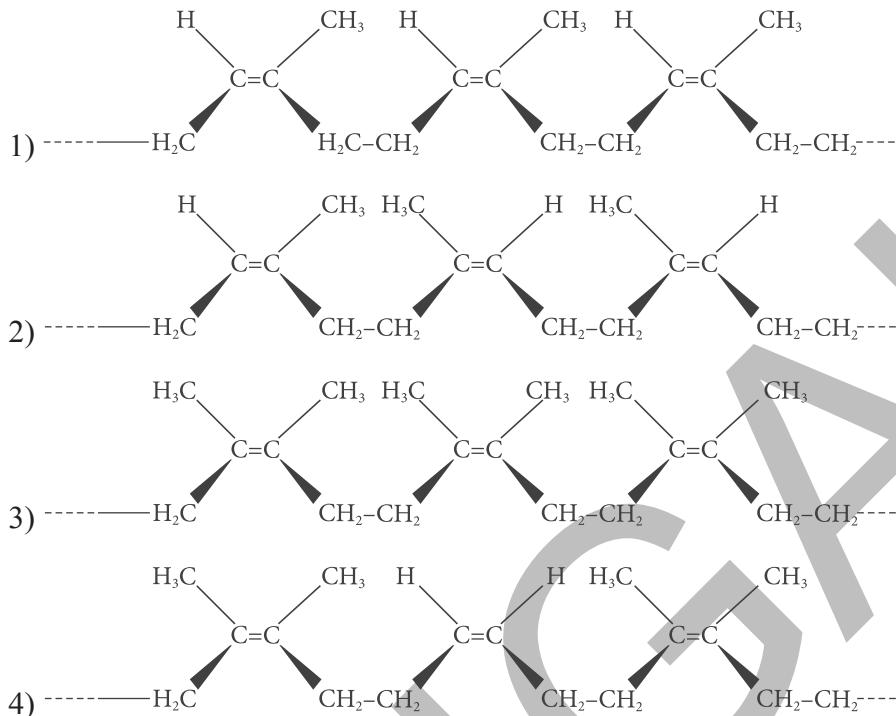
- 1) նատրիումի ատոմները, 1,54 անգամ
2) նատրիումի ատոմները, 1,25 անգամ
3) քլորի ատոմները, 2 անգամ
4) քլորի ատոմները, 1,54 անգամ

26. Ո՞րն է հետևյալ բանաձևով դեղամիջոցի անվանումը.

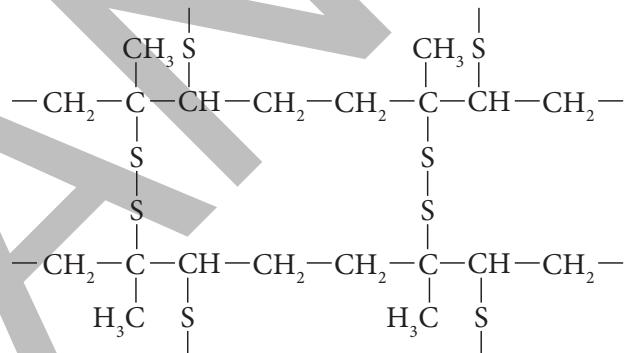

- 1) ադրենալին
2) ասպիրին
3) ինսուլին
4) կատալազ

27. Ո՞րն է բնական կառուցուկի կառուցվածքը.

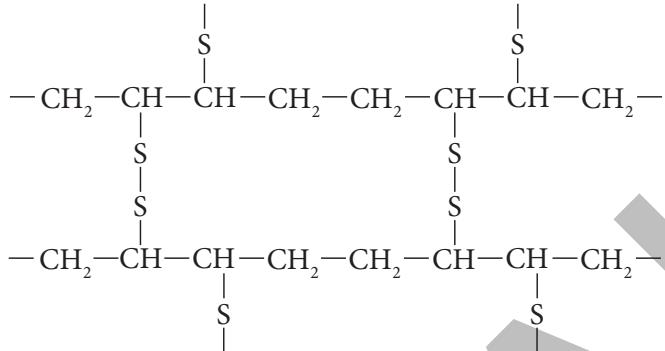
28. Ո՞ր կառուցուկն է ենթարկվել վուլկանացման, եթե ստացվել է հետևյալ կառուցվածքով պոլիմերը.

- 1) իզոպրենային
2) դիվինիլային

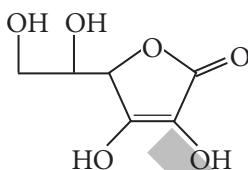
- 3) քլիռոպրենային
4) բութաղիենային

29. Ո՞ր կառուզուկն է ենթարկվել վուլկանացման, եթե ստացվել է հետևյալ կառուցվածքով պոլիմերը.

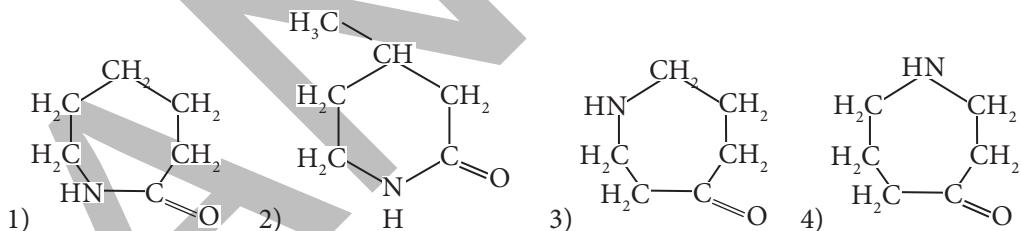
- 1) բնական
2) բութաղինային
3) իզոպրենային
4) քլորոպրենային

30. Ո՞րն է հետևյալ բանաձևով միացության անվանումը.

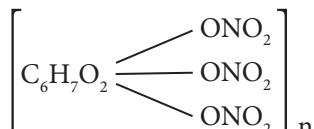

- 1) ասկորբինաթթու
2) ացետիլսալիցիլաթթու
3) սալիցիլաթթու
4) ուրեազ

31. Ո՞ր բանաձևն է համապատասխանում կապրոն մանրաթելի ստացման սկզբնանյութին.

32. Ո՞րն է հետևյալ պոլիմերի անվանումը.

- 1) պիրօքսիլին
2) կոլօքսիլին
3) կոլոդիում
4) ամիլոզ

33. Ո՞ր նյութն է ստացվում արտադրական եղանակով հեղուկ ճարպերի հիդրոմից.

- 1) գլիցերին
2) կարբոնաթթու
3) պինդ ձարագ
4) օձառ

34. Ո՞ւս քիմիկոս Լեբեդյանը ո՞ր օրգանական նյութի ստացման արտադրական եղանակն է մշակել.

- 1) ացետատային մանրաթելերի
2) սինթետիկ կառուցուկի
3) ֆենոլի և ացետոնի
4) անիլինի

35. Օրգանիզմում գյուվազի թթվածնավոր և անթթվածին ճեղքումներին մասնակցում է մի նյութ, որի 20 մոլեկուլի զանգվածը $3,256 \cdot 10^{-21}$ գ է: Որքան է այդ նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը.

- 1) 98   2) 56   3) 80   4) 40

36. Ի՞նչ թթու է պարունակվում մարդու ստամոքսահյութում.

- 1) մրջնաթթու
2) կիտրոնաթթու
3) աղաթթու
4) թթթնջկաթթու

37. Ո՞ր շաբթ են Ներառված դոմնային եղանակով ստացված թուշում պարունակվող տարրեր.

- 1) ածխածին, սիլիցիում, ֆոսֆոր, ծծումբ
2) ածխածին, ալյումին, սիլիցիում, ծծումբ
3) ածխածին, բոր, մագնեզիում, մանգան
4) մանգան, ածխածին, արծաթ, ծծումբ

38. Մարդու օրգանիզմի ջրի օրական ծախսը մարմնի 1 կգ-ի հաշվով կազմում է 45 գ: 60 կգ զանգվածով մարդը ինչ նյութաքանակով (մոլ) ջուր է օգտագործում մեկ օրվա ընթացքում.

- 1) 90   2) 110   3) 130   4) 150

39-40. Միջատները ոչնչացնելու համար հացահատիկի շտեմարանները գազահարում են՝ տարածքի 1 մ³ ծավալի համար այրելով 24 գ ծծումբ.

39. Հետևյալ գազերից ո՞րն է օգտագործվում շտեմարանները գազահարելու համար.

- 1) ածխածնի(II) օքսիդ
2) ծծմբական անհիդրիդ
3) ծծմբաջրածին
4) ծծմբային անհիդրիդ

40. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) գազ կպահանջվի 100 մ³ ծավալով տարածքը գազահարելու համար.

- 1) 1680   2) 1120   3) 1344   4) 2400

41. Ո՞ր շարք են ներառված հետևյալ գազերը՝ ըստ օդում դրանց ծավալային բաժնի նվազման.

- 1) Ar, N₂, O₂, CO₂
2) N₂, Ar, O₂, CO₂
3) N₂, O₂, Ar, CO₂
4) O₂, CO₂, Ar, N₂

42–43. Կենդանի օրգանիզմում օրգանական միացություններն օքսիդանում են («այրվում են»)՝ հիմնականում առաջացնելով ածխածնի(IV) օքսիդ և ջուր:

42. Ինչ ծավալով թթվածին (լ, ն. պ.) է ծախսվում մեկ մոլ ածխածինը լրիվ այրելիս.

- 1) 5,6
2) 6,72
3) 11,2
4) 22,4

43. Կենդանի օրգանիզմում ինչ ծավալով (լ, ն. պ.) թթվածին է ծախսվում մեկ մոլ գյուկոզի «այրման» համար.

- 1) 67,2
2) 89,6
3) 112
4) 134,4

3.7. Բնական զար: Նավթ: Վառելանյութեր: Քիմիան և կյանքը

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	1	16	1	31	1
2	4	17	2	32	1
3	3	18	1	33	3
4	1	19	1	34	2
5	1	20	2	35	1
6	3	21	1	36	3
7	1	22	2	37	1
8	3	23	4	38	4
9	3	24	2	39	4
10	2	25	1	40	1
11	3	26	1	41	3
12	2	27	1	42	4
13	3	28	1	43	4
14	4	29	2		
15	2	30	1		

ԲԱԺԻՆ

2

ԿԱՐՃ ՊԱՏԱՍԽԱՆՈՎ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ

Երկրորդ գլխում ընդգրկված են կարճ պատասխանով առաջադրանքներ:

Առաջադրանքների և ենթաառաջադրանքների պատասխանները դրական ամբողջ թվեր են: Այդ առաջադրանքների համար նշվում են առաջադրանքի և ենթաառաջադրանքների լուծումից ստացված պատասխանի միայն թվային արժեքները: Պատասխանները պետք է լրացնել այդ նպատակի համար հատկացված տեղում՝ ձևաթղթում՝ իստ պահանջվող ձևի: Պատասխանում չափման միավորը չի նշվում:

Այս առաջադրանքներին պատասխանելիս անհրաժեշտ է գրել կարճ պատասխանը՝ նախատեսված հորիզոնական չորս վանդակներից *յուրաքանչյուրում գրելով մեկ թվանշան*: Առաջադրանքի պատասխան կարող է լինել 0-ից 9999-ը ամբողջ թվերից որևէ մեկը: Օրինակ, ենթադրենք, որ 23-րդ առաջադրանքի պատասխանը 8 է, 24-րդինը՝ 22, 25-րդինը՝ 383, 26-րդինը՝ 3883 (տե՛ս նկ. 3):

23	8	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
24	2	2	<input type="text"/>	<input type="text"/>
25	3	8	3	<input type="text"/>
26	3	8	8	3

նկ. 3

- Հաշվարկներում պետք է օգտագործել հարաբերական ատուային զանգվածների կլորացված արժեքները, բացի բլորից՝ 35,5:
- Հիմնային աղերի առաջցումն անտեսել:
- Թթվածնի ծավալային բաժինը օդում ընդունվել է 20 %:

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԻՄԻԱ

1.1. ՔԻՄԻԱՅԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1.1.1. Ասոմատների ու լուծունությունների պատճենական համարակալիքի ու գանգվածային բաժնեցող երկու սուլֆիդներից մեկում ծծումը տարրի գանգվածային բաժնը 1/4 է, իսկ մյուսում՝ 1/3:

1. Որքան է մետաղների հարաբերական ատոմային գանգվածների տարբերությունը:
2. Մեծ մոլային գանգվածով սուլֆիդի քանի գրամ նմուշը կպարունակի ծծմբի այնքան ատոմ, որքան պարունակում է մյուս սուլֆիդի 24 գ նմուշը:
- 3-4. MeS բանաձևի ունեցող երկու սուլֆիդների մոլային գանգվածները տարբերվում են 32 գրամով, իսկ դրանցից մեկում ծծումը տարրի գանգվածային բաժնը 1/3 է:
3. Որքան է ծծմբի գանգվածային բաժնը (%) երկրորդ սուլֆիդում:
4. Փոքր մոլային գանգվածով սուլֆիդի քանի գրամ նմուշը կպարունակի մետաղի այնքան ատոմ, որքան պարունակում է մյուս սուլֆիդի 4 գ նմուշը:
- 5-6. MeS բանաձևի ունեցող երկու սուլֆիդներից առաջինում ծծմբի գանգվածային բաժնը 1/4 է, իսկ երկրորդում՝ 1/3:
5. Որքան է ծծումը տարրի գանգվածը (գ) համապատասխանաբար 1:2 մոլային հարաբերությամբ սուլֆիդների 40 գ խառնուրդում:
6. Որքան է ծծումը տարրի $7,525 \cdot 10^{22}$ թվով ատոմ պարունակող մեծ մոլային գանգվածով սուլֆիդի գանգվածը (գ):
- 7-8. Որոշակի պայմաններում աղի ջերմային բայրայումն ընթացել է հետևյալ ուրիշազրոյ՝
 $MeSO_4 \xrightarrow{t} MeO + SO_2 \uparrow + O_2 \uparrow$, և զանգվածի կորուսոր կազմել է 50%: 1,92 գ զանգվածով անջուր սուլֆատի նմուշի ջրային լուծույթը գոլորշիացրել են և ստացել բյուրեղահիդրատ:
7. Որքան է մետաղի կարգաթիվը:
8. Որքան է գոլորշացումից հետո մնացած նյութի զանգվածը (գ):

9-10. Աղկալիական մետաղի հիդրոկարբոնատը մինչև հաստատուն զանգված շիկացնելիս զանգվածի կորուստը կազմել է 31 %:

9. Որքան է մետաղի զանգվածային բաժինը (%) հիդրոկարբոնատում:

10. Այդ մետաղի հիդրօքսիդի 10% զանգվածային բաժնով ինչ զանգվածով (գ) լուծույթ կպահանջվի 0,1 մոլ քանակով հիդրոկարբոնատը կարբոնատի վերածելու համար:

11-12. 6,72 գ աղկալիական մետաղի հիդրոկարբոնատի զանգվածը պակասել է 2,48 գրամով մինչև հաստատուն զանգված շիկացնելիս:

11. Քանի անգամ է հիդրոկարբոնատի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը մեծ ածխածնի հարաբերական ատոմային զանգվածից:

12. 10% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի ինչ զանգվածով (գ) լուծույթ կպահանջվի 0,2 մոլ հիդրոկարբոնատը քլորիդի փոխարկելու համար:

13-14. Երկարի օքսիդներից մեկում երկար տարրի զանգվածային բաժինը 70 % է:

13. Որքան է թթվածին տարրի ատոմների մոլային բաժինը (%) այդ օքսիդում:

14. Որքան է այդ օքսիդի և համապատասխան հիդրօքսիդի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածների տարբերությունը:

15-16. Երկարի օքսիդներից մեկում երկար տարրի ատոմների մոլային բաժինը 40 % է:

15. Որքան է թթվածին տարրի զանգվածային բաժինը (%) այդ օքսիդում:

16. 10% զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի ինչ զանգվածով (գ) լուծույթ կպահանջվի 0,1 մոլ քանակով այդ օքսիդը սուլֆատի փոխարկելու համար:

17-18. Նատրիումի հիդրոսուլֆատի 1,2 գ նմուշը լուծել են ջրում և սուսակած լուծույթին ավելացրել 2,08 գ բարիումի քլորիդ:

17. Որքան է վերջնական լուծույթում առկա լուծված նյութերի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածների գումարը:

18. Ինչ զանգվածով (մգ) նատրիումի հիդրօքսիդ պետք է ավելացնել վերջնական լուծույթին, որպեսզի ստացվի միայն մեկ լուծված նյութ:
- 19–20. Էթանոլի և ջրի խառնուրդում թթվածնի ատոմների թիվը 2,5 անգամ մեծ է ածխածնի ատոմների թվից:
21. Որքան է էթանոլի մոլային բաժինը (%) տրված խառնուրդում:
22. Որքան է 1 մոլ տրված խառնուրդի հետ փոխազդող նատրիումի զանգվածը (գ):
- 23–24. XNO_3 բաղադրությամբ միացության 30,6 գ զանգվածով նմուշը, որում թթվածին տարրի զանգվածը 12,24 գրամով մեծ է ազոտ տարրի զանգվածից, շիկացրել են մինչև հաստատուն զանգված: Ստացված մոլեկուլային կառուցվածքով արգասիքը փոխազդեցության մեջ են դրել 2,4 գ ածխածնի հետ:
25. Ո՞րն է X տարրի կարգաթիվը:
26. Որքան է ածխածնի հետ փոխազդեցության արդյունքում ստացված գազային խառնուրդում փոքր մոլային զանգվածով նյութի ծավալային բաժինը (%):
- 27–28. $XMnO_4$ բաղադրությամբ նյութի 948 գ նմուշը, որում թթվածին տարրի զանգվածը 54 գրամով մեծ է մանգան տարրի զանգվածից, տաքացրել են մինչև հաստատուն զանգված: Ստացված A զագային նյութն օգնարարի միջով անցկացնելիս ստացվել է A և B զագելի խառնուրդ, որում B զագի ծավալը կազմել է 4,48 լ (ն. պ.):
29. Որքան է ստացված A պարզ նյութի զանգվածը (գ):
30. Որքան է օգնարարում A նյութի փոխարկման աստիճանը (%):
- 31–32. Ջրածնի և թթվածնի որոշակի ծավալով խառնուրդի փոխազդեցությունից գոյացել է 166 լ ջրային գողորչի:
33. Որքան է ծավալի (լ) կրճատումն ըստ ռեակցիայի:
34. Որքան է 166 լ ծավալով ջրային գոլորշու զանգվածը (գ) 400 Կ ջերմաստիճանի և 100 կՊա ճնշման պայմաններում ($R = 8,3 \text{ J/K} \cdot \text{mol}$):

27-28. Երկարի(III) քլորիդի որոշակի զանգվածում քլորի ատոմների ընդհանուր թիվը $3,612 \cdot 10^{22}$ է:

27. Որքան է տրված աղի զանգվածը (մգ):

28. Ինչ զանգվածով (մգ) նոր նյութ կառաջանա ջրային լուծույթում նշված աղի և ավելցուկով վերցրած մետաղական երկաթի փոխազդեցությունից:

29-30. 44,8 լ (ն. պ.) ածխածնի(IV) և 89,6 լ (ն. պ.) ծծմբի(IV) օքսիդների խառնուրդն անթթվածին պայմաններում անցկացրել են 15 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 3896 գ լուծույթի մեջ:

29. Որքան է փոքր մոլեկուլային զանգվածով աղի զանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում:

30. Որքան կավելանա ստացված լուծույթի զանգվածը (գ), եթե վերջինս թողնվի թթվածնի մթնոլորտում (գոլորշացումն անտեսել):

31-33. Արծարի(I) և պղնձի(II) նիտրատների ջերմային քայլայումից ստացվել է պինդ մնացորդ, և անջատվել է 23,52 լ (ն. պ.) գազային խառնուրդ: Ստացված գազային խառնուրդին ավելացրել են 0,2 մոլ թթվածին և ստացված նոր գազային խառնուրդն անցկացրել ավելցուկով ալկալի պարունակող ջրային լուծույթով, ինչի արդյունքում զազի ծավալը կրճատվել է 5 անգամ:

31. Որքան է արծարի նիտրատի մոլային բաժինը (%) աղերի խառնուրդում:

32. Որքան է բարդ նյութի զանգվածը (գ) ստացված պինդ մնացորդում:

33. Որքան է բարդ նյութի ծավալային բաժինը (%) թթվածնի ավելացումից հետո ստացված գազային խառնուրդում:

34-36. Որոշակի ծավալով ազոտի(II) օքսիդին ավելացրել են այնքան թթվածին, որ թթվածնի ստումների թիվը 3 անգամ գերազանցել է ազոտի ստումների թիվը: Ստացված գազային խառնուրդն անցկացրել են 20 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 700 գ լուծույթով և ստացել 212,5 գ աղ: Այնուհետև լուծույթին ավելացրել են 165 գ ջուր:

34. Որքան է ազոտի(II) օքսիդի ծավալը (լ, ն. պ.):

35. Ավելացրած թթվածնի ո՞ր մասն է (%) ծախսվել:
36. Որքան է ալկալու գանգվածային բաժինը (%) վերջնական լուծույթում:
- 37-39. Շեղանվյուն ծծմբի՝ $S_g = 6,02 \cdot 10^{22}$ մոլեկուլներ պարունակող նմուշն այրել են և ստացված զագն անցկացրել բրոմի $4,816 \cdot 10^{23}$ մոլեկուլներ պարունակող ջրային լուծույթի մեջ: Այնուհետև ստացված լուծույթը չեղորացրել են նատրիումի հիդրօքսիդով:
37. Որքան է պրոտոնների քանակը (մոլ) ծծումբ տարր պարունակող աղի ստացված քանակում:
38. Որքան է ատոմների քանակը (մմոլ) բրոմ տարր պարունակող աղի ստացված քանակում:
39. Որքան է ծախսված նատրիումի հիդրօքսիդի գանգվածը (գ):
- 40-42. Կալիումի պերմանգանատի և պղնձի(II) նիտրատի խառնուրդի ջերմային քայլայումից ստացված զագային խառնուրդում ազոն տարրի 2 ատոմին բաժին է ընկնում թթվածին տարրի 15 ատոմ: Այն ջրի միջով անցկացնելիս զոյցել է ազոտական թթվի 20% գանգվածային բաժնով 50 մլ լուծույթ ($\rho = 1,26 \text{ g/cm}^3$):
40. Աղերի խառնուրդում կալիումի պերմանգանատի քանակը քանի անգամ է մեծ պղնձի(II) նիտրատի քանակից:
41. Որքան է ջերմային քայլայումից ստացված պինդ մնացորդի գանգվածը (գ):
42. Որքան է պինդ մնացորդում առկա փոքր մոլային գանգվածով օքսիդի վերականգնման համար անհրաժեշտ ջրածնի քանակը (մմոլ):
- 43-45. Որոշակի գանգվածով երկաթի(III) քլորիդում ատոմների ընդհանուր թիվը $4,816 \cdot 10^{22}$ է:
43. Որքան է երկաթ տարրի գանգվածը (մգ) միացության տրված քանակում:
44. Ինչ ծավալով (մլ, ն. պ.) գազ կանցատվի անոդի վրա, եթե ջրային լուծույթում դիտարկենք միայն տրված քանակով աղի անիոնի անոդային օքսիդացումը:

45. Տրված քանակով աղ պարունակող 18,47 գ ջրային լուծույթը փոխազդեցության մեջ են դրել ծծմբաջրածնական թթվի 5 % զանգվածային բաժնով 13,6 գ լուծույթի հետ: Որքան է նստվածքի հեռացումից հետո մնացած լուծույթում իոնային միացության զանգվածային բաժինը (%):

46-48. Տրված է ծծմբական թթվի 458 գ լուծույթ, որում ջրածնի յուրաքանչյուր 21 ասումին բաժին է ընկնում թթվածնի 12 ասում:

46. Ի՞նչ զանգվածով (գ) մագնեզիում կարող է փոխազդել նշված քանակով լուծույթի հետ:

47. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդի 20% զանգվածային բաժնով լուծույթ պետք է ավելացնել տրված զանգվածով թթվի լուծույթին, որպեսզի ստացվի 1:4 մոլային հարաբերությամբ թթու և չեզոք աղերի լուծույթ:

48. Ի՞նչ զանգվածով (գ) ծծմբի(VI) օքսիդ պետք է ավելացնել թթվի նշված քանակով լուծույթին՝ անցուր ծծմբական թթու ստանալու համար:

49-51. Կալցիումի կարքոնաստի և աղյուսմինի 1:2 մոլային հարաբերությամբ 616 գ խառնուրդը փոխազդեցության մեջ են դրել ավելցուկով վերցրած աղաթթվի հետ: Անջատված զազային խառնուրդն անցկացրել են շիկացած ածուխ պարունակող խողովակի միջով (թթվածնի բացակայությամբ): Վերջին երկու ռեակցիաներն ընթացել են 50-ական % ելքերով:

49. Որքան է այսումինի քանակը (մոլ) այնտեղի տրված խառնուրդում:

50. Որքան է մեթանի ծավալային բաժինը (%) խողովակից դուրս եկած զազային խառնուրդում:

51. Ի՞նչ զանգվածով նստվածք (գ) կարող է գոյանալ, եթե խողովակից դուրս եկած զազային խառնուրդն անցկացվի կալցիումի հիդրօքսիդի 10% զանգվածային բաժնով 1184 գ լուծույթի միջով:

52-54. Որոշակի ծավալով 1:3 մոլային հարաբերությամբ ազոտաջրածնային խառնուրդն անցկացրել են տաք կատալիզատորի վրայով, որի հետևանքով զազային խառնուրդի խոռոչյունն ըստ ջրածնի փոխավել է 0,75-ով:

52. Որքան է ռեակցիայի ելքը (%):

53. Որքան կլինի նոր գազային խառնուրդի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը, եթե ստացված գազային խառնուրդին ավելացվի նոյն ծավալով թթվածին:
54. Կատալիզատորի վրայով անցկացնելուց հետո 3,4 գ զանգվածով խառնուրդն անցկացրել են ծծմբական թթվի 0,8 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 50 մլ լուծույթի մեջ: Որքան է լուծույթում ստացված մեծ մոլեկուլային զանգվածով աղի զանգվածը (մգ):
- 55–57. 102 գ զանգվածով 1:3 ժապավային հարաբերությամբ ազոտաջրածնային խառնուրդն անցկացրել են տաք կատալիզատորի վրայով, որի հետևանքով գազային խառնուրդի խոսքյունն ըստ ջրածնի փոխել է 0,75-ով:
55. Որքան է ազոտի փոխարկման աստիճանը (%):
56. Որքան է ամոնիակի զանգվածային բաժինը (%) ստացված գազային խառնուրդում:
57. Ստացված գազային խառնուրդն անցկացրել են օրթոֆոսֆորական թթվի 2,4 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 500 մլ լուծույթի ($\rho=1,3188 \text{ g/cm}^3$) միջով: Որքան է փոքր մոլեկուլային զանգվածով աղի զանգվածային բաժինը (%) լուծույթում:
- 58–60. 35,84 լ (ն. պ.) ամոնիակի և 71,68 լ թթվածնի խառնուրդն անցկացրել են տաք կատալիզատորի վրայով: Ստացված գազագոլորշային խառնուրդը ջրազրկելուց հետո անցկացրել են նատրիումի հիդրօքսիդի 20 % զանգվածային բաժնով 593,6 գ լուծույթի մեջ:
58. Որքան է ջրազրկված գազային խառնուրդում ազոտի միացությունում ազոտի օքսիդացման աստիճանը:
59. Որքան է ջրազրկելուց հետո գազային խառնուրդում ազոտի միացության ծավալային բաժինը (%):
60. Որքան է լուծույթում գոյացած իոնային միացության զանգվածային բաժինը (%):

1.1.1. Անոնամոլեկուլային ուսմունք

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	32	21	11	41	150
2	32	22	20	42	100
3	25	23	96	43	1120
4	3	24	10	44	672
5	12	25	83	45	8
6	16	26	90	46	24
7	29	27	3250	47	360
8	3	28	3810	48	1600
9	39	29	5	49	8
10	56	30	64	50	20
11	7	31	40	51	120
12	73	32	24	52	30
13	60	33	64	53	21
14	53	34	56	54	2640
15	30	35	75	55	30
16	294	36	4	56	30
17	95	37	56	57	10
18	400	38	3200	58	4
19	20	39	128	59	80
20	23	40	10	60	20

1.1.2. Ալումի կառուցվածքը: Միջուկ: Էլեկտրոն

1–2. Լիթիումի բյուրիդի բյուրեղահիդրատի մեկ մոլեկուլում բյուրին բաժին ընկնող պրոտոնների թիվը 7-ով փոքր է թթվածնին բաժին ընկնող պրոտոնների թվից:

1. Որքան է բյուրեղահիդրատի մեկ մոլեկուլում բյուրեղաջրի մոլեկուլների թիվը:
2. Ինչ զանգվածով (գ) նստվածք կգոյանա 100 մոլ էլեկտրոն պարունակող բյուրեղահիդրատի ջրային լուծույթի և ավելցուկով վերցրած արծաթի նիտրատի փոխազդեցությունից:
- 3–4. Ջրածնի միայն ${}^2H$ իզոտոպ պարունակող ածխաջրածնի $1,204 \cdot 10^{23}$ մոլեկուլների զանգվածը 8,8 գ է:
3. Որքան է ածխաջրածնի մոլային զանգվածը(գ/մոլ):
4. Ինչ ծավալով (մլ, ն. պ.) ջրածնի կպահանջվի նշված զանգվածով ածխաջրածնը մինչև ալկան հիդրելու համար:
- 5–6. Հիմնական վիճակում գտնվող ասումի արտաքին էներգիական մակարդակում 3 կենս էլեկտրոն ունեցող երկու տարրերի պարզագույն ջրածնային միացությունների մոխային զանգվածների հարաբերությունը երկուս է:
5. Որքան է այդ տարրերի կարգաթվերի գումարը:
6. Աղերի ինչ զանգվածով (գ) խառնուրդ կառաջանա ջրածնային միացությունների 44,8 լ (ն. պ.) հավասարամոլային խառնուրդն ավելցուկով յոդաջրածնային թթվի լուծույթի մեջ անցկացնելիս:
- 7–8. $Na_2CO_3 \cdot nH_2O$ բաղադրությամբ բյուրեղահիդրատի 31,32 գ նմուշը լուծել են 32,99 գ ջրում և ստացել աղի հագեցած լուծույթ:
7. Որքան է ո-ի արժեքը բյուրեղահիդրատի մոլեկուլում, եթե փորձի պայմաններում անջուր աղի լուծելիությունը 28,62 գրամ է 100 գրամ ջրում:
8. Որքան է պրոտոնների քանակը (մմոլ) բյուրեղահիդրատի 12,528 գ նմուշում:

9-10. Կապցիումի կարրոնատի և կապիումի հիդրոկարբոնատի խառնուրդն աղաթթվով մշակելիս անջատվել է 15,68 լ (ն. պ.) զագ:

9. Որքան է ելային խառնուրդի զանգվածը (գ):

10. Որքան է պրոտոնների քանակը (մոլ) ելային խառնուրդում:

11-12. Երկաթի օքսիդներից մեկի մոլեկուլում երկաթ և թթվածին տարրերի զանգվածների տարրերությունը 104 գ. ա. մ. է, իսկ հարաբերությունը 2,625:

11. Որքան է 2,32 կգ զանգվածով տրված օքսիդի նյութաքանակը (մոլ):

12. Ի՞նչ ծավալով (մլ) ծծմբական թթվի 24,5 % զանգվածային բաժնով լուծույթ ($\rho=1,25 \text{ գ/սմ}^3$) կպահանջվի տրված օքսիդի 11,6 գ նմուշի հետ փոխազդելու համար:

13-14. Չորրորդ պարբերության միևնույն խմբին պատկանող երկու տարրերի բոլոր չլուսացված օրբիտալների լրացման համար անհրաժեշտ է 62 էլեկտրոն:

13. Որքան է այդ երկու տարրերի ատոմներում առկա չզույգված էլեկտրոնների գումարային թիվը:

14. Երրորդ պարբերության նույն խմբին պատկանող տարրի բարձրագույն օքսիդի 4 գ նմուշը լուծել են ծծմբական թթվի 11,95% զանգվածային բաժնով 40 գ լուծույթում: Որքան է լուծույթում ստացված նյութի զանգվածային բաժինը (%):

15-16. Միևնույն խմբի չորրորդ պարբերությանը պատկանող երկու տարրերի չլուսացված ատոմային օրբիտալների լրացման համար անհրաժեշտ է 68 էլեկտրոն:

15. Որքան է այդ երկու տարրերի կարգաթվերի գումարը:

16. Որքան է 40 % զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի լուծույթի ($\rho=1,4 \text{ գ/մլ}$) ծավալը (մլ), որն անհրաժեշտ է ավելացնել այդ նույն խմբի երրորդ պարբերության տարրի քլորիդի 26,7% զանգվածային բաժնով 50 գ լուծույթին, որպեսզի սկզբում առաջացած նստվածքն ամբողջովին լուծվի:

17–18. Մինույն խմբի չորրորդ պարբերությանը պատկանող երկու տարրերի չլրացված առողջապահության օրինակների լրացման համար անհրաժեշտ է 64 էլեկտրոն:

17. Որքան է այդ տարրերի հարաբերական ատոմային զանգվածների գումարը:

18. Որքան է այդ նույն խմբի երրորդ պարբերության տարրի և բարիումի փոխազդեցությունից ստացվող նյութի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

19–20. KRO_x բանաձևով $0,2$ մոլ նյութը պարունակում է 10 մոլ պրոտոն, իսկ միայն R տարրը՝ $1,4$ մոլ պրոտոն:

19. Ո՞րն է R տարրի կարգաթիվը:

20. Ինչ ծավալով (մլ, ն. ա.) գազ կանչատվի նշված քանակով նյութը տաքացնելիս:

21–22. R մետաղը թթվածնի հետ ստացածնում է օրսիդ, որում մետաղի զանգվածային բաժինը $52,94\%$ է: Հայտնի է, որ այդ մետաղի իոնում պրոտոնների և էլեկտրոնների թվերի տարբերությունը 3 է:

21. Որքան է R տարրի կարգաթիվը:

22. Ինչ ծավալով (մլ, ն. ա.) գազ կանչատվի $0,54$ գ մետաղի և $4,38\%$ զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի 50 գ լուծույթի փոխազդեցությունից:

23–24. Մետաղի իոնում պրոտոնների և էլեկտրոնների թվերն իրարից տարբերվում են 3 -ով: Հայտնի է, որ այդ մետաղի օրսիդում թթվածնի զանգվածային բաժինը $47,059\%$ է:

23. Որքան է նշված մետաղի իոնում էլեկտրոնների թիվը:

24. Ինչ ծավալով (մլ) նատրիումի հիդրօքսիդի 2 մոլ/լ կոնցենտրացիայով լուծույթ է անհրաժեշտ նշված մետաղի $40,8$ գ զանգվածով օքսիդը լուծելու համար:

25–26. Որոշակի իզոտոպային բաղադրությամբ AB_2 միացության A իզոտոպում նեյտրոնների թիվը հավասար է պրոտոնների թվին, իսկ B իզոտոպում նեյտրոնների թիվը մեկով մեծ է պրոտոնների թվից: Հայտնի է նաև, որ նշված միացության մեկ մոլեկուլում բոլոր մասնիկների (պրոտոն, նեյտրոն, էլեկտրոն) թիվը 164 է, իսկ A իզոտոպի պրոտոնների թիվը 3 -ով մեծ է B իզոտոպի պրոտոնների թվից:

25. Որքան է B իզոտոպի զանգվածային թիվը:

26. Նշված իզոտոպային բաղադրությամբ 220 գ AB_2 միացություն պարունակող լուծույթից որոշակի քանակությամբ ջուր հեռացնելուց հետո անջատվել է 436 գ բյուրեղահիդրատ: Որքան է վերջինիս մեկ մոլեկուլում ատոմների ընդհանուր թիվը:
- 27-28. R_2O_3 բաղադրությամբ միացությունում մետաղի կայուն իզոտոպում նեյտրոնների թիվը 6-ով մեծ է էլեկտրոնների թվից, իսկ միացության հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը 164 է:
27. Որքան է R տարրի նշված իզոտոպում պրոտոնների թիվը:
28. Ինչ ծավալով (մլ, ն. պ.) ջրածին է անհրաժեշտ նշված բաղադրությամբ օքսիդի 6,56 գ նմուշը վերականգնելու համար:
- 29-30. Տրված է սովորական իզոտոպային բաղադրությամբ 500 գ պղնձարջասապ:
29. Որքան է նշված զանգվածում բոլոր ատոմների էլեկտրոնների գումարային քանակը (մոլ):
30. Ինչ զանգվածով (գ) նստվածք կառաջանա, եթե նշված զանգվածով պղնձարջասապը լուծվի ջրում և մշակվի նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթով:
- 31-32. Ածխածնի(II) օքսիդը լուսավորման պայմաններում փոխազդեցության մեջ են դրել որոշակի իզոտոպից բաղկացած 11,2 լ (ն. պ.) քոր զազի հետ: Վերջինիս մոլեկուլի ասուններում նեյտրոնների ընդհանուր թիվը 6-ով մեծ է պրոտոնների ընդհանուր թվից:
31. Որքան է ստացված միացության զանգվածը (գ):
32. Նվազագույնը ինչ զանգվածով (գ) հալոգենի համապատասխան իզոտոպից կազմված նատրիումի քլորիդ է անհրաժեշտ էլեկտրոլիզի եղանակով նշված ծավալով քլորը ստանալու համար:
- 33-34. Դեյտերիում իզոտոպից ստացված ջրածնից և ազոտի ^{14}N իզոտոպից ստացել են ամոնիակ:
33. Որքան է ստացված ամոնիակի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

34. Ստացված միացության 80 գ նմուշը խառնել են 112 լ (ն. պ.) թթվածնի հետ և տաքացրել պլատին կատալիզատորի առկայությամբ: Որքան է ստացված ազոտային միացության առավելագույն զանգվածը (գ):

35–36. Զրածնի պրոտիում և դեյտերիում իզոտոպներից ստացել են տարրեր իզոտոպային NH_3 և ND_3 մոլեկուլները, որոնցում ծանր ամոնիակի զանգվածային բաժինը 15 % է:

35. Ինչ զանգվածով (գ) ազոտ է անհրաժեշտ 0,2 կգ նշված տեսակի խառնուրդ ստանալու համար:

36. Ինչ զանգվածով (գ) թթվածին է անհրաժեշտ ստացված 0,2 կգ խառնուրդն այրելու համար:

37–38. Ատոմային էլեկտրակայանում կարող է օգտագործվել ^{235}U և ^{238}U իզոտոպների հավասարամոլային խառնուրդ:

37. Որքան է պրոտոնների ընդհանուր զանգվածը (գ) նշված խառնուրդի 23,65 կգ նմուշում:

38. Որքան է էլեկտրոնների ընդհանուր քանակը (մոլ) նշված խառնուրդի 23,65 կգ նմուշում:

39–40. Աստղերի ընդերքում ^{15}N իզոտոպը, ընդունելով պրոտոն և արձակելով α -մասնիկ, փոխարկվում է A տարրի իզոտոպի:

39. Որքան է A տարրի իզոտոպում նեյտրոնների թիվը:

40. Ինչ զանգվածով (կգ) A տարրի իզոտոպ կարող է ստացվել, եթե միջուկային ռեակցիային մասնակցի 300 կգ ^{15}N իզոտոպ:

41–42. Լիթիումից և ջրածնի դեյտերիում իզոտոպից ստացել են լիթիումի դեյտերիդ: Վերջինս տաքացման պայմաններում ենթարկել են հիդրոլիզի ($^1H_2^{16}O$):

41. Որքան է ստացված գազային նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

42. Որքան է ստացված ալկալու հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

43–45. Որոշակի զանգվածով միացությունը լուծել են 110 գ ջրում և ստացել լուծված նյութի 20% զանգվածային բաժնով լուծույթ: Ստացված լուծույթի մեջ ընկղմել են ալյումինե թիթեղ և թողել մինչև ուռակցիայի ավարտոք:

43. Որքան է միացության մեկ մոլեկուլում պրոտոնների գումարային թիվը, եթե դրանում պարունակվում է ըստ զանգվածի 25,6% – Cu, 12,8% – S, 57,6% – O և 4% H:

44. Որքան է ջրում լուծված նմուշի զանգվածը (գ):

45. Որքան է ալյումինե թիթեղի զանգվածի փոփոխությունը (մգ):

46–48. Որոշակի զանգվածով միացությունը լուծել են ջրում և ստացված լուծույթը բաժանել երկու հավասար մասի: Առաջին մասի վրա ավելցուկով աղաթքու ավելացնելիս անջատված զազի զանգվածը 6,75 գրամով մեծ է այն զազի զանգվածից, որին անջատվել է երկրորդ մասի վրա ավելցուկով կալիումի հիդրօքսիդի լուծույթ ավելացնելիս:

46. Որքան է միացության մեկ մոլեկուլում պրոտոնների գումարային թիվը, եթե դրա նմուշը պարունակում է 1 գ ջրածին, 2,8 գ ազոտ, 2,4 գ ածխածին և 9,6 գ թթվածին:

47. Որքան է ջրում լուծված միացության քանակը (մմոլ):

48. Որքան է ծախսված կալիումի հիդրօքսիդի զանգվածը (գ):

49–51. Պղնձի և պղնձի(II) օքսիդի խառնուրդում պղնձի քանակը 0,5 մմոլ-ով փոքր է օրսիդի քանակից: Այդ խառնուրդի և անհրաժեշտ քանակով խիստ ազոտական թրվի փոխազդեցությունից առաջացել է աղի լուծույթ, և անջատվել է զազ: Վերջինս թթվածնի բացակայության պարմաններում ավելցուկով վերցրած նատրիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթով անցկացնելիս ստացվել են երկու աղ, որոնցից մեկում առկա պրոտոնների քանակը 0,2 մմոլ մեծ է մյուս աղում առկա պրոտոնների քանակից: Գազի անջատումից հետո մնացած լուծույթը գոլորշացրել են, պինդ մնացորդը՝ շիկացրել մինչև հաստատուն զանգված:

49. Որքան է ելային խառնուրդի զանգվածը (մմոլ):

50. Որքան է ծախսված ազոտական թթվի քանակը (մմոլ):

51. Որքան է շիկացումից հետո մնացած պինդ նյութի զանգվածը (մմոլ):

52–54. 1 մոլ KRO_x բանաձևով նյութում աստմաների գումարային թիվը $3,612 \cdot 10^{24}$ է, իսկ R տարրի զանգվածային բաժինը 34,81 % է:

52. Որքան է R տարրի կարգաթիվը:

53. Որքան է նշված նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

54. Ինչ զանգվածով (գ) նստվածք կառաջանա, եթե 63,2 գ նշված նյութը ծծմբական թթվի միջավայրում փոխազդեցության մեջ դրվի ծծմբաջրածնի 2% զանգվածային բաժնով 2550 գ լուծույթի հետ:

55–57. $K_2R_2O_7$ բանաձևով 0,04 մոլ նյութում էլեկտրոնների բանակը R տարրի աստմանը բում 1,92 մոլ է:

55. Ո՞րն է R տարրի կարգաթիվը:

56. Ինչ ծավալով (մլ, ն. պ.) գազ կանջատվի նշված քանակով նյութի ջրային լուծույթի և 20% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի 100 մլ լուծույթի ($\rho=1,095$ գ/սմ³) փոխազդեցությունից:

57. Որքան է ^{50}R իզոտոպում նեյտրոնների թիվը:

58–60. $\text{Ca} + ^{37}_{18}Ar + {}^0_1e \rightarrow R$ միջուկային ռեակցիայի հավասարման՝ R իզոտոպից ստացել են KRO_x միացությունը, որում թթվածնի զանգվածային բաժինը 38,71 % է:

58. Որքան է R իզոտոպում նեյտրոնների թիվը:

59. Որքան է 248 գ KRO_x նյութն առանց կատալիզատորի տաքացնելիս ստացված նյութերից մեծ մոլեկուլային զանգվածով նյութի զանգվածը (գ):

60. Ինչ ծավալով (մլ, ն. պ.) գազ կանջատվի, եթե 4,96 գ KRO_x նյութը տաքացվի կատալիզատորի առկայությամբ:

61–63. $\text{Ca} + ^{27}_{13}Al + {}^4_2He \rightarrow R + {}^1_0n$ միջուկային ռեակցիայի հավասարման՝ R իզոտոպից ստացել են 8,4 գ R_2O_5 օքսիդը և լուծել 228,6 գ սառը ջրում:

61. Որքան է R իզոտոպում նեյտրոնների թիվը:

62. Որքան է լուծույթում գոյացած միացության զանգվածային բաժինը (%):
63. Որքան է 8,4 գ այդ օքսիդի և 10 % զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի 100 մլ լուծույթի ($\rho=1,12 \text{ գ/սմ}^3$) փոխազդեցությունից ստացված փոքր մոլեկուլային զանգվածով աղի զանգվածը (մգ):
- 64-66. Որոշակի իզոտոպային բաղադրությամբ AB_2 միացության A իզոտոպում նեյտրոնների թիվը հավասար է պրոտոնների թվին, իսկ B իզոտոպում նեյտրոնների թիվը 3-ով մեծ է պրոտոնների թվից: Նշված միացության մեկ մոլեկուլում բոլոր մասնիկների (պրոտոն, նեյտրոն, էլեկտրոն) թիվը 168 է, իսկ A իզոտոպում պրոտոնների թիվը 3-ով է մեծ B իզոտոպում պրոտոնների թվից:
64. Որքան է A իզոտոպի զանգվածային թիվը:
65. Ի՞նչ զանգվածով (գ) գազ կանջատվի անողի վրա, եթե 228 գ զանգվածով AB_2 միացությունը ջրային լուծույթում ենթարկվի էլեկտրոլիզի:
66. Որքան է 228 գ AB_2 միացության և 10% զանգվածային բաժնով նատրիումի կարբոնատի 3180 գ լուծույթի փոխազդեցությունից ստացված նստվածքի զանգվածը (գ):
- 67-69. Որոշակի իզոտոպային բաղադրությամբ AB_3 միացության A իզոտոպում նեյտրոնների թիվը մեկով մեծ է պրոտոնների թվից, իսկ B իզոտոպում նեյտրոնների թիվը 11-ով է մեծ պրոտոնների թվից: Միացության հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը 270 է, իսկ A իզոտոպում պրոտոնների թիվը 22-ով է փոքր B իզոտոպում պրոտոնների թվից:
67. Որքան է A և B իզոտոպների զանգվածային թվերի գումարը:
68. Որքան է B իզոտոպի զանգվածային բաժինը (%) AB_3 միացությունում:
69. AB_3 միացության 54 գ զանգվածով նմուշը լուծել են ջրում և ստացված լուծույթին ավելացրել 20 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ ($\rho=1,2 \text{ գ/սմ}^3$): Ի՞նչ ծավալով (մլ) ալկալու լուծույթ պետք է ավելացնել, որպեսզի գոյացող նստվածքի զանգվածը լինի առավելագույնը:

1.1.2. Անոմի կառուցվածքը: Միջուկ: Էլեկտրոն

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	3	24	400	47	500
2	287	25	35	48	28
3	44	26	21	49	3640
4	896	27	26	50	151
5	22	28	2688	51	4040
6	307	29	254	52	25
7	7	30	196	53	158
8	6588	31	51	54	32
9	70	32	60	55	24
10	35	33	20	56	2688
11	10	34	120	57	26
12	64	35	161	58	20
13	8	36	276	59	210
14	22	37	9200	60	1344
15	52	38	9200	61	15
16	40	39	6	62	4
17	126	40	240	63	5400
18	473	41	3	64	40
19	7	42	24	65	148
20	2240	43	127	66	200
21	13	44	50	67	108
22	672	45	9200	68	90
23	10	46	42	69	100

1.1.3. Քիմիական տարրերի հատկությունների փոխության պարբերական քննոյթը: Քիմիական կապ և մոլեկուլի կառուցվածք

1-2. Հետևյալ գազերից՝ CH_4 , NH_3 , H_2S , PH_3 , ջրային լուծույթում առավել ուժեղ հիմնային հատկություններ դրսնորող նյութի նմուշն այրել են անհրաժեշտ քանակով օդում և ստացված գազագոլորշային խառնուրդն անցկացրել անջուր պղնձի(Π) սուլֆատ պարունակող խողովակով: Սուլֆատի զանգվածն ավելացել է 2,7 գրամով:

1. Որքան է անհրաժեշտ օդի ծավալը (մլ):

2. Որքան է խողովակով անցնելուց հետո չկլանված գազի ծավալը մլ (ն. պ.):

3-4. Հետևյալ գազերից՝ CH_4 , HCl , H_2S , HBr , ջրային լուծույթում առավել ուժեղ թթվային հատկություններ դրսնորող նյութի որոշակի ծավալով նմուշի $1/3$ մասն անցկացրել են արծաթի նիտրատի ալեցուկ պարունակող լուծույթով, իսկ $2/3$ մասի և անհրաժեշտ քանակով եթիլենի փոխազդեցությունից առաջացել է $10,4$ մոլ պրոտոն պարունակող օրգանական միացություն:

3. Որքան է ընտրված գազի ելային ծավալը (մլ, ն. պ.):

4. Որքան է գոյացած օրգանական միացության և արծաթի նիտրատի լուծույթում առաջացած նստվածքի զանգվածների տարբերությունը (գ):

5-6. Երրորդ պարբերության առավել ակտիվ մետաղի նմուշը մոլեկուլում 44 պրոտոն պարունակող մեթիլազոգենիդի հետ տաքացնելիս անջատվել է գազ, և ստացվել է մետաղի հալոգենիդ: Գազը լուսավորման պայմաններում փոխազդեցության մեջ են դրել $1:1$ ծավալային հարաբերությամբ վերցրած քլորի հետ, իսկ աղի լուծույթի վրա անհրաժեշտ քանակով արծաթի նիտրատ ավելացնելիս անջատվել է $37,6$ գ նստվածք:

5. Որքան է քլորի հետ փոխազդեցության արդյունքում ստացված օրգանական նյութի մոլեկուլում կովալենտային կապերի թիվը:

6. Որքան է նստվածքի անջատումից հետո լուծույթում մնացած աղի զանգվածը (գ):

7-8. Ֆոռուածնի սինթեզի ջերմաքիմիական հալասարումն է՝ $H_2 + F_2 = 2HF + 529$ ԿՋ:

7. Որքան է F-F կապի էներգիան (կՋ/մոլ), եթե H-H և H-F կապերի էներգիաները հավասար են 436 կՋ/մոլ և 562 կՋ/մոլ համապատասխանաբար:

8.Ի՞նչ զանգվածով (գ) ֆոտորաջրածին կստացվի, եթե նրա սինթեզի ժամանակ անջատվել է 1058 կՋ ջերմություն:

9-10. Մոլեկուլում քևեռային կովապենտային կապեր ունեցող հետևյալ նյութերից՝ CH_4 , NH_3 , C_2H_4 , HCl , C_2H_2 երկուսը միանում են միմյանց՝ ստացածներով իռացյան միացություն:

9. Որքան է ստացվող միացության 2 մոլի զանգվածը (գ):

10. Ի՞նչ ծավալով (մլ, ն. պ.) գազ կառաջանա, եթե ստացված միացության 0,05 մոլը լուծվի ջրում և փոխազդեցության մեջ դրվի կալիումի հիդրօքսիդի 0,2 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 100 մլ լուծույթի հետ:

11-12. HRO_4 բանաձևով թրվի մոլեկուլում R տարրի զանգվածային բաժինը 66,146 % է:

11. Որքան է այդ տարրի հարաբերական ատոմային զանգվածը:

12. 38,4 գ նշված թթու պարունակող 186 գ ջրային լուծույթը փոխազդեցության մեջ են դրել 14 գ մետաղական լիթիումի հետ: Որքան է գոյացած աղի զանգվածային բաժինը (%) լուծույթում:

13-14. Նատրիումի կարբոնատի բյուրեղահիդրատի 14,3 գ նմուշը մինչև հաստատուն զանգված շիկացնելիս ստացվել է 5,3 գ մնացորդ:

13. Որքան է թթվածին տարրի քանակը (մոլ) բյուրեղահիդրատի 1 մոլում:

14. Ի՞նչ ծավալով (մլ, ն. պ.) գազ կանցածվի տրված զանգվածով բյուրեղահիդրատի և ավելցուկով վերցրած ազոտական թթվի փոխազդեցությունից:

15-17. Չորրորդային ածիսածնի 1 ատոմ պարունակող պարզագույն ալկանի 14,4 գ նմուշն այրել են ավելցուկով վերցրած օդում և ստացված զագագողրշային խառնուրդն անցկացրել ավելցուկով բարիումի հիդրօքսիդ պարունակող ջրային լուծույթով: Գոյացել է նսովածք, իսկ չկանխած գազի ծավալը կազմել է 188,16 լ (ն. պ.):

15. Որքան է կովալենտային կապերի թիվը ալկանի մեկ մոլեկուլում:

16. Որքան է վերցրած օդում թթվածնի նյութաքանակը (մոլ):

17. Որքան է գոյացած նստվածքի զանգվածը (գ):

18-20. Հողորոդային ածխածնի 2 ասոմ պարունակող պարզագոյն ալկանի $14,25$ գ նմուշն այրել են ավելցուկով վերցրած օդում և ստացված գազագործային խառնորդն անցկացրել ավելցուկով բարիումի հիդրօքսիդ պարունակող ջրապին լուծույթով: Գոյացել է նստվածք, իսկ չկանալած գազի ծավալը կազմել է 301 լ (ն. պ.):

18. Որքան է կովալենտային կապերի թիվը ալկանի մեկ մոլեկուլում:

19. Որքան է վերցրած օդում թթվածնի նյութաքանակը (մոլ):

20. Որքան է գոյացած նստվածքի զանգվածը (գ):

21-23. R տարրն առաջացնում է RH_3 բանաձնով գազային միացություն, որում ջրածնի զանգվածային բաժինը $8,82\%$ է:

21. Որքան է R տարրի բարձրագույն օքսիդի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը ($Mr < 150$):

22. Ի՞նչ զանգվածով (գ) իոնային միացություն կառաջանա, եթե 17 գ RH_3 նյութը փոխազդի $11,2$ լ (ն. պ.) յոդացրածնի հետ:

23. 355 գ զանգվածով նշված օքսիդին ավելացրել են նատրիումի հիդրօքսիդի $5,6$ մոլ/լ կոնցենտրացիայով $2,5$ լ լուծույթ: Որքան է լուծույթում առաջացած առավել մեծ մոլեկուլային զանգվածով նյութի զանգվածը (գ):

24-26. Մետաղի(II) օքսիդի $1,6$ գ նմուշի լուծման համար պահանջվել է $2,92$ գ քլորաջրածնի պարունակող $17,4$ գ լուծույթ: Ստացված լուծույթը քանակակես փոխազդել է 10% զանգվածային բաժնով նատրիումի կարբոնատի $42,4$ գ լուծույթի հետ:

24. Ո՞րն է մետաղի կարգաթիվը:

25. Որքան է ստացված քլորիդի զանգվածային բաժինը (%) օքսիդը թթվում լուծելիս ստացված լուծույթում:

26. Որքան է անջատված նստվածքի զանգվածը (մգ):

27–29. 76 գ հիդրօքսոնիում իոն պարունակող միահիմն ուժեղ թթվի 588 գ լուծույթը փոխազդեցության մեջ են դրել 20 % զանգվածային բաժնով նատրիումի կարոնասոի 1060 գ լուծույթի հետ:

27. Որքան է կովալենտային կապերի թիվը հիդրօքսոնիում իոնում:

28. Որքան է թթվի տրված լուծույթում թթվային մնացորդի ընդհանուր զանգվածը (գ), եթե գազի անջատումից հետո մնացած լուծույթում աղի զանգվածային բաժինը կազմել է 15 %:

29. Որքան է թթվի զանգվածը (գ) տրված լուծույթում:

30–32. Աղի 2000 գ լուծույթը պարունակում է $2,408 \cdot 10^{24}$ թվով ամոնիումի կատիոններ, իսկ անիոնների թիվը երկու անգամ փոքր է կատիոնների թվից: Հայտնի է, որ անիոնների ու կատիոնների զանգվածների տարրերությունն այդ լուծույթում 120 գ է:

30. Քանի՞ կովալենտային կապ է առկա նշված կատիոնում:

31. Որքան է թթվային մնացորդի ընդհանուր զանգվածը (գ):

32. Աղի 2000 գ լուծույթին ավելացրել են փոխազդեցության համար անհրաժեշտ քանակով բարիումի քլորիդ պարունակող 3816 գ լուծույթ: Որքան է նստվածքի հեռացումից հետո լուծույթում գտնվող աղի զանգվածային բաժինը (%):

33–35. R_2O_3 , R_3O_4 և R պինդ նյութերի 2:5:4 մոլային հարաբերությամբ 17,04 գ խառնուրդի և 97,34 գ աղաթթվի (ավելցուկով) փոխազդեցությունից անջատվել է 0,896 լ (ն. պ.) զագ: R մետաղ տարրն աղաթթվի հետ փոխազդելիս ցուցաբերում է +2 օքսիդացման աստիճան:

33. Որքան է R տարրի կարգաթիվը:

34. Որքան է փոքր մոլեկուլային զանգվածով աղի զանգվածային բաժինը (%) լուծույթում:

35. Որքան կլինի զանգվածի կորուստը (մգ), եթե պինդ նյութերի նշված զանգվածով խառնուրդը տաքացվի ջրածնի հոսանքում:

36-38. Ալյումինի և երկաթի որոշակի զանգվածով խառնուրդը լուծելու համար պահանջվել է 10% զանգվածային բաժնով ծծմբական թրվի 128,625 գ լուծույթ: Պարզվել է, որ լուծույթում առաջացած աղերի զանգվածային բաժիններն իրար հավասար են:

36. Որքան է երկաթի զանգվածային բաժինը (%) տրված մետաղների խառնուրդում:

37. Որքան է անշատված գազի ծավալը (մլ, ն. պ.):

38. Ինչ զանգվածով (գ) 10% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ է անհրաժեշտ աղերի լուծույթից առավելագույն զանգվածով նստվածք ստանալու համար:

1.1.3. Քիմիական տարրերի հատկությունների փոփոխության պարբերական բնույթը: Քիմիական կազ և մոլեկուլի կառուցվածք

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	8400	14	1120	27	3
2	7840	15	16	28	142
3	6720	16	2	29	146
4	3	17	197	30	4
5	7	18	25	31	192
6	17	19	3	32	4
7	159	20	197	33	26
8	80	21	142	34	10
9	107	22	81	35	4160
10	448	23	656	36	70
11	127	24	12	37	2940
12	20	25	20	38	105
13	13	26	3360		

**1.1.4. Պինդ, հեղուկ, գազային նյութեր: Մաքուր նյութեր և խառնուրդներ: Նյութերի գազային վիճակը:
Մենդելեև-Կլապեյրոնի հավասարումը: Ավոգադրոյի օրենքը:
Պինդ նյութեր: Բյուրեղային և ամորֆ նյութեր**

1-2. 22,4 լ (ն. պ.) ծավալով մերժանի ջերմային քայլայումից (1500°C) ստացված գազային խառնուրդը, որի խսությունն ըստ ջրածնի 5 է, անցկացրել են սնդիկ(II) աղ պարունակող թթվացրած ջրային լուծույթով:

1. Որքան է մեթանի քայլայման աստիճանը (%):
2. Որքան է ստացված ալդեհիդի զանգվածը (մգ), եթե ացետիլենի հիդրատացումն ընթացել է 50 % ելքով:

3-4. Մեթանի ջերմային քայլայումից (1500°C) ստացված գազային խառնուրդը, որի խսությունն ըստ ջրածնի 5 է, անցկացրել են տաք նիկելի վրայով և ստացել բրոնզուրը չգունագրվող նոր գազային խառնուրդ:

3. Որքան է մեթանի քայլայման աստիճանը (%):
4. Որքան է նոր ստացված գազային խառնուրդի խտությունն ըստ հելիումի:

5-6. Ծծմբի(IV) օքսիդի և ծծմբաջրածնի հավասարամոլային խառնուրդի փոխազդեցությունից ստացվել է 2,88 գրամ պինդ նյութ:

5. Որքան է փոխազդած ծծմբաջրածնի ծավալը (մլ) 17°C ջերմաստիճանի և $24,9$ կՊա ճնշման պայմաններում ($R=8,3 \text{ J/K} \cdot \text{моль}, T_0=273 \text{ K}$):

6. Որքան է չփոխազդած ծծմբի(IV) օքսիդի ծավալը (մլ, ն. պ.):

7-8. Մեկ լիտր օդին ավելացրել են այնքան թթվածին, որ վերջինիս ծավալային բաժինը եռապառկել է: Այնուհետև ստացված խառնուրդն անցկացրել են օգոնարարով:

7. Որքան է ավելացրած թթվածնի ծավալը (լ, ն. պ.):

8. Որքան է օգոնարարից դուրս եկած նոր խառնուրդում թթվածնի ծավալը (մլ, ն. պ.), եթե այդ խառնուրդում ազոտի ծավալային բաժինը կրկնակի մեծ է օգոնի ծավալային բաժնից:

9–10. Մասգնեզիումի և ցինկի 13,7 գ խառնուրդը նույր ծծմբական թթվում լուծելիս անջատվել է 8,3 լ (300 Կ, $1,2 \cdot 10^5$ Պա, $R=8,3$ Զ/մոլ · Կ) ջրածին:

9. Ի՞նչ ծավալ (մլ) կզբաղեցնի ջրածինը նորմալ պայմաններում:

10. Որքան է մագնեզիումի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

11–12. Մեկ լիտր էքսանին ավելացրել են այնքան մեթան, որ ստացված գազային խառնուրդի միջին մոլային գանգվածը դարձել է 19,5 գ/լոլ:

11. Որքան է ավելացրած մեթանի ծավալը (լ, ն. պ.):

12. Ի՞նչ ծավալով (լ) օդ կպահանջվի 1,6 լ ստացված խառնուրդն այրելու համար:

13–14. Տրված է 6,4 գ ծծմբի(IV) օքսիդ:

13. Ի՞նչ ծավալ (լ) կզբաղեցնի նշված զանգվածով ծծմբային գազը 409,5 Կ և 204,75 Պա ճնշման պայմաններում ($R=8,3$ Զ/մոլ · Կ):

14. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 20 % զանգվածային բաժնով կալիումի սուլֆիտի լուծույթի և աղաթթվի փոխազդեցույթունից կստացվի նշված զանգվածով ծծմբային գազը:

15–16. 0,1 մ³ ծավալով փակ անոթում 100 Կ ջերմաստիճանում գտնվում է 16 գ թթվածին:

15. Որքան է ճնշումն անոթում (Պա) ($R=8,3$ Զ/մոլ · Կ):

16. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 50 % զանգվածային բաժնով ջրածնի պերօքսիդի լուծույթ է անհրաժեշտ (կատալիզատորի առկայությամբ) նշված զանգվածով թթվածին ստանալու համար:

17–18. Տրված է թթվածնի և ազոտի(IV) օքսիդի 1:4 ծավալային հարաբերությամբ 43,2 գ գազային խառնուրդ:

17. Ի՞նչ ճնշում (Պա) կունենա այդ խառնուրդը, եթե այն գտնվի 0,83 մ³ փակ անոթում 600 Կ ջերմաստիճանում ($R=8,3$ Զ/մոլ · Կ):

18. Նշված գանգվածով գազային խառնուրդն անցկացրել են 32 գ նատրիումի հիդրօքսիդ պարունակող 1656,8 գ լուծույթի մեջ: Որքան է լուծույթում ստացված աղի գանգվածային բաժինը (%):

19-20. Որոշակի գանգվածով պրոպանի և բութանի խառնուրդը 50,65 կՊա ճնշման և 709,1 Կ ջերմաստիճանի պայմաններում զրաղեցնում է 581 լ ծավալ ($R=8,3 \text{ Ջ/մոլ} \cdot \text{Կ}$):

19. Որքան է խառնուրդի քանակը (մոլ):

20. Ինչ ծավալով (լ) օդ կպահանջվի 10 լ (ն. պ.) նշված խառնուրդի այրման համար, եթե վերջինիս խտությունն ըստ ջրածնի 26,2 է:

21-23. Որոշակի գանգվածով ամոնիումի կարբոնատը լուծել են ջրում և ստացված լուծույթը բաժանել երկու հավասար մասի: Առաջին կեսի վրա ավելցուկով վերցրած նատրիումի հիդրօքսիդ ավելացնելիս անջատվել է A գազը, իսկ երկրորդ կեսի վրա ավելցուկով վերցրած աղաթքու ավելացնելիս անջատվել է B գազը, որի գանգվածը 0,625 գրամով մեծ է A գազի գանգվածից:

21. Որքան է ամոնիումի կարբոնատի սկզբնական գանգվածը (գ):

22. Որքան է B գազի գանգվածը (մգ):

23. Ո՞ր ջերմաստիճանում ($^{\circ}\text{C}$) A գազի ծավալը կհավասարվի B գազի ծավալին (ն. պ.) 207,5 կՊա ճնշման պայմաններում ($R=8,3 \text{ Ջ/Կ} \cdot \text{մոլ}$):

24-26. Տրված է թթվածնի, ածխածնի(IV) և ծծմբի(IV) օքսիդների 1:1:2 ծավալային հարաբերությամբ խառնուրդ:

24. Որքան է խառնուրդի միջին մոլեկուլային գանգվածը (գ/մոլ):

25. Ինչ ծավալ (լ) կզբաղեցնի նշված խառնուրդի 25,5 գ նմուշը $8,3 \cdot 10^3 \text{ Պա ճնշման և } 546 \text{ Կ ջերմաստիճանի պայմաններում } (R=8,3 \text{ Ջ/մոլ} \cdot \text{Կ})$:

26. Որքան կլինի նատրիումի սուլֆատի գանգվածային բաժինն (%) այն լուծույթում, որը ստացվում է 25,5 գ գանգվածով սկզբնական խառնուրդի և 30 գ նատրիումի հիդրօքսիդ պարունակող 329,5 գ լուծույթի փոխազդեցությունից:

27-29. Թթվածնի, մերանի և ածխածնի(II) օքսիդի $1:2:1$ մոլային հարաբերությամբ որոշակի ծավալով խառնուրդի լրիվ պրման համար պահանջվել է 70 l (Ա. պ.) օդ: Այրումից հետո ստացված չոր գազային խառնուրդը թթվածնի բացակայության պահանջներում անցկացրել են ավելցուկով վերցրած մետաղական լիթիում պարունակող խողովակի միջով:

27. Որքան է ելային գազային խառնուրդի միջին մոլային գանգվածը (գ/մոլ):

28. Որքան է այրումից հետո ստացված չոր գազային խառնուրդի ծավալը (լ, ն. պ.):

29. Քանի՞ գրամով կմեծանա լիթիումի գանգվածը:

30-32. Ծծմբի(IV), ածխածնի(IV) և ածխածնի(II) օքսիդների որոշակի ծավալով խառնուրդը, որի խոռոչունն ըստ ջրածնի 25 l , անցկացրել են ավելցուկով վերցրած կալիումի հիդրօքսիդի $155,3$ գ լուծույթի միջով: Լուծույթում գոյացել է $45,4$ գ գանգվածով աղերի խառնուրդ: Նոյն ծավալով սկզբնական գազային խառնուրդում առկա ածխածնի(II) օքսիդի այրման համար պահանջվել է $5,6\text{ l}$ օդ:

30. Որքան է ածխածնի(II) օքսիդի ծավալը (մլ, ն. պ.) գազային խառնուրդում:

31. Որքան է ծծմբի(IV) օքսիդի ծավալային բաժինը (%) տրված խառնուրդում:

32. Որքան է փոքր մոլեկուլային գանգվածով աղի գանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում:

33-35. Հելիումի, ածխածնի(II) օքսիդի և ածխաջրածնի 1000 l (Ա. պ.) խառնուրդում ածխածնի(II) օքսիդի ծավալային բաժինը 30% է, գանգվածային բաժինը՝ $15/31$, իսկ հելիումի ծավալային բաժինը 42% է:

33. Որքան է ածխածնի(II) օքսիդի գանգվածը (գ) խառնուրդում:

34. Որքան է խառնուրդի գանգվածը (գ):

35. Որքան է ածխաջրածնի մոլային գանգվածը (գ/մոլ):

36–38. Հեղիումի, ածխածնի(II) օքսիդի և ածխաջրածնի 2000 լ (ն. պ.) խառնուրդում ածխածնի(II) օքսիդի ծավալային բաժինը 3/10 է, զանգվածային բաժինը՝ 15/31, իսկ հեղիումի ծավալային բաժինը 42 % է:

36. Որքան է հելիումի զանգվածը (գ) խառնուրդում:

37. Որքան է ածխաջրածնի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

38. Ածխաջրածինն առանձնացրել են խառնուրդից, ավելացրել 840 լ (ն. պ.) ջրածին և անցկացրել տաք կատալիզատորի վրայով: Որքան է կատալիզատորի վրայով անցնելուց հետո ստացված գազային խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

1.1.4. Պինդ, հեղուկ, գազային նյութեր: Մաքուր նյութեր և խառնուրդներ: Նյութերի գազային վիճակը: Մենդելեև-Կապելյոնի հավասարումը: Ավոգադրոյի օրենքը: Պինդ նյութեր: Բյուրեղային և ամորֆ նյութեր

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	60	16	68	31	50
2	6600	17	6000	32	8
3	60	18	4	33	375
4	4	19	5	34	775
5	5800	20	295	35	26
6	672	21	12	36	150
7	1	22	2750	37	26
8	600	23	7	38	29
9	8960	24	51		
10	75	25	273		
11	3	26	10		
12	19	27	23		
13	1660	28	68		
14	79	29	70		
15	4150	30	2240		

1.2. ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՌԵԱԿՑԻԱՆԵՐ

1.2.1. Քիմիական ռեակցիաների դասակարգումը

1-2. Անմնացորդ փոխազդել են 0,1 մոլ $Ca_3(PO_4)_2$ և 0,4 մոլ H_3PO_4 նյութերը:

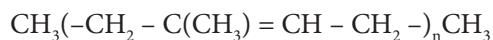
- Որքան է ստացված միացության հարաբերական մոլեկուլային գանգվածը:
- Ինչ գանգվածով (գ) նստվածք կառաջանա ստացված միացության ջրային լուծույթի վրա անհրաժեշտ քանակով կրաքուր ավելացնելիս:
- 3-4. Անմնացորդ փոխազդել են 0,1 մոլ $Ca_3(PO_4)_2$ և 0,1 մոլ H_3PO_4 նյութերը:
- Որքան է ստացված միացության հարաբերական մոլեկուլային գանգվածը:
- Ինչ քանակով (մմոլ) չեղոք աղ է հնարավոր ստանալ ստացված միացության և կրաքուրի փոխազդեցությունից:

5-6. Որոշակի գանգվածով կալիումի քլորատը տաքացնելիս զուգահեռ լնաքացել են երկու ռեակցիաներ՝ կալիումի քլորիդի հակասար քանակների առաջացմամբ: Անջատված գազը բավարարել է 8,928 գրամ ֆուֆորի լրիվ արվելուն:

5. Որքան է կալիումի քլորատի սկզբնական գանգվածը (գ):

6. Կալիումի քլորատի ո՞ր մասն է (%) քայլայվել ըստ ինքնաօքսիդացման–ինքնավերականգնման ռեակցիայի:

7-8. Իզոպրենի պոլիմերացումից ստացել են պոլիիզոպրեն.

7. Որքան է ստացված պոլիմերի միջին մոլեկուլային գանգվածը, եթե պոլիմերացման աստիճանը 120 է:

8. Որքան է մեթիլ խմբերի թիվը պոլիմերի մեկ մոլեկուլում:

9–10. Բջջանյութի նիտրացման արգասիքում ազոտի մոլային բաժինը 8 % է:

9. Ի՞նչ զանգվածով (գ) ազոտական թթու կծախսվի 252 գ տրված նիտրոբջջանյութ ստանալու համար:

10. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) ազոտ կստացվի 630 գ ստացվածնիտրոբջջանյութի այրումից:

11–12. Ցինկի և արծաթի նիտրատների 1:1 մոլային հարաբերությամբ 7,18 գ խառնուրդը լուծել են 31,94 գ ջրում և խառնման պայմաններում ավելացրել 1,92 գ պղնձի փոշի:

11. Որքան է պինդ մնացորդի զանգվածը (մգ) ստացված անհամասեռ խառնուրդում:

12. Որքան է պղնձի նիտրատի զանգվածային բաժինը (%) պինդ մնացորդի հեռացումից հետո ստացված համասեռ լուծույթում:

13–15. Փակ անթրոսմ տեղավորել են մեկ մոլ նյութաքանակով ազոտի(IV) օքսիդի դիմեր և թերթնակի տաքացրել: Որոշ ժամանակ անց տեղծվել է երկու օքսիդների հավասարակշռային խառնուրդ՝ $N_2O_{4(q)} \rightleftharpoons 2NO_{2(q)}$, որի խոռոչունն ըստ հելիումի 20 է: Հավասարակշռային խառնուրդը թթվածնի առկայությամբ անցկացրել են ջրի մեջ, ինչի արդյունքում ստացվել է ազոտական թթվի 25,2 % զանգվածային բաժնով լուծույթ:

13. Որքան է դիմերի քայլայման աստիճանը (%):

14. Որքան է ստացված ազոտական թթվի լուծույթի զանգվածը (գ):

15. Որքան է ծախսված թթվածնի նյութաքանակը (մմոլ):

16–18. Լուսավորման պայմաններում իրականացրել են ուսդիկալային մեխանիզմով միացման ռեակցիա 16,8 լ (ն. պ.) ջրածնի և 23,52 լ քլորի միջև:

16. Որքան է շղթայական ռեակցիայի հարուցման փուլում ճեղքվողնյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

17. Շղթայի զարգացման փուլում մեկ ազատ ռադիկալից քանի՞ ազատ ռադիկալ է առաջանում:

18. Ստացված գազային խառնուրդն անցկացրել են կալիումի հիդրօքսիդի 5% զանգվածային բաժնով 2903,95 գ տաք լուծույթի մեջ: Որքան է փոքր մոլեկուլային զանգվածով աղի զանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում:

19-21. Էթիլսպիրուտից ստացել են 1,3-բուրաղիեն, այնուհետև՝ պոլիմերացման ռեակցիայով պոլիիրութաղիեն, որի միջին մոլեկուլային զանգվածը 108 000 է:

19. Ինչի՞ է հավասար պոլիմերացման միջին աստիճանը (n):

20. Քանի՞ կրկնակի կապ կա պոլիմերի մեկ շղթայում:

21. Ինչ զանգվածով (կգ) սպիրուտ է անհրաժեշտ 108 կգ պոլիիրութաղիեն ստանալու համար:

22-24. 4,98 գ կալիումի յոդիդ պարունակող լուծույթը փոխազդեցության մեջ են դրել բրոնսի հետ: Ստացված լուծույթը գոլորշացնելուց և չոր զանգվածը տարացնելուց (300 °C-ից բարձր ջերմաստիճանում) գոյացել է 4,04 գ պինդ մնացորդը: Վերջինս լուծել են 20 գ ջրում և ավելացրել 8,5 գ արծաթի նիտրատ պարունակող 137,07 գ ջրային լուծույթը:

22. Որքան է փոխազդած բրոմի զանգվածը (մգ):

23. Որքան է անջատված նստվածքի զանգվածը (մգ) արծաթի նիտրատի լուծույթ ավելացնելուց հետո:

24. Որքան է նիտրատ իոնների զանգվածային բաժինը (%) վերջնական համասեռ լուծույթում:

1.2.1. Քիմիական ռեակցիաների դասակարգումը

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	234	9	126	17	1
2	93	10	56	18	5
3	136	11	3440	19	2000
4	150	12	5	20	2000
5	147	13	15	21	184
6	80	14	500	22	1600
7	8190	15	500	23	6110
8	122	16	71	24	2

1.2.2. Գաղափարը քիմիական ռեակցիայի արագության մասին: Քիմիական հավասարակշռություն: Լե՛ Շատելլեի սկզբունքը

1-2. Լուծույթում ընթացող $A + 2B = D + E$ ռեակցիայի արագությունը որոշվում է հետևյալ հավասարումով՝ $V = k \cdot c_A \cdot c_B^2$:

1. Քանի՞ անգամ կփոքրանա ռեակցիայի արագությունը, եթե ջուր ավելացնելիս լուծույթի ծավալը եռապատկվի:

2. Քանի՞ անգամ կմեծանա ռեակցիայի արագությունը, եթե ջուր ավելացնելիս լուծույթի ծավալը եռապատկվի, և միաժամանակ ջերմաստիճանը 40° -ով բարձրացվի: Արագության ջերմաստիճանային գործակիցը $\gamma = 3$ է:

3-4. Մեկ լիտր տարողությամբ փակ անոթում համապատասխան պայմաններում փոխազդեցության մեջ են դրել $0,5$ մոլ ազոտ և $0,4$ մոլ ջրածին: Համակարգում ստեղծվել է հավասարակշռություն, երբ ծախսվել է ազոտի $20\%-ը$:

3. Որքան է հավասարակշռային հաստատումի թվային արժեքը նշված պայմաններում:

4. $39,2\%$ զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի ինչ զանգվածով (գ) լուծույթ է պահանջվում հավասարակշռային խառնուրդում գտնվող ամոնիակը կլանելու համար, եթե ստացված աղը պարունակում է դրոնորակցեպտորային մեխանիզմով առաջացած մեկ կապ:

5-6. Երկու քիմիական ռեակցիաներ 30°C ջերմաստիճանում ավարտվում են 160 րոպեում:

5. Ո՞ր ջերմաստիճանում ($^\circ\text{C}$) կավարտվի առաջին ռեակցիան 5 րոպեում, եթե այդ ռեակցիայի արագության ջերմաստիճանային գործակիցը $\gamma = 2$ է:

6. Որքան է երկրորդ ռեակցիայի արագության ջերմաստիճանային գործակիցը (γ), եթե 50°C ջերմաստիճանում քիմիական ռեակցիան ավարտվում է 10 րոպեում:

7-8. Ազոտի, ջրածնի և ամոնիակի երկու մոլ քանակով խառնուրդը բաժանել են երկու հավասար մասի և տեղափորել որոշակի ծավալով փակ անոթներում: Առաջին անոթը որոշ չափով սառեցնելիս ձնշումն անոթում իջել է $20\%-ով$, իսկ երկրորդ անոթը որոշ չափով տաքացնելիս ձնշումն անոթում աճել է $20\%-ով$:

7. Որքան է առաջին անոթում ծախսված ազոտի քանակը (մմոլ):

8. Որքան է երկրորդ անոթում նոր առաջացած ջրածնի քանակը (մմոլ):

9-10. 8 մոլ ազոտից, 12 մոլ ջրածնից և 4 մոլ ամոնիակից բաղկացած խառնուրդը կառավատորի առկայությամբ տաքացնելիս հաստատվել է հավասարակշռություն, որում ջրածնի մոլային բաժինը կազմել է 30 %:

9. Որքան է ջրածնի նյութաքանակը (մոլ) հավասարակշռության խառնուրդում:

10. Ի՞նչ զանգված (գ) կունենա 5 մոլ հավասարակշռության խառնուրդը:

11-12. Իրականացրել են դարձելի ռեակցիա հալասար ծավալներով վերցված ջրածնի և ածխածնի(II) օքսիդի միջև՝ $2CO + 2H_2 \rightleftharpoons CH_4 + A$: Ստացվել է 44,8 լ (ն. պ.) հալասարակշռության խառնուրդ, որի խոռոչունը լրացնելու ժամանակակից ջրածնի 11,25 լ:

11. Որքան է վերցված ելանյութերի գումարային զանգվածը (գ):

12. Որքան է A նյութի զանգվածը (գ) հավասարակշռության խառնուրդում:

13-14. Գազային ֆազում իրականացրել են $H_2 + I_2 \rightleftharpoons 2HI$ դարձելի ռեակցիան՝ ջրածնի և յոդի համապատասխանարար 40 և 30 մոլ սկզբնական քանակներով: Հավասարակշռություն հաստատվելուց հետո խառնուրդում գազային յոդի քանակը նկազել է 80 %-ով:

13. Որքան է հավասարակշռության խառնուրդի խտությունն ըստ ջրածնի:

14. Ի՞նչ ծավալով (լ) նատրիումի հիդրօքսիդի 8 մոլ/լ կոնցենտրացիայով լուծույթ է անհրաժեշտ հավասարակշռության խառնուրդից առանձնացված յոդաջրածնի հետ փոխազդեցնու համար:

15-16. $A + B = D$ ռեակցիայի կինետիկական հավասարումն է՝ $V = k \cdot C_A \cdot C_B$, իսկ արագության հաստատունը՝ $k = 5 \text{ l/mol} \cdot \text{s}$:

15. Որքան է ռեակցիայի արագությունն $[\text{մոլ}/(\text{l} \cdot \text{s})]$ այն պահին, եթե $C_A = 2 \text{ мол/l}$, $C_B = 1,6 \text{ мол/l}$:

16. Ի՞նչ արժեք կունենա ռեակցիայի արագությունն այն պահին, եթե A նյութի կոնցենտրացիան հավասարվի 1 моль/l ի:

17–19. Հաստատուն ճնշման պայմաններում իրականացրել են ամռնիակի սինթեզ՝ փոխազդեցության մեջ դնելով $0,04$ մոլ/լ ազոտ և $0,14$ մոլ/լ ջրածին: Հավասարակշռություն հաստատվելուց հետո ստացված գազային խառնուրդի խոռոչունն ըստ ջրածնի հավասարվել է $4,375$:

17. Որքան է ազոտի փոխարկման աստիճանը (%):

18. Որքան է ամռնիակի գոյացման միջին արագությունը [մմոլ/(լ·ժ)], եթե հավասարակշռության հաստատման համար պահանջվել է $0,4$ ժամ:

19. Ստացված 1 լ հավասարակշռային խառնուրդուն անցկացրել են տաք պոնձի(II) օքսիդի պարունակող խողովակի միջով: Առավելագույնը որքան կարող է լինել օքսիդի զանգվածի փոփոխությունը (մգ):

20–22. Մեկ լիտր ծավալ ունեցող փակ անոթում 294 գ զանգվածով ծծմբական թթուն տաքացնելիս որոշ ծամանակ անց առեղծվում է $2H_2SO_{4(q)} \rightleftharpoons 2H_2O_{(q)} + 2SO_{2(q)} + O_{2(q)}$ հավասարակշռությունը: Հավասարակշռային խառնուրդից առանձնացրած թթվածնում սպիտակ ֆուֆորն այրելիս ստացվել է $56,8$ գ P_2O_5 :

20. Որքան է հավասարակշռային հաստատունի թվային արժեքը:

21. Որքան է սպիտակ ֆուֆորի նյութաքանակը (մմոլ):

22. Որքան է թթվածին տարրին բաժին ընկնող պրոտոնների քանակը (մոլ) հավասարակշռային խառնուրդում գտնվող թթվային օքսիդում:

23–25. Մեկ լիտր ծավալով փակ անոթում ստեղծվել է $H_{2(q)} + I_{2(q)} \rightleftharpoons 2HI_{(q)}$ հավասարակշռությունը՝ հետևյալ հավասարակշռային կոնցենտրացիաներով. $[H_2] = 1$ մոլ/լ, $[I_2] = 1$ մոլ/լ և $[HI] = 2$ մոլ/լ: Այնուհետև անոթ են մղել ևս մեկ մոլ ջրածին, և համակարգում ստեղծվել է նոր հավասարակշռություն՝ նոր հավասարակշռային կոնցենտրացիաներով:

23. Որքան է հավասարակշռության հաստատունի թվային արժեքը:

24. Որքան է ջրածնի նյութաքանակը (մմոլ) նոր հավասարակշռային խառնուրդում:

25. Քանի տոկոսով է մեծացել ճնշումն անոթում առաջին հավասարակշռային վիճակից երկրորդ հավասարակշռային վիճակին անցնելիս:

26-28. Երեք լիսոր ծավալով փակ անոթում ստեղծվել է $H_{2(q)} + I_{2(q)} \rightleftharpoons 2HI_{(q)}$ հավասարակշռությունը հետևյալ հավասարակշռային նյութաքանակների պայմաններում. 3 մոլ ջրածին, 3 մոլ յոդ և 6 մոլ յոդաջրածին: Այնուհետև անոթ են մղել ևս երեք մոլ յոդի գոլորչի, և համակարգում ստեղծվել է նոր հավասարակշռություն՝ նոր հավասարակշռային կոնցենտրացիաներով:

26. Որքան է հավասարակշռության հաստատունի թվային արժեքը:

27. Որքան է յոդաջրածինի հավասարակշռային կոնցենտրացիան (մմոլ/L) նոր հավասարակշռային խառնուրդում:

28. Քանի՞ տոկոսով է մեծացել ճնշումն անոթում առաջին հավասարակշռային վիճակից երկրորդ հավասարակշռային վիճակին անցնելիս:

29-31. Էսթերացման ռեակցիայի համար տրված է եղել 1 լ գազային խառնուրդ՝ բաղկացած 50 մմոլ քացախաթթվից, 60 մմոլ էթանոլից և 1 մմոլ ծծմբական թթվից (որպես կատալիզատոր): Հավասարակշռություն հաստատվելուց հետո խառնուրդում հայտնաբերվել է 0,36 գ ջուր: Համարել, որ ռեակցիայի հետևանքով խառնուրդի ծավալի փոփոխությունը տեղի չի ունեցել:

29. Որքան է էթանոլի կոնցենտրացիան (մմոլ/L) հավասարակշռային խառնուրդում:

30. Որքան է էսթերացման ռեակցիայի միջին արագությունը [մմոլ/(L · ր)], եթե նշված փոխարկումը կատարվել է 5 ր ժամանակահատվածում:

31. Տաքացման պայմաններում առավելագույնը ինչ նյութաքանակով (մմոլ) նատրիումի հիդրօքսիդ կարող է փոխազդել ստացված հավասարակշռային խառնուրդի հետ:

1.2.2. Գաղափար քիմիական ռեակցիայի արագության մասին:
Քիմիական հավասարակշռություն: Լե՛ ծատելյեի սկզբունքը

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	27	13	55	25	25
2	3	14	6	26	4
3	100	15	16	27	2400
4	50	16	3	28	25
5	80	17	25	29	40
6	4	18	50	30	4
7	100	19	2240	31	52
8	300	20	16		
9	6	21	200		
10	79	22	32		
11	45	23	4		
12	22	24	1800		

1.2.3. Քիմիական ռեակցիայի ջերմէֆելու: **Ջերմանշատիչ և ջերմակլանիչ ռեակցիաներ:** **Ջերմաքիմիական հավասարումներ**

1-2. Ջրածնի 0,15 մոլ քանակով նմուշը ավելցուկով վերցրած քլորում այրելիս անշատվել է 26,1 կԶ ջերմություն:

1. Որքան է H-Cl կապի էներգիան (կԶ/մոլ), եթե H-H և Cl-Cl կապերի էներգիաները համապատասխանաբար 436 կԶ/մոլ և 242 կԶ/մոլ են:
2. Ինչ զանգվածով (մգ) նստվածք կգոյանա, եթե ստացված ջլորաշրածնի 1/10 մասն անցկացվի արծաթի նիտրատի բավարար քանակ պարունակող լուծույթի մեջ:

3-4.Մեթանի այրման ջերմությունը 889,6 կԶ/մոլ է:

3. Որքան է պրոպանի այրման ջերմությունը (կԶ/մոլ), եթե 7,04 գ պրոպանի այրումից անշատվել է այնքան ջերմություն, որքան 1,6 գ մեթանի այրումից:
4. 20 % չայրվող խառնուրդներ պարունակող ինչ զանգվածով (գ) ածխի այրումից կանշատվի այնքան ջերմություն, որքան 22,4 լ (ն. պ.) մեթանի այրումից, եթե ածխածնի այրման ջերմությունը 444,8 կԶ/մոլ է:

5-6. Պրոպանի այրման ջերմությունը 540 կԶ/մոլ է, իսկ կալցիումի կարբոնատի քայրայման ջերմությունը՝ 180 կԶ/մոլ:

5. Ինչ ծավալով (լ, ն. պ.) պրոպանի այրումից անշատված ջերմությունը կբավարարի 1,5 կգ կալցիումի կարբոնատի քայքայման համար:
6. Ինչ զանգվածով (գ) կալցիումի կարբոնատի քայքայման համար կբավարարի 10 մոլ նյութաքանակով պրոպանի այրումից անշատված ջերմությունը:

7-8. Էթանի, ջրածնի և ացետիլենի այրման ջերմությունները համապատասխանաբար հավասար են 1560 կԶ/մոլ, 286 կԶ/մոլ և 1300 կԶ/մոլ:

7. Որքան է ացետիլենի լրիվ հիդրման ռեակցիայի ջերմությունը (կԶ/մոլ):

8. Որքան ջերմություն (կԶ) կանշատվի, եթե հիդրմանը մասնակցի 6,5 գ ացետիլեն:

9–10. Տրված են հետևյալ նյութերի գոյացման ջերմությունները՝ $\Delta H_{q_{\text{m}}}(C_2H_6) = -85$, $\Delta H_{q_{\text{m}}}(CO_2) = -394$, $\Delta H_{q_{\text{m}}}(H_2O) = -286 \text{ kJ/mole}$:

9. Որքան է էթանի այրման ռեակցիայի ջերմությունը (կՋ/մոլ):

10. Ի՞նչ ծավալով (մլ) ածխածնի(IV) օքսիդ է ստացվել, եթե էթանի այրումից անշատվել է $15,61 \text{ kJ}$ ջերմություն:

11–12. Փակ անորում 60 g ածխածնին ու $89,6 \text{ l}$ (ա. պ.) թթվածինը փոխազդել են անմնացրող: Ածխածնի(IV) և (II) օքսիդների գոյացման ջերմությունները համապատասխանաբար հալասար են 394 kJ/mole և 282 kJ/mole :

11. Որքան է անշատված ջերմության քանակը (կՋ) նշված փոխազդեցությունների հետևանքով:

12. Որքան է ածխածնի(IV) օքսիդի մոլային բաժինը (%) ստացված գազային խառնուրդում:

13–15. Նորմալ բուրանի 145 g նմուշը կրեկինզի ենթարկելիս կլանվել է $2,7Q \text{ kJ}$ ջերմություն, իսկ կրեկինզն ընթացել է երկու ուղղությամբ՝ ըստ հետևյալ ջերմաքիմիական հալասարումների. $CH_3 - CH_2 - CH_2 - CH_3 \rightarrow CH_3 - CH_3 + CH_2 = CH_2 - Q \text{ kJ/mole}$ $CH_3 - CH_2 - CH_2 - CH_3 \rightarrow CH_4 + CH_2 = CH - CH_3 - 1,2Q \text{ kJ/mole}$: Ստացված գազային խառնուրդն անցկացրել են անհրաժեշտ քանակով բրում 5% զանգվածային բաժնով բրոմաջրի միջով:

13. Բութանի ո՞ր մասն է (%) քայլայվել մեթանի և պրոպենի առաջացմամբ:

14. Որքան է ծախսված բրոմաջրի զանգվածը (գ):

15. Որքան է ստացված փոքր մոլային զանգվածով բրոմածանցյալի զանգվածը (գ):

16–18. Որոշակի զանգվածով պղնձի(II) սոլֆիդն այրելիս առաջացել են պինդ և գազային օքսիդներ, և անշատվել է $61,5 \text{ kJ}$ ջերմություն: Ստացված պինդ օքսիդը լուծել են բալարար քանակով վերցրած ծծմբական թթվի լուծություն, այնուհետև լուծույթի մեջ ընկդմել ալյումինե թիթել և պահել մինչև լուծույթի գունազրկվելը: Ստացված գազային օքսիդը լուծել են բալարար քանակով բրոմ պարունակող բրոմաջրի մեջ:

16. Որքան է պղնձի(II) սուլֆիդի քանակը (մմոլ), եթե պղնձի(II) սուլֆիդի, պղնձի(II) օքսիդի և ծծմբի օքսիդի գոյացման ջերմություններն են 52 կՋ/մոլ, 165 կՋ/մոլ և 297 կՋ/մոլ համապատասխանաբար:
17. Որքան՞վ է փոխվել այումինե թիթեղի զանգվածը (մգ):
18. Որքան է գազային օքսիդի և բրոմաջրի փոխազդեցությունից ստացված ծծումբ պարունակող միացությունում պրոտոնների քանակը (մմոլ):
- ~~19-21. Որոշակի զանգվածով պղնձի(II) նիտրատը ջերմային քայլարման ենթարկելիս ծախալել է 2,16 կՋ ջերմություն: Նշված ռեակցիայի ջերմաքիմիական հավասարումն է՝ $2Cu(NO_3)_2 = 2CuO + 4NO_2 + O_2 - 432 \text{ кՋ}$:~~
19. Որքան է ստացված գազային խառնուրդի զանգվածը (մգ):
20. Ստացված գազային խառնուրդն անցկացրել են 3,36 գ կալիումի հիդրօքսիդ պարունակող 99,92 գ լուծույթի մեջ: Որքան է լուծույթում գոյացած աղի զանգվածային բաժինը (%):
21. Ինչ ծավալով (մլ) ծծմբական թթվի 0,1 մոլ/լ կոնցենտրացիայով լուծույթ կփոխազդի աղի քայլարմից ստացված պինդ մնացորդի հետ:
- ~~22-24. Որոշակի զանգվածով աղյումինը փոխազդեցության մեջ են դրել 20% ավելցուկով վերցրած երկարի հարուկի հետ, ինչի հետևանքով անջատվել է 2000 կՋ ջերմություն: Նշված ռեակցիայի ջերմաքիմիական հավասարումն է.~~
- $$8Al + 3Fe_3O_4 = 4Al_2O_3 + 9Fe + 3200 \text{ кՋ}$$
22. Որքան է եղել երկարի հարուկի սկզբնական զանգվածը (գ):
23. Որքան է ռեակցիայից հետո ստացված խառնուրդում նյութերի քանակների (մմոլ) գումարը:
24. Որքան է 2,925 մոլ/լ կոնցենտրացիայով աղաթթվի ծավալը (լ), որն անհրաժեշտ է ստացված խառնուրդը լուծելու համար:

25-27. 4,64 գ երկաթի հարուկ պարունակող տաք խողովակի միջով անցկացրել են 1,792 լ (ն. պ.) ածխածնի(II) օքսիդ: Ընթացող ռեակցիայի հետևանքով անշատվել է 0,15 կԶ զերմություն: Ռեակցիայի զերմաքիմիական հալասարումն է՝

$$Fe_3O_4 + 4CO = 3Fe + 4CO_2 + 15 \text{ կԶ:}$$

25. Որքան է գոյացած երկաթի զանգվածը (մգ):

26. Որքան է ստացված գազային խառնուրդում ածխածնի(IV) օքսիդի ծավալային բաժինը (%):

27. Գազային խառնուրդի հեռացումից հետո պինդ զանգվածը լուծել են 6,86 գ ծծմբական թթու պարունակող 117,66 գ լուծույթում: Որքան է փոքր մոլեկուլային զանգվածով նյութի զանգվածային բաժինը (%) լուծույթում:

1.2.3. Քիմիական ռեակցիայի զերմէֆելու:
Զերմանջատիչ և զերմակլանիչ ռեակցիաներ:
Զերմաքիմիական հալասարումներ:

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	426	10	448	19	1080
2	4305	11	1746	20	2
3	556	12	60	21	200
4	30	13	40	22	522
5	112	14	8000	23	8500
6	3000	15	282	24	10
7	312	16	150	25	1680
8	78	17	6900	26	50
9	1561	18	7500	27	5

1.2.4. Լուծույթներ: Դիսպերս համակարգեր, կոլոխի համակարգեր, սուսպենզիաներ և խլական լուծույթներ:
Լուծույթների քանակական բաղադրության արտահայտման ձևերը. լուծված նյութի զանգվածային բաժին, մոլային կոնցենտրացիա

1-2. Ծծմբական թթվի 82,32 % զանգվածային բաժնով 100 գ լուծույթում լուծել են այնքան պղնձի փոշի, որ ստացվի աղի և թթվի հավասարամության լուծույթ:

1. Որքան է վերջնական լուծույթի զանգվածը (գ):

2. Որքան է լուծված մետաղի քանակը (մմոլ):

3-4. Ամենաքերև մետաղի որոշակի զանգվածով նմուշը լուծել են 468 գ ջրում և ստացել 10 % զանգվածային բաժնով աղացու լուծույթ:

3. Որքան է լուծված մետաղի զանգվածը (գ):

4. Որքան է ստացված լուծույթի զանգվածը (գ):

5-6. Ամենաքերև մետաղի որոշակի զանգվածով նմուշը լուծել են 462 գ ջրում և ստացել 15 % զանգվածային բաժնով աղացու լուծույթ:

5. Որքան է լուծված մետաղի զանգվածը (գ):

6. Որքան է լուծիչի զանգվածը (գ) ստացված լուծույթում:

7-8. Մեկ մոլ ֆոսֆորի(V) օքսիդը լուծել են 378 գրամ տաք ջրում և ստացել լուծույթ ($\rho = 1,04 \text{ g/mm}^3$):

7. Որքան է ստացված նյութի մոլային բաժինը (%) լուծույթում:

8. Որքան է ստացված նյութի մոլային կոնցենտրացիան (մոլ/L) լուծույթում:

9-10. 0,04 լ լուծույթը պարունակում է 0,2-ական մոլ քլորաջրածին, ծծմբական և ազոտական թթուներ:

9. Որքան է ազոտական թթվի մոլային կոնցենտրացիան (մոլ/L) տրված լուծույթում:

10. Որքան է ջրածնի կատիոնների մոլային կոնցենտրացիան (մոլ/լ) լուծույթում: (թթուները լրիվ են դիսոցված):

11-12. Բարիումի քլորիդի $14,56 \text{ q}$ հագեցած լուծույթը գոլորշացնելիս ստացվել է $4,88 \text{ q}$ բարիումի քլորիդի երկօրյա բյուրեղահիդրատ:

11. Որքան է անջուր աղի լուծելիությունը ($\text{q}/100 \text{ q}$ ջրում) տվյալ ջերմաստիճանում:

12. Ի՞նչ զանգվածով (q) 4% զանգվածային բաժնով նատրիումի սուլֆատի լուծույթի հետ կարող է փոխազդել տրված հագեցած լուծույթը:

13-14. Նատրիումի սուլֆատի նմուշը լուծել են ջրում և ստացել $113,6 \text{ ml}$ ($\rho = 1,25 \text{ q/ml}$) լուծույթ: Այնուհետև ջուրը չողիացրել են և ստացել տասշրյա բյուրեղահիդրատի բյուրեղներ, որոնց զանգվածը 45 q բարձրությամբ մեծ է եղել ելային նմուշի զանգվածից:

13. Որքան է անջուր նատրիումի սուլֆատի զանգվածային բաժինը (%) լուծույթում:

14. Նատրիումի սուլֆատի 10% զանգվածային բաժնով լուծույթ պատրաստելու նպատակով ի՞նչ ծավալով (ml) ջուր պետք է ավելացնել ելային լուծույթին:

15 -16. Պղնձի(II) նիտրատի ջերմային քայլայումից ստացված գազային խառնուրդն անցկացրել են փոխազդեցուրյան համար անհրաժեշտ 20% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 20 q լուծույթի մեջ:

15. Ի՞նչ զանգվածով (mg) աղ կանցատվի լուծույթից, եթե դրա լուծելիությունը 40 q է 100 q ջրում տրված ջերմաստիճանում:

16. Որքան է պղնձի(II) նիտրատի զանգվածը (mg):

17-19. $\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot n\text{H}_2\text{O}$ բաղադրությամբ բյուրեղահիդրատի 29 q բամ նմուշը լուծել են $34,25 \text{ q}$ ջրում և ստացել աղի հագեցած լուծույթ (հիդրոլիզն անտեսել): Այնուհետև տաք լուծույթը սառեցրել են մինչև սենյակային ջերմաստիճան, առանձնացրել նաև տասշրյա բյուրեղահիդրատը և ֆիլտրատին սպիրացրել աղաքթու մինչև գազի անջատման դադարելը: Ծախսվել է $36,5\%$ զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի $18,4 \text{ q}$ լուծույթ:

17. Որքան է ո-ի արժեքը բյուրեղահիդրատի մոլեկուլում, եթե անջուր աղի լուծելիությունը $26,5 \text{ q}$ է 100 q տաք ջրում:

18. Որքան է առաջացած տասօրյա բյուրեղահիդրատի զանգվածը (մգ):

19. Որքան է պրոտոնների քանակը (մմոլ) անջատված գազում:

20-22. Որոշակի զանգվածով մետաղական նատրիումն էթանոլի ջրային լուծույթին ավելացնելիս անջատվել է $4,48 \text{ l}$ (ն. պ.) գազ, և ստացվել է ալկոհոլի, ալկոհոլատի և ալկալու $10:1:3$ մոլային հարաբերությամբ լուծույթ:

20. Որքան է ալկալու զանգվածը (գ) ստացված լուծույթում:

21. Որքան է սկզբնական լուծույթի զանգվածը (գ):

22. Ինչ զանգվածով (գ) մետաղական նատրիում կփոխազդի ստացված լուծույթի հետ:

23-25. Որոշակի զանգվածով մետաղական կալիումի և էթանոլի ջրային լուծույթի փոխազդեցույթունից անջատվել է $6,72 \text{ l}$ (ն. պ.) գազ, և ստացվել է ալկոհոլի, ալկոհոլատի և ալկալու $4:5:1$ մոլային հարաբերությամբ լուծույթ:

23. Որքան է ալկալու զանգվածը (մգ) ստացված լուծույթում:

24. Որքան է ջրի մոլային բաժինը (%) Ելային համասեռ խառնուրդում:

25. Ինչ զանգվածով (գ) ջուր պետք է ավելացնել ստացված լուծույթին միայն ալկալու սպիրտային լուծույթ ստանալու համար:

26-28. Որոշակի զանգվածով պղնձի փոշին լուծել են անհրաժեշտ քանակով 80% զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի տաք լուծույթում: Անջատված գազը խառնել են նոյն ծավալով ծծմբաջրածնի հետ, ինչի հետևանքով ստացվել է դեղին զույնի պինդ նյութ: Գազի անջատումից հետո մնացած $122,5 \text{ g}$ զանգվածով լուծույթը ստեցնելիս անջատվել է որոշակի զանգվածով $CuSO_4 \cdot 5H_2O$ բյուրեղահիդրատ, որն առանձնացրել են, մնացած լուծույթի մեջ ընկղմել երկարի թիթեղ և պահել մինչև լուծույթի գունազրկմելը: Թիթեղի զանգվածն ավելացել է $2,4$ գրամով:

26. Որքան է պղնձի փոշու զանգվածը (գ):

27. Որքան է դեղին նյութի քանակը (մմոլ):

28. Որքան է լուծույթից անջատված բյուրեղահիդրատի զանգվածը (գ):

29-31. Ծծմբի(VI) օքսիդի և ծծմբական թթվի 1:6 մոլային հարաբերությամբ խառնուրդին (օլեում) ավելացրել են 0,02 մոլ կալիումի կարբոնատ և 0,03 մոլ կալիումի հիդրոսպազֆիտ պարունակող ջրային լուծույթ: Ստացված նոր լուծույթում հայտնաբերվել է միայն մեկ էլեկտրոլիտ՝ թթվային աղ:

29. Որքան է լուծույթում ստացված էլեկտրոլիտի զանգվածը (մգ):

30. Ինչ ծավալով (մլ, ն. պ.) գազային խառնուրդ է անջատվում ծծմբական թթվի և նշված քանակներով կարբոնատի ու հիդրոսուլֆիտի փոխազդեցությունից:

31. Որքան է ավելացրած օլեումի զանգվածը (մգ):

32-34. Ծծմբական և ազոտական թթուներ պարունակող 75,6 գ ջրային լուծույթին անհրաժեշտ չափով բարիումի քլորիդ պարունակող 52,56 գ լուծույթ ավելացնելիս անշատվել է 4,66 գ նատվածք: Վերջինիս հետացումից հետո մնացած լուծույթի չեղորացման համար պահանջվել է 20 % զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի 28 գ լուծույթ:

32. Որքան է ծծմբական թթվի զանգվածը (մգ) տրված լուծույթում:

33. Որքան է ազոտական թթվի զանգվածային բաժինը (%) տրված լուծույթում:

34. Որքան է կալիումի նիտրատի զանգվածային բաժինը (%) վերջնական լուծույթում:

35-37. Ածխածնի(II) օքսիդի և ջրածնի 1,344 լ (ն. պ.) խառնուրդը տաքացման պայմաններում անցկացրել են 6,4 գ պղնձի(II) օքսիդի վրայով, և ստացված պինդ մնացորդը լուծել 10 % զանգվածային բաժնով ազոտական թթվի լուծույթում:

35. Ինչ ծավալով (մլ) ազոտական թթվի լուծույթ ($\rho=1,2 \text{ գ/սմ}^3$) է ծախսվել ստացված պինդ մնացորդը լուծելու համար:

36. Պինդ մնացորդն ազոտական թթվում լուծելուց հետո ստացված լուծույթին ավելացրել են 170,56 գ ջուր: Որքան է աղի զանգվածային բաժինը (%) վերջնական լուծույթում:

37. Ի՞նչ զանգվածով (մգ) երկաթի հարուկ կարող է մինչև մետաղ վերականգնել սկզբնական գազային խառնուրդը:

38-40. 2,5 % մոլային բաժնով ծծմբական թթվի 400 գ ջրային լուծույթին ավելացրել են քանակապես փոխազդելու համար անհրաժեշտ 26,48 % զանգվածային բաժնով բարիումի երկիրութունութափատի լուծույթը: Նստվածքն առանձնացնելուց հետո ստացված լուծույթին ավելացրել են 32% զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի 262,5 գ լուծույթ և ստացել նոր լուծույթը:

38. Որքան է ծծմբական թթվի զանգվածը (գ) սկզբնական լուծույթում:

39. Որքան է բարիումի երկիրութունութափատի լուծույթի զանգվածը (գ):

40. Որքան է վերջնական լուծույթում լուծված նյութերի զանգվածների գումարը (գ):

1.2.4. Լուծույթներ: Դիսպերս համակարգեր, կոլոխի համակարգեր, սուսպենզիաներ և խոկալան լուծույթներ: Լուծույթների քանակական բաղադրության արտահայտման ձևերը. լուծված նյութի զանգվածային բաժին, մոլային կոնցենտրացիա

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	100	16	9400	31	6680
2	280	17	7	32	1960
3	14	18	9438	33	5
4	480	19	2024	34	4
5	21	20	12	35	105
6	408	21	56	36	5
7	10	22	23	37	3480
8	4	23	5600	38	49
9	5	24	10	39	625
10	20	25	9	40	155
11	40	26	32		
12	71	27	750		
13	25	28	50		
14	213	29	9520		
15	1740	30	1120		

1.2.5. Էլեկտրոլիտներ և ոչ էլեկտրոլիտներ: Իննների հասուկությունները: Դիսոգման աստիճան: Իննափոխանակային ռեակցիաներ: Հիմքերի, թթուների և աղերի դիսոցումը: Օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիաներ

1-2. Անջուր քացախաթթվի 3 գ նմուշը լուծել են 12,4 գ ջրում, ստացված լուծույթին ավելացրել 18,25 % զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի 4 գ լուծույթ, ապա՝ 56 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 5 գ լուծույթ:

1. Որքան է կերակրի աղի քանակը (մմոլ) վերջնական լուծույթում:
2. Որքան է ացետատ իոնի մոլային կոնցենտրացիան (մմոլ/լ) վերջնական լուծույթում ($\rho = 1,22 \text{ g/cm}^3$):

3-4. Ֆուֆորի(V) օքսիդի 21,3 գ նմուշը լուծել են 326,7 մլ տաք ջրում, ստացված լուծույթը բաժանել երկու մասի՝ 1:2 զանգվածային հարաբերությամբ: Ստացված երկու լուծույթներին ավելացրել են 8-ական գրամ չոր նատրիումի հիդրօքսիդ, իսկ փոքր զանգված ունեցող լուծույթին՝ նաև 7,1 գրամ P_2O_5 :

3. Որքան է աղի զանգվածը (գ) փոքր զանգված ունեցող լուծույթում:
4. Որքան է աղի զանգվածային բաժինը (%) մեծ զանգված ունեցող լուծույթում:

5-6. Նատրիումի հիդրօքսիդի ջրային լուծույթում հայտնաբերվել են $3,01 \cdot 10^{23}$ նատրիումի իոններ:

5. Որքան է ջրում լուծված ալկալու զանգվածը (գ), եթե այն դիսոցվել է 80%-ով:
6. Ինչ զանգվածով (գ) աղ կառաջանա լուծույթում, եթե դրան ավելացվի 44,375 գ ֆուֆորի(V) օքսիդ:

7-8. 0,1 մոլ/լ կոնցենտրացիայով քացախաթթվի 500 մլ լուծույթում հայտնաբերվել են $3,0702 \cdot 10^{22}$ թվով մասնիկներ՝ իոններ և չփառացված մոլեկուլներ:

7. Որքան է քացախաթթվի դիսոցման աստիճանը (%) նշված լուծույթում:
8. Որքան է ացետատ իոնների զանգվածը (մգ) լուծույթում:

9–10. Կալիումի հիդրոկարբոնատի և կալցիումի կարբոնատի որոշակի զանգվածով խառնուրդին անհրաժեշտ քանակով աղաթու ավելացնելիս ստացվել է Ա լուծույթը, և անջատվել է զագ: Գաղը 16 գ նատրիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթի մեջ անցկացնելիս ստացվել է միայն նատրիումի կարբոնատ պարունակող Բ լուծույթը: Ա և Բ լուծույթները խառնելիս անջատվել է 5 գ նատրիում:

9. Որքան է ելային խառնուրդի զանգվածը (գ):

10. Որքան է կալիում իոնների քանակը (մմոլ) Ա լուծույթում:

11–12. 2 գ նատրիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթին ավելացրել են 1 մոլ/լ կոնցենտրացիայով քլորաջրածնի 100 մլ լուծույթ, ապա 1,12 լ (ն. պ.) ամոնիակ:

11. Որքան է նատրիումի իոնների զանգվածը (մգ) վերջնական լուծույթում:

12. Որքան է ամոնիում իոնների քանակը (մմոլ) վերջնական լուծույթում:

13–14. Որոշակի ծավալով ջրում նախ լուծել են 2 գ նատրիումի հիդրօքսիդ, ապա 1,12 լ (ն. պ.) ամոնիակ: Այնուհետև ստացված լուծույթին ավելացրել են 1 մոլ/լ կոնցենտրացիայով քլորաջրածնի 50 մլ լուծույթ:

13. Որքան է նատրիումի քլորիդի զանգվածը (մգ) վերջնական լուծույթում:

14. Որքան է ամոնիում իոնների քանակը (մմոլ) վերջնական լուծույթում, եթե ամոնիումի հիդրօքսիդը դիսուցվում է 8 %-ով:

15–16. Ծծմբի(VI) օքսիդի 64 գ նմուշը լուծել են ջրում և ստացել լուծույթ, որում հայտնաբերվել են 23,826 գ հիդրօքսանիում իոններ և 25,802 գ հիդրոսուլֆատ իոններ:

15. Որքան է թթվի առաջին փուլի դիսուցման աստիճանը (%):

16. Որքան է թթվի երկրորդ փուլի դիսուցման աստիճանը (%):

17–18. 1 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 300 մլ և 2 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 200 մլ քացախաթթվի լուծույթներն իրար խառնելիս ստացվել է ացետատ իոնների 0,07 մոլ/լ կոնցենտրացիայով լուծույթ:

17. Որքան է ստացված լուծույթում քացախաթթվի դիսուցման աստիճանը (%):

18. Որքան է ստացված լուծույթը չեղոքացնելու համար անհրաժեշտ նատրիումի հիդրօքսիդի գանգվածը (գ):
- 19-20. 0,04 մոլ/լ կոնցենտրացիայով հիդրոկարբոնատ անիոն պարունակող 500 մլ լուծույթը փոխազդեցության մեջ են դրել մի դեպքում ջրածնի կատիոն, մոտ դեպքում հիդրօքսիդ անիոն պարունակող լուծույթների հետ:
21. Որքան է ծախսված ջրածնի կատիոնների քանակը (մմոլ):
22. Որքան է ծախսված հիդրօքսիդ անիոնների գանգվածը (մգ):
- 23-24. Անհրաժեշտ է պատրաստել 0,4 մոլ/լ կոնցենտրացիայով ջրածնի կատիոնների 2 լ լուծույթ՝ ծծմբի(IV) օքսիդը ջրում լուծելով: Նկատի ունենալ, որ ջրի հետ նշանակած օքսիդի փոխազդեցության ելքը 40 % է (ուսակցիան դարձելի է), իսկ գոյացած թրվի դիսցման առաջին աստիճանը 20 % է: Երկրորդ փուլով դիսցմուն անտեսվում է:
25. Ինչ ծավալով (լ, ն. պ.) ծծմբային գազ պետք է լուծել ջրում՝ այդպիսի լուծույթ ստանալու համար:
26. Ինչ քանակով (մոլ) աղնձի(І) սոլֆիդ պետք է այրել պահանջվող քանակությամբ ծծմբի(IV) օքսիդը ստանալու համար:
27. Ինչու 0,01 մոլ/լ կոնցենտրացիայով բարիումի նիտրատի և 0,012 մոլ/լ կոնցենտրացիայով պղնձի սոլֆատի 300-ական լիուր լուծույթներ:
28. Որքան է գոյացած նստվածքում սոլֆատ իոնների գանգվածը (գ):
29. Նստվածքի հեռացումից հետո ստացված լուծույթի մեջ ընկղմել են մագնեզիումի թիթեղ: Փոխազդեցության ավարտից հետո որքանո՞վ կփոխվի թիթեղի գանգվածը (գ):

27–28. Երկիխմն թթվի 500 մլ ջրային լուծույթում հայտնաբերվել են 7,98 գ հիդրօքսոնիում իոններ: Այդ լուծույթի չեղոքացման համար ծախսվել է 10 % զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի 2000 մլ լուծույթ ($\rho = 1,12 \text{ g/mL}$):

27. Որքան է թթվի մոլային կոնցենտրացիան (մոլ/L) լուծույթում:

28. Որքան է թթվի երկրորդ փուլի դիսոցման աստիճանը (%), եթե առաջին փուլինը 20 % է:

29–30. Թթվի և հիմքի միջև ընթացող ռեակցիայում՝ $H_2A + 2MeOH = Me_2A + 2H_2O$, պարզվել է, որ $m(Me_2A) - m(H_2A) = 19 \text{ g}$, իսկ $m(H_2O) = 9 \text{ g}$:

29. Որքան է մետաղի կարգաթիվը:

30. Որքան է թթվի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը, եթե հայտնի է, որ ստացված աղում 0,39 գ մետաղին բաժին է ընկնում 0,48 գ թթվային մնացորդ:

31–32. Թթվի և հիմքի միջև ընթացող ռեակցիայում՝ $H_2A + 2MeOH = Me_2HA + 2H_2O$, ստացված աղի զանգվածը 88 գ-ով մեծ է ծախսված թթվի զանգվածից, իսկ ծախսված հիմքի քանակը 4 մոլ է:

31. Որքան է մետաղի հարաբերական ատոմային զանգվածը:

32. Որքան է տրված թթվի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը, եթե հայտնի է, որ ստացված աղում 0,115 գ մետաղին բաժին է ընկնում 0,2375 գ Ա թթվային մնացորդ:

33–34. Տրված է 20 % զանգվածային բաժնով պղնձի(II) սուլֆատի 640 գ ջրային լուծույթ:

33. Ինչ ծավալով (մլ, ն. պ.) ծծմբաջրածին պետք է անցկացնել տրված լուծույթի մեջ, որպեսզի մետաղի կատիոնների թիվը փոքրանա երկու անգամ:

34. Առավելագույնը ինչ զանգվածով (գ) 10 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի հետ կարող է փոխազդել ստացված անհամասեռ խառնուրդը:

35–36. Տրված է 133,5 գ ալյումինի քլորիդ պարունակող ջրային լուծույթ:

35. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նստվածք կառաջանա, եթե տրված լուծույթին ավելացվի 84 գ կալիումի հիդրօքսիդ:

36. Որքան կլինինստվածքի զանգվածը (գ), եթե ստացված անհամաեռ խառնուրդին ավելացվի 112 գ կալիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթ:

37–38. 2 մոլ/լ կոնցենտրացիայով նատրիումի հիդրոսուլֆատի 2 լ լուծույթում հայտնաբերվել են 2,4 մոլ սոլֆատ իոններ:

37. Որքան է հիդրոսուլֆատ իոնների դիտոցման աստիճանը (%): Ընդունել, որ դիտոցման առաջին փուլն ընթացել է 100 %-ով:

38. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 20 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ կծախսվի նատրիումի հիդրոսուլֆատի սկզբնական լուծույթի լրիվ չեզոքացման համար:

39–40. 5 % զանգվածային բաժնով ջրածնի պերօքսիդի 13,6 գ լուծույթը ծծմբական թթվի միջավայրում փոխազդել է 0,8 մոլ/լ կոնցենտրացիայով կալիումի պերմանգանատի 10 մլ լուծույթի հետ:

39. Որքան է անջատված գազի ծավալը (մլ, ն. պ.):

40. Որքան է ստացված մանգանի աղի զանգվածը (մգ) լուծույթում:

41–43. Քացախաթթվի ջրային լուծույթը, որում հայտնաբերվել են 2,95 գ ացետատ իոններ, բաժնեկան երկու հակասար մասի: Առաջին մասի չեզոքացման համար պահանջվել է 28 % զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի 100 գ լուծույթ: Լուծույթի երկրորդ մասին նախ ավելացրել են 38,25 գ քացախաթթվի անհիդրիդ, ապա չեզոքացրել 28 % զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի լուծույթով:

41. Որքան է քացախաթթվի դիտոցման աստիճանը (%):

42. Որքան է լուծույթի երկրորդ մասին քացախաթթվի անհիդրիդ ավելացնելուց հետո ստացված լուծույթի չեզոքացման համար ծախսված ալկալու լուծույթի զանգվածը (գ):

43. Որքան է ացետատ իոնների քանակը (մմոլ) երկրորդ լուծույթի չեզոքացումից հետո ստացված վերջնական լուծույթում:

44-46. Շեղանկյուն ծծմբի՝ S_{g} 12,5 մմոլ քանակով նմուշն այրել են թթվածնում և ստացված գազի մի մասն անցկացրել բավարար քանակով կալիումի պերմանգանատ պարունակող ջրային լուծույթի մեջ, իսկ մնացած՝ 4% զանգվածային բաժնով բրոմի լուծույթի մեջ: Ռեակցիաների ավարտից հետո լուծույթներին ավելացրել են ալեղացուկով վերցրած բարիումի քլորիդ: Լուծույթներից մեկում գոյացել է $17,475$ գ նատկածք:

44. Որքան է այրումից ստացված գազի ծավալը (մլ, ն. պ.):

45. Որքան է մյուս լուծույթում գոյացած նստվածքի զանգվածը (մգ):

46. Ինչ զանգվածով (գ) բրոմաջուրը կփոխագրի այրումից ստացված գազի հետ:

47-49. Պատրաստել են երկաթի(III) նիտրատի և սուլֆատի $0,1$ -ալան մոլ/լ կոնցենտրացիոն լուծույթներ:

47. Ինչ ծավալով (մլ) նիտրատի լուծույթը կպարունակի այնքան Fe^{3+} իոններ, որքան պարունակում է 125 մլ սուլֆատի լուծույթը:

48. Ինչ զանգվածով (մգ) նստվածք կգոյանա, եթե երկաթի(III) նիտրատի 250 մլ ծավալով սկզբնական լուծույթին ավելացվի անհրաժեշտ քանակով ալկալունոսը սառը լուծույթ:

49. Ինչ զանգվածով (մգ) նստվածք կառաջանա, եթե երկաթի(III) սուլֆատի 50 մլ սկզբնական լուծույթին ավելացվի անհրաժեշտ քանակով բարիումի քլորիդ:

50-52. $0,1$ մոլ/լ կոնցենտրացիայով ծծմբական թթվի 2 լ լուծույթում հայտնաբերվել են ցրածնի $2,1672 \cdot 10^{23}$ իոններ (ջրի դիսոցումն անտեսել):

50. Որքան է թթվի երկրորդ փուլի դիսոցման աստիճանը (%), եթե առաջին փուլում այն դիսոցվել է ամբողջությամբ:

51. Ինչ զանգվածով (գ) 20% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ պետք է ավելացնել նշված թթվի լուծույթին՝ առավելագույն քանակով թթու աղ ստանալու համար:

52. Ի՞նչ զանգվածով (գ) մագնեզիումի օքսիդ պետք է ավելացնել, որպեսզի տրված թթվի լուծույթն ամբողջությամբ չեղոքացվի:
- 53-55. Որոշակի քանակով օրթոֆոսփորական թթու պարունակող 4 լ ջրային լուծույթում հայտնաբերվել են 4,4 գ ջրածնի կատիոններ: Դիսցումն առաջին փուլով ընթացել է 20 %-ով, երկրորդ փուլով՝ 10 %-ով (թթվի երրորդ փուլով դիսցումն անտեսել):
53. Որքան է օրթոֆոսփորական թթվի մոլային կոնցենտրացիան (մոլ/լ) տրված լուծույթում:
54. Որքան է հիդրոֆոսֆատ իոնների մոլային կոնցենտրացիան (մմոլ/լ) տրված լուծույթում:
55. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 20% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ պետք է ավելացնել թթվի տրված լուծույթին՝ միայն հիդրոֆոսֆատի լուծույթ ստանալու համար:
- 56-58. Խառնել են 16% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 2 կգ լուծույթը և 272 գ ցինկի քլորիդ պարունակող 860 գ լուծույթին: Ստացված լուծույթին ալեւացրել են փոխազդեցության համար անհրաժեշտ 40% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթ:
56. Որքան է լուծույթում գոյացած նատրիումի ցինկատի՝ Na_2ZnO_2 , զանգվածային բաժինը (%):
57. Առավելագույնը ի՞նչ զանգվածով (գ) 40% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթի հետ կարող է փոխազդել ստացված լուծույթը:
58. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 25% զանգվածային բաժնով արծաթի նիտրատի լուծույթ կծախսվի վերջնական լուծույթից քլորիդ իոնները հեռացնելու համար:
- 59-61. Տրված է ալյումինի սուլֆատի 0,4 լ լուծույթ, որում պարունակվում են $7,224 \cdot 10^{23}$ սուլֆատ իոններ:
59. Որքան է այսօմինի իոնների մոլային կոնցենտրացիան (մոլ/լ):

60. Ինչ զանգվածով (գ) 10 % զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի լուծույթ պետք է ավելացնել տրված լուծույթին, որպեսզի այսումինի իոնների թիվը պակասի 4 անգամ:
61. Առավելագույնն ինչ ծավալով (լ) 0,2 մոլ/լ կոնցենտրացիայով կալիումի հիդրօքսիդի լուծույթի հետ կարող է փոխազդել այսումինի սուլֆատի սկզբնական լուծույթը:
- 62-64. 13,6 % զանգվածային բաժնով ցինկի քլորիդի 500 գ լուծույթին ավելացրել են նատրիումի հիդրօքսիդի 100 գ լուծույթը: Անջատված նստվածքն առանձնացնելուց, չորացնելուց և շիկացնելուց հետո ստացվել է 32,4 գ պինդ մնացորդ:
62. Խնդրի պայմանին համապատասխան որքան կլինի նատրիումի հիդրօքսիդի զանգվածային բաժինը (%), եթե ալկալու քանակը փոքր է ցինկի քլորիդի քանակաչափական քանակից:
63. Խնդրի պայմանին համապատասխան որքան կլինի նատրիումի հիդրօքսիդի զանգվածային բաժինը (%), եթե ալկալու քանակը ավելին է նստվածքի լոիվ առաջացման համար անհրաժեշտ քանակից:
64. Ինչ զանգվածով (գ) 80% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ պետք է ավելացնել ցինկի քլորիդի սկզբնական լուծույթին, որպեսզի սկզբում առաջացած նստվածքը լրիվ լուծվի, և ստացվի թափանցիկ լուծույթը:
- 65-67. Որոշակի ծավալով ամոնիակը ենթարկել են մասնակի քայլայման և ստացված 22,4 լ (ս. պ.) գազային խառնուրդն անցկացրել 94,9 գ քլորաջրածին պարունակող 310,8 գ լուծույթի միջուկը: Ստացվել է 10 % զանգվածային բաժնով աղի լուծույթը:
65. Որքան է ամոնիակի քայլայման աստիճանը (%):
66. Որքան է ստացված գազային խառնուրդում ազոտի և ջրածնի զանգվածների գումարը (մգ):
67. Ինչ զանգվածով (գ) 5% զանգվածային բաժնով կալցիումի հիդրօքսիդի լուծույթ կփոխազդի ստացված աղի լուծույթի հետ:

68-70. Զրում լուծել են ծծմբի(IV) օքսիդի և բլորի հավասարամոլային խառնուրդ, ինչի արդյունքում ստացվել է 120 գ լուծույթ, որում ջրածնի կատիոնների զանգվածային բաժինը 0,1 % է:

68. Որքան է քլորի ծավալը (մլ, ն. պ.) վերցված գազային խառնուրդում:

69. Որքան է մեծ մոլեկուլային զանգվածով նյութի զանգվածը (մգ) ստացված լուծույթում:

70. Նոյն ծավալով ծծմբային գազի մեկ այլ նմուշ լուծել են 1,6 գ նատրիումի հիդրօքսիդ պարունակող 29,58 գ լուծույթի մեջ: Որքան է ստացված չեզոք աղի զանգվածային բաժինը (%) լուծույթում:

1.2.5. Էլեկտրոլիտներ և ոչ էլեկտրոլիտներ:
Իոնների հասլությունները: Դիտցման աստիճան:
Իոնափոխանակային ռեակցիաներ:
Հիմքերի, թթուների և աղերի դիտցումը:
Օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիաներ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	20	25	288	49	3495
2	2500	26	144	50	80
3	24	27	4	51	40
4	10	28	5	52	8
5	25	29	19	53	5
6	75	30	98	54	100
7	2	31	23	55	8000
8	59	32	98	56	10
9	20	33	8960	57	730
10	150	34	640	58	8160
11	1150	35	39	59	2
12	50	36	39	60	1008
13	2925	37	60	61	16
14	4	38	800	62	32
15	95	39	448	63	48
16	65	40	1208	64	100
17	5	41	5	65	25
18	28	42	250	66	3400
19	20	43	1250	67	1924
20	340	44	2240	68	672
21	2400	45	5825	69	2940
22	800	46	400	70	4
23	224	47	250		
24	10	48	2675		

1.2.6. Էլեկտրոլիզ: Հալույթների և լուծույթների էլեկտրոլիզը: Էլեկտրոլիզի գործնական նշանակությունը

1-2. Արծաթի նիտրատի ջրային լուծույթը ենթարկել են էլեկտրոլիզի (իներտ էլեկտրոլիզներ) և արծաթի լրիվ նառեցումից հետո այն անմիջապես դադարեցրել: Սուացված լուծույթի չեղոքացման համար ծախսվել է 25 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 80 գ լուծույթ: Էլեկտրական պարագման ենթարկելիս անողի վրա անջատված գազի ծավալը կրճատվել է 10 %-ով:

1. Որքան է կաթոդի վրա անջատված մետաղի զանգվածը (գ):

2. Որքան է պարագման ենթարկված գազի փոխարկման աստիճանը (%):

3-4. Պղնձի սուլֆատի ջրային լուծույթը ենթարկել են էլեկտրոլիզի (իներտ էլեկտրոլիզներ) և այն դադարեցրել լուծույթի գունազրկման պահին: Սուացված լուծույթի չեղոքացման համար ծախսվել է 40 % զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի 560 գ լուծույթ: Էլեկտրական պարագման ենթարկելիս անողի վրա անջատված գազի ծավալը կրճատվել է 15 %-ով:

3. Որքան է կաթոդի վրա անջատված մետաղի զանգվածը (գ):

4. Որքան է պարագման ենթարկված գազի փոխարկման աստիճանը (%):

5-6. Ցինկի քլորիդի 40,8 % զանգվածային բաժնով 75 գ լուծույթը ենթարկել են էլեկտրոլիզի: Էլեկտրոլիզը դադարեցրել են այն պահին, երբ անողի վրա անջատվել է 3,36 լ (ն. պ.) գազ, իսկ էլեկտրոլիզների վրա անջատված գազերի ընդհանուր ծավալը 2,5 անգամ մեծ է եղել կաթոդի վրա անջատված գազի ծավալից:

5. Որքան է էլեկտրոլիզը դադարեցնելուց հետո մնացած լուծույթի զանգվածը (գ):

6. Որքան է էլեկտրոլիզից հետո մնացած լուծույթում աղի զանգվածային բաժինը (%):

7-8. Նատրիումի հիդրօքսիդի հալույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս կաթոդի և անողի վրա անջատված պարզ նյութերի գումարային զանգվածը եղել է 186 գ:

7. Ինչ զանգվածով (գ) էթիլսպիրոտի հետ կարող է փոխագործ կաթոդի վրա անջատված նյութը:

8. Ինչ զանգվածով (գ) ածխածնի հետ կարող է փոխագոյել անոդի վրա անջատված նյուուֆը, որպեսզի ածխածնի ստացվող միացությունների ծավալների հարաբերությունը լինի 1:1:

9-10. *Մետաղի(I) A երկտարր միացության 3 գ նմուշի հալույթն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս անոդի վրա անջատվել է ջրածին, որը կարող է վերականգնել 15 գ պղնձի(II) օքսիդը:*

9. Որքան է A նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

10. Ինչ ծավալով (մլ, ն. պ.) գազ կստացվի նշված զանգվածով A նյութի և ջրի փոխագոյեցությունից:

11-12. *Ալկալիական մետաղի սուլֆատի որոշակի զանգվածով հազեցած լուծույթը ենթարկել են էլեկտրոլիզի և որոշ ժամանակ անց այն դադարեցրել: Ստացված լուծույթը մինչև 20 °C ստուցնելիս անջատվել է 0,644 գ բյուրեղահիդրատ, որում անջուր աղի զանգվածը 0,284 գ է (ալկալիական մետաղի սուլֆատի լուծելիությունը սենյակային ջերմաստիճանում 20 գ է 100 գ ջրում):*

11. Որքան է ալկալիական մետաղի կարգաթիվը, եթե հայտնի է, որ անջատված բյուրեղահիդրատում անջուր առը և բյուրեղաջուրը գտնվում են 1:10 մոլային հարաբերությամբ:

12. Ինչ զանգվածով (մգ) ջուր է ենթարկվել էլեկտրոլիզի:

13-14. *Մետաղի (I) հիդրիդի հալույթը ենթարկել են էլեկտրոլիզի և պարզել որ կաթոդի վրա անջատված նյութի զանգվածը 39 անգամ մեծ է անոդի վրա անջատված նյութի զանգվածից:*

13. Որքան է մետաղի կարգաթիվը:

14. Որքան է ալկալու զանգվածային բաժինը (%) լուծույթում, որը ստացվել է 6 գ զանգվածով տրված հիդրիդը 11,1 գ ջրում լուծելիս:

15-16. 16,32 գ ցինկի բլորիդը լուծել են 61,28 գ ջրում և լուծույթը ենթարկել էլեկտրոլիզի: Վերջինս դադարեցրել են այն ժամանակ, երբ կաթոդի զանգվածն ավելացել է 1,3 գ-ով, իսկ կաթոդի և անոդի վրա անջատված զագերի ծավալները հարաբերել են ինչպես 2:3:

15. Որքան է էլեկտրոլիզի ենթարկված աղի զանգվածը (մգ):

16. Որքան է ցինկի քլորիդի զանգվածային բաժինը (%) նստվածքի հեռացումից հետո մնացած լուծույթում:
- 17-18. Արծաթի նիտրատի ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզի (իներտ էլեկտրոլիզերով) հետևանքով լուծույթի զանգվածը փոփակվել է 11,6 %-ով, ընդ որում՝ աղը ծախսվել է ամրողօպերատ:
17. Որքան է աղի զանգվածային բաժինը (%) սկզբնական լուծույթում:
18. Ինչ ծավալով (մլ) գազ կանցատվի նշված լուծույթի 50 գ նմուշի էլեկտրոլիզից:
- 19-21. 12 % զանգվածային բաժնով պղնձի(II) սուլֆատի 100 գրամ լուծույթին ավելացրել են որոշակի զանգվածով պղնձարջասապ և սուացել անջուր աղի 22,4 % զանգվածային բաժնով նոր լուծույթ: Վերջինս իներտ էլեկտրոլիզերով ենթարկել են էլեկտրոլիզի, իսկ էլեկտրոլիզը դադարեցնելուց հետո մնացած լուծույթին ավելացրել են ավելցուկով վերցրած նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ: Գոյացել է նատրիում, որն առանձնացրել են և պարզել, որ մինչև հաստատուն զանգված շիկացնելիս նրա զանգվածը պակասում է 1,8 գրամով:
19. Որքան է սկզբնական լուծույթին ավելացրած պղնձարջասապի զանգվածը (գ):
20. Որքան է անոդի վրա անշատված գազի ծավալը (մլ, ն. պ.):
21. Որքան է նստվածքի առանձնացումից հետո մնացած լուծույթում աղի քանակը (մմոլ):
- 22-24. 4,68 գ նատրիումի քլորիդ պարունակող 43,64 գ ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզի ժամանակ էլեկտրոլիզերի վրա անշատված զազային խառնուրդը փակ անորում սենյակային ջերմաստիճանում ենթարկել են տևական լուսավորման (ջրածնի և թթվածնի փոխազդեցությունը բացառել): Լուսավորումից հետո ստացված զազային խառնուրդում առկա ջրածնինը կազմում է քլորաջրածնի ծախալի 50 %-ը:
22. Որքանո՞վ է նվազել լուծույթի զանգվածը (մգ) էլեկտրոլիզի ընթացքում:
23. Որքան է էլեկտրոլիզի հետևանքով ստացված ջրածնի զանգվածը (մգ):
24. Որքան է ալկալու զանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում:

25–27. 5 % զանգվածային բաժնով արծաթի նիտրատի 680 գ լուծույթը ենթարկել են էլեկտրոլիզի և դադարեցրել այն պահին, երբ լուծույթի զանգվածը պակասել է 11,6 գ-ով:
Այնուհետև լուծույթին ավելացրել են 181,6 գ ջուր:

25. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) էլեկտրոն է անցել արտաքին շղթայով:

26. Որքան է աղի զանգվածային բաժինը (%) ջրի ավելացումից հետո ստացված լուծույթում:

27. Ի՞նչ զանգվածով (մգ) ածխածին է անհրաժեշտ անջատված թթվածինը ածխածնի(II) օքսիդի փոխարկելու համար:

28–30. 210 գ ջրում լուծել են 32 գ պղնձի(II) սուլֆատ և ստացված լուծույթը ենթարկել են էլեկտրոլիզի: Երբ էլեկտրոդների վրա անջատվել է 3,1 մլ զազային խառնուրդ, էլեկտրոլիզը դադարեցրել են: Ստացված լուծույթում ծծմբական թքուն ստացին փուլով դիտուրա է 100 %-ով, իսկ երկրորդ փուլով՝ 50 %-ով:

28. Ի՞նչ զանգվածով (գ) գազ է անջատվել կաթոդի վրա:

29. Որքան է սուլֆատ իոնների գումարային զանգվածը (մգ) ստացված լուծույթում:

30. Որքան է հիդրօքսոնիում իոնների զանգվածային բաժինը (%) վերջնական լուծույթում:

31–33. Կալիումի հիդրօքսիդի և բլորիդի 4,1 գ խառնուրդը լուծել են 49,08 գ ջրում և լուծույթը ենթարկել էլեկտրոլիզի: Վերջինս դադարեցրել են այն պահին, երբ էլեկտրոդների վրա անջատվել է 2,24 լ (ն. պ.) զազային խառնուրդ, ընդ որում՝ կաթոդի և անոդի վրա անջատված գազերի ծավալները հարաբերում են 1,5:1:

31. Որքան է անջատված գազերի ընդհանուր զանգվածը (մգ):

32. Որքան է կալիումի քլորիդի զանգվածը (մգ) տրված պինդ նյութերի խառնուրդում:

33. Որքան է հիդրօքսիդ իոնների զանգվածային բաժինը (%) վերջնական լուծույթում ($\alpha = 100 \%$):

34-36. Ցինկի սուլֆատ պարունակող 83,08 գ լուծույթի էլեկտրոլիզը դադարեցրել են այն պահին, երբ կաթոդի զանգվածն ավելացել է 2,6 գ-ով, իսկ էլեկտրոդների վրա անշատված զագերի ընդհանուր զանգվածը կազմել է 2,08 գ: Վերջնական լուծույթը պարունակել է միայն մեկ էլեկտրոդին:

34. Ի՞նչ զանգվածով (մգ) ցինկի սուլֆատ է պարունակել սկզբնական լուծույթը:

35. Որքան է անողի վրա անշատված գազի ծավալը (մլ, ն. ա.):

36. Որքան է լուծված նյութի զանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում:

**1.2.6. Էլեկտրոլիզ: Հալույթների և լուծույթների էլեկտրոլիզը:
Էլեկտրոլիզի գործնական նշանակությունը:**

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	54	14	50	27	600
2	30	15	8160	28	4
3	128	16	12	29	9600
4	45	17	17	30	3
5	51	18	280	31	2180
6	20	19	25	32	2980
7	276	20	840	33	2
8	24	21	175	34	6440
9	8	22	3640	35	1344
10	8400	23	160	36	5
11	11	24	8		
12	1060	25	100		
13	19	26	2		

1.2.7. Անօրգանական միացությունների հիմնական դասերը, դրանց ստացումը, դասակարգումը, անվանումը, հատկությունները և կիրառումը: Հիմքերի, թթուների, աղերի և օքսիդների քիմիական հատկությունները

1-2. Ածխածնի և ծծմբի 17 գ խառնուրդը խիտ ծծմբական թթվում լուծելիս անջատվել է գազային խառնուրդ, որում ածխածնի յուրաքանչյուր ատոմին բաժին է ընկնում թթվածնի ութ ատոմ:

1. Որքան է ածխածնի զանգվածը (գ) ելային խառնուրդում:

2. Որքան է ծծմբական թթվի վերականգնման արգասիքի քանակը (մոլ):

3-4. Ազոտական թթվի 39,6 գ լուծույթի մեջ, որը պարունակում է ջրածնի և թթվածնի հավասար թվով ատոմներ, ընկդմել են պղնձի լար և պահել մինչև ռեակցիայի ավարտը:

3. Որքան է անջատված գազի քանակը (մմոլ):

4. Որքան է պղնձե լարի զանգվածի փոփոխությունը (մգ):

5-6. Ջրային լուծույթում իրականացրել են հետևյալ փոխարկումները.

5. Որքան է A և B նյութերի մոլեկուլային զանգվածների գումարը՝ հաշվի առնելով, որ առաջինը գագ է, իսկ երկրորդը՝ թթու:

6. Որքան է A և B նյութերի զանգվածների գումարը (գ), եթե ստացվել է 87 գ սուֆատ, իսկ ռեակցիաներն ընթացել են 100% ելքերով:

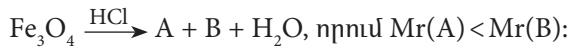
7-8. Տրված է փոխարկումների հետևյալ շղթան.

7. Որքան է B միացության զանգվածը (գ), եթե օգտագործվել է 135 գ ալյումին:

8. Ինչ զանգվածով (գ) 20% զանգվածային բաժնով A նյութի լուծույթ է ծախսվել վերջին ռեակցիայում:

9-10. Տրված է հետևյալ քիմիական ռեակցիայի հավասարման ուրվագիրը.

9. Ի՞նչ զանգվածով (գ) A նյութը է ստացվել, եթե ռեակցիայի ընթացքում ծախսվել է 40% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի 1460 գ լուծույթ:

10. Որքան է ստացված լուծույթի զանգվածը (գ):

11-12. Պղնձե իրն արծաթապատեղու համար այն մոցրել են արծաթի նիտրատի 10% զանգվածային բաժնով 6800 գ լուծույթի մեջ: Որոշ ժամանակ անց լուծույթի զանգվածը դարձել է 6648 գ:

11. Ի՞նչ զանգվածով (գ) արծաթ է նստել թիթեղի վրա:

12. Որքան է վերջնական լուծույթում պարունակվող աղերի զանգվածների գումարը (գ):

13-14. Մազնեզիումի թիթեղն ընկղմել են երկվալենտ մետաղի սուֆատի 202,4 գ լուծույթի մեջ: Որոշ ժամանակ անց թիթեղի զանգվածն ավելացել է 2,4 գ-ով, իսկ մազնեզիումի աղի զանգվածային բաժինը ստացված լուծույթում կազմել է 3,6%:

13. Որքան է երկվալենտ մետաղի կարգաթիվը:

14. Ի՞նչ ծավալով (մլ, ն. պ.) գազ կառաջանա թիթեղի վրա նստած երկվալենտ մետաղի և նոսր ազոտական թթվի փոխազդեցությունից:

15-16. Ալյումինի թիթեղն ընկղմել են արծաթի նիտրատի 9,114 գ լուծույթի մեջ: Որոշ ժամանակ անց թիթեղի զանգվածն ավելացել է 0,594 գ-ով:

15. Որքան է այսումինի նիտրատի զանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում:

16. 5,04% զանգվածային բաժնով ազոտական թթվի ինչ զանգվածով (գ) լուծույթ է անհրաժեշտ թիթեղի վրա նստած արծաթը լուծելու համար:

17-18. Որոշակի զանգվածով ջրում լուծել են 306 գ բարիումի օքսիդ և ստացված լուծույթին ավելացրել 25,2% զանգվածային բաժնով ազոտական թթվի 2000 գ լուծույթ: Ստացված աղի զանգվածային բաժինը լուծույթում կազմել է 10%:

17. Որքան է լուծման համար օգտագործված ջրի զանգվածը (գ):

18. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 5% զանգվածային բաժնով կրաքուր կարող է փոխազդել ստացված լուծույթի հետ:

19-20. Տրված է ածխածնի(IV) և ծծմբի(IV) օքսիդներից բաղկացած խառնուրդ, որի խոռոշությունն ըստ հեղիումի 13 է:

19. Որքան է ածխածնի(IV) օքսիդի ծավալային բաժինը (%) այդ խառնուրդում:

20. 11,2 լ նշված խառնուրդը անցկացրել են ավելցուկով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի մեջ: Որքան է առաջացած աղերի գումարային զանգվածը (գ):

21-23. Ծծմբական թթվի 880 գ ջրային լուծույթին, որում թթվի մոլային բաժինը 5% է, ավելացրել են քանակապես փոխազդելու համար անհրաժեշտ զանգվածով բարիումի երկիրոքոսֆատի 26,48% զանգվածային բաժնով լուծույթ: Նստվածքն առանձնացնելուց հետո ստացված լուծույթին ավելացրել են 30% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 800 գ լուծույթ և ստացել նոր լուծույթ:

21. Որքան է վերցրած լուծույթում ծծմբական թթվի զանգվածը (գ):

22. Որքան է բարիումի երկիրոքոսֆատի լուծույթի զանգվածը (գ):

23. Որքան է վերջնական լուծույթում լուծված նյութերի զանգվածների գումարը (գ):

24-26. Որոշակի զանգվածով պղնձի փոշին լուծել են անհրաժեշտ քանակով վերցրած 80% զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի տաք լուծույթում: Գազի անշատումից հետո մասացած լուծույթի զանգվածը եղել է 61,25 գրամ: Անշատված զազի և նույն ծավալով ծծմբաշրածնի փոխազդեցությունից ստացվել է դեղին պինդ նյութ: Լուծույթը սառեցնելիս անշատված որոշակի զանգվածով $CuSO_4 \cdot 5H_2O$ բյուրեղահիդրատն առանձնացրել են: Մնացած լուծույթի մեջ ընկղմել են երկարի թիթեղ և պահել մինչև լուծույթի գունազրկվելը: Թիթեղի զանգվածն ավելացել է 1,2 գրամով:

24. Որքան է պղնձի փոշու զանգվածը (գ):

25. Որքան է դեղին նյութի քանակը (մմոլ):

26. Որքան է նստած բյուրեղահիդրատի զանգվածը (գ):

27-29. 14,26 գ $Na_2CO_3 \cdot nH_2O$ բյուրեղահիդրատը լուծել են 47,93 գ ջրում և ստացել աղի հազեցած լուծույթ: Ստացված լուծույթը ստեցնելիս անջատվել է տասօրյա բյուրեղահիդրատ, որն առանձնացրել են ֆիլտրումով և պարզել որ ֆիլտրատի հետ տասվելագույնը կարող է փոխազդել 18,25 % զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի 38,8 գ լուծույթ:

27. Որքան է n -ի արժեքը բյուրեղահիդրատի մոլեկուլում, եթե անջուր աղի լուծելիությունը 24,38 գ է 100 գ ջրում:

28. Որքան է նստած տասօրյա բյուրեղահիդրատի զանգվածը (մգ):

29. Որքան է պրոտոնների քանակը (մմոլ) անջատված գազում:

30-32. Որոշակի զանգվածով մետաղական նատրիումը էթանոլի ջրային լուծույթին ալերացնելիս անջատվել է 13,44 լ (ն. պ.) գազ, և ստացվել ալկոհոլի, ալկոհոլատի և ալկալու 10:1:3 մոլային հարաբերությամբ լուծույթ:

30. Որքան է ալկալու զանգվածը (գ) ստացված լուծույթում:

31. Որքան է էթանոլի ջրային լուծույթի զանգվածը (գ):

32. Ի՞նչ զանգվածով (գ) մետաղական կալիում կփոխազդի ստացված լուծույթի հետ:

33-35. Որոշակի զանգվածով մետաղական կալիումը էթանոլի ջրային լուծույթին ալերացնելիս անջատվել է 3,528 լ (ն. պ.) գազ, և ստացվել է ալկոհոլի, ալկոհոլատի և ալկալու 4:20:1 մոլային հարաբերությամբ լուծույթ:

33. Որքան է ալկալու զանգվածը (մգ) ստացված լուծույթում:

34. Որքան է ջրի մոլային բաժինը (%) ջրի և սպիրտի սկզբնական խառնուրդում:

35. Ի՞նչ զանգվածով (մգ) ջուր պետք է ավելացնել ստացված լուծույթին միայն ալկալու սպիրտային լուծույթ ստանալու համար:

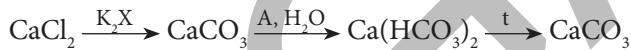
36–38. Որոշակի ծավալով մեթանով քայրայվել է՝ առաջացնելով 1,35 կգ ածխածին և գազերի խառնուրդ, որից ացետիլենն առանձնացրել են և համապատասխան փոխարկումների միջոցով գումարային 80 % ելքով առացել 3,54 կգ քլորոպրենային կառուցուկ: Գազային խառնուրդում առկա ջրածինն օգտագործել են վոլֆրամ(VI) օքսիդից հրամետաղարտադրական եղանակով վոլֆրամ ստանալու համար, իսկ ածխածինն ալյումինի փոշու հետ տաքացնելիս ստացվել է 4,32 կգ ալյումինի կարբիդ:

36. Որքան է մեթանի սկզբնական ծավալը (մ³, ն. պ.):

37. Որքան է կարբիդի ստացման ռեակցիայի ելքը (%):

38. Որքան է ստացված վոլֆրամի քանակը (մոլ), եթե ռեակցիան ընթացել է 44% ելքով:

39–41. *Փոխարկումների հետևյալ շղթային համապատասխանող ռեակցիաները ջրային լուծութում իրականացնելիս ծախալել է 277,5 գ կալցիումի քլորիդ:*

39. Որքան է K₂X և A միացությունների զանգվածների գումարը (գ):

40. Որքան է ծախսված A միացության ծավալը (լ, ն. պ.):

41. Որքան է վերջին ռեակցիայում գոյացող գազագոլորշային խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

42–44. *Մետաղական նատրիումի և բարիումի օքսիդի 10:1 մոլային հարաբերությամբ խառնուրդը լուծել են որոշակի քանակով ջրով և ստացել 2137,5 գ լուծութ, որում բարիումի հիդրօքսիդի զանգվածային բաժինը 4 % է:*

42. Որքան է օգտագործված ջրի զանգվածը (գ):

43. Որքան է պարզ նյութի զանգվածը (գ) սկզբնական խառնուրդում:

44. 37,8% զանգվածային բաժնով ազոտական թթվի ինչ զանգվածով (գ) լուծույթ կպահանջվի ստացված լուծութի չեզոքացման համար:

45-47. Երկարի (III) քլորիդի լուծույթում հայտնաբերվել էն 0,06 մոլ քլորիդ անիոններ և $1,2 \cdot 10^{-3}$ մոլ ջրածնի կատիոններ (աղի հիդրոխզն ընթացել է միայն առաջին փուլով):

45. Որքան է լուծված երկարի քլորիդի գանգվածը (մգ):

46. Որքան է աղի առաջին փուլի հիդրոլիզի աստիճանը (%):

47. Ինչ ծավալով (մլ) նատրիումի հիդրօքսիդի 0,12 մոլ/լ կոնցենտրացիայով լուծույթ կարող է փոխազդել տրված աղի լուծույթի հետ 20°C ջերմաստիճանում:

**1.2.7. Անօրգանական միացությունների հիմնական դասերը, դրանց ստուգումը, դասակարգումը, անվանումը, հատկությունները և կիրառումը:
Հիմքերի, թթուների, աղերի և օքսիդների քիմիական հատկությունները**

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	9	17	2914	33	840
2	2	18	2960	34	4
3	200	19	60	35	5400
4	6400	20	57	36	7
5	142	21	196	37	80
6	71	22	2500	38	77
7	390	23	524	39	455
8	1000	24	16	40	56
9	254	25	375	41	31
10	1924	26	25	42	1951
11	216	27	1	43	115
12	528	28	5148	44	1000
13	29	29	2134	45	3250
14	896	30	36	46	6
15	5	31	168	47	500
16	10	32	117		

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՆՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ

2.1. ՄԵՏԱՂՆԵՐ

1-2. Կալիումի պերմանգանատի և մանգանի(IV) օքսիդի հավասարամորային խառնուրդի և աղաթթվի փոխազդեցությունից անջատվել է $15,68 \text{ L}$ (ն. պ.) գազ:

1. Որքան է սկզբնական խառնուրդի զանգվածը (գ):

2. $156,8 \text{ L}$ (ն. պ.) գազ ստանալուն պատակով ի՞նչ զանգվածով (գ) կալիումի երկքրոմատ կպահանջվի քլորաջրածնի լուծույթն օքսիդացնելու համար:

3-4. Հաստ հետևյալ՝ $K_2Cr_2O_7 + HCl \rightarrow KCl + CrCl_3 + Cl_2 + H_2O$ ռուվագրի ընթացող վերօք ռեակցիայի օքսիդացման գործընթացին մասնակցել է $1,875$ մոլ էլեկտրոն:

3. Ի՞նչ ծավալով (L , ն. պ.) գազ է անջատվել:

4. Ի՞նչ զանգվածով (գ) երկայք կպահանջվի անջատված գազն ամբողջությամբ աղի փոխարկելու համար:

5-6. Երկարի փոշու հավասար զանգվածներով երկու սմուշներից մեկը փոխազդեցության մեջ են դրել քլորի, իսկ մյուսը՝ աղաթթվի հետ: Քլորի հետ փոխազդեցության վերօք ռեակցիայում օքսիդացման գործընթացին մասնակցել է $1,2$ մոլ էլեկտրոն:

5. Որքան է երկարի և քլորի փոխազդեցությունից ստացված աղի զանգվածը (գ):

6. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 10% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնային թթվի լուծույթ է փոխազդել:

7-8. Նատրիումի հիդրօքսիդի $7,2\%$ զանգվածային բաժնով 200 g լուծույթին ավելացրել են նույն պուրի 8% զանգվածային բաժնով 20 g լուծույթ և ստացել նոր լուծույթ, որի $\rho = 1,1 \text{ g/cm}^3$:

7. Որքան է նատրիումի հիդրօքսիդի մոլային կոնցենտրացիան (մոլ/L) ստացված լուծույթում:

8. Ի՞նչ զանգվածով (գ) պղնձարջասպ պետք է ավելացնել ստացված լուծույթի $1/5$ -ին՝ լուծույթում պարունակվող OH^- իոններն ամբողջությամբ լուծույթից հեռացնելու համար:

9-10. Երկարի և սիլիցիումի(IV) օքսիդի փոշիների 56 գ խառնուրդը քլորի հոսանքում տաքացնելիս խառնուրդի զանգվածը մեծացել է 26,625 գրամով:

9. Որքան է սիլիցիումի(IV) օքսիդի զանգվածային բաժինը (%) փոշիների սկզբնական խառնուրդում:

10. Ինչ զանգվածով (գ) 2 մոլ/լ կոնցենտրացիայով ($\rho=1,04$ գ/մլ) աղաթթու կպահանջվի նույն զանգվածով փոշիների խառնուրդում պարունակվող երկաթը լուծելու համար:

11-12. Երկարի և ծծմբի որոշ զանգվածով խառնուրդը անող պալմաններում տաքացրել են, ստացված պինդ մնացորդը լուծել անհրաժեշտ քանակությամբ 10 % զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթում: Ստացվել է 13,44 լ (ն. պ.) զազային խառնուրդ, որի լրիվ ալրումից առաջացել է 4,48 լ (ն. պ.) մեկ այլ զազային նյութ:

11. Որքան է ելային խառնուրդի զանգվածը (գ):

12. Ինչ զանգվածով (գ) քլորաջրածնի լուծույթ է ծախսվել պինդ մնացորդը լուծելու համար:

13-14. Կաղցիումի և մագնեզիումի կարբոնատների խառնուրդի շիկացումից ստացված ածխածնի(IV) օքսիդի զանգվածը երկու անգամ պակաս է վերցրած խառնուրդի զանգվածից:

13. Որքան է մեծ մոլային զանգվածով բաղադրիչի մոլային բաժինը (%) շիկացումից հետո ստացված պինդ նյութերի խառնուրդում:

14. Որքան է 220 գ սկզբնական խառնուրդը ջրում լուծելու համար պահանջվող ածխածնի(IV) օքսիդի ծավալը (լ, ն. պ.):

15-16. Սիլիցիումի և մագնեզիումի փոշիների խառնուրդը տաքացրել են հաղանորում մինչև ուակցիայի ավարտը: Ստացված զանգվածը բաղադրար քանակությամբ աղաթթվով մշակելիս անշատվել է 17-ի համասար միջին մոլեկուլային զանգվածով 4,48 լ (ն. պ.) ծավալով զագերի խառնուրդ:

15. Որքան է ջրածնի ծավալային բաժինը (%) ստացված զազային խառնուրդում:

16. Որքան է սիլիցիումի զանգվածային բաժինը (%) պինդ նյութերի սկզբնական խառնուրդում:

17-18. Արծաթի և պղնձի փոշիների խառնուրդն ավելցուկով իմիտ ազոտական թթվի հետ փոխազդելիս անջատվել է 6,72 լ (ն. պ.) զագ, և սոսացվել են նիտրատներ: Նիտրատների շիլացումից սոսացված պինդ մնացորդին ավելացրել են փոխազդեցության համար անհրաժեշտ քանակով աղաթքու: Փոխազդեցությունն ավարտվելուց հետո մնացել է 16,2 գ չուծված պինդ մնացորդ:

17. Որքան է ելային խառնուրդի զանգվածը (գ):

18. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 60% զանգվածային բաժնով ազոտական թթու է ծախսվել մետաղների ելային խառնուրդը լուծելիս:

19-20. Երկաթի(II) և (III) օքսիդների 224 գ խառնուրդը ջրածնով վերականգնելիս սոսացվել է 168 գ երկաթ:

19. Որքան է երկաթի(III) օքսիդի մոլային բաժինը (%) խառնուրդում:

20. Որքան է օքսիդների վերականգնումից սոսացված ջրի զանգվածը (գ):

21-22. Պղնձի(II) սոլֆատի ջրային լուծույթի մեջ ընկղմել են 20 գ զանգվածով երկաթե թիթեղ: Որոշ ժամանակ անց թիթեղը հանել են, չորացրել և կշռել: Թիթեղի զանգվածը կազմել է 22 գ:

21. Որքան է թիթեղի վրա անջատված պղնձի զանգվածը (գ):

22. Որքան է լուծույթում նոր առաջացած աղի զանգվածը (գ):

23-24. Կալցիումի կարբիդի և մագնեզիումի սոլֆիտի որոշակի զանգվածով խառնուրդի և անհրաժեշտ քանակությամբ աղաթքի փոխազդեցությունից սոսացվել են ըստ հելիումի 11,25 հարաբերական խոռոչյամբ գազային խառնուրդ և լուծույթ, որի գոլորշացումից սոսացվել է 103 գ պինդ մնացորդ:

23. Որքան է կալցիումի կարբիդի և մագնեզիումի սոլֆիտի խառնուրդի զանգվածը (գ):

24. Որքան է սոսացված գազային խառնուրդում ծծմբային գազի ծավալային բաժինը (%):

25-26. 24 գ զանգվածով մագնեգիումի և 24 գ ծծմբի խառնուրդը ստացվել են հապանոքում մինչև հնարավոր փոխազդեցության ավարտը: Ստացված պինդ մնացորդի և անհրաժեշտ քանակով քրորաջրածնի լուծույթի փոխազդեցությունից ստացված զազը խառնել են ավելցուկով ծծմբային զազի հետ:

25. Որքան է մագնեգիումի և ծծմբի փոխազդեցությունից ստացված բարդ նյութի զանգվածը (գ):

26. Որքան է ծծմբային զազի հետ խառնելուց հետո ստացված պինդ նյութի զանգվածը (գ):

27-28. Պղնձի և ցինկի 64,4 գ համաձուլվածքը լուծել են նուր ազոտական թթվում: Ստացված աղերի լուծույթին ավելցուկով պղնձի ավելացնելիս առաջացել են 2,24 լ (ն. ար.) զազ և նստվածք: Նստվածքն անջատել են լուծույթից և շիկացրել մինչև հաստատուն զանգված:

27. Որքան է համաձուլվածքում ցինկի մոլային բաժինը (%):

28. Որքան է շիկացման արդյունքում ստացված պինդ մնացորդի զանգվածը (գ):

29-30. Երկարի և երկարի(III) օքսիդի 21,6 գ խառնուրդը լրիվ վերականգնել են ջրածնով և ստացված պինդ զանգվածը լուծել փոխազդեցության համար անհրաժեշտ 19,6 % զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթում: Պարզվել է, որ ծծմբական թթվի և պինդ զանգվածի փոխազդեցությունից անջատվել է այնքան ջրածին, որքան ծախսվել է սկզբնական խառնուրդը վերականգնելիս:

29. Որքան է երկարի մոլային բաժինը (%) նյութերի սկզբնական խառնուրդում:

30. Որքան է ծախսված 19,6 % զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթի զանգվածը (գ):

31-32. Նստրիումի հիդրոկարբոնատի 2 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 200 մլ ($\rho = 1,104 \text{ g/ml}^3$) լուծույթը եռացրել են մինչև զազի լրիվ անջատվելը:

31. Որքան է նստրիումի կարբոնատի զանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում:

32. Որքան է կարբոնատ-իոնները լուծույթից հեռացնելու համար պահանջվող 15% զանգվածային բաժնով կալցիումի քլորիդի լուծույթի ծավալը (մլ, $\rho=1,184 \text{ g/cm}^3$):

33-34. Մետաղ(II) սոլֆատի 332,8 գ լուծույթի մեջ ընկրմել են ցինկի թիթեղ, որոշ ժամանակ անց թիթեղը հանել են, չորացրել և կշռել: Պարզվել է, որ ուսակցիայի ընթացքում ծախսվել է 43 գ մետաղ(II) սոլֆատ, իսկ թիթեղի զանգվածն ավելացել է 10,8 գրամով:

33. Որքան է երկվալենտ մետաղի հարաբերական ատոմային զանգվածը:

34. Որքան է նոր ստացված աղի զանգվածային բաժինը (%) լուծույթում:

35-36. Ալյումինի, մագնեզիումի, երկարի և ցինկի փոշիների 172 գ զանգվածով հավասարամությին խառնուրդին ավելացրել են փոխազդեցուրյան համար անհրաժեշտ 20% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ ($\rho=1,2 \text{ g/ml}$):

35. Ի՞նչ ծավալով (մլ) ալկալու լուծույթ է ծախսվել:

36. Որքան է ալկալու լուծույթում չլուծված պինդ մնացորդի զանգվածը (գ):

37-38. Կոշտ ջրի մեկ լիտրում պարունակվում է 40,5 մգ կալցիումի հիդրոկարբոնատ և 15 մգ մագնեզիումի սոլֆատ:

37. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի կարբոնատ է անհրաժեշտ 4 m^3 կոշտ ջրից Ca^{2+} և Mg^{2+} իոնները հեռացնելու համար:

38. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի կարբոնատ է անհրաժեշտ 12 m^3 կոշտ ջուրը եռացնելուց հետո մնացած իոնները հեռացնելու համար:

39-40. Մետաղ(II) սոլֆատի 332,8 գ լուծույթի մեջ ընկրմել են ցինկի թիթեղ, որոշ ժամանակ անց թիթեղը հանել են, չորացրել և կշռել: Պարզվել է, որ թիթեղի զանգվածն ավելացել է 10,8 գրամով, իսկ նոր առաջացած աղի զանգվածային բաժինը լուծույթում կազմվել է 10%:

39. Ուսակցիան ընդհատելու պահին որքան է լուծույթի զանգվածը (գ):

40. Ի՞նչ զանգվածով (գ) մետաղ(II) սոլֆատ է փոխազդել:

41-42. Կալցիումի կարբիդի, ալյումինի կարբիդի և կալցիումի հիդրիդի որոշակի գանգվածով խառնուրդին ջուր ավելացնելիս սոսացվել է զազային խառնուրդ: Գազային խառնուրդի կեսն այրելիս առաջացել է 10,64 լ (ն. պ.) ածխածնի(IV) օքսիդ, և այրումից սոսացված զազային խառնուրդի ծավալը կրճատվել է 21 լիտրով (ն. պ.): Գազային խառնուրդի մյուս կեսն արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի միջով անցկացնելիս առաջացել է 30 գ նստվածք:

41. Որքան է սկզբնական խառնուրդի գանգվածը (գ):

42. Որքան է այսումինի կարբիդի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

43-44. 48 գ գանգվածով մետաղյա բարակ լարը տաքացրել են և բնկղմել անհայտ գազով լցված կորի մեջ: Լարը սկզբից շիկացել է, ապա այրվել: Ստացվել է երկվագենտ մետաղի աղ, որի լուծույթի մեջ ծծմբաջրածնն անցկացնելիս առաջացել է 72 գ սև նստվածք:

43. Որքան է մետաղի հարաբերական ատոմային գանգվածը:

44. Տրված քանակով լարի լրիվ այրման համար անհրաժեշտ գազը ստանալու համար ինչ զանգվածով (գ) ըլորաջրածնի 36,5% զանգվածային բաժնով լուծույթ պետք է փոխազդեցության մեջ դնել մանգանի(IV) օքսիդի հետ:

45-46. Պարբերական համակարգի երկրորդ խմբի գլխավոր ենթախմբի մետաղի 60 գրամը, փոխազդելով ազոտի հետ, առաջացրել է նիտրիդ, որի հիդրոլիզից ստացվել են այդ մետաղի հիդրօքսիդը և ամոնիակ: Անշատված ամոնիակի կատալիտիկ օքսիդացումից 80 % ելքով ստացվել է 17,92 լ (ն. պ.) ազոտի(II) օքսիդ:

45. Որքան է մետաղի հարաբերական ատոմային գանգվածը:

46. Ինչ զանգվածով (գ) նատրիումի նիտրատ կառաջանա, եթե ստացված ազոտի(II) օքսիդն ավելցուկ քանակով թթվածնի հետ անցկացվի նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի միջով:

47-48. Որոշակի քանակով մետաղական կալցիումը կարող է փոխազդել 4,8 գ թթվածնի հետ՝ առաջացնելով օքսիդ: Նոյն քանակով կալցիումը կմիանա 48 գ հալոգենի հետ՝ առաջացնելով հալոգենիդ:

47. Որքան է հալոգենի կարգաթիվը $\text{PC}-\text{ում}$:

48. Որքան է կալցիում տարրի զանգվածային բաժինը (%) կալցիումի հալոգենիդում:

49–50. 40 գ պղնձի(II) օքսիդը տաքացրել են ջրածնի հոսանքում: Տաքացումը դադարեց-նելուց հետո ստացված պինդ մնացորդի զանգվածը կազմել է 38 գ:

49. Որքան է գոյացած պարզ նյութի զանգվածը (գ):

50. Ստացված պինդ մնացորդում որքան է մետաղի մոլային բաժինը (%):

51–53. 9,2 գ մետաղական նասորիումի և 186,6 մլ ջրի փոխազդեցությունից ստացված լուծոյ-թում լուծել են 2,8 գ սիլիցիում, ապա ավելացրել քլորաջրածնի 7,3 % զանգվածային բաժնով 200 գ լուծոյթ:

51. Որքան է առաջացած նստվածքի զանգվածը (մգ) աղաթթվի ավելացումից հետո:

52. Որքան է վերջնական լուծույթի զանգվածը (գ):

53. Որքան է աղի զանգվածային բաժինը (%) վերջնական լուծույթում:

54–56. Մետաղի(II) օքսիդի և մեկ մոլ երկաթի(III) օքսիդի հավասար զանգվածներով խառ-նորդը լրիվ վերականգնել են ջրածնով: Ստացվել է մետաղների խառնորդ, որում անհայտ մետաղի զանգվածը 16 գրամով մեծ է երկաթի զանգվածից:

54. Որքան է մետաղի(II) օքսիդի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

55. Որքան է օքսիդների խառնորդի վերականգնման համար ծախսված ջրածնի ծավալը (լ, ն. պ.):

56. Ինչ զանգվածով (գ) 80% զանգվածային բաժնով տաք ծծմբական թթվի լուծույթ կպահանջվի ստացված մետաղների խառնորդը լուծելու համար:

57–59. Ալկալիական մետաղի 151,2 գ սոլֆիտ պարունակող 525,3125 գ լուծույթին ալյումինի քլորիդ ավելացնելիս ստացվել է 48,75 գ նստվածք, և անջատվել է գագ: Անջատված գագը լրիվ հեռացնելուց հետո մնացած լուծույթը ծծմբական թթվի առկայությամբ քանակավես փոխազդել է 2,1 մոլ/լ կոնցենտրացիայով $KMnO_4$ -ի 50 մլ լուծույթի հետ:

57. Որքան է ալկալիական մետաղի սոլֆիտի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

58. Որքան է անջատված գագի ծավալը (լ, ն. պ.):

59. Որքան է նստվածքի հեռացումից և գազի անջատումից հետո մնացած լուծույթի գանգվածը (գ):
- 60-62. Երկարի, երկարի(II) և (III) օքսիդների 16 գ խառնուրդի և ավելցուկով աղաթքվի լիոխազդեցուրյունից անջատվել է 2,24 լ (ն. պ.) գազ: Ակզրնական խառնուրդի նույն գանգվածով մեկ այլ նմուշ ջրածնով վերականգնելիս ստացվել է 2,88 գ ջուր:
60. Որքան է երկարի(II) օքսիդի գանգվածային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:
61. Ի՞նչ գանգվածով (գ) 7,3 % գանգվածային բաժնով աղաթքու կծախսվի 16 գ սկզբնական խառնուրդը լուծելու համար:
62. Որքան է երկար տարրի ատոմների մոլային բաժինը (%) նյութերի սկզբնական խառնուրդում:
- 63-65. 50 գ պիրիտ հանքաքարի այրումից ստացված գազը բավարարել է 25 % գանգվածային բաժնով NaOH -ի 200 մլ լուծույթը ($\rho = 1,28 \text{ գ/մլ}$) չեզոքացնելու համար: Պիրիտի նույն գանգվածով մեկ այլ նմուշի այրումից ստացված գազն օքսիդացնելուց հետո լուծել են ջրում և ստացել 78,4 % գանգվածային բաժնով թթվի լուծույթ:
63. Որքան է խառնուկների գանգվածային բաժինը (%) պիրիտում:
64. Որքան է ստացված 78,4 % գանգվածային բաժնով թթվի լուծույթի գանգվածը (գ):
65. Ի՞նչ գանգվածով (գ) ծծմբի(VI) օքսիդ պետք է լուծել 78,4 % գանգվածային բաժնով ստացված թթվի լուծույթում՝ 20% գանգվածային բաժնով օլեում ստանալու համար:
- 66-68. Նատրիումի և մագնեզիումի պիլցիդների որոշակի գանգվածով խառնուրդի և 18,25 % գանգվածային բաժնով քրորաջրածնի լուծույթի լիոխազդեցուրյունից անջատվել է գազ, և ստացվել է լուծույթ: Ստացված լուծույթը լինիլ գոլորշիացնելուց հետո մնացել է 82,6 գ պինդ մնացորդ, իսկ անջատված գազի այրումից անջատվել է 166,4 կԶ ջերմություն:
66. Որքան է նատրիումի և մագնեզիումի սիլիցիդների խառնուրդի գանգվածը (գ), եթե մեկ մոլ գազն այրելիս անջատվում է 416 կԶ ջերմություն:
67. Որքան է անջատված գազի այրումից ստացված պինդ նյութի գանգվածը (գ):

68. Ինչ զանգվածով (գ) 18,25 % զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթ է ծախսվել սիլիցիդների խառնուրդը լուծելիս:

69-71. Բարիումի և մագնեզիումի սոլֆիտների $80,25$ գ հավասարամոլային խառնուրդի և անհրաժեշտ զանգվածով 20% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթի փոխազդեցությունից ստացված զագր անցկացրել են փոխազդեցության համար անհրաժեշտ բանակուրյամբ քլոր պարունակող լուծույթի մեջ:

69. Որքան է սոլֆիտների խառնուրդի հետ փոխազդած 20% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթի ծավալը (մլ, $\rho=1,25$ գ/մլ):

70. Ինչ զանգվածով (գ) հիդրօքսոնիում H_3O^+ , իոններ կստացվեն քլորի հետ փոխազդեցությունն ավարտվելուց հետո ստացված լուծույթում, եթե թթուները լրիվ են դիտումած:

71. Ինչ զանգվածով (գ) նատրիումի կարբոնատ է անհրաժեշտ սոլֆիտների խառնուրդն աղաթթվում լուծելուց հետո ստացված լուծույթից Mg^{2+} և Ba^{2+} իոնները հեռացնելու համար:

72-74. Դոնձի(II) սոլֆիոդի և պիրիտի խառնուրդը, որում ծծմբի յուրաքանչյուր 8 սառմին բաժին է ընկնում մետասფիլ 5 սառմ, այրել են բախրազրքանակուրույնամբ թթվածնուն: Անզատիսած զագն օրսիդացրել են, լուծել ջրում և ստացել 20% զանգվածային բաժնով թթվի 196 գ լուծույթ:

72. Որքան է պղնձի սոլֆիոդի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

73. Որքան է պիրիտի զանգվածը (գ) սոլֆիդների խառնուրդում:

74. Ինչ զանգվածով (գ) $NaOH$ պետք է ավելացնել 20% զանգվածային բաժնով թթվի 196 գ լուծույթին, որպեսզի թթվի զանգվածային բաժինը լուծույթում դառնա $14,7\%$:

75-77. Մետասփիլ(III) և նատրիումի նիստրասոների խառնուրդը մինչև հաստատուն զանգված շիկացնելիս ստացվել են $27,23$ գ պինդ մնացորդ և $24,304$ լ (ն. պ.) զագերի խառնուրդ: Վերջինս փոխազդեցության համար անհրաժեշտ բանակուրյամբ նատրիումի հիդրօքսիդ պարունակող $311,64$ գ լուծույթի միջով անցկացնելիս $0,784$ լ (ն. պ.) զագ չի կրանել:

75. Որքան է մետաղի(III) նիտրատի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

76. Որքան է $NaNO_3$ -ի մոլային բաժինը (%) աղերի սկզբնական խառնուրդում:

77. Որքան է նոր ստացված աղի զանգվածային բաժինը (%) լուծույթում, որը ստացվել է գազերի խառնուրդը նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթով կլանելիս:

78-80. 18,4 գ մետաղական նատրիումի և 115,9 գ ջրի փոխազդեցությունից ստացված լուծույթում լուծել են որոշակի զանգվածով սիլիցիում: Ստացված լուծույթին փոխազդեցության համար անհրաժեշտ քանակությամբ 7,3 % զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթ ավելացնելիս անջատվել է 19,5 գ նատրիում, և ստացվել է լուծույթ:

78. Որքան է ալկալու լուծույթում լուծված սիլիցիումի զանգվածը (գ):

79. Ի՞նչ զանգվածով (գ) աղաթթու է ծախսվել:

80. Որքան է աղի զանգվածային բաժինը (%) վերջնական լուծույթում:

81-83. 60 գ մագնեզիումի և 56,25 գ սիլիցիումի(IV) օրոսիդի խառնուրդը շիկացրել են և ստացված զանգվածը մշակել աղաթթվով: Թթվում չլուծված մասն առանձնացրել են և լուծել 20 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի մեջ:

81. Որքան է շիկացումից հետո ստացված պինդ մնացորդի և աղաթթվի փոխազդեցությունից ստացված գազի ծավալը (լ, ն. պ.):

82. Որքան է աղաթթվում չլուծված պինդ մնացորդի և նատրիումի հիդրօքսիդի փոխազդեցությունից ստացված գազի ծավալը (լ, ն. պ.):

83. Որքան է ծախսված 20% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի զանգվածը (գ):

84-86. 55,3 գ զանգվածով կալիումի պերմանգանատի ջերմային քայլայումից ստացվել են 2,8 լ (ն. պ.) գազ և պինդ մնացորդ: Ստացված պինդ մնացորդի և անհրաժեշտ քանակությամբ 18,25 % զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթի փոխազդեցությունից անջատված գազն ամրողությամբ կանել են մինչև 100°C տաքացրած 14 % զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի լուծույթով:

84. Որքան է շիկացումից հետո ստացված պինդ մնացորդի հետ փոխազդած 18,25% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթի զանգվածը (գ):

85. Որքան է քայլայումից հետո ստացված պինդ մնացորդի և աղաթթվի փոխազդեցությունից ստացված գազի ծավալը (լ, ն. պ.):

86. Ինչ զանգվածով (գ) 14% զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի տաք լուծույթ է ծախսվել անջատված գազը կլանելու համար:
- 87-89. 54,6 գ կապշուումի ֆուֆիդի հիդրոլիզից ստացված զազն այրել են թթվածնի ավելցուում, իսկ այրուան պինդ արգասիքը՝ լուծել կապշուումի հիդրօքսիդի $3,75 \text{ մլ/լ}$ կուցենտրացիալով 200 մլ լուծույթում ($\rho = 1,317 \text{ գ/մլ}$):
87. Որքան է կալիումի երկիրոնֆուֆատի զանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում:
88. Որքան է մեծ մոլային զանգվածով աղի մոլային բաժինը (%) աղերի ստացված խառնուրդում:
89. Ինչ զանգվածով (գ) 40 % զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի լուծույթ պետք է ավելացնել պինդ մնացորդը լուծելուց հետո ստացված աղերի լուծույթին՝ միայն չեզոք աղի լուծույթ ստանալու համար:
- 90-92. Միացություններում հաստատուն $+1$ օքսիդացման աստիճան ցուցաբերող մետաղի 55 գ սուլֆիդը մշակել են նոր ծծմբական թթվով: Անջատված զազն անցկացրել են 24% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 250 գ լուծույթով, որի հետևանքով ստացվել է աղի և աղկալու հալաւարամուային լուծույթ:
90. Որքան է անհայտ մետաղի կարգաթիվը:
91. Որքան է չփոխազդած նատրիումի հիդրօքսիդի զանգվածը (գ):
92. Որքան է անջատված գազը կլանելուց հետո ստացված լուծույթի զանգվածը (գ):
- 93-95. Արծաթի ու պղնձի համաձուլվածքի և անհրաժեշտ քանակությամբ 45% զանգվածային բաժնով ազտական թթվի խիս լուծույթի փոխազդեցությունից ստացված լուծույթը գոլորշացրել են և պինդ մնացորդը մինչև հաստատուն զանգված շիկացնելիս ստացել $7,4 \text{ գ}$ պինդ մնացորդ և զազային խառնուրդ: Ստացված զազային խառնուրդը փոխազդեցության համար անհրաժեշտ քանակությամբ NaOH պարունակող $79,6 \text{ գ}$ լուծույթի միջով անցկացնելիս $0,28 \text{ լ}$ (ն. պ.) զագ չի կլանվել:
93. Որքան է արծաթի և պղնձի համաձուլվածքի զանգվածը (գ):
94. Որքան է համաձուլվածքը լուծելու համար ծախսված 45% զանգվածային բաժնով ազոտական թթվի զանգվածը (գ):

95. Որքան է գազային խառնուրդն ալկալիով կլանելուց հետո ստացված լուծույթում աղի զանգվածային բաժինը (%):

96-98. Երկարի(III) սուլֆատի 12,5 % զանգվածային բաժնով 448 գ լուծույթի մեջ ընկղմել են 18,4 գ զանգվածով պղնձե թիթել և թողել մինչև երկարի(III) աղի և առաջացած պղնձի(II) աղի զանգվածային բաժինների հավասարվելը: Վյուիենու թիթեղը հանել են, չորացրել և կշռել իսկ լուծույթին ավելացրել են փոխազդեցության համար անհրաժեշտ քանակությամբ ալկալի և երկար ժամանակ թողել բաց օդում:

96. Որքան է պղնձե թիթեղի զանգվածը (գ) այն լուծույթից հանելուց և չորացնելուց հետո:

97. Որքան է լուծույթում մնացած երկարի(III) սուլֆատի զանգվածը (գ):

98. Որքան է լուծույթ-նստվածք համակարգի զանգվածի (մգ) փոփոխությունը բաց օդում թողնելուց հետո:

99-101. Մետաղական կալցիումի, կալցիումի օքսիդի և կալցիումի կարբոնատի 1:2:2 մոլային հարաբերությամբ խառնուրդի և 18,25 % զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի 500 գ լուծույթի փոխազդեցությունից ստացված գազային խառնուրդը տաք պղնձի օքսիդ պարունակող խողովակի միջով անցկացնելիս օքսիդի զանգվածը պականել է 2 գրամով: Աղաթու ավելացներուց հետո ստացված լուծույթը ենթարկել են էլեկտրոլիզի (իներտ էլեկտրոդներ) և այն դադարեցրել, երբ անոդի վրա անջատվել է 42 լ (ն. պ.) գազ:

99. Որքան է սկզբնական խառնուրդի զանգվածը (գ):

100. Որքան է սկզբնական խառնուրդի և աղաթթվի փոխազդեցությունից անջատված գազի միջին մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

101. Որքան է էլեկտրոլիզի ընթացքում կաթոդի վրա անջատված գազի ծավալը (լ, ն. պ.):

102-104. Մինչև 1000°C տաքացնելիս անմնացորդ փոխազդել են նատրիումի սուլֆատի և ածխի 95 գ խառնուրդը, ընդ որում՝ ածխածնն օքսիդացել է մինչև CO : Ստացված պինդ մնացորդի և անհրաժեշտ քանակով աղաթթվի փոխազդեցությունից անջատված գազն անցկացրել են պղնձի սուլֆատի լուծույթի մեջ:

102. Որքան է նատրիումի սուլֆատի զանգվածը (գ) սկզբնական խառնուրդում:

103. Ինչ ծավալով (մլ) 18,25 % զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթ ($\rho=1,25$ գ/մլ) կփոխազդի պղնձի մնացորդի հետ:

104. Որքան է անջատված գազի և պղնձի սուլֆատի փոխագդեցությունից ստացված նստվածքի զանգվածը (գ):

105–107. Կալիումի քլորիդի և քլորատի 197 գ խառնուրդը տաքացրել են MnO_2 -ի առկայությամբ: Գազի լրիվ անջատումից հետո առացվել է 149 գ պղնդ մնացորդ: Վերջինս լուծել են ջրում, ֆիլտրել և լուծույթը ենթարկել էլեկտրոլիզի:

105. Որքան է կալիումի քլորատի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

106. Ինչ զանգվածով (գ) մետաղական երկաթ կփոխագդի պղնդ մնացորդի լուծույթի էլեկտրոլիզի հետևանքով անոդի վրա անջատված գազի հետ, եթե էլեկտրոլիզի ելքը 75 % է:

107. Ինչ զանգվածով (գ) սիլիցիում կփոխագդի էլեկտրոլիզը դադարեցնելուց հետո էլեկտրոլիտային գուռում ստացված լուծույթի հետ:

108–110. 200 գ զանգվածով աղը տաքացնելիս բայրայվել է՝ առաջացնելով մետաղ(II) օքսիդ, որում մետաղի զանգվածային բաժինը 71,43 % է, և զագ, որի հարաբերական խստթյունն ըստ ջրածնի 22 է: Մետաղ(II) օքսիդի և ջրի փոխագդեցության արգասիքի և քլորի փոխագդեցությունից առացվել է երկու աղերի խառնուրդ, որն օգտագործվում է թղթի և գործվածքների սպիտակեցման համար:

108. Որքան է սկզբնական աղի նյութաքանակը (մոլ):

109. Ինչ ծավալով (լ, ն. պ.) քլոր է փոխագդում ստացված մետաղ(II) հիդրօքսիդի հետ, եթե ռեակցիան ընթացել է 62,5 % ելքով:

110. Որքան է ստացված երկու աղերից մեծ մոլային զանգվածով աղի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

111–113. Պղնձի(II) օքսիդի և մետաղական պղնձի խառնուրդին ավելացրել են քլորածնի 36,5 % զանգվածային բաժնով 100 մլ լուծույթ ($\rho=1,2 \text{ g/cm}^3$): Աղաբթվում չլուծված պղնդ մնացորդը ֆիլտրել են և լուծել խիոն ծծմբական թթվում, որի ժամանակ անջատվել է 11,2 լ զագ (ն. պ.): Ֆիլտրատին 25 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ ($\rho=1,28 \text{ g/cm}^3$) ավելացնելիս (մինչև չեղոք ռեակցիա) անջատվել է 39,2 գ նատվածք:

111. Որքան է պղնձի(II) օքսիդի զանգվածային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

112. Որքան է սկզբնական խառնուրդի հետ չփոխազդած քլորաջրածնի քանակը (մմոլ):

113. Որքան է ծախսված նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի ծավալը (մլ):

114-116. Միացություններում փոփոխական օքսիդացման աստիճան ($+2$, $+3$, $+6$) ցուցաբերող
1,04 գ մետաղի և աղաթավի փոխազդեցությունից ստացվել է 0,448 լ ջրածին (ն. պ.):

114. Որքան է այդ մետաղի հարաբերական ատոմային զանգվածը (Ar):

115. Որքան է մետաղի զանգվածային բաժինը (%) նրա բարձրագույն օքսիդում:

116. Այդ մետաղի ինչ զանգվածում (գ) է պարունակվում 1 գ էլեկտրոն (էլեկտրոնի զանգվածը հավասար է 1/1836 գ. ա. մ.):

117-119. 18 գ զանգվածով CaRO_3 աղբքանակավես փոխարկվել է 15,5 գ կալցիումի ֆուֆատի:

117. Որքան է նեյտրոնների քանակը (մոլ) R-տարրի կայուն իզոտոպի մեկ մոլում:

118. Որքան է R-տարրի ջրածնային միացության մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

119. Ի՞նչ զանգվածով (գ) պարզ նյութ կատացվի R-տարրի 11,2 լ (ն. պ.) ջրածնային միացության և 33,6 լ (ն. պ.) RO_2 օքսիդի փոխազդեցությունից:

120-122. Կայունի ացետատի և ավելցուկով կայունի հիդրօքսիդի 98 գ խառնուրդը շիկաց-նեխս ատացվել է գազային նյութ, որը լուսավորման պայմաններում փոխազդել է բրոմի գոլորշիների հետ՝ ստացածներով 50,6 գ եռորդումներան: Եռորդումներանի ելքը տեսականի համեմատ կազմում է 50 %:

120. Որքան է շիկացումից ստացված գազի քանակը (մմոլ):

121. Որքան է կալիումի հիդրօքսիդի զանգվածային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

122. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդ կպահանջվի 50,6 գ եռբրումներանի ստացման ժամանակ անջատված գազի չեզոքացման համար:

123–125. Պղնձի նիտրատի քայքայումից ստացված պղնձի(II) օքսիդը վերականգնել են ջրածնով: Ստացված ջրային գոլորշիները ֆուֆորի(V) օքսիդ պարունակող խողովակի միջով (20°C) բաց թողնելիս խողովակի զանգվածը մեծացել է 18 գրամով:

123. Ինչ զանգվածով (գ) ծծմբական թթվի 80% զանգվածային բաժնով լուծության կառանշվի վերականգնված պղնձը լուծելու համար:

124. Որքան է քայքայված պղնձի(II) նիտրատի զանգվածը (գ), եթե վերականգնումն ընթանա 80% ելքով:

125. Որքան է խողովակում առաջացած նյութի քանակը (մոլ):

126–128. **10** մոլ մետաղական ալյումինը լուծել են նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթում: Ստացված լուծույթի միջով անցկացրել են ավելցուկով ածխածնի(IV) օքսիդ: Անցատված նատիվածքն առանձնացրել են և շիկացրել: Շիկացումից ստացված պինդ մնացորդը հալել են նատրիումի կարբոնատի հետ:

126. Որքան է այսումինի և նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի փոխազդեցությունից անցատված գազի ծավալը (լ, ն. ա.):

127. Ինչ զանգվածով (գ) նստվածք է առաջանում ստացված լուծույթի միջով ավելցուկով ածխածնի(IV) օքսիդ անցկացնելիս:

128. Ինչ զանգվածով (գ) աղ է ստացվել շիկացումից հետո ստացված պինդ մնացորդը նատրիումի կարբոնատի հետ հալելիս, եթե այդ ռեակցիայի ելքը 75% է:

129–131. **270** գ զանգվածով պղնձի(II) քլորիդին ավելացրել են ավելցուկով սորայի լուծույթ: Անցատված նստվածքը շիկացրել են, ուսակցիայի պինդ արգասիքը՝ տաքացրել ջրածնի մթնոլորտում, իսկ ստացված փոշին՝ լուծել նոր ազոտական թթվում:

129. Ինչ զանգվածով (գ) նստվածք է գոյացել պղնձի(II) քլորիդի և սորայի փոխազդեցությունից:

130. Որքան է ջրածնի մթնոլորտում տաքացումից հետո պինդ մնացորդի զանգվածը (գ), եթե վերականգնումն ընթանում է 75% ելքով:

131. Ինչ քանակով (մոլ) գազ կանցատվի ստացված փոշին նոր ազոտական թթվում լուծելիս:

132–134. Աղը, որը ստացվում է 140 գ երկարքը տաք խիտ ծծմբական թթվում լուծելիս, մշակել են անհրաժեշտ քանակով նատրիումի հիդրօքսիդի սառը լուծույթով: Անջատված գորշ նստվածքը ֆիլտրել են և շիկացրել: Ստացված պինդ նյութը հալել են երկարի հետ:

132. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. ա.) գազ կանջատվի նշված քանակով երկարի և խիտ ծծմբական թթվի փոխազդեցությունից:

133. Որքան է գորշ նստվածքի շիկացումից ստացված միացությունում երկար տարրի գանգվածային բաժինը (%):

134. Որքան է պինդ նյութի և երկարի լրիվ փոխազդեցությունից ստացված նյութի գանգվածը (գ), որում երկարի ատոմներն ունեն նույն օքսիդացման աստիճանը:

135–137. 426 գ ալյումինի նիտրատի ջրային լուծույթին ավելացրել են անհրաժեշտ քանակով սոդա, անջատված նստվածքը՝ ֆիլտրել և շիկացրել: Ստացված պինդ մնացորդը խառնել են նատրիումի հիդրօքսիդի հետ և հալել: Հալումից ստացված նյութը սառեցնելով հետո լուծել են 246 գ ջրով և ստացել լուծույթ:

135. Որքան է նստվածքի շիկացումից ստացված նյութի գանգվածը (գ):

136. Որքան է նատրիումի հիդրօքսիդի հետ հալումից ստացված նյութում այումինի մոլային բաժինը (%):

137. Որքան է նյութի գանգվածային բաժինը (%) վերջնական լուծույթում:

138–140. 108 գ ալյումինի փոշին խառնել են 224 գ ծծմբի փոշու հետ և տաքացրել իներտ միջավայրում: Ստացված նյութը մշակել են աղաթքվով և անջատված գազը բաց բողել խիտ ծծմբական թթվի լուծույթի մեջ: Ծծմբական թթվի հետ փոխազդեցույթնից անջատվել է 100,8 լ (ն. ա.) գազ, և ստացվել է նույն քանակով պինդ նյութ: Պինդ նյութն առանձնացրել են և այրել:

138. Որքան է այումինի և ծծմբի փոխազդեցության արգասիքի գանգվածը (գ):

139. Որքան է ծծմբական թթվի հետ փոխազդեցությունից գազի ստացման ելքը (%):

140. Որքան է այրումից ստացված գազի գանգվածը (գ):

141–143. 601,6 մլ լուծույթը ($\rho = 1,25$ գ/մլ) պարունակում է կապարի(II) նիտրատ և պղնձի(II) նիտրատ՝ 16,55 % և 2,5 % զանգվածային բաժիններով համապատասխանորեն։ Այդ լուծույթի մեջ լցրել են 56 գ երկաթի տաշեղներ, որոշ ժամանակ անց լուծույթը ֆիլտրել են և պարզել, որ պինդ նյութի զանգվածը դարձել է 87 գ։

141. Որքան է ստացված երկաթի աղի զանգվածը (գ) վերջնական լուծույթում։

142. Որքան է 87 գ պինդ նյութում մետաղական կապարի մոլային բաժինը (%):

143. Ի՞նչ զանգվածով (գ) պղնձարջասափի հետ կարող է փոխազդել 87 գ պինդ նյութում առկա մետաղական երկաթը։

144–146. Պղնձի(II) նիտրատ, արծաթի նիտրատ և 9,99 % զանգվածային բաժնով նատրիումի նիտրատ պարունակող 40 մլ լուծույթի ($\rho = 1,25$ գ/մլ) մեջ ընկդմել են 9,425 գ զանգվածով ցինկի թիթեղ։ Բոլոր ունկցիաներն ավարտվելուց հետո նատրիումի նիտրատի զանգվածային բաժինը լուծույթում մեծացել է մինչև 10,8 %։ Թիթեղը հանել են լուծույթից և մշակել աղաթթվով, որի հետևանքով անջատվել է 2,128 լ (ն. սկ.) գազ։

144. Որքան է արծաթի նիտրատի զանգվածային բաժինը (%) սկզբնական լուծույթում։

145. Որքան է թիթեղի վրա նստած պղնձի քանակը (մմոլ)։

146. Որքան է վերականգնված մետաղների գումարային զանգվածը (գ)։

147–149. Ալկալիական մետաղի 71,1 գ սուլֆիտ պարունակող 330,125 գ լուծույթին ալյումինի բլորիդ ավելացնելիս ստացվել է 19,5 գ նատրիում, և անջատվել է գազ։ Անջատված գազը լրիվ հեռացնելուց հետո մնացած լուծույթը քանակավես փոխազդել է $KMnO_4$ -ի 1,0 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 50 մլ ջրային լուծույթի հետ։

147. Որքան է ալկալիական մետաղի սուլֆիտի մոլային զանգվածը (գ/մոլ)։

148. Որքան է անջատված գազի զանգվածը (գ)։

149. Որքան է նստվածքի հեռացումից և գազի անջատումից հետո մնացած լուծույթի զանգվածը (գ)։

2.1. Մետաղներ

Համարը	Դատաս-խանը	Համարը	Դատաս-խանը	Համարը	Դատաս-խանը	Համարը	Դատաս-խանը
1	49	39	322	77	20	115	52
2	686	40	43	78	7	116	3978
3	21	41	46	79	400	117	16
4	35	42	25	80	9	118	34
5	65	43	64	81	7	119	24
6	292	44	300	82	28	120	400
7	2	45	40	83	250	121	60
8	10	46	68	84	460	122	24
9	75	47	35	85	14	123	245
10	260	48	20	86	500	124	235
11	40	49	8	87	20	125	2
12	438	50	25	88	25	126	336
13	25	51	7800	89	147	127	780
14	56	52	390	90	19	128	615
15	50	53	6	91	20	129	248
16	28	54	80	92	267	130	136
17	21	55	112	93	7	131	1
18	63	56	1225	94	28	132	84
19	20	57	126	95	10	133	70
20	63	58	21	96	12	134	270
21	16	59	500	97	16	135	102
22	38	60	45	98	1600	136	25
23	84	61	260	99	44	137	40
24	50	62	60	100	30	138	300
25	42	63	4	101	56	139	75
26	36	64	100	102	71	140	288
27	40	65	145	103	160	141	54
28	48	66	37	104	48	142	20
29	50	67	24	105	50	143	175
30	150	68	320	106	28	144	17
31	10	69	146	107	21	145	25
32	125	70	38	108	2	146	7
33	119	71	53	109	28	147	158
34	10	72	40	110	143	148	24
35	500	73	18	111	50	149	320
36	80	74	4	112	400		
37	159	75	242	113	150		
38	159	76	20	114	52		

2.2. ՈՉ ՄԵՏԱՂՆԵՐ

1-2. Արևի լուսի տակ երկար մնապիս ջրածնի պերօքսիդի լրիվ քայրայումից 100 գ լուծույթի զանգվածը դարձել է 92 գ: Ջրածնի պերօքսիդի այդ նույն զանգվածով լուծույթը գունազոլել է 10% զանգվածային բաժնով կալիումի պերմանգանատի լուծույթը՝ ծծմբական թթվի միջավայրում:

1. Որքան է ջրածնի պերօքսիդի զանգվածային բաժնը (%) սկզբնական լուծույթում:

2. Ի՞նչ զանգվածով (գ) կալիումի պերմանգանատի լուծույթ է գունագրկվել:

3-4. Կալիումի պերմանգանատի և մանգանի(IV) օքսիդի 2:5 մորային հարաբերությամբ 93,875 գ խառնուրդը քանակապես փոխազդել է աղաթուլի հետ, իսկ անջատված գազը 20°C ջերմաստիճանում կանվել է 25% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի անհրաժեշտ քանակությամբ լուծույթով:

3. Որքան է անջատված գազի ծավալը (լ, ն. պ.):

4. Որքան է անջատված գազի կլանման համար անհրաժեշտ 25% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի զանգվածը (գ):

5-6. 10 գ ծծմբի այրումից ստացված գազն անցկացրել են 8% զանգվածային բաժնով բրոմաջրի մեջ մինչև վերջինիս լրիվ գունազրկվելը:

5. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) թթվածին է ծախսվել ծծումբն այրելիս:

6. Ի՞նչ զանգվածով (գ) բրոմաջուր է գունագրկել ստացված գազը:

7-8. 10 գ ծծումբն այրել են օղում և ստացված գազն անհրաժեշտ քանակությամբ բրոմ պարունակող բրոմաջրի միջով մինչև վերջինիս լրիվ գունազրկվելը: Ստացված լուծույթը չեղոքացրել են 12,5% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթով:

7. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) օդ է ծախսվել ծծումբն այրելիս:

8. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթ է ծախսվել:

9-10. Ծծմբական և ազոտական թթուների խառնուրդին ավելցուկով բարիումի քլորիդի լուծույթ ավելացնելիս անջատվել է 9,32 գ նատվածք: Թթուների նույն զանգվածով խառնուրդի լրիվ չեղոքացման համար պահանջվել է 12% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 64 մլ ($\rho = 1,25\text{g}/\text{մl}$) լուծույթ:

9. Որքան է ծծմբական թթվի զանգվածային բաժինը (%) թթուների սկզբնական խառնուրդում:

10. Որքան է ազոտական թթվի մոլային բաժինը (%) թթուների սկզբնական խառնուրդում:

11-12. Ծծմբական և ազոտական թթուներ պարունակող 245 գ զանգվածով լուծույթին անհրաժեշտքանակով բարիումի քլորիդ ավելացնելիս անջատվել է 58,25 գ նատվածք: Նատվածքը հետացնելուց հետո մնացած լուծույթի լրիվ չեղոքացման համար պահանջվել է 12,5% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 384 մլ ($\rho = 1,25\text{g}/\text{մl}$) լուծույթ:

11. Որքան է ծծմբական թթվի զանգվածային բաժինը (%) թթուների սկզբնական լուծույթում:

12. Որքան է ազոտական թթվի զանգվածը (գ) թթուների սկզբնական լուծույթում:

13-14. Գազային քլորաջրածնի և քլորի խառնուրդը տաքացման պայմաններում լրիվ փոխազդել է 28 գ երկարի հետ, և ստացվել է 77,7 գ աղերի խառնուրդ:

13. Որքան է մեծ մոլային զանգվածով աղի զանգվածը (գ):

14. Երկարի ո՞ր մասն է (%) փոխազդել քլորի հետ:

15-16. Կալիումի պերմանգանատի քայլքայումից ստացվել է 284 գ պինդ մնացորդ, և անջատվել է գագ, որն օգտագործվել է որոշակի զանգվածով ֆուֆորը լրիվ այրելու համար:

15. Որքան ջերմություն (կԶ) կանջատվի նշված զանգվածով ֆուֆորի այրումից, եթե մեկ մոլ P_4 այրելիս անջատվում է 3025 կԶ ջերմություն:

16. Ի՞նչ զանգվածով (գ) կալիումի պերմանգանատ է ենթարկվել ջերմային քայլքայման:

17-18. Ծծմբի(VI) օքսիդ ստանալու նպատակով թթվածնի և ծծմբի(IV) օքսիդի հալասարամության խառնուրդը հերմետիկ փակ անորում կատալիզատորի առկայությամբ տաքացնելիս ռեակցիոն խառնուրդի ճնշումն ընկել է 20%-ով:

17. Որքան է ծծմբի(VI) օքսիդի ծավալային բաժինը (%) գազերի ստացված խառնուրդում:
18. Ի՞նչ ծավալով (Լ. ն. պ.) ծծմբի(VI) օքսիդ կստացվի 200 Լ (ն. պ.) գազերի սկզբնական խառնուրդից:
- 19–20. Ծծմբի(VI) օքսիդի 30 % զանգվածային բաժնով 646 գ օլեումին ավելացրել են 64 % զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթ ($\rho = 1,52 \text{ g/cm}^3$) և ստացել 10 % զանգվածային բաժնով ծծմբի(VI) օքսիդ պարունակող օլեում:
19. Որքան է ավելացրած 64 % զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթի ծավալը (մլ):
20. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդ կպահանջվի 30% զանգվածային բաժնով ծծմբի(VI) օքսիդ պարունակող 210 գ օլեումի լրիվ չեղոքացման համար:
- 21–22. Որոշակի զանգվածով Բերթոլեի աղի բայքայուղից ստացված թթվածնի մեջ այրել են 24 գ ածխածին և ստացել օքսիդների խառնուրդ: Ստացված օքսիդների խառնուրդը կրաքրի միջով անցկացնելիս անջատվել է 40 գ նստվածք:
21. Որքան է քայլայված Բերթոլեի աղի զանգվածը (գ):
22. Որքան է ածխածնի այրումից ստացված գազային խառնուրդում ածխածնի(II) օքսիդի ծավալային բաժինը (%):
- 23–24. 1,42 գ ֆուֆորի(V) օքսիդը լուծել են 8 % զանգվածային բաժնով մետաֆուֆորական թթվի 60 գ լուծույթում: Ստացված լուծույթը եռացրել են, ապա ավելացրել 3,92 գ կալիումի հիդրօքսիդ:
23. Որքան է առաջացած աղի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):
24. Որքան է առաջացած աղի զանգվածը (մգ):
- 25–26. 61,25 % զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի որոշակի զանգվածով լուծույթին ավելացրել են 0,5 մլ ծծմբական անհիդրիդ և ստացել 73,5 % զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթ:
25. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 61,25% զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթ է օգտագործվել:
26. Որքան է 73,5% զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթի զանգվածը (գ):

27-28. Ծծմբային գազի $1,505 \cdot 10^{24}$ թվով մոլեկուլների քանակական օքսիդացնան արգասիքը լուծել են որոշակի ծավալով ջրում և ստացել 49% զանգվածային բաժնով լուծությոթ:

27. Որքան է օքսիդացած ծծմբային գազի ծավալը (լ, ն. պ.)

28. Որքան է ստացված լուծույթի զանգվածը (գ):

29-30. Սոլորական ջրի՝ H_2O , և ծանր ջրի՝ D_2O , խառնորդում թթվածին տարրի զանգվածային բաժինը 88 % է:

29. Որքան է ծանր ջրի զանգվածային բաժինը (%) տրված խառնուրդում:

30. Ի՞նչ զանգվածով (գ) ջրածին կստացվի ջրերի 50 գ տրված խառնուրդի և անհրաժեշտ քանակությամբ կալցիումի փոխազդեցությունից:

31-32. Ածխածնի $C^{16}O$ և $C^{18}O$ օքսիդների խառնորդում ածխածին տարրի զանգվածային բաժինը 42 % է:

31. Որքան է $C^{16}O$ օքսիդի զանգվածային բաժինն (%) օքսիդների այդ խառնուրդում:

32. Ի՞նչ զանգվածով (գ) ածխաթթու գազ կստացվի օքսիդների 50 գ տրված խառնուրդով $Cu^{16}O$ վերականգնելիս:

33-34. Փոսկ անորում տաքացրել են որոշակի բանակող յոյի գողորշիների և ջրածնի խառնորդը մինչև քիմիական հավասարակշռության հաստատվելը: Դարզվել է, որ հավասարակշռային խառնորդում ջրածնի, յոյի և յոդաջրածնի հավասարակշռությին կոնցենտրացիաները համապատասխանաբար հավասար են $0,15, 0,15$ և $0,3$ մոլ/լ:

33. Որքան է $I_{2(q)} + H_{2(q)} \rightleftharpoons 2HI_{(q)}$ դարձելի ռեակցիայի հավասարակշռության հաստատունի արժեքը:

34. Որքան է ջրածնի սկզբնական կոնցենտրացիան (մմոլ/լ):

35-36. Լուծույթը պարունակում է 56 l (ն. պ.) լուծված ածխածնի(IV) օքսիդ: Այդ լուծույթում հայտնաբերվել են $0,024$ գ ջրածնի իոններ:

35. Լուծված ածխածնի օքսիդի ո՞ր մասն է (%) փոխարկվել ածխաթթվի, եթե առաջին փուլում թթվի դիսոցման աստիճանը $0,06$ է, իսկ երկրորդ փուլի դիսոցումն անտեսվում է:

36. Ինչ զանգվածով (գ) բարիումի հիդրօքսիդի 45% զանգվածային բաժնով լուծույթ կպահանջվի սկզբնական լուծույթի լրիվ չեղոքացման համար:

37-39. Երկաթի, երկաթի(II) և (III) օքսիդների 20 գ խառնուրդի և ավելցուկով աղաթթվի փոխազդեցությունից անցատվել է 2,24 լ (ն. պ.) գազ: Սկզբնական խառնուրդի նույն զանգվածով մեկ այլ նմուշ ջրածնով վերականգնելիս ստացվել է 4,23 գ ջուր:

37. Որքան է երկաթի զանգվածային բաժինը (%) տրված խառնուրդիւմ:

38. Որքան է Fe(II) օքսիդի զանգվածային բաժինը (%) տրված խառնուրդիւմ:

39. Ինչ զանգվածով (գ) 18,25 % զանգվածային բաժնով աղաթթու կծախսվի 20 գ սկզբնական խառնուրդը լուծելու համար:

40-42. Կալիումի, նատրիումի և արծաթի նիտրատների 25,82 գ խառնուրդը, որում նատրիումի ատոմների թիվը 4 անգամ գերազանցում է կալիումի ատոմների թիվը, շիկացրել են մինչև հաստատուն զանգված: Ստացված գազային խառնուրդը ջրի միջով անցկացնելիս կրանվել է գազային խառնուրդի 62,5 %-ը, և ստացվել է 2 % զանգվածային բաժնով ազոտական թթվի լուծույթ:

40. Որքան է 2 % զանգվածային բաժնով ազոտական թթվի լուծույթի զանգվածը (գ):

41. Որքան է արծաթի նիտրատի մոլային բաժինը (%) աղերի սկզբնական խառնուրդիւմ:

42. Ինչ ծավալ (մլ, ն. պ.) կգբաղեցնի ջրով չկլանված գազը:

43-45. Կալիումի, նատրիումի և պղնձի նիտրատների 13,81 գ խառնուրդը, որում նատրիումի ատոմների թիվը 4 անգամ մեծ է կալիումի ատոմների թիվից, շիկացրել են մինչև հաստատուն զանգված: Ստացված գազային խառնուրդը ջրի միջով անցկացնելիս գազային խառնուրդի ծավալը կրճատվել է 6 անգամ, և ստացվել է 3 % զանգվածային բաժնով ազոտական թթվի լուծույթ:

43. Որքան է պղնձի նիտրատի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդիւմ:

44. Որքան է 3 % զանգվածային բաժնով ազոտական թթվի լուծույթի զանգվածը (գ):

45. Ինչ ծավալով (մլ, ն. պ.) NO₂ պետք է ավելացնել գազային խառնուրդին՝ այն ամբողջությամբ ազոտական թթվի փոխարկելու համար:

46–48. Ծծմբի և երկաթի որոշակի զանգվածով խառնուրդն անօդ պայմաններում տաքացրել են, ստացված պինդ մնացորդը՝ լուծել անհրաժեշտ քանակությամբ 10% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթում: Ստացվել է լուծույթ, և անջատվել է 8,96 լ (ն. պ.) զագային խառնուրդ, որի լրիվ այրումից առաջացել է 6,72 լ (ն. պ.) մեկ այլ զագային նուր: Ստացված լուծույթի մեջ անցկացրել են Cl_2 մինչև հնարավոր ռեակցիայի ավարտը:

46. Որքան է ելային խառնուրդի զանգվածը (գ):

47. Որքան է խառնուրդում երկաթի զանգվածային բաժինը (%):

48. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նոր աղ կգոյանա աղաթթվով մշակելիս ստացված լուծույթի մեջ քլոր անցկացնելիս:

49–51. Երկաթի, երկաթի(II) և (III) օքսիդների 25,6 գ խառնուրդի և 18,25% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթի փոխազդեցությունից առաջացել է 51,4 գ աղերի խառնուրդ պարունակող լուծույթ: Ստացված աղերի խառնուրդը քանակավես կառող է փոխազդել 2,24 լ (ն. պ.) զագային քլորի հետ:

49. Որքան է Fe (III) օքսիդի զանգվածային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

50. Որքան է սկզբնական խառնուրդի հետ փոխազդած 18,25% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթի զանգվածը (գ):

51. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 73,5% զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթ կպահանջվի սկզբնական խառնուրդում առկա երկաթի հետ տաքացման պայմաններում փոխազդելու համար:

52–54. Երկաթի, պղնձի և աղյումինի որոշակի զանգվածով խառնուրդը քլորացնելիս ծախալել է 47,04 լ (ն. պ.) քլոր: Մետաղների խառնուրդի նոյն զանգվածով մեկ այլ նմուշ կարող է փոխազդել 29,2% զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի 325 գ լուծույթի հետ, իսկ նոյն զանգվածով երրորդ նմուշն ավելացն ջրային լուծույթից կարող է դուրս մղել 20,16 լ (ն. պ.) զագ:

52. Որքան է երկաթի մոլային բաժինը (%) մետաղների ելային խառնուրդում:

53. Որքան է մետաղների խառնուրդի քլորացման արդյունքում ստացված երկաթի քլորիդի զանգվածը (գ):

54. Որքան է մետաղների ելային խառնուրդի զանգվածը (գ):

55–57. MnO_2 -ի առկայությամբ որոշակի զանգվածով Բերթոլեի աղի ջերմային քայրայումից ստացված 40,32 l (ն. պ.) զազում ծծմբաջրածինն այրելիս անջատվել է 568,8 կԶ ջերմություն, և ստացվել են ծծմբաջրածնի լրիվ ու թերի այրման արգասիքներ:

55. Ի՞նչ զանգվածով (գ) Բերթոլեի աղ է քայրայվել:

56. Ի՞նչ զանգվածով (գ) ծծմբաջրածին է այրվել, եթե ծծմբաջրածնի թերի այրման ջերմէֆեկտը 266 կԶ/մոլ է, իսկ լրիվ այրմանը՝ 312 կԶ/մոլ:

57. Ծծմբաջրածնի ո՞ր մասն (%) է լրիվ այրվել:

58–60. Բարիումի և մագնեզիումի սուլֆիտների հալասարամոլային խառնուրդի և անհրաժշտ քանակությամբ նոր աղաթթվի փոխազդեցությունից անջատվել է զազ, և ստացվել է լուծույթ: Անջատված զազն անցկացրել են օքսիդացման համար անհրաժշտ քանակով քլոր պարունակող լուծույթի մեջ: Ստացված լուծույթը սուլֆիտների և աղաթթվի փոխազդեցությունից հետո ստացված լուծույթին խառնելիս անջատվել է 116,5 g սպիտակ նառվածք: Նառվածքն առանձնացրել են, լուծույթին ավելացրել նոր նառվածքը ստանալու համար անհրաժշտ նատրիումի կարբոնատ:

58. Որքան է մագնեզիումի սուլֆիտի զանգվածը (գ) սկզբնական խառնուրդում:

59. Որքան է ավելացրած նատրիումի կարբոնատի զանգվածը (գ):

60. Որքան է նատրիումի կարբոնատ ավելացնելուց հետո ստացված նոր նստվածքի զանգվածը (գ):

61–63. Տիեզերանավերում շնչառության համար անհրաժշտ թթվածնի պակասը լուսցում է կայլումի գերօքսիդի՝ KO_2 , և ածխածնի(IV) օքսիդի փոխազդեցությամբ: Հայտնի է, որ յուրաքանչյուր տիեզերագնաց մեկ օրվա ընթացքում արտաշնչում է 1,1 կգ ածխածնի(IV) օքսիդ, իսկ տիեզերանավում առկա է 177,5 կգ KO_2 :

61. Ի՞նչ զանգվածով (կգ) թթվածին կստացվի նշված քանակությամբ KO_2 -ից:

62. Տիեզերանավում ունեցած KO_2 -ը քանի՞ օր կբավարարի երկու հոգուց կազմված անձնակազմի արտաշնչած ածխածնի(IV) օքսիդը թթվածնի փոխարկելու համար:

63. 355 կգ KO_2 -ին ի՞նչ զանգվածով (կգ) նատրիումի պերօքսիդը կփոխարինի:

64–66. Որոշակի զանգվածով արծաթի և 50% զանգվածային բաժնով ազոտական թթվի 174,6 գ լուծույթի փոխազդեցությունից անջատվել է 8,96 լ (ն. պ.) ծավալով երկու օքսիդների 1,875 գ/լ խոռոչայի խառնուրդ:

64. Որքան է ծախսված ազոտական թթվի քանակը (մոլ):

65. Որքան է փոքր մոլային զանգվածով օքսիդի զանգվածը (գ) գազերի խառնուրդում:

66. Որքան է ստացված արծաթի նիտրատի զանգվածը (գ):

67–69. Երկարի(II) սուֆիդի, կալիումի հիդրոկարբոնատի և կալիումի բյորիդի 80 գ խառնուրդի և 10 % զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթի փոխազդեցությունից ստացված գազային խառնուրդը ծծմբային գազի ջրային լուծույթի միջով անցկացնելիս առաջացել է 9,6 գ պինդ նյութ, իսկ մնացած չոր գազը շիկացած կորսի վրայով անցկացնելիս ծավալը մեծացել է 13,44 լիտրով (ն. պ.):

67. Որքան է ելային խառնուրդում փոքր մոլային զանգվածով աղի զանգվածային բաժինը (%):

68. Որքան է ելային խառնուրդն աղաթթավով մշակելուց հետո ստացված գազային խառնուրդում մեծ մոլային զանգվածով գազային բաղադրիչի ծավալային բաժինը (%):

69. Որքան է աղերի խառնուրդի հետ փոխազդած աղաթթավի լուծույթի զանգվածը (գ):

70–72. 80,25 % զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի 300 գ լուծույթ պատրաստելու համար 56 % զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթը խառնել են 20 % զանգվածային բաժնով օլեումին:

70. Որքան է ծախսված օլեումի զանգվածը (գ):

71. Ի՞նչ զանգվածով (գ) ծծմբական թթու է պարունակվում 56% զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթում:

72. Ի՞նչ զանգվածով (գ) ծծմբի(VI) օքսիդ պետք է լուծել նշված քանակությամբ օլեումի մեջ՝ 25% զանգվածային բաժնով օլեում ստանալու համար:

73–75. Ամոնիակի և էթանի ըստ հելիումի 4,9 խոռոքյուն ունեցող 35 լ (ն. պ.) խառնուրդին ավելացրել են այնքան քլորաջրածին, որ ստացվել է ըստ հելիումի 5,875 հարաբերական խոռոքյուն ունեցող նոր խառնուրդ, որն այրել են և ստացված գազն անցկացրել 20,5 % զանգվածային բաժնով կացիումի հիդրօքսիդի 185 գ լուծույթի միջուկ:

73. Որքան է ամոնիակի ծավալային բաժինը (%) Ելային խառնուրդում:

74. Որքան է ավելացրած քլորաջրածնի ծավալը (լ, ն. պ.):

75. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նստվածք է առաջանում այրումից ստացված գազը կալցիումի հիդրօքսիդի լուծույթի միջով անցկացնելիս:

76–78. Այլումնի կարրիղի, կացիումի կարրիղի և այլումնի սուֆիդի որոշակի զանգվածով խառնուրդի և անհրաժեշտ քանակով 18,25 % զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթի փոխազդեցությունից անջատվել է ըստ ջրածնի 12,7 հարաբերական խոռոքյամբ գազային խառնուրդ: Վերջինն բավարար քանակությամբ թթվածնում այրելիս գազային խառնուրդի ծավալը կրծասովել է 36,96 լիտրով (ն. պ.), իսկ այրման արգասիքները ջրային լուծույթում քանակավես կարող են փոխազդել 21,3 գ քլորի հետ:

76. Որքան է Ելային խառնուրդի զանգվածը (գ):

77. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 18,25 % զանգվածային բաժնով քլորաջրածնի լուծույթ է փոխազդել սկզբնական խառնուրդի հետ:

78. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդ կպահանջվի գազային խառնուրդը քլորաջրի հետ փոխազդելուց հետո ստացված լուծույթը չեղոքացնելու համար (ընդունել, որ այդ լուծույթը CO_2 չի պարունակում):

79–81. Կաղջիումի կարրիղի, այլումնի կարրիղի և կացիումի հիդրիդի որոշակի զանգվածով խառնուրդի և ջրի փոխազդեցությունից ստացված գազային խառնուրդը բաժանել են երկու համասպի մասից: Մի կեսի այրման համար ծափալել է 193,2 լ (ն. պ.) օդ, և ստացվել է 21,28 լ (ն. պ.) ածխածնի (IV) օքսիդ: Գազային խառնուրդի մյուս կեսը տաք կատաղկացնորդի վրայով անցկացնելիս ջրածնինը լրիվ ծափալել է, և ծափալը կրծասովել է 8,96 լիտրով (ն. պ.):

79. Որքան է նյութերի սկզբնական խառնուրդի զանգվածը (գ):

80. Որքան է ալյումինի կարրիղի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

81. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նստվածք կառաջանա հիդրոլիզից ստացված ամբողջ գազային խառնուրդի և արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի փոխազդեցությունից:

82-84. Ամոնիակի և էթանի լուս հեղիումի 6,85 խտություն ունեցող 70 լ (ն. պ.) խառնուրդին ավելացրել են աղնքան քլորաջրածին, որ առացըլել է լուս հեղիումի 7,825 խտություն ունեցող նոր խառնուրդ, որն անցկացրել են պղնձի(II) օքսիդ պարունակող խողոխակով:

82. Որքան է ամոնիակի ծավալային բաժինը (%) ելային խառնուրդում:

83.Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) ելային գազային խառնուրդ պետք է խառնել նոր ստացված գազային խառնուրդին՝ հնարավոր փոխազդեցություններն ավարտելու համար:

84.Ի՞նչ զանգվածով (գ) պղնձի(II) օքսիդ կարող է փոխազդել խողովակով անցկացրած գազային խառնուրդի հետ:

85-87.Ծծմբական թթվի 49 % զանգվածային բաժնով 500 գ լուծույթ պատրաստելու համար 12 % զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի լուծույթը խառնել են 20 % զանգվածային բաժնով օլեումին:

85. Որքան է ծախսված օլեումի զանգվածը (գ):

86.Ի՞նչ զանգվածով (գ) կալիումի հիդրօքսիդ կպահանջվի ստացված լուծույթի 100 գ նմուշի չեղոքացման համար:

87.Որքան է 49 գ օլեումի չեղոքացման համար պահանջվող 10 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի զանգվածը (գ):

88-90.20 °C ծծմբի(IV) օքսիդը լուծել են ջրում և առացել 1L լուծույթ: Պարզել որ լուծված գազի 40 %-ը փոխարկվում է ծծմբային թթվի: Թթվի դիտումնան աստիճանն առաջին փուլում 8,6 % է (երկրորդ փուլի դիտումն անտեսել), իսկ ջրածնի իոնների կոնցենտրացիան հագեցած լուծույթում ($\rho = 1,08 \text{ g/mL}$) հավասար է $0,0645 \text{ M}$ լ/լ:

88. Որքան է թթվի փոխարկված ծծմբի(IV) օքսիդի զանգվածը (գ):

89.Նշված ջերմաստիճանում որքան է ծծմբի(IV) օքսիդի լուծելիությունը ջրում (1 L ջրում լուծված օքսիդի զանգվածը (գ):

90.Ի՞նչ զանգվածով (գ) չհանգած կիր կպահանջվի լուծույթում առկա ծծմբի(IV) օքսիդը և ծծմբային թթուն չեղոքացնելու համար:

91–93. Ֆուֆորի և ծծմբի փոխազդեցության 11,1գ զանգվածով արգասիքը, որում ֆուֆորի օրսիդացման աստիճանն առավելագույնն է, լրել են ջրի մեջ և եռացրել մինչև զազի անջատման դադարելը: Ստացվել է լուծույթ, որում հայտնաբերվել են 0,04 մոլ ջրածնի ի իններեր: Անջատված զազը պղնձի(II) նիտրատի լուծույթի մեջ անցկացնելիս ստացվել է սև նստվածք:

91. Ստացված լուծույթում որքան է թթվի դիսոցման աստիճանն (%) առաջին փուլում (մյուս փուլերի դիսոցումն անտեսել):

92. Որքան է սև նստվածքի զանգվածը (գ):

93. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) կրկնակի սուպերֆոսֆատ կստացվի լուծույթում առաջացած թթվից:

94–96. Ազոտի միջավայրում 27 գ ալյումինի փոշու և 64 գ ծծմբի փոխազդեցությունից ստացված նյութի հիդրոլիզից առաջացած գազը կապարի(II) նիտրատի լուծույթի մեջ բաց թողնելիս առաջացել է սև նստվածք: Նստվածքն առանձնացրել են և մշակել ջրածնի պերօքսիդով: Առաջացել է սպիտակ նյութ, որը գեղանկարչության մեջ օգտագործվում է որպես սպիտակ ներկ:

94. Որքան է այսումինի և ծծմբի փոխազդեցության արգասիքի հիդրոլիզից ստացված անլուծելի միացության զանգվածը (գ):

95. Որքան է սև նստվածքի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

96. Որքան է վերջնական արգասիքի մեկ մոլում պրոտոնների գումարային քանակը (մոլ):

97–99. Ամոնիակի և թթվածնի 336 լ (ն. պ.) խառնուրդը, որում թթվածնի ծավալային բաժինը 60 % է, պլատին-ռոդիումային կատալիզատորի վրայով բաց թողնելիս օրսիդացել է ամոնիակի 75 %-ը: Ստացված զազագողորշային խառնուրդը փակ անոթում պահել են մինչև բոլոր քիմիական ուժակցիաների ավարտը:

97. Որքան է առաջացած աղի զանգվածը (գ) փակ անոթում ստացված լուծույթում:

98. Որքան է փակ անոթում ստացված լուծույթի զանգվածը (գ):

99. Որքան է ջրի մոլային բաժինը (%) ստացված լուծույթում:

100–102. Ծատը նուր ազոտական թթվի լուծույթի ($\rho = 1,05 \text{ g/mL}$) մեջ լուծել են $0,1 \text{ M}$ մետա-դիական կալցիում և ստացել 300 mL լուծույթ, որում H^+ և NO_3^- իոնների գումարային քանակը կազմում է սկզբնական ազոտական թթվի լուծույթում առկա նույն իոնների ընդհանուր քանակի $72,5\%-ը$: Ուեակցիայի ընթացքում լուծույթի ծավալի փոփոխությունն անստեղ:

100. Որքան է ազոտական թթվի զանգվածային բաժինը (%) սկզբնական լուծույթում:

101. Որքան է փոքր մոլային զանգվածով աղի զանգվածը (գ) վերջնական լուծույթում:

102. Ի՞նչ ծավալով (մլ, ն. պ.) գագ (NO₂) կանչատվի նշված քանակով կալցիումի և խիտ ազոտական թթվի փոխազդեցությունից:

103–105. Կալցիումի և ֆոսֆորի խառնուրդը տաքացրել են և ստացված զանգվածը մշակել աղաթթվով: Անջատվել է 112 L (ն. պ.) գագ, որն այրել են ավելցուկով օղում: Ստացած ֆոսֆոր(V) օքսիդը նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի մեջ լուծելիս ստացվել է 284 g նատրիումի հիդրոֆոսֆատ:

103. Որքան է ֆոսֆորի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

104. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) օդ է ծախսվել գագի լրիվ այրման համար:

105. Ի՞նչ զանգվածով (գ) կալցիումի քլորիտ է առաջացել սկզբնական խառնուրդի տաքացումից ստացված զանգվածն աղաթթվով մշակելիս:

106–108. Նատրիումի յոդիդի 30°C ջերմաստիճանում հագեցած 90 g լուծույթից 8 g ջուր գոլորշացնելիս նատել է որոշակի քանակությամբ աղ, և ստացվել է լուծույթ: Նատրիումի յոդիդի լուծելիությունը 30°C ջերմաստիճանում 150 g է 100 g ջրում:

106. Որքան է նստած աղի զանգվածը (գ):

107. Որքան է աղի զանգվածային բաժինը (%) ստացված լուծույթում:

108. Ի՞նչ զանգվածով (գ) $30,6\%$ զանգվածային բաժնով ջրածնի պերօքսիդի լուծույթ կախանջվի սկզբնական լուծույթում առկա նատրիումի յոդիդն օքսիդացնելու համար:

2.2. Ոչ մետաղներ

Համար	Պատաս-իսան	Համար	Պատաս-իսան	Համար	Պատաս-իսան	Համար	Պատաս-իսան
1	17	30	3	59	265	88	48
2	316	31	70	60	42	89	125
3	28	32	78	61	60	90	105
4	400	33	4	62	25	91	40
5	7	34	300	63	585	92	24
6	625	35	16	64	1	93	75
7	35	36	950	65	3	94	78
8	400	37	28	66	102	95	239
9	28	38	36	67	3	96	130
10	80	39	134	68	75	97	120
11	10	40	315	69	365	98	390
12	63	41	50	70	150	99	50
13	65	42	1680	71	84	100	10
14	80	43	50	72	10	101	2
15	605	44	210	73	80	102	4480
16	316	45	2240	74	21	103	25
17	50	46	32	75	40	104	616
18	80	47	70	76	55	105	666
19	50	48	65	77	520	106	12
20	183	49	50	78	48	107	60
21	98	50	176	79	92	108	20
22	80	51	40	80	25		
23	136	52	25	81	120		
24	9520	53	65	82	20		
25	160	54	77	83	70		
26	200	55	147	84	25		
27	56	56	68	85	200		
28	500	57	40	86	56		
29	10	58	52	87	418		

ԳԼՈՒԽ 3. ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ

3.1. ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ ՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆ ԱԾԽԱԶՐԱԾԻՆՆԵՐ, ՑԻԿԼՈԱԼԿԱՆՆԵՐ

1-2. Մեկ մոլ ածխաջրածնի լրիվ այրումից ստացվել է 9 մոլ զազագուրշային խառնուրդ, իսկ այրման համար ծախսված թթվածնի զանգվածը 32 գրամով մեծ է այրումից ստացված ածխածնի(IV) օքսիդի զանգվածից:

1. Որքան է ածխաջրածնի մոլեկուլը կազմող բոլոր ատոմների գումարային թիվը:
2. Ինչ զանգվածով (գ) դիենային ածխաջրածին կստացվի 2,5 մոլ սկզբնական ածխաջրածնից, եթե դեկտրման ելքը 80% է:

3-4. 0,4 լ ծավալով ածխաջրածինը խառնել են ավելցուկով վերցրած թթվածնի հետ և այրել: Այրումից հետո ստացված 4 լ ծավալով զազային խառնուրդից ջրային գոլորշին անջատելուց հետո ծավալը դարձել է 2 լ: Վերջինս ավելու լուծույթի միջով անցկացնելիս 0,4 լ զազ չի կրանվել:

3. Որքան է ածխաջրածնի մոլեկուլում պարունակվող ատոմների միջուկներում պրոտոնների գումարային թիվը:

4. Ինչ ծավալով (լ) թթվածին են խառնել 0,4 լ ածխաջրածնին:

5-6. Մեթանի, էթանի և ածխածնի(II) օքսիդի 100 լ ծավալով զազային խառնուրդին ավելացրել են 200 լ թթվածին և այրել: Ստացվել է ածխաթթու զազի և թթվածնի 150 լ խառնուրդ, որի խառնուրժունն լրացրածնի 20,8 է:

5. Որքան է այրման վրա ծախսված թթվածնի ծավալը (լ):

6. Որքան է էթանի ծավալային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

7-8. Մեթանի և բութանի 4,48 լ (ն. պ.) խառնուրդի լրիվ այրումից ստացված զազը նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի մեջ անցկացնելիս ստացվել է նատրիումի կարբոնատի և հիդրոկարբոնատի 44,2 գ խառնուրդ: Լուծույթի գոլորշացումից հետո մնացած չոր աղեղի շիկացումից անցառվել է 4,48 լ ածխածնի(IV) օքսիդ:

7. Որքան է նատրիումի կարբոնատի մոլային բաժինը (%) աղեղի խառնուրդում:

8. Որքան է սկզբնական գազային խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

9-10. Ամոնիակից, ածխածնի (IV) օքսիդից և ածխաջրածնից բաղկացած գազային խառնուրդին ավելացրել են 6,2 լթրվածին (ավելցուկով վերցրած) և այրել: Ստացված 14,2 լ գազագոյրշային խառնուրդը խիստ ծծմբական քրվի միջով անցկացնելիս ծալվալը դարձել է 9 լ: Վերջինս ավելցուկով վերցրած հիմքի լուծույթի միջով անցկացնելիս մնացել է 0,8 լ գազային խառնուրդ, որի միջին մոլային զանգվածը 30 գ/մոլ է:

9. Որքան է փոքր մոլային զանգվածով գազի ծավալը (մլ) վերջնական գազային խառնուրդում:

10. Որքան է ածխաջրածնի բոլոր իզոմերների մոլեկուլներում առաջնային ածխածնի ատոմների գումարային թիվը:

11-12. Ցիկլոպրոպանի և ցիկլոպրոպանի 25,2 գ զանգվածով խառնուրդի լրիվ հիդրուան համար ծախսվել է 11,2 լ (Ա. պ.) ջրածին:

11. Որքան է ցիկլոբութանի ծավալային բաժինը (%) այդ խառնուրդում:

12. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) թթվածին կծախսվի նույն զանգվածով սկզբնական խառնուրդի այրման համար:

13-14. Պայթեցրել են 10 մլ գազային ածխաջրածնի և 70 մլ թթվածնի խառնուրդը: Զրային գոլորշիների կոնդենսացումից հետո մնացած 65 մլ գազային խառնուրդը կալիումի հիդրօքսիդի լուծույթի միջով անցկացնելիս գազային խառնուրդի ծավալը դարձել է 45 մլ:

13. Քանի՞ ատոմ ջրածին է բաժին ընկնում ածխածնի մեկ ատոմին ածխաջրածնի մեկ մոլեկուլում:

14. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նստվածք կգոյանա այդ ածխաջրածնի մեկ մոլը կալիումի պերմանգանատի նոսր ջրային լուծույթով օքսիդացնելիս:

15-16. Ալինի և պենտանի 11,6 գ զանգվածով խառնուրդը կարող է միացնել 64 գ բրու: Այդ նույն խառնուրդի լրիվ արումից ստացված ածխաթթու գազի լրիվ չեղոքացման համար պահանջվել է նատրիումի հիդրօքսիդի 17% զանգվածային բաժնով 400 գ լուծույթ:

15. Որքան է ալկինի մոլեկուլում sp^3 հիբրիդային օրբիտալների թիվը:

16. Որքան է ալկանի ծավալային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

17-19. Մեթանից, ացետիլենից և պրոպենից կազմված խառնուրդի խոռոչյունն ըստ ջրածնի 12 է: Աղյ խառնուրդի լրիվ այրման համար ծախավել է 1,8 լ (ն. ա.) թթվածին, իսկ հիդրման համար՝ երային խառնուրդի ծավալին հավասար ծավալով ջրածնին:

17. Որքան է ստացված ածխածնի(IV) օքսիդի ծավալը (մլ):

18. Որքան է ծախսված ջրածնի ծավալը (մլ):

19. Որքան է ացետիլենի ծավալը (մլ) սկզբնական խառնուրդում:

20-22. Մեթանից, ացետիլենից և բութենից կազմված խառնուրդի խոռոչյունն ըստ հելիումի 6,5 է: Աղյ խառնուրդի լրիվ այրման համար ծախավել է 1,7 լ (ն. ա.) թթվածին, իսկ հիդրման համար՝ սկզբնական խառնուրդի ծավալից 100 մլ-ով պակաս ծավալով ջրածնին:

20. Որքան է ստացված ածխածնի(IV) օքսիդի ծավալը (մլ):

21. Որքան է սկզբնական խառնուրդի ծավալը (մլ):

22. Որքան է մեթանի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

23-25. Ալկանի գոլորշու այրման համար պահանջվում է 8 անգամ ավելի մեծ ծավալով թթվածին: Իզոմեր ալկանների 18 գ խառնուրդը քրոացրել են, ստացել միայն միաքանչյալ պարզեցված և պարզեցված որ չորրորդային ածխածին պարունակող միաքանչյալի ելքը 80 % է:

23. Որքան է ջրածնի ատոմների թիվը ալկանի մեկ մոլեկուլում:

24. Որքան է մյուս միահալոգեն ալկանների խառնուրդի զանգվածը (մգ):

25. Ինչ քանակով (մմոլ) կերակրի աղյօց կարելի է ստանալ 18 գ ալկանից միաքանչյալ ստացման համար անհրաժեշտ քլորը:

26-28. Ացետիլենի և էթանի 22,4 դմ³ ծավալով խառնուրդը լրիվ դեկտրելիս ստացվել է 33,6 դմ³ զագային խառնուրդ:

26. Որքան է ացետիլենի ծավալային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

27. Ի՞նչ զանգվածով (գ) էթանալ կստացվի վերջնական գազային խառնուրդից Կուչերովի ռեակցիայով:
28. Ի՞նչ զանգվածով (գ) վինիլացետատ կստացվի վերջնական գազային խառնուրդի և քացախաթթվի փոխազդեցությունից, եթե ռեակցիան ընթացել է 50% ելքով:
- 29-31. 180°C -ում կորարտ կատալիզատորի առկայությամբ $1:1,5$ մոլային հարաբերությամբ CO և H_2 գազերի խառնուրդի փոխազդեցությունից ստացվել էն $3:2:1$ մոլային հարաբերությամբ մեթան, էթան և պրոպան: Հարունի է, նաև, որ փոխազդեցության հետևանքով ձևավորվ ճնշումը (փակ անորուս) համակարգում անփոփոխ շերտաստիճանի պայմաններում նվազել է 1,25 անգամ:
29. Որքան է CO -ի փոխարկման աստիճանը (%):
30. Ի՞նչ քանակով (մոլ) CO և H_2 խառնուրդի փոխազդեցությունից կստացվի նշված ալկանների այնքան խառնուրդ, որում առկա մեթանը 1500°C պիրոլիզի ենթարկելով հնարավոր լինի ստանալ 54 մոլ ացետիլեն:
31. Ի՞նչ զանգվածով (գ) վինիլացետիլեն կստացվի 54 մոլ ացետիլենի դիմերացումից:

3.1. Դիմիական կառուցվածքի տեսություն: Սահմանային ածխաջրածիններ, ցիլուալկաններ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	14	12	2700	23	12
2	108	13	1	24	5325
3	34	14	232	25	500
4	3	15	4	26	75
5	170	16	20	27	44
6	20	17	1200	28	43
7	20	18	700	29	25
8	37	19	300	30	3600
9	400	20	1100	31	1404
10	5	21	600		
11	60	22	50		

3.2. ԶՀԱԳԵՑԱԾ (ԱԼԿԵՆՆԵՐ, ԱԼԿԻՆՆԵՐ, ԱԼԿԱԴԻԵՆՆԵՐ) ԵՎ ԱՐՈՄԱՏԻԿ ԱԾԽԱԶՐԱԾԻՆՆԵՐ

1-2. Իզոպրոպիլենօլը ծծմբական թթվի միջավայրում կալիումի պերմանգանատով օքսիդացնելիս ստացվել է բենզոյական թթու, և անջատվել է ածխածնի(IV) օքսիդ:

1. Որքան է 1 մոլ իզոպրոպիլենօլի օքսիդացմանը մասնակցած էլեկտրոնների քանակը (մոլ):

2. Ինչ զանգվածով (գ) բենզոյական թթու կստացվի 150 գ իզոպրոպիլենօլից, եթե թթվի ստացման ելքը 80 % է:

3-4. Էթիլենօլը ծծմբական թթվի միջավայրում կալիումի պերմանգանատով օքսիդացնելիս ստացվել է բենզոյական թթու, և անջատվել է ածխածնի(IV) օքսիդ:

3. Որքան է 1 մոլ էթիլենօլի օքսիդացմանը մասնակցած էլեկտրոնների քանակը (մոլ):

4. Ինչ զանգվածով (գ) էթիլենօլից կստացվի 183 գ բենզոյական թթու, եթե թթվի ստացման ելքը 100 % է:

5-6. Ացետիլենի մասնակի հիդրումից ստացված խառնուրդի խտությունն ըստ ջրածնի 14,2 է: Այդ խառնուրդում չհագեցած ածխաջրածինների գումարային ծավալը 1,5 անգամ մեծ է ստացված էթանի ծավալից:

5. Քանի՞ անգամ է հագեցած ածխաջրածնի ծավալը գերազանցում չփոխազդած ացետիլենի ծավալը:

6. Ացետիլենի սկզբնական ծավալի ո՞ր մասը (%) չի հիդրվել:

7-8. Ստիրոլի և էթիլցիլոհեքսանի խառնուրդը, որը կարող է միացնել 4,48 (լ ն. պ.) քլորաջրածին, լրիվ այրել են բավարար քանակով թթվածնում և ստացել 134,4 գ զազագոլորշային խառնուրդ:

7. Սկզբնական խառնուրդում քանի՞ անգամ է ստիրոլի քանակը (մոլ) գերազանցում էթիլցիլոհեքսանի քանակը:

8. Ինչ քանակով (մոլ) օդ է ծախսվել սկզբնական խառնուրդի այրման համար:

9–10. 3 մ³ պրոպինը խառնել են ավելցուկով թթվածնին և խառնուրդը պայթեցրել: Ռեակցիայի ավարտից հետո գազագորշային խառնուրդի ծավալը կազմել է 17 մ³:

9. Ի՞նչ ծավալով (մ³) թթվածնի հետ են խառնել պրոպինը, եթե բոլոր ծավալները չափված են նույն պայմաններում:

10. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) պրոպին կարելի է այրել խառնուրդում մնացած թթվածնով:

11–12. Երկու աղկանների և աղկենի 67,2 լ (ն. պ.) հավասարամորային գազային խառնուրդում աղկանների հարաբերական մոլեկուլային գանգվածների տարբերությունը 28 է, իսկ այդ աղկանների մեջական մոլեկուլներում ջրածնի ատոմների գումարային թիվը 8-ով մեծ է ածխածնի ատոմների թվից: Հայտնի է նաև, որ աղկենի մոլեկուլում sp^3 և sp^2 հիբրիդային օրբիտաների քանակների հարաբերությունը 1:1,5 է:

11. Որքան է գազային խառնուրդի հարաբերական խտությունը ըստ ամոնիակի:

12. Քանի՞ գրամ բրոմալկան կստացվի խառնուրդում առկա ալկենի և բրոմաջրածնի փոխազդեցությունից:

13–14. Բութաղիեն-1,3-ի և էթենի համատեղ պոլիմերացումից ստացվող 10,47 գ պոլիմերը կարող է գունազրկել բրոմի 4% գանգվածային բաժնով 60 գ լուծույթը քառարձիսածնում:

13. Էթենի քանի՞ մոնոմեր է բաժին ընկնում բութաղիենի մեկ մոնոմերին պոլիմերի այդ նմուշում:

14. Ի՞նչ գանգվածով (մգ) էթանոլ կծախսվի նշված գանգվածով համապոլիմերի ստացման համար անհրաժեշտ բութաղիենը սինթեզելու համար:

15–16. Երկու աղկենների 1:1,5 մոլային հարաբերությամբ (ըստ մոլային գանգվածների նշագման) խառնուրդի խոռոչունն ըստ մեթանի 2,1 է:

15. Քանի՞ sp^3 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմ է առկա մեծ մոլային գանգվածով ալկենի մոլեկուլում:

16. Ի՞նչ գանգվածով (գ) ջրածին կպահանջվի ալկենների 50,4 գրամ խառնուրդի լոիվ հիդրման համար:

- 17-18. Բութաղիեն-1,3-ի և ջրածնի 17,92 լ խառնուրդի խտությունն ըստ ջրածնի 7,5 է: Տաք նիկել կատաղիզորդի վրայով անցկացնելիս այդ խառնուրդի ծավալը կրծատվել է 6,72 լիտրով: Հայտնի է նաև, որ վերջնական խառնուրդը դիեն չի պարունակում:
17. Ի՞նչ ծավալով (մլ, ն. պ.) բութաղիեն-1,3 է պարունակվում սկզբնական խառնուրդում:
18. Որքան է վերջնական խառնուրդի միջին մոլային գանգվածը (գ/մհլ):
- 19-21. Բենզոլի և տոլուոլի 170 գ հավասարամորային խառնուրդը նիտրացնելիս ստացվել է 242 գ նոր խառնուրդ, որը կազմված է չփոխազդած սկզբնակութերից, նիտրորեն-զոլից և եռնիտրոտոլուոլից: Խառնուրդում եղած նիտրորեն-զոլից 75 % ելքով ստացվել է 27,9 գ անիլին:
19. Որքան է նիտրոբենզոլի քանակը (մմոլ) ստացված խառնուրդում:
20. Որքան է տոլուոլի փոխարկման աստիճանը (%) եռնիտրոտոլուոլի:
21. Որքան է բենզոլի մոլային բաժինը (%) նիտրացումից ստացված խառնուրդում:
- 22-24. Էթիլենի և դիենային ածխաջրածնի 4,48 լ (ն. պ.) խառնուրդի այրումից ստացացել է 9 գ ջուր: Այդ նույն խառնուրդը կարող է գունազրկել 20 % գանգվածային բաժնով բրումի 125 մլ լուծույթը ($\rho = 1,6 \text{ g/ml}$) քառարլորածխածնում:
22. Որքան է դիենային ածխաջրածնի հարաբերական մոլեկուլային գանգվածը:
23. Որքան է նշված դիենային ածխաջրածնին համապատասխան չզուգորդված իզոմեր դիենների թիվը (երկրաչափական իզոմերներն անտեսել):
24. Որքան է ծախսված թթվածնի քանակը (մմոլ):
- 25-27. Պրոպենի և դիենային ածխաջրածնի 4,48 լ (ն. պ.) խառնուրդի այրումից ստացվել է 11,7 գ ջուր: Այդ նույն խառնուրդը կարող է գունազրկել 20 % գանգվածային բաժնով 125 մլ բրումի լուծույթը ($\rho = 1,6 \text{ g/ml}$) քառարլորածխածնում:
25. Որքան է դիենային ածխաջրածնի հարաբերական մոլեկուլային գանգվածը:
26. Որքան է իզոմերային դիենների թիվը (երկրաչափական իզոմերներն անտեսել):

27. Որքան է ստացված ածխաթթու գազի քանակը (մմոլ):

28–30. Էթանի, պրոպենի և ացետիլենի 448 մլ խառնուրդը ամբողջությամբ կարող է գունազրկել 5 % զանգվածային բաժնով բրոմի 40 մլ լուծույթը քառարորածխածնում ($\rho = 1,6 \text{ g/cm}^3$): Այդ նույն ծավալով խառնուրդի լրիվ այրումից ստացված ածխածնի (IV) օքսիդը կանելու համար պահանջվել է 40 % զանգվածային բաժնով կապիումի հիդրօքսիդի նվազագույնը 5 մլ ($\rho = 1,4 \text{ g/cm}^3$) լուծույթը:

28. Որքան է ծախսված բրոմի քանակը (մմոլ):

29. Որքան է պրոպենի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

30. Որքան է ացետիլենի ծավալային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

31–33. Ացետիլենի և էթիլենի 150 մլ ծավալով խառնուրդին ավելացրել են 350 մլ ջրածին և անցկացրել տաք պլատինե կատալիզատորի վլայով: Ստացված գազային խառնուրդի ծավալը դարձել է 250 մլ:

31. Որքան է ացետիլենի ծավալը (մլ) սկզբնական խառնուրդում:

32. Որքան է ջրածնի ծավալը (մլ) ստացված խառնուրդում:

33. Որքան է $3,36 \text{ L}$ սկզբնական խառնուրդի գունազրկման համար անհրաժեշտ 4 % զանգվածային բաժնով բրոմի լուծույթի զանգվածը (գ):

34–36. Ածխածնի (IV) օքսիդից և անհալտ ածխաջրածնից կազմված $0,7 \text{ L}$ գազային խառնուրդին ավելացրել են 2 L թթվածին (ավելցուկով) և այրել: Ստացվել է $2,5 \text{ L}$ գազագոլորշային խառնուրդ, որը ինտ ծծմբական թթվի միջով անցկացնելիս ծավալը դարձել է $2,1 \text{ L}$: Վերջինս նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի միջով անցկացնելուց հետո մնացել է 1 L գազ:

34. Որքան է այրման արդյունքում ստացված ածխածնի (IV) օքսիդի ծավալը (մլ):

35. Որքան է ջրային գոլորշու ծավալային բաժինը (%) գազագոլորշային խառնուրդում:

36. Որքան է ածխաջրածնի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

37-39. Բնական կառչուկի չոր թորումից 60 % ելքով ստացվել է 5,4 մոլ դիենային ածխա-ջրածին:

37. Ի՞նչ զանգվածով (գ) կառչուկ է Ենթարկվել չոր թորման:

38. Ի՞նչ ծավալով (լ, ն. պ.) քլորաջրածին կծախսվի 170 գ նշված դիենային ածխա-ջրածնի 1,4-միացման ռեակցիայի արգասիքը ստանալու համար:

39. Առավելագույնը ինչ քանակով (մոլ) քլոր կփոխազդի 136 գ ալկադիենի հետ:

40-42. Մեկ մոլ բութանը թթվածնով օքսիդացնելիս ստացվել է խառնուրդ, որը պարունա-կում է կրեկինգի արգասիքներ՝ էթան և էթեն, այդուն արգասիքներ և քացախա-թթու: Խառնուրդը ջրազրկելուց հետո ալկալու լուծույթով անցկացնելիս վերջինիս զանգվածն ավելացել է 107,2 գրամով, իսկ չլուծված գազային խառնուրդը կարող է գունազրկել 32 գ բրոմ պարունակող բրոմաջուրը:

40. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) բութան է փոխարկվել քացախաթթվի:

41. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) ացետիլենից կարելի էր ստանալ այդքան քացախաթթու:

42. Բութանի ո՞ր մասն է (%) Ենթարկվել կրեկինգի:

43-44. Նոյն թվով ածխածնի աստոններ պարունակող ($n > 2$) ալկանի, ալկենի և ալկինի 0,6 մոլ խառնուրդի զանգվածը 25,4 գ է: Այն կարող է փոխազդել 23,2 գ արծաթի(I) օքսիդ պարունակող ամոնիակային լուծույթի հետ: Նոյն քանակով սկզբնական խառնուրդը կարող է միացնել 80 գ բրոմ:

43. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) ալկան է պարունակում սկզբնական խառնուրդը:

44. Որքան է ալկինի նյութաքանակը (մմոլ) սկզբնական խառնուրդում:

45–47. Ցիկլոհեքսանի և ցիկլոհեքսենի խառնուրդը գունազրկում է բրումի 10% զանգվածային բաժնում 320 գլուծույթը քառարլորմեթանում: Այդ խառնուրդը լրիվ դեհիդրուման ենթարկելիս առաջանում են բենզոլ և այնքան ջրածին, որն անհրաժեշտ է 0,5 մոլ դիլինիլի լրիվ հիդրուման համար:

45. Ինչ նյութաքանակով (մոլ) ջրածին է առաջացել խառնուրդի դեհիդրումից:

46. Ինչ նյութաքանակով (մմոլ) ցիկլոհեքսեն է պարունակում սկզբնական խառնուրդը:

47. Ինչ նյութաքանակով (մմոլ) բենզոլ է ստացվել խառնուրդի դեհիդրումից:

3.2. Զիսգեցած (ալկեններ, ալկիններ, ալկաղիններ) և արոմատիկ ածխաջրածիններ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	18	19	400	37	612
2	122	20	40	38	56
3	12	21	30	39	4
4	159	22	68	40	600
5	2	23	4	41	1200
6	20	24	800	42	20
7	2	25	68	43	300
8	16	26	6	44	200
9	14	27	700	45	1
10	500	28	20	46	200
11	2	29	50	44	400
12	123	30	25		
13	23	31	100		
14	1380	32	100		
15	1	33	1000		
16	3	34	800		
17	4480	35	16		
18	24	36	26		

3.3. ՍՊԻՐՏՆԵՐ ԵՎ ՖԵՆՈԼՆԵՐ

1-2. 8,4 գ սահմանային միասում սպիրտն այրելու համար ծախսվել է 70,56 լ (ն. պ.) օդ: Պղնձի(II) օքսիդով այդ սպիրտի օքսիդացման արգասիքը չի փոխազդում արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի հետ:

1. Որքան է սպիրտի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

2. Որքան է մեթիլ խմբերի թիվը սպիրտի մոլեկուլում:

3-4. Սահմանային միասում սպիրտի որոշակի քանակ բաժանել են 2 հավասար մասի: Մի մասը մինչև աղեղիդ օքսիդացնելու համար պահանջվել է 32 գ պղնձի(II) օքսիդ, իսկ սպիրտի երկրորդ կեսի դեղիդրատացումից 65 % ելքով ստացվել է 13,26 գ եթեր:

3. Որքան է սպիրտի սկզբնական զանգվածը (գ):

4. Որքան է մեթիլենային խմբերի թիվը սպիրտի մոլեկուլում:

5-6. Էթանոլի և բութանոլի որոշակի զանգվածով խառնուրդի այրման համար անհրաժեշտ թթվածնի քանակը (մոլ) 4,2 անգամ մեծ է նույն խառնուրդի քանակից (մոլ):

5. Որքան է էթանոլի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

6. Ինչ զանգվածով (գ) բրոմաջրածին կփոխազդի 114,4 գ սպիրտների սկզբնական խառնուրդի հետ:

7-8. Ֆենոլի էթանոլային լուծույթը բաժանել են երկու հավասար մասի: Լուծույթի մի մասի չեղոքացման համար ծախսվել է 336 մգ կալիումի հիդրօքսիդ: Լուծույթի մյուս կեսի և մետաղական նատրիումի փոխազդեցությունից անջատվել է զագ, որը բավարար է 0,56 լ (ն. պ.) ացետիկենը լրիվ հիդրելու համար:

7. Որքան է էթանոլի մոլային բաժինը (%) լուծույթում:

8. Ինչ զանգվածով (մգ) ֆենոլ է պարունակվում սկզբնական էթանոլային լուծույթում:

9–10. Հաստ էթանալ $\rightarrow$ X $\rightarrow$ Y երկփուլ փոխարկումների շղթայի ստացված Y միացությունն ունի նույն որակական բաղադրությունը, ինչ էթանալը, դրա մոլեկուլը պարունակում է 10 առողջածին, իսկ ածխածինի բոլոր ատոմները գունվում են միայն sp^3 հիբրիդացին վիճակում.

9. Որքան է Y նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

10. Որքան է X նյութի հնարավոր իզոմերների թիվը:

11–12. 276 գ զիջերինն ավելցուկով ազոտական թթվի հետ փոխազդելիս 80 % ելքով ստացվել է եռնիտրոզիջերին:

11. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) նիտրոխումբ է առկա առաջացած վերջանյութում:

12. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) նատրիում կփոխազդի ռեակցիայի հետևանքով ստացված ջրի հետ:

13–14. Ֆենոլի և տողուղի 186 գ խառնուրդի և բրոմազդի փոխազդեցությունից ստացվել է 331 գ նատվածք:

13. Որքան է տոլուոլի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

14. Ի՞նչ զանգվածով (գ) բենզոյական թթու կստացվի այդ նույն քանակի սկզբնական խառնուրդից:

15–16. 117 գ զանգվածով բենզոյի բլուացումից ստացվել է բլորբենզոլ, որն էլ փոխարկել են ֆենոլի Երկու ռեակցիաներն էլ ընթացել են 80 % ելքով:

15. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) ֆենոլ է ստացվել:

16. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդի 20% զանգվածային բաժնով լուծույթ է անհրաժեշտ ստացված ֆենոլը չեզոքացնելու համար:

17–18. Սահմանային ալդեհիդի 0,9 գ նմուշի այրումից ստացված CO_2 -ը չեզոքացնելու համար ծախսվել է 20% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 16 մլ ($\rho = 1,25 \text{ g/mL}$) լուծույթ:

17. Ի՞նչ ծավալով (մլ, ն. պ.) CO_2 է ստացվել:

18. Որքան է իզոմեր ալդեհիդների թիվը:

19-21. Էքսանոլը խիտ ծծմբական թթվի առկայությամբ տաքացնելիս 90 %-ով փոխարկվել է (երկու ուղղությամբ՝ առաջացնելով լստ ջրածնի 18,4 խտությամբ գազագոլորշային խառնուրդի):

19. Որքան է փոքր մոլային գանգվածով օրգանական վերջանյութի ելքն (%) ըստ ելային էթիլսպիրտի:

20. Որքան է մեծ մոլային գանգվածով օրգանական վերջանյութի մոլային բաժինը (%) գազագոլորշային խառնուրդում:

21. Նատրիումի հետ փոխազդող քանի՞ իզոմեր է համապատասխանում մեծ մոլային գանգվածով օրգանական վերջանյութին:

22-24. Էքսանոլը խիտ ծծմբական թթվի առկայությամբ տաքացնելիս երկու ուղղությամբ փոխարկվել է լստ ջրածնի 14,375 խտությամբ գազագոլորշային խառնուրդի 90 % ելքով:

22. Որքան է փոքր մոլային գանգվածով օրգանական վերջանյութի ելքը (%):

23. Որքան է մեծ մոլային գանգվածով օրգանական վերջանյութի ելքը (%):

24. Որքան է մեծ մոլային գանգվածով օրգանական վերջանյութի դասին պատկանող իզոմերների թիվը:

25-27. Ֆենոլի, բացախաթթվի և պրոպենաթթվի 1,045 գ խառնուրդը բանակապես փոխազդել է 6 % գանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 10 գ լուծույթի հետ: Ստացված լուծույթը գոլորշացրել են, պինդ մնացորդը՝ չորացրել: Հայտնի է, որ երային խառնուրդը կարող է գունազրկել 2 % գանգվածային բաժնով 100 գ բրոմազուրը:

25. Որքան է քացախաթթվի գանգվածը (մգ) խառնուրդում:

26. Քանի՞ անգամ է պրոպենաթթվի նյութաքանակը խառնուրդում գերազանցում ֆենոլի նյութաքանակը:

27. Որքան է պինդ մնացորդի գանգվածը (մգ):

28–30. Մեթանոլից և մեկ այլ սահմանային միասում սպիրտից ստացված ալկիլրոմիդների խառնուրդի և մետաղական նատրիումի փոխազդեցությունից ստացվել է $3:1:2$ մոլային հարաբերությամբ (ըստ մոլային զանգվածների աճի) $1,8$ մոլ ընդհանուր քանակով երեք ալկանների 117 գ խառնուրդ:

28. Որքան է մեթիլ խմբի թիվը միջին մոլային զանգվածով ալկանի մոլեկուլում, եթե դրանում առկա է երկրորդային ածխածնի մեկ ատոմ, իսկ պղնձի(II) օքսիդով սահմանային միատում սպիրտի օքսիդացումից ստացվում է ալդեհիդ:

29. Որքան է ալկիլբրոմիդների գումարային զանգվածը (գ):

30. Ինչ քանակով (մմոլ) մետաղ կստացվի ելային սպիրտներից 50% ելքով ստացված ալդեհիդների և ավելցուկով վերցրած արծաթի(I) օքսիդի ամոնիակային լուծությունից փոխազդեցությունից:

31–33. Ֆենոլի էթանոլային լուծույթը ավելցուկով թթվածնում այրելիս անջատվել է $84,32$ կԶ ջերմություն: Այրման արգասիքները հաջորդաբար ֆուֆորի(V) օքսիդ պարունակող խողովակով և կալիումի հիդրօքսիդի լուծույթի միջով անցկացնելիս ֆուֆորի(V) օքսիդի և ալկալու լուծույթի զանգվածներն ավելացել են $2,97$ և $5,72$ գրամով համապատասխանաբար:

31. Որքան է սկզբնական լուծույթի զանգվածը (մգ):

32. Քանի՞ անգամ է էթանոլի նյութաքանակը գերազանցում ֆենոլի նյութաքանակը սկզբնական լուծույթում:

33. Որքան ջերմություն (կԶ) կանջատվի 1 գ էթանոլի այրումից, եթե հայտնի է, որ 1 մոլ ֆենոլի այրումից անջատվում է 3064 կԶ ջերմություն:

34–36. 22 գ սահմանային միատում սպիրտը ծծմբական թթվի առկայությամբ տաքացնելիս հնարավոր է ստանալ եթերի և ալկենի $18,4$ գ խառնուրդ: Հայտնի է, որ այդ նույն սպիրտի $10,56$ գ նմուշն այրելիս անջատվել է $391,2$ կԶ ջերմություն, իսկ սպիրտի այրման ջերմությունը 3260 կԶ/մոլ է:

34. Որքան է չճյուղավորված սիմետրիկ կառուցվածքով երկրորդային սպիրտի մոլեկուլում մեթիլենային խմբերի թիվը:

35. Որքան է ստացված եթերի զանգվածը (մգ):

36. Որքան է դեհիդրատացման ժամանակ ստացված ջրի քանակը (մմոլ):

37-39. Ֆենոլի և միասին կարբոնաթթվի էրիլէսթերի 36,4 գ խառնուրդը փոխազդել է 20 % զանգվածային քածով 80 գ նատրիումի հիդրօքսիդի լուծութի հետ: Նոյն զանգվածով մեկ այլ նմուշ բրունաջրով մշակելիս անջատվել է 66,2 գ նատուրածք:

37. Որքան է մեթիլ խմբերի թիվը էսթերի մեկ մոլեկուլում:

38. Որքան է ֆենոլի և էսթերի զանգվածների (մգ) տարրերությունը սկզբնական խառնուրդում:

39. Ի՞նչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդ կպահանջվի խառնուրդում եղած ֆենոլի հետ փոխազդելու համար:

40-42. Մեթանոլից և մեկ այլ սահմանային միասում սպիրտից ստացված ալկիլոդիդների խառնուրդի և մետաղական նատրիումի փոխազդեցությունից ստացվել է 3:2:1 մուլյանի հարաբերությամբ (ըստ մոլային զանգվածների աճի) 1,2 մոլ ընդհանուր քանակով երեք ալկանների 80,8 գ խառնուրդ:

40. Որքան է մեծ մոլային զանգվածով ալկիլոդիդի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

41. Որքան է երկրորդային ածխածնի ատոմների թիվը մեծ մոլային զանգվածով ալկանի մոլեկուլում, եթե սահմանային սպիրտը, չճյուղավորված ածխածնային շղթայով, սիմետրիկ կառուցվածքով երկրորդային սպիրտ է:

42. Ի՞նչ զանգվածով (գ) էսթեր կստացվի մեծ մոլային զանգվածով սպիրտի և ավելցուկով վերցրած քացախաթթվի փոխազդեցությունից, եթե ռեակցիայի ելքը 75 % է:

3.3. Սպիրոներ և ֆենոլներ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	60	16	192	31	2770
2	2	17	1120	32	10
3	48	18	2	33	30
4	2	19	25	34	2
5	60	20	26	35	7900
6	162	21	4	36	200
7	94	22	60	37	2
8	1128	23	30	38	1200
9	74	24	3	39	8
10	2	25	450	40	198
11	7200	26	2	41	4
12	7200	27	1375	42	78
13	50	28	3		
14	122	29	405		
15	960	30	5700		

3.4. ԱԼԴԵՀԻԴՆԵՐ ԵՎ ԿԱՐԲՈՆԱԹԹՈՒՆԵՐ

1-2. Ացետալդեհիդի 33 լ (ն. պ.) գոլորշին խառնել են ավելցուկով թթվածնին և խառնուրդն այրել: Ռեակցիայի ավարտից հետո գազագոլորշային խառնուրդի ծավալը դարձել է 155,5 լ:

1. Ի՞նչ ծավալով (լ) թթվածին են խառնել ալդեհիդին:

2. Ի՞նչ ծավալով (մլ) ացետիլեն կարող է այրվել ավելցուկ թթվածնի ծավալին հավասար քանակությամբ թթվածնում:

3-4. Ացետալդեհիդի և գլյուկոզի 2,68 գ խառնուրդը լուծել են ջրում: Այդ լուծույթը կարող է փոխազդել 10,2 գ արծաթի նիտրատից ստացված արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի հետ:

3. Քանի՞ անգամ է ացետալդեհիդի նյութաքանակը գերազանցում գլյուկոզի նյութաքանակը:

4. Ի՞նչ զանգվածով (գ) քացախաթթու կփոխազդի գլյուկոզի հետ:

5-6. Թթվածնով պրոպանալի օքսիդացումից ստացված թթվի և նատրիումի կարբոնատի փոխազդեցուրդունից ստացված զագր նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի մեջ անցկացնելիս առաջանում է 5,04 գ թթու աղ:

5. Ի՞նչ ծավալով (մլ, ն. պ.) թթվածին է ծախսվել օքսիդացման համար:

6. Ի՞նչ զանգվածով (մգ) ալդեհիդ է օքսիդացել:

7-8. Միջնաթթվի և քացախաթթվի խառնուրդի չեղոքացման համար ծախսվել է կալիումի հիդրօքսիդի 40 % զանգվածային քանով 8 մլ ($\rho = 1,4 \text{ գ/մլ}$) լուծույթ: Նոյն խառնուրդը արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթով օքսիդացնելիս անցատվել է 10,8 գ մետաղ:

7. Որքան է քացախաթթվի զանգվածը (մգ):

8. Որքան է սկզբնական խառնուրդի զանգվածը (մգ):

9–10. Քացախսալդեհիղի, 1-պրոպանոլի և քացախսաթթվի 5 գ խառնուրդը արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի հետ փոխազդելիս անջատվում է 5,4 գ արծաթ: Ստացված լուծույթը չեղոքացնելու համար ծախավում է նատրիումի հիդրօքսիդի 32 % զանգվածին բաժնով 10 գ լուծույթ:

9. Որքան է քացախսալդեհիղի զանգվածային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

10. Որքան է քացախսաթթվի նյութաքանակը (մմոլ) սկզբնական խառնուրդում:

11–12. 5,3 գ զանգվածով երկու հագեցած միասում սպիրուների հավասարամույթին խառնուրդը քանակակես օքսիդացնելու համար պահանջվել է 8 գ պղնձի(II) օքսիդ: Ստացված ալդեհիդները արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթով օքսիդացնելիս անջատվել է 32,4 գ նատվածք:

11. Որքան է փոքր մոլային զանգվածով սպիրտի մոլեկուլում բոլոր ատոմների թիվը:

12. Որքան է մեծ մոլային զանգվածով սպիրտի մոլեկուլում ածխածին տարրի ատոմների թիվը:

13–14. Սահմանային $C_nH_{2n}O$ ալդեհիդի և պրոպիլսպիրտի 3:1 մոլային հարաբերությամբ 1,17 գ խառնուրդին ավելացրել են 5,8 գ արծաթի օքսիդ պարունակող ամոնիակային լուծույթ և թերթ տաքացրել: Անջատված նատվածքը ֆիլտրել են, իսկ չփոխազդած արծաթի օքսիդը՝ փոխարկել արծաթի քլորիդի, որի զանգվածը 2,87 գ է:

13. Որքան է ալդեհիդի քանակը (մմոլ):

14. Որքան է ալդեհիդի մոլեկուլում ածխածին տարրի ատոմների թիվը:

15–16. Ածխաջրածնի քլորացումից առաջացել է միաքլորածանյալ, որը նատրիումի հիդրօքսիդի նոսր լուծույթի հետ տաքացնելիս փոխարկվել է թթվածնավոր միացության: Վերջինիս օքսիդացումից ատացվել է 9 գ հագեցած միահիմն թթու, որի չեղոքացման համար ծախավել է նատրիումի հիդրօքսիդի 2 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 75 մլ լուծույթ:

15. Որքան է հագեցած միահիմն թթվի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

16. Որքան է ածխաջրածնի մեկ մոլում բոլոր էլեկտրոնների քանակը (մոլ):

17-18. Դրույանողի և պրոպանաթթվի խառնուրդի չեզոքացման համար պահանջվել է նատրիումի հիդրոկարբոնատի $0,5$ մոլ/լ կոնցենտրացիայով ($\rho = 1,04$ գ/սմ ^{3}) 104 գ լուծույթ: Այդ փոխազդեցությունից անշատվել է զազ, որի ծավալը 18 անգամ փոքր է նույն խառնուրդի լրիվ այրումից ստացված զազի ծավալից:

17. Որքան է պրոպանոլի զանգվածը (գ) սկզբնական խառնուրդում:

18. Որքան է պրոպանաթթվի զանգվածը (մգ) սկզբնական խառնուրդում:

19-20. Մեթանի կատալիտիկ օքսիդացումից ստացվել է թթվածին պարունակող երեք օրգանական նյութերի խառնուրդ: $12,5$ գ այդ խառնուրդի և ավելցուկով վերցրած արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի փոխազդեցությունից առաջացել է $43,2$ գ նատվածք: Նույն զանգվածով խառնուրդը կալցիումի կարբոնատի հետ փոխազդելիս անշատվել է $1,12$ լ (ն. պ.) զազ:

19. Որքան է մեծ մոլային զանգվածով օրգանական նյութի քանակը (մմոլ):

20. Որքան է սպիրտի զանգվածը (մգ) ստացված խառնուրդում:

21-22. Մոլեկուլում միևնույն թվով ածխածնի ասումներ պարունակող ալյեհիդի և երկառում սպիրտի հակասարամութային խառնուրդի և ավելցուկով վերցրած նատրիումի փոխազդեցությունից անշատվել է $0,4$ գ ջրածին: Նույն քանակով սկզբնական խառնուրդի և ավելցուկով արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի փոխազդեցությունից ստացվել է կարբոնաթթվի $18,2$ գ ամոնիումային աղ:

21. Որքան է ամոնիումային աղի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

22. Որքան է երկատոմ սպիրտի մոլեկուլում ջրածին տարրի ատոմների թիվը:

23-25. Մոջնաթթվի, մրջնալյեհիդի և մեթանոլի խառնուրդի ու արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի փոխազդեցությունից ստացվել է $0,28$ մոլ արծաթ: Այդ նույն խառնուրդի և անհրաժեշտ քանակով նատրիումի փոխազդեցությունից անշատվել է $3,36$ լ (ն. պ.) ջրածին: Նատրիումի հետ փոխազդեցության արգասիքների խառնուրդի և ջրի փոխազդեցությունից ստացվել է 8 գ ալկալի:

23. Որքան է թթվի քանակը (մմոլ) խառնուրդում:

24. Որքան է սպիրտի զանգվածը (մգ) խառնուրդում:

25. Որքան է ալիքի հիդրօքանգվածը (մգ) խառնուրդում:

26-28. Կիտրոնաթթուն արդյունաբերությունում ստանում են գլյուկոզի ֆերմենտատիվ օրսիդացումից՝ $2C_6H_{12}O_6 + 3O_2 = 2C_6H_8O_7 + 4H_2O$.

26. Որքան է 18% զանգվածային բաժնով գյուկոզի 52 կգ լուծույթից ստացվող կիտրոնաթթվի զանգվածը (գ), եթե ելքը 50% է:

27. Որքան է գյուկոզի նույն քանակից ստացվող էթիլսպիրտի զանգվածը (գ), եթե ելքը 75% է:

28. Որքան է գյուկոզի նույն քանակից ստացվող կաթնաթթվի զանգվածը (գ), եթե ելքը 90% է:

29-31. Բենզոլի, ֆենոլի և անիլինի 10,56 գ խառնուրդի մեջ չոր քլորաջրածին անցկացնելիս անշատվում է 2,59 գ նստվածք: Նստվածքի հեռացումից հետո մնացած խառնուրդի վրա նատրիումի հիդրօքսիդի ջրային լուծույթ ավելացնելիս վերջինիս զանգվածն ապելանում է 4,7 գ-ով:

29. Որքան է բենզոլի զանգվածը (գ) սկզբնական խառնուրդում:

30. Ինչ զանգվածով (գ) նատրիումի հիդրօքսիդ է փոխազդում:

31. Ինչ ծավալով (մլ, ն. պ.) քլորաջրածին է ծախսվել:

3.4. Ալղեհիդներ և կարբոնաթթուներ

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	106	13	15	25	600
2	9400	14	3	26	4992
3	2	15	60	27	3588
4	3	16	18	28	8424
5	1344	17	15	29	4
6	6960	18	3700	30	2
7	1800	19	100	31	448
8	4100	20	6400		
9	22	21	91		
10	55	22	8		
11	6	23	100		
12	4	24	6400		

3.5. ԷՍԹԵՐՆԵՐ, ՃԱՐԴԵՐ, ԱՇԽԱՋՐԵՐ

1-2. 75,93 % զանգվածային բաժնով ածխածին պարունակող ձարափի բաղադրությունում առկա է միայն մեկ միահիմն հագեցած կարբոնաթթվի մնացորդ:

1. Որքան է ճարպի մոլեկուլում առկա մեթիլենային խմբերի թիվը:
2. Որքան է ճարպի հիդրոլիզի արդյունքում ստացվող թթվի մոլեկուլում ածխածնի ատոմների թիվը:

3-4. 10,7865 % զանգվածային բաժնով թթվածին պարունակող ձարափի բաղադրությունում առկա է միայն մեկ միահիմն հագեցած կարբոնաթթվի մնացորդ:

3. Որքան է ճարպի մոլեկուլում առկա մեթիլենային խմբերի թիվը:
4. Որքան է ճարպի հիդրոլիզի արդյունքում ստացվող թթվի մոլեկուլում ջրածնի ատոմների թիվը:

5-6. 17,56 գ բուսական յուղի և 0,07 մոլ ծծմբական թթու պարունակող տաք լուծույթի փոխազդեցությունից ստացված խառնուրդի չեզորացման համար ծախավել է 11,2 գ կալիումի հիդրօքսիդ:

5. Որքան է կարբոնաթթվի չեզորացման վրա ծախսված կալիումի հիդրօքսիդի քանակը (մմոլ):
6. Որքան է բուսական յուղի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

7-8. Մալթոզի թթվային հիդրոլիզի արգասիքի կաթնաթթվային խմորումից ստացված նյութի և մետաղական նատրիումի փոխազդեցությունից ստացել է 268 գ պինդ նյութ:

7. Որքան է հիդրոլիզված մալթոզի զանգվածը (գ):
8. Որքան է վերջանյութի մոլեկուլում ջրածնի ատոմների թիվը:
- 9-10. Գլյուկոզը 40 %-ով ենթարկել են սպիրուսին խմորման: Ստացված արգասիքը ծծմբական թթվի հետ 150-160 °C տաքացնելիս քանակական ելքով փոխարկվել է 28 գ օրգանական միացության:

9. Որքան է վերջանյութի մոլեկուլում սիգմա կապերի թիվը:

10. Որքան է գյուկոզի սկզբնական զանգվածը (գ):

11-12. Մեկ թրվի մնացորդ պարունակող պինդ ձևապի 16,12 գ նմուշը տաքացման պայմաններում մշակել են 28% զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի 40 գ լուծույթով: Ալկալու ավելցուկի չեզոքացման համար պահանջվել է 10,22% զանգվածային բաժնով 40 մլ աղաթքու ($\rho = 1,25 \text{ g/ml}$):

11. Քանի՞ մեթիլենային խումբ է առկա ճարպի մեկ մոլեկուլում:

12. Որքան է ճարպի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

13-14. Որոշակի զանգվածով գյուկոզի մի մասը ենթարկել են սպիրուտային խմորման, իսկ մյուս մասն այրել են բավարար քանակով թթվածնում: Պարզվել է, որ այս երկու ռեակցիաներում առաջացած գումարային զազագողորշային խառնուրդի խոռորդն ըստ ջրածնի 18,3 է: Հայտնի է նաև, որ խմորման հետուանքով առաջացած սպիրուտից 75% ելքով ստացվել է 16,2 գ բութաղիեն-1,3:

13. Որքան է գյուկոզի սկզբնական զանգվածը (գ):

14. Ինչ քանակով (մմոլ) էթիլենի կատալիտիկ հիդրատացումից կառաջանա այդ նույն քանակի սպիրուտը:

15-16. Որոշակի զանգվածով գյուկոզի 1/3 մասն այրել են, և ստացվել է 1,2 մոլ նյութաքանակով զազագողորշային խառնուրդ: Մնացած գյուկոզը բաժանել են երկու մասի: Մի մասը ենթարկել են կաթնաթթվային, իսկ մյուս մասը՝ սպիրուտային խմորման: Պարզվել է, որ խմորումից առաջացած ածխածնի(IV) օքսիդի քանակը չորս անգամ փոքր է գյուկոզի 1/3 մասի այրումից ստացված ածխածնի(IV) օքսիդի քանակից:

15. Որքան է կաթնաթթվային և սպիրուտային խմորումների ենթարկված գյուկոզի նյութաքանակների տարբերությունը (մմոլ):

16. Որքան է գյուկոզի սկզբնական զանգվածը (գ):

17-19. Մոլեկուլում նույն թվով ածխածնի ատոմներ պարունակող ալկենի և բենզոլի հոմոլոզի համասար քանակներ պարունակող 6,65 գ խառնուրդը կարող է զունազրկել 3,5% զանգվածային բաժնով 160 գ բրոնազուրը:

17. Որքան է ալկենի մոլեկուլում sp^3 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների թիվը:

18. Ի՞նչ զանգվածով (մգ) ալկիլ քլորիդ կպահանջվի բենզոլից սկզբնական խառնուրդում առկա բենզոլի հոմոլոգի ստացման համար, եթե ալկիլացման ռեակցիայի ելքը 25% է:
19. Ի՞նչ զանգվածով (գ) 63% զանգվածային բաժնով ազոտական թթվի լուծույթ կպահանջվի սկզբնական խառնուրդում պարունակվող բենզոլի հոմոլոգի 0,1 մոլի նիտրացման համար:
- 20–22. Ճարպի նմուշը պարունակում է 80% եռատեարին: Այդ ճարպի 278,125 կգ նմուշը ենթարկել են թթվային հիդրոլիզի:
20. Ի՞նչ զանգվածով (կգ) գլիցերին է ստացվել:
21. Ի՞նչ զանգվածով (կգ) ստեարինաթթու է ստացվել:
22. Քանի՞ մեթիլենային խումբ է առկա ճարպի մեկ մոլեկուլում:
- 23–25. Ֆենոլի և միահիմն կարբոնաթթվի էթիլէսթերի 36,4 գ խառնուրդը տաքացման պայմաններում փոխազդել է 20% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 80 գ լուծույթի հետ: Նոյն զանգվածով մեկ այլ նմուշ բրոմազորով մշակելիս անջատվել է 66,2 գ նստվածք:
23. Որքան է էսթերի մոլեկուլում ածխածնի ատոմների թիվը:
24. Որքան է խառնուրդում ֆենոլի մոլային բաժինը (%):
25. Որքան է էսթերի հետ փոխազդելու համար անհրաժեշտ կալիումի հիդրօքսիդի քանակը (մմոլ):
- 26–28. Ֆենոլի և հագեցած միահիմն կարբոնաթթվի էթիլէսթերի 29,8 գ զանգվածով խառնուրդը տաքացրել են 20% զանգվածային բաժնով կալիումի հիդրօքսիդի 672 գ լուծույթի հետ: Հիմքի ավելցուկը չեզոքացրել են 36,5% զանգվածային բաժնով քլորաջածնային թթվի 210 գ լուծույթով: Նոյն զանգվածով սկզբնական խառնուրդը բրոմով մշակելիս առաջացել է 33,1 գ նստվածք:
26. Որքան է ատոմների թիվն էսթերի մեկ մոլեկուլում:

27. Որքան է էսթերի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):
28. Սկզբնական խառնուրդում էսթերի նյութաքանակը քանի անգամ է գերազանցում ֆենոլի նյութաքանակը:
- 29-31. $C_nH_{2n+1}COOC_nH_{2n+1}$ լնդհանուր բանաձևն ունեցող 20,4 գ էսթերի և նրա բանակից 2,1 անգամ մեծ բանակով նատրիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթի փոխազդեցությունից ստացված աղի զանգվածը 10 գրամով մեծ է սպիրտի զանգվածից: Հիդրոլիզից ստացված լուծույթը գոլորշացրել են, իսկ պինդ մնացորդը՝ շիկացրել մինչև հաստատուն զանգված:
29. Որքան է էսթերի մոլեկուլում ածխածնի ատոմների թիվը:
30. Որքան է շիկացնելիս անջատված գազի զանգվածը (գ):
31. Որքան է շիկացումից հետո ստացված պինդ մնացորդի զանգվածը (գ):

3.5. Էսթերներ, ճարպեր, ածխաջրեր

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	44	12	806	23	4
2	16	13	108	24	50
3	50	14	800	25	200
4	36	15	50	26	17
5	60	16	54	27	102
6	878	17	5	28	2
7	171	18	7070	29	5
8	4	19	30	30	6
9	5	20	23	31	22
10	225	21	213		
11	44	22	50		

3.6. ԱԶՈՏ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՂ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՄԻԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: ԱՄԻՆՆԵՐ ԵՎ ԱՄԻՆԱԹԹՈՒՆՆԵՐ

1-2. Պրոպանի և էթիլամինի խառնուրդն աղաթթվի միջով անցկացնելիս գազի ծավալը պակասել է 4 անգամ: Նոյն ծավալով այդպիսի խառնուրդն այրելիս ծախսվել է 72,8 լ (Ա. պ.) թթվածին:

1. Որքան է այրման ռեակցիաների հավասարումների գործակիցների գումարը:

2. Որքան է խառնուրդի այրման արգասիքներում առկա ազոտի քանակը (մմոլ):

3-4. Որոշակի զանգվածով աղանինի հոմոլոգը քանակապես փոխազդել է պրոպանոլի հետ: Սուսացված էսթերի զանգվածը 56 %-ով մեծ է վերցրած ամինաթթվի զանգվածից:

3. Որքան է ամինաթթվի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը:

4. Որքան է 90 գ ամինաթթվից 50% ելքով ստացած երկապեպտիդի քանակը (մմոլ):

5-6. Գլիցինի, քացախաթթվի և էթանաղի 30 գ խառնուրդը կարող է փոխազդել 5,376 լ (Ա. պ.) քլորաջրածնի կամ 10,08 գ կազմումի օքսիդի հետ:

5. Որքան է քացախաթթվի քանակը (մմոլ):

6. Որքան է գլիցինի զանգվածային բաժինը (%):

7-8. Գլիցինի և աղանինի որոշակի զանգվածով խառնուրդն էսթերացնելու համար պահանջվել է 11,5 գ էթիլսպիրուտ: Սուսացված էսթերների խառնուրդի և նատրիումի հիդրօքսիդի փոխազդեցությունից սուսացվել է նատրիումական աղերի 24,95 գ խառնուրդ:

7. Որքան է ալանինի քանակը (մմոլ) սկզբնական խառնուրդում:

8. Որքան է գլիցինի մոլային բաժինը (%) սկզբնական խառնուրդում:

9-10. Երկապեպտիդի 33 գ զանգվածով նմուշը ենթարկել են թթվային հիդրոլիզի, որի հետևանքով սոսացվել է 55,75 գ զանգվածով միայն մեկ նյութ՝ ամինաթթվի քլորաջրածնական աղ:

9. Ինչ զանգվածով (գ) կալիումի հիդրօքսիդի 20% զանգվածային բաժնով լուծույթ կծախսվի երկապեպտիդի այդ նմուշի հիմնային հիդրոլիզի համար:

10. Քանի՞ կովալենտային կապ է առկա երկպեպտիդի մեկ մոլեկուլում:

11-12. Անիլինի, բենզոյի և ֆենոլի 19,11 գ խառնուրդի մեջ չոր քլորաջրածին անցկացնելիս առաջացել է 5,18 գ նստվածք: Նստվածքի ֆիլտրումից հետո ֆիլտրատը բրոմաջրով մշակելիս ստացվում է 19,86 գ նստվածք:

11. Որքան է փոխազդած օրգանական ելանյութերի զանգվածների տարբերությունը (մգ):

12. Ի՞նչ զանգվածով (մգ) Փենոլ կառաջանա խառնուրդում պարունակվող բենզոլից համապատասխան փոխարկումներից հետո, եթե գումարային ելքը 50% է:

13-14. Ածխածնի(IV) օրսիդի և մեթիլամինի 7 լ (ն. պ.) խառնուրդին ավելացրել են 6 լ (ն. պ.) բրոմաջրածին, որից հետո գազային խառնուրդի խոռոչյունն ըստ ազոտի դարձել է 2,1:

13. Որքան է մեթիլամինի ծավալը (լ, ն. պ.):

14. Ի՞նչ ծավալով (մլ, ն. պ.) թթվածին կպահանջվի այդ քանակով մեթիլամինի այրման համար:

15-16. Ալինաքացախաթթվի և քացախաթթվի որոշակի զանգվածով խառնուրդը կարող է փոխազդել 5,376 լ (ն. պ.) քլորաջրածնի կամ 10,08 գ կազիումի օրսիդի հետ:

15. Որքան է ամինաթթվի զանգվածն (գ) այդ խառնուրդում:

16. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) քացախաթթվի անհիդրիդ կառաջանա խառնուրդում պարունակվող քացախաթթվից:

17-19. Սահմանային միահիմն թթվի ամոնիումային աղն այրել են ավելցուկով վերցրած թթվածնում: Սկզբնական պայմանների բերելուց հետո ստացվել է 2,912 լ (ն. պ.) չոր գազային խառնուրդ: Վերջինս ավելցուկով կազիումի հիդրօքսիդի լուծույթի միջով անցկացնելիս ստացվել են 8 գ նստվածք և ըստ ջրածնի 15,2 խոռոչյամբ վերջնական գազային խառնուրդ:

17. Որքան է վերջնական գազային խառնուրդում մեծ մոլային զանգվածով նյութի քանակը (մմոլ):

18. Որքան է վերջնական գազային խառնուրդում փոքր մոլային զանգվածով նյութի մոլային բաժինը (%):

19. Որքան է ատոմների թիվը սկզբնական նյութի մեկ մոլեկուլում:
- 20–22. $C_nH_{2n+2}NO_2$ բանաձևով ամինաթթվի նմուշն այրել են թթվածնում: Սկզբնական պայմանների բերելուց հետո առաջացել են 6,3 գ ջուր և 10,64 լ (ն. ա.) գազային խառնուրդ, որի ծավալը ալկալու լուծութիւնից անցկացնելիս 6,72 լիտրով պակասել է, և ստացվել է վերջնական գազային խառնուրդ:
20. Որքան է վերջնական գազային խառնուրդի քանակը (մմոլ):
21. Որքան է այրման արդյունքում ստացված ածխածնի(IV) օքսիդի քանակը (մմոլ):
22. Որքան է ատոմների թիվը սկզբնական նյութի մեկ մոլեկուլում:
- 23–25. Այրել են էթիլամինից, ազոտից և ավելցուկով վերցրած թթվածնից կազմված 119,84 լ (ն. ա.) գազային խառնուրդ: Ռեակցիայից հետո ստացվել է 89,6 լ չոր գազային խառնուրդ, որի գանգվածը 135,2 գ է:
23. Որքան է այրման վրա ծախսված թթվածնի գանգվածը (գ):
24. Որքան է ազոտի գանգվածը (գ) սկզբնական խառնուրդում:
25. Որքան է սկզբնական խառնուրդի գանգվածը (գ):
- 26–28. Ալիֆատիկ շարքի ամինների հոմոլոգիական շարքում երկու հարևան ամինների հավասարամոլային խառնուրդն այրել են: Դարզվել է, որ լիիվ այրման համար ծախսված թթվածնի ծավալը 20 %-ով գերազանցում է միևնույն պայմաններում ստացված ջրային գոլորշու ծավալը:
26. Որքան է ավելի շատ թվով ածխածնի ատոմներ պարունակող հոմոլոգի հարաբերական մոլեկուլային գանգվածը:
27. Որքան է ավելի փոքր թվով ածխածնի ատոմներ պարունակող հոմոլոգի բանաձնն ունեցող հնարավոր իզոմերային ամինների ընդհանուր թիվը:
28. Որքան է 1 մոլ սկզբնական խառնուրդի այրման համար ծախսված թթվածնի քանակը (մոլ):

**29-31. Գլիցինի և ցիստեինի հալասարամուային խառնուրդում թթվածնի ատոմների թիվը
2 անգամ մեծ է Ավոգադրոյի թվից:**

29. Որքան է ամինաթթուների գումարային քանակը (մոլ):

30. Ի՞նչ զանգվածով (գ) էթանոլ կծախսվի խառնուրդի լրիվ էսթերացման համար:

**31. Ի՞նչ զանգվածով (գ) քացախաթթու կպահանջվի խառնուրդում պարունակվող
գլիցինի ստացման համար:**

**32-34. Անհայտ α -ամինաթթվի մոլեկուլը պարունակում է մեկ- NH_2 և մեկ- $COOH$ խումբ:
Այդ α -ամինաթթվից առաջացած 26,46 գ եռապեստիդի հիմնային հիդրոլիզի հետևանքով ստացվել է 47,46 գ կալիումական աղ:**

32. Որքան է ամինաթթվի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

**33. Որքան է ծախսված կալիումի հիդրօքսիդի 21% զանգվածային բաժնով լուծույթի
զանգվածը (գ):**

**34. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) քլորաջրածին կծախսվի սկզբնական եռապեստիդի թթվային
հիդրոլիզն իրականացնելիս:**

**35-37. Բնական երկապեստիդի 9,6 գ զանգվածով նմուշը լրիվ հիդրոլիզելիս ծախսվել է 0,9 գ
ջուր, և ստացվել է միայն մեկ ամինաթթու:**

35. Որքան է ամինաթթվի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

**36. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) մետաղական նատրիում կփոխազդի այդ նմուշից ստացված
ամինաթթվի հետ:**

**37. Ի՞նչ թվով ֆունկցիոնալ խմբեր են ներկայացված ամինաթթվի կառուցվածքային
բանաձևում:**

**38-40. 36,5 գ երկապեստիդը եռացրել են 10 % զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդր-
օքսիդի, ուսակցիայի համար անհրաժեշտ քանակով լուծույթի հետ: Ստացված լու-
ծույթը գոլորշացրել են և ստացել 52 գ չոր մնացորդ:**

38. Որքան է երկապեստիդի մոլային զանգվածը (գ/մոլ):

39. Որքան է ծախսված նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի զանգվածը (գ):
40. Որքան է մեծ մոլային զանգվածով ամինաթթվի մոլեկուլում σ-կապերի թիվը:
- 41–43.** Սերինի և զլոտամինաթթվի որոշակի քանակով խառնուրդի լրիվ չեղոքացնան համար ծախսված նատրիումի հիդրօքսիդի քանակը կազմում է այդ ամինաթթուների նույն զանգվածով խառնուրդի հետ փոխազդած մետաղական նատրիումի քանակի 70 %-ը:
41. Որքան է գլուտամինաթթվի մոլային բաժինը (%) ամինաթթուների տրված խառնուրդում:
42. Ի՞նչ թվով երկապեպտիդներ է հնարավոր ստանալ տրված ամինաթթուներից:
43. Ի՞նչ զանգվածով (գ) երկապեպտիդներ կստացվեն ամինաթթուների 152,25 գ տրված խառնուրդից:
- 44–46.** Ն-ալկանի կատալիտիկ օքսիդացումից ստացված միահիմն կարբոնաթթվի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը 12-ով փոքր է ալկանի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածից: Կարբոնաթթվից երկիրու սինթեզով ստացել են 25 մոլ ամինաթթու, իսկ վերջինից՝ երկապտիդ:
44. Որքան է կարբոնաթթվի զանգվածը (գ), եթե ամինաթթվի սինթեզի առաջին փուլն ընթացել է 80%, իսկ երկրորդը՝ 50% ելքով:
45. Որքան է ամինաթթվի մոլեկուլում մեթիլ խմբերի թիվը:
46. Որքան է երկապեպտիդում ածխածին տարրի զանգվածային բաժինը (%):
- 47–49.** Ն-ալկանի կատալիտիկ օքսիդացումից ստացված միահիմն կարբոնաթթվի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը 2-ով մեծ է ալկանի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածից: 50 մոլ կարբոնաթթվից երկիրու սինթեզով ստացել են ամինաթթու, իսկ վերջինից՝ եռապեպտիդ:
47. Որքան է ամինաթթվի զանգվածը (գ), եթե սինթեզի առաջին փուլն ընթացել է 80%, իսկ երկրորդը՝ 75% ելքով:

48. Որքան է 50 մոլ կարբոնաթթվի ստացման համար անհրաժեշտ ալկանի զանգվածը (գ), եթե օքսիդացումն ընթացել է 50% ելքով:

49. Որքան է եռաջեպտիդի մեկ մոլեկուլում ածխածին տարրին բաժին ընկնող պրոտոնների թիվը:

**3.6. Ազոտ պարունակող օրգանական միացություններ:
Ամիններ և ամինաթթուներ**

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	56	18	40	35	105
2	300	19	12	36	200
3	75	20	175	37	3
4	300	21	300	38	146
5	120	22	13	39	200
6	60	23	72	40	12
7	50	24	42	41	40
8	80	25	173	42	4
9	140	26	73	43	141
10	18	27	4	44	4625
11	1920	28	6	45	1
12	5875	29	1	46	45
13	4	30	46	47	2250
14	9000	31	30	48	2900
15	18	32	75	49	36
16	60	33	112		
17	30	34	420		

3.7. ԲՆԱԿԱՆ ԳԱԶ, ՆԱՎՃ, ՎԱՐԵԼԱՆՅՈՒԹԵՐ: ՔԻՄԻԱՆ ԵՎ ԿՅԱՆՔԸ

1-2. Աղկանը ենթարկել են համաշախ կրեկինգի և ստացել A և B ածխաջրածինները:
A նյութի մոլեկուլում ատոմների գումարային թիվը 41 է:

1. Որքան է B ածխաջրածնի հարաբերական մոլեկուլային գանգվածը:

2. Որքան է ելային ալկանի մոլեկուլում բոլոր էլեկտրոնների թիվը:

3-4. 44,8 լ բուժանի կրեկինգից գոյացած զազային խառնուրդն անցկացրել են բրումաջրով:
Ստացվել է երկրումիտների խառնուրդ, որում փոքր մոլային զանգվածով երկրումիդի
զանգվածը 220 գրամով ավելի է մեծ մոլային զանգվածով երկրումիդի զանգվածից:

3. Որքան է փոքր մոլային գանգվածով ալկենի ծավալային բաժինը (%) բութանի
կրեկինգի արգասիքներում:

4. Որքան է փոքր մոլային զանգվածով ալկանի ծավալային բաժինը (%) բութանի
կրեկինգի արգասիքներում:

5-6. Բջջանյութի և քացախաթթվի փոխազդեցությունից 80% ելքով ստացվել է 345,6 կգ
եռացեսիլիքջանյութ:

5. Որքան է անհրաժեշտ բջջանյութի գանգվածը (կգ):

6. Որքան է վերցրած քացախաթթվի 90% զանգվածային բաժնով լուծույթի գանգ-
վածը (կգ):

7-8. 6 գ էթանի այրումից անջատվում է 312 կՋ ջերմություն:

7. Որքան ջերմություն (կՋ) կանցատվի պենտանի և հեքսանի 39,5 գ զանգվածով հա-
վասարամոլային խառնուրդի այրումից, եթե ալկանների հոմոլոգիական շարքում
յուրաքանչյուր CH_2 խմբի հաշվով այրման ջերմությունն աճում է 660 կՋ/մոլ-ով:

8. Ի՞նչ քանակով (մմոլ) բենզոլ կստացվի պենտանի և հեքսանի 39,5 գ խառնուրդը
կատալիտիկ դեհիդրոման ենթարկելիս:

9–10. 288 գ ալյումինի կարբիդից անհրաժեշտ փոխարկումներից հետո ստացել են 37,17 գ քլորուպրեն:

9. Որքան է միջանկյալ փուլերից մեկում ստացված ացետիլենի քանակը (մոլ), եթե ընդունենք, որ մինչ այդ փուլը փոխարկումներն ընթացել են 100% ելքով:

10. Որքան է քլորոպրենի ստացման գումարային ելքը (%) տեսականի համեմատ:

11–12. Հատ ծավալի 15 % CO, 80 % N₂, 5 % CO₂ պարունակող 112 դմ³ (ն. պ.) գեներատորային զազր անցկացրել են 14,8 գ կաղցիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթի միջով:

11. Որքան է վերջնական գազային խառնուրդի խտությունն ըստ ջրածնի:

12. Ինչ զանգվածով (գ) նստվածք կստացվի 112 դմ³ գեներատորային գազը նշված քանակությամբ կալցիումի հիդրօքսիդի լուծույթի միջով անցկացնելիս:

13–15. Հատ ջրածնի 23,75 խառնություն ունեցող 224 լ ծավալով պրոպան–բութանային խառնուրդի լրիվ այրումից անջատվել է 28 000 կՋ ջերմություն:

13. Որքան է պրոպանի ծավալը (լ, ն. պ.) ալկանների խառնուրդում:

14. Որքան ջերմություն (կՋ) կանջատվի 1 մոլ պրոպանի այրումից, եթե 1 մոլ բութանի այրումից ստացվում է 2650 կՋ ջերմություն:

15. Այրման արգասիքները խիտ ծծմբական թթու պարունակող սրվակի միջով անցկացնելիս քանի գրամով կավելանա թթվի զանգվածը:

16–18. Ռիֆրումինգով ն–հեքսանից ստացել են ցիլինհեքսան, վերջինից էլ՝ բենզոյի: Ռիսակցիան ընթացել է առաջին փուլում 80 %, իսկ երկրորդ փուլում 50 % ելքով, և ստացվել է 860 կգ գազագորշային խառնուրդ:

16. Որքան է չփոխարկված ելանյութի քանակը (կմոլ) ստացված խառնուրդում:

17. Քանի անգամ է ջրածնի քանակը մեծ ցիլինհեքսանի քանակից:

18. Ստացված 860 կգ խառնուրդում եղած բենզոյից ինչ զանգվածով (կգ) անիլին կստացվի:

19–21. 40 q երկաթի(III) օքսիդն ալյումինով մինչև երկաթ վերականգնելիս անջատվել է 213,25 կԶ ջերմություն: Հայտնի է նաև, որ 10,8 q ալյումինը թթվածնում այրելիս անջատվում է 334,6 կԶ ջերմություն:

19. Որքան է երկաթի վերականգնման ռեակցիայի ջերմէֆեկտը (կԶ):

20. Որքան է երկաթի(III) օքսիդի գոյացման ջերմությունը (կԶ/մոլ):

21. Որքան ջերմություն (կԶ) կանջատվի 80% երկաթի(III) օքսիդ պարունակող 1 կգ հանքաքարից ամբողջ երկաթը վերականգնելիս:

22–24. $K_2O \cdot CaO \cdot 6SiO_2$ բաղադրությամբ ասպակի եփելու նպատակով վերցրած պոտաշի (K_2CO_3), կրաքարի և ավազի բովախառնությունից հացացումից անջատված գազի և 125 մլ բարիումի հիդրօքսիդի ($p = 1,14 \text{ q}/\text{մլ}$) լուծույթի բանակարան փոխազդեցությունից առաջացել է 4,925 q նստվածք:

22. Որքան է կլանված գազի ծավալը (մլ):

23. Որքան է բարիումի հիդրօքսիդի զանգվածային բաժինը (%) լուծույթում:

24. Որքան է ստացված ապակու զանգվածը (մգ):

3.7. Բնական զագ, նավթ, վառելանյութեր: Քիմիան և կյանքը

Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը	Համարը	Պատասխանը
1	182	9	3	17	5
2	210	10	28	18	372
3	40	11	14	19	853
4	10	12	15	20	820
5	243	13	168	21	4265
6	300	14	2850	22	560
7	1935	15	765	23	3
8	250	16	2	24	6375

ԲԱԺԻՆ

3

ՊՆԴՈՒՄՆԵՐԻ ՓՈԽՆՁ

Երրորդ բաժնում ընդգրկված են «Պնդումների փունջ» առաջադրանքներ:

Վսօրինակ առաջադրանքներից յուրաքանչյուրում ներկայացված է վեց պնդում, որոնցից յուրաքանչյուրին կարելի է տալ երեք պատասխան՝ «Ճիշտ է», «Սխալ է» կամ «Չգիտեմ»:

Յուրաքանչյուր պնդման դիմաց ճիշտ նշված «Ճիշտ է» կամ «Սխալ է» պատասխանի համար տրվում է մեկական միավոր: Յուրաքանչյուր սխալ նշված «Ճիշտ է» կամ «Սխալ է» պատասխանի համար փնջից հավաքած ընդհանուր միավորից հանվում է մեկական միավոր: Եթե հանվող միավորների թիվը հավասար է կամ գերազանցում է տրվող միավորների թվին, ապա առաջադրանքի պատասխանը գնահատվում է զրո, և ամրող թեստից վաստակած միավորներից միավոր չի հանվում: «Չգիտեմ» պատասխանի համար միավոր չի տրվում և չի հանվում: Այս առաջադրանքներից հնարավոր է վաստակել առավելագույնը 6 միավոր:

Դրանց պատասխանները պետք է լրացնել ձևաթղթում՝ այդ նպատակի համար հատկացված տեղում՝ ըստ պահանջվող ձևի: Պատասխանների ձևաթղթում «Պնդումների փնջի» յուրաքանչյուր պնդման համարի ներքենում, տրված է երեք վանդակ: Տրված պնդման պատասխանը գտնելուց հետո անհրաժեշտ է դրան համապատասխանող վանդակում դնել «X» նշանը: Օրինակ՝ 70-րդ առաջադրանքի յուրաքանչյուր պնդման համար ընտրված պատասխանը լրացվում է հետևյալ ձևով՝ 1-ինը «Ճիշտ է», 2-րդը «Ճիշտ է», 3-րդը «Սխալ է», 4-րդը «Ճիշտ է», 5-րդը «Սխալ է», 6-րդը «Ճիշտ է» (տե՛ս նկ. 3).

70	1	2	3	4	5	6
Ճիշտ է	X			X		X
Սխալ է			X		X	
Չգիտեմ						

նկ. 3

1. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը «Նյութ» և «Փիզիկա-կան մարմին» հասկացությունների վերաբերյալ.

- 1) Այն, ինչից կազմված է Փիզիկական մարմինը, կոչվում է նյութ:
- 2) «Փայտն դուռ» բառակապակցությունում «փայտը» նյութ է, իսկ «դուռը»՝ մարմին:
- 3) Նյութերն ըստ ծագման լինում են անօրգանական և օրգանական:
- 4) Քիմիական նյութն այլ կերպ կարելի է անվանել քիմիական միացություն:
- 5) Փայտի բաղադրությունը հաստատուն է:
- 6) *Ognն, կարիքի, ալմասդ, շեղանկյուն ծծումբ, գրաֆիտ, թթվածին, կարբորուն*՝ նյութերի շարքում առկա է 5 պարզ նյութ:

2. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը «Նյութ» և «Փիզիկա-կան մարմին» հասկացությունների վերաբերյալ.

- 1) Փիզիկական մարմինը կազմված է նյութից:
- 2) «Պղնձե բաժակ» բառակապակցությունում «պղինձը» նյութ է, իսկ «բաժակը՝ մարմին:
- 3) Փայտն ունի հաստատուն բաղադրություն:
- 4) *Այումին, քանոն, ապակի, բաժակ, կառուչուկ* անվանումների շարքում երկուսը համապատասխանում են նյութի:
- 5) Բաժակ կարելի է պատրաստել տարրեր նյութերից:
- 6) Նյութերն ըստ ծագման լինում են միայն անօրգանական:

3. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը թթվածին քիմիական տարրի վերաբերյալ.

- 1) Ստացվում է ջրածնի պերօքսիդի քայլքայումից:
- 2) Վատ է լուծվում ջրում:
- 3) Բնության մեջ առկա է միայն միացությունների բաղադրությունում:
- 4) Անիրածեցած է շնչառության համար:
- 5) Ատոմն ունի $1s^2 2s^2 2p^4$ էլեկտրոնային բանաձևը:
- 6) Առկա է բոլոր օքսիդներում:

4. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը խառնուրդների բաժանման եղանակների վերաբերյալ.

- 1) Սոդայի և կավճի խառնուրդի բաղադրամասերը հնարավոր է առանձնացնել տարացման և հետագա սառեցման միջոցով:
- 2) Երկաթի և այումինի խարտուրների խառնուրդից երկաթը հնարավոր է բաժանել մագնիսով:
- 3) Էթանոլի և ջրի խառնուրդից էթանոլը հնարավոր է բաժանել բաժանիչ ձագարով:

- 4) Ավագի և ջրի խառնուրդի բաղադրամասերը հնարավոր է առանձնացնել պարզեցումով:
  - 5) Աղաջրի բաղադրիչները կարելի է բաժանել շոգիացմամբ:
  - 6) Ծծմբի և կարմիր ֆուֆորի խառնուրդը կարելի է բաժանել մազնիսի օգնությամբ:
- 5. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խառնուրդների բաժանման եղանակների վերաբերյալ.**

- 1) Էթանոլի և ջրի խառնուրդից էթանոլը հնարավոր է բաժանել թորումով:
- 2) Պղնձի և այսումինի խարտուքների խառնուրդից պղինձը հնարավոր է բաժանել մազնիսով:
- 3) Բուսական յուղի և ջրի խառնուրդի բաղադրամասերը հնարավոր է առանձնացնել բաժանիչ ծագարով:
- 4) Աղաջրից ջուրը հնարավոր է առանձնացնել պարզեցումով:
- 5) Կալիումի նիտրատը խառնուկից հնարավոր է բաժանել դրա տաք և հագեցած լուծույթը սառեցնելով՝ բյուրեղացումով:
- 6) Կավի և ջրի խառնուրդը կարելի է բաժանել զտմամբ:

6. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը ֆիզիկական և քիմիական երևոյթների վերաբերյալ.

- 1) Մեր շրջապատում կատարվող բոլոր փոփոխությունները միայն ֆիզիկական երևոյթներ են:
- 2) Քիմիական երևոյթների ընթացքում նյութերը փոխարկվում են մեկը մյուսի:
- 3) Օճանկիքի հոտի տարածվելու օդում քիմիական երևոյթ է:
- 4) Բույսերում գյուկոզի առաջացումը կենսաքիմիական երևոյթ է:
- 5) Շաքարի կտորը մանր փոշու վերածելը ֆիզիկական երևոյթ է:
- 6) Շաքարի լուծվելը ջրում և այդ լուծույթի գոլորշացումը համապատասխանաբար ֆիզիկական և քիմիական երևոյթներ են:

7. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը ֆիզիկական երևոյթների վերաբերյալ.

- 1) Ապակին կոտրվելիս նոր նյութ չի գոյանում:
- 2) Զերմաստիճանը 10°C -ից մինչև 50°C բարձրացնելիս ջրի խտությունը փորձանում է:
- 3) Զերմաստիճանը բարձրացնելիս այսումինի ջերմահաղորդականությունը մեծանում է:
- 4) Փայտը մանրացնելիս ընդհանուր զանգվածը չի փոխվում:
- 5) Թուղթը մանրացնելիս փոխվում է ձևը:
- 6) Շաքարի կտորը փոշու վերածելիս փոխվում է բաղադրությունը:

8. Հաստատե՛ք կամ հերթե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ազոտ տարրի վերաբերյալ.

- 1) Ազոտով լցնում են շիկացման լամպերը:
- 2) Ազոտը մտնում է սելիտրաների (բորակների) բաղադրության մեջ:
- 3) Ազոտն օդի հիմնական բաղադրիչն է:
- 4) Մաքուր ազոտի միջավայրում կենդանիները շնչահեղձ են լինում:
- 5) Ատոմն ունի $1s^2 2s^2 2p^3$ էլեկտրոնային բանաձևը:
- 6) 2 մ³ օդից (ազոտի ծավալային բաժինը օդում ընդունել 80 %) հնարավոր է ստանալ 71,14 մոլ ազոտ:

9. Հաստատե՛ք կամ հերթե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական ռեակցիաների ընթացքի վերաբերյալ.

- 1) Նյութերի գումարային զանգվածը մնում է հաստատուն:
- 2) Ատոմների ընդհանուր թիվը չի փոխվում:
- 3) Մոլեկուլների ընդհանուր թիվը չի փոխվում:
- 4) Միշտ անջատվում է ջերմություն:
- 5) Էլեկտրոնների ընդհանուր թիվը չի փոխվում:
- 6) Տեղի են ունենում քիմիական կապերի խօսում և նոր կապերի առաջացում:

10. Հաստատե՛ք կամ հերթե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական ռեակցիաների ընթացքում կատարվող փոփոխությունների վերաբերյալ.

- 1) Առաջանում է նոր նյութ:
- 2) Կարող են ուղեկցվել էներգիայի անջատմամբ կամ կլանմամբ:
- 3) Կարող են ընթանալ գույնի, հոտի փոփոխությամբ, գազի, նստվածքի առաջացմամբ:
- 4) Տեղի են ունենում քիմիական կապերի խօսում և նոր կապերի առաջացում:
- 5) Վերջանութերի և ելանյութերի քանակները միշտ հավասար են:
- 6) Վերջանութերի քանակը հիմնականում գերազանցում է ելանյութերի քանակը, եթե ռեակցիան քայլայման է:

11. Հաստատե՛ք կամ հերթե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը միացությունում քիմիական տարրի զանգվածային բաժնի վերաբերյալ.

- 1) Ածխածին տարրի զանգվածային բաժինն ալկանում ավելի մեծ է, քան նրան համապատասխան ալկենում:
- 2) Թթվածին տարրի զանգվածային բաժինն ալդեհիդում ավելի փոքր է, քան նրան համապատասխան կարբոնաթթվում:
- 3) Զրածին տարրի զանգվածային բաժինն ալդեհիդում ավելի փոքր է, քան նրան համապատասխան սպիրտում:

- 4) Ածխածին տարրի զանգվածային բաժինն ալկինում նույն է, ինչ նույն թվով ածխածնի ատոմ պարունակող ալկաղինում:
- 5) Ազոտ տարրի զանգվածային բաժինը երկմեթիլամինում երկու անգամ ավելի մեծ է, քան մեթիլամինում:
- 6) Ացետիլենի մոլեկուլում ածխածնի մոլային բաժինը 50 % է:

12. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ջրածին պարզ նյութի վերաբերյալ.

- 1) Մասնակցում է բույսերի և կենդանիների շնչառական պրոցեսին:
- 2) Զրի մոլեկուլում զանգվածային բաժինը 11,1 % է:
- 3) Մոնում է բոլոր օրսիդների բաղադրության մեջ:
- 4) Ստացվում է ջրի քայլայումից:
- 5) Մոնում է բոլոր թթուների բաղադրության մեջ:
- 6) Լարորատորիայում ջրածին կարելի է ստանալ այսումինի և ալկալու լուծույթի փոխազդեցությունից:

13. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունն ըստ $H_2 + Cl_2 \xrightarrow{\lambda\gamma} 2HCl$ հավասարման ընթացող ռեակցիայի վերաբերյալ.

- 1) Մեխանիզմը իոնային է:
- 2) Մեխանիզմը ռադիկալային շղթայական է:
- 3) Լույսի ազդեցությամբ սկզբից խզվում է կապը H_2 -ի մոլեկուլում:
- 4) Շղթայի հարուցման փուլն է՝ $Cl_2 \xrightarrow{\lambda\gamma} 2Cl^-$:
- 5) Ռեակցիայի ընթացքում մոլեկուլների թիվը երեք անգամ մեծանում է:
- 6) Նորմալ պայմաններում 33,6 լ ջրածնի և 44,8 լ քլորի փոխազդեցությունից առաջանում է 3 մոլ քանակով քլորաջրածին:

14. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունն ըստ օդի 2,7932 հարաբերական խտություն ունեցող հալոգենաջրածնի վերաբերյալ.

- 1) Հարաբերական խտությունն ըստ հելիումի 40,5 է:
- 2) Հարաբերական խտությունն ըստ ջրածնի 18,25 է:
- 3) Այդ հալոգենաջրածնում առկա հալոգենի և նատրիումի առաջացրած միացությունը օգտագործում են որպես նյարդային համակարգը հանգստացնող դեղամիջոց:
- 4) Այդ միացության մեկ մոլեկուլում առկա է 36 պրոտոն:
- 5) Այդ հալոգենաջրածինն օգտագործում են ապակիները նախշազարդելու համար:
- 6) Այդ հալոգենաջրածնում առկա հալոգենին միացություններից կարող է դուրս մղել քլորը:

15. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը Ar^0 , K^+ , Cl^- , ^{39}K , ^{63}Zn , ^{64}Zn մասնիկների վերաբերյալ.

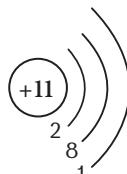
- 1) Ar^0 , K^+ և Cl^- մասնիկներն ունեն հավասար թվով էլեկտրոններ:
- 2) Նեյտրոնների քանակները ^{63}Zn և ^{64}Zn իզոտոպներում նույն են:
- 3) ^{40}K և ^{40}Ar իզոտոպներն ունեն ատոմի նույն էլեկտրոնային կառուցվածքը:
- 4) Cl^- իոնում էլեկտրոնների թիվը փոքր է պրոտոնների թվից:
- 5) ^{39}K իզոտոպում պրոտոնների, էլեկտրոնների և նեյտրոնների քանակները համապատասխանաբար հավասար են 19, 19 և 20:
- 6) $^{63}\text{Zn}-\text{ի}$ ատոմում էլեկտրոնները էներգիական մակարդակներում բաշխված են՝ 2, 8, 18, 2:

16. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ծծումբ տարրի տարածնությունների վերաբերյալ.

- 1) Տարբերվում են հալման ջերմաստիճանով:
- 2) Ծծմբի տարածնություններ են շեղանկյունը, ասեղնաձևը, պլաստիկը:
- 3) Շեղանկյունային ծծմբի մոլային զանգվածը 256 գ/մոլ է:
- 4) Տարբերվում են բյուրեղավանդակի կառուցվածքով:
- 5) Ծծմբի տարածնություններից ամենակայունը պլաստիկն է:
- 6) Շեղանկյուն ծծումբը ինքնարերարար է փոխարկվում ասեղնաձևի:

17. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը +11 միջուկի լիցքով քիմիական տարրի վերաբերյալ.

- 1) Քիմիական նշանն է $\text{Na}:$
- 2) Ատոմում պարունակվում է 10 էլեկտրոն:
- 3) Ատոմի միջուկում պրոտոնների թիվը մեկով մեծ է նեյտրոնների թվից:
- 4) Պարբերական համակարգի 3-րդ պարբերության տարր է:
- 5) Այդ տարրի ատոմը նկարագրվում է հետևյալ գծապատկերով.

- 6) Այդ տարրի օրսիդին համապատասխանող հիդրատը թթու է:

18. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը տվյալ տարրի իզո-տոպների վերաբերյալ.

- 1) Տարրերվում են ատոմում էլեկտրոնների թվով:
- 2) Միջուկում նեյտրոնների թիվը նույն է:
- 3) Բնության մեջ պղինձը հանդիպում է ^{65}Cu և ^{63}Cu իզոտոպների ձևով, և թերևն իզոտոպի մոլային բաժինը 72,7 % է ($\text{Ar}(\text{Cu}) = 63,546$):
- 4) Տարրերվում են զանգվածային թվով:
- 5) Տարրերվում են միջուկում պրոտոնների թվով:
- 6) ^{16}O և ^{18}O իզոտոպների միջուկներում նեյտրոնների գումարային թիվը հավասար է 18-ի:

19. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$ էլեկտրոնային բանաձևն ունեցող տարրի վերաբերյալ.

- 1) Այդ տարրի բարձրագույն օքսիդին համապատասխանող իհորատը թթու է:
- 2) Այդ տարրի օքսիդացման աստիճանը բարձրագույն օքսիդում +4 է:
- 3) Բնության մեջ այդ տարրը գոյություն ունի նաև պարզ նյութի ձևով:
- 4) Օրգանածին տարրերից մեկն է:
- 5) Այդ տարրի ջրածնային միացությունը սենյակային ջերմաստիճանում պինդ նյութ է:
- 6) Ազոտի և այդ տարրի ջրածնային միացության 1:4 ծավալային հարաբերությամբ խառնուրդը ավելցուկով կալիումի իհորօքսիդ պարունակող ջրային լուծույթով անցկացնելիս գազային խառնուրդի ծավալը կրճատվում է 5 անգամ:

20. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ատոմի կառուցվածքի վերաբերյալ.

- 1) Տարրի կարգաթիվը հավասար է տարրի ատոմի միջուկի զանգվածին:
- 2) $\text{Ar}(X) = m_0(X)$ գ բանաձևը համապատասխանում է հարաբերական ատոմային զանգվածի սահմանմանը:
- 3) Առողի զանգվածը հավասար է տարրի միջուկում պրոտոնների ընդհանուր զանգվածին:
- 4) ^{24}Mg և $^{24}\text{Mg}^{2+}$ մասնիկները տարրերվում են էլեկտրոնների թվով:
- 5) Հիմնական վիճակում ֆուֆորի ատոմի արտաքին էներգիական մակարդակում առկա է իինգ թափուր օրբիտալ:
- 6) ^{40}Ar իզոտոպում պրոտոնների, էլեկտրոնների և նեյտրոնների գումարային թիվը հավասար է 58-ի:

21. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը վալենտային շերտի $2s^2 2p^3$ էլեկտրոնային բանաձևով տարրի ջրածնային միացության վերաբերյալ.

- 1) Սենյակային ջերմաստիճանում գազ է:
- 2) 11,2 լիտրի (ն. պ.) զանգվածը 8,5 գրամ է:
- 3) Մոլեկուլը ոչ բևեռային է:
- 4) Զրում չի լուծվում:
- 5) Նշված տարրի ատոմը ջրածնային միացության մոլեկուլում sp^3 հիբրիդային վիճակում է:
- 6) Ջրածնային միացութան մեջ այդ տարրի ատոմն օժտված է վերօքս երկակիությամբ:

22. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը +14 միջուկի լիցքով քիմիական տարրի վերաբերյալ.

- 1) Քիմիական նշանը N է:
- 2) Ատոմում պարունակվում է 14 էլեկտրոն:
- 3) Օժտված է մետաղական հատկություններով:
- 4) Պարբերական համակարգի 3-րդ պարբերության տարր է:
- 5) Այդ տարրի ատոմի էլեկտրոնային բանաձևն $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^2$:
- 6) Այդ տարրի բարձրագույն օրբիտը համապատասխան պայմաններում փոխազդում է ջրի և նատրիումի քլորիդի հետ:

23. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը գլխավոր ենթախմբերի տարրերի հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) Մետաղական հատկությունները կարգաթվի աճմանը զուգընթաց ուժեղանում են:
- 2) Իոնացման էներգիան կարգաթվի աճմանը զուգընթաց մեծանում է:
- 3) Էլեկտրացասականությունը կարգաթվի փոքրացմանը զուգընթաց փոքրանում է:
- 4) Ատոմային շառավիղները կարգաթվի աճմանը զուգընթաց մեծանում են:
- 5) Կարգաթվի աճմանը զուգընթաց ոչ մետաղական հատկությունները նախ ուժեղանում, ապա թուլանում են:
- 6) I և II խմբերի գլխավոր ենթախմբերում կարգաթվերի մեծացման հետ համապատասխան հիմքի ուժը մեծանում է:

24. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ^{16}O , ^{18}O , ^{40}K , ^{40}Ar , ^{39}K , O^{2-} , ^{79}Br , ^{20}Ne մասնիկների վերաբերյալ.

- 1) ^{40}K և ^{39}K ատոմները տարբերվում են զանգվածով և նեյտրոնների թվով:
- 2) O^{2-} իոնում էլեկտրոնների թիվը մեծ է պրոտոնների թվից:
- 3) ^{40}K և ^{40}Ar ատոմներն ունեն միևնույն էլեկտրոնային բանաձևը:

- 4) ^{16}O և ^{18}O ատոմներում առկա են հավասար թվով պրոտոններ և էլեկտրոններ:
- 5) ^{79}Br իզոտոպում նեյտրոնների թիվը 9-ով մեծ է պրոտոնների թվից:
- 6) O^2- իոնի և ^{20}Ne իզոտոպի էլեկտրոնային քանածերը նույն են:

25. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը ազոտի ենթախմբի տարրերի վերաբերյալ.

- 1) Եվ ազոտի, և՝ ֆոսֆորի նվազագույն օքսիդացման աստիճանը -3 է:
- 2) Ազոտի էլեկտրաքացասականությունը մեծ է ֆոսֆորի էլեկտրաքացասականությունից:
- 3) Եվ ազոտի, և՝ ֆոսֆորի բարձրագույն օքսիդացման աստիճանը +5 է:
- 4) Եվ ազոտի, և՝ ֆոսֆորի առավելագույն վալենտականությունը 5 է:
- 5) 31P գրամ սպիտակ ֆոսֆորում պարունակվող ատոմների թիվը $9,03 \cdot 10^{24}$ է:
- 6) N, P, As, Sb շարքում ծախից աջ տարրերի ոչմետաղական հատկություններն ուժեղանում են:

26. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը օրգանական նյութերի հայտաբերման որակական ռեակցիաների վերաբերյալ.

- 1) Էթանի և էթենի խառնուրդում էթենը հնարավոր չէ հայտնաբերել բրոմաջրով:
- 2) Էթինի խառնուկը էթենում հնարավոր է հայտաբերել արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթով:
- 3) Էթանալի խառնուկը էթանոլում հնարավոր է հայտաբերել արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթով:
- 4) Էթանաթթվի խառնուկը էթանոլում հնարավոր է հայտաբերել լակմուսի թաց թղթով:
- 5) Մեթանալի խառնուկը մեթանաթթվում հնարավոր է հայտաբերել արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթով:
- 6) Մեթանոլի խառնուկը էթանոլում հնարավոր է հայտաբերել մետաղական նատրիումով:

27. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը նշված գազային նյութերի որակական ռեակցիաների վերաբերյալ.

- 1) Ածխաթթու գազի խառնուկը թթվածնում հնարավոր է հայտնաբերել կրաջրով:
- 2) Սնդիկի գոլորշու խառնուկն օդում հնարավոր է հայտնաբերել մետաղական փայլով:
- 3) Ամոնիակի խառնուկն օդում հնարավոր է հայտնաբերել խոնավ լակմուսի թղթով:
- 4) Ծծմբաջրածնի խառնուկը ծծմբային գազում հնարավոր է հայտնաբերել պղնձի սուլֆատի լուծույթով:

- 5) Ծծմբային գազի խառնուկը գազային ազոտում հնարավոր է հայտնաբերել բարիտաջրով:
- 6) Զրածին գազի առկայությունը օդում կարելի է հաստատել խոնավ լակմուսի թղթով:

28. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական կապերի և մոլեկուլի կառուցվածքի վերաբերյալ.

- 1) Իռնային կապը հագեցված չէ:
- 2) Կովալենտային կապը ուղղորդված է:
- 3) SiO_2 , NaCl , Cl_2 , K_2SO_4 , CO_2 միացությունների մոլեկուլներում առկա են միայն կովալենտային կապեր:
- 4) CO_2 մոլեկուլում կովալենտային անկյան մեծությունը մոտ 109° է:
- 5) H_2O , BeCl_2 և NH_3 մոլեկուլներից զծային կառուցվածքը ունի միայն BeCl_2 -ը:
- 6) C-C կապի երկարությունը «միակի կապ-կրկնակի կապ-եռակի կապ» շարքում աճում է:

29. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը նյութերի և իռնների որակական ռեակցիաների վերաբերյալ.

- 1) Կարբոնատ իռնները հնարավոր չեն հայտնաբերել թթվով:
- 2) Սուլֆատ իռնները հնարավոր է հայտնաբերել բարիումի լուծելի աղով:
- 3) Տարրեր փորձանոթներում լցված բարիումի օքսիդի, կարբոնատի և սուլֆատի սպիտակ փոշիները հնարավոր է տարրերել աղաթթվով:
- 4) Լուծույթում նիտրատ իռնները հնարավոր է հայտնաբերել խիտ ծծմբական թթվով:
- 5) Նիտրատ իռնները հնարավոր է հայտնաբերել խիտ ծծմբական թթվի և պղնձի տաշեղների միջոցով:
- 6) $\text{Zn}(\text{OH})_2$ -ի սպիտակ փոշին շիկացնելիս քայլայվում է՝ առաջացնելով սպիտակ գույնի պինդ մնացորդ և զուր՝ 4,5 : 1 զանգվածային հարաբերությամբ:

30. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական կապերի և նյութի կառուցվածքի վերաբերյալ.

- 1) Զրածնային կապը լինում է միջ- և ներմոլեկուլային:
- 2) Տարրերում են քլիոռային և ոչ քլիոռային կովալենտային կապեր:
- 3) CO -ի մոլեկուլում առկա է դոնորակցեպտորային մեխանիզմով առաջացած կովալենտային կապ:
- 4) Մոլեկուլային բյուրեղավանդակով նյութերն ունեն ցածր հալման և եռման ջերմաստիճաններ:

- 5) SiO_2 -ը իոնային բյուրեղավանդակով նյութ է:
- 6) $\text{H}_3\text{C}-\text{H}_2\text{C}-\overset{\text{O}}{\underset{\text{H}}{\text{O}}}-\text{H} \dots \text{H}-\overset{\text{O}}{\underset{\text{CH}_2-\text{CH}_3}{\text{O}}}-\text{CH}_2-\text{CH}_3$ գծապատկերը արտացոլում է էթանոլի մոլեկուլների ասոցումը ջրածնային կապերով:

31. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը ատոմամոլեկուլային ուսմունքի դրույթների վերաբերյալ.

- 1) Զեզոք ատոմները գտնվում են բոլոր նյութերի բյուրեղավանդակների հանգույցներում:
- 2) Ատոմները քիմիապես անբաժանելի մասնիկներ են:
- 3) Ատոմները կազմված են մոլեկուլներից:
- 4) Զեզոք ատոմը էլեկտրոն միացնելիս վերածվում է անիոնի:
- 5) Բոլոր ատոմները հիմնականում ունեն ավելի մեծ զանգված, քան դրանց առաջացրած մոլեկուլները:
- 6) Քիմիական ռեակցիաների ընթացքում նոր նյութերն առաջանում են սկզբնա-նյութերի բաղադրության մեջ առկա ատոմներից:

32. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը իոնային բյուրեղավանդակ ունեցող նյութերի վերաբերյալ.

- 1) Դժվարահալ են:
- 2) Բյուրեղավանդակում իոնների միջև կապը կովալենտային է:
- 3) Հալված կամ լուծված վիճակում էլեկտրահաղորդ են:
- 4) *Միկոպ* հասկացությունը նման նյութերի համար պայմանական է:
- 5) Բոլոր իոնային միացությունները ջրում չեն լուծվում:
- 6) Նորմալ պայմաններում հիմնականում գտնվում են հեղուկ և գազային ազրեգատային վիճակում:

33. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը ատոմի կառուցվածքի վերաբերյալ.

- 1) Ատոմի միջուկը կազմված է պրոտոններից և նեյտրոններից:
- 2) Ատոմի միջուկի շուրջը էներգիական մակարդակների թիվը հավասար է պարբերության համարին:
- 3) Էլեկտրոնների առավելագույն թիվը n -երորդ էներգիական մակարդակում որոշվում է n^2 բանաձևով:
- 4) Միջուկում միշտ պարունակվում են հավասար թվով պրոտոններ և նեյտրոններ:
- 5) Միջուկում պարունակվող պրոտոնների թիվը միշտ հավասար է չեզոք ատոմի էլեկտրոնային թաղանթում առկա էլեկտրոնների թվին:
- 6) Ատոմի կառուցվածքի միջուկային մոդելի հեղինակը Ռեզերֆորդն է:

34. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական կապերի վերաբերյալ.

- 1) C_nH_{2n+2} ածխաջրածնի մոլեկուլում $C-C$ կապերի թիվը $(n+1)$ է:
- 2) C_nH_{2n+2} ածխաջրածնի մոլեկուլում $C-H$ կապերի թիվը $(2n+2)$ է:
- 3) C_nH_{2n+2} ածխաջրածնի մոլեկուլում բոլոր կապերի թիվը $(2n+1)$ է:
- 4) Մոլեկուլում չորրորդային ածխածնի մեկ ատոմ պարունակող պարզագույն ալկանի քիմիական բանաձևը C_5H_{12} է:
- 5) Մոլեկուլում 13 կովալենտային կապ պարունակող ալկանի այրման ռեակցիայի հավասարման մեջ թթվածնի գործակիցը 13 է:
- 6) Ալկենների մոլեկուլներում sp^2 հիբրիդացված ածխածնի ատոմների թիվը 2 է:

35. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը պարբերական համակարգի II խմբի գլխավոր Ենթախմբի տարրերի վերաբերյալ.

- 1) Ատոմներն ունեն հավասար թվով էլեկտրոններ:
- 2) Ատոմներն ունեն նույն թվով էներգիական մակարդակներ:
- 3) Ատոմների արտաքին էլեկտրոնային շերտում առկա են նույն թվով էլեկտրոններ:
- 4) Բարձրագույն օրսիդների ընդհանուր բանաձևները նույն են:
- 5) Բարձրագույն օրսիդների հիդրատների հիմնային հատկություններն ուժեղանում են կարգաթվի մեծացմանը զուգընթաց:
- 6) Be, Mg, Ca, Sr, Ba շարքում լրիվ լրացված էլեկտրոնային շերտերի թվերը համապատասխանաբար հավասար են 1, 2, 3, 3, 4:

36. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը գազի մոլային ծավալի վերաբերյալ.

- 1) Գազի զանգվածի հարաբերությունն է նրա նյութաքանակին:
- 2) Գազի ծավալի և մոլային զանգվածի արտադրյալի հարաբերությունն է նրա զանգվածին:
- 3) Միատեսակ պայմաններում հավասար զանգվածներով C_2H_6 և CH_4 գազերի ծավալների հարաբերությունը $8 : 15$ է:
- 4) Հավասար զանգվածներով C_2H_6 և CH_4 գազերի խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը 5 գ/մոլ է:
- 5) Բոլոր պայմաններում գազի մոլային ծավալը $V_m = 22,4 \text{ l/mol}$ է:
- 6) Մեթանի և բութանի ըստ ջրածնի 20,6 հարաբերական խտությամբ խառնուրդում նյութերի ծավալային հարաբերությունը $2 : 3$ է:

37. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական կապի տեսության ժամանակակից պատկերացումների վերաբերյալ.

- 1) Քիմիական կապ առաջացնելիս ատոմները ձգողում են ստեղծել արտաքին էլեկտրոնային շերտի հիմնականում ութ էլեկտրոնային կառուցվածք:
- 2) Քիմիական կապի տեսակներից է կովալենտային կապը:
- 3) Միենկուլի տարածական կառուցվածքը պայմանավորված է դրանցում առկա քիմիական տարրերի բնույթով և կապերի փոխասավորվածությամբ:
- 4) Բնենային կովալենտային կապ առաջանում է տարրեր էլեկտրարացասականությամբ օժտված ոչ մետաղների ատոմների միջև:
- 5) Կովալենտային քիմիական կապ կարող է առաջանալ միայն դոնորակցեալտորային մեխանիզմով:
- 6) Կովալենտային և մետաղական կապերի համար ընդհանուրը էլեկտրոնների ընդհանրացման գործընթացն է:

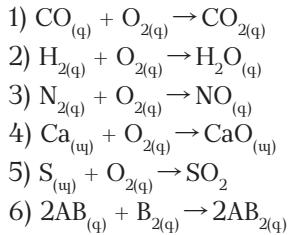
38. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը օքսիդացման–վերականգնման ռեակցիաների վերաբերյալ.

- 1) Զրածնի այրումը թթվածնում միջմոլեկուլային օքսիդացման–վերականգնման ռեակցիա է:
- 2) Կալցիումի կարբոնատի ջերմային քայլայումը ներմոլեկուլային օքսիդացման–վերականգնման ռեակցիա է:
- 3) Չեղորացման ռեակցիաները անհամամասնական օքսիդացման–վերականգնման ռեակցիաներ են:
- 4) Կալիումի պերմանգանատի քայլայման ռեակցիայի ընթացքում մանգանի օքսիդացման աստիճանը փոխվում է:
- 5) Շիկացած ածխի և ջրի փոխազդեցությունը օքսիդացման–վերականգնման ռեակցիա չէ:
- 6) Օքսիդացման–վերականգնման ռեակցիաներում NaCl , K_2S , CaH_2 միացությունների մոլեկուլներում առկա ոչ մետաղների ատոմները վերականգնիչներ են:

39. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական ռեակցիաների դասակարգման հիմքում դրված գործոնների վերաբերյալ.

- 1) Ելանյութերի և վերջանյութերի թվի և բաղադրության փոփոխություն
- 2) Զերմէֆեկտ
- 3) Դարձելիություն
- 4) Ելանյութերի և վերջանյութերի մոլային զանգվածների տարրերություն
- 5) Ելանյութերի և վերջանյութերի գույն
- 6) Ելանյութերի և վերջանյութերի բաղադրությունում առկա ատոմների օքսիդացման աստիճանների փոփոխություն

40. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը տրված ուրվագրերին համապատասխան ռեակցիաների արագության կինետիկական հավասարումների վերաբերյալ.

$v = k [\text{O}_2]$
 $v = k[\text{H}_2] [\text{O}_2]^2$
 $v = k[\text{N}_2] [\text{O}_2]$
 $v = k[\text{Ca}]^2 [\text{O}_2]$
 $v = k [\text{O}_2]$
 $v = k[\text{AB}]^2 [\text{B}_2]$

41. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը թթվածին պարզ նյութի վերաբերյալ.

- 1) Մասնակցում է բույսերի և կենդանիների շնչառական գործընթացին:
- 2) Ջրի մոլեկուլում զանգվածային բաժինը կազմում է 88,9 %:
- 3) Մոլում է բոլոր օքսիդների բաղադրության մեջ:
- 4) Ստացվում է ջրի քայլայումից:
- 5) Նորմալ պայմաններում 7 լիտրի զանգվածը 10 գրամ է:
- 6) Թթվածին պարունակող որևէ մոլեկուլի բաղադրության մեջ թթվածինը կառող է հանդես գալ 48 գ. ա. մ.-ով:

42. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը դարձելի ռեակցիաների վերաբերյալ.

- 1) Դարձելի ռեակցիաներն ընթանում են միայն նստվածքի առաջացմամբ:
- 2) Հավասարումների հետևյալ ուրվագրերից՝
  - ա) $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{HCl} \rightarrow \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2$, բ) $\text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2 \rightarrow \text{H}_2\text{CO}_3$, զ) $\text{N}_2 + \text{H}_2 \rightarrow \text{NH}_3$, դարձելի ռեակցիայի հավասարման ուրվագիր չէ միայն ա-ն:
- 3) Դարձելի ռեակցիաների հավասարակշռության տեղաշարժի ուղղությունը որոշում են Լե Շատելի սկզբունքով:
- 4) Հավասարումների հետևյալ ուրվագրերից՝ ա) $\text{NaCl} + \text{AgNO}_3 \rightarrow \text{AgCl} + \text{NaNO}_3$, բ) $\text{Cl}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{HCl} + \text{HClO}$, դարձելի ռեակցիայի հավասարման ուրվագիր է, բ-ն:
- 5) Ճնշումը մեծացնելիս հավասարակշռությունը տեղաշարժվում է դեպի ծավալի փոքրացման կողմը:
- 6) $2\text{H}_2\text{O}_{(h)} \rightleftharpoons 2\text{H}_{2(q)} + \text{O}_{2(q)}$ ռեակցիայում ջրածնի կոնցենտրացիայի մեծացումը հավասարակշռությունը տեղաշարժում է դեպի ծավալ:

43. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունն ըստ նյութի բանաձևի կատարվող հաշվարկների վերաբերյալ.

- 1) Ծծմբի(IV) օքսիդի մոլեկուլում տարրերի զանգվածային բաժինները հավասար են:
- 2) Դեգօքսիդի մոլեկուլում ածխածին և թթվածին տարրերի ատոմների մոլային բաժինները հավասար չեն:
- 3) Զրածնի պէրօքսիդի մոլեկուլում ջրածին և թթվածին տարրերի զանգվածները հավասար են:
- 4) Զրածնի ատոմների քանակը 36 գ ջրում 4 մոլ է:
- 5) $22 \text{ գ} / \text{ածխածնի(IV) օքսիդում} = 22 / (3,01 \cdot 10^{23})$ թվով թթվածնի ատոմ:
- 6) Օդում ծծմբի այրումից հիմնականում առաջացած միացության մեջ ծծմբի և թթվածնի զանգվածների հարաբերությունը $1:2$ է:

44. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը այրման ռեակցիաների վերաբերյալ.

- 1) Ելանյութերից մեկը պարտադիր թթվածինն է:
- 2) Ուղեկցվում է ջերմության և լուսի անջատմամբ:
- 3) Զերմության անջատումն արդեն բավարար պայման է՝ ռեակցիան այրման կոչելու համար:
- 4) Նյութի այրման ջերմությունը նրա մեկ մոլի այրման ժամանակ անջատված ջերմության քանակն է:
- 5) $20\% / \text{չափող խառնուրդ} = 20 / 12 = 1,67$ ածուխն այրելիս կծախսվի 12 գ թթվածին:
- 6) $2 \text{ լ} / (0,0167 \text{ լ/գ}) = 120 \text{ գ}$ մեթանի լրիվ այրման ժամանակ կանջատվի 56 կօ ջերմություն:

45. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական ռեակցիաների վերաբերյալ.

- 1) Ռեակցիայի հավասարման քանակաչափական գործակիցները ցույց են տալիս մոլային հարաբերություն:
- 2) Գազային նյութերի միջև ընթացող ռեակցիայի հավասարման քանակաչափական գործակիցների հարաբերությունը հավասար է այդ նյութերի ծավալների հարաբերությանը:
- 3) Ռեակցիայի հավասարման քանակաչափական գործակիցների հարաբերությունը հավասար է համապատասխան նյութերի զանգվածների հարաբերությանը:
- 4) Տեղակալման ռեակցիաները նաև հիմնականում վերօքս ռեակցիաներ են:

- 5) Բոլոր միացման ռեակցիաները նաև վերօքս ռեակցիաներ են:
6) Միացման ռեակցիաները միայն ջերմանջատիչ են:

46. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը իներտ էլեկտրոդների կիրառմամբ ծծմբական թթվի ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզի ընթացքում կատարվող փոփոխությունների վերաբերյալ.

- 1) Լուծույթի գանգվածը փոքրանում է:
- 2) Ծծմբական թթվի քանակը փոքրանում է:
- 3) Ծծմբական թթվի քանակը մնում է անփոփոխ:
- 4) Ծծմբական թթվի կոնցենտրացիան փոքրանում է:
- 5) Անողի վրա օքսիդանում են սուլֆատ իոնները:
- 6) Ջրի քանակը պակասում է:

47. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ձախից աջ $\text{Cl}_2-\text{Br}_2-\text{I}_2$ շարքի մոլեկուլների վերաբերյալ.

- 1) Կովալենտային կապի երկարությունը մեծանում է:
- 2) Կովալենտային կապի էներգիան փոքրանում է:
- 3) Օքսիդիչ ուժը փոքրանում է:
- 4) Մեկական մոլեկուլների գանգվածները հավասար են համապատասխանաբար 71, 160 և 254 գ. ա. մ.:
- 5) Քիմիական ակտիվությունը նվազում է:
- 6) Տրված շարքում պարզ նյութերի լուծելիությունը ջրում մեծանում է:

48. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը հողակալիական մետաղների վերաբերյալ.

- 1) Կրաօուրը կալցիումի հիդրօքսիդի թափանցիկ լուծույթն է:
- 2) Կրաօուրը կալցիումի հիդրօքսիդի սպիտակ կախույթն է:
- 3) $\text{CaO}-\text{ի}$ լուծվելը ջրում անվանվում է կրի մարում:
- 4) Կալցիումն ընդունակ է վերականգնելու մոլիբդենը և վոլֆրամը համապատասխան օքսիդներից:
- 5) Բարիումի 1,37 գ նմուշը կարող է ջրից դուրս մղել 1 գ ջրածին:
- 6) 372 գ կալցիումի ֆոսֆատից ստացված ֆոսֆորական թթվի չեզոքացման համար անհրաժեշտ է 216 գ չոր նատրիումի հիդրօքսիդ, եթե թթվի ստացման ելքը 75 % է:

49. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը ձախից աջ՝ F_2 – Cl_2 – Br_2 – I_2 պարզ նյութերի հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) Խոռոչունը մեծանում է:
- 2) Հալման ջերմաստիճանը նվազում է:
- 3) Միջնորեկուլային փոխազդեցության ուժերը մեծանում են:
- 4) Ազրեգատային վիճակը փոխվում է գազ–գազ–գազ–հեղուկ կարգով:
- 5) Ազրեգատային վիճակը փոխվում է գազ–գազ–հեղուկ–պինդ կարգով:
- 6) Վերականգնիչ հատկությունը մեծանում է.

50. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական կապի վերաբերյալ.

- 1) Մոլեկուլում 13 քիմիական կապ պարունակող ալկանն ունի 2 իզոմեր:
- 2) Ներմոլեկուլային ջրածնային կապ առաջանում է սպիտակուցներում:
- 3) CH_4 և C_6H_6 միացություններում ածխածնի բոլոր ատոմները գտնվում են sp^2 հիբրիդային վիճակում:
- 4) Էթանոլի անսահմանափակ լուծվելոր ջրում պայմանավորված է միջնորեկուլային ջրածնային կապերով:
- 5) C_2H_2 -ի մոլեկուլում σ -կապերի թիվը 1,5 անգամ մեծ է π -կապերի թվից:
- 6) n թվով ածխածնի ատոմները պարունակող ալկանների մոլեկուլներում քիմիական կապերի թիվը հավասար է $3n+1$:

51. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը տարրի ատոմի կառուցվածքի և հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) Na, K, Rb շարքում ուժեղանում են տարրերի մետաղական հատկությունները:
- 2) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10} 4s^2$ էլեկտրոնային բանաձևը համապատասխանում է հիմնական վիճակում գտնվող ցինկի ատոմի:
- 3) 3-րդ էներգիական մակարդակում օրբիտալների ընդհանուր թիվը 6 է:
- 4) Al, Si, P, S շարքում ատոմների էլեկտրաքացասականությունը մեծանում է:
- 5) $^{93}_{30}Np \rightarrow ^{94}_{31}Pu + X$ միջուկային ռեակցիայում X մասնիկը պրոտոնն է:
- 6) Ֆուֆորի ^{30}P իզոտոպը ստացվում է $^{27}_{13}Al + ^4_2He \rightarrow \dots + ^1_0n$ միջուկային ռեակցիայի արդյունքում:

52. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը քլորաջրածնի ^{35}Cl , ^{37}Cl , ^{35}Cl , ^{37}Cl , ^{35}Cl , ^{37}Cl հնարավոր բանաձևերի վերաբերյալ.

- 1) ^{37}Cl և ^{35}Cl մոլեկուլներում նեյտրոնների գումարային թիվը չորսով մեծ է պրոտոնների թվից:
- 2) ^{35}Cl մոլեկուլում պրոտոնների և նեյտրոնների թվերը հավասար են:

- 3) ${}^1\text{H}^{35}\text{Cl}$ -ի $6,02 \cdot 10^{23}$ թվով մոլեկուլների զանգվածը 36 գրամ է:
- 4) ${}^2\text{H}^{37}\text{Cl}$ մոլեկուլի զանգվածը 39 գ. ա. մ. է:
- 5) ${}^3\text{H}^{37}\text{Cl}$ -ում նեյտրոնների թիվը չորսով փոքր է պրոտոնների թվից:
- 6) ${}^1\text{H}^{35}\text{Cl}$ -ի 75 % մոլեկուլ պարունակող ${}^1\text{H}^{35}\text{Cl}$ և ${}^1\text{H}^{37}\text{Cl}$ խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը 36,5 գ/մոլ է:

53. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական գործընթացների վերաբերյալ.

- 1) Պարզ նյութերից ամոնիակի սինթեզը օրսիդացման-վերականգնման ռեակցիա է:
- 2) $4\text{NH}_3 + 5\text{O}_2 = 4\text{NO} + 6\text{H}_2\text{O}$ ամոնիակի կատալիտիկ օրսիդացման ռեակցիայի հավասարումն է:
- 3) Ալկալու հետ փոխազդելիս Cl_2 -ը դրսնորում է վերօք երկակիություն:
- 4) $\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$ և օրսիդացման-վերականգնման, և քայրայման ռեակցիայի հավասարում է:
- 5) $\text{N}_2^0 + 6e = 2\text{N}^{-3}$ վերականգնման գործընթացի ուրվագիր է:
- 6) Նշված մասնիկներից՝ 1) Cl^- , 2) NO_2^- , 3) S^{2-} , 4) SO_3^{2-} , միայն վերականգնիչ հատկությամբ են օժտված 1-ն ու 3-ը:

54. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը նատրիումի հիդրօքսիդի և որոշ աղերի հնարավոր փոխազդեցության վերաբերյալ.

- 1) NH_4NO_3 պարունակող լուծույթին նատրիումի հիդրօքսիդ ավելացնելիս և տաքացնելիս որևէ փոփոխություն չի արձանագրվել:
- 2) CuSO_4 պարունակող լուծույթին նատրիումի հիդրօքսիդ ավելացնելիս անջատվել է երկնագույն նստվածք:
- 3) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ պարունակող լուծույթին նատրիումի հիդրօքսիդ ավելացնելիս և տաքացնելիս անջատվել է գազ, իսկ լուծույթում հայտարերվել են SO_4^{2-} իոններ:
- 4) $[\text{CH}_3\text{NH}_3]\text{Cl}$ պարունակող լուծույթին նատրիումի հիդրօքսիդ ավելացնելիս և տաքացնելիս անջատվել է գազ, իսկ լուծույթում հայտարերվել են Cl^- իոններ:
- 5) NaHSO_3 պարունակող լուծույթին նատրիումի հիդրօքսիդ ավելացնելիս և տաքացնելիս անջատվել է սուր հոտով գազ:
- 6) NaOH -ի և 10,7 գ ամոնիումի քլորիդի տաքացումից անջատվել է 4,48 լ (ն. պ.) գազ:

55. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը թթվահիմնային հայտանյութերի վերաբերյալ.

- 1) Նատրիումի սուլֆատի և հիդրոսուլֆատի ջրային լուծույթները հնարավոր է տարբերել լակմուսով:
- 2) Կալիումի քլորիդի, հիդրոսուլֆատի և կարբոնատի ջրային լուծույթները հնարավոր է տարբերել լակմուսով:

- 3) Ամոնիումի քլորիդի, բարիումի նիտրատի և կալիումի հիդրոֆոսֆատի ջրային լուծույթները հնարավոր է տարրերել լակմուսով:
- 4) Ալյումինի քլորիդի, նիտրատի և սուլֆատի ջրային լուծույթները հնարավոր է տարրերել ֆենոլֆտալեխին հայտանյութով:
- 5) Ծծմբական թթվի, նատրիումի սուլֆատի և սուլֆիտի ջրային լուծույթները հնարավոր է տարրերել մեթիլնարնչագույնով:
- 6) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ աղի ջրային լուծույթում լակմուսը կապտում է:

56. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը երկրորդ խմբի գլխավոր ենթախմբի տարրերի հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) Բոլոր միացություններում երկվալենտ են և ուժեղ վերականգնողներ:
- 2) Բնության մեջ հանդես են զալիս միայն միացությունների ձևով:
- 3) Դրանց բոլոր աղերը ջրում լուծելի են:
- 4) Կալցիումի հիդրիդում ջրածնի օքսիդացման աստիճանը +1 է:
- 5) Կալցիումի և ածխածնի փոխազդեցության ռեակցիայի հավասարման մեջ օքսիդիչ նյութի քանակը 2 մոլ է:
- 6) 11 գ կալցիումի և 1 լ ջրի փոխազդեցությունից առաջանում է ~2% զանգվածային բաժնով լուծույթ:

57. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը օքսիդների վերաբերյալ.

- 1) Թթվածին պարունակող երկտարի միացություններ են, որոնցում թթվածնի օքսիդացման աստիճանը –2 է:
- 2) Բոլոր օքսիդները ջրում լուծելի են:
- 3) Բոլոր օքսիդները փոխազդում են թթուների հետ:
- 4) Հիմնային օքսիդները, փոխազդելով թթուների հետ, առաջացնում են աղ և ջուր:
- 5) Էստ $\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$ ռեակցիայի հավասարման ստացված թթվային օքսիդի զանգվածը ելային աղի զանգվածի 56 %-ն է:
- 6) PbO_2 , SnO_2 , GeO_2 , SiO_2 շարքում օքսիդները ձախից աջ դասավորված են ըստ թթվային հատկությունների ուժեղացման:

58. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը չեղոքացման ռեակցիայի վերաբերյալ.

- 1) $\text{NaOH} + \text{CH}_3\text{COOH} \rightarrow \dots$ ուրվագրին համապատասխանում է $\text{H}^+ + (\text{OH})^- = \text{H}_2\text{O}$ կրճատ իոնային հավասարումը:
- 2) $\text{Ba(OH)}_2 + \text{HClO}_4 \rightarrow \dots$ ուրվագրին համապատասխանում է $\text{H}^+ + (\text{OH})^- = \text{H}_2\text{O}$ կրճատ իոնային հավասարումը:
- 3) $\text{LiOH} + \text{HBr} \rightarrow \dots$ ուրվագրին համապատասխանող կրճատ իոնային հավասարման գործակիցների գումարը 3 է:

- 4) $\text{RbOH} + \text{HNO}_2 \rightarrow \dots$ ուրվագրին համապատասխանում է $\text{HNO}_2 + (\text{OH})^- = \text{H}_2\text{O} + (\text{NO}_2)^-$
կրնատ իոնային հավասարումը:
- 5) Մեկ մոլ $\text{Sr}(\text{OH})_2$ -ի և երեք մոլ HNO_3 -ի փոխազդեցությունից ստացվում են
2-ական մոլ աղ և ջուր:
- 6) 49 գ ծծմբական թթվի և 48 գ նատրիումի հիդրօքսիդի փոխազդեցությունից
ստացվում է 71 գ Na_2SO_4 :

59. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը օքսիդացման-վերա- կանգնման ռեակցիաների վերաբերյալ.

- 1) Կրաքարի թթումը օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիա է:
- 2) 612 գ ջրածնի պերօքսիդի քայլայումից ստացված թթվածնի քանակը երկու
անգամ մեծ է 3 մոլ կալիումի քլորատի քայլայումից ստացված թթվածնի
քանակից:
- 3) $\text{CO} + \text{Fe}_2\text{O}_3 \rightarrow \text{Fe} + \text{CO}_2$ ռեակցիայում ածխածնի օքսիդացման աստիճանը
փորձրանում է:
- 4) $\text{CuS}_{(\text{պինդ})} + \text{O}_{2(\text{զազ})} \rightarrow \text{SO}_{2(\text{զազ})} + \text{CuO}_{(\text{պինդ})}$ ռեակցիան օքսիդացման-վերականգն-
ման է:
- 5) Օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիաներում MnO_4^- անիոնը միայն օքսիդիչ է:
- 6) $\text{CO} + \text{Fe}_3\text{O}_4 \rightarrow \text{Fe} + \dots$ և $\text{FeCl}_2 + \text{Cl}_2 \rightarrow \dots$ ուրվագրերով ռեակցիաներից մեկում
երկաթի միացությունը օքսիդիչ է, և նրա մեկ մոլեկուլի ընդունած էլեկտրոն-
ների թիվը 8 է:

60. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը ալկալիական մետաղների վերաբերյալ.

- 1) Առաջացնում են R_2O բաղադրությամբ հիմնային օքսիդներ:
- 2) Տարացնելիս փոխազդում են ջրածնի հետ՝ առաջացնելով հիդրիդներ:
- 3) Դրանց աղերը հիմնականում ջրում անլուծելի են:
- 4) Նատրիումի հիդրօքսիդի 48 % զանգվածային բաժնով 200 գ լուծույթի մեջ
33,6 լ (ն. պ.) SO_2 անցկացնելիս կառաջանա 0,9 մոլ Na_2SO_3 և 0,6 մոլ NaHSO_3
պարունակող 296 գ լուծույթ:
- 5) Բնության մեջ հանդիպում են միայն ազատ վիճակում:
- 6) H_2S -ի ջրային լուծույթին դանդաղ NaOH ավելացնելիս լուծույթում հաջորդաբար
կառաջանան NaHS և Na_2S նյութերը:

61. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը նյութերի հատկու- թյունների վերաբերյալ.

- 1) $\text{Cu}, \text{H}_2\text{O}, \text{SO}_2$ նյութերը կարող են ենթարկվել ինքնաօքսիդացման-ինքնավե-
րականգնման:
- 2) Թթվածին, ֆլոր, ազոտ, քլոր նյութերից ամենաուժեղ օքսիդիչը ֆլորն է:

- 3) MnO_2 -ի առկայությամբ 490 գ կալիումի քլորատի քայլայումից ստացվում է 134,4 լ (ն. պ.) թթվածին:
- 4) PbO_2 , $H_2SO_{4(սիւն)}$ նյութերը օքսիդացման–վերականգնման ռեակցիաներում հանդես են գալիս միայն որպես օքսիդիչ:
- 5) Ամոնիակի և քլորաջրածնի փոխազդեցությունը և համասեռ, և օքսիդացման–վերականգնման ռեակցիա է:
- 6) Ավելցուկով վերցրած կալիումի յոդիդի և 19,2 գ օգոնի փոխազդեցությունից առաջանում է 101,6 գ յոդ:

62. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը մետաղական կապի վերաբերյալ.

- 1) Առկա է մետաղական պարզ նյութերում:
- 2) Ի տարրերություն իոնային կապի՝ ունի ուղղորդվածություն:
- 3) Առկա է նաև մետաղների համաձուլվածքներում:
- 4) Կովալենտային կապի նման առաջանում է էլեկտրոնների ընդհանրացման ճանապարհով:
- 5) Այդ կապի առկայությամբ է պայմանավորված մետաղների էլեկտրահաղորդականությունը:
- 6) Այդ կապով պայմանավորված չէ մետաղական փայլը:

63. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը տարրերի էլեկտրացասականության վերաբերյալ.

- 1) Ամենամեծ էլեկտրացասականությունն ունեն ալկալիական մետաղները:
- 2) Փոքր պարբերություններում կարգարվի աճմանը զուգընթաց տարրերի էլեկտրացասականությունը նվազում է:
- 3) Be, B, C շարքում էլեկտրացասականությունն աճում է:
- 4) Si, P, S շարքում էլեկտրացասականությունը նվազում է:
- 5) Գլխավոր ենթախմբերում կարգարվի աճմանը զուգընթաց տարրերի էլեկտրացասականությունը նվազում է:
- 6) Տարրերի էլեկտրացասականության համար որպես միավոր պայմանականորեն ընդունված է Li տարրի էլեկտրացասականությունը:

64. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը փոխարկումների հետևյալ շղթայի վերաբերյալ՝ $Na \xrightarrow{X_1} Na_2O \xrightarrow{X_2} NaOH \xrightarrow{X_3} Na_2CO_3 \xrightarrow{X_4} NaOH$.

- 1) X_1 -ը կարող է լինել Na_2O_2 նյութը:
- 2) X_2 -ը կարող է լինել միայն H_2O նյութը:
- 3) X_3 -ը կարող է լինել CO_2 կամ $(NH_4)_2CO_3$ նյութերից մեկը:
- 4) X_4 -ը կարող է լինել $Ba(OH)_2$ կամ $Ca(OH)_2$ նյութերից մեկը:

- 5) Բոլոր ռեակցիաների 100% ելքի դեպքում 23 գ ելանյութից կստացվի 23 գ վերջանյութ:
- 6) Արդյունաբերության մեջ մետաղական նատրիումից ստացվում է նատրիումի հիդրօքսիդ:

65. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունն ածխածին տարրի ալոտրոպ ձևափոխությունների վերաբերյալ.

- 1) Ալմաստը, գրաֆիտը և ֆուլերնը տարբերվում են բյուրեղավանդակի կառուցվածքով:
- 2) Ունեն նույն խտությունը:
- 3) Տարբերվում են քիմիական ակտիվությամբ:
- 4) Համարվում են օրգանական պարզ նյութեր:
- 5) Ունեն տարբեր կարծրություն:
- 6) Ալմաստում ածխածնի ատոմներն իրար հետ կապված են հավասարազոր π-կապերով:

66. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը նատրիումի հիդրօքսիդի ստացման եղանակների վերաբերյալ.

- 1) Արդյունաբերությունում ստանում են կերակրի աղի լուծույթի էլեկտրոլիզից:
- 2) Արդյունաբերությունում ստանում են կերակրի աղի հալույթի էլեկտրոլիզից:
- 3) Լարորատորիայում ստանում են նատրիումի կարբոնատի հիդրոլիզից:
- 4) Արդյունաբերությունում ստանում են նատրիումի և ջրի փոխազդեցությունից:
- 5) Նատրիումի օքսիդի $3,1$ գ նմուշը $96,9$ գ ջրում լուծելիս ստացվում է նատրիումի հիդրօքսիդի 4% զանգվածային բաժնով լուծույթ:
- 6) Կարող է ստացվել նատրիումի կարբոնատի և ամոնիակաջրի փոխազդեցությունից:

67. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական կապի վերաբերյալ.

- 1) Կովալենտային կապը հագեցված չէ:
- 2) Կովալենտային կապը ուղղորդված է:
- 3) SO_2 , NaCl , Br_2 , K_2SO_4 միացություններում առկա են միայն իոնային կապեր:
- 4) Ացետիլենում σ - և π -կապերի թվի տարբերությունը հավասար է 1 -ի:
- 5) CO_2 -ի մոլեկուլում առկա է դոնորակցեալտորային եղանակով առաջացած կովալենտային կապ:
- 6) SiH_4 , H_2Se , H_2S , CH_4 միացություններից H_2S -ի մոլեկուլում քիմիական կապն առավել քսեռային է:

68. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը տարրերի Ba–Sr–Ca–Mg շարքում ձախից աջ դրանց հատկությունների փոփոխությունների վերաբերյալ.

- 1) Մետաղական հատկությունները նվազում են:
- 2) Ալումինիումը փոքրանում են:
- 3) Իոնացման էներգիան մեծանում է:
- 4) Արտաքին էներգիական մակարդակում էլեկտրոնների թիվը նույն է:
- 5) ^{137}Cs բարիումի և ջրի փոխազդեցությունից կանցատվի 3,425 անգամ ավելի շատ ջրածին, քան ^{40}K կալցիումի և ջրի փոխազդեցությունից:
- 6) Այդ տարրերի արտաքին էներգիական մակարդակի էլեկտրոնային բանաձևն է n^2np^1 :

69. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը հավասարակշռության տեղաշարժի վերաբերյալ.

- 1) Ջրածնի կոնցենտրացիայի մեծացումը կնպաստի $\text{N}_{2(q)} + 3\text{H}_{2(q)} \rightleftharpoons 2\text{NH}_{3(q)}$ հավասարակշռության տեղաշարժին դեպի աջ:
- 2) Ջրածնի կոնցենտրացիայի փոքրացումը կնպաստի $\text{Fe}_{(aq)} + \text{H}_2\text{O}_{(q)} \rightleftharpoons \text{FeO}_{(aq)} + \text{H}_{2(q)}$ հավասարակշռության տեղաշարժին դեպի աջ:
- 3) Ճնշման բարձրացումը կնպաստի $2\text{H}_2\text{O}_{(h)} \rightleftharpoons 2\text{H}_{2(q)} + \text{O}_{2(q)}$ հավասարակշռության տեղաշարժին դեպի ձախ:
- 4) Ճնշման բարձրացումը կնպաստի $\text{H}_{2(q)} + \text{I}_{2(aq)} \rightleftharpoons 2\text{HI}_{(q)}$ հավասարակշռության տեղաշարժին դեպի աջ:
- 5) Ձերմաստիճանի բարձրացումը կնպաստի $\text{FeO}_{(aq)} + \text{H}_{2(q)} \rightleftharpoons \text{Fe}_{(aq)} + \text{H}_2\text{O}_{(q)} - Q$ հավասարակշռության տեղաշարժին դեպի ձախ:
- 6) Նատրիումի ացետատի հիդրոլիզի ռեակցիայի հավասարակշռությունը դեպի աջ կարող է տեղաշարժել Ձերմաստիճանի բարձրացումը կամ դրա լուծույթում քիչ քանակությամբ աղաթթվի առկայությունը:

70. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը չորրորդ խմբի գլխավոր ենթախմբի տարրերի առաջացրած երկիրմն թթուների հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) Ածխաթթուն առաջացնում է երկու շարք աղեր՝ կարբոնատներ և հիդրօկարբոնատներ:
- 2) $\text{H}_2\text{CO}_3 - \text{H}_2\text{SiO}_3 - \text{H}_2\text{GeO}_3$ շարքում թթուների ուժը նվազում է:
- 3) Ածխաթթուն գունազրկում է KMnO_4 -ի ջրային լուծույթը:
- 4) Միլիկաթթուն լուծվում է ջրում և ամրողացնելու դիսոցվում:
- 5) 9,6 գ ամոնիումի կարբոնատը շիկացնելիս զանգվածի կորուստը 9,6 գ է:
- 6) Ածխաթթվի և սիլիկաթթվի անհիդրիդները նման են ազրեատային վիճակով:

71. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ռեակցիաների հավասարումների վերաբերյալ.

- 1) $4\text{NO}_2 + \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{O} = 4\text{HNO}_3$ և միացման, և վերօքս ռեակցիայի հավասարում է:
- 2) $2\text{KMnO}_4 = \text{K}_2\text{MnO}_4 + \text{MnO}_2 + \text{O}_2 - \text{Q}$ դարձելի ռեակցիայի հավասարում է:
- 3) $2\text{CO} + \text{O}_2 = 2\text{CO}_2$ և միացման, և վերօքս ռեակցիայի հավասարում է:
- 4) $\text{Fe} + \text{CuSO}_4 = \text{FeSO}_4 + \text{Cu}$ և փոխանակման, և վերօքս ռեակցիայի հավասարում է:
- 5) $3\text{NaOH} + \text{AlCl}_3 = 3\text{NaCl} + \text{Al(OH)}_3$ և փոխանակման, և վերօքս ռեակցիայի հավասարում է:
- 6) $\text{C}_{(w)} + \text{CO}_{2(q)} = 2\text{CO}_{(q)}$ ռեակցիայի միջին արագությունը հաշվելու համար օգտվում են $V = \frac{\Delta n(\text{CO}_2)}{S_{(\text{C})} \cdot \Delta t}$ բանաձևից:

72. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը կալցիումի քիմիական հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) 2 մոլ կալցիումը զրից դուրս է մղում 44,8 լ (ն. պ.) զրածին:
- 2) Զրածնի հետ փոխազդելիս առաջացնում է կալցիումի հիդրիդ:
- 3) Ածխածնի(IV) օրսիդի հետ փոխազդելիս առաջացնում է կալցիումի կարբոնատ:
- 4) Նատրիումի հիդրօքսիդի հետ փոխազդելիս առաջացնում է կալցիումի հիդրօքսիդ:
- 5) Քլորի հետ փոխազդելիս առաջացնում է կալցիումի քլորիդ:
- 6) X գ կալցիումը աղաթթվում լուծելիս անջատվել է Y գ զազ, և լուծույթի զանգվածի փոփոխությունը կազմել է X-Y:

73. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ռեակցիաների ջերմաքիմիական հավասարումների վերաբերյալ.

- 1) Մի քանի փուլերով ընթացող ռեակցիայի ջերմային էֆեկտը հավասար է բոլոր փուլերի ջերմէֆեկտների հանրահաշվական գումարին:
- 2) Ջերմաքիմիական հավասարումներում քանակաչափական գործակիցները կարող են լինել նաև ոչ ամբողջական թվեր:
- 3) Ջերմաքիմիական հավասարումներում քանակաչափական գործակիցներն արտահայտում են մոլային հարաբերություն:
- 4) Բատ $\text{C} + \text{O}_2 = \text{CO}_2 + 394$ կԶ ջերմաքիմիական հավասարման, եթք $m(\text{C})=3$ գ, ապա $Q=98,5$ կԶ:
- 5) Բատ $\text{C} + \text{O}_2 = \text{CO}_2 + 394$ կԶ ջերմաքիմիական հավասարման, եթք $n(\text{C})=3$ մոլ, ապա $Q=98,5$ կԶ:
- 6) 5,2 գ ացետիլենն այրելիս անջատվում է 157,2 կԶ ջերմություն, հետևաբար ացետիլենի այրման ջերմությունը 786 կԶ/մոլ է:

74. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունն այսօմինի հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) Տաքացնելիս բուռն փոխազդում է թթվածնի հետ՝ արձակելով օքսիդի շիկացած մասնիկներ:
- 2) Հեշտությամբ փոխազդում է ջրածնի հետ:
- 3) Ստացվում է այսումինի օքսիդի հալույթի էլեկտրոլիզից:
- 4) Անյակային ջերմաստիճանում հեշտությամբ փոխազդում է խիտ ծծմբական և ազոտական թթուների հետ:
- 5) Այսումինի օքսիդի և նատրիումի կարբոնատի խառնուրդի 10 գ նմուշը տիգելի մեջ շիկացնելիս խառնուրդի զանգվածը դարձել է 10,6 գ:
- 6) Որոշակի զանգվածով այսումինի նմուշն աղաթվում լուծելիս անջատվել է a լ գազ, նույն զանգվածով մեկ այլ նմուշ աղկալում լուծելիս անջատվել է b լ գազ: Պարզվել է, որ $a=b$:

75. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը էլեկտրոլիզի վերաբերյալ.

- 1) Քիմիական էներգիան վերածվում է էլեկտրական էներգիայի:
- 2) Էլեկտրական էներգիան վերածվում է քիմիական էներգիայի:
- 3) Օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիա է:
- 4) Կաթոդի վրա կատիոններն օքսիդանում են:
- 5) Անոդի վրա անիոններն օքսիդանում են:
- 6) FeSO_4 , CuCl_2 , NaCl , ZnCl_2 նյութերի ջրային լուծույթներն էլեկտրոլիզի ենթարկելիս միայն ջուրը կենթարկվի կաթոդային վերականգնման NaCl -ի դեպքում:

76. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը երկաթի հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) Աղաթվի հետ փոխազդելիս առաջացնում է երկաթ(II) քլորիդ:
- 2) Հեշտությամբ փոխազդում է ջրածնի հետ:
- 3) Անյակային ջերմաստիճանում հեշտությամբ փոխազդում է խիտ ծծմբական և ազոտական թթուների հետ:
- 4) Fe^{3+} իոնի որակական հայտնաբերման ռեակցիայի կրճատ իոնային հավասարումն է $4\text{Fe}^{3+} + 3[\text{Fe}(\text{CN})_6]^{4-} = \text{Fe}_4[\text{Fe}(\text{CN})_6]_3$:
- 5) 0,1 մոլ երկաթի(III) քլորիդի և բավարար քանակով մետաղական երկաթի փոխազդեցությունից կատացվի 0,15 մոլ երկաթի(II) քլորիդ:
- 6) Մետաղական երկաթի և երկաթի(II) սուֆիդի հավասարամոլային խառնուրդն աղաթթվով մշակելիս ստացվել է գազային խառնուրդ, որի միջին մոլեկուլային զանգվածը հավասար է 30 գ/մոլ:

77. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը պղնձի(II) սոլֆատի ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզի ընթացքի վերաբերյալ.

- 1) Լուծույթի գանգվածը փոքրանում է:
- 2) Սոլֆատ իոնների նյութաքանակը փոքրանում է:
- 3) Աղի կոնցենտրացիան փոքրանում է:
- 4) Կաթոդի գանգվածը փոքրանում է:
- 5) Լուծույթը գունազրկվում է:
- 6) Պղնձի(II) սոլֆատի ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզի ժամանակ իներտ էլեկտրոդների վրա անջատված նյութերը տաքացնելիս կարող են իրար հետ փոխազդել՝ առաջացնելով Cu(OH)_2 :

78. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը մետաղների կոռոզիայի (կերամաշման) վերաբերյալ.

- 1) Մետաղների գազային կոռոզիա կարող է իրականանալ O_2 , SO_2 , Cl_2 , CO_2 չոր գազերով բարձր ջերմաստիճանում:
- 2) Էլեկտրաքիմիական կոռոզիա տեղի է ունենում այնպիսի միջավայրում, որտեղ ստեղծվում է էլեկտրական հոսանքի ծագման հնարավորություն:
- 3) Երկաթի կոռոզիան կանխելու նպատակով այն հպման մեջ են դնում ավելի ակտիվ մետաղի հետ:
- 4) Նավերի համար պրոտեկտորի դերը կատարում են պասիվ մետաղները:
- 5) Պղնձի հետ հպումը դանդաղեցնում է երկաթի կոռոզիան:
- 6) Երկաթի կոռոզիան ընդհանուր առմամբ տևականությանը վեաս չի հասցնում:

79. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը $\text{SO}_2 + \text{O}_2 \rightarrow \text{SO}_3$ ուրվագրին համապատասխան ռեակցիայի ընթացքի վերաբերյալ.

- 1) Այն համապատասխանում է վերօքս ռեակցիայի:
- 2) Համապատասխան հավասարման բոլոր գործակիցների գումարը 3 է:
- 3) Օքսիդի նյութի քանակը կրկնակի մեծ է վերականգնիչ նյութի քանակից:
- 4) Եթե $m_{\text{գոյացուած}}(\text{SO}_2) = 4$ գ, ապա $m_{\text{գոյացած}}(\text{SO}_3) \leq 5$ գ:
- 5) Օքսիդի նյութի մեկ մոլի ծեռք բերած էլեկտրոնների թիվը $2,408 \cdot 10^{24}$ է:
- 6) Այս ռեակցիայի արագությունը մեծանում է ճնշումը բարձրացնելիս:

80. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ջրածնի ստացման լաբորատոր եղանակների վերաբերյալ.

- 1) Զրի էլեկտրոլիզից:
- 2) Երկաթի և աղաթթավի փոխազդեցությունից:
- 3) Այումինի և ալկալու լուծույթի փոխազդեցությունից:

- 4) Ցինկի և ազոտական թթվի փոխազդեցությունից:
- 5) Մեթանի կատալիտիկ քայլայումից:
- 6) Շիկացած ածխի և ջրային գոլորշիների փոխազդեցությունից:

81. Հաստատե՞ք կամ հերքե՞ք պնդումների ճշմարտացիությունը գազի մոլային ծավալի վերաբերյալ.

- 1) Գազի ծավալի հարաբերությունն է նրա նյութաքանակին:
- 2) Գազի զանգվածի հարաբերությունն է նրա նյութաքանակին:
- 3) Գազի ծավալի և մոլային զանգվածի արտադրյալի հարաբերությունն է նրա զանգվածին:
- 4) Նորմալ պայմաններում 6 գ ջրածնի ծավալը 67,2 լիտր է:
- 5) Բոլոր պայմաններում գազի մոլային ծավալը $V_m = 22,4 \text{ l/mol}$ է:
- 6) Նորմալ պայմաններում 2,8 գ ազոտի և 2,0 գ հելիումի խառնուրդը գրաղեցնում է 13,44 լ ծավալ:

82. Հաստատե՞ք կամ հերքե՞ք պնդումների ճշմարտացիությունը ջրածնի ստացման արդյունաբերական եղանակների վերաբերյալ.

- 1) Մեթանի և ջրային գոլորշու փոխազդեցություն:
- 2) Կերակրի աղի ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզ:
- 3) Ալկալիական մետաղների և ջրի փոխազդեցություն:
- 4) Շիկացած ածխի և ջրային գոլորշիների փոխազդեցություն:
- 5) Ցինկի և աղաթթվի փոխազդեցություն:
- 6) Այրումինի և ալկալու լուծույթի փոխազդեցություն:

83. Հաստատե՞ք կամ հերքե՞ք պնդումների ճշմարտացիությունը ամոնիակից NO-ի ստացման ռեակցիայի վերաբերյալ.

- 1) Օքսիդացման-վերականգնման ռեակցիայի հավասարում է:
- 2) Կատալիզատորը պլատին-ոռդիումային համաձուլվածք է:
- 3) Այրման ռեակցիայի հավասարում է:
- 4) Վերականգնիչ նյութի գործակիցը 5 է:
- 5) Մեկ մոլ վերականգնիչի տրամադրած էլեկտրոնների քանակը 5 մոլ է:
- 6) Քանակաչափական գործակիցների գումարը 15 է:

84. Հաստատե՞ք կամ հերքե՞ք պնդումների ճշմարտացիությունը թթվածնի ստացման լաբորատոր եղանակների վերաբերյալ.

- 1) Պղնձի(II) հիդրօքսիդի շիկացումից:
- 2) Կալիումի պերմանգանատի քայլայումից:
- 3) Ջրածնի պերօքսիդի քայլայումից:

- 4) Նատրիումի քլորիդի ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզից:
- 5) Կալիումի քլորատի կատալիտիկ քայլայումից:
- 6) Կալցիումի կարբոնատի շիկացումից:

85. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը հետևյալ ռեակցիայի հավասարման ուրվագրի վերաբերյալ՝ $\text{CuS}_{(\text{պինդ})} + \text{O}_{2(\text{գազ})} \rightarrow \text{SO}_{2(\text{գազ})} + \text{CuO}_{(\text{պինդ})}$.

- 1) Օքսիդացման–վերականգնման ռեակցիայի հավասարման ուրվագրի է:
- 2) Հավասարման գործակիցների գումարը հավասար է 9-ի:
- 3) Համասեռ ռեակցիայի ուրվագրի է:
- 4) Տարասեռ ռեակցիայի ուրվագրի է:
- 5) Մեկ մոլ վերականգնիչի տրամադրած էլեկտրոնների քանակը 4 մոլ է:
- 6) Ռեակցիայի $\Delta H = -820 \text{ կՋ}$ ($\Delta H_f(\text{CuS}) = -52 \text{ կՋ}/\text{մոլ}, \Delta H_f(\text{CuO}) = -165 \text{ կՋ}/\text{մոլ}, \Delta H_f(\text{SO}_2) = -297 \text{ կՋ}/\text{մոլ}$):

86. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը թթվածնի ստացման արդյունաբերական եղանակների վերաբերյալ.

- 1) MnO_2 -ի առկայությամբ Բերթոլիի աղի քայլայում:
- 2) Կրաքարի քայլայում:
- 3) Հեղուկ օղի թորում:
- 4) Կալիումի պերմանգանատի քայլայում:
- 5) Զրի էլեկտրոլիզ:
- 6) Նատրիումի նիտրատի քայլայում:

87. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը H_2O մոլեկուլի և ջուր նյութի վերաբերյալ.

- 1) H_2O մոլեկուլում $\text{H}-\text{O}$ կապերը կովալենտային քննոային են:
- 2) H_2O մոլեկուլը բնեուային է:
- 3) H_2O նյութի բյուրեղավանդակը մոլեկուլային է:
- 4) H_2O մոլեկուլների միջև առաջանում են ջրածնային կապեր:
- 5) H_2O նյութի 4,5 գրամը պարունակում է 0,25 մոլ ջրածնի ատոմ:
- 6) Հաստատուն էլեկտրական հոսանքով 76,5 գ ջուրը քայլայելիս կստացվի 19 գ ջրածին:

88. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ազոտական թթվի հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) Զրային լուծույթում թթուն լրիվ դիսոցված է:
- 2) Փոխազդում է հիմքերի հետ:
- 3) Զրային լուծույթում լակմուսը ներկվում է կապույտ:
- 4) Փոխազդում է բուրը աղերի հետ:

- 5) Աղերք կոչվում են նիտրատներ:
- 6) Ազոտական թթվի 63% զանգվածային բաժնով 1 կգ լուծույթ ստանալու համար անհրաժեշտ է խիտ ծծմբական թթվի և 0,85 կգ նատրիումի նիտրատի փոխազդեցությունից ստացված թթուն:
- 89. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ալկալիական մետաղների վերաբերյալ.**
- 1) Առաջին խմբի գլխավոր ենթախմբի տարրեր են:
  - 2) Կարգաթվի մեծացման հետ իոնացման էներգիան մեծանում է:
  - 3) 4,6 գ նատրիումը ջրից դուրս է մղում 2,24 լ (ն. պ.) ջրածին:
  - 4) Արտաքին էլեկտրոնային շերտի կառուցվածքը ns¹ է:
  - 5) Միացություններում դրսնորում են +1 և -1 օրդինատիվ աստիճան:
  - 6) A → KOH → KNO₃ → B փոխարկումների շղթայում A և B նյութերը կարող են լինել K և KNO₃ համապատասխանաբար:
- 90. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը սիլիկաթթվի հատկությունների վերաբերյալ.**
- 1) Միահիմն ուժեղ թթու է:
  - 2) Երկիմն թույլ թթու է:
  - 3) Լուծույթից անջատվում է դոնդողանման նստվածքի ձևով:
  - 4) Ավելի թույլ է, քան ածխաթթուն:
  - 5) Մեկ մոլ սիլիցիումի ատոմ պարունակող սիլիկաթթվի ջերմային քայլայումից կատացվի 60 գ պինդ մնացորդ:
  - 6) Սիլիկաթթուն կարելի է ստանալ հետևյալ ռեակցիայով՝
 $\text{CaSiO}_3 + \text{H}_2\text{O} = \text{H}_2\text{SiO}_3 + 2\text{Ca(OH)}_2;$
- 91. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը այումինի հատկությունների վերաբերյալ.**
- 1) Արծաթասպիտակավուն, թեթև մետաղ է:
  - 2) 5,4 գ այումինն աղաթթվից դուրս է մղում 0,3 մոլ ջրածին:
  - 3) 5,4 գ այումինն ալկալու ջրային լուծույթից դուրս է մղում 0,2 մոլ ջրածին:
  - 4) Հիդրօքսիդը ջրում լուծելի է:
  - 5) Ստացվում է այումինի օքսիդի ջերմային քայլայումով:
  - 6) 0,2 մոլ կալիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթի և այումինի փոխազդեցությունից ստացված գազը բավականացրել է համապատասխան պայմաններում 12,6 գ կալցիումի հիդրիդ ստանալու համար:

92. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը Ավոգադրոյի օրենքից բխող հետևությունների վերաբերյալ.

- 1) Միատեսակ պայմաններում գտնվող տարրեր գազերի ծավալների հարաբերությունը հավասար է՝ նրանց մոլեկուլների թվերի հարաբերությանը՝ $V_1 : V_2 := N_1 : N_2$:
- 2) Նոյն գազի տարրեր նմուշների զանգվածների հարաբերությունը հավասար է՝ նրանց մոլեկուլների թվերի հարաբերությանը՝ $m_1 : m_2 = N_1 : N_2$:
- 3) Օգնի 5 լիտրում առկա մոլեկուլների թիվը 2 անգամ մեծ է՝ մեթանի 2,5 լիտրում (ն. պ.) առկա մոլեկուլների թվից:
- 4) Օգնի 5 լիտրում առկա ատոմների թիվը 2 անգամ մեծ է՝ մեթանի 3 լիտրում (ն. պ.) առկա ատոմների թվից:
- 5) Միատեսակ պայմաններում գտնվող տարրեր գազերի մոլային զանգվածների հարաբերությունը հավասար է՝ նրանց խտությունների հարաբերությանը՝ $M_1 : M_2 = \rho_1 : \rho_2$:
- 6) Միևնույն զանգվածներով CO_2 , CO , H_2 և CH_4 գազերի խառնուրդում CH_4 -ի ծավալը (ն. պ.) ամենամեծն է:

93. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը երկաթի և իր միացությունների հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) Երկաթի(III) աղերը ավելի մեծ չափով են հիդրոլիզվում, քան երկաթի(II) աղերը:
- 2) Երկաթարջասափի քանաձևն է FeSO_4 :
- 3) Fe^{2+} իոնը հետությամբ օքսիդանում է մինչև Fe^{3+} :
- 4) Երկաթը չի ձգվում մագնիսի կողմից:
- 5) Fe^{3+} իոնը հայտարարում են կալիումի ռողանիդով:
- 6) Երկաթի(II) հիդրոլիզարբոնատը օդի և ջրի ազդեցությամբ փոխարկվում է երկաթի(III) հիդրօրոսիդի: Այդ ռեակցիայի հավասարման քանակաչափական գործակիցների գումարը 19 է:

94. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը նավթի թորման և կրեկինգի վերաբերյալ.

- 1) Ռեկտիֆիկացիոն աշտարակում չի թույլատրվում 350°C ջերմաստիճանի գերազանցում:
- 2) Հայտնի է կրեկինգի երկու տեսակ՝ ջերմային և կատալիտիկ:
- 3) Հերսանի կրեկինգի ստացվում է միայն ալկեն՝ պրոպեն:
- 4) Բութանի կրեկինգի հնարավոր արգասիքներից է պրոպանը:
- 5) Ջերմային կրեկինգի պայմաններում ճեղքման ռեակցիայի հետ մեկտեղ ընթանում է հիդրատացում:
- 6) Կատալիտիկ կրեկինգի պայմաններում ճեղքման ռեակցիայի հետ մեկտեղ ընթանում է շղթայի նյուղավորում:

95. Հաստատե՛ք կամ հերթե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ծծմբի(IV) օքսիդի վերօքս հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) $\text{SO}_2 + 2\text{NaOH} = \text{Na}_2\text{SO}_3 + 2\text{H}_2\text{O}$ ռեակցիայում այն օքսիդի է:
- 2) $5\text{SO}_2 + 2\text{KMnO}_4 + 2\text{H}_2\text{O} = \text{K}_2\text{SO}_4 + 2\text{MnSO}_4 + 2\text{H}_2\text{SO}_4$ ռեակցիայում այն վերականգնիչ է:
- 3) $\text{SO}_2 + 2\text{H}_2\text{S} = 3\text{S} + 2\text{H}_2\text{O}$ ռեակցիայում ամբողջ ծծումբը ստացվում է ծծմբի(IV) օքսիդի վերականգնումից:
- 4) $2\text{SO}_2 + \text{O}_2 = 2\text{SO}_3$ ռեակցիայի 80% ելքի դեպքում $m_{\text{զոյացած}}(\text{SO}_3) = m_{\text{սկզբնական}}(\text{SO}_2)$:
- 5) $\text{SO}_2 + 2\text{H}_2\text{O} + \text{Cl}_2 = \text{H}_2\text{SO}_4 + 2\text{HCl}$ ռեակցիայում օքսիդացման արդյունքում ստացված նյութի գործակիցը 1 է:
- 6) $\text{SO}_2 + 2\text{H}_2\text{S} = 3\text{S} + 2\text{H}_2\text{O}$ ռեակցիայում ծծմբի(IV) օքսիդը ցուցաբերում է օքսիդանող հատկություն:

96. Հաստատե՛ք կամ հերթե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը սպիրտների դասակարգման վերաբերյալ.

- 1) Ըստ $-\text{OH}$ խմբերի թվի՝ լինում են միատոմ և բազմատոմ:
- 2) Ըստ $-\text{OH}$ խմբին միացած ածխածնի ատոմների տեսակի՝ միատոմ սպիրտները լինում են առաջնային, երկրորդային և երրորդային:
- 3) Պրոպանոլ-1 և բութանոլ-2 միատոմ սպիրտները համապատասխանաբար առաջնային և երկրորդային են:
- 4) Պենտանոլ-3 միատոմ սպիրտը երրորդային է:
- 5) Բենզիլսպիրտ՝ $\text{C}_6\text{H}_5-\text{CH}_2-\text{OH}$, արոմատիկ սպիրտ է:
- 6) Ցիկլոհեքսանոլը պատկանում է ֆենոլների դասին:

97. Հաստատե՛ք կամ հերթե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ածխածնի(IV) և սիլիցիումի(IV) օքսիդների հատկությունների համեմատության վերաբերյալ.

- 1) Մենյակային ջերմաստիճանում նման են ազրեզատային վիճակով:
- 2) Երկու օքսիդներն էլ ունեն մոլեկուլային բյուրեղավանդակ:
- 3) Երկու օքսիդներն էլ փոխազդում են ալկալիների հետ:
- 4) Եթե $m(\text{CO}_2) = m(\text{SiO}_2)$, ապա $n(\text{CO}_2) = n(\text{SiO}_2)$:
- 5) Այդ օքսիդներում երկու տարրերի օքսիդացման աստիճաններն էլ $+4$ են:
- 6) Եվ ածխածնի(IV), և սիլիցիումի(IV) օքսիդները համապատասխան պայմաններում փոխազդում են BaO , NaOH , HF , H_2O նյութերի հետ:

98. Հաստատե՛ք կամ հերթե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ցիկլոալկանների վերաբերյալ.

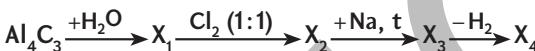
- 1) Մեծ մոլային զանգվածով բոլոր ցիկլոալկանները գունազրկում են բրոմաջուրը:
- 2) Հոմոլոգիական շարքի առաջին հինգ անդամները սովորական պայմաններում գագել են:
- 3) σ -կապերն առաջանում են sp^3 հիբրիդային օրբիտալների փոխազդածկից:

- 4) Իզոմեր են նոյն թվով ածխածնի ատոմներ պարունակող ալկեններին:
- 5) Հայտնի են C_5H_{10} բաղադրությամբ ինք իզոմեր ցիկլոալկաններ:
- 6) Ցիկլոռութանը և մեթիլցիկլոպրոպանը իզոմերներ են:

99. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ալկանների վերաբերյալ.

- 1) Հոմոլոգիական շարքի ընդհանուր քանածեն ΣC_nH_{2n-2} :
- 2) Մոլային զանգվածը միշտ զույգ թիվ է՝ $14n + 2$:
- 3) Առաջին տասը անդամները 298 Կ ջերմաստիճանում և մթնոլորտային ճնշման տակ գազեր են:
- 4) Ջրի հետ փոխազդում են՝ առաջանալով սպիրտ:
- 5) n -թվով ածխածնի ատոմներ պարունակող 1 մոլ ալկանի լրիվ այրումից առաջանում է $n+1$ մոլ ջուր:
- 6) Տարացման պայմաններում ալկանների մոլեկուլը ճնշվում է՝ առաջանալով ավելի փոքր մոլային զանգվածով ալկան և ալկեն:

100. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը X_1, X_2, X_3, X_4 օրգանական միացությունների վերաբերյալ՝ ըստ հետևյալ փոխարկումների շղթայի.

- 1) X_1 -ը մեթան է:
- 2) X_2 -ի մոլեկուլում քլորի մոլային քածինը 20% է:
- 3) X_3 -ի մեկ մոլեկուլի զանգվածը 14 գ. ա. մ.-ով մեծ է X_1 -ի մեկ մոլեկուլի զանգվածից:
- 4) X_4 -ում ածխածնի ատոմները գտնվում են sp^3 հիբրիդային վիճակում:
- 5) X_1 -ը, X_3 -ը և X_4 -ը նոյն հոմոլոգիական շարքի անդամներ են:
- 6) Ծ-կապերի թիվը X_3 -ի մոլեկուլում հավասար է 7-ի:

101. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը մեթանի հնարավոր բանաձևերի վերաբերյալ.

- 1) $^{12}CH_4$ մոլեկուլում ջրածին և ածխածին տարրերի զանգվածային հարաբերությունը 1:3 է:
- 2) $^{13}C^2H_4$ մոլեկուլում պրոտոնների թիվը հավասար է նեյտրոնների թվին:
- 3) $^{12}C^2H_4$ մոլեկուլում ջրածնի ատոմների մոլային քածինը 40% է:
- 4) $^{14}C^2H_4$ մոլեկուլի զանգվածը 22 գ. ա. մ. է:
- 5) $^{13}C^4H_4$ -ի $6,02 \cdot 10^{23}$ թվով մոլեկուլների զանգվածը 17 գրամ է:
- 6) $^{14}C^4H_4$ -ի մոլեկուլի կառուցվածքը գծային է:

102. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը պրոպենի վերաբերյալ.

- 1) Զրածնի զանգվածային բաժինը դրանում 14,3% է:
- 2) Մոլեկուլում առկա է 8 σ-կապ:
- 3) Քլորաջրածնի միացումը հիմնականում հանգեցնում է 1-քլորպրոպանի առաջացմանը:
- 4) sp^2 հիբրիդային վիճակում գտնվող ածխածնի ատոմների թիվը 2 է:
- 5) Չի գունագրկում KMnO_4 -ի ջրային լուծույթը:
- 6) Պրոպենը քանակապես փոխազդել են 0,6 մոլ քլորի հետ, որի արդյունքում ստացված երկքլորիդի և ալկալու ջրային լուծույթի փոխազդեցությունից առաջացած երկատոմ սպիրտի զանգվածը 45,6 գ է:

103. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը փոխարկումների հետևյալ շղթայի վերաբերյալ.

- 1) X_1 -ը ցիկլոալկան է՝ ցիկլոպրոպան:
- 2) X_2 -ը տեղակալման ռեակցիայի արգասիք է:
- 3) X_3 -ը ալկեն է՝ պրոպեն:
- 4) X_4 -ը հիմնականում առաջնային սպիրտ է՝ պրոպանոլ-1:
- 5) X_5 -ը կարող է լինել պրոպեն:
- 6) 84 գ X_1 -ից համապատասխան փոխարկումներն իրականացնելուց հետո կստացվի 3 մոլ քանակով X_5 :

104. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը ֆենոլի վերաբերյալ.

- 1) Արդյունաբերության մեջ ստացվում է պրոպենի և բենզոլի միացման արգասիքի հետագա օքսիդացումից:
- 2) Երկաթի(III) քլորիդի հետ տալիս է մանուշակագույն գունավորում:
- 3) Անգույն, անհոտ, դյուրակու հեղուկ է:
- 4) Օժտված է հականեխիչ հատկություններով:
- 5) Բրոմաջրի հետ փոխազդելիս ստացվում է 3,5-երկրովֆենոլ:
- 6) Ֆենոլի և բենզոլի հավասարամոլային 17,2 գ զանգվածով խառնուրդը բրոմաջրով մշակելիս անջատվել է 3,31 գ նստվածք:

105. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը Էթենի հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) Մոլեկուլն ունի գծային կառուցվածք:
- 2) Ածխածնի ատոմները գտնվում են sp^2 հիբրիդային վիճակում:
- 3) Մեկ մոլ էթենը կարող է գունազրկել 160 գ քրոմ պարունակող քրոմաջուրը:
- 4) Ածխածնի զանգվածային բաժինը էթենում 0,857 է:
- 5) $KMnO_4$ -ի ջրային լուծույթի հետ փոխազդելիս գոյանում է պարզագույն երկառություն:
- 6) Էթեն $\xrightarrow{HBr} X_1 \xrightarrow[H_2O]{NaOH} X_2$ փոխարկումների շղթայում X_1 և X_2 էթենի ածանցյալներն են:

106. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը մեթանի ստացման եղանակների վերաբերյալ.

- 1) Ալյումինի կարբիդի հիդրոլիզից:
- 2) Կալցիումի կարբիդի հիդրոլիզից:
- 3) Նատրիումի ացետատի և նատրիումի հիդրօքսիդի խառնուրդի տաքացումից (միահալումից):
- 4) Պրոպանի կրեկինգից:
- 5) Վյուրցի ռեակցիայից:
- 6) Ածխածնի և ջրածնի փոխազդեցությունից համապատասխան պայմաններում:

107. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը մրջնալիերի վերաբերյալ.

- 1) Սովորական պայմաններում հեղուկ է:
- 2) Ածխածնի մոլային բաժինը մրջնալիերի 25% է:
- 3) Ածխածնի օքսիդացման աստիճանը 0 է:
- 4) Ստացվում է էթանոլը պրոպանու(II) օքսիդով օքսիդացնելիս:
- 5) Բնորոշ է արծաթահայելու ռեակցիան:
- 6) Մրջնալիերի 40%-անոց ջրային լուծույթը կոչվում է ֆորմալին:

108. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը մրջնալիերի վերաբերյալ.

- 1) Կիրառվում է ֆենոլֆորմալիերիային խեժի ստացման համար:
- 2) Հիդրման արդյունքում ստացվում է էթանոլ:
- 3) 0,5 մոլ մրջնալիերին ավելցուկով վերցրած արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթով օքսիդացնելիս անջատվում է 216 գ մետաղ:
- 4) Ստացվում է էթենի օքսիդացումից:

- 5) Ածխածնի օքսիդացման աստիճանը դրանում 0 է:
6) Ստացվում է մեթանի կատալիտիկ օքսիդացումից:

109. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը գլիցերինի վերաբերյալ.

- 1) Կարող է ստացվել 1,2,3-եռջրապրոպանի հիմնային հիդրոլիզով:
- 2) 9,2 գ գլիցերինի և մետաղական նատրիումի փոխազդեցությունից ստացվում է 2,24 լ (ն. պ.) ջրածին:
- 3) Փոխազդում է մետաղական պղնձի հետ:
- 4) Ստացվում է ճարպերի հիդրոլիզից:
- 5) Մեկ մոլեկուլի զանգվածը 2 անգամ մեծ է էթանոլի մեկ մոլեկուլի զանգվածից:
- 6) Երկատում հազեցած սպիրտ է:

110. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը քացախալրեհիդի վերաբերյալ.

- 1) Նորմալ պայմաններում գագ է:
- 2) Ենթարկվում է արոմատացման:
- 3) Օժտված է վերօք երկակիությամբ:
- 4) Ստացվում է էթանոլը պղնձի(II) օքսիդով օքսիդացնելիս:
- 5) Ունակցիայի 100% ելքի դեպքում մեկ մոլ ացետիլենից կստացվի 44 գ քացախալրեհիդ:
- 6) Քացախալրեհիդի 2,2 գ նմուշը վերականգնելիս ստացվում է 2,3 գ սպիրտ:

111. Հաստատե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը քացախաթթվի քիմիական հատկությունների վերաբերյալ.

- 1) Փոխազդում է մագնեզիումի հետ՝ առաջանելով մագնեզիումի ացետատ և ջրածին:
- 2) Փոխազդում է պղնձի հետ՝ առաջանելով պղնձի ացետատ և ջրածին:
- 3) Նատրիումի քլորիդի հետ փոխազդում է տաքացնելիս:
- 4) Նատրիումի կարբոնատի 5,3 գ նմուշի և ավելցուկով քացախաթթվի փոխազդեցությունից անջատվում է 1,12 լ (ն. պ.) գագ:
- 5) Քացախաթթուն նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի հետ փոխազդում է 3:2 զանգվածայն հարաբերությամբ:
- 6) 30 գ քացախաթթվի և 46 գ էթիլսպիրտի փոխազդեցությունից 85% ելքով ստացվում է 37,4 գ էթիլացետատ:

112. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը օրգանական նյութերի հոմոլոգիական շարքում միմյանց հաջորդող անդամների վերաբերյալ.

- 1) Զանգվածների տարրերությունը 14 գ. ա. մ. է:
- 2) Կովալենտային կապերի թվի տարրերությունը 3 է:
- 3) Պրոտոնների թվի տարրերությունը 8 է:
- 4) Իզոմերների թվերի տարրերությունը միշտ 3 է:
- 5) Ատոմների թվերի տարրերությունը 3 է:
- 6) Եռման ջերմաստիճանների տարրերությունը 100°C է:

113. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը մալթոզի վերաբերյալ.

- 1) Երկշաքար է:
- 2) Սախարոզի իզոմերն է:
- 3) Հարաբերական մոլեկուլային զանգվածն է 180:
- 4) Ստացվում է բջջանյութի լրիվ հիդրոլիզի արդյունքում:
- 5) Ունի $\text{C}_{12}\text{H}_{22}\text{O}_{11}$ քիմիական բանաձևը:
- 6) Էլեկտրոլիտ է:

114. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը օսլայի վերաբերյալ.

- 1) Օքսիդանում է արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթով:
- 2) Օքսիդանում է $\text{Cu}(\text{OH})_2$ -ով Cu_2O նստվածքի առաջացմամբ:
- 3) Բնության մեջ ստացվում է ֆոտոսինթեզի հետևանքով:
- 4) Կազմված է *a*-գյուկոզի մնացորդներից:
- 5) Մասնակի հիդրոլիզից ստացվում են դեքստրիններ:
- 6) Մարդու օրգանիզմում կուտակված օսլան անվանում են գլիկոզեն:

115. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը $\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_2$ բանաձևով էսթերի հիդրոլիզի հնարավոր արգասիքների վերաբերյալ.

1) Պրոպինաթեռու և պրոպանոլ	4) Բութան և մեթիլացետատ
2) Քացախաթեռու և բութանալ	5) Վալերիանաթեռու և մեթանոլ
3) Քացախաթեռու և բութանոլ	6) Կարագաթեռու և պրոպանոլ

116. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը մարդու օրգանիզմի քիմիայի վերաբերյալ.

- 1) Քիմիական այն տարրերը, որոնք անհրաժեշտ են բջջների և օրգանիզմների աճման ու կենսագործունեության համար, անվանվում են կենսածին տարրեր:
- 2) Կենսածին տարրերը *s*- և *p*- տարրեր են հիմնականում 1–4 պարբերություններից:

- 3) Քլորը օրգանիզմում գտնվում են միայն Cl^- և ClO^- անիոնների ձևով:
- 4) Կալիումն ու նատրիումն օրգանիզմում գտնվում են միայն K^+ և Na^+ կատիոնների ձևով:
- 5) Na^+ իոնը հիմնականում պարունակվում է ներքջային հեղուկում, իսկ K^+ իոնը՝ արտաքջային հեղուկում:
- 6) Զրածնի իոնների կոնցենտրացիան արյան մեջ և մյուս կենսաբանական հեղուկներում հաստատուն է:

117. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը սպիտակուցների վերաբերյալ.

- 1) Կազմված են ամինների մնացորդներից:
- 2) Դրանց բնորոշ են առաջնային, երկրորդային, երրորդային, չորրորդային կառուցվածքները:
- 3) Մինեկուլում առկա են ներմունեկուլային ջրածնային կապեր:
- 4) Ենթարկվում են բնափոխման:
- 5) Հիդրոլիզվում են՝ առաջացնելով կարբոնաթթուներ:
- 6) Սպիտակուցի հիմնային լուծույթի վրա մի քանի կարգի CuSO_4 -ի լուծույթ ավելացնելիս ստացված լուծույթը մանուշակագույն է:

118. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը երկրի ջրոլորտի վերաբերյալ.

- 1) Ջրոլորտի հիմնական բաղադրիչներն են Համաշխարհային օվկիանոսը, մթնոլորտային ջուրը և ցամաքային ջրերը:
- 2) Ցամաքային ջրերը բաժանվում են երկու մասի՝ ստորերկրյա և մակերևութային:
- 3) Մակերևութային ջրեր են համարվում օվկիանոսները, գետերը, լճերը, ճահիճները, սառցադաշտերը, ձյունածածկույթը:
- 4) Թթվածնի քանակը, որն անհրաժեշտ է ջրում առկա օքսիդացող նյութերի հետ փոխազդելու համար, կոչվում է թթվածնի կենսաքիմիական պահանջարկ:
- 5) Կենցաղային և արտադրական կերպարքերն առաջանում են անձրևներից ու ձնհալից:
- 6) Աևանա լճի էկոլոգիական հավասարակշռությունը խախտվել է ջրի պաշարների անհաշվենկատ օգտագործման հետևանքով:

119. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունն ըստ օգոնի X հարթերական խտություն ունեցող A գազի վերաբերյալ.

- 1) A գազի հարաբերական խտությունն ըստ հելիումի $1/X$ է:
- 2) CH_4 -ի ծավալը պետք է $3X$ անգամ մեծ լինի A գազի ծավալից (ն. պ.), որպեսզի դրանք ունենան նոյն գանգվածը:

- 3) A գազի 1 դմ^3 ծավալում պարունակվում են $1,204 \cdot 10^{24}$ մոլեկուլներ (ն. պ.):
- 4) A գազի հարաբերական խտությունն ըստ թթվածնի $(3/2) X \xi$:
- 5) Հավասար ծավալներով (ն. պ.) թթվածնից և A գազից կազմված խառնորդի միջին մոլային զանգվածը $8(3X+2) q/\text{մոլ } \xi$:
- 6) A գազի $1,204 \cdot 10^{25}$ թվով մոլեկուլների զանգվածը $12X$ անգամ մեծ կլինի մեթանի $3,01 \cdot 10^{24}$ թվով մոլեկուլների զանգվածից:

120. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը կենցաղում կիրառվող օրգանական միացությունների վերաբերյալ.

- 1)Մեթանով թունավոր է նույնիսկ փոքր քանակներով:
- 2)Էթանով թունավոր է: Մեծ քանակությամբ էթանոլ օրգանիզմ ընկնելիս խախտվում է գլխուղեղի բնականոն գործունեությունը, և ախտահարվում է յարդը:
- 3)Մինթետիկ լվացող միջոցները մակերևութային ակտիվ նյութեր են՝ ՄԱՆ, որոնք օճախի համեմատ առավել արդյունավետ են և չեն կորցնում իրենց լվացող հատկությունը նաև կոչտ ջրում:
- 4)Կետոններից կենցաղում օգտագործվում է միայն ացետոնը՝ որպես համեմոնք:
- 5)Մեթանի քլորացումից ստացված եռ- և քառարլորածանցյալներն օգտագործվում են հագուստի քիմիական մաքրման և ներկերի նորացման համար:
- 6)Քացախաթթուն որպես սննդային համեմոնք չի օգտագործվում:

121. Մարդու օրգանիզմի քիմիայի վերաբերյալ ստուգեք պնդումների ճշմարտացիությունը.

- 1) C, H, O, N, P, S տարրերի պարունակությունը կենդանի օրգանիզմում ըստ զանգվածի հասնում է մինչև 97 %:
- 2)Կենսածին տարրերի ատոմներն ունեն փոքր շառավիղ և էլեկտրաբացասականության միջանկյալ արժեքներ, որոնցով պայմանավորված է ամոր կովալենտային կապերի առաջացումը:
- 3)Ֆերմենտները գլոբուլային բնույթի սպիտակուցներ են և կենդանի օրգանիզմներում կատարում են կենսաբանական կատալիզատորների դեր:
- 4)Ֆերմենտի մեկ մոլեկուլը կարող է խթանել ածխաթթվի 600 000 մոլեկուլի քայլայումը մեկ վայրկյանում:
- 5)Մեկ վայրկյանում թոքերն արտաշնչում են ածխաթթու զազի 1 200 000 մոլեկուլ:
- 6)Կենսածին տարրերի ատոմների միջուկները հիմնականում պարունակում են հավասար թվով պրոտոններ և նեյտրոններ:

122. 10 գ զանգվածով պղնձե թիթեղն արծաթապատելու նպատակով ընկրմել են 20% զանգվածային բաժնով արծաթի նիտրատի 250 գ լուծույթի մեջ: Որոշ ժամանակ անց թիթեղը հանել են լուծույթից և պարզել, որ լուծված նյութի զանգվածը պակասել է 20,4%-ով: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի լուծման վերաբերյալ.

- 1) Թիթեղի զանգվածը ռեակցիայից հետո դարձել է 14,56 գ:
- 2) Ռեակցիայի ավարտից հետո վերջնական լուծույթում արծաթի նիտրատի զանգվածային բաժնը 15,44 % է:
- 3) Փոխազդած արծաթի նիտրատի քանակը 0,06 մոլ է:
- 4) Ռեակցիայի ավարտից հետո լուծույթի զանգվածը մնացել է անփոփոխ՝ 250 գ:
- 5) Չփոխազդած արծաթի նիտրատի զանգվածը 10 գ է:
- 6) Թիթեղի վրա նստած արծաթի զանգվածը 6,48 գ է:

123. Պղնձի(II) սուլֆատի 248 գ լուծույթի մեջ լցրել են 44,8 գ զանգվածով երկաթի փոշի: Որոշ ժամանակ անց լուծույթից մետաղական նստվածքն առանձնացրել են, չորացրել և կշռել: Նստվածքի զանգվածը կազմել է 48,8 գ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Փոխազդել է 28 գ երկաթ:
- 2) Ռեակցիան օքսիդացման-վերականգնման է, և օքսիդիչի գործակիցը 2 է:
- 3) Վերջնական լուծույթի զանգվածը 244 գ է:
- 4) Ստացվել է 0,4 մոլ երկաթի սուլֆատ:
- 5) Մետաղական նստվածքում պղնձի քանակը 0,2 մոլ-ով մեծ է երկաթի քանակից:
- 6) Երկաթի սուլֆատի զանգվածային բաժնը վերջնական լուծույթում 10 % է:

124. 10% զանգվածային բաժնով արծաթի նիտրատի 340 գ լուծույթի մեջ ընկրմել են 16 գ զանգվածով պղնձե թիթեղ և պահել մինչև ռեակցիայի ավարտը: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Ակզրնական լուծույթում պարունակվել է 34 գ արծաթի նիտրատ:
- 2) Պղնձի(II) նիտրատի զանգվածային բաժնը ստացված լուծույթում 8% է:
- 3) Լուծույթի զանգվածի փոփոխությունը ռեակցիայի ընթացքում՝ $\Delta m = 15,2$ գ:
- 4) Ռեակցիան օքսիդացման-վերականգնման է, և վերականգնիչի գործակիցը 2 է:
- 5) Ստացված լուծույթի զանգվածը 324,8 գ է:
- 6) Թիթեղի զանգվածը ռեակցիայի ավարտից հետո 31,2 գ է:

125. Ֆոսֆորական թթվի 2 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 400 մլ լուծույթին ավելացրել են նույն թթվի 1 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 450 մլ լուծույթ, ապա այնքան ֆոսֆորի(V)օքսիդ, որ հՀՅРО4-ի գումարային նյութաքանակը դարձել է 2,25 մոլ: Այնուհետև լուծույթ են մղել 56 լ (ն. պ.) ամոնիակ, որն ամբողջությամբ կլանվել է: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Մեծ մոլային զանգվածով աղի մոլային զանգվածը 132 գ/մոլ է:
- 2) Մինչև ֆոսֆորի(V) օքսիդ ավելացնելը ստացված լուծույթում թթվի մոլային կոնցենտրացիան 1,35 մոլ/լ է:

- 3) Ավելացրած օքսիդի գանգվածը 71 գրամ է:
- 4) Փոքր մոլային գանգվածով աղի քանակը վերջնական լուծույթում 2 մոլ է:
- 5) Մեծ մոլային գանգվածով աղի գանգվածը վերջնական լուծույթում 33 գրամ է:
- 6) Մինչև ֆոսֆորի(V) օքսիդ ավելացնելը ստացված լուծույթին 25 % գանգվածային բաժնով NaOH -ի 400 գ լուծույթ ավելացնելիս ստացված աղի գանգվածը 175,5 գ է:

126. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը $\text{I}_2(\text{q}) + \text{H}_2(\text{q}) \rightleftharpoons 2\text{HI}_{(\text{q})}$ հավասարակշռային համակարգում ճնշումը 2 անգամ մեծացնելիս տեղի ունեցող փոփոխությունների վերաբերյալ.

- 1) HI -ի կոնցենտրացիան կմեծանա երկու անգամ:
- 2) HI -ի կոնցենտրացիան կմեծանա չորս անգամ:
- 3) Հավասարակշռությունը չի տեղաշարժվի:
- 4) Հավասարակշռությունը կտեղաշարժվի դեպի վերջանյութի կողմը:
- 5) Ուղիղ ռեակցիայի արագությունը կմեծանա չորս անգամ:
- 6) Հակադարձ ռեակցիայի արագությունը կփոքրանա երկու անգամ:

127. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը տարրեր գործոնների ազդեցությամբ քացախաթթվի դիսոցման աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ.

- 1) Կփոքրանա, եթե լուծույթին ավելացվի նատրիումի ացետատ:
- 2) Կմեծանա, եթե լուծույթին ավելացվի ջուր:
- 3) Կմեծանա, եթե լուծույթին ավելացվի քացախաթթվի անհիդրիդ:
- 4) Կփոքրանա, եթե լուծույթը տաքացվի մինչև 45°C :
- 5) Կմեծանա, եթե լուծույթին ավելացվի աղաթթու:
- 6) Կփոքրանա, եթե լուծույթը սառեցվի մինչև 15°C :

128. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը նատրիումի կարբոնատի հիդրոլիզի վերաբերյալ.

- 1) Լուծույթի միջավայրը հիմնային է:
- 2) Հիդրոլիզը խորացնելու նպատակով անհրաժեշտ է լուծույթին ավելացնել ալկալի:
- 3) Հիդրոլիզի առաջին փուլում ստացվում է հիմնային աղ:
- 4) Հիդրոլիզի առաջին և երկրորդ փուլերն ընթանում են նույն չափով:
- 5) Հիդրոլիզը խորացնելու նպատակով անհրաժեշտ է լուծույթը չափավոր տաքացնել:
- 6) Հիդրոլիզվում է ըստ անհոնի:

129. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը իներտ էլեկտրոդների կիրառմամբ նատրիումի սուլֆատի ջրային լուծույթի էլեկտրոլիզի վերաբերյալ.

- 1) Էլեկտրոլիզի գումարային հավասարումն $\text{2H}_2\text{O} = 2\text{H}_2 + \text{O}_2$:
- 2) Լուծույթի զանգվածը փոքրանում է:
- 3) Աղի քանակը փոքրանում է:
- 4) Աղի կոնցենտրացիան մեծանում է:
- 5) Անոդի վրա անջատվում է թթվածին:
- 6) Կաթոդի վրա անջատվում է նատրիում:

130. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ածխաջրածինների կառուցվածքի և բաղադրության վերաբերյալ.

- 1) $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$ բաղադրությամբ ածխաջրածնի մոլեկուլում ատոմների գումարային թիվը միշտ մեկով մեծ է նրանում առկա կովալենտային կապերի թվից:
- 2) $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$ ընդհանուր բանաձևն ունեցող ածխաջրածնի մոլեկուլում $\text{C}-\text{C}$ կովալենտային կապերի թիվը միշտ հավասար է $n-1$:
- 3) C_4H_8 բանաձևն ունեցող սիմետրիկ ալկենի մոլեկուլում առկա է առաջնային ածխածնի մեկ ատոմ:
- 4) C_4H_8 ընդհանուր բանաձևն ունեցող ծայրային կրկնակի կապով չճյուղավորված ածխածնային շղթայով ալկենի մոլեկուլում առկա է առաջնային ածխածնի մեկ ատոմ:
- 5) Կողմնային շղթա չունեցող C_nH_{2n} ընդհանուր բանաձևն ունեցող ցիկլոալկանի մոլեկուլում $\text{C}-\text{C}$ կովալենտային կապերի թիվը միշտ հավասար է $n-1$:
- 6) Երրորդային ածխածնի երկու ատոմ պարունակող պարզագույն ալկանի մոլեկուլում առկա են առաջնային ածխածնի վեց ատոմ:

131. Որոշակի զանգվածով նատրիումի էթիլատը 83 գ ջրում լուծելիս ստացվել է երկու նյութերի ջրային լուծույթ, որում նյութերի զանգվածային բաժինները միմյանցից տարբերվում են 1,5%-ով: Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Լուծույթում ստացված նյութերի զանգվածները իրար հավասար են:
- 2) Ստացված նյութերի մոլային բաժինները լուծույթում իրար հավասար են:
- 3) Օրգանական նյութի զանգվածը լուծույթում 23 գրամ է:
- 4) Անօրգանական նյութի զանգվածային բաժինը լուծույթում 10 % է:
- 5) Նատրիումի էթիլատի նմուշի զանգվածը եղել է 17 գրամ:
- 6) Լուծույթի զանգվածը 90 գրամ է:

132. Որոշակի զանգվածով նատրիումի էթիլատը 33 գ ջրում լուծելիս ստացվել է երկու նյութերի ջրային լուծույթ, որում նյութերի զանգվածային բաժինները միմյանցից տարբերվում են 3%-ով: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Լուծույթում ստացված նյութերի զանգվածները իրար հավասար են:
- 2) Ստացված նյութերի մոլային բաժինները լուծույթում իրար հավասար են:
- 3) Օրգանական նյութի զանգվածը լուծույթում 13 գրամ է:
- 4) Անօրգանական նյութի զանգվածային բաժինը լուծույթում 20 % է:
- 5) Նատրիումի էթիլատի զանգվածը 8,5 գրամ է:
- 6) Լուծույթի զանգվածը 50 գրամ է:

133. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը սահմանային միահիմն կարբոնաթթուների վեաբերյալ.

- 1) Ածխածնի միայն մեկ ատոմն է գտնվում sp^3 հիբրիդային վիճակում:
- 2) Ունեն ավելի բարձր եռման ջերմատիճան քան համապատասխան ալկանները:
- 3) Ածխածնի 15–17 ատոմ պարունակող կարբոնաթթուները լավ են լուծվում օրգանական լուծիչներում:
- 4) Ածխածնի բոլոր ատոմները գտնվում են sp^2 հիբրիդային վիճակում:
- 5) Դրանց միջդասային իզոմերները էսթերներն են:
- 6) Կարող են ստացվել համապատասխան ալդեհիդների օքսիդացումից:

134. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական տարրերի հատկությունների փոփոխության պարբերականության վերաբերյալ.

- 1) Չորրորդ պարբերության տարրերին համապատասխանող հետևյալ հիդրօքսիդներից՝ KOH , $Cu(OH)_2$, $Ca(OH)_2$, առավել թույլ հիմնային հատկություններ դրսելորող հիմքի մոլային զանգվածը 1,225 անգամ մեծ է նրա ջերմային քայլայումից ստացված պինդ օքսիդի մոլային զանգվածից:
- 2) Հինգերորդ լիմի գլյուսպիր ենթախմբի հետևյալ ջրածնային միացություններից՝ NH_3 , PH_3 , AsH_3 , առավել ուժեղ հիմնային հատկություններ դրսելորող միացության մեկ մոլեկուլում պրոտոնների թիվը 17 է:
- 3) Հետևյալ թթուներից՝ HIO_3 , $HClO_3$, $HBrO_3$, $HClO_2$, առավել ուժեղին համապատասխանող օքսիդի մեկ մոլեկուլի զանգվածը 151 գ. ա. մ. է:
- 4) F_2 , Cl_2 , Br_2 , I_2 շարքում ջրածնին պարզ նյութի հետ առավել մեծ արագությամբ փոխազդող հալոգենի առաջացրած նատրիումական աղի մոլային զանգվածը 58,5 գ/մոլ է:
- 5) H_2R լնդհանուր բանաձևն ունեցող ջրածնային միացություններից մեկի միջմոլեկուլային ջրածնային կապերի շնորհիվ հինգ մոլեկուլից գոյացած ասոցիատի զանգվածը 90 գ. ա. մ. է:

6) HCl, HBr, HI շարքում ջրային լուծույթում առավել ուժեղ թթվային հատկություն դրսնորող նյութի և արծաթի նիտրատի փոխազդեցությունից ստացված նստվածքի զանգվածը կլինի 28,7 գ, եթե փոխազդի 0,2 մոլ հալոգենաջրածին:

135. 7,4 գ հանգած կիր պարունակող սուսպենզիա են մոել 39,2% ծավալային բաժնով ածխածնի(IV) օքսիդ պարունակող 8 լ (Ա. պ.) գազային խառնուրդ: Ածխածնի(IV) օքսիդն ամբողջությամբ կլանվել է: Հաստատե՛ք կամ հերթե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) $\text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{CO}_2 = \text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{O}$ լոնքացող ռեակցիաների հավասարումներից մեկն է:
- 2) Ըստ խնդրի պայմանի՝ ածխածնի(IV) օքսիդի 0,06 մոլը ավելցուկ է:
- 3) Ակզրնական սուսպենզիան հնարավոր է պատրաստե՛լ 5,6 գ չհանգած կիրը ջրում լուծելով:
- 4) Մեծ մոլային զանգվածով աղի մոլային զանգվածը 162 գ/մոլ է:
- 5) Առաջացած մեծ մոլային զանգվածով աղի զանգվածը 8,1 գ է:
- 6) Հնարավոր ռեակցիաների ավարտից հետո կալցիումի կարբոնատի զանգվածը 10 գ է:

136. 71 գ ֆոսֆորի(V) օքսիդը լուծել են կալիումի հիդրօքսիդի 28% զանգվածային բաժնով 320 մլ լուծույթում ($\rho=1,25$ գ/մլ): Հաստատե՛ք կամ հերթե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Ֆոսֆորի(V) օքսիդի և հիմքի փոխազդեցությունից հնարավոր է երեք տեսակ աղերի առաջացում, որը կախված է ազդանյութերի մոլային հարաբերությունից:
- 2) Երկիրորդֆոսֆատ առաջանում է ջրի մասնակցությամբ, երբ հիմքի քանակը կրկնակի շատ է օքսիդի քանակից:
- 3) Հիդրոֆոսֆատ առաջանում է, երբ հիմքի և օքսիդի քանակները հավասար են:
- 4) Ֆոսֆատ առաջանում է, երբ հիմքի քանակը վեց անգամ շատ է օքսիդի քանակից:
- 5) Ըստ խնդրի պայմանի առաջանում է կալիումի երկիրորդֆոսֆատ:
- 6) Առաջացած աղի զանգվածը կազմում է 174 գ:

137. 179,2 լ (Ա. պ.) H_2S -ի այրման արգասիք SO_2 -ը անցկացրել են 12,5% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 2 լ լուծույթի ($\rho=1,28$ գ/մլ) մեջ: Հաստատե՛ք կամ հերթե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Ընթացող ռեակցիաներից առաջնի հավասարումն է $2\text{H}_2\text{S} + 3\text{O}_2 = 2\text{SO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$:
- 2) Երկրորդ ռեակցիայի հավասարման ուրվագիրն է $\text{SO}_2 + \text{NaOH} \rightarrow \text{Na}_2\text{SO}_4 + \text{H}_2\text{O}$:
- 3) Ըստ խնդրի պայմանի՝ $n(\text{SO}_2) : n(\text{NaOH}) = 1 : 1$:
- 4) Ստացված աղի մոլային զանգվածը 104 գ/մոլ է:

5) Ստացված աղի զանգվածը 416 գ է:

6) Ուեակցիայի ավարտից հետո լուծույթում ստացված աղի զանգվածային բաժինը 24% է:

138. $\text{KMnO}_4 + \text{HCl} \rightarrow \text{Cl}_2 + \text{MnCl}_2 + \text{KCl} + \text{H}_2\text{O}$ ուրվագրով ռեակցիայի ընթացքում ծախսվել է 6,32 գ կալիումի պերմանգանատ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

1) Նշված ռեակցիայի հավասարման քանակաչափական գործակիցների գումարը 30 է:

2) 1 մոլ օրսիդիչի ընդունած էլեկտրոնների մոլերի թիվը 5 է:

3) Ուեակցիան ինքնաօքսիդացման–ինքնավերականգնման է:

4) Ուեակցիայի արդյունքում անջատվել է 2,24 լ (ն. պ.) քլոր:

5) Ստացված մանգանի(II) քլորիդի քանակը 0,04 մոլ է:

6) 1 մոլ վերականգնիչի տրամադրած էլեկտրոնների քանակը 5 մոլ է:

139. Մեկ լիտր ծավալով փակ անոթում $2\text{SO}_{2(\text{q})} + \text{O}_{2(\text{q})} \rightleftharpoons 2\text{SO}_{3(\text{q})}$ ռեակցիայի ընթացքում հավասարակշռություն ստեղծվելու պահին ծախսվել է թթվածնի 20%-ը: Ելանյութերի սկզբնական կոնցենտրացիաներն են՝ $C_{\text{SO}_2} = 1,32$ մոլ/լ, $C_{\text{O}_2} = 0,8$ մոլ/լ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

1) Հավասարակշռության պահին փոխազդել է 0,16 մոլ թթվածին:

2) Ըստ ռեակցիայի հավասարման՝ առաջացել է 0,32 մոլ SO_3 :

3) Երբ համակարգում ստեղծվել է հավասարակշռություն, ծախսվել է 0,68 մոլ SO_2 :

4) Համակարգում թթվածնի հավասարակշռային կոնցենտրացիան $[\text{O}_2] = 0,1$ մոլ/լ է:

5) SO_3 -ի հավասարակշռային կոնցենտրացիան $[\text{SO}_3] = 0,64$ մոլ/լ է:

6) Ըստ ռեակցիայի պայմանի՝ հավասարակշռության հաստատունի թվային արժեքը 0,16 է:

140. 50 գ օլեումը չեղոքացնելու համար ծախսվել է նատրիումի հիդրօքսիդի 22,3 % զանգվածային բաժնով 200 գ լուծույթ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

1) SO_3 -ի քանակը օլեումի նմուշում 0,3 մոլ է:

2) H_2SO_4 -ի քանակը օլեումի նմուշում 1,115 մոլ է:

3) Չեղոքացումից ստացված աղի մոլային զանգվածը 142 գ/մոլ է:

4) Օլեումի 10 գ նմուշի վրա ծծմբական թթվի 30 % զանգվածային բաժնով 100 գ լուծույթ ավելացնելիս կստացվի թթվի 40 % զանգվածային բաժնով լուծույթ:

5) Չեղոքացումից հետո ստացված լուծույթում առկա է $1,115$ մոլ Na^+ իոն:

6) Նշված օլեումի 100 գ նմուշին 9,27 գ ջուր ավելացնելիս կստացվի անջուր ծծմբական թթու:

141. 100 գ ջրում լուծել են այնքան կալիում, որ ստացված ալկալու լուծույթը բավարարել է 27,44% զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի 16 մլ լուծույթը ($\rho=1,25\text{գ}/\text{մլ}$) չեղոքացնելու համար: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Լուծույթում պարունակվող ծծմբական թթվի զանգվածը 5,488 գ է:
- 2) Ծծմբական թթուն չեղոքացնելու համար անհրաժեշտ է 0,112 մոլ կալիումի հիդրօքսիդ:
- 3) Կալիումի հիդրօքսիդի լուծույթի զանգվածը 100 գ է:
- 4) Խնդրում ներկայացված ռեակցիաների հավասարումների քանակաչափական գործակիցների գումարը 12 է:
- 5) Լուծված կալիումի զանգվածը 3,368 գ է:
- 6) Կալիումի հիդրօքսիդի զանգվածային բաժինը լուծույթում 6,016 % է:

142. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը սպիտակուցների վերաբերյալ.

- 1) Կազմված են կարբոնաթթուների մնացորդներից:
- 2) Լինում են առաջնային, երկրորդային, երրորդային, չորրորդային կատուցվածքի:
- 3) Հիմնային լուծույթի վրա CuSO_4 -ի լուծույթ ավելացնելիս առաջանում է մանուշակագույն գունավորում:
- 4) Ենթարկվում են բնափոխման:
- 5) Հիդրոլիզվում են՝ առաջացնելով ալդեհիդներ:
- 6) Հիդրոլիզվում են միայն ֆերմենտների ազդեցությամբ:

143. Ազոտի և ջրածնի 67,2 լ (ս. պ.) խառնուրդին ավելացրել են ավելցուկով թթվածին և պայթեցրել: Ջրային գոլորշիները խտացնելուց հետո մնացած գազային խառնուրդն անմնացորդ փոխազդել է մետաղական լիթիումի հետ: Ստացված պինդ մնացորդի հիդրոլիզից անջատվել է այնքան ամոնիակ, որքան կանջատվեր 58,85 գ ամոնիումի քլորիդի և ալկալու փոխազդեցությունից, իսկ ստացված լուծույթը կարող է չեղոքացնել ազոտական թթվի 9 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 0,5 լ լուծույթ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Ավելացրած թթվածինի ծավալը 34,16 լ (ս. պ.) է:
- 2) Ջրային գոլորշիները խտացնելուց հետո մնացած գազային խառնուրդի զանգվածը 25 գ է:
- 3) Ելային խառնուրդում առկա ջրածինը կարող է ստացվել 30 լ մեթանի՝ մինչև պարզ նյութեր քայլայումից:
- 4) Պինդ մնացորդում լիթիումի նիտրիդի հետ առկա նյութի հարաբերական մոլեկուլային զանգվածը 30 է:
- 5) Պինդ մնացորդում լիթիումի նիտրիդի մոլային բաժինը 60% է:
- 6) Ելային խառնուրդում առկա ազոտը կարող է ստացվել 19,25 լ օդից 80% ելքով:

144. Ազոտի(IV) և (II) օքսիդների 16,8 լ (Ն. պ.) խառնուրդին որոշակի ծավալով օդ ավելացնելիս ստացվել է 38,8 գ/մոլ միջին մոլային զանգվածով երկու գազի խառնուրդ: Հաստատեք կամ հերթեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Ավելացրած օդի ծավալը 14 լ է:
- 2) Ազոտի(II) օքսիդի մոլային բաժինը օքսիդների ելային խառնուրդում 0,5 է:
- 3) Նատրիումի հիդրօքսիդի ավելցուկ պարունակող լուծույթի մեջ նոր գազային խառնուրդն անցկացնելիս 11,2 լ գազ չի կլանվել:
- 4) Նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի մեջ նոր գազային խառնուրդն անցկացնելիս լուծույթի զանգվածն ավելացել է 34,5 գրամով:
- 5) Օքսիդների ելային խառնուրդում թթվածնի ատոմների թիվը 1,9 անգամ մեծ է ազոտի ատոմների թվից:
- 6) Օքսիդների ելային խառնուրդին 35 լ օդ ավելացնելիս և ստացված գազային խառնուրդը բավարար քանակով կալիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթի մեջ անցկացնելիս կառաջանա 75,75 գ զանգվածով մեկ նյութ:

145. Մեթանի, էթանի և ածխածին պարունակող երրորդ գազի հավասարամոլային խառնուրդում էթանի զանգվածային բաժինը 1/3 է, իսկ 180 գ զանգվածով խառնուրդի այրման համար պահանջվել է 246,4 լ (Ն. պ.) թթվածին: Հաստատեք կամ հերթեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Երրորդ գազի մոլային զանգվածը 40 գ/մոլ է:
- 2) Խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը 30 գ/մոլ է:
- 3) 150 գ խառնուրդի քանակը 5 մոլ է:
- 4) 18 գ զանգվածով ելային խառնուրդի այրումից ստացված գազն ավելցուկով վերցրած կալցիումի հիդրօքսիդի լուծույթի մեջ անցկացնելիս կստացվի 80 գ նստվածք:
- 5) Երրորդ գազի մեկ մոլեկուլում առկա է 28 պրոտոն:
- 6) Սկզբնական խառնուրդում ածխածին տարրի ատոմների մոլային բաժինը 25% է:

146. Ածխածնի(IV) և (II) օքսիդների 8 լ (Ն. պ.) խառնուրդն անհրաժեշտ քանակով թթվածնում այրելիս ծավալը կրճատվել է 2 լիտրով: Հաստատեք կամ հերթեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Ածխածնի(IV) օքսիդի մոլային բաժինը սկզբնական խառնուրդում 50% է:
- 2) Սկզբնական խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը 37,5 գ/մոլ է:
- 3) Թթվածին տարրի զանգվածային բաժինը սկզբնական խառնուրդում 69,9 % է:
- 4) Թթվածին տարրի ատոմների մոլային բաժինը խառնուրդում 60 % է:
- 5) Սկզբնական խառնուրդում առկա ածխածնի(II) օքսիդով հնարավոր է երկաթի(II) օքսիդից վերականգնել 10 գ երկար:
- 6) 13,8 գ կալիումի կարբոնատ պարունակող լուծույթի մեջ գազերի ելային խառնուրդը մղելիս կստացվի աղերի հավասարամոլային խառնուրդ:

147. Համապատասխան պայմաններում 1 լ ծավալով փակ անոթում գտնվող մեկական մոլ քլորաջրածինը և թթվածինը փոխազդել են, և ստեղծվել է $4\text{HCl}_{(q)} + \text{O}_{2(q)} \rightleftharpoons 2\text{Cl}_{2(q)} + 2\text{H}_2\text{O}_{(q)}$ հավասարակշռությունը: Հավասարակշռային խառնուրդում քլորաջրածինի կոնցենտրացիան 0,6 մոլ/լ է: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Քլորի հավասարակշռային կոնցենտրացիան 0,2 մոլ/լ է:
- 2) Թթվածնի հավասարակշռային կոնցենտրացիան 0,9 մոլ/լ է:
- 3) Հավասարակշռության հաստատունի արժեքը 1 է:
- 4) Ռեակցիոն խառնուրդին թթվածին ավելացնելիս հավասարակշռությունը կտեղաշարժվի դեպի վերջանյութերի գոյացման կողմը:
- 5) Համակարգում ճնշումը երկու անգամ մեծացնելիս քլորի կոնցենտրացիան կմեծանա:
- 6) Ռեակցիոն խառնուրդին մեկ մոլ քլորաջրածին ավելացնելիս հավասարակշռության հաստատունի արժեքը կմնանա չորս անգամ:

148. 1 լ ծավալով փակ անոթում փոխազդել են ֆոսֆորը և քլորը՝ ըստ $2\text{P}_{(q)} + 3\text{Cl}_{2(q)} = 2\text{PCl}_{3(q)}$ հավասարման: Ժամանակի տ₁ պահին ֆոսֆորի մոլային բաժինը կազմել է ռեակցիոն խառնուրդի 50 %-ը, իսկ 30 վ անց՝ տ₂ պահին՝ 4/9 մասը: տ₂ պահին խառնուրդի քանակը եղել է 2,25 մոլ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Ժամանակի տ₁ պահին ռեակցիոն խառնուրդի քանակը եղել է 3 մոլ:
- 2) տ₂–տ₁ ժամանակահատվածում ռեակցիայի միջին արագությունն, ըստ ֆոսֆորի սպառման, 1 մոլ/լ · ր է:
- 3) տ₂–տ₁ ժամանակահատվածում ռեակցիայի միջին արագությունն, ըստ PCl_3 -ի գոյացման, 0,06 մոլ/լ · վ է:
- 4) տ₂–տ₁ ժամանակահատվածում ծախսվել է 0,75 մոլ քլոր:
- 5) Ժամանակի տ₁ պահին խառնուրդում առկա ֆոսֆորը մինչև P_2O_5 օքսիդացնելու համար կպահանջվի 60 գ թթվածին:
- 6) տ₂–տ₁ ժամանակահատվածում գոյացած PCl_3 -ը ջրում լուծելիս կգոյանա երկու մոլ գումարային քանակով երկու թթուների խառնուրդ պարունակող լուծույթ:

149. Երկաթի, ալյումինի և պղնձի փոշիների 1:2:3 մոլային հարաբերությամբ խառնուրդն ավելցուկով վերցրած աղաթթվում լուծելիս անջատվել է 44,8 լ (Ն. պ.) գազ, որն այրել են բավարար քանակով օդում: Նույն խառնուրդի և տաքացման պայմաններում գազային քլորի փոխազդեցությունից առաջացել է քլորիդների խառնուրդ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Ծախսված քլորաջրածինի զանգվածը 146 գ է:
- 2) Մետաղների խառնուրդի զանգվածը 300 գ է:

- 3) Ծախսված օդի ծավալը (ն. պ.) 112 լ է:
- 4) Ծախսված քլորի ծավալը (ն. պ.) 100,8 լ է:
- 5) Պղնձի(II) քլորիդի մոլային բաժինը քլորի հետ փոխազդեցությունից ստացված քլորիդների խառնուրդում 50 % է:
- 6) Եվ աղաթթվի, և քլորի փոխազդեցությունից առաջացած այսումինի քլորիդի գումարային զանգվածը 267 գ է:

150. Պղնձի(II), երկաթի(II) և այսումինի օքսիդների մեկ մոլ խառնուրդի և անհրաժեշտ քանակությամբ 36,75% զանգվածային բաժնով ծծմբական թթվի 320 գ լուծույթի փոխազդեցությունից ստացվել է աղերի խառնուրդ: Այդ խառնուրդի և ավելցուկով վերցրած 6,5 մոլ/լ կոնցենտրացիայով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի ($\rho=1,255$ գ/մլ) փոխազդեցությունից ստացված լուծույթը նստվածքի հետ միասին օդում թռղնելիս կլանել է 2,24 լ (ն. պ.) թթվածին: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Օքսիդների ելային խառնուրդի զանգվածը 79 գ է:
- 2) Օքսիդների խառնուրդում պղնձի(II) օքսիդի մոլային բաժինը 50% է:
- 3) Ծախսված նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի զանգվածը 502 գ է:
- 4) Աղկալու փոխազդեցությունից ստացված նստվածքի զանգվածը 105 գ է:
- 5) Ստացված փոքր մոլային զանգվածով սուլֆատի զանգվածային բաժինը լուծույթում 2 % է:
- 6) Օդի թթվածնով օքսիդացման արգասիքի զանգվածը 42,8 գ է:

151. Նատրիումի քլորիդի 35,1 գ նմուշը լուծել են 213,5 գ ջրում և ստացված լուծույթը ենթարկել էլեկտրոլիզի (իներտ էլեկտրոդներ): Էլեկտրոլիզը դադարեցրել են այն պահին, երբ անոդի վրա անջատված գազի զանգվածը 13,8 գրամով մեծ է եղել կաթոդի վրա անջատված գազի զանգվածից: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Անոդի վրա անջատված գազի քանակը 200 մմոլ է:
- 2) Նատրիումի հիդրօքսիդի զանգվածային բաժինը էլեկտրոլիզից հետո մնացած լուծույթում 3,7% է:
- 3) Նատրիումի քլորիդի զանգվածային բաժինը էլեկտրոլիզից հետո մնացած լուծույթում 5% է:
- 4) Կաթոդի վրա անջատված գազի զանգվածը 4,2 գ է:
- 5) Եթե էլեկտրոլիզից հետո մնացած լուծույթին 0,15 մոլ ցինկի քլորիդ ավելացնեն, կանչալավի 9,9 գ նստվածք:
- 6) Եթե էլեկտրոլիզից հետո մնացած լուծույթին 0,25 մոլ պղնձի(II) սուլֆատ ավելացնեն, կանչալավի 9,8 գ նստվածք:

152. Մեթանի, ածխածնի(II) օքսիդի և ածխածնի(IV) օքսիդի 11,2 լ (ն. պ.) խառնուրդը ավելցուկով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթով անցկացնելիս խառնուրդի ծավալը կրճատվել է 4,48 լիտրով (ն. պ.): Մնացած գազային խառնուրդի լրիվ այրման համար ծախսվել է 6,72 լ (ն. պ.) թթվածին: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.
- 1) Ակզրնական խառնուրդում ածխածնի(II) օքսիդի ծավալային քածինը 20% է:
  - 2) Ակզրնական խառնուրդում ածխածնի(IV) օքսիդի ծավալային քածինը 40% է:
  - 3) Ակզրնական խառնուրդի զանգվածը 16 գ է:
  - 4) Ակզրնական խառնուրդն այրելիս ստացվում է 44 գ ածխածնի(IV) օքսիդ:
  - 5) Ակզրնական խառնուրդն այրելիս ծավալը (ն. պ.) կլրճատվի 6,72 լ-ով:
  - 6) Ակզրնական խառնուրդում պարունակվող մեթանից ստացվում է նույն ծավալով ացետիլեն:
153. 20,5 գ նատրիումի ացետատը նատրիումի հիդրօքսիդի հետ շիկացնելիս ստացված գազը լույսի ազդեցությամբ փոխագրել է քլորի հետ, որը ստացվել է 130,5 գ մանգանի(IV) օքսիդի և աղաթթվի փոխազդեցությունից: Գազի լրիվ քլորացումից ստացված գազային խառնուրդը լուծել են սառը ջրում և լուծույթը չեղոքացրել 0,5 մոլ/լ կոնցենտրացիայով նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթով: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.
- 1) Նատրիումի ացետատի և նատրիումի հիդրօքսիդի փոխազդեցությունից կստացվի 5,6 լ (ն. պ.) գազ:
  - 2) Նատրիումի ացետատի և նատրիումի հիդրօքսիդի փոխազդեցությունից ստացվող գազում ածխածնի մոլային քածինը 0,8 է:
  - 3) Քլորի ստացման ռեակցիայի ընթացքում վերականգնման գործընթացին մասնակցել է 3 մոլ էլեկտրոն:
  - 4) Գազի լրիվ քլորացման հետևանքով ստացվել է 33,6 լ (ն. պ.) քլորաջրածին:
  - 5) Գազի լրիվ քլորացումն ավարտվելուց հետո գազային խառնուրդի ծավալը կազմել է 33,6 լ (ն. պ.):
  - 6) Գազի քլորացումից ստացված գազային խառնուրդի ջրային լուծույթի չեղոքացման համար ծախսվել է 0,5 մոլ/լ կոնցենտրացիայով նատրիումի հիդրօքսիդի 4 լ լուծույթ:
154. Մեթանի և բութանի 4,48 լ (ն. պ.) խառնուրդի այրումից ստացված գազն անցկացրել են նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթի մեջ: Լուծույթի գոլորշացումից հետո ստացվել է նատրիումի կարբոնատի և հիդրոկարբոնատի 44,2 գ խառնուրդ, որի շիկացումից անջատվել է 4,48 լ (ն. պ.) ածխածնի(IV) օքսիդ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.
- 1) Մեթանի և բութանի խառնուրդում բութանի ծավալային քածինը 0,5 է:
  - 2) Ակզրնական խառնուրդն այրելիս ստացվել է 1 մոլ ածխածնի(IV) օքսիդ:
  - 3) Ակզրնական խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը 37 գ/մոլ է:

- 4) Սկզբնական խառնուրդի լրիվ այրումից ստացված ածխածնի(IV) օքսիդի հետ փոխագրել է 24 գ նատրիումի հիդրօքսիդ:
- 5) Նատրիումի կարբոնատի և հիդրոկարբոնատի խառնուրդի շիկացումից ստացված պինդ մնացորդի զանգվածը 31,8 գ է:
- 6) Սկզբնական խառնուրդում պարունակվող բութանի կատալիտիկ օքսիդացումից կստացվի 30 գ քացախաթթու:
- 155. Նոյն թվով ածխածնի ատոմներ պարունակող ալկանի և ալկենի 1:1 մոլային հարաբերությամբ գազային խառնուրդը կարող է գունագրել 20 % զանգվածային բաժնով բրոմի 160 գ լուծույթը: Այդ նոյն քանակությամբ ածխաջրածինների խառնուրդի այրումից ստացվել է 26,88 լ (ն. պ.) ածխածնի(IV) օքսիդ: Հաստատեք կամ հերթեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.**
- 1) Ալկանի և ալկենի մոլեկուլներում առկա են երեքական ածխածնի ատոմներ:
  - 2) Սկզբնական խառնուրդում ալկանի և ալկենի ծավալային բաժինները տարբեր են:
  - 3) Ալկանի և ալկենի մեկական մոլեկուլում օ-կապերի գումարային թիվը 18 է:
  - 4) Ածխաջրածինների սկզբնական խառնուրդը համապատասխան պայմաններում դեհիդրելիս կստացվի 2 մոլ ալկեն:
  - 5) Ածխաջրածինների խառնուրդը համապատասխան պայմաններում հիդրելիս կստացվի 8,96 լ (ն. պ.) ալկան:
  - 6) Ածխաջրածինների սկզբնական գազային խառնուրդի զանգվածը 17,2 գ է:
- 156. Էթանի և ացետիլենի խառնուրդը բրոմաջրի միջով անցկացնելիս բրոմաջրի զանգվածն ավելացել է 2,6 գրամով: Այդ նոյն քանակությամբ ածխաջրածինների խառնուրդն այրելիս գոյացել է 55 գ ածխածնի(IV) օքսիդ: Հաստատեք կամ հերթեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.**
- 1) Ածխաջրածինների խառնուրդում ալկանի ծավալային բաժինը 84 % է:
  - 2) Ածխաջրածինների խառնուրդի ծավալը 21 լ է (ն. պ.):
  - 3) Սկզբնական խառնուրդն այրելիս ծախսվել է 46,76 լ (ն. պ.) օդ:
  - 4) Սկզբնական խառնուրդում պարունակվող ացետիլենն արծաթի օքսիդի ամոնիակային լուծույթի մեջ անցկացնելիս ստացվել է 24 գ նստվածք:
  - 5) Ածխաջրածինների խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը 29,36 գ/մոլ է:
  - 6) Ելային գազային խառնուրդում ածխածնի ատոմների թիվը $7,525 \cdot 10^{23}$ է:
- 157. Նոյն թվով ածխածնի ատոմներ պարունակող ալկանի, ալկենի և ալկինի 2,8 լ (ն. պ.) խառնուրդը կարող է փոխագրել 17,4 գ արծաթի օքսիդի հետ (ամոնիակային լուծույթ) կամ միացնել 28 գ բրոմ: Հաստատեք կամ հերթեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.**
- 1) Ալկանի, ալկենի և ալկինի մեկական մոլեկուլներում պարունակվող ածխածնի ատոմների գումարային թիվը 9 է:

- 2) Ալկանի, ալկենի և ալկինի մեկական մոլեկուլներում պարունակվող σ-կապերի գումարային թիվը 15 է:
- 3) Ածխաջրածինների ելային խառնուրդում ալկանի ծավալային քաժինը 0,4 է:
- 4) Ելային գազային խառնուրդում ալկենի ծավալային քաժինը 0,2 է:
- 5) Ելային գազային խառնուրդի միջին մոլային զանգվածը 27,2 գ/մոլ է:
- 6) Ելային գազային խառնուրդում պարունակվող ալկինը կարող է միացնել 4,48 լ (ն. պ.) ջրածին:
158. Ֆենոլի և էթանոլի խառնուրդը չեզոքացնելու համար ծախսվել է 6,25 մոլ/լ կոնցենտրացիայով նատրիումի հիդրօքսիդի 40 մլ լուծույթ: Նույն զանգվածով խառնուրդը մետաղական նատրիումի հետ փոխազդելիս անջատվել է 11,2 լ (ն. պ.) գազ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.
- 1) Ֆենոլի և էթանոլի խառնուրդում էթանոլի մոլային քաժինը 0,75 է:
- 2) Ֆենոլի և էթանոլի խառնուրդի զանգվածը 58 գ է:
- 3) Խառնուրդում առկա էթանոլից հնարավոր է ստանալ 77 գ էթիլացետատ:
- 4) Ֆենոլի և էթանոլի 29 գ խառնուրդը չեզոքացնելու համար կպահանջվի նատրիումի հիդրօքսիդի 6,25 մոլ/լ կոնցենտրացիայով 80 մլ լուծույթ:
- 5) Ֆենոլի և էթանոլի սկզբնական խառնուրդը բրոմացնելիս կառաջանա 82,75 գ եռրումֆենոլ:
- 6) Խառնուրդում պարունակվող էթանոլը կարող է ստացվել 60 գ գյուկոզի խմորումից:
159. Որոշակի քանակությամբ հագեցած միատում սպիրտը բաժանել են երկու հավասար մասի: Մի մասը մինչև ալդեհիդ քանակապես օքսիդացնելու համար պահանջվել է 32 գ պղնձի(II) օքսիդ: Սպիրտի երկրորդ կեսի և քացախաթթվի փոխազդեցությունից 60% ելքով ստացվել է 24,48 գ էթեր: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.
- 1) Միատում սպիրտը պրոպանոլ-1 է:
- 2) Օքսիդացած սպիրտի զանգվածը 24 գ է:
- 3) Սպիրտի օքսիդացումից ստացվել է 29 գ ալդեհիդ:
- 4) Ստացված ալդեհիդի մոլեկուլում σ-կապերի գումարային թիվը 11 է:
- 5) Միատում սպիրտի մոլեկուլում ածխածնի զանգվածային քաժինը 60% է:
- 6) Սկզբնական քանակով սպիրտի դեհիդրատացումից կստացվի 17,92 լ (ն. պ.) ալկեն:

160. Որոշակի զանգվածով հագեցած միատոմ սպիրտի օքսիդացումից ստացվել է չփոխազդած սպիրտի, ալդեհիդի և թթվի 1:2:3 մոլային հարաբերությամբ 32,5 գ խառնուրդ: Ստացված խառնուրդը ավելցուկով վերցրածնատրիումի հիդրոկարբոնատի հետ փոխազդելիս անջատվել է 3,36 լ (ն. պ.) գազ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Սպիրտի մոլեկուլում ատոմների ընդհանուր թիվը 21 է:
- 2) Խառնուրդի հետ փոխազդել է 12,6 գ նատրիումի հիդրոկարբոնատ:
- 3) Օքսիդացման արդյունքում ստացված խառնուրդը կարող է փոխազդել 6,9 գ մետաղական նատրիումի հետ:
- 4) 32,5 գ խառնուրդում պարունակվում է 10 գ ալդեհիդ:
- 5) Սպիրտի սկզբնական զանգվածը 30,6 գ է:
- 6) 32,5 գ խառնուրդում թթվի մոլային քածինը 40 % է:

161. Թթվածնի ավելցուկում էթանի և մեթիլամինի 22,4 լ (ն. պ.) խառնուրդի այրումից ստացված գազագոլորշային խառնուրդն անցկացրել են նատրիումի հիդրօքսիդի 25% զանգվածային քածնով 320 մլ ($\rho=1,25$ գ/մլ) լուծույթի միջով: Չկլանված գազերը տաքացրած պղնձե ցանցի վրայով անցկացնելիս գազի ծավալը դարձել է 8,96 լ (ն. պ.): Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Էթանի և մեթիլամինի սկզբնական խառնուրդում մեթիլամինի մոլային քածինը 0,8 է:
- 2) Էթանի և մեթիլամինի խառնուրդի այրումից ստացվել է 26,88 լ (ն. պ.) ածխածնի(IV) օքսիդ:
- 3) Խառնուրդի այրումից ստացված գազը նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթով անցկացնելիս ստացվել է աղերի խառնուրդ:
- 4) Խառնուրդի այրումից ստացված գազը փոխազդել է 100 գ նատրիումի հիդրօքսիդի հետ:
- 5) Խառնուրդի այրումից ստացված գազագոլորշային խառնուրդը նատրիումի հիդրօքսիդի լուծույթով անցկացնելիս ստացվել է 499,6 գ լուծույթ:
- 6) Էթանի և մեթիլամինի սկզբնական խառնուրդը կարող է փոխազդել 26,88 լ (ն. պ.) քլորաջրածնի հետ:

162. Որոշակի քանակով մեթիլամինի և պրոպիլամինի խառնուրդի լրիվ այրումից ստացված գազագոլորշային խառնուրդը նատրիումի կարբոնատի 193,8 գ լուծույթի մեջ անցկացնելիս ստացվել է 67,2 գ նատրիումի հիդրոկարբոնատ պարունակող 30% զանգվածային քածնով լուծույթ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Ամինների սկզբնական խառնուրդում պրոպիլամինի մոլային քածինը 0,5 է:
- 2) Ամինների սկզբնական խառնուրդում մեթիլամինի զանգվածային քածինը 0,5 է:
- 3) Ամինների սկզբնական խառնուրդի զանգվածը 9 գ է:

- 4) Ամինների սկզբնական խառնուրդն այրելիս ծախսվել է 84 լ (ն. պ.) օդ:
- 5) Ամինների սկզբնական խառնուրդի այրումից ստացված գազագոլորշային խառնուրդը նատրիումի կարբոնատի լուծույթով անցկացնելիս ստացվել է 224 գ լուծույթ:
- 6) Ամինների սկզբնական խառնուրդը քլորաջրածնի հետ փոխազդելիս կառացանա 16,3 գ աղերի խառնուրդ:

163. Քացախաթթվի և առաջնային ամինի հիդրոսուլֆատի 55,4 գ խառնուրդի հետ կարող է փոխազդել 10% զանգվածային բաժնով նատրիումի հիդրօքսիդի 320 գ լուծույթ: Նույն զանգվածով սկզբնական խառնուրդի և ավելցուկով բարիումի քլորիդի փոխազդեցությունից ստացվել է 46,6 գ նստվածք: Հաստատեք կամ հերթեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ.

- 1) Նյութերի սկզբնական խառնուրդում պարունակվում է 20 գ քացախաթթու:
- 2) Նյութերի սկզբնական խառնուրդում պարունակվում է 0,2 մոլ առաջնային ամինի հիդրոսուլֆատ:
- 3) Խառնուրդում պարունակվող քացախաթթուն չեզոքացնելու համար ծախսվել է 20 գ նատրիումի հիդրօքսիդ:
- 4) Առաջնային ամինի հիդրոսուլֆատի մոլային զանգվածը 157 է:
- 5) Առաջնային ամինի մեկ մոլեկուլում ջրածնի ատոմների թիվը 9 է:
- 6) Ստացված նատրիումի ացետատի զանգվածը 30 գ է:

164. Հաստատեք կամ հերթեք պնդումների ճշմարտացիությունը ակտիվ մետաղների ստացման եղանակների վերաբերյալ.

- 1) Սուլֆիդային հանքերը բովելով:
- 2) Աղերի հալույթների էլեկտրոլիզով:
- 3) Օքսիդները ջրածնով վերականգնելիս:
- 4) Հիդրօքսիդները քայլայելիս:
- 5) Աղերի հալույթներից մետաղը վերականգնելով:
- 6) Ակալիների հալույթներից ակտիվ մետաղով վերականգնելիս:

165. Հաստատեք կամ հերթեք պնդումների ճշմարտացիությունը մետաղների վերաբերյալ.

- 1) Առաջացնում են ցնդող ջրածնային միացություններ:
- 2) Բոլոր մետաղներն անմիջականորեն փոխազդում են թթվածնի հետ:
- 3) Ցուցաբերում են վերականգնիչ հատկություններ:
- 4) Միացություններում օքսիդացման աստիճանը միշտ դրական է:
- 5) Թթվուների հետ փոխազդելիս բոլոր մետաղներն անջատում են ջրածին:
- 6) Արտաքին էլեկտրոնային շերտում ունեն քիչ թվով էլեկտրոններ:

166. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ալկալիական մետաղների վերաբերյալ.

- 1) Ստացվում են քլորիդների ջրային լուծույթների էլեկտրոլիզով:
- 2) Բնության մեջ հանդիպում են միայն միացությունների ձևով:
- 3) Ջրի հետ փոխազդում են սովորական պայմաններում:
- 4) Ստացվում են աղերի հալույթների էլեկտրոլիզով:
- 5) Թթվածնի հետ փոխազդում են միայն տաքացնելիս:
- 6) Համապատասխան պարբերության ամենամեծ ատոմական շառավիղը ունեցող տաքերն են:

167. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը այսումինի հիդրօքսիդի վերաբերյալ.

- 1) Հիմնականում ստանում են այսումինի աղերի էլեկտրոլիզից:
- 2) Ստացվում է այսումինի աղերի և ամոնիումի հիդրօքսիդի փոխազդեցությունից:
- 3) Քայլայվում է միայն տաքացնելիս:
- 4) Ալկալիների հետ փոխազդում է սովորական պայմաններում:
- 5) Փոխազդում է միայն ալկալիների հալույթների հետ:
- 6) Ցուցաբերում է ամֆոտեր հիդրօքսիդներին բնորոշ հատկություններ:

168. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ուրվագրով ընթացող ռեակցիայի վերաբերյալ՝ $N_{2(q)} + 3H_{2(q)} \rightleftharpoons 2NH_{3(q)} + Q$.

- 1) Դարձելի է և կատալիտիկ:
- 2) Ոչ դարձելի է և ջերմանջատիչ:
- 3) Օքսիդավերականգնման ռեակցիա է;
- 4) Դարձելի է և ջերմականի:
- 5) Առաջացած միացության մեջ ազոտի ատոմի օքսիդացման աստիճանը նվազագույնն է:
- 6) Առաջացած միացության մեջ ազոտի ատոմը sp^3 հիբրիդային վիճակում է:

169. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ատոմների օքսիդացման աստիճանի վերաբերյալ.

- 1) VII A խմբի բոլոր տաքերի առավելագույն օքսիդացման աստիճանը +7 է:
- 2) Կարող է ունենալ դրական, բացասական և կոտորակային արժեքներ:
- 3) IV պարբերության բոլոր տաքերի առավելագույն օքսիդացման աստիճանը +4 է:
- 4) Իոնական միացություններում այն համընկնում է իոնի լիցքի հետ:
- 5) Հիմնականում խմբի համարի արժեքից մեծ լինել չի կարող:
- 6) Մետաղների հիդրիդներում ջրածնի օքսիդացման աստիճանը -1 է:

170. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը քիմիական հավասարակշռության վիճակում գտնվող համակարգի վերաբերյալ.

- 1) Ուեակցիային մասնակից նյութերի կոնցենտրացիաները փոխվում են:
- 2) Ուղիղ և հակառակ ռեակցիաներն ընթանում են նույն արագությամբ:
- 3) Ուեակցիային մասնակից բոլոր նյութերի կոնցենտրացիաները հավասարվում են:
- 4) Միաժամանակ ընթանում են և ուղիղ, և հակառակ ռեակցիաները:
- 5) Հավասարակշռության հաստատունի արժեքը չի փոխվում:
- 6) Հավասարակշռությունը կարող է տեղաշարժվել նյութերի կոնցենտրացիան փոփոխելիս:

171. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը հիդրատացված իոնների վերաբերյալ.

- 1) Հիդրատացված իոնները շատ արագ են շարժվում:
- 2) Բոլոր հիդրատացված իոններն ունեն նույն լիցքը:
- 3) Էլեկտրական դաշտում նրանց շարժումը դառնում է ուղղորդված:
- 4) Բոլոր հիդրատացված իոնները պարունակում են նույն թվով ջրի մոլեկուլներ:
- 5) Բոլոր թթուների ջրային լուծույթներում կան հիդրօքսիում իոններ:
- 6) Իոնների հիդրատացումը զերմանջատիչ գործընթաց է:

172. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը էլեկտրոլիտների ջրային լուծույթների վերաբերյալ.

- 1) Բոլորը էլեկտրական հոսանքի հաղորդիչներ են:
- 2) Դրանց լուծույթներում միշտ առկա են կատիոններ և անիոններ:
- 3) Բազմալիցք կատիոնների լուծելի չեզոք աղերը դիտոցվում են միանգամից:
- 4) Լուծույթներում առկա են միայն նույն լիցք ունեցող կատիոններ:
- 5) Բազմահիմն թույլ թթուների դիտոցման բոլոր փուլերը դարձելի են:
- 6) Բոլոր լուծույթներում առաջանում են հիդրօքսիում իոններ:

173. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը VA խմբի տարրերի առաջացրած NH_3 , PH_3 , AsH_3 ջրածնական միացությունների շարքի վերաբերյալ.

- 1) Միացությունների հիմնային հատկություններն ուժեղանում են:
- 2) Մեծանում է R-H կապի էներգիան:
- 3) Վերականգնիչ հատկություններն ուժեղանում են:
- 4) NH_3 , AsH_3 , PH_3 շարքում միացությունների կայունությունը բարձրանում է:
- 5) Եռման զերմաստիճանը օրինաչափորեն չի փոփոխվում:
- 6) Բոլորը թունավոր գազեր են:

174. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը սահմանային շարքի ամինների վերաբերյալ.

- 1) Ազոտի ատոմը գտնվում է sp^3 հիբրիդային վիճակում:
- 2) RNH_2 , R_2NH , R_3N շարքում հիմնային հատկություններն ուժեղանում են:
- 3) Ազոտի ատոմն ունի չընդհանրացված էլեկտրոնային զույգ:
- 4) Հիմնային հատկություններով օժտված չեն:
- 5) RNH_2 , R_2NH , R_3N շարքում հիմնային հատկությունները թուլանում են:
- 6) Կարող են կապեր առաջացնել դրոնորակցեպտորային մեխանիզմով:

175. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը հոմոլոգիական շարքերի և հոմոլոգների վերաբերյալ.

- 1) Հոմոլոգիական շարքերում հոմոլոգները տարբերվում են մեկ կամ մի քանի CH_2 խմբով:
- 2) Բոլոր հոմոլոգներն ունեն նույն մոլային զանգվածը:
- 3) Բոլոր հոմոլոգներն ունեն նույն ընդհանուր քանաձևը:
- 4) Բոլորն ունեն նույն ֆիզիկական ու քիմիական հատկությունները:
- 5) $CH_2 - \text{ը}$ կոչվում է հոմոլոգիական տարբերություն:
- 6) Շարքի իրար հաջորդող անդամների մոլեկուլների զանգվածները տարբերվում են 14 գ. ա. մ.-ով:

176. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ալկանների և դրանց հոմոլոգիական շարքի վերաբերյալ.

- 1) Բոլոր ալկաններն ուժեղ էլեկտրոլիտներ են:
- 2) Դրանց կատալիտիկ օքսիդացումից ստացվում են միահիմն կարբոնաթթուներ:
- 3) Ցիլորալկանների հետ միջդասային իզոմերներ են:
- 4) Բոլոր հոմոլոգներն ունեն նույն՝ C_nH_{2n+2} ընդհանուր քանաձևը:
- 5) Բոլոր հոմոլոգներն ունեն նույն ֆիզիկական ու քիմիական հատկությունները:
- 6) Բոլոր ալկաններն այրվում են՝ ածխածնի(IV)օքսիդ և ջուր առաջացնելով:

177. Հաստատե՛ք կամ հերքե՛ք պնդումների ճշմարտացիությունը ալկանների և դրանց հոմոլոգիական շարքի վերաբերյալ.

- 1) Լավ են լուծվում օրգանական լուծիչներում:
- 2) Շարքի իրար հաջորդող անդամները միմյանց տարբերվում են մեկ CH_2 խմբով:
- 3) Ածխածնի բոլոր ատոմները գտնվում են sp^3 հիբրիդային վիճակում:
- 4) Քիմիական կապերի առաջացմանը մասնակցում են sp^3 և sp^2 հիբրիդային օրբիտալներ:
- 5) Դրանց մոլեկուլներն ունեն հարթ կառուցվածք:
- 6) Դրանց մոլեկուլներում CCC վալենտային անկյունը հաստատուն է:

178. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը C_5H_{10} ալկենի վերաբերյալ.

- 1) Լավ են լուծվում օրգանական լուծիչներում:
- 2) Գոյություն ունի նույն դասին պատկանող 6 իզոմերի ձևով (ցիս և տրանս իզոմերները ներառյալ):
- 3) Ածխածնի բոլոր ատոմները sp^3 հիբրիդային վիճակում են:
- 4) Ածխածնի միայն երկու ատոմները sp^3 հիբրիդային վիճակում են:
- 5) Միացման ռեակցիաներում ածխածնի երկու ատոմները sp^2 հիբրիդային վիճակից անցնում են sp^3 հիբրիդային վիճակի:
- 6) Դրա մոլեկուլում ածխածին տարրի մոլային բաժինը $1/3$ է:

179. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը լուծույթների վերաբերյալ.

- 1) Բոլոր հագեցած լուծույթները խիտ են:
- 2) Բոլոր չհագեցած լուծույթները նոսր են:
- 3) Գերհագեցած լուծույթները թերմոդինամիկորեն անկայուն են:
- 4) Նյութի լուծելիությունը ($\rho/100$ գ ջրում) միշտ փոքր է նույն նյութի հագեցած լուծույթում նրա զանգվածային բաժնից (%):
- 5) Ըստ զանգվածի 46% էթանոլ պարունակող ջրային լուծույթում էթանոլի մոլային բաժինը 25% է:
- 6) Ըստ զանգվածի 23% նատրիումի հիդրօքսիդ պարունակող լուծույթի ($\rho = 1,2 \text{ գ}/\text{սմ}^3$) մոլային կոնցենտրացիան $6,9 \text{ մոլ}/\text{l}$ է:

180. Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը լուծույթների որակական և քանակական բաղադրության վերաբերյալ.

- 1) Աղի չհագեցած լուծույթին աղի նոր բաժին ավելացնելով՝ հնարավոր է ստանալ հագեցած լուծույթ:
- 2) Աղի հագեցած լուծույթի մեջ աղի նոր բաժին լուծելով՝ հնարավոր է ստանալ գերհագեցած լուծույթ:
- 3) Արտաքին թույլ ազդակներից աղի գերհագեցած լուծույթից կանչառվեն բյուրեղներ, և կստացվի աղի հագեցած լուծույթ:
- 4) Բոլոր նոսր լուծույթները չհագեցած են:
- 5) Բոլոր խիտ լուծույթները հագեցած են:
- 6) Եթե աղի 10% զանգվածային բաժնով 300 գ լուծույթից գոլորշացման միջոցով 100 գ ջուր հեռացվի, ապա կստացվի աղի 15% զանգվածային բաժնով լուծույթ:

181. Փակ անոթում որոշակի զանգվածով մետաղական կալցիումը տաքացնելիս ստացվել է օքսիդի և նիտրիդի 17,6 գ խառնուրդ, և պարզվել է՝ ողի բաղադրությունն անոթում չի փոխվել (ըստ ծավալի՝ 20 % թթվածին և 80 % ազոտ): Ստացված խառնուրդին ավելացրել են փոխազդեցության համար անհրաժեշտ քլորաջրածնի քանակից կրկնակի շատ քլորաջրածնի պարունակող 225 գ աղաթու (գազ չի անջատվել): Ուեակցիաների ավարտից հետո ստացված լուծույթին բավարար քանակով արձաթի նիտրատ ավելացնելիս անջատվել է սպիտակ, լոռանման նստվածք: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ:

- 1) Մետաղական կալցիումի զանգվածը 14 գ է:
- 2) Ճնշումը փակ անոթում չի փոխվել:
- 3) Ստացված 17,6 գ խառնուրդում օքսիդի նյութաքանակը 2 անգամ փոքր է նիտրիդի նյութաքանակից:
- 4) Ստացված 17,6 գ խառնուրդում նիտրիդի զանգվածը 12 գ-ով մեծ է օքսիդի զանգվածից:
- 5) Քլորաջրածնի զանգվածային բաժինն աղաթթվում 14,6 % է:
- 6) Լոռանման նստվածքի նյութաքանակը 1,8 մոլ է:

182. Նատրիումի և կալիումի հիդրօքսիդների հավասար զանգվածներ պարունակող խառնուրդը լուծել են ջրում և ստացված լուծույթը չեզոքացրել ազոտական թթվի 30,24 % զանգվածային բաժնով լուծույթով: Չեզոքացումից հետո լուծույթը զգուշությամբ գոլորշացրել են և ստացել նիտրատների 22 գ խառնուրդ: Հաստատեք կամ հերքեք պնդումների ճշմարտացիությունը խնդրի վերաբերյալ:

- 1) Կալիումի հիդրօքսիդի զանգվածը ելային խառնուրդում 5,6 գ է:
- 2) Նատրիումի հիդրօքսիդի նյութաքանակը փոքր է կալիումի հիդրօքսիդի նյութաքանակից:
- 3) Նատրիում տարրի զանգվածը աղերի խառնուրդում 3,22 գ է:
- 4) Նիտրատների գումարային նյութաքանակը 0,2 մոլ է:
- 5) Ծախսված ազոտական թթվի լուծույթի զանգվածը 50 գ է:
- 6) Նատրիումի նիտրատի զանգվածը կալիումի նիտրատի զանգվածից մեծ է 1,4 գ-ով:

ԲԱԺԻՆ 3

ՊՆԴՈՒՄՆԵՐԻ ՓՈՒՆԶ

Ա/Հ	1	2	3	4	5	6
1	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
2	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է
3	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
4	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
5	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
6	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
7	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
8	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է
9	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
10	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
11	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
12	Սխալ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
13	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
14	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
15	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
16	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է
17	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
18	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
19	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
20	Սխալ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
21	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է
22	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
23	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
24	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
25	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Սխալ է
26	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է
27	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է

28	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է
29	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
30	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է
31	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
32	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է
33	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
34	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
35	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
36	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է
37	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
38	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
39	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է
40	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
41	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
42	Սխալ է	Ճիշտ է				
43	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է
44	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է
45	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է
46	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է
47	Ճիշտ է	Սխալ է				
48	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
49	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
50	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
51	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
52	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
53	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
54	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
55	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Սխալ է
56	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
57	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
58	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է

59	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
60	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
61	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
62	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
63	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
64	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է
65	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
66	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
67	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
68	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է
69	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
70	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
71	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
72	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
73	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
74	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
75	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
76	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
77	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
78	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Սիսալ է
79	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
80	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Սիսալ է
81	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
82	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է
83	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
84	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
85	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
86	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
87	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է
88	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
89	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է

90	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
91	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
92	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
93	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
94	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
95	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
96	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
97	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
98	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
99	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
100	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
101	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
102	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
103	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
104	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է
105	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
106	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
107	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
108	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
109	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
110	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
111	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
112	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
113	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
114	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
115	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
116	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
117	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
118	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
119	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
120	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է

121	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
122	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է
123	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է
124	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
125	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
126	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է
127	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է
128	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
129	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
130	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
131	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
132	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
133	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
134	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է
135	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է
136	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
137	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է
138	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
139	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է
140	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
141	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է
142	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է
143	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
144	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
145	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է
146	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
147	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է
148	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
149	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
150	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Սխալ է	Ճիշտ է
151	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է	Ճիշտ է	Սխալ է

152	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
153	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
154	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
155	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
156	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
157	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
158	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
159	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
160	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
161	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
162	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
163	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
164	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
165	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
166	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
167	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
168	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
169	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
170	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
171	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
172	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է
173	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
174	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
175	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
176	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
177	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
178	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
179	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է
180	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
181	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է
182	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է	Ճիշտ է	Սիսալ է

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ 1

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԻՄԻԱ

1.1. ՔԻՄԻԱՅԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	5
1.1.1. Ասունամոլեկուլային ուսմունք	5
1.1.2. Ասունի կառուցվածքը: Միջուկ: Էլեկտրոն	13
1.1.3. Քիմիական տարրերի հատկությունների փոփոխության պարբերական բնույթը: Քիմիական կապ և մոլեկուլի կառուցվածք	21
1.2. ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՈԵԱԿՑԻԱՆԵՐ	29
1.2.1. Քիմիական ոեակցիաների դասակարգումը	29
1.2.2. Գաղափար քիմիական ոեակցիայի արագության մասին: Քիմիական հալասարակություն: Լեռ Շատելյեի սկզբունքը	34
1.2.3. Քիմիական ոեակցիայի շերմթեկտ: Ձերմանջատիչ և շերմակլանչ ոեակցիաներ: Շերմաքիմիական հալասարություն	40
1.2.4. Էլեկտրոլիտային դիսուցման տեսաբան	44
1.2.5. Օքսիդացման-վերականգնման ոեակցիաներ	51
1.2.6. Հալոյցների և լուծույթների էլեկտրոլիզը	55
1.2.7. Պինդ, հեղուկ, գազային նյութեր: Մաքուր նյութեր և խառնուրդներ: Նյութերի գազային վիճակը: Ավոգադրոյի օրենքը: Մենդելեև-Կրասեյրոնի հալասարումը	60
1.2.8. Լուծույթներ	66
1.2.9. Անօրգանական միացությունների հիմնական դասերը, դրանց ստացումը, դասակարգումը, անվանումը, հատկությունները և կիրառումը: Աղերի հիդրոլիզը	72

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՆՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ

2.1. ՄԵՏԱՂՆԵՐ	80
2.1.1. Մետաղական կապ: Մետաղներ: I-III խմբի գլխավոր ենթախմբի և բոլոր երկրորդական ենթախմբերի մետաղների բնութագիրը	80
2.1.2. Ալկալիական մետաղներ, ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները	85
2.1.3. Հողալկալիական մետաղներ, դրանց ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները: Զրի կոշտությունը և դրա վերացման եղանակները	89
2.1.4. Ալյումին և երկաթ, դրանց ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները: Մետաղների ստացման եղանակները: Կոռոզիա: Համաձայնվածքներ: Թուզ և պողպատ	93
2.2. ՈՉ ՄԵՏԱՂՆԵՐ	101
2.2.1. Ոչ մետաղներ: Ջրածին, ջուր, հալոգեններ	101
2.2.2. Թթվածնի ենթախումը: Թթվածին և ծծումը	110
2.2.3. Ազոտի ենթախումը: Ազոտ և ֆուֆոր	117
2.2.4. Ածխածնի ենթախումը: Ածխածին և սիլիցիում	124

ԳԼՈՒԽ 3. ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ

3.1. ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ: ՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆ ԱԾԽԱԶՐԱԾԻՆՆԵՐ,	130
ՑԻԿԼՈԱԼԿԱՆՆԵՐ	
3.2. ՉՀԱԳԵՑԱԾ (ԱԼԿԵՆՆԵՐ, ԱԼԿԻՆՆԵՐ, ԱԼԿԱՐԻԵՆՆԵՐ) ԵՎ ԱՐՈՄԱՏԻԿ	146
ԱԾԽԱԶՐԱԾԻՆՆԵՐ	
3.3. ՍՊԻՐՏՆԵՐ ԵՎ ՖԵՆՈԼՆԵՐ	158
3.4. ԱԼԴԵՀԻԴՆԵՐ ԵՎ ԿԱՐԲՈՆԱԹԹՈՒՆՆԵՐ	168
3.5. ԷՍԹԵՐՆԵՐ, ՃԱՐՊԵՐ, ԱԾԽԱԶՐԵՐ	175
3.6. ԱԶՈՏ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՂ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՄԻԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: ԱՄԻՆՆԵՐ ԵՎ	184
ԱՄԻՆԱԹԹՈՒՆՆԵՐ	
3.7. ԲՆԱԿԱՆ ԳԱԶ: ՆԱՎՈՅ ՎԱՐԵԼԱՆՅՈՒԹԵՐ: ՔԻՄԻԱՆ ԵՎ ԿՅԱՆՔԸ	191

ԲԱԺԻՆ 2

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԻՄԻԱ

1.1. ՔԻՄԻԱՅԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	200
1.1.1. Ասունամողեկուզային ուսմոնք	200
1.1.2. Ասունի կառուցվածքը: Միջուկ: Էլեկտրոն	208
1.1.3. Քիմիական տարրերի հատկությունների փոփոխության պարբերական բնույթը:	
Քիմիական կազ և մողեկույի կառուցվածք	217
1.1.4. Դինդ, հեղուկ, գազային նյութեր: Մաքրու նյութեր և խառնուրդներ: Նյութերի գազային վիճակը: Մենդելեև-Կրավերոնի հալասարումը: Ավղաղողոյի օրենքը:	
Դինդ նյութեր: Բյուրեղային և ամորֆ նյութեր	222
1.2. ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՈԵԽԿՑԻԱՆԵՐ	227
1.2.1. Քիմիական ուսակցիաների դասակարգումը	227
1.2.2. Գաղափար քիմիական ուսակցիայի արագության մասին: Քիմիական հավասարակշռություն: Լէ Շատելյեի սկզբունքը	230
1.2.3. Քիմիական ուսակցիայի շերմեֆելու: Ձերմանջատիչ և ձերմականիչ ուսակցիաներ:	
Ձերմաքիմիական հալասարումներ	235
1.2.4. Լուծույթներ: Դիսպերսիա համակարգեր, կոլոիդ համակարգեր, սոսապենզիաներ և իսկական լուծույթներ: Լուծույթների բանակական բաղադրության արտահայտման ձևերը. լուծված նյութի գանգվածային բաժին, մողային կոնցենտրացիա	
239	
1.2.5. Էլեկտրոլիտներ և ոչ էլեկտրոլիտներ: Իոնների հատկույթունները: Դիսպանա աստիճան: Իոնափոխանակային ուսակցիաներ: Հիմքերի, թթուների և աղերի դիսպումը: Օրոդացման-վերականգնման ուսակցիաներ	245
1.2.6. Էլեկտրոլիդ: Հալոյթների և լուծույթների էլեկտրոլիդը: Էլեկտրոլիդի գործնական նշանակությունը	255
1.2.7. Անօրգանական միացությունների հիմնական դասերը, դրանց ստացումը, դասակարգումը, անվանումը, հատկությունները և կիրառումը: Հիմքերի, թթուների, աղերի և օքսիդների քիմիական հատկությունները	260

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՆՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ

2.1. ՄԵՏԱՂՆԵՐ	266
2.2. ՈՉ ՄԵՏԱՂՆԵՐ	284

ԳԼՈՒԽ 3. ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ

3.1. ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ: ՍԱԿՄԱՆԱՅԻՆ ԱԾԽԱԶՐԱԾԻՆՆԵՐ, ՑԻԿԼՈԱԼԿԱՆՆԵՐ	297
3.2. ՀՀԱԳԵՑԱԾ (ԱԼԿԵՆՆԵՐ, ԱԼԿԻՆՆԵՐ, ԱԼԿԱԴԻՆՆԵՐ) ԵՎ ԱՐՈՄԱՏԻԿ ԱԾԽԱԶՐԱԾԻՆՆԵՐ	301
3.3. ՍՊԻՐՏՆԵՐ ԵՎ ՖԵՆՈԼՆԵՐ	307
3.4. ԱԼԴԵԿԻԴՆԵՐ ԵՎ ԿԱՐԲՈՆԱԹԹՈՒՆՆԵՐ	313
3.5. ԷՍԹԵՐՆԵՐ, ՃԱՐՊԵՐ, ԱԾԽԱԶՐԵՐ	318
3.6. ԱԶՈՏ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՂ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՄԻԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: ԱՄԻՆՆԵՐ ԵՎ ԱՄԻՆԱԹԹՈՒՆՆԵՐ	322
3.7. ԲՆԱԿԱՆ ԳԱԶ, ՆԱՎԹ, ՎԱՌԵԼԱՆՑՈՒԹԵՐ: ՔԻՄԻԱՆ ԵՎ ԿՅԱՆՔԸ	328

ԲԱԺԻՆ 3

ՊՆԴՈՒՄՆԵՐԻ ՓՈՒՇՁ	331
------------------	-----

ՔԻՄԻԱ

2018 թ. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ

ՀՏԵՄԱՐԱՆ

III
ՄԱՅ

Հորրորդ՝ լրամշակված հրապարակություն

Հրապարակության պնօքեն՝
Համակարգչային ձևավորումը՝
Վերսպուզող սրբագրիչ՝

ԷՄԻՆ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
ԳՈԼՅԱՐ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԻ
ԼԻԱՆԱ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ

ZANGAK

Տպագրություն՝ օֆսեթ: Չափսը՝ 70 × 100 1/16
Թուղթը՝ օֆսեթ: Ծավալը՝ 25 տպ. մամուկ

ՀՀ, 0051, Երևան, Կոմիտասի պող. 49/2, հեռ.՝ (+37410) 23 25 28
Էլ. փոստ՝ info@zangak.am, Էլ. կայքեր՝ www.zangak.am, www.book.am
Ֆեյսբուքյան կայքը՝ www.facebook.com/zangak

ZANGAK